

Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027

Dato: 11.06.2026 09:00

Sted: Diehtosiida, Kautokeino

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil evt.

på e-post—.

Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 04.06.2026

For leder i Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027, Liv Inger Somby

Áššelistu/Saksliste

Mearridanáššit/Vedtakssaker

S-12/26 Áššelistu ja oahkkingohuma dohkkehit / Godkjenne saksliste og møteinnkalling	3
S-13/26 Rehketdoallu 1.tertiála 2026	8
S-14/26 Doaibmaplána stáhtus 1.tertiála/Status handlingsplan 1.tertial 2026	18
S-15/26 Sámi allaskuvlla njunušjoihanmodealla birra/Topplendermodellen ved Samisk høgskole	96
S-16/26 Sámi allaskuvlla oahpuid ja eksámena láhkaásahusa dohkkeheapmi /Godkjenning av Forskrift om studier og eksamen ved Samisk høgskole	135
S-17/26 Oahppoprográmmat 2027-28 oahppojagi - Studieprogrammer studieåret 2027-28	206
S-18/26 Referáhtat/referater 11.06.26	285
S-19/26 Diehtujuohkináššit ja ságastallanáššit / Orienteringssaker og drøftingssaker	287
S-20/26 Virgealmmuhus 2026 - BISTEVAŠ VIRGI PROFESSOR/ 1. AMANUENSA/ SÁMI GOANSTAJIERPMIS JA STATISTIHKAS – SÁMI AI LAB	288
S-21/26 Virgáibidjat professorvirgái – Gohun / tilsetting i professorstilling - Kallelse	294
S-22/26 Konstitueret gaskaboddosaš oahppo- ja dutkanhoavdda/ Konstituere studie- og forskningssjef	295
S-23/26 Guhkidit 100% gaskaboddosaš veahkegoahtejoiheaddjivirggi	296

Ságastallanáššit / Diskusjonssaker:

4/26 Ságastallan ovdánahttinšiehtadus birra/Diskusjonssak om utviklingsavtalen	297
5/26 Sámi allaskuvlla dutkanstrategiija 2026-2036	320

Referáhtat/Referatsaker

6/26 Revisjon av årsregnskapet for Samisk Høgskole 2025.	368

Arkiiva - dok. 26/00345-3 Arkiivakoda.
Áššemeannudeadji Inger Anne Johansdatter Siri Triumf

Saksgang Čoahkkindáhton
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027 11.06.2026

ÁŠŠELISTTU JA ČOAHKKINGOHČČUMA DOHKKEHIT / GODKJENNE SAKSLISTE OG MØTEINNKALLING

Allaskuvladirektevrra mearrádusárvalus / Høgskoledirektørens forslag til vedtak/innstilling:

Allaskuvlastivra dohkkeha čoahkkingohččuma ja áššelisttu / Høgskolestyret godkjenner møteinnkalling og saksliste

Áššelistu / saksliste 11.06.2026

S-12/26	Čoahkkingohččuma ja áššelisttu dohkkeheapmi / Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
S-13/26	Rehketdoallu 1.tertiála 2026 / Regnskap for 1. tertial 2026
S-14/26	Doaibmaplána 1.tertiála / Handlingsplan 1.tertial 2026
S-15/26	Sámi allaskuvlla njunušjođihanmodealla / Topplermodellen ved Samisk høgskole
S-16/26	Sámi allaskuvlla oahpuid ja eksámen láhkaásahus 2026 / Forskrift om studier og eksamen ved Samisk høgskole 2026
S-17/26	Oahppoprográmmat oahppojahkái 2027/28 Studieprogrammer for studieåret 2027/28
S-18/26	Referáhtat / Referater
S-19/26	Diehtujuohkin- ja ságastallanáššit / Orienterings- og diskusjonssaker:
	1) Ovdánahttinšiehtadus / Utviklingsavtalen (Ságastallanášši / Diskusjonssak)
	2) Dutkanstrategiija 2026–2036 / Forskningsstrategi 2026 - 2036 (Ságastallanášši / Diskusjonssak)

S-20/26 Virgealmmuhusa dohkkeheapmi / Godkjenning av stillingsutlysning:

Bistevaš virgái vuosttašamanuensa/professor sámi goanstajierpmis ja statistihkas – Sámi AI lab
/
Fast stilling som førsteamanuensis/professor i samisk kunstig intelligens og statistikk – Sámi AI lab.

Bargoveahkaáššit ja virgáibidjanáššit. Eai almmolaš, almmolašvuodálaga § 13 ja § 25 ja hálddašanlága § 13.1 vuodul

/

Personalsaker og tilsettingssaker som er unntatt offentlighet, ihht Offl § 13 og § 25, og forvaltningsloven § 13.1:

S-21/26 Virgáibidjat professorvirgái – Gohččun /
Tilsetting i professorstilling – Kallelse

S-22/26 Konstitueret oahppo- ja dutkanhoavdda /
konstituere studie- og forskningssjef

S-23/26 Gaskaboddosaš veahkkegoahtejođiheaddjevirggi áigodaga guhkidit /
Forlengelse av midlertidig stilling som assisterende instituttleder

Mildosat/Vedlegg:

Čoahkkingohččun/møteinnkalling, datert 21.5.2026

**Sámi
allaskuvla**

Min áššemeannudeaddji/Vår Saksbehandler
Inger Anne Johansdatter Siri Triumf

Min dáhton/Vår dato
18.05.2026

Din Dáhton/Deres dato

1 av 3
Min Čujuhus/Vår referanse
26/00345-9
Din Čujuhus/Deres
referanse

Sámi allaskuvlla stivra / høgskolestyret 2023 - 2027

Čoahkkingohččun / Møteinnkalling - Stivračoahkkin/styremøte 11.06.2026

Sámi allaskuvla gohčču dákko bokte allaskuvlastivrra fásta lahtuid stivračoahkkimii

Čoahkkindáhton: duorastaga 11. b. geassemánus 2026

Dii: 09:00 – 15:00

Gos: Guovdageainnus, Diehtosiiddas

Čoahkkingohččun sáddejuvvo sihke fásta- ja várrelahtuide muhto várrelahtuide sáddejuvvo sierra gohččun jus sii galget searvat stivračoahkkimii.

Bivdit fástalahtuin dieđu nu jođánit go vejolaš jus it sáhte searvat stivračoahkkimii.

Dás mielddusin gaskaboddosaš áššelistu.

Loahpalaš áššelistu ja áššebáhpirat biddjojit stivrii lohkan ládje Teams bokte maŋemusat vahkku ovdal čoahkkima

Stivralahtuide geat eai oro Guovdageainnus dingojuvvo idjadeapmi Thon hoteallas Guovdageainnus. Girdibileahmaid ja vejolaččat láigobiilla dingot ieš Berg-Hansen mátkefitnodaga bokte. Bija ref. 1330iast/211100-211100

Nu mot dábálaččat de bovdet stivralahtuid gaskabeivviide stivračoahkkima oktavuodas:

Gaskavahkku 10.06.2026 dii 19.00 Thon hoteallas, Guovdageainnus.

Bearjadaga 12.06.2026 dii 12.00 – 14.00 leat loahpahandoalut studeanttaide geat gárvejit gráda oahppojagi 2025-26. Stivralahtut leat bures boahdin dáidda doaluide.

[Loahpahandoalut ja filosofii ja doaktáriid nammadeapmi 2026 | Sámi allaskuvla](#)

Mielddusin maŋemus siiddus: Gaskaboddosaš áššelistu.

(på norsk på neste side)

Postadresse

Sámi allaskuvla
Hánnoluohkká 45
9520 Kautokeino

Besøksadresse

Hánnoluohkká 45
Kautokeino

Telefon

78448400

E-post

postmottak@samas.no

Foretaksregisteret

971 519 363

Vår dato

18.05.2026

Vår referanse

26/00345-9

Høgskolestyret 2023 – 2027

Samisk høgskole innkaller med dette høgskolestyrets faste medlemmer til styremøte

Styremøtedato: torsdag 11. juni 2026

Kl. 09:00 – 15:00

Sted: Kautokeino, Vitenskapsbygget/Diehtosiida, 3.etg. møterom Allavárdu

Møteinnkallingen sendes både til faste- og vararepresentanter men vararepresentanter møter kun ved særskilt innkalling. Vi ber faste medlemmer gi beskjed snarest dersom du ikke kan delta på styremøtet.

Nedenfor finner dere foreløpig saksliste.

Endelig saksliste og saksdokumenter vil bli lagt frem for styret via Teams senest en uke før møtet.

Til styremedlemmer som ikke er fra Kautokeino reserveres det overnatting på Thon hotell i Kautokeino. Flybilletter og eventuell leiebil bestiller dere selv via Berg-Hansen reisebyrå. Fakturareferanse 1330iast/211100-211100

Som vanlig inviterer vi styremedlemmene til middag dagen før styremøtet. **Middagen er på Thon hotell, Kautokeino onsdag 10.06.2026 kl 19.00**

Fredag 12.06.2026 kl. 12.00 – 14.00 er det avslutningsseremoni for studenter som blir ferdig med sin grad studieåret 2025/26. Styremedlemmene er hjertelig velkommen til dette arrangementet.

[Avslutningssermoni 2026 | Samisk Høgskole](#)

Dearvuodat

Sámi allaskuvla

Liv Inger Somby
Rektor

Anne-Marie Gaino
Direktevra/direktør

Vedlegg: Foreløpig saksliste

Elektrovnnaččat dohkkehuvvon. Ii vuolláičállon / Elektronisk godkjent. Ingen underskrifter.

Vår dato

18.05.2026

Vår referanse

26/00345-9

Gaskaboddosaš áššelistu geassemánu stivračoahkkimii
Foreløpig saksliste til styremøtet 11. juni 2026:

1. Gohččun ja áššelistu
Innkalling og saksliste
2. Rehketdoallu 1.tertiála 2026
Regnskap for 1. tertial 2026
3. Sámi allaskuvlla njunušjođihanmodealla
Topplendermodellen ved Samisk høgskole
4. Sámi allaskuvlla oahpuid ja eksámen láhkaásahus 2026
Forskrift om studier og eksamen ved Samisk høgskole 2026
5. Oahppoprográmmat 2027/28 oahppojagi
Studieprogrammer studieåret 2027/28
6. Sámi allaskuvlla dutkanstrategiija 2026–2036
Forskningsstrategi for Samisk høgskole 2026 - 2036
7. Doaibmaplána stáhtus 1.tertiála
Status handlingsplan 1.tertial 2026
8. Referáhtat
Referater
9. Diehtujuohkináššit
Orienteringssaker
10. Ságastallanášši ovdánahttinšiehtadusa birra
Diskusjonssak om utviklingsavtalen
11. Bargoveahkaáššit ja virgáibidjanáššit
Personalsaker og tilsettingssaker

Arkiiva - dok. 26/00642-3
Áššemeannudeadji Mikkel Anders Kemi

Arkiivakoda. A.b.09

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027

Čoahkkindáhton
11.06.2026

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

REHKETDOALLU 1.TERTIÁLA 2026

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Stivra dohkkeha Sámi allaskuvlla rehketdoalu 1.tertiála 2026 oktan jodiheaddjikommentáran, oppalašlistu juolludemiin ja notáhttadieđuiguin.

/

Styret godkjenner Samisk høgskoles regnskap for 1.tertial 2026 med ledelseskomentar, bevilgningsoppstilling og noteopplysninger.

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Sámi allaskuvlla 1.tertiála 2026 rehketdoallu lea dahkkon njuolggadusaid ja heivehusaid mielde, mat bohtet ovdan Stáda ekonomijastivrema njuolggadusaiguin, Stáhtalaš Rehketdoallostándariigguin (SRS) ja johtočállosiiguin, mas leat vejolaš spiehkastandiedut ja Finánsadepartemeantta ráhkaduvvon gullevaš njuolggadusaiguin ja bagadusčállosiiguin, Ekonomijastivrema direktoráhta ja Máhttodepartemeantta heivehusaiguin universitehta- ja allaskuvlasuorgái.

Máhttodepartemeantta (MD) reivviin terciála rehketdoalu birra, b. 16.12.2025 ja 16.04.2026 bohtet ovdan gáibádusat allaskuvlla rehketdoalu čilgemii ja ovdanbuktimii. Rehketdoallu b. 30.04.2026 lea raporterejuvvon standárda čilgehusplána mielde. Jodihangoddi oaivvilda ahte rehketdoallu addá rievttis gova allaskuvlla doaimmas, beaivemearis 30.04.2026.

TNOK	Bušeahhta 1.2026	Rehketdoallu 1.t 2026	Erehus
	Budsjett 1.t 2026	Regnskap 1.t 2026	Differanse
Sisaboadut - Inntekter	kr 55 586	kr 54 536	-kr 1 050
Bálkkát - Lønn	kr 37 810	kr 36 330	-kr 1 480
Eará doaibmagolut - Andre driftskostnader	kr 20 735	kr 18 375	-kr 2 360
Sum golut - Sum kostnader	kr 58 545	kr 54 705	-kr 3 840

Doaibmasupmi -Driftsresultat	-kr 2 959	-kr 169	kr 2 790

Oppalaš unnitgeavaheapmi bušeahta ektui lei TNOK 2 790. Sámi allaskuvla lei bušeteren eanetgeavaheami TNOK 2 959 ja rehketdoalu boadus šattai TNOK 169 eanetgeavaheapmi. Unnitgeavaheapmi goluiguin bušeahta ektui lea TNOK 3 840 ja lea mealgat unnit go seamma áigodagas ovddit jagi. Sisaboaduin lei unnitgeavaheapmi bušeahta ektui TNOK 1 050 ja dat lea maid mealgat unnit go ovddot jagi seamma áigodagas.

Goluid bealde lei erohus, bálkkáin TNOK 1 480 ja eara doaibmagoluin TNOK 2 360. Čilgehus dasa lea vuosttažettiin ahte dán jagi leat bušeteren virggiid áigodagaide gos lea doaivva ahte virggit leat devdon, ja dáikko bokte leat čáhkehan eambo virggid bušehtti. Rámmadoaimmas lea unnán bušeahttaearuhus sihke bálkkáin ja eará doaibmagoluin. Stuorámus bušeahttaearuhus lea sierra juolludemiin sihke MD ja GGD'as (Giella- ja guovlodepartemeanta). Čilgehus dasa lea go doppe leat guoros virggis leamaš 1. Tertiálas ja doaivva lea ahte dat bušeahttaearuhusat unnot go virggehasat leat sajis. Unnitgeavaheapmi eará doaibmagoluin lea čilgehus eanas dat ahte buot virggehasat eai leat sajis ja maidai ahte muhtun doaimmat eai boađe ovdal čakčat. Erohus guoská eanas Sámi statistihka fágalaš analysajovkui ja Sámi ofelaččaide, main lea oalle stuora bušeahttaearuhus.

Obbalaš goluid bušeahtaerohusas, TNOK 2 790, lea rámmaoassi erohus TNOK 420, mii lea vuollel 1% bušeahta ektui. Dat čájeha ahte goadit ja ossodagat leat bures bargan deavdit doaimmaid bušeahta ektui ja leat maidai bušeteren eambo realisttalaččat. Dat miellidiskbuktá maid ahte gođiin ja ossodagaiguin lea unnit doaibmanmunni go ovddit jagi.

Norggas lea stádaásahusain oktasaš vuohki mot rehkenastá jahkevirggehasaid, ja dat čájeha ahte jahkevirggehasat leat seamma dásis go seamma áigodagas mannan jagi. Bálkágolot leat lassánan TNOK 1 636. Čilgehus dasa lea bálkálasseapmi manjemus jagi. Refušuvnnat leat seamma dásis go ovddit jagi.

Ovdáneapmi doarjjaoasis mii lea várrejuvvon juolludanruhtaduvvon doibmii

Sámi allaskuvllas lei 30.04.2026:s TNOK 32 315 várrejumis (čoggojuvvon unnitgolaheapmi) čadnon MD ruhtajuolludeapmái. Das lea eanas oassi čadnon investeremiidda mat bohtet ovdan mearriduvvon investerenpláns, oktiibuot TNOK 20 192. Várrejuvvon ruhta investeremii lea njiedjan TNOK 963 dan áigodagas, dainna supmiin mii lea geavahuvvon. Várrejuvpmi eará doaimmaide lea TNOK 12 123 ja lea lassánan tertiála mielde, go buot juolludeapmi ii leat sisafievrriduvvon ja geavahuvvon vuosttaš tertiálas. Dat guoská sihke rámmadoaimbi ja maidai juolludeapmi sierra doaimmaide. Plána mielde boahat dat njiedjat jagi mielde.

Várrejuvvon ruđat mat bohtet GGDas leat lassánan TNOK 2 583 dan áigodagas ja leat oabbalaččat TNOK 4 964 loahpa tertiálas. Dát leat čatnon Sámi ofelaččaide ja Sámi statistihka fágalaš

analysajovkui. Čilgehus dása lea go GGD lea juolludeami máksán jahkebeali ovddas, muhtun stuorat golut bohtet easka čakčat ja ahte virgi ii leat devdon.

Áigodaga čađahuvvon investeremat

Sámi allaskuvla lea 2026 bušeahtas várren TNOK 9 000 investeremiidda. Dás lea adnon/investerejuvvon obbalaččat TNOK 963 ja lea čadnon studeanttavistái, dihtoriidda, AV rusttegiidda čoaħkinlanjaide ja ođđa neahttasiidui . Dasa lassin lea dal stuora investereren boahtime; stuoluid lonuheame oahppolanjain, čoaħkinlanjain ja kantiinas. Dat leat investeremat mat leat ádjánan váilevaš šiehtadusaid dihte.

Mildosat/Vedlegg:

1. 1.tertiála 2026 rehketdoalu jođiheaddjekommentára / Ledelseskommentarer til regnskap 1.tertiál 2026
2. Áigodahttinmálle mielde doaibmarehketdoallu ja oppalašlistu juolludemiin, mas leat fárus notat ja tabeallat. /Virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet og bevilgningsprinsippet med tilhørende noter og tabeller

Arkiiva - dok. 26/00642-3
Áššemeannudeadji Mikkel Anders Kemi

Arkiivakoda. A.b.09

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027

Čoahkkindáhton
11.06.2026

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

REHKETOALLU 1.TERTIÁLA 2026

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Stivra dohkkeha Sámi allaskuvlla rehketoallu 1.tertiála 2026 oktan jodiheaddjikommentáran, oppalašlistu juolludemiin ja notáhttadieđuiguin.

/

Styret godkjenner Samisk høgskoles regnskap for 1.tertiál 2026 med ledelseskomentar, bevilgningsoppstilling og noteopplysninger

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Samisk høgskoles regnskap for 1.tertiál 2026 er avlagt i samsvar med reglement for økonomistyring i staten, Statlige Regnskapsstandarder (SRS), rundskriv med opplysning om eventuelle avvik og etter de tilhørende retningslinjene og veiledningsnotat som er utarbeidet av Finansdepartementet, Direktoratet for økonomistyring og Kunnskapsdepartementets (KD) tilpasninger for universitets- og høgskolesektoren. Krav til oppstilling og presentasjon av høgskolens regnskap fremkommer blant annet i brev fra Kunnskapsdepartementet av 16.12.2024 og 16.04.2026 som omhandler tertialregnskap. Avlagt regnskap pr. 30.04.2026 er presentert og rapportert i henhold til standard oppstillingsplan. Regnskapet gir etter ledelsens mening et riktig bilde av høgskolens drift per 30.04.2026.

TNOK	Bušeahitta 1.2026	Rehketdoallu 1.t 2026	Erehus
	Budsjett 1.t 2026	Regnskap 1.t 2026	Differanse
Sisaboadut - Inntekter	kr 55 586	kr 54 536	-kr 1 050
Bálkkát - Lønn	kr 37 810	kr 36 330	-kr 1 480
Eará doaibmagolut - Andre driftskostnader	kr 20 735	kr 18 375	-kr 2 360
Sum golut - Sum kostnader	kr 58 545	kr 54 705	-kr 3 840

Doaibmasupmi -Driftsresultat	-kr 2 959	-kr 169	kr 2 790

Mindreforbruk i forhold til budsjettet var på TNOK 2 790. Samisk høgskole hadde budsjettert med merforbruk på TNOK 2 959 og resultatet ble merforbruk på TNOK 169. Mindreforbruket på kostnader i forhold til budsjettet var på TNOK 3 840 og mer betydelig mindre enn samme periode året før. På inntektssiden var mindreforbruket i forhold til budsjettet på TNOK 1 050 og dette er også betydelig mindre avvik enn samme periode året før.

På kostnadssiden var det ett mindreforbruk på lønn på TNOK 1 480 og på andre driftskostnader TNOK 2 360 i forhold til budsjettet. Forklaringen til dette er først og fremst at det i år er budsjettert mer stillinger på perioder hvor det er trolig at stillingene besettes. På den måten har det vært mulig å få budsjettdekning for flere stillinger i budsjettet. På rammedelen er det lite budsjettavvik både på lønn og andre driftskostnader. Størst budsjettavvik er det på øremerkede tildelinger både fra KD og KDD (Kommunal- og distriktsdepartementet). Forklaringen til dette er at det har vært vakante stillinger og det er trolig at budsjettavviket blir mindre når stillingene blir besatt. Mindreforbruket på andre driftskostnader skyldes for det meste at stillinger ikke er besatt og at en del aktiviteter er planlagt til høsten. Avviket knyttes først og fremst til Faglig analysegruppe for samisk statistikk og Samiske veivisere, som har relativt store budsjettavvik.

Av det totale budsjettavviket på TNOK 2 790 er avviket i rammedelen TNOK 420, som er under 1% i avvik i forhold til budsjettet. Dette viser at instituttene og avdelingene har jobbet godt med å fylle aktivitet i forhold til budsjettet og at det er budsjettert mer realistisk. Dette innebærer også at enhetene har mindre handlingsrom enn året før.

Statlige enheter har et felles system for hvordan årsverk skal regnes, og den viser at antall årsverk er på samme nivå som i samme periode i fjor. Lønnskostnadene er økt med TNOK 1 636. Forklaringen til dette er lønnsoppgjøret siste år. Refusjoner er på samme nivå som året før.

Utviklingen i bevilgningsfinansiert aktivitet

Samisk høgskole hadde 30.04.2026 TNOK 32 315 i total avsetning i knyttet opp mot tildeling fra Kunnskapsdepartementet. Av dette er største delen knyttet til investeringer som fremkommer i vedtatte investeringsplan, totalt TNOK 20 192. Avsetninger knyttet til investeringer er redusert med TNOK 963 i løpet av tertialet, tilsvarende de investeringer som er aktivert i perioden. Avsetninger til andre formål utgjør TNOK 12 123 og har økt i perioden pga at hele tildelingen ikke er inntektsført og brukt i første tertial. Dette gjelder både til rammedriften og øremerkede tiltak. Etter planen kommer dette til å reduseres i løpet av året.

Avsetninger knyttet opp mot tildelinger fra KDD er økt med TNOK 2 583 i perioden og er på TNOK 4 964 etter første tertial. Dette er knyttet mot faglig analysegruppe og Samiske veivisere.

Forklaringen til dette er at KDD har utbetalt tildelingen halvårlig, at enkelte større kostnader kommer til høsten og at stilling ikke har vært besatt.

Gjennomførte investeringer i perioden

Samisk høgskole har i 2026 avsatt TNOK 9 000 til investeringer for 2026. Det er aktivert investeringer for TNOK 963 hittil i år og knyttes til studenthus, PC pool, AV utstyr til møterom og ny hjemmeside. I tillegg er det større investeringer på gang; bytte av stoler i undervisningsrom, møterom og kantine. Dette er investeringer som er forsinket pga manglende rammekontrakter.

Mildosat/Vedlegg:

1. 1.tertiála 2026 rehketdoalu jodiheaddjekommentára / Ledelseskommentarer til regnskap 1.tertial 2026
2. Áigodahttinmálle mieldde doaibmarehketdoallu ja oppalašlistu juolludemiin, mas leat fárus notat ja tabeallat. /Virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet og bevilgningsprinsippet med tilhørende noter og tabeller

Min áššemeannudeaddji/Vår Saksbehandler
Mikkel Anders Kemi

Min dáhton/Vår dato
03.06.2026

Din Dáhton/Deres dato

1 av 4
Min Čujuhus/Vår referanse
26/00642-2
Din Čujuhus/Deres
referanse

Det Kongelige Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Ledelseskommetnar regnskap 1. tertial 2026

Bekreftelse på at regnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og i samsvar med reglene i SRS

Samisk høgskoles regnskap er avlagt i samsvar med reglement for økonomistyring i staten, de Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og rundskriv fra Finansdepartementet. Det innfrir også krav fra Kunnskapsdepartementet om opplysning av eventuelle avvik og Finansdepartementets tilhørende retningslinjer og veiledningsnotat, samt Direktoratet for økonomistyring og Kunnskapsdepartementets (KD) tilpasninger for universitets- og høgskolesektoren. Regnskapet gir etter ledelsens mening et riktig bilde av høgskolens drift per 30.04.2026. Etter vår mening er det ingen vesentlige avvik i regnskapet i perioden. Samisk høgskole bekrefter at institusjonens revisor er Riksrevisjonen.

Avvik mellom periodisert budsjett og regnskap, inkludert en omtale av den økonomiske driften

1. Hovedtall og budsjettavvik

Samisk høgskole har i første tertial 2026 et samlet positivt budsjettavvik på 2,792 mill. kroner sammenlignet med periodisert budsjett. Mens det var budsjettert med et merforbruk på 2,959 mill. kroner, endte perioden med et regnskapsmessig merforbruk på 167 TNOK.

Dette tilsvarer et avvik på 0,3 % av inntektene. Ledelsen vurderer avviket som meget lavt, og det virker som iverksatte tiltak for å styrke treffsikkerheten i budsjettarbeidet har hatt positiv virkning. Størstedelen av budsjettavviket fordeler seg slik: 420 tusen kroner på rammedelen inkl stipendiater, 2 mill. Kroner i øremerkede midler fra KDD og KD, samt 1,1 mill. i mindre tildelinger fra bevilgninger fra eksterne prosjekter.

2. Inntekter

Totalinntektene utgjorde **54,5 mill. kroner**, noe som er i tråd med budsjett (avvik på kun 1,9 %).

Postadresse
Sámi allaskuvla
Hánnoluohkká 45
9520 Kautokeino

Besøksadresse
Hánnoluohkká 45
Kautokeino

Telefon
78448400

E-post
postmottak@samas.no

Foretaksregisteret
971 519 363

Vår dato

Vår referanse

31.05.2026

26/00642-2

Sammenlignet med samme periode i fjor er dette en reduksjon i avviket på 4, 58 mill kroner. Den økonomiske situasjonen er bedret som følge av økte bevilgninger siste årene, men institusjonen er fortsatt sårbar for svingninger i rammetildelingen.

3. Driftskostnader og aktivitet

Det er et mindreforbruk på driftssiden på totalt 3,8 mill. kroner (7 %). Dette forklares primært av:

- **Personalkostnader:** Lønn og sosiale kostnader ligger 1,4 mill. kroner (4 %) under budsjett. Dette skyldes krevende rekrutteringsprosesser og flere vakante stillinger. Det jobbes aktivt med rekruttering for å tette gapet. Avviket her er mindre enn den har vært i årene før.
- **Andre driftskostnader:** Underforbruk på 2,4 mill. kroner (14 %) knyttes til forsinkelser i nye tiltak og prosjekter, ofte som en direkte konsekvens av de ubesatte stillingene.
- **Aktivitetsnivå:** Selv om lønnskostnadene er 1,6 mill. kroner høyere enn i fjor (pga. Lønnsoppgjør, har det tatt lenger tid enn planlagt å fase inn aktivitet knyttet til nye tildelinger. Antall årsverk er på samme nivå som samme periode året før.

4. Oppsummering og vurdering av driften

Den økonomiske driften i første tertial 2026 vurderes som tilfredsstillende, særlig sett i lys av de siste årenes kostnadsvekst samt at budsjettavviket er mindre enn tidligere.

Hovedutfordringen er fortsatt "tidsetterslepet" mellom tildeling av midler og faktisk gjennomføring av aktivitet (rekruttering). Som statens minste høgskole er vi sårbar for svingninger, og det faktum at enkelte stillinger kun har midlertidig finansiering, gjør rekrutteringsarbeidet ekstra utfordrende.

Utviklingen i avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet

1. Status og samlet oversikt

Per 30.04.2026 utgjør Samisk høgskoles totale avsetninger knyttet til bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet (KD) **32,3 mill. kroner**. Dette er en økning på 4,5 mill. kroner fra årsskiftet.

De samlede avsetningene utgjør 24 % av rammetildelingen og fordeler seg slik:

Formål	Avsetning pr. 30.04.2026 i kr	Avsetning pr. 30.04.2026 i pst.
Avsetninger til andre formål	12 123	9 %
Avsetninger til investeringer	20 192	15 %
Totalt	32 315	24 %

2. Avsetninger til investeringer

Avsetningene til investeringer er redusert med TNOK 963 i løpet av første tertial og er aktiverte investeringer. Planlagte investeringer i gjeldende investeringsplan utgjør totalt 23,1 mill. kroner, noe

Vår dato

Vår referanse

31.05.2026

26/00642-2

som betyr at dagens avsetninger i stor grad dekker fremtidige behov. Årets investeringsbudsjett er på 9 mill.kr.

3. Avsetninger til andre formål (5 %-regelen)

Avsetninger til andre formål ligger på 9 % av rammetildelingen i første tertial. Ledelsen anser det som nødvendig og positivt å ha denne bufferen for å sikre faglige aktiviteter og økonomisk handlingsrom.

- **Disponering:** Rektor har delegert fullmakt fra styret til å vedta bruk av disse midlene. Økningen fra årsskiftet henger i første rekke sammen med ikke inntektsførte tildelinger til spesielle oppgaver. Rektor har hatt prosess med ledergruppen på bruken av disse midlene og det er enighet om å fordele ca 3 mill av midlene til tiltak i 2026.
- **Fremtidsutsikter:** Det foreligger planer for disponering av midlene som ikke skaper langsiktige budsjettvirkninger.

4. Andre avsetninger og prosjektmidler

- **KDD-midler:** Avsetninger knyttet til midler fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) har økt med **2,6 mill. kroner** til totalt 4,9 mill. kroner. Disse er øremerket Faglig analysegruppe for samisk statistikk og Samiske veivisere. En viktig forklaring til dette er at midlene utbetales to ganger i året, men også et mindreforbruk i henhold til budsjettet.
- **Prosjektavsetninger:** Avsetninger til prosjekter er redusert med 719 TNOK. Endringen er ikke et tegn på svekket aktivitet, men skyldes naturlige svingninger i utbetalingsfrekvensen i prosjektporteføljen. Høgskolen har flere store eksterne prosjekter som er i oppstartsfasen.

Investeringer

Gjennomførte investeringer i første tertial 2026

I løpet av første tertial 2026 har Samisk høgskole aktivert investeringer for totalt 963 TNOK. Selv om dette er lavere enn det budsjetterte nivået på 2,9 mill. kroner, er det en forventning og planer om å nå budsjettet på investeringsområdet.

De viktigste investeringene i perioden har vært bygningsmessige anlegg og pc pool. Videre er man i prosess med investeringer til stoler til undervisningsrom.

Investeringsplan 2026–2030

Høgskolestyret vedtok 11.12.2025 en revidert investeringsplan for perioden 2026–2030. Planen skisserer et samlet investeringsbehov på 23,1 mill. kroner, hvorav 9 mill skal aktiveres i 2026. For å sikre gjennomføringsevnen i denne planen, er det avgjørende at høgskolen opprettholder dagens avsetningsnivå. Med totale avsetninger til investeringer på 20,2 mill. kroner ved utgangen av første tertial 2026, er høgskolen godt posisjonert for å møte de planlagte behovene i kommende periode.

Vår dato

31.05.2026

Vår referanse

26/00642-2

Dearvuodát
Sámi Allaskuvla

Anne-Marie Gaino
Direktevra

Mikkel Anders Kemi
Ekonomiijahoavda

Dokumentet er elektronisk godkjent og dermed ingen underskrift.

Arkiiva - dok. 26/00756-1 Arkiivakoda. A.b.09
Áššemeannudeadji Anne-Marie Johansdatter Gaino

Saksgang Čoahkkindáhton
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027 11.06.2026

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

DOAIBMAPLÁNA STÁHTUS 1.TERTIÁLA/STATUS HANDLINGSPAN 1.TERTIAL 2026

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Stivra váldá vuhtii stáhtusraporta.

/

Styret tar statusrapporten til etterretning.

Čoahkkáigeassu/ Sammendrag

Skriv inn sammendrag her.

Mildosat/Vedlegg:

- Doaibmaplána/Handlingsplan 2026
- Doaibmaplána stáhtusraporta 1. Tertiála/Handlingsplanens status 1. tertial 2026
- Tildelingsbrev for 2026 [Tildelingsbrev 2026 - Samisk høgskole](#)

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Sámi allaskuvlla stivra lea 10.03.22 mearridan strategijja viđa jagi áigodahkii 2022-2026; áššis S-8/22. Dasa lassin lea allaskuvllas ovdánahttinšiehtadus Máhttodepartementtain njealji jahkái; 2023-2026. Muđui bohtet juolludanreivves vuordámušat bargguid ektui mat galget ollašuvvat jagi mielde.

Allaskuvla galgá jahkásaččat raporteret Máhttodepartementii mihtuid olahemiin ja doaimmaid bohtosiin mat leat biddjon vuordámuššan juolludanreivves ja ovdánahttinšiehtadusas.

Stivra mearridii strategijjaplána áššis ahte mihtuid ollašumit galget jahkásaččat giedahallot sierra áššiin stivrras ja čállot jahkeraporttas.

Allaskuvlla jodiheaddjit ráhkadit jahkásaččat doaibmaplána mas vuhtiiváldet sihke allaskuvlla strategijja, juolludanreivve ja ovdánahttinšiehtadusa mihtuid.

Álkidan dihte jahkeraporterema, biddjo stivrra ovdii stáhtusraporta juohke terciálas. Mihttun lea ahte terciála raporttat galget leat vuodđun jahkeraportii, mii gárvejuvvo ođđajagimánus/guovvamánus.

Stáhtusraporta lea ráhkaduvvon jahkeraportta mála mielde.

Stáhtus 1. terciála 2026 árvvoštallojuvvo ollislaččat dohkálažžan. Sámi allaskuvlla ekonomalaš diilli lea buoret go bušeterejuvvon, ja mánga strategalaš ovdánahttinproseassa ovdánit bures. Seammás váikkuhit rekrutterenhástalusat, rabas virggit ja ráddjejuvvon kapasitehta mánga doaibmabiju čađaheapmái. Raporta čájeha danne sihke posiitiiva ovdáneami ja hástalusaid maid lea dárbu čuovvolit viidáseappot.

/

Styret ved Sámi allaskuvla har den 10.03.22 vedtatt strategi for femårsperioden 2022-2026, i sak S-8/22. I tillegg har høyskolen utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet for en periode på fire år; 2023-2026. Ellers kommer det i tildelingsbrevet føringer om oppgaver som skal utføres det kommende året.

Høyskolen skal årlig rapportere til Kunnskapsdepartementet om oppnåelse av mål og resultater av tiltakene i tildelingsbrevet og utviklingsavtalen.

Styret vedtok i strategiplansaken at oppnåelse av målene i strategiplanen skal behandles årlig i egen sak i styret og komme fram i årsrapporten.

Ledelsen utarbeider en årlig handlingsplan som ivaretar målene i høyskolens strategi, tildelingsbrevet og utviklingsavtalen.

For å lette på årsrapporteringsarbeidet, lages det en statusrapport til styret hvert tertial. Målet at tertialrapportene skal danne grunnlaget for årsrapporten, som ferdigstilles i januar/februar.

Statusrapporten er laget etter malen til årsrapporten.

Status per 1. tertial 2026 vurderes samlet sett som tilfredsstillende. Samisk høyskole har en økonomisk utvikling som er bedre enn budsjettet, og det er god framdrift i flere strategiske utviklingsprosesser. Samtidig påvirker rekrutteringsutfordringer, vakante stillinger og begrenset kapasitet gjennomføringen av flere tiltak. Rapporten viser derfor både positive utviklingstrekk og utfordringer som det er nødvendig å følge opp videre.

Sámi allaskuvlla

Doaibmaplána/Handlingsplan 2026

Vuolggasadji lea Sámi allaskuvlla ovdánahttinšiehtadusas
Máhttodepartemeanttain (2023–2026) mii ovdanbohtá juolludanreivves 2026
ja Sámi allaskuvlla strategijjas 2022–2026/Utgangspunktet er utviklingsavtalen
med Kunnskapsdepartementet, som fremkommer i tildelingsbrevet for 2026 og
høgskolens strategi

Sisdoallu/Innhold

Doaibmaplána/handlingsplan 2026	2
1.1 Sektormihtut/Sektormål.....	2
1.2 Sámi allaskuvlla ovdánahttinšiehtadusa mihtut/Mål i utviklingsavtalen	2
1.3 Čoahkkáigeassu ovdánahttinšiehtadusa stivrenparamehteriin /Sammendrag av utviklingsavtalens styringsparametre	3
1. mihttu: Njunuš, čohkkejeaddji ja geasuheadji sámegielat alitoahpo- ja dutkanásahus gos leat nanu gelbbolašvuodabirrasat.....	4
2. mihttu: Dutkanvuđot oahput main lea alla kvalitehta, ja mat leat mielde gokčame gelbbolašvuodadárbbuid sámi servodagain	15
3. mihttu: Alla kvalitehta dutkamis ja ovdánahttinbargguin mat addet fágalaš vuodu SA oahpuide, ja leat ávkkálaččat sámi álbmogii, ásausaide, ealáhusaide ja báikegottiide	28
4. mihttu: Nannet máhttovuodu maid sámi servodagat dárbašit servodatrievdamiin ja nuppástuhttimiin, dasa lassin sihkkarastit gelbbolašvuoda fievrreami boahhte buolvvaide	37

Doaibmaþlána/handlingsplan 2026

Doaibmaþlána vuodðun lea ovdánahttinšiehtadus Máhttodepartemeantta ja Sámi allaskuvlla gaskkas (2023–2026) ja Sámi allaskuvlla strategijja 2022–2026. Ovdánahttinšiehtadus lea sohppojuvvon Máhttodepartemeantta ja Sámi allaskuvlla gaskka jagis 2022, ja šiehtadussii lea allaskuvlla strategijja 2022–2026 ~~biddjonadnon~~-vuodðun. Ovdánahttinšiehtadus lea oassi juolludanreivves ja gusto ~~velá jahkái 2026~~ velá jahkái 2026 ~~jagi vel~~.

Doaibmaþlána čájeha 2026 doaibmabijuid mat leat juo joðus dahje galget álggahuvvot, čađahuvvot ja/dahje loahpahuvvot dán jagi. Doaimmat maiguin joatkit čuovvovaš jagi/jagiid bohtet maid ovdan sierra kolonnas. Doaibmaþlána ~~ođastuvvo~~ ođasmahtto jahkásaččat.

1.1 Sektormihtut/Sektormål

Čuovvovaš bajitdási ja guhkitáigge sektormihtut gustojit buot universitehtaide ja allaskuvllaide ja bohtet ovdan juolludusreivves¹ ja eará stivrendokumeanttain:

1. Alla kvalitehta oahpahas ja dutkamis. (1. ja 2. mihttu ovdánahttinšiehtadusas)
2. Suvdilis servodatovdáneapmi, birgejupmi ja innovašuvdna.
3. Oahput, dutkan ja gelbbolašvuotta galgá bures olámuttos miehtá riika. (2. mihttu: 4 ja 5 OŠP)

1.2 Sámi allaskuvlla ovdánahttinšiehtadusa mihtut/Mål i utviklingsavtalen

Sámi allaskuvla ja Máhttodepartemeanta leat soahpan dákkár mihtuid Sámi allaskuvlii 2023–2026²:

1. mihttu: Njunuš, čohkkejeaddji ja geasuheadji sámegielat alitoahppo- ja dutkanásahus gos leat nanu gelbbolašvuodabirrasat.
2. mihttu: Dutkanvuodot oahput main lea alla kvalitehta, ja mat leat mielde gokčame gelbbolašvuodadárbbuid sámi servodagain.
3. mihttu: Alla kvalitehta dutkamis ja ovdánahttinbargguin mat addet fágalaš vuodu SA oahpuide ja leat ávkkálaččat sámi álbmogii, ásahusaide, ealáhusaide ja báikegottiide.
4. mihttu: Nannet máhttovuodu maid sámi servodagat dárbbasit servodatrievdamiin ja nuppastuhttimiin, dasa lassin sihkkarastit gelbbolašvuoda fievrrideami boahpte buolvvaide.

¹ Sektormihtut dárogillii: 1.Høy kvalitet i utdanning og forskning 2.Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon 3.God tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele landet. Gáldu: Tildelingsbrev 2023 til Samisk høgskole. Kunnskapsdepartementet.

² Ovdánahttinsoahpamuša mihtut dárogillii, nu go ovdanbohtet juolludusreivves 2023: Mål 1 – En ledende, samlende og attraktiv samiskspråklig høyere utdannings- og forskningsinstitusjon med robuste kompetansemiljøer. Mål 2 - Forskningsbaserte utdanninger med høy kvalitet, og som bidrar til å møte kunnskapsbehovene i samiske samfunn. Mål 3 – Høy kvalitet i forskning og utviklingsarbeid som gir gi faglig grunnlag for SAs studier og er til nytte for det samiske folket, de samiske institusjonene, næringene og lokalsamfunnene. Mål 4 – Styrke kunnskapsgrunnlaget som samiske samfunn trenger i forbindelse med samfunnsendringer og omstillinger, samt sikre kunnskapsoverføring til nye generasjoner.

1.3 Čoahkkáigeassu ovdánahttinšiehtadusa stivrenparametheriin³ /Sammendrag av utviklingsavtalens styringsparametre

1. mihtu stivrenparametherat:

1. Nannet vuogádatlaš rekrutterenbarggu, ja erenoamážit nuorra dutkiid rekrutterema.
2. Implementeret buriid, mearrediđolaš kvalifiserendoaimmaid fágabargiide.
3. Bargat lasihit fágalaš aktivitehtaid ovttasbarggu eará ášahusaiguin.

2. mihtu stivrenparametherat:

4. Lasihit neahttavuođut geabbilis oahppofálaldagaid, dasa gullet maid lassi- ja joatkkaoahppofálaldagat.
5. Nannet oahppoportefølge oahpuiguin iešguđet sámegielain ja bargat ásaht oahpuid iešguđet giellaguovlluide.
6. Lasihit kandidáhttabuvttadeami ja lasihit ášahusa oahppočuoggábuvttadeapmi.

3. mihtu stivrenparametherat:

7. Ráhkadit dutkanstrategiija ja nannet dutkangaskusteami.
8. Ásaht ášahuslaš ovttasbarggu sámi dutkansuvlii.
9. Nannet sámegiela diedalaš giellan ja lasihit sámegielat diedalaš almmuhemiid.

4. mihtu stivrenparametherat:

10. Ásaht bistevas čoahkkinbáikkiid gulahallamii, máhttojuohkimii ja gaskkusteapmái iešguđet ášahusaiguin ja organisašuvnnaiguin sámi servodagas, dán vuollái sámi ealáhusat ja sámi suohkanat.
11. Ovdánahttit strategalaš ovttasbarggu nationála ja internationála organisašuvnnaiguin, dutkanbirrasiguin, ja erenoamážit eamiálbmotášahusaiguin.
12. Doarjut vai gelbbolašvuoda sámi historijá, kultuvrra, ealáhusaid ja servodateallima lassána buot riikka profešuvdnaoahpahusain.

³ Stivrenparametherat dárogillii nu go ovdanbohtet 2023 juolludusreivves: 1 - Styrke det systematiske rekrutteringsarbeidet, og særlig rekrutteringen av unge forskere.

2 - Implementere gode, målrettede kvalifiseringstiltak for fagansatte. 3 - Arbeide for å øke faglig aktivitet i samarbeid med andre institusjoner. 4 - Øke antallet nettbaserte fleksible studietilbud, herunder etter- og videreutdanningstilbud. 5 - Styrke studieporteføljen med utdanningstilbud innenfor ulike samiske språk og arbeide for å etablere studietilbud i ulike samiske språkområder. 6 - Øke kandidatproduksjonen og øke institusjonens samlede studiepoengproduksjon. 7 - Utarbeide en egen forskningsstrategi og styrke forskningsformidling. 8 - Etablere et institusjonelt samarbeid om samisk forskerutdanning. 9 - Styrke samiske språk som vitenskapelige språk og øke antallet samiskspråklige vitenskapelige publiseringer). 10 - Etablere varige møteplasser for dialog, kunnskapsdeling og formidling med ulike institusjoner og organisasjoner i samiske samfunn, herunder samisk næringsliv og samiske kommuner. 11 - Utvikle strategiske samarbeid med nasjonale og internasjonale organisasjoner, institusjoner og forskningsmiljøer, særlig urfolksinstitusjoner. 12 - Bidra til at kompetansen om samisk historie, kultur, næringer og samfunnsliv økes i landets profesjonsutdanninger.

1. mihttu: Njunuś, čohkkejeaddji ja geasuheaddji sámegielat alitoahpo- ja dutkanásahus gos leat nanu gelbbolaśvuodabirrasat

(Mål 1 – En ledende, samlende og attraktiv samiskspråklig høyere utdannings- og forskningsinstitusjon med robuste kompetansemiljøer)

Oanádusčielgehus: OŠP = ovdánahttinšiehtadusa stivrenparamehterat

Ovdánahttinšiehtadusa stivrenparamehterat, strategiija čuovvuleapmi ja eará	Oassemihtut/Delmål	Doaibmabijut 2026/Tiltak 2026	Ovddasvástádus/Ansvarlig	2027-
1 (OŠP) Nannet vuogádatlaš rekrutterenbarggu, ja erenoamážit nuorra dutkiid rekrutterema. <i>Styrke det systematiske rekrutteringsarbeidet, og særlig rekrutteringen av unge forskere.</i>	Leat bevttolaš, áigeguovdilis ja geasuheaddji ásašus mii fállá fáttmmasteaddji ja dásseárvosaś birrasa studeanttaide ja bargiide. (strategiija kap 3) Å være en effektiv, relevant og attraktiv institusjon som tilbyr et inkluderende og likeverdig miljø for studenter og ansatte. (Strategi kap 3)	Bargat systemáhtalaččat SA beaggimiin. Čađahit kártema makkár lea allaskuvlla beaggin/ Arbeide systematisk med SAs omdømme. Gjennomføre en omdømmekartlegging	Rektor	
		Ođasmahttit allaskuvlla gulahallanstrategiija/ Fornye kommunikasjonsstrategien	Direktevra/direktør	
		Universála hábmema doaibmaþlána ráhkadi/ Utarbeide handlingsplan for universell utforming	Direktevra (álggaha JČ bokte)	
		Evalueret ja ođasmahttit spiehkastanvuogádaga/	Direktevra (olggobeale veahkki prosessii)/	

		Evaluering og fornying av avvikssystemet	Direktør (med ekstern bistand)	
		Evalueret ja rievdadit tilgjengelighets-erklæringaid / Evaluere og fornye tilgjengelighetserklæringene	TD-ossodat	
	Nannet studeantaid ja bargiid rekrutterema. (strategiija kap 3)	Árvvoštallat oahpuid lágideami/ Vurdering av studietilrettelegginga	Rektor ovttas GDS+SOA goahtejodiheaddjiiguin	
	Styrke rekrutteringen av studenter og ansatte. (Strategi kap 3)	Árvvoštallat mat oasis galget leat neahttavuđot, čoagganeami ja makkár oahpuid ferte fysalaččat lágideami/ Vurdere hvilke deler som skal være nettbaserte, samlinger og hvilke studier som må organiseres fysisk	Goahtehálddahuš koordinere, OD-hálddahuš lea veahkkinn	
		Ráhkadit oahpuid guhkesáigge plána / Utarbeide langtidsplan for studier	GDS+SOA Goahtejodiheapmi (OD-ossodat ássemeannuda)	
		Fátmmasteaddji bargoeallin (IA) / Inkluderende arbeidsliv	BO	
		Studeantarekrutterenplána ođasmahttit/ Fornye studentrekrutteringsplanen	ODO	
		Ráhkadit karriereplána mii movttiidahtá nuorra dutkiid válljet sámi akademiija /	ODO	

		Utarbeide karriereplan som motiveres unge forskere til å velge samisk akademía		
		Ráhkadit stipendiáhtaid guhkesáiggeþlána/ Utarbeide langtidsplan for stipendiater	ODO	
		Nannet vuosttašlektorgeainnu (ja vejolaččat doseantageainnu) bargjoavku/ Styrke stien frem mot førstelektor (og om mulig dosentstien)	Bargiidhoavda jodiha bargjoavkku	
		Fágalaš fáddádeavvadeamit (gč goalmát mihttu)/ Faglige temasamlinger	Rektor	
	Doalahit oktavuoda ovddeš studeanttaiguin ja hukset fierpmádaga sin váste. (strategiija kap 4)	Hárjehallanoahpaheaddjit/ Øvringslærere	SOA goahtejodiheaddji	
	Opprettholde kontakt med tidligere studenter og bygge nettverk for dem. (Strategi kap 4)			
2 (OŠP) Implementeret buriid, mearrediolaš kvalifiserendoaimmaid fágabargiide Implementere gode, målrettede	Nannet ja ovddidit fágabirrasa vai sáhttit ovdánahttit dálá ja boahstevaš oahpuid. (strategiija kap 4)	Nannet doavttergrádahasaid bargodili ja čadaheami – čuoovvilit kártema/ Styrke arbeidsvilkår for stipendiater og gjennomføring	OD-hoavda	
	Styrke og utvikle fagmiljøet for å utvikle eksisterende og fremtidige utdanninger. (Strategi kap 4)	Doavttergrádahasaid bargoeavttuid bargoáiggiid ektui árvvoštallat/	BO	

kvalifiseringstiltak for fagansatte		Vurdering av stipendieters arbeidsvilkår i forhold til arbeidstid		
		Čađahit gelbbolašvuodalokten prográmma/ Gjennomføre kompetanseløft programmet	Bargiidhoavda	
		Emerita/emeritusiid gelbbolašvuoda ávkkástallat/ Nyttiggjøre seg av emerita/emeritus sine kompetanser	Goahtejodiheadjit	
		Árvvoštallat innstegsvirggiid/ Vurdere innstegsstillinger	BO	
	Nannet ja ovdánahttit fágabirrasa vai sáhtta ovdánahttit doaimmaid servodaga dárbbuid mieldde. (strategiija kap 5) Styrke og utvikle fagmiljøet for å kunne utvikle virksomheten i tråd med behovene i samfunnet. (Strategi kap 5)	Kártet bargiid gelbbolašvuodadárbbuid/ Kartlegge ansattes kompetansebehov	LG	
		Kártet bargiid fágalaš beroštumiid/ Kartlegge ansattes faglige interesser	LG	
3 (OŠP) Bargat lasihit fágalaš aktivitehtaid ovttasbarggus eará ásaahusaiguin.	Ovttasbargu eará alitoahppoásaahusaiguin	Dáhkát ovttasbargošiehtadusaid sámi giellaguovddážiiguin ja sámedikkiiguin/ Lage samarbeidsavtaler med samiske språksentre og med Sametingene	Dir ja goahtejodiheadjit	

Arbeide for å øke faglig aktivitet i samarbeid med andre institusjoner.		Ásahit ovttasbargošiehtadusa UiT:ain/ Lage samarbeidsavtale med UiT	Rektor	
		Odasmahttit ovttasbargošiehtadusa Oulu universitehtain ja Nuortta Universitehtain/ Fornye samarbeidsavtalene med univeristet i Oulu og Nord universitet	Rektor	
		Joatkit ovttasbarggu eará fágabirrasiguin geat barget geahččalemiid ráhkademiin/ Videreføre samarbeidet med andre fagmiljøer som utarbeider tester	LG	
	Ovttasráđiid sámi oahpaheddjiiguin, skuvllaiguin, mánáidgárdiiguin ja mánáidgárdde- ja skuvlaeaiggá-diiguin, ja oahpaheaddjeoahpuiguin buoridit sámi mánáid ja ohppiid oahpahusa kvalitehta. (strategiija kap 5) Samarbeide med samiske lærere, skoler, barnehager og barnehage- og skoleiere, og lærerutdanninger om å øke kvaliteten på	Joatkit bargat giellabálgá neahttasiiddu ovddidemiin/ Videreføre arbeidet med utvikling av nettsiden til “språkstier”	LG	
		Eará ásahusaiguin ovttasbargat / Samarbeide med andre institusjoner	LG	
		Lasihit ovttasbargguid skuvllaiguin ja mánáidgárdiiguin Dekomp- ja Rekomp ruhtademiin/	SOA	

	opplæringen for samiske barn og elever. (Strategi kap 5)	Øke samarbeidet med skoler og barnehager med Dekomp- og Rekomp finansiering		
		Gievrass giellaoahpahusmodeallat – ovttasbargu skuvllaiguin ja mánáidgárdiiguin, mas ovdánahtta bagadallanortnega, loahpahuvvo 2024 giđa/ Sterke språkmodeller – samarbeid med skoler og barnehager, hvor man utvikler veiledningsordningen	LG	
		Doallat konferánssaid, kurssaid ja bargobájiid mánáidgárdiid ja skuvllaid oahpaheddjiide ja eará bargiide/ Holde konferanser, kurs og workshop for lærere og ansatte i barnehager og skoler	LG	
Allaskuvlla strategii ja čuoggát mat eai heive ovdánahttinšiehtadusa vuollái Punkter i høyskolens strategi som ikke passer under utviklingsavtalen	Joatkit nannet ja ovdánahttit organisašuvvna struktuvrra vai nagodit beaktilit olahit áigumušaid. (strat kap 3) Videreføre styrking og utvikling av organisasjonsstrukturen for å oppnå målene på en effektiv måte. (strategisk kap 3)	Ođasmahttit intraneahta ja neahttasiidduid/ Fornye instranettet og hjemmesiden	Direktevra	
		Čadāhit nuppastuhttin proseassa/ Gjennomføre omorganiseringsprosess	Direktevra	

	Čadāhit doaimmaid beaktileamos vuogi mielde ekonomalaš ja fágalaš rámmaeavttuid vuodul. (strategiija kap 3) Utføre oppgavene på en mest mulig effektiv måte med økonomiske og faglige rammebetingelser. (Strategi kap 3)	Iskkat ovttasbarggu eará unnit UA-ásahusaiguin ja joatkit hálddahuslaš ovttasbarggu UiTain/ Undersøke mulig samarbeid med andre mindre UH-institusjoner og videreføre det administrative samarbeidet med UiT	Direktevra	
		Iskat vejolašvuoda digitaliseret ja effektiviseret osiid oahpahusas / Undersøke muligheter for digitalisering og effektivisering av deler av undervisningen	OH, TDO ja goadit	
		Oktasaš resursaplánenvuogádaga - TE plan váldo ollásit atnui. / Felles ressursplanleggingsverktøy TE plan tas full ut i bruk	Goadit ja ODO	
		Deaivvadanplánat Time Editas/ Samplingsplaner i Time Edit	Goadit	
		Guhkesáiggebušeterenplána hukset oahpahusa várás. Dát doaima lea vuodđun ja doarjjan áhahusa ovdánahttindoaimmaide. Gáibádussan lea doarjut godiid fágabargiid rekrutterema ja buktá čielggusvuoda bealle jagi ovdal, makkár bušeahtta ja	EO, goahtehálddahusat	

		fágabargit leat koordináhtoriin geavahit oahpuid lágideapmái. /		
		Lage et langtidsbudsjett for studiene, som grunnlag og støtte for utviklingstiltakene.		
		Árbevirolaš máhtu guoski oahpuid lágideami álkidahttima ja kvalitehta dáhkeami várás huksejuvvo plánen ja resurserenvuogádat. Boađusin lea koordináhtoriin lea vejolaš automáhtalaččat vuolgit dingot árbečehpiid logaldallat ja bagadallat mañemustá bealle jagi ovdal čakča- dahje gidđalohkanbaji álgima./	goahtehálddahušat	
		Lage en plan for studier som omhandler tradisjonell kunnskap.		
		FBBÁ njuolggadusaid ođđasit/ Fornye retningslinjene for vitenskapelig ansattes arbeidstid	Goadit	
	Bargat nannen dihte ásašusa rámmaeavttuid. (strategiija kap 3)	Ohcat dispensašuvvna resultatbasert finansieremis (nu go Kunsthøgskolen)/	Direktevra ja EO	
	Arbeide for å styrke institusjonens rammebetingelser.	Søke om unntak fra resultatbasert finansiering		

	(Strategi kap 3)	Studeanttaid čađaheami buoridit nu ahte gárvejit oahpu normerejuvvon áiggis./	gč 1. OŠP	
		Øke studenters gjennomføring av studiene til normert tid		
		Ođasmahttit NSI šiehtadusa DMRiin/	Rektor	
		Fornye NSI avtalen med NMR		
		Lágidit oahpuid/mikrokurssaid mat geasuhit eanet studeanttaid /	Goadit ovtta ODO	
		Etablere studier/mikrokurs som tiltrekker flere studenter		
	Olahit diedalaš allaskuvlla stáhtusa. (strategiija kap 3)	Kártet ja plánet movt olahit universitehtastáhtusa/	Rektor	
	Oppná status som vitenskapelig høyskole. (Strategi kap 3)	Kartlegge og planlegge oppnåelse av universitetsstatus		
Eará čuoggát mat leat 2026 juolludanreivves	Tildeling over kap. 226, post 22 og kap. 231, post 21 Videreutdanning for lærere		SOA	
	Tildeling over kap. 231, post 21 Barnehagelærerutdanningen		SOA	
	Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk	Ovtta bargu Diehtosiidda láigoheddjiiguin / Samarbeid med Diehtosiidas leietakere	Dir ja TDO	
	Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjons-	Virgealmmuhemiin ávžžuhit ohcat	BO	

	nedsettelse og eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring	Ráddádallat DRŠas mot olahit dan mihttu/ Ta med anmodning i stillingsutlysningen. Drøfte med IDF om hvordan nå dette målet.		
	Redusere konsulentbruken	Ásahit siskkáldas gelbbolašvuodaloktenplána hálddahussii/ Etablere en intern kompetansehevingsplan for administrasjonen	Juohke hálddáhush-jodiheadji	
	Sihkarvuotta ja gearggusvuotta Sikkerhet og beredskap	Jahkasaččat geahčadit ROS (lasse: juolludanreivves)/	Dir	
		Årlig gjennomgang av ROS Rutiinnaid ráhkadit guossedutkiid hárrái/	BO	
		Lage rutiner for gjesteforskere		
		Čađahit SJA (sikker jobbanalyse)/	Buot jod	
		Gjennomføre SJA		
		Kurset jodiheadjiid SJA/	BO	
		Kurse ledere om SJA		
	Gáibadusat láigošiehtadusaide			
	Krav ved inngåelse av leieavtaler			
	Vuordámušat arealgeavaheapmái			
	Forventninger knyttet til arealbruk			

	Čuovvoleapmi nášunála digitaliserenstrategiijas			
	Oppfølging av nasjonal digitaliseringsstrategi			
	Ovttasbargu ja erenomáš barggut sámi oahpahussii ja dutkamii			
	Samarbeid og spesielle oppgaver knyttet til samisk utdanning og forskning			

2. mihttu: Dutkanvuđot oahput main lea alla kvalitehta, ja mat leat mielde gokčame gelbbolašvuodadárbbuid sámi servodagain

(Mål 2 – Forskningsbaserte utdanninger med høy kvalitet, og som bidrar til å møte kunnskapsbehovene i samiske samfunn)

Ovdánahttinšiehtadusa stivrenparamehterat, strategiija čuovvuleapmi ja eará	Oassemihtut/Delmål	Doaimabijut 2026/Tiltak 2026	Ovddasvástádus/ Ansvarlig	2027-
Utviklingsavtalens styringsparametre, oppfølging av strategi oa.				
4 (OŠP) Lasihit neahttavuđut geabbilis oahppofálaldagaid, dasa gullet maid lassi- ja joatkkaoahppofálaldagat Øke antallet nettbaserte fleksible studietilbud, herunder etter- og videreutdanningstilbud	Nannet digitála gelbbolašvuoda sámi oahpahussuorggis. (strategiija kap 4.1) Styrke digital kompetanse innenfor den samiske opplæringssektoren (strategi kap 4.1)	Fállat kurssaid fágabargiide neahttavuđot pedagogihka birra ja prográmmaid birra. /	Váilu	
		Tilby kurs til fagansatte om nettpedagogikk og nettressurser		
		Neahttaoahpuide ráhkadit prinsihpaid – bidjat e.e. kvalitehtamihttuid/	Vailu	
		Lage prinsipper for digitale studier		
		Fysalaš heivehemiid ja digitála huksehusaid oahppat geavahit/	TD-hoavda	
		Fysiske tilpasninger og lære å bruke digitale verktøy		

		Fállat neahttavuđot viidásitoahppofálaldagaid pedagogihkka-, giella- ja kultursuorggis./	SOA	
		Tilby nettbasert videreutdanning innen ped, språk og kultur		
		Álggahit eambo neahttavuđot oahppofálaldagaid, sihke sáme-, dáro- ja engelasgillii./	Váilu	
		Etablere flere nettbaserte studietilbud, både på samisk, norsk og engelsk		
		Digitála reaidduid studeanttaide geatnegáhttit/	Girjerájus ovttas gođiiguin	
		Forplikte studenter å bruke digitale verktøy		
		Láhčit dili digitála vásáhusaid juogadeapmái./	Goadit	
		Sørge for deling av digitale erfaringer		
5 (OŠP)	Ođasmahttit duodjeoahpuid, nu ahte dat fátmmastivčče hábmema ja eará kreatiivvalaš fágasurggiid ja dáiddafágaid. (strategiija kap 4.3)	Portefølgestivren joatká 2025:s.	GDS	
Nannet oahppoportefølje oahpuiguin iešguđet sámeielain ja bargat ásaht oahpuid iešguđet giellaguovlluide.		Birgejuvmi Horizon prošeakta jagiin 2025-2027 bargá kreatiiva suorggis geasuht eambo dievdduid ja maiddái lávke dáiddafágalaš oahpuid guvlui ovttasbargguin		
Styrke studieporteføljen med utdanningstilbud	Revitalisere duodjiutdanningene, slik at	Dáiddadáluin./		

innenfor ulike samiske språk og arbeide for å etablere studietilbud i ulike samiske språkområder.	de inkluderer design og andre kreative fagområder og kunstfag. (Strategi kap 4.3)	Fortsette med porteføljestyringsprosessen		
	Cegget sámii dulkaoahpu. (strategiija kap 4.2)	Davvisámegiela ja dárogiela dulkaoahpu álggahuvvo čakčat 2025/	GDS	
	Etablere en samisk tolkeutdanning. (strategi kap 4.2.)	Nordsamisk og norsk tolkeutdanning etableres høsten 2025		
		Bargat láhkaásahusa rievademiin/	GDS	
		Jobbe med endring av forskrift		
	Váldit atnui ođđa oahpahusmáliid mat nannejit studeantaid searvama ja oahppokvalitehta. (Strategiija kap 4)	Kártet makkár oahpuid sáhtta fállat neahttaoahpu bokte ja goas /	gč 2. ošp	
	Ta i bruk nye opplæringsmodeller som styrker studentens engasjement og utdanningskvalitet. (Strategi kap 4)	Kartlegge hvilke studier som kan tilbys nettbasert og til hvilken tid		
	Nannet eallinagi oahppama masa gullá máhttu sámii rikkis njálmmálaš árbbis ja čállon girjjálašvuodas. (livslang læring) (strategiija kap 4.2)	Fállat lávdaduvvon oahpuid (olbmuide geat leat bargoeallimis)/	GDS, SOA	
		Tilby studier desentralisert		
		Virgádit goahtekoordinahtora/	GDS, SOA	

	Styrke livslang læring med kunnskap om den rike samiske muntlige og skriftlige arven. (strategi kap 4.2)	Ansette institutt Koordinator		
	Kártet gelbbolašvuodadárbbuid sámi ja eará eamiálbmotservodagaid ja dan vuodul árvvoštallat ođđa oahppofálaldagaid ásahit servodagaid dárbbuid mield. (strategiia kap 4)	Studieportefølje barggus hukset internášunála oahpuid mat doibmet vuodđun ovttasbargui ja Winu fierpmádaga nannemii./	GDS, SOA	
	Kartlegge kompetansebehov i samiske og andre urfolkssamfunn og på bakgrunn av dette vurdere etablering av nye utdanningstilbud etter samfunnenes behov. (Strategi kap 4)	Etablere internasjonale studietilbud som grunnlag for samarbeidet og som styrking av Winu-nettverket		
		Lágidit seminára sámi ásašusaiguin gelbbolašvuodadárbbuid birra/	rektor	
		Arrangere seminar med samiske institusjoner om kompetansebehov		
		Vuoruhit álgoálbmot arenaid ja čoačkkimiid mat dorjot Sámi allaskuvlla dutkama ja oahpahusa/	ODO	
	Fállat oahpahusa mángga sámegillii. (strategiia kap 4)	Girječállidoahppu buot sámegielaide, SÁÁL lullisámegillii/	GDS	
	Tilbyr undervisning på flere samiske språk.	Forfatterstudie til alle samiskspråklige;		

	(Strategi kap 4)	SÁÁL sørsamisk		
		Servodat ja duodjesuorggi porteføljebyggus iskat vejolašvuoda fáallat oahpu buot sámegielaidda Norggas/	GDS	
		Undersøke under porteføljebeidat mulighetene for å tilby utdanning til alle samiskspråklige i Norge		
	Viiddit sámegielaidda álgokursafálaldagaid ja nannet giellaguovddážiiguin ovttasbarggu. (strategiija kap 4.2)	Sámi gielladidaktikk Skolverket ruhtademiin Ruotas – njealljå kursaridu/	SOA (YJN)	
		Samisk språkdidaktikk , fjerde kursserie		
		Ođastit: SÁÁL 2 ja lohkanbadjeoahpu gaskka deavdit/	GDS	
	Styrke tilbudet om samiske nybegynnerkurs og styrke samarbeidet med språksentrene. (Strategi kap 4.2)	Fornye SÁÁL 2 og fyll gapet i samisk semesteremne		
		Plánet SÁÁL 3 ja 4/	GDS	
		Planlegge SÁÁL 3 og 4		
		Bargat ovttas sámi suohkaniiguin ja giellaguovddážiiguin viiddit sámegiela álgooahpaha/		
		Samarbeide med samiske kommuner og språksentre om utvidelsen av begynnerkurs i samisk		

	Joatkit sámáiduhttit oahppofálaldagaid ja lasihit iešgudet sámegielaideid oinnolašvuoda. (strategiija kap 4)	Oahpuid áigodatlaš árvvoštallamiid oktavuodas sámáiduhttit oahpuid. Nannet SA “Indanning” vuogádaga, main nanosmahttit oktavuoda árbevirolaš birrašin árbevirolaš doaimmaide. Dát dárkkuha sámii luonddu dehe jahkekalendára váldit vuhtii, go oahpuid lágideami leat pláneme. /		
	Videreföre arbeidet med å samifisere utdanningstilbudene og øke synligheten av de ulike samiske språkene. (Strategi kap 4)	Samifisere studiene		
		Almmuhit sámegillii/		
		Utlyse på samisk		
		Jorgalit fágagirjjálašvuoda eará sámegielaide?/		
		Oversette faglitteratur til andre samiske språk		
	Nannet sámii servodaga gielladiidolašvuoda ja mánggasámegielašvuoda. (strategiija kap 4.2)	Oassálastit IDIL 2022 – 2032 giellaáingiruššamii, Gč 12. Ošp/	LG-GDS	
	Styrke språkbevisstheten og flerspråkligheten i det samiske samfunnet. (Strategipap 4.2)	Delta på IDIL 2022-2032	GDS	
		Fállat lullisámegiela álgokurssa /		
		Tilby begynnerkurs i sørsamisk		
	Vuoruhit barggu addit vejolašvuoda earágielagiidda oahppat sámegiela. (strategiija kap 4.2)	Bisuhit SÁÁL oahpuid/	GDS	
		Opprettholde SÁÁL studiene		
		Viiddidit SÁÁL oahpuid/		
		Utvide SÁÁL studiene		

	Prioritere arbeidet med å gi andre språkbrukere mulighet til å lære samisk. (Strategipap 4.2)			
	Nannet lassi- ja joatkkaoahpuid ja gealboloktendoaimmaid mánáidgárdde- ja skuvlaoahpaheddjiid várás. (strategiija kap 4.1) Styrke etter- og videreutdanning og kompetansehevingstiltak for barnehage- og skolelærere. (Strategipap 4.1.)	Árabut proseassaid bidjat johtui UDIR hárrái vai ohccit ollejit ohcat ruhtadeami. Oahpuid guhkesáiggeplánii dáid bidjat ja sullii 2 jagi ovdal almmuhit dáid?/ Sette i gang prosesser tidligere ift UDIR slik at søkere når å søke om finansieirng.	SOA	
	Ásahit bistevasá sámi musihkka- ja luohteoahppofálaldaga ja nannet sámi musihkkasuorggi ovttasráđiid relevánta ásahusaiguin. (strategiija kap 4.3) Etablere faste studietilbud innen samisk musikk og joik og styrke samisk musikkbransje i samarbeid med relevante institusjoner. (Strategipap 4.3)	Árvvoštallat ohcat Sámedikkis ovdaprošektii ruđa/ Vurdere å søke om finansieirng av forprosjekt fra Sametinget	GDS goahtejodiheaddji	
	Cegget mánáidgárdeoahpaheaddje-mastera ja PhD oahpu sámi	Bargojoavkku árvvoštallan meannuduvvo masterprográmma/	DOH/SOA	

	oahpaheadjeoahpuid fágasuorggis. (strategiija kap 4.1)	Arbeidsgruppen behandler mastergradsprogrammet		
	Etablere barnehagelærer-master og PhD utdanning innen fagfeltet samiske lærerutdanninger. (Strategipap 4.1.)			
	Ásahit ođđa servodatdiehtaga bachelorohpu. (strategiija 4.4.)	Porteføljestivrenproseassa. Virgádit fágavirghehasaid/	GDS	
	Etablere et nytt bachelorstudium i samfunnsvitenskap. (strategi 4.4.)	Porteføljestytingsprosess. Ansette fagpersonell.		
	Árvvoštallat cegget boazoealáhusa masteroahpu. (strategiija 4.4.)	Porteføljestivrenproseassa.	GDS	
	Vurdere å opprette en masterutdanning i reindrift. (strategi 4.4.)	Porteføljestytingsprosess		
	Ođasmahttit ja ovdánahttit journalistihkkaohpuid. (strategiija 4.4.)	Porteføljestivrenproseassa./ Porteføljestytingsprosess	GDS	
	Revitalisere og utvikle journalistikkutdanningene. (strategi 4.4.)	Kártet makkár vejolašvuodát leat journalistaoahpu ásaheamis ja nannet ovttasbarggu sámi mediaásahusaiguin. (oahpuid guhkesáiggeplána oktavuodas)./		

		Kartlegge hvilke muligheter det er for etablering av journalistutdanningen og styrke samarbeidet med samiske medieinstitusjoner		
6 (OŠP) Lasihit kandidáhtta-buvttadeami ja lasihit ása husa oahppočuoggá-buvttadeapmi. Øke kandidatproduksjonen og øke institusjonens samlede studiepoengproduksjon	Oaččuhit studeanttaid čađahit oahpuid normerejuvvon áiggis. (strategiija kap 4.) Få studenter til å fullføre studiene på normert tid. (Strategipap 4.)	Kvalitehtaraportta vuoruhemiid ja doaibmabijuid čuovvulahttit./	Goadit ja ODO	
		Følge opp prioriteringer og tiltak i kvalitetsrapporten		
		Porteføljestivrrin proseassa jođus GDS goađis ja ođasmahttit SAAL oahpuid ja plánet/		
		Porteføljestytingsprosess i GDS og fornyelse av SÁÁL utdanningene		
		Oahppobiraslávdegotti doaibmaplána čuovvulit/	Rektor	
		Følge opp læringsmiljøutvalgets handlingsplan		
		Studeantaiskkademiid čađahit ja čuovvulit/	ODO	
		Gjennomføre studentevalueringer og følge de opp		
		Spiehkastatdieđuid čuovvulit oahpahusas/	Goadit ja ODO	

		Følge opp avviksmeldinger i studiene		
		Oahpuid rekrutterema, plánema, ollašuttima ja buorideami guoski bargojoavkku ja systema huksen oassin oahppokvalitehta lohtendoaimmaid/ Etablere arbeidgruppe for bedring av utdanningskvaliteten	Goahtejod ovttas ODO	

Allaskuvlla strategiija čuoggát mat eai heive ovdánahttinšiehtadusa vuollái Punkter i høgskolens strategi som ikke passer inn under utviklingsavtalen	Leat ovdavázzi sámi pedagogihkas ja didaktihkas. (strategiija kap 4.1)	Ovdánahttit prográmmaid, lassi- ja joatkkaohpuid, ovdánahttinbarguid ja dutkanbargguid. / Utvikle program, videre- og etterutdanningstilbud og FoU-arbeid	SOA	
	Være pionerer innen samisk pedagogikk og didaktikk. (Strategi kap 4.1.)			
	Nannet duoji, juoigama, musihka ja árbevirolaš máhtu oahpaheaddje-oahpuin. (strategiija kap 4.1)			
	Styrke duodji, joik, musikk og tradisjonskunnskap i lærerutdanningene. (Strategi kap 4.1.)			
	Nannet riikkaidgaskasaš ja áigeuoovdilis oahppofálaldagaid	Lonohallanšiehtadusaid bokte/ Gjennom utvekslingsavtaler		

	ovttasráðiid eará eamiálbmotásahusaiguin. (strategiija kap 4)	UArctic bokte -vuoruhit dán fierpmádaga/		
	Styrke internasjonale og aktuelle utdanningstilbud i samarbeid med andre urfolksinstitusjoner. (Strategi kap 4)	Prioritere nettverket UArctic		
		Joatkit jodihit Verdde Indigenous Education (earlier Verdde Program)/		
		Fortsette å lede programmet Verdde Indigenous Education		
		Plánet Masteroahpu álgoálbmotjournalistihkas/		
		Planlegge master i urfolksjournalistikk		
		Plánet mikrokurssaid eará álgoálbmot áhahusaiguin/		
		Planlegge mikrokurs med andre urfolksinstitusjoner		
		Plánet ja čadahit Indigenous Storytelling /	GDS	
		Planlegge og gjennomføre Indigenous Storytelling		
		Hukset prográmmaoahpuid struktuvrraide sisa seammaviidosaš (omd. 10 oč) eangalašgíelat válljenfága oahpuid. /		
		Etablere struktur for programfagene		
		Čadahit huksenbargguid Statsbygga bokte/	TDO-hoavda/Tek driftssjef	

	Ásahit studeantaviesu ja nannet studeantabirrasa ovttas SSO:in. (strategiija kap 4) Etablere studenthus og styrke studentmiljøet i samarbeid med SSO. (Strategi kap 4)	Gjennomføre oppgradering gjennom Statsbygg		
		SSO stivrra bokte nannet studeantabirrasii/	SA stivraláhtut SSO stivrras/SAs styrerep i SSO styret	
		Styrke studentmiljøet gjennom deltakelse i SSO styret		
		Fastá gulahallančoahkkimat SSO direktvrrain/	Direktevra/Direktør	
	Hábmet ja fállat vel eanet oahppofálaldagaide mat leat erenoamážit heivehuvvon eamiálbmogiidda. (strategiija kap 8) Utforme og tilby ytterligere utdanningstilbud spesielt tilrettelagt for urfolk. (Strategi kap 8)	Faste møter med SSO direktøren		
		Neahttaoahpahusa prinsihpaid ráhkadit/	GDS/SOA (lávdaduvvon oahpuid koordináhtor)	
		Lage prinsipper for nettbaserte studier		
		Cegget E-campus portála/	TDO	
	Nannet studeantarekrutterema buot oahppofálaldagaide (strategiija kap 4)	Etablere E-campus portal		
		Guhkesáigge plána ráhkadit E-campus oahpuide; goas ja makkár oahpuid fállat/	Goadit	
		Lage langtidsplan for E-campus studier		
		Rekrutterenplána doaimmaid odastit/	ODO	
		Fornye tiltak i rekrutteringsplanen		
		Oahpuid rekrutterenproseassa	GDS, SOA, oahppohálddahus	

	Styrke studentrekruttering til alle studietilbud (strategi kap 4)	oktasaš, seammalágan kaleandárhábmái/		
		Felles studentrekrutteringsprosess		
		Rekrutterenmateriála ráhkadit - mii heive miehtá Sápmái (suoma-, ruota ja dážabeale) /	ODO ja GUL	
		Lage rekrutteringsmateriell		
		Skuvlagoossástallanplána ráhkadit/	ODO	
	Hábmet ja fállat vel eanet oahppofálaldagaid mat leat erenoamážit heivehuvvon eamiálbmogiidda. (strategiija kap 8)	Lage plan for skolebesøk		
		Gelbbolašvuodaloktemat fágabargiide, suorggis neahttaoahpahus pedagogihkka ja didaktihkka/	GDS ja SOA	
	Utforme og tilby ytterligere utdanningstilbud spesielt tilrettelagt for urfolk. (Strategi kap 8)	Kompetanseheving for fagansatte om nettbasert opplæring i ped og didaktikk		
		Oahpuid plánema proseassa oktasaš, seammalágan kaleandárhábmái/	GDS, SOA, EO	
		Felles prosess i planlegging av studier		
		Oahpuid ollašuhhtinproseassa oktasaš, seammalágan kaleandárhábmái/	GDS, SOA	

		Felles gjennomføringsprosess for studier		
		Oahpuid evaluerenproseassa oktasaš, seammalágan kaleandárhábmái/	GDS, SOA	
		Felles evalueringsprosess av studier		

3. mihttu: Alla kvalitehta dutkamis ja ovdánahttinbarguin mat addet fágalaš vuoddu SA oahpuide, ja leat ávkálaččat sámi álbmogii, ásausaide, ealáusaide ja báikegottiide

(Mål 3 – Høy kvalitet i forskning og utviklingsarbeid som gir gi faglig grunnlag for SAs studier og er til nytte for det samiske folket, de samiske institusjonene, næringene og lokalsamfunnene)

Ovdánahttinšiehtadusa stivrenparamehterat, strategijja čuovvuleapmi ja eará	Oassemihtut/Delmål	Doaimabijut 2026/Tiltak 2026	Ovddasvástádus/ Ansvarlig	2027-
Utviklingsavtalens styringsparametre, oppfølging av strategi oa.				
7 (OŠP) Ráhkadit dutkanstrategijja ja nannet dutkangaskusteami	Hábmēt ja čadahišgoahtit dutkanstrategijja mas čielggadit allaskuvlla dutkanstrategalaš vuoruhemiid ja čielggadit iežamet dutkanprofiila. (strategijja kap 6)	Ásahit bargjoavkku mas čielga mandáhtta ii leat velá álggahuvvon Bargjoavku nammaduvvo manjiil go buot fágabargit leat leamaš oktasaš čoahkkimis, Njukčamánu 2025. /	(ODH koordinere ja lea čáli bargjoavkkus)	

Utarbeide en egen forskningsstrategi og styrke forskningsformidling	Utarbeide og iverksette en forskningsstrategi der høgskolens forskningsstrategiske prioriteringer klargjøres og vår forskningsprofil klargjøres. (Strategi kap 6)	Etablering av en arbeidsgruppe med et klart mandat er ennå ikke igangsatt Arbeidsgruppen oppnevnes etter at alle fagpersoner har deltatt på fellesmøte, juni 2025.		
		JČ ferte dán digaštallat ovdal go bargojoavkku ášahuvvo. Sierra áššin JČas ođđajagimánus 2025/ Ledergruppen må diskutere dette før arbeidsgruppen dannes. Som en egen sak i januar 2025	ODH	
	Vuoruhit dutkangaskusteami iešguđet vugiiguin ja reaidduiguin. (strategiia kap 6) Prioritere forskningsformidling med ulike metoder og verktøy. (Strategi kap 6)	Dan ođđa samas.noi biddjojit váldodieđut ášahusa fágabargiid gelbbolašvuoda. Gárvvis njukčamánnui 2025, / Den nye samas.no inneholder hovedinformasjonen om kvalifikasjonene til institusjonens fagpersoner. Klar i mars 2025, Áššedovdilistu ášahit – vuovdalit fágagelbbolašvuoda eanet neahttasiiddus (gč. maiddái 2. OŠP)/ Lager en ekspertliste – markedsføre ekspertise på nettet	Gulahallanstába, fágagoadit ja ODO	
		Dutkanpodcastain joatkit, mas sihke fágabargit ja studeanttat leat mielde. Ovdanahttet dán podcast prošeavtta, ja báddemat álget čakčat 2025. / Vi fortsetter med en forskningspodcast med både instituttet og studenter.	Goadit	

		Utvikle dette podcastprosjektet, og opptakene starter høsten 2025		
		Lágidit Giellavahku, Dutkanbeivviid, Sámi vahku jna ja ulbmiljoavkkuide heivehuvvon ovdanbuktimiid hutkat ja čadahit./	Gulahallanstába, fágagoađit ja ODO	
		Arrangere Språkuke, Forskningsdager, Samisk uke etc. og utvikle og gjennomføre presentasjoner tilpasset målgrupper		
8 (OŠP) Ásahit ásaħuslaš ovttasbarggu sámi dutkanskvlii Etablere et institusjonelt samarbeid om samisk forskerutdanning	Nannet dutkiid skuvlejumi ja hukset ollislaš bálgá dutkiid ovdáneapmái. (strategiija kap 6)	Gč maiddái 1 mihtu vuolde. (dutkiid skuvla)/	ODH ja rektoráhta	
	Styrke forskerutdanning og bygge en helhetlig vei for forskernes utvikling. (Strategi kap 6)	Se under 1 mål om forskerskolen		
		Joatkit ovttasbarggu Nuortta universitehtain ja UiT:in maŋŋil go ohcan lea meannuduvvon (Ohcan sáddejuvvon, meannuduvvo geassemánu 2025)./	Rektor	
		Fortsette samarbeidet med Nord Universitet og UiT etter at søknaden er behandlet (Søknad sendt inn, behandles i juni 2025)		
	Aktiivvalaččat doarjut studeanttaid searvama dutkamii. (strat kap 6)	Rekrutteret studeanttaid dieđalaš assistentan dutkanprošeavttaide (SOA ja GDS godiid prošeaktajođiheadjit rekrutterejit dieđalaš assistenttaid) /	Goahtejođiheadjit	
	Aktivt støtte studentenes deltakelse i forskningen. (Strategi kap 6)	Rekruttere studenter som forskningsassistenter i forskningsprosjekter		

		(Forskningsassistenter rekrutteres av prosjektlederne i SOA og GDS		
		Masteroahpu áigge ja maŋŋil movttiidahttit čállit artihkkaliid dahje girjekapihttaliid. Fágavirggehasat doarjjan. SOA ja GDS masterstudeantaid fágalaš ovtasbarggu nannet, lágídit ákademalaš čállingurssa ovtas. / Under og etter mastergraden oppfordre til å skrive artikler eller bokkapitler med profesjonell støtte fra fagpersonellet. For å styrke det faglige samarbeidet mellom SOA og GDS masterstudenter, organisere et akademisk skrivekurs sammen	Vuosttašvirggehasat	
		Joatkit akademalaš čállin vuoruhemiid ovdánahttima, nu gohčoduvvon čállinretrihtaid. Jahkái leat okta dahje guokte deaivvadeami./ Fortsette å utvikle akademiske skriving, såkalte skriveretreater. Ett eller to møter i året	Girjerájus ja Goadit	
9 (OŠP) Nannet sámegiela dieđalaš giellan ja lasihit sámegiela dieđalaš almmuhemiid <i>Styrke samiske språk som vitenskapelige språk og øke antallet samiskspråklige vitenskapelige publiseringer</i>	Nannet sámegiela dieđalaš giellan ja sámegiela dieđalaš publisereama. (strat kap 6) Styrke samisk som vitenskapsspråk og samiskspråklig vitenskapelig publisering. (Strategi kap 6)	Buriid plánaiguin motiveret fágabargiid jeavddalaččat buvttadit fágagirjiid, dutkanartihkkaliid SDÁai ja Dieđut dahje eará almmuhan kanálain. Dát dahkko DOB áigge vuoruhemiid bokte/ Med gode planer motivere akademikere til jevnlig å produsere akademiske bøker, forskningsartikler i SDÁ og Dieđut eller andre	Goahtejodiheadjit	

		publiseringskanaler. Dette gjøres gjennom prioritering av FoU tid		
		Ovdánahttit systemáhtalaččat ásausa terminologijabarggu, sihke oahpahusa ja dutkama bokte. /	Goadit ja rektor	
		Systematisk utvikle institusjonens terminologiarbeid, både gjennom undervisning og forskning		
		Ovdánahttit terminologijabarggu ja bargagoahtit dokumenterenguovddáža ovdaprošearvttain. Lágidit fágaseminára terminologijja ektui. /	Goahtejodiheadjit	
		Utvikle terminologiarbeid og arbeid med forprosjekter for dokumentasjonssenteret. Organisere et seminar om terminologi		

Allaskuvlla strategiija čuoggát mat eai heive ovdánahttinšiehtadusa vuollái Punkter i høyskolens strategi som ikke passer under utviklingsavtalen	Nannet ja ovdánahttit sámeielaid ja árbevirolaš máhtu fága- ja rájiidrasttildeddji oahpuid, dutkamiid ja doaimmaid bokte. (strat kap 3) Styrke og utvikle samiske språk og tradisjonell kunnskap gjennom fag- og grenseoverskridende utdanning, forskning og aktiviteter. (strategi kap 3)	Gáibidit ahte biddjo davviriikkaid dásis vuoruheapmi nannet oahpponeavvobuvttadeami. /	LG	
		Kreve en nordisk satsning på å styrke læremiddelproduksjonen		
		Oassálastit ON eamiálbmotgielaid logijagi nationála bargojoavkus Sámi allaskuvlla fágalaš lágideamit leat oassin IDIL doaimmain /	LG ja GDS	
		Deltakelse i FNs tiårige nasjonale arbeidsgruppe for urfolksspråk Faglige arrangementer ved Samisk høyskole er en del av IDIL		

	Čalmmustahttit iežamet rolla njunuš eamiálbmotdutkanásahussan ja nannet ja doarjut fágabirrasa vai sáhttit dutkan- ja ovdánahttindoaimmaid ovddidit. (strat kap 6) Fokusere vár rolle som en ledende urfolksforskningsinstitusjon og styrke og støtte fagmiljøet for å kunne utvikle forsknings- og utviklingsvirksomhet. (Strategisk kap 6)	Ohcat ruhtadeami eamiálbmotgiellalogijagi doaimmaide./	IDIL-joavku ja goadit	
		Søknad om finansiering av tiltak i urfolksspråktiåret		
		Searvat riikkaidgaskasaš lágidemiide mas gaskkustit SA fágalaš čehppodaga (Wipce, Winhec, UNPFII)/	Buohkat	
		Delta på internasjonale arrangementer for formidling av SAs faglige kompetanse		
		Searvat ja lágidity Dieđavahkku geassemánu 2025. Ovtasbargu Sámiráđiin./	Stivrenjoavku rektor ja goahtejoj.	
		Oassálastet ja lágidity Dieđavahku 2025. Samarbeid med Sameráđet		
		Annuma bokte doarjut fágabargiid (geat almmuhit)/	ODO	
		Støtte fagansatte gjennom annum midler		
		Movttiidahttit fágabargiid ohcat olggobeale ruhtademiid mat nannejit fágalaččat ja sáhttet gaskkustit iežaset prošeavttaid pmi (mátkestipeanddat jnv) /	Goadit ja LG	
		Stimulere fagpersonell til å søke ekstern finansiering som gir faglig styrking og formidling av egne prosjekter		
		Sámi AI lab ohcá dutkanprošeavtta mas čielggada riektegažaldagaid sámi immeteriála kulturárbbi ektui digitála máilmmis./	GDS	

		Sámi Al lab søker om forskningsprosjekt for å utrede rettsspørsmål i forhold til samisk immateriell kulturarv i den digitale verden		
	Ásahit ođđa servodatdiehtaga bachelorohpu. (strategiija kap 4.4)	Porteføljebargu joatkašuvvá ja lea oassin oppalaš porteføljebarggus./	GDS, SOA	
	Etablere et nytt bachelorstudium i samfunnsvitenskap. (Strategi kap 4.4)	Porteføljearbeidet videreføres og denne blir en del av porteføljearbeidet		
	Nannet eamiálbmotriektediedasuorggi ja ovttasbarggaid dán suorggis. (strategiija kap 4.4)	Sámi dulkaoahpu čada nannet eamiálbmotriektebeali riektediedasuorggis./	GDS	
	Styrke urfolksrettsfeltet og samarbeid på dette feltet. (Strategi kap 4.4)	Styrke urfolksrettslige sider ved rettsvitenskapen gjennom samisk tolkeutdanning		
		Fállat juridihkka oahpuid mat leat leat doarjjaoahppun bachelorprográmma oahpuide./	GDS	
		Tilby juridiske fag som støttefag av bachelorprogrammene		
	Nannet duoji ja dáidaga dutkan- ja ovdánahttinbarggaid (strategiija kap 6)	Nannet fágalaš ovttasbarggu sámi ja álgoálbmogiid dutkanbirrasiin/	GDS	
	Styrke forsknings- og utviklingsarbeid innen duodji og kunst (strategi kap 6)	Styrke faglig samarbeid i samiske og urfolksforskningsmiljøer/		
		Oahppoportefølje bargu joatkašuvvá ja árvvoštallojit makkár oahpposuorggit vuoruhuvvjit duodjeohpus, ja mo sáhtttá eará alitoahpoásahusaiguin bargat ovttas. /	GDS	
		Arbeidet med studieporteføljen fortsetter og det vurderes hvilke studieretninger som		

		er prioritert i duodjeutdanningen, og hvordan man kan samarbeide med andre høyere utdanningsinstitusjoner.		
		Horizon prošeavtta bokte ovttasbargat Dáiddadáluin ja Sámedikkiin nannet dáiddaoahppofálaldaga./	GDS	
		Gjennom Horisontprosjektet skal vi samarbeide med Dáiddadállu og Sametinget for å styrke kunstundervisningen		
		Duodji vuoruhuvvo Sámi AI Lab prošeavttain./	GDS	
		Duodji prioriteres i Sámi AI lab prosjektene		
		Ohcat pilohtaprošeavtta Sámedikkis dáiddaoahpuid ovdánahttimii, (seammá vugiin go Čális fal! oahppu) jagis 2026./	GDS	
		Søke om et pilotprosjekt fra Sametinget for utvikling av kunstundervisning,		
	Duohtandahkat nationála dutkanetihkalaš njuolggadusaid ja veahkkin ovdánahttit eamiálbmotdutkama dutkanetihkalaš prinsihpaid.(strat kap 6)	Odđa teaksta bohtá	Dutkanhálddahuš	
	Realisere nasjonale forskningsetiske retningslinjer og bidra til utvikling av forskningsetiske prinsipper innen urfolksforskning.(Strategi kap 6)	Ovttasbargat Sámiráðiin ja NordForsk. (Dutkanskuvla čállit sisa teavstta)/		
	Bidjat eamiálbmogiid ovdagihtii diehtovuđot dohkkeheami (FPIC) eaktun buot dutkamiidda.(strat kap 6)	Samarbeide med Samerådet og Nordforsk		
	Sette urfolks samtykke som forutsetning for all forskning (FPIC).(Strategi kap 6)	Dutkandoarjjaápparáhtta johtušemái bidjat oassin (teaksta čállo)/	Dutkan- hálddahuš, bargojoavku	
		Sette dette i Flytskjema for forskningsstøtte apparatet		

	Vuoruhit dutkan- ja ovdánahttindoaimmaid mat nannejit dieđu ja máhtu sámegielaide njálmmálaš giela, lohka ja čállima birra ja sámegiela guoskevaš áššit. (strat kap 5)	Lohkannjuovžilvuoda dutkan- ja ovdánahttinbarggu ráhkkanahhtit (árvoštallat) (čállo teaksta)/	LG, SOA?	
		Forberede for forskning og utvikling av leseflyt		
		Gievrres giellamodeallain oázžut buori fágalaš gelbbolašvuoda ja vásáhusa (gč 3.OŠP)./ Få god faglig kompetanse og erfaring gjennom den sterke språkmodellen	LG ja GDS	

4. mihttu: Nannet máhttovuođu maid sámii servodagat dárbbasit servodatrievdamiin ja nuppástuhttimiin, dasa lassin sihkkarastit gelbbolašvuođa fievrrideami boahhte buolvvaide

(Mål 4 – Styrke kunnskapsgrunnlaget som samiske samfunn trenger i forbindelse med samfunnsendringer og omstillinger, samt sikre kunnskapsoverføring til nye generasjoner)

Ovdánahttinšiehtadus a stivrenparametert, strategiija čuovvuleapmi ja eará	Oassemihtut/Delmål	Doaimabijut 2026/Tiltak 2026	Ovddasvástádus/ Ansvarlig	2027-
Utviklingsavtalens styringsparametre, oppfølging av strategi oa. 10 (OŠP) Ásahit bistevaš čeahkkinnbáikkiid gulahallamii, máhttojuohkimii ja gaskkusteamái iešguđet áhahusaiguin ja organisašuvnnaiguin sámii servodagas, dán vuollái sámii ealahusat ja sámii suohkanat <i>Etablere varige møteplasser for dialog, kunnskapsdeling og formidling med ulike</i>	Guorahallat ja ásahit geográfalaš struktuvrra mii nanne SA sajádaga iešguđet sámii giellaguovlluin ja gokčá sámii servodagaid guovddáš dárbbuid. (strat kap 3) Utrede og etablere en geografisk struktur som styrker SAs posisjon i de ulike samiske språkområdene og som dekker sentrale behov i samiske samfunn. (strategi kap 3)		LG Goadit Hálddahus	<i>Campusstrukturuvra mearrádusa čuovvolit:</i> - Ásahuvvo lohkanbái kki Ájluktii jus dasa oazžu sierra ruhtadea mi sihke ásaheapmái ja doaimmagoluide - Álggahuvvo o kárten gosa sáhtta

institusjoner og organisasjoner i samiske samfunn, herunder samisk næringsliv og samiske kommuner				ásahit geabbilis oahppobá ikkiid <i>Ohcat ruhtadeami</i>
		KS sámi fierpmádagas oassálastit (heive maid 11.OŠP:i)/	Jodiheddjit	
		Delta på det samiske KS nettverket		
		Fásta jahkásaš čeahkkimat sámi suohkaniid sátnejodiheddjiiguin, sihke norgga-, suoma- ja ruotabealde./	Rektor	
		Faste, årlige møter med ordførerne i de samiske kommunene, både på norsk, finsk og svensk side.		
		Fásta jahkásaš čeahkkimat Sámedikkiiguin./	Rektor	
		Faste årlige møter med sametingene.		
		Dutkanbeivviid lágídit jahkásaččat ja sámi vahkkus fásta lágideamit. /	Dutkanhálddahas	
		Arrangere årlige forskningsdager og samisk uke		
		Konferánssaid ja lágídemiid bokte gaskkustit ja gulahallat iešgudet servodagaiguin./		
Searvat duohtandahkat ON guoddevašvuoda mihttomeriid, ON eamiálbmotgielaid logijagi mihtuid ja ON eamiálbmotjulggaštusa. (strat kap 3) Bidra til realisering av FNs bærekraftmål, FNs tiårsmål for		Doaibmaplána erenoamáš heivehemiide studeanttaide gč. <i>konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne/</i>	Oahppohálddahas	
		Handlingsplan for spesielle tilpasninger for studenter		
		Ehtalaš rávvagiid ođasmahttit/	Bargiidossodat	
		Fornye de etiske retningslinjene		

	urfolksspråk og FNs urfolkserklæring. (strategi kap 3)	Duohtandahkat guoddevašvuodamihttomeriid beaivválaš dilis/ Realisere bærekraftsmålene på daglig basis International Decade of Indigenous Languages (IDIL) , searvat lágiidemiide ja fágabargit oassálastet dása. / Fagansatte deltar på IDIL arrangementer		
	Duodjeoahpu bokte čalmmustahttit guoddevašvuoda ja veahkkin dustet rievdadusaidda mat leat sámi servodagain. (strat kap 4.3) Gjennom duodjiutdanningen setter man fokus på bærekraft og bidrar til å møte endringer i samiske samfunn. (strategi kapittel 4.3)	Bacheloroahpuin váldo ON guoddevašvuoda ulbmilat vuhtii. Seamme dahko másteroahpuide duojsi./ Ta hensyn til FNs bærekraftsmål i Bachelorutdanningene. Det samme gjelder for masterutdanningen i duodji	GDS	
	Ovdánahttit kárten- ja árvvoštállanreaidduid ja -vugiid mat leat veahkkin mánáidgárdiidda ja skuvllaid oahpahusa ovdánahttimii. (strat kap 5)	Ovdánahttit gelbbolašvuoda mii gullá kárten ja árvvoštállanreaidduid ráhkadeapmái ja kvalitehtasihkkarastimii/ Utvikle ferdigheter knyttet til utvikling og kvalitetssikring av kartleggings- og vurderingsverktøy	LG	
	Utvikle verktøy og metoder for kartlegging og vurdering som bidrar til utvikling av opplæringen i barnehage og skole. (Strategi kap 5)	Čohkket ja čállit iežamet vásáhusaid ja máhtu birra artihkalahámis/ Samle egne erfaringer og kunnskap og skrive om dette i artikkelform Ohcat ruhtadeami ođđa reaidduide ja geahččaladdamiidda/	LG	

		Søke om finansiering til nye verktøy og prøver		
		Ovttasbargat earáiguin seamma suorggis/	LG	
		Samarbeide med andre innen samme område		
	Searvat aktiivvalaččat servodatdigaštallamiidda vai Sámi allaskuvla sajáiduvvá sámi váldo máhttoásahussan sámi álbmogii buorrin. (strat kap 7)	Searvat panelaságastallamiidda/	fágabargit	
		Delta i panelsamtaler		
		Mediahárjehallan fágabargiide/	Rektor ja goađit	
		Medietrening for fagansatte		
		Dutkanpodcast/	Goađit/Dir	
		Forskningspodcast		
	Delta aktivt i samfunnsdebatten for å posisjonere Sámi allaskuvla som en samisk hovedkunnskapsinstitusjon til beste for den samiske befolkningen. (strategi kapittel 7)	Vuđolaččat dokumenteret, dutkat ja gaskkustit makkár oanehisáigge ja bistevas váikkuhusaid dálkkádatrievdamat buktet eamiálbmogiidda ja earenoamážit sámiide. (strat kap 7)		
		Grunnleggende dokumentasjon, forskning og formidling av de kortsiktige og varige konsekvensene klimaendringene vil få for urfolk og samene spesielt. (strategi kapittel 7)		
	Guorahallat hukset fágabirrassa mii sáhtta buktit	Juohke oahppoprográmma vuolde ásahtit ovttasbargu unnimustá guvttiin universitehtain dahje allaskuvllain, ja daid vuodul ásahtit gárves	Oahppohálddahus koordinere	

	váikkusguorahallamiid áššiin mat gusket sámide. (strat kap 6)	lonohallanevttohusaid studeanttaide geat mannet olgoriikii lonohallamii. Gč 2. mihttu vuolde /		
	Drøfte å bygge opp et fagmiljø som kan bidra til konsekvensanalyser i saker som berører samene. (Strategi kap 6)	Under hvert studieprogram etableres det samarbeid med minst to universiteter eller høyskoler, og på bakgrunn av disse opprettes ferdige stipendforslag for studenter som reiser til utlandet for stipend.		
11 (OŠP) Ovdánahttit strategalaš ovttasbarggu nationála ja internationála organisašuvnnaiguin, dutkanbirrasiiguin, ja erenoamážit eamiálbmotásahusaiguin Utvikle strategiske samarbeid med nasjonale og internasjonale organisasjoner, institusjoner og forskningsmiljøer, særlig urfolksinstitusjoner	Ovddidit ovttasbargguid eará áhahusaiguin ja gulahallat rahpasit sámi ja eará eamiálbmotservodagaiguin. (strat kap 3)	KS fierpmádagas mieldel/ Delta i KS nettverket	Oahppohálddahus Jodiheddjit	
	Utvikle samarbeidet med andre institusjoner og ha en åpen dialog med samiske og andre urfolkssamfunn (strategi kap 3)	Ásahit IT-ovttasbargofofuma ovttas Sámedikkiin, NRK Sápmi, FeFo, ja Sámi joatkkaskuvllaiguin/ Etablere samarbeidsforum for IT sammen med Sametinget, NRK sápmi, FeFo og Samisk videregående skole	TDO	
		Nannet ovttasbarggu Sámedikkiiguin, Sámeráđiin ja Ájttte museain./ Styrke samarbeidet med sametingene, Samerádet og Ájtte museum	GDS	
	Nannet ja ovdánahttit ovttasbarggu eará oahpaheaddjeoahpuiguin. (strat kap 4.1)	Gárvet bajitdási ovttasbargošiehtadusa UiTain/ Ferdigstille overordnet samarbeidsavtale med UiT	Rektor	
	Styrke og utvikle samarbeidet med de øvrige lærerutdanningene. (strategi kapittel 4.1.)			
	Nannet ovttasbarggu UiT:in sámi buohccidivššároahpus. (strat kap 4.4)	Ásaiht fásta gulahallama buohccidivššároahpuin./ Etablere fast dialog med sykepleierutdanningen	Rektor	

	Styrke samarbeidet med UiT om samisk sykepleierutdanning. (strategi kapittel 4.4)	Inkluderet studeanttaid vai UiT studeanttat leat oassin studeantabirrasis campusis Guovdageainnus./ Inkludere UiT studentene som del av studentmiljøet ved campus Kautokeino	Hálddahus, goadit	
	Bargat nannet oahpponeavvovráhkadeami ja -gaskkusteami rájiid rastá, ja ásahtit ovttasbargguid eará sámii ásahtusaiguin ja fágabirrasiguin man bokte čohkket ja čalmmustahttit sámii oahpponeavvuidda iešguđet guovlluin Sámis. (strat kap 5)	Oahpponeavvohaga dili hukset/ Bygge læremiddelsentralen	LG	
	Arbeide for å styrke grenseoverskridende læremiddelutvikling og -formidling, og etablere samarbeid med andre samiske institusjoner og fagmiljøer for innsamling og presentasjon av samiske læremidler fra ulike områder i Sápmi. (Strategi kap 5)	Oahpponeavvohaga oažžut allaskuvlii buori ovttasbargosoahpamuša bokte Sámedikkiin / Få læremiddelsentralen til høgskolen gjennom en god samarbeidsavtale med Sametinget	Rektor ja LG	
	Ođasmahttit ja ovdánahttit Ovttas-Aktan-Aktesne portála vai šaddá áigeguovdilis gaskkusteaddji ja lunddolaš válljeupmi go galgá sámegielat oahpponeavvuidda oahpat, viežžat, juogadit ja ráhkadit. (strat kap 5)	Konferánssaide searvat logaldallin/ Delta som foreleser på konferanser	LG	
	Fornye og utvikle portalen Ovttas-Aktan-Aktesne slik at den blir en aktuell formidler og et naturlig valg	Ovttasa ruovttusiiddu ođasmahttit/ Fornye nettsiden til Ovttas	LG	

	for søk, henting, distribusjon og utvikling av samiske læremidler. (Strategi kap 5)			
	Ovttasbargat eará eamiálbmotásahusaiguin ovddidan dihte eamiálbmogiid iežaset oahpahusvugiid ja vuogádagaidd. (strat kap 8)	UARCTIC: Oahpaheaddeahppu lea mielde 2 fierpmádagas, duodji ovttá fierpmádagas. Searvat ohcamušaide. JMK čállá/ Lærerdannningene er med i to nettverk North2North lonohallan/	SOA GDS	
	Nannet eamiálbmot-ásahusaid ovttasbarggaid sihke dutkamis, studeantalonohallamis ja fágalaš máhtolašvuoda lonohallamis. (strat kap 8)	North2North utveksling IASSA, International Arctic Social Sciences Association North2North	OD-ossodat	
	Joatkit searvat WINHEC, WINU ja UArctic ovttasbargguide ja fágalaš fierpmádagaide ja dakko bokte nannet min gulahallama eará eamiálbmotásahusaiguin. (strat kap 8)	Systematiseret min barggaid ja dieđuid ođastit WINHEC ja WINU iešgudet jahkásaš čoagganemiid gaskkas./ Systematisere vårt arbeid og fornøye informasjon Searvat álgoálbmogiid dutkankonferánssaide / Delta på forskingskonferanser for urfolk	Oahppohálddahus	
	Samarbeide med andre urfolksinstitusjoner om utviklingen av urfolks egne undervisningsmetoder og systemer.	Ohcan North 2 North stipeandda. / Søke North2North stipend	OD-ossodat	
	Styrke samarbeidet urfolksinstitusjonene imellom både innenfor forskning, studentutveksling og faglig kunnskapsløsning.	Searvat WINHEC ja WIPCE doaimmaide, ja bidjat agenda áigeguovdilis fáttáin/ Delta på WINHEC og WIPCE arrangement og sette aktuelle tema på dagsorden		

	Videreføre å delta i samarbeid og faglige nettverk i WINHEC, WINU og UArctic og gjennom dette styrke vår dialog med andre urfolksinstitusjoner. (strategi kap 8)			
	Doarjut ja ovddidit eamiálbmot organisašuvdnaovdánahttima ja jođihanmálliid. (strat kap 8)	Oassálastit prošeavttas Indigenous Navigator /	rektor	
	Støtte opp om og utvikle urfolks organisasjonsutvikling og lederformer. (strategi kap 8)	Delta i prosjektet Indigenous Navigator Ovttasbarggu nannet Sámiráđiin, dutkansuorggis – Dieđaváhku 2025		
		Styrke samarbeidet med Samerådet på forskningsområdet – Dieđaváhku 2025		
		Searvat/delta International Decade of Indigenous Languages (IDIL)		
		Bargat viidáseappot gealboguovddáža ásaheimiin /	Rektor, dir ja LG jođ	
		Jobbe videre med etablering av kompetansesenter		
12 (OŠP) Doarjut vai gelbbolašvuoda sámi historjjá, kultuvrra, ealáhusaid ja servodateallima lassána buot riikka profešuvdnaohpahasain	Ásahit gealboguovddáža ja čielggadit bistevas ruhtadeami dasa ovttasráđiid davviriikkaid eiseválddiiguin ja sámedikkiiguin. (strat kap 7) Etablere et kompetansesenter og utrede en fast finansiering av dette i samarbeid med nordiske myndigheter og sametingene. (strategi kapittel 7)	Čoahkkinnastit davviriikalaš dásis, sihke ráđđehusaiguin, parlameanttaiguin, Sámedikkiiguin ja vejolaš ovttasbargoásahusaiguin. Lobbyeret ruhtaohcama ektui./ Møtes på nordisk nivå, med regjeringer, parlamenter, Sametingene og mulige samarbeidsinstitusjoner. Lobbyvirksomhet om finansiering	Rektor	

Bidra til at kompetansen om samisk historie, kultur, næringer og samfunnsliv økes i landets profesjonsutdanninger.	Searvat sámi vaši ja kultuvrralaš appropriášuvnna eastadanbargguide. (strat kap 7)	Almmuhit raportta rasismaproševttas / Offentliggjøre rapport om rasisme	SOA John Marcus	
	Delta i arbeidet mot samisk hat og kulturell appropriasjon. (strategi kapittel 7)			
Allaskuvlla strategiija čuoggát mat eai heive ovdánahttišiehtadusa vuollái Punkter i høyskolens strategi som ikke passer under utviklingsavtalen	Leat sámi servodagaid fágalaš doarjjan sámi duohtavuoda- ja seanadanproseassaid oktavuodas. (strat kap 7)	Searvat ja doarjut ruota ja suomabeale seanadanbargguide/ Delta og støtte opp om forsoningsarbeidet på finsk og svensk side	Jodiheaddjit ja fágabiras	
	Være en faglig støttespiller for de samiske samfunn i de samiske sannhets- og forsoningsprosessene. (strategi kapittel 7)	Ráhkkaniit bargat doaimmaiguin dadistaga go proseassat ovdániit./ Vær forberedt på å jobbe med aktiviteter etter hvert som prosessene utspiller seg	Goadit	
		Doalahit oktavuoda kommišuvnnaiguin mat leat guorahallamin áigodagas 2025 ja ráhkkaniit 2026:s doallat oktasaš seminára dieid raporttaid vuodul/ Holde kontakten med kommisjonene som jobber i perioden 2025 og forberede et felles seminar i 2026 på bakgrunn av disse rapportene	Rektor	Seminára Seminar

Status handlingsplan 1.tertiar 2026

Innhold

1. Regnskap 1.tertiál 2026	3
2. Årets aktiviteter og resultater	4
Status i forhold til utviklingsavtalen 2023–2026	4
Mål 1 – En ledende, samlende og attraktiv samiskspråklig høyere utdannings- og forskningsinstitusjon med robuste kompetansemiljøer	4
Mål 2 – Forskningsbaserte utdanninger med høy kvalitet, og som bidrar til å møte kunnskapsbehovene i samiske samfunn	7
Mål 3 – Høy kvalitet i forskning og utviklingsarbeid som gir faglig grunnlag for SAs studier og er til nytte for det samiske folket, de samiske institusjonene, næringene og lokalsamfunnene.....	9
Mål 4 – Styrke kunnskapsgrunnlaget som samiske samfunn trenger i forbindelse med samfunnsendringer og omstillinger, samt sikre kunnskapsoverføring til nye generasjoner.....	17
Institusjonelt og politisk samarbeid	17
Styret har gitt rektor fullmakt til å utnevne eksterne medlemmer til utvalget.	20
Resultater og måloppnåelse for midler tildelt over andre budsjettkapitler	22
3. Styring og kontroll	24
Del 1: Rapportering om styring og kontroll	25
Del 2: Rapportering på andre forutsetninger og krav	25
Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk	25
Redusere konsulentbruken	25
Sikkerhet og beredskap	26

Regnskap vs budsjett

1. Regnskap 1.tertiál 2026

I 1000 kr	Regnskap 2025	Regnskap 2026	Budsjett 2026	Differanse
Inntekter	160 353	54 536	55 586	-1 050
Lønn	97 206	36 330	37 810	-1 480
Andre driftskostnader	58 529	18 375	20 735	-2 360
Sum driftskostnader	155 734	54 705	58 545	-3 840
Driftsresultat	4 619	-169	-2 959	2 790

Samisk høgskole har i første tertial 2026 et samlet positivt budsjettavvik på 2,8 mill. kroner sammenlignet med periodisert budsjett. Det var budsjettert med et merforbruk på 2,9 mill. kroner, mens det regnskapsmessige merforbruket endte på 169 tusen kroner.

De totale inntektene på 54,5 mill. kroner er omtrent i tråd med budsjettet (avvik på kun 1,9 %). Sammenlignet med samme periode i fjor er dette en reduksjon i avviket på 4, 58 mill kroner.

Mindreforbruket på driftssiden på 3,8 mill. kroner (7 %) forklares primært av:

- Personalkostnader: Lønn og sosiale kostnader ligger 1,4 mill. kroner (4 %) under budsjett. Dette skyldes krevende rekrutteringsprosesser og flere vakante stillinger. Det jobbes aktivt med rekruttering for å tette gapet. Avviket her er mindre enn den har vært i årene før.
- Andre driftskostnader: Underforbruk på 2,4 mill. kroner (14 %) knyttes til forsinkelser i nye tiltak og prosjekter, ofte som en direkte konsekvens av de ubesatte stillingene.
- Aktivitetsnivå: Selv om lønnskostnadene er 1,6 mill. kroner høyere enn i fjor (pga. lønnsoppgjør), har det tatt lenger tid enn planlagt å fase inn aktivitet knyttet til nye tildelinger. Antall årsverk er på samme nivå som samme periode i fjor.

Den økonomiske driften i første tertial 2026 vurderes som tilfredsstillende, særlig sett i lys av de siste årenes kostnadsvekst samt at budsjettavviket er mindre enn tidligere.

Hovedutfordringen er fortsatt "tidsetterslepet" mellom tildeling av midler og faktisk gjennomføring av aktivitet (rekruttering). Som statens minste høgskole er vi sårbar for svingninger, og det faktum at enkelte stillinger kun har midlertidig finansiering, gjør rekrutteringsarbeidet ekstra utfordrende.

2. Årets aktiviteter og resultater

Status i forhold til utviklingsavtalen 2023–2026

SA har utarbeidet en intern handlingsplan, som inneholder tiltak for å nå målene i utviklingsavtalen, tildelingsbrevet og høyskolens strategi. Status om måloppnåelse skal legges frem for styret i juni og i desember. Statusrapporteringa danner grunnlaget for beskrivelsen av måloppnåelsen i årsrapporten.

Mål 1 – En ledende, samlende og attraktiv samiskspråklig høyere utdannings- og forskningsinstitusjon med robuste kompetansemiljøer

Styringsparameter 1: Styrke det systematiske rekrutteringsarbeidet, og særlig rekrutteringen av unge forskere

- Høyskolen har i rapporteringsperioden hatt utfordringer knyttet til studentrekruttering. Dette må blant annet ses i sammenheng med at det har vært begrensede ressurser tilgjengelig for å gjennomføre vedtatte planer og tiltak, samtidig som sykefravær blant ansatte med sentrale oppgaver innen rekruttering har redusert gjennomføringskapasiteten ytterligere. Erfaringene fra oppstarten av det nye bachelorprogrammet i januar viste også at dette krevde betydelig oppmerksomhet og ressursbruk i en periode som normalt benyttes til planlegging og forberedelse av hovedopptaket til høstsemesteret. Ettersom programmet avvek fra høyskolens ordinære utdanningssyklus, der de fleste tilbud har oppstart om høsten, ble en vesentlig del av planleggingsarbeidet i forkant av hovedopptaket våren 2026 brukt til rekruttering til det nye programmet med nært forestående oppstart. Samtidig har det vært høye forventninger til omfanget og effekten av rekrutteringsarbeidet, sett opp mot høyskolens størrelse, kapasitet og utdanningstilbud. Det er derfor behov for å dimensjonere rekrutteringsarbeidet mer realistisk i tråd med institusjonens faktiske rammer. Framover bør det legges større vekt på indirekte rekruttering gjennom faglige arrangementer, deltakelse på relevante arenaer og økt synlighet av høyskolen, der fagmiljøenes bidrag er en viktig forutsetning. Rekruttering kan dermed ikke forstås som et ansvar for rekrutteringsfunksjonen alene, men må forankres bredere i institusjonen. Arbeidet med høyskolens attraktivitet, relevans og omdømme er i denne sammenheng av stor betydning, og bør følges opp og koordineres av en funksjon med et mer overordnet ansvar enn rekrutteringsteamet alene.

- SA har brukt mye tid til rekruttering av samiskspråklige fag- og administrative ansatte. Dette er en krevende prosess. Det merkes godt at det er stor konkurranse mellom de samiske institusjonene. Ledergruppen på SA tar direkte kontakt med aktuelle kandidater, både til faste og midlertidige stillinger, men fremdeles er det flere stillinger som er ubesatt. Noe av dette som følge av at SA har holdt stillinger vakant grunnet stram økonomisk ramme. I budsjettet for 2026 er ni av stillingshjemlene omgjort til midlertidige stillinger (ut 2026), og omfatter både fag- og administrative stillinger. Styret signaliserte under budsjettsaken at høyskolen må ta risiko for noen av disse stillingene, ved å besette de fast. Ledergruppen har derfor gjennomgått vakante stillinger og risikovurdert de. Med bakgrunn i risikovurderinger tas det økonomisk risiko for fem årsverk. De øvrige 4 årsverk besettes kun midlertidig i 2026.
- Styret vedtok i 2024 nytt hjemmekontorreglement for SA ansatte, Formålet med denne ordningen er at institusjonen kan tilegne seg og beholde nødvendig kompetanse for å gjennomføre studier og forskning, samt til administrativt arbeid. Reglementet gir ansatte mulighet til å søke om hjemmekontor.
- Rekruttering av unge forskere (uendret situasjon). Viktig å få flere kandidater til å gjennomføre mastergrad i samisk språk og samisk litteratur og master i samisk grunnskolelærerutdanningene 1- 7 og 5-10. Vinteren 2025/2026 har studentene fått trening i akademisk skriving, forskningsmetoder og prosjektutvikling. Erfaringer de siste årene viser at studenter trenger tettere og bedre veiledning. Begge instituttene har igangsatt skriveverksteder og skriveleirer for både mastergradsstudenter og doktorgradsstipendiater.
- SOA arbeider med søknad om mastergrad i barnehagelærerutdanningen og søknad Ph.d.-program innen samisk utdanningsvitenskap. Det arbeider med programplaner og studieplaner for de to programmene. Det arbeider for å kunne sende inn søknader til NOKUT fra høgskolens side høsten 2026. Arbeidet er en oppfølging av høgskolens strategi 2022-2026.

Styringsparameter 2: Implementere gode, målrettede kvalifiseringstiltak for fagansatte

GDS har utarbeidet en vurdering av kompetansekravene for forsknings- og undervisningsstillinger. For å støtte kompetanseutviklingen og karriereveiene til sine undervisnings- og forskningsansatte har GDS startet opplæringsprogrammet Adept. Opplæringsprogrammet har for tiden to fagansatte som jobber i førsteamanuensis stillingen. De veiledes av to professorer. Programmet er toårig og startet ved slutten av høstsemesteret 2025.

Samisk høgskole har gjennom samarbeidsavtalen, datert 17.11.23, med Result ved UiT Norges arktiske universitet lagt til rette for at ansatte kan gjennomføre UNIPED-100 i universitetspedagogisk basiskompetanse. Kurset gir deltakerne faglig grunnlag for å videreutvikle egen undervisnings- og veiledningspraksis, og inngår som et viktig tiltak i arbeidet med utdanningskvalitet ved institusjonen. Avtalen gir Samisk høgskole anledning til

å melde på inntil fem deltakere årlig, på norsk- eller engelskspråklige løp etter behov. Samisk høgskole har ansvar for mentorordning for deltakerne og bidrar med en workshop som valgfri modul i kurset. Samarbeidet styrker institusjonens systematiske arbeid med pedagogisk utvikling og kompetanseheving blant fagansatte. Siden samarbeidet startet, har tre kull gjennomført kurset.

Styringsparameter 3: Arbeide for å øke faglig aktivitet i samarbeid med andre institusjoner

- Samisk høgskole har en samarbeidsavtale med Nord universitet fra 2021, og i løpet av 2026 må det vurderes om det skal komme endringer eller tilføyelser i avtalen.
- Utkast til en overordnet samarbeidsavtale med UIT Norges arktiske universitet er utferdiget, og signeres under Arendalsuka i august 2026.
- Utkast til intensjonsavtale med OsloMet er ferdigstilt.
- Rektor har igangsatt en prosess for å få til en avtale med Giellagas instituttet ved Oulu universitet. Initiativet kommer fra vitenskapelige ansatte innen samisk språk og samisk litteratur som ønsker å styrke det faglige samarbeidet. Avtalen skal etter planen omfatte styrket samarbeid om språkundervisning og veiledning av studenter, økt faglig utveksling og felles forskningsinnsats. I tillegg er det viktig å styrke nettverksbygging med gjennomføring av felles språklige seminarer for både studenter og ansatte.
- I slutten av mars 2026 gjennomførte rektor og direktør et institusjonsbesøk til Kalaallit Nunaat. Det ble avholdt et møte med hele ledergruppen ved Ilisimatusarfik (Grønlands universitet), med rektor Mari Kleist, konstituert prorektor Annemette Nyborg Lauritsen og universitetsdirektør Christine Tønnesen. Formålet med besøket var å styrke relasjonen mellom to urfolksinstitusjoner. Hovedpunkter fra møtet var: a) institusjonell kontakt, b) utarbeide nye utdanningstilbud som er tilpasset behovene i både samiske og inuit samfunn, og c) ønske eller behov om å etablere mulighet til for å få til en utvekslingsavtale for å fremme mobilitet blant studenter og ansatte. Som en del av denne satsingen har også dekan ved avdeling for lærerutdanning (SOA goahti) besøkt Ilisimatusarfik. Dette besøket hadde som spesifikt mål å styrke det faglige samarbeidet mellom institusjonenes grunnskole- og barnehagelærerutdanninger.
- Medio februar 2026 gjennomførte SA et strategisk møte med Forsvarets høgskole med temaet «Å styrke samisk kompetanse i Forsvaret». Formålet med møtet var å belyse behovet for økt kunnskap om samiske forhold innenfor forvarssektoren og utforske muligheter for fremtidig samarbeid. Fra Forsvarets høgskole deltok dekan Saira Hamid Basit, visedekan Jonas Bjørnebye, seniorrådgiver Eline Vik Vedde og høgskolelektor innen språk og etterretningsskolen Jonas Gjervold. På møtet deltok også sametingsråd Paul Bendikk Jáma (NSR) og leder i Samerådets menneskerettighetsavdeling, jurist Eirik Larsen. Representanter fra det faglige miljøet ved SA bidro med spesialisert innsikt i grenseflatene mellom samiske interesser, sikkerhet og beredskap:
 - *Sikkerhet og beredskap*: Stipendiat Ole Anders Turi presenterte perspektiver på samisk samfunn og reindrift i en sikkerhets- og beredskapskontekst.

- *Språk og stedsnavn*: Stipendiat Mikkel Rasmus Logje belyste betydningen av samisk språkløft og viktigheten av at Forsvaret har forståelse for samiske stedsnavn.
- *Teknologiske løsninger* og kunstig intelligens: Førsteamanuensis Kajsa Møllersen presenterte tilgjengelige løsninger for å ta i bruk samisk språk i Forsvarets systemer.

Mål 2 – Forskningsbaserte utdanninger med høy kvalitet, og som bidrar til å møte kunnskapsbehovene i samiske samfunn

Styringsparameter 4: Øke antallet nettbaserte fleksible studietilbud, herunder etter- og videreutdanningstilbud

Høgskolen har i rapporteringsperioden i begrenset grad lyktes med å følge opp dette styringsparameteret. Arbeidet med å kartlegge hvilke utdanninger som kan utvikles eller tilbys som nettbaserte og mer fleksible studietilbud, er ikke kommet tilstrekkelig i gang. Samtidig viser tilbakemeldinger fra studenter at organiseringen av enkelte studietilbud gjør det krevende å kombinere utdanning med pendling eller bosetting utenfor Guovdageaidnu. En særlig utfordring er at samlings- og undervisningsplanene i flere tilfeller ikke er organisert på en måte som samler undervisningen mest mulig hensiktsmessig. I stedet er undervisningsopplegget lagt opp slik at studentene må reise til studiestedet oftere enn det som ville vært nødvendig dersom undervisningen og samlingene i større grad var samlet og koordinert. Dette kan bidra til økt belastning for studentene og i noen tilfeller føre til frafall eller redusert studieprogresjon.

Det har også vært en økning i søknader om individuell tilrettelegging fra studenter som ønsker å ta utdanning ved høgskolen, men som ikke har praktisk mulighet til å følge gjeldende samlings- eller semesterplaner. Dette tyder på at behovet for større fleksibilitet i studietilbudene er reelt. Samtidig framstår det som at arbeidet i begrenset grad er koordinert og systematisk fulgt opp på tvers av utdanningene. Det er også betydelige variasjoner mellom utdanningene i hvilken grad slike hensyn inngår i planlegging og organisering av tilbudene.

Videre er kompetansen knyttet til nettundervisning og digitale undervisningsformer verken tilstrekkelig kartlagt eller systematisert i fagmiljøene. Samlet sett innebærer dette at høgskolen så langt ikke har oppnådd ønsket fremdrift i arbeidet med å utvikle flere nettbaserte og fleksible studietilbud. Det er derfor behov for en mer helhetlig, koordinert og strategisk oppfølging av dette området i tiden framover.

Styringsparameter 5: Styrke studieporteføljen med utdanningstilbud innenfor ulike samiske språk og arbeide for å etablere studietilbud i ulike samiske språkområder

På styremøte 11. desember 2025 vedtok styret at studieportefølge prosess skal igangsettes. For styret er det viktig at prosessen fører til en styrking av studietilbudet, og at prosessen skal bidra til å realisere målsettinger i strategidokumenter. Styret legger vekt på at arbeidet med studieporteføljen skal koordineres med andre strategiske prosesser som utviklingsavtalen, omorganisering og arbeidet med høgskolens nye strategi. Rektor fikk fullmakt til å etablere en arbeidsgruppe som har ansvar for gjennomføring av prosessen. Arbeidsgruppen skal inkludere både faglig og administrativt ansatte og ledelse. SA har engasjert professor Hans Kristian Hernes fra UIT i 30% stilling for å jobbe med denne prosessen. Fra ledergruppen deltar rektor Liv Inger Somby, dekanene John-Marcus Kuhmunen og Risten Lansman. Fra høsten 2026 går prorektor Samuel Valkeapää i arbeidsgruppen i rektors sted.

I vårsemesteret 2026 har GDS tilbudt SAAL 2-undervisning i både nord- og sørsamisk. Det nye undervisningstilbudet er tolkestudier i både sør- og luleåsamisk. Søknader til opplæringen er åpen og skal etter planen starte høstsemesteret 2026.

Dessverre har utarbeidelsen av samarbeidsavtaler med språksentre gått sakte på grunn av mangel på ressurser. GDS har utarbeidet en plan for å fremme saken i studieåret 2026–2027.

Styringsparameter 6: Øke kandidatproduksjonen og øke institusjonens samlede studiepoengproduksjon

Høgskolen har i rapporteringsperioden hatt begrenset oppmerksomhet rettet mot dette styringsparameteret, og utviklingen i kandidatproduksjon og samlet studiepoengproduksjon har ikke vært tilfredsstillende. Tallgrunnlaget viser at resultatene på dette området fortsatt er svake, og det er behov for en tydeligere og mer systematisk oppfølging i utdanningene. Som et ledd i dette arbeidet er kvalitetsrapportmalen endret slik at programledere nå i større grad skal involveres i vurderingen av studieprogrammenes studiepoengproduksjon og kandidatproduksjon. Dette er et viktig grep for å styrke oppmerksomheten om resultatene og forankre ansvaret tydeligere i utdanningene. Gjennom denne endringen er arbeidet med å utvikle større bevissthet om måloppnåelse og årsaker til resultatene startet opp. Det er særlig viktig at utdanningene selv analyserer hvorfor tallene er som de er, og bruker denne kunnskapen som grunnlag for videre forbedringstiltak.

SA har fremdeles utfordringer med å få flere kandidater til å gjennomføre masterutdanning i samiske språk og samisk litteratur innen normert tid. Det ble utarbeidet en rapport i 2024 om årsaken til at de fleste masterkandidater ble forsinket eller ikke ble ferdig med mastergraden. Rapporten fra 2024 viser følgende; av dei 27 registrerte studentane på dei fyrste fire kulla, var det 16 som ikkje hadde ikkje fullført mastergraden.

Under vårsemesteret i 2026 er det én kandidat som har fullført mastergrad i samisk språk og samisk litteratur. I tillegg er det to kandidater som blir ferdige innen normert tid i juni 2026, seks andre studenter fullfører ikke innen normert tid.

Mål 3 – Høy kvalitet i forskning og utviklingsarbeid som gir faglig grunnlag for SAs studier og er til nytte for det samiske folket, de samiske institusjonene, næringene og lokalsamfunnene.

Doktorgrad avlagt ved Samisk høgskole

MA Helena Omma disputerte 06. mars 2026 for ph.d-graden i samiske språk og samisk litteratur. Omma er den tredje kandidaten som blir ferdig i SA eget doktorgradsprogram i løpet av de to siste årene. Ommas doktorgradsavhandling er om: "*Várri, duottar, vuopmi ja vuovdi – Jiellvári ja Váissá guovlluid boazosámiid eananterminologijja polysemalaš sániid guorahallan.*" – Gjennom språket kategoriserer vi landskapet basert på vår kulturelle bakgrunn og tilhørende tradisjonell kunnskap. Dette betyr at reindriftssamenes kunnskap om landskap, rein og hvordan årstider og vær påvirker disse, også styrer hvordan reindriftssamer forstår betydningen av landskapstermer. Omma har forsket på reindriftssamisk landskapsterminologi i områdene Gällivare og Váissá på svensk side. I studien har hun undersøkt fire landskapsuttrykk: várri (fjell), duottar (vidde/høyfjell), vuopmi (dal/skogsområde) og vuovdi (skog).

Forskningsrådet har en utlysning på 76 millioner kroner som er et direkte svar på funnene i Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Rapporten fra kommisjonen har dokumentert hvordan en systematisk fornorskingspolitikk gjennom flere hundre år har resultert i vedvarende sosiale forskjeller, diskriminering og marginalisering av samer og nasjonale minoriteter. Formålet med denne porteføljen er å legge til rette for forskning som bidrar til forsoningsprosessen gjennom ny erkjennelse og dokumentasjon. For å tette eksisterende kunnskapshull er det i perioden lagt vekt på behovet for ny, tverrfaglig forskning. Prosjektene det søkes om midler til, skal belyse fornorskingspolitikkenes konsekvenser innenfor et bredt spekter av samfunnsområder: klima, miljø, grønn energi, natur- og ressursforvaltning, språk, kultur, velferd, utdanning og arbeidsliv. SAs vitenskapelige ansatte har sendt inn 7 søknader til denne utlysningen, 3 i høyskolens navn og 4 i samarbeid med andre universiteter/høgskoler.

Styringsparameter 7: Utarbeide en egen forskningsstrategi og styrke forskningsformidling

På styremøtet 23.10.2025 fikk styret orientering om at det igangsettes et arbeid med å utarbeide en ny forskningsstrategi for Samisk høgskole. I strategiplanen for 2022-2026 er det vedtatt om at det skal «*utarbeides og implementeres en egen forskningsstrategi som klargjør Sámi allaskuvlas forskningsstrategiske prioriteringer og tydeliggjør vår forskningsprofil*».

Forskningsstrategien ledes av rektor, og begge fagmiljøene har oppnevnt et medlem til arbeidsgruppen. Forskningsadministrasjonen fungerer som sekretariat og koordinerer arbeidet. Prosessen startet i mai 2025 og fremmes for institusjonens styre i oktober 2026. Før det løftes opp til styret blir alle ansatte i institusjonen invitert til å komme med innspill til strategien.

Arbeidsgruppens medlemmer:

- Rektor Liv Inger Somby
- Professor Nils Oskal (er erstattet av professor Torkel Rasmussen)
- Professor Hanna Máret Outakoski
- Varamedlem førsteamanuensis Marikaisa Laiti

Sekretariatsmedlemmer:

- Studie- og forskningssjef Áila Márge Varsi Balto
- Rådgiver Ville Söderbaum

Gruppen har utarbeidet to versjoner, en kortere versjon som styret godkjenner og en lengre versjon som brukes internt i institusjonen. Forskningsstrategien ved Sámi allaskuvla skal fungere som en rettesnor for institusjonens forskningsaktivitet, og sikre at forskningsaktiviteten følger institusjonens langsiktige faglige interesser, prioriteringer og ambisjoner. Forskningsstrategien bygger på behovet for å opprettholde og styrke forskningskompetansen innen fagområdene som er sentrale for fagområdene.

Forskningsstrategien skal videre omfatte behov for forskningsbasert utdanning i utdanningsprogrammene.

Forskningsstrategien skal være innenfor de økonomiske og administrative rammene som institusjonen til enhver tid har.

NSI-midler

I budsjettet for 2026 er det satt av midler til utdeling av Nordisk samisk institutt (NSI) -midler, som vitenskapelige ansatte kan søke på.

Søknader om NSI-midler 2026

	Støtte	Omsøkt	Tildelt	Kommentar
1-26	Prosjektstøtte	352 500	200 000	Lohkanlihku, 03.03.26
Til sammen:		352 500	200 000	

Styringsparameter 8: Etablere et institusjonelt samarbeid om samisk forskerutdanning

Samisk forskerskole var ett av sakene som ble tatt av SA, UiT og Nord univ da de møtte Sametinget. Behovet for å få til et faglig samarbeid for å styrke samisk forskning, og å rekruttere flere unge forskere er viktig, og Sametinget fikk signaler om at dette prioriteres av alle tre utdanningsinstitusjoner. UiT, Nord universitet og SA ønsker å sette av egne midler til realisering av Samisk forskerskole, og denne beslutningen må taes innen juni 2026.

Styringsparameter 9: Styrke samiske språk som vitenskapelige språk og øke antallet samiskspråklige vitenskapelige publiseringer

Høgskolen står på dette området i en krevende spenning mellom to viktige mål. På den ene siden er det et tydelig institusjonelt mål å styrke og videreutvikle samisk som vitenskapsspråk, og å øke omfanget av samiskspråklige vitenskapelige publiseringer. På den andre siden møter fagansatte forventninger om å publisere i kanaler som gir bredere internasjonal synlighet og større faglig gjennomslag, noe som i praksis ofte innebærer publisering på engelsk. Dette spenningsforholdet er også aktualisert gjennom NOKUTs tilsyn, der det er pekt på behovet for økt internasjonalisering og sterkere publisering i internasjonale tidsskrifter.

Publiseringsnivået på samisk har samtidig vært relativt stabilt de siste årene. Antallet samiskspråklige NVI-vitenskapelige publikasjoner har i perioden 2020–2025 variert mellom 2 og 6 per år, og andelen samiskspråklige publikasjoner av samlet NVI-publisering har gjennomgående ligget på et forholdsvis jevnt nivå. Dette viser at høgskolen har opprettholdt en samiskspråklig publiseringsaktivitet over tid, men uten en tydelig vekst i omfang. Den samlede vitenskapelige publiseringsaktiviteten har også vært relativt stabil, men med enkelte variasjoner mellom årene. Publiseringspoeng per faglig årsverk har i hovedsak ligget noe under nivået ved andre statlige høyskoler, men må sees i sammenheng med institusjonens særskilte samfunnsoppdrag og ansvar for å utvikle samisk som vitenskapsspråk.

Per i dag er denne problemstillingen i begrenset grad løftet og avklart på institusjonsnivå. Det innebærer at den enkelte fagansatte i stor grad står alene i vurdering og valg av vitenskapsspråk, og i avveiningen mellom hensynet til internasjonal synlighet og hensynet til utvikling av samisk som vitenskapsspråk. Avveiningen har også betydning for beregning av publiseringspoeng (det gir ikke uttelling i publiseringspoeng for flere/oversatte versjoner av publikasjoner). Dette gir et reelt strategisk dilemma som bør tydeliggjøres og håndteres mer samlet.

Nasjonalt vitenarkiv 2026

- Vitenskapelig artikkel 13.05.2026

- [Assimilation of indigenous nomadic pastoralist knowledge in the Public Governance of Sámi Reindeer Husbandry](#)

[Inger Marie Gaup Eira](#)
[Mathis Persen Bongo](#)
 Mia Carina E. Jægervand
 Anni M. Magga-Eira
[Inger Ellen Eira Gaup](#)
 (+ 5 andre)

- Leder

2026
[Editorial](#)
[Anne Birgitte Fyhn](#)

Special Issue: Proceedings from IndigMEC2, The Second Indigenous Mathematics Education Conference. Guovdageaidnu/Kautokeino, Norway, October 14–16, 2024

- Vitenskapelig artikkel

2026
[Sámi Verbalizing of Skiing – Toward an Experience-Based Approach to the Teaching of Angles](#)
[Anne Birgitte Fyhn](#)
[Ole Einar Isaksen Hætta](#)
[Sara Katrine Aleksandersen](#)

- Foredrag

05.02.2026
[Matematihkka loguid haga](#)
[Anne Birgitte Fyhn](#)
[Ole Einar Isaksen Hætta](#)
[Nils Ailo Anti](#)

- Konferanseforedrag

07.05.2026
[Boundaries and bridges: Indigenous perspectives on childhood and decolonizing early childhood education and care](#)
[Veronica Bergan](#)
 Carie Green
[Marianne Presthus Heggen](#)

[Viktor Magne Johansson](#)

Jaana Juutinen

(+ 3 andre)

Forskningsrapport

2026

| Norsk institutt for vannforskning (NIVA)

[Klimaendringer i Sápmi – erfaringer og perspektiver på konsekvenser og mulige tiltak for samisk kultur, næring og samfunn](#)

[Frode Sundnes](#)

[Kathrine Ivsett Johnsen](#)

[Inger Marie Gaup Eira](#)

Anders Oskal

[Svein Disch Mathiesen](#)

- Kronikk

27.03.2026

[VG, Klassekampen og de fornærmede i Høibysaken - Varangeravisa](#)

[Egil Pedersen](#)

– Vi kan si at «overgriper bærer all skyld» til vi blir blå i ansiktet, men det blir først sant når vi som samfunn og medmennesker oppfører seg deretter.

- Konferanseforedrag

30.04.2026

[Samisk opplæring – en demokratisk problemstilling](#)

[Lemet Máhtte Eira Sara](#)

[Hege Merete Somby](#)

Innlegg på Lærerutdanningskonferansen om temaene demokrati og kunnskapsberedskap

- Vitenskapelig artikkel

18.02.2026

[Communication Strategies of the Fovse Activists: Telling the Story of the Fovse Case Protests in the Nordic Public Sphere](#)

[Inker-Anni Sara](#)

Katerina Tsetsura

[Eli Skogerbø](#)

- Annen presentasjon

16.04.2026

[Ny rammeplan for samiske lærerutdanninger](#)

[Hege Merete Somy](#)

Ny rammeplan for samiske lærerutdanninger, en redegjørelse for rammeplangruppa og arbeidet som pågår.

- Lærebok

12.05.2026

| Davvi Girji

[Sátnehámiid guodohit – Sámiid sojaheapmi gielladikšungeahčastagas](#)

[Johanna Ijäs Gaup](#)

- Vitenskapelig artikkel

18.02.2026

[Exploring the Interplay Between the Law and Lived Experiences: A Case of Weak Realization of the Right to Sámi Language in School in Russia](#)

[Ekaterina Zmyvalova](#)

[Hanna Maarit Outakoski](#)

- Kronikk

15.01.2026

[Skroting av lærernormen – basert på forskning?](#)

[Christina Niemi Mølstad](#)

[Åse Wedø Løfblad](#)

[Odin Thune Brønstad](#)

[Sigrun Sønsthagen](#)

[Alona Laski](#)

(+ 45 andre)

Forslagene om å skrote lærernormen og fjerne øremerkede midler til toppbemanning i barnehage er på kollisjonskurs med profesjonsutøvernes fortellinger om knappe ressurser, og med forskningsbidrag i feltet.

- Utstilling

26.02.2026

[Duddjomis čállimii, čállimis duddjomii](#)

[Gunvor Guttorm](#)

Čájáhus

- Intervju

20.02.2026

[Duodji er kunnskap, tilhørighet og livsgrunnlag](#)

[Gunvor Guttorm](#)

- Kommentar

17.03.2026

[**Content Analysis of Responses from the INSAR Special Interest Group \(SIG\): Indigenous Perspectives on Autism: Navigating Autism Through Culture and Colonialism.**](#)

Grant Bruno

Annie Tang

Troy Q. Boucher

Emily Coombs

T.C. Waisman

(+ 1 annen)

16.03.2026

[**Giella ja praksisat ovdanbuktet realitehtaid**](#)

(+ 1 annen)

- Annen presentasjon

16.03.2026

[**River dialogues III - When river no longer is allowed to sing**](#)

[Solveig Joks](#)

- Foredrag

16.03.2026

[**Luonddumáhttu ja árbevirolaš máhttu. Vuostálašvuohta vai ovttat.**](#)

[Solveig Joks](#)

- Doktoravhandling

2026

| Sámi allaskuvla

[**Várri, duottar, vuopmi ja vuovdi - Jiellevári ja Váissá guovlluid boazosámiid eananterminologijja polysemalaš sániid guorahallan**](#)

[Helena Omma](#)

- Annen presentasjon

04.02.2026

[**Formidling av samisk historie i og om landskap**](#)

[Maret Johansdatter Heatta](#)

(+ 2 andre)

- Annen presentasjon

02.02.2026

[**Panel: Indigenous Engagement and Co-Creation in Arctic Research**](#)

(+ 1 annen)

Panel, Side event organized by NordForsk and UiT the Arctic University of Norway - Invited panelist

- Intervju

15.01.2026

Leder arbeid med samisk læreplan

Gro Vasbotten

[Hege Merete Somby](#)

[Gunhild Tomter Alstad](#)

Professor Hege Merete Somby ved Universitetet i Innlandet skal lede arbeidet med en felles rammeplan for de samiske lærerutdanningene på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet.

- Intervju

15.01.2026

Somby skal lede arbeidet

Oskar Melkeraaen Aas

[Hege Merete Somby](#)

Hege Merete Somby ved Samisk høgskole og Universitetet i Innlandet har fått ansvaret for å lede arbeidet med å lage en felles rammeplan for de samiske lærerutdanningene.

Mål 4 – Styrke kunnskapsgrunnlaget som samiske samfunn trenger i forbindelse med samfunnsendringer og omstillinger, samt sikre kunnskapsoverføring til nye generasjoner.

Styringsparameter 10: Etablere varige møteplasser for dialog, kunnskapsdeling og formidling med ulike institusjoner og organisasjoner i samiske samfunn, herunder samisk næringsliv og samiske kommuner

Institusjonelt og politisk samarbeid

Samarbeid med Sametinget i Norge: Rektor har hatt flere strategiske møter med Sametinget i Norge. Sentrale temaer har vært rammevilkår for samisk høyere utdanning og forskning, tiltak for studentrekruttering, samt den videre satsingen på Sámi AI Lab.

Den 24. april 2026 ble det årlige koordineringsmøtet mellom Sametinget, Samisk høgskole (SA), UiT Norges arktiske universitet og Nord universitet avholdt i Oslo. Dette var vårt første møte med den nye sametingsråd, Ann Elise Finbog (NSR) etter at hun overtok ansvaret for høyere utdanning og forskning fra høsten 2025. Fra UiT deltok rektor Dag Rune Olsen og viserektor Jonas Stein. Fra Nord universitet deltok fungerende rektor Levi Gåreseth-Nesbak og prorektor Ketil Eiane. Fra SA deltok rektor Liv Inger Somby, prorektor Samuel Valkeapää og begge dekanene, John-Marcus Kuhmunen og Risten Lansman, og leder i Senter for samisk i opplæringa, Marit Breie Henriksen. Temaer fra dette møtet var følgende:

Sametinget informerte om:

- Oppfølging av dialog med Kunnskapsdepartementet (KD):
 - Tilgang til fullstendige tildelingsbrev før konsultasjoner
 - Revidering av utviklingsavtalene ved institusjonene
 - Utvalget om framtidens utdanningsstøtte
- Rekrutteringsprosjektet i Sametinget
Endrede prioriteringer i stipendordninger for høyere utdanning
- Kortfattet orientering fra hver institusjon; hva vi jobber med av relevans for dette forumet
 - Nasjonalt kompetansesenter om fornorskingspolitikk og urett – status og videre planer for utredningsoppdraget' (UiT)
 - Samisk språkløft innen høyere utdanning og forskning, hvordan lykkes både på nasjonalt og nordisk nivå? (Sámi allaskuvla)
 - Hvilke grep må gjøres for å få flere samisk menn til å ta utdanning, og hva er årsaken til at vi vet lite om utdanningsønskene/behovene til unge samiske menn? (Sámi allaskuvla)
 - Strategier og satsninger i skolen -Leselyststrategian, Nasjonalt program for mer praktisk skole (Sámi allaskuvla)
 - Samisk forskerskole (Nord universitet)
 - Forslag til ny rammeplan for lærerutdanningene (Sametinget)

Ny politisk dialog med Sametinget i Sverige (Sámediggi) Etter en periode uten politisk respons siden 2023, har politiske endringer i Sverige ført til en ny og positiv vending i samarbeidet. Den nye sametingsstyrelsen har uttrykt ønske om tettere kontakt med Samisk høgskole.

Den 28. mars 2026 ble det første formelle møtet avholdt. Rektor orienterte her om status for samisk høyere utdanning og forskning, og understreket behovet for et forsterket samarbeid med det svenske Sametinget for å sikre kompetansebehovet på svensk side av Sápmi.

Regionalt samarbeid og kommunekontakt

Samisk høgskole har i 2026 prioritert å styrke dialogen med lokale myndigheter for å sikre relevans i utdanning og rekruttering. Rektor har gjennomført en rekke digitale møter med åtte ordførere og administrativ ledelse i de samiske forvaltningskommunene på norsk side, inkludert Saltdal og Hattfjelldal kommuner. Fokus har vært på rekruttering av studenter og kommunenes behov for profesjonsutøvere med samisk språk-, samfunns- og kulturkompetanse. Samtlige ordførere ønsker enda tettere samarbeid med SA, og at rekrutteringen og informasjonen fra vår side må styrkes. Temaer på møtene var: utdannings- og kompetansebehov i samiske forvaltningskommuner, informasjon om utdanninger som igangsettes høsten 2026 og informasjon også om nye utdanninger som er under planlegging, og felles fysisk møte i 2026.

Strategisk satsing på svensk side av Sápmi

Høgskolen har i år trappet opp innsatsen for å styrke samarbeidet med kommuner i Sverige:

- Rektor har hatt møte med ordføreren i Kiruna kommune og leder ved utdanningsseksjonen. Tema var styrking av samisk høyere utdanning og samarbeid om kompetanseutvikling i regionen.

Det ble gjennomført et møte med den politiske og administrative ledelsen i Jokkmokk. Fra kommunen deltok kommunestyrelsens ordförande Roland Boman og kommunalråd Henrik Blind. I tillegg deltok vuxenutbildningschef ved Lappland Kommunförbund Marie Kuoljok og verksamhetschef og Rektor Lars Miguel Utsi fra Samernas utbildningscentrum/ Sámi oahpahusguovddáš. Målet er å styrke grenseoverskridende samarbeid, og sikre samisk

utdanning i Sápmi. Gjennom tettere dialog med samiske kommuner og Sametinget i Sverige, så kan vi i fellesskap prøve å få til et møte med regjeringen i Sverige om behovet for å styrke samisk høyere utdanning, forskning og formidling.

Det er signert en samarbeidsavtale 16. april 2026 mellom Samisk høgskole og vertskommunen Guovdageainnu suohkan/ Kautokeino kommune. Formålet er å styrke samisk språk, kultur og samfunnsutvikling, samt bidra til økt kompetanse i regionen. Samarbeidet skal blant annet omfatte utvikling av relevante utdanningstilbud, rekruttering og kompetanseheving i kommunale tjenester, samt felles arbeid innen forskning og innovasjon

Avtalen legger også vekt på å gjøre Guovdageaidnu til et attraktivt sted å bo, studere og arbeide. Dette innebærer blant annet gode tjenester, boligløsninger og aktivitetstilbud for både studenter og ansatte. Det skal etableres en samarbeidsgruppe som følger opp avtalen og prioriterer tiltak.

Sámi Lohkanguovddáš/Nasjonalt senter for samisk i opplæringa (LG) er involvert i et bredt spekter av prosjekter og samarbeid med ulike aktører i opplæringssektoren, med mål om å styrke faglig aktivitet relevant for samisk barnehage og skole, og undervisning i og på samiske språk:

Prosjekt	Periode/finansiering	Status/måloppnåelse
NP/KPLES - prøveutvikling - nasjonale prøver i lesing på sør-, lule- og nordsamisk for 5. og 8. trinn - revidering og vedlikehold av kartleggingsprøver i lesing på samisk - Utvikling av støttemateriell for lærere - Andre oppgaver som Udir fastsetter	På oppdrag fra Udir Avtaleperiode 2026-2029 (ny avtale gjeldende 1.2.2026 – 31.12.2029)	God måloppnåelse. Prøver og materiell ferdigstilles i hht avtale. Gj.føring september 2026 (NP) og (KP)
Læremiddelportalen Ovttas-Aktan-Aktesne - oversikt over samiske læremidler tilpasset barnehager, skoler og skolefritidsordninger - mulighet for å se, laste ned eller låne materiell fra Sametingets læremiddelsentral - delingsarena for egenprodusert opplæringsmateriell - utviklingsverktøy for samiske interaktive læringsressurser (lisensbasert produksjonsverktøy H5P)	Tiltak ved LG siden 2008 (?) Videreføres Finansiering: Ramme, LG Direktetilskudd fra Sametinget Meldt inn behov for 2027 (april 2026)	Middels/god måloppnåelse, aktiviteter i hht oppsatt plan på nordsamisk. Lavere aktivitet på lule- og sørsamisk – pga vakanser.
Giellabálgát – Giellebaalkah – Giellabálggá (Språkløyper) - Nettressurs for ansatte i barnehage, grunnskole og videregående opplæring, og for	Igangsatt 2022 Videreføres	Middels/god måloppnåelse

skole- og barnehageeiere og -ledere med ansvar for samiske språkopplæringstilbud - utarbeidet på nord-, lule- og sørsamisk, samt på norsk	Finansiering: Direktetilskudd fra Sametinget Meldt inn behov for 2027 (april 2026)	Aktiviteter i hht plan på nordsamisk, og til dels på sørsamisk. Lulesamisk: innhenter tilbud på oversetting.
Sekretariatsfunksjon for NetSam (Nettverk for samiskopplæring) - Kompetansehevingstiltak for samiske lærere - Informasjon og erfaringsutveksling	Fra 2013 - Videreføres Direktetilskudd fra Sametinget Meldt inn behov for 2027 (april 2026)	
Samarbeid med Statsforvalteren i Troms og Finnmark om kompetansetiltak for fjernundervisningslærere - planlegger arrangement av seminar for fjernundervisningslærere i oktober 2026	Fra 20.... – Videreføres Finansiering:	

Samarbeidsutvalg for arbeidslivet

I henhold til Stortingsmelding nr. 44 (2009-2009) Utdanningslinja skulle alle institusjoner etablere

Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) innen 1.6.2011.

Høyskolestyret vedtok i 2013 sammensetninga og mandatet til høyskolens samarbeidsutvalg.

Rektor leder utvalget som består av:

- 10 eksterne medlemmer
- 2 studentrepresentanter , som velges for ett år.
- Rektor
- høyskoledirektør
- sekretær

Styret har gitt rektor fullmakt til å utnevne eksterne medlemmer til utvalget.

Av ukjente årsaker er ikke utvalget kommet i drift, men dette følges nå opp av rektor og direktør.

Styringsparameter 11: Utvikle strategiske samarbeid med nasjonale og internasjonale organisasjoner, institusjoner og forskningsmiljøer, særlig urfolksinstitusjoner

Samisk høgskole har hatt møte våren 2026 med ledergruppen ved Ilisimatusarfik (Grønlands universitet) om å styrke det faglige samarbeidet, samt igangsette arbeid med utvikling av felles utdanningstilbud.

Samisk høgskole har deltatt aktivt i SPICA, et Nordplus-finansiert nordisk nettverk for lærerutdanning. Deltakelsen bidrar til internasjonalisering gjennom faglig samarbeid, student- og ansattmobilitet og utvikling av undervisningsrelevante perspektiver innen bærekraft, mangfold, demokrati og medborgerskap. I perioden har instituttet deltatt i mobilitet til Island (2024), Småland (2025) og Kalaallit Nunaat/Grønland (2026), med to fagansatte og fire studenter fra de samiske grunnskole- og barnehagelærerutdanningene. Aktiviteten styrker fagmiljøets internasjonale nettverk, gir studentene verdifulle internasjonale læringserfaringer og bidrar til kvalitetsutvikling i utdanningene. SPICA inngår dermed i institusjonens systematiske arbeid med å videreutvikle relevante, samfunnsorienterte og internasjonalt forankrede lærerutdanninger.

Som ledd i arbeidet med å styrke Samisk høgskoles internasjonale urfolkssamarbeid ble det våren 2026 gjennomført faglig besøk til College of Menominee Nation og University of Wisconsin–Madison. Besøket ga innsikt i hvordan institusjonene arbeider med utdanning, språkrevitalisering, kultur, bærekraft og samfunnsansvar i forankring i eget urfolkssamfunn. Samarbeidet er relevant for samiske lærerutdanninger, fordi det gir perspektiver og innsikt om hvordan språk, tradisjonell kunnskap og lokalsamfunn kan integreres i utdanningene. Det arbeides videre med en intensjonsavtale mellom Samisk høgskole og College of Menominee Nation. Det vurderes også muligheter for å søke ekstern finansiering i USA til videre samarbeid, herunder student- og lærerutveksling, kortere gjensidige faglige opphold og utvikling av undervisningsopplegg som kan inngå i eksisterende emner eller gi studiepoeng. Samarbeidet vurderes som et konkret bidrag til Samisk høgskoles arbeid med internasjonalisering, urfolksnettverk og kvalitetsutvikling i utdanningene.

Styringsparameter 12: Bidra til at kompetansen om samisk historie, kultur, næringer og samfunnsliv økes i landets profesjonsutdanninger

Samisk dokumentasjonssenter

Høyskolen har i satsingsforslagene de senere år spilt inn dette tiltaket i ulike former.

Vi tenker oss et samisk dokumentasjonssenter som gjennom dokumentasjon av historien bygger opp tiltak som revitaliserer, styrker og utvikler det samiske samfunnet for kommende generasjoner. Det som kreves i dag er en stor innsats for å styrke de eksisterende arenaer for bruk av samisk språk, slik at samisk språk kan utvikles, og ikke bare bevares.

Det kreves betydelige forbedringer i opplæringsmuligheter med fokus på samisk språk og kultur. Både språk og kultur er tuftet på det materielle grunnlaget, dvs. at samiske næringer sikres og utvides. Dette gjelder både tradisjonelle og nye næringsformer som tar i bruk og utvikler ulike sider ved samfunnet, som for eksempel ulike kunstuttrykk, design, medievirksomhet, nye foredlingsmetoder basert på primærnæringer, samt moderne næringsformer som ennå ikke er tema.

Fordi utdanning og kompetanse nasjonalt skal være tilgjengelig, vil senterets rolle være å bidra med faglig støtte og bistand både i det samiske og det norske utdanningssystemet. Dette innebærer et samarbeid med andre universiteter og høyskoler for å tilby høyere kunnskap om samene, både om språk, kultur, samfunn, historie og levekår i næringslivet.

Senteret vil også kunne innlemme Samiske veivisere. Veiviserne har høy kompetanse på formidling og tilbakemeldingene er gode fra skoler i hele landet. Nå er det årlig seks veivisere.

Etableringen av senteret vil utvide tilbudet til høyskoler og universiteter, og målsettingen er å styrke samarbeidet med høyere utdanningsinstitusjoner for å tilby samisk innhold i høyere utdanning over hele landet.

Resultater og måloppnåelse for midler tildelt over andre budsjettkapitler

Tildeling over kap. 226, post 22 og kap. 231, post 21 Videreutdanning for ansatte i barnehage og grunnopplæring (JMK)

Kap. 226, post 22: 2 051 000 kroner (grunnopplæring, inkludert fagopplæring)

Samisk høyskole i 2026 videreført arbeidet med å tilby fleksible og nettbaserte videreutdanningstilbud for lærere i grunnopplæringen. Tilbudet *PED-6502 Samisk språk, kultur og samfunn – videreutdanning for grunnskolelærere* er på 30 studiepoeng og retter seg mot lærere som ønsker å styrke sin kompetanse i samisk språk, kultur og samfunnsforhold. Studiet er organisert som et nettbasert og fleksibelt tilbud, slik at lærere kan delta uavhengig av bosted, arbeidssituasjon og geografisk tilknytning. Dette har vært viktig for å sikre at videreutdanningen når lærere i ulike deler av landet og i ulike samiske områder. Høyskolen har samtidig arbeidet videre med utvikling av samiskspråklige videreutdanningstilbud for lærere i grunnopplæringen. Målet er å bygge opp et mer helhetlig og langsiktig kompetansetilbud som svarer på behovene i skolesektoren. Det er også arbeidet med å styrke fagmiljøet som skal støtte opp under videreutdanningstilbudene for skole. Det arbeides med å ferdigstille et videreutdanningstilbud i 30 + 30 stp. for Samisk 1-10 rettet som grunnskolelærere over hele landet. Studietilbudet er tenkt å samkjøres med et studietilbud for grunnskolelærerstudenter ved andre universiteter og høyskoler i Norge.

Kap. 231, post 21: 1 317 000 kroner (barnehage)

Samisk høgskole i 2026 fortsatt tilbudet *PED-6501 Samisk språk, kultur og tradisjoner i alle barnehager – videreutdanning*. Studiet er et nettbasert videreutdanningstilbud på 30 studiepoeng og er rettet mot barnehagesektoren. Formålet med tilbudet er å styrke kompetansen om samisk språk, kultur, tradisjoner og pedagogisk arbeid i barnehagen. Videreutdanningen er lagt opp slik at den kan gjennomføres fleksibelt, og den bidrar dermed til å møte kompetansebehov i barnehager i ulike deler av landet. I tillegg er det arbeidet videre med utvikling av samiskspråklige videreutdanningstilbud med særlig relevans for barnehagesektoren. Erfaringer fra SÁMOS-prosjektet er brukt som et viktig grunnlag i dette arbeidet. Ambisjonen er å etablere et mer sammenhengende og langsiktig kompetanseløp for samiskspråklige barnehagelærere og assistenter. Arbeidet er nært knyttet til sektorens behov og til nasjonale prioriteringer for kompetanseutvikling i barnehagen.

Tildeling over kap. 231, post 21 Barnehagelærerutdanningen 1 200 000 kroner (JMK)

Det er arbeidet med å videreutvikle kvaliteten i samisk barnehagelærerutdanning. Innsatsen har vært rettet mot å styrke utdanningens faglige nivå, sikre bedre sammenheng mellom forskning, utviklingsarbeid og undervisning, og videreutvikle koblingen mellom utdanningen og praksisfeltet i tråd med intensjonene i BLU-reformen.

Samisk høgskole har fulgt opp arbeidet med å legge til rette for årlig opptak til samisk barnehagelærerutdanning. Arbeidet med å utvikle en masterutdanning for barnehagelærere er også videreført. Midlene har gjort det mulig å gjennomføre faglige seminarer, utviklingsmøter og samarbeid med eksterne aktører. Dette har bidratt til å styrke samisk pedagogikk, faglig fornyelse og utdanningens relevans for praksisfeltet.

Det er også benyttet midler til å hente inn eksterne forelesere og veiledere som har bidratt i undervisning, veiledning og faglig utviklingsarbeid. Disse bidragene har utvidet kunnskapsgrunnlaget i utdanningen og styrket den tverrfaglige bredden. Videre er det lagt til rette for erfaringsutveksling og kompetanseutvikling gjennom relevante faglige reiser og møteplasser, med vekt på læring som kan tas i bruk i undervisning, praksissamarbeid og videre utvikling av studiet.

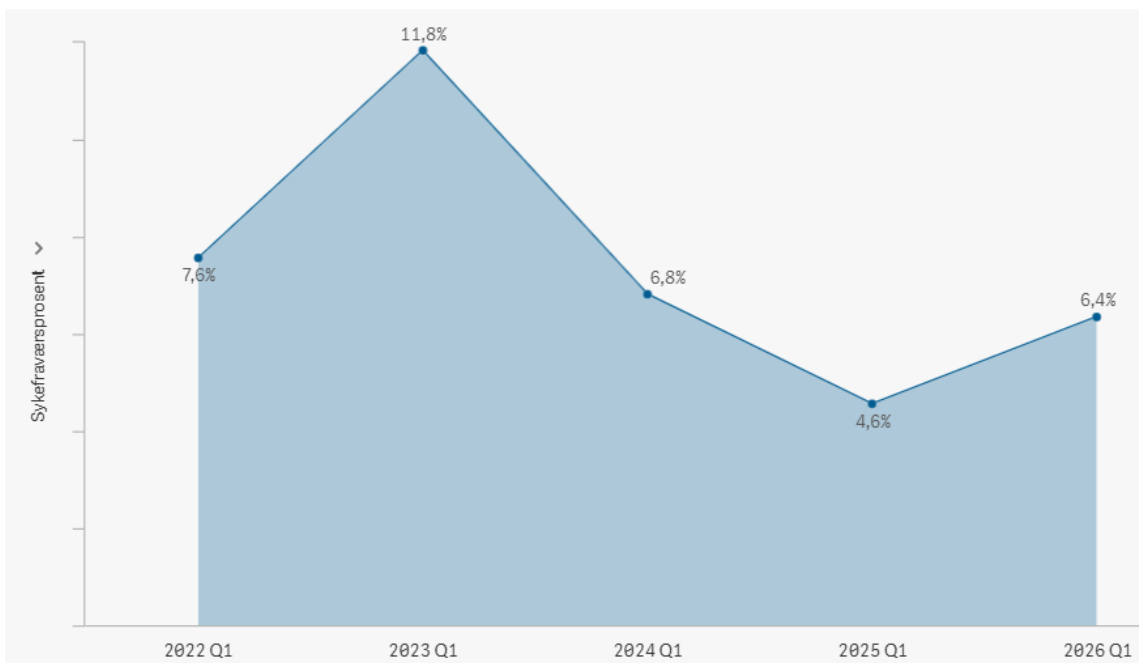
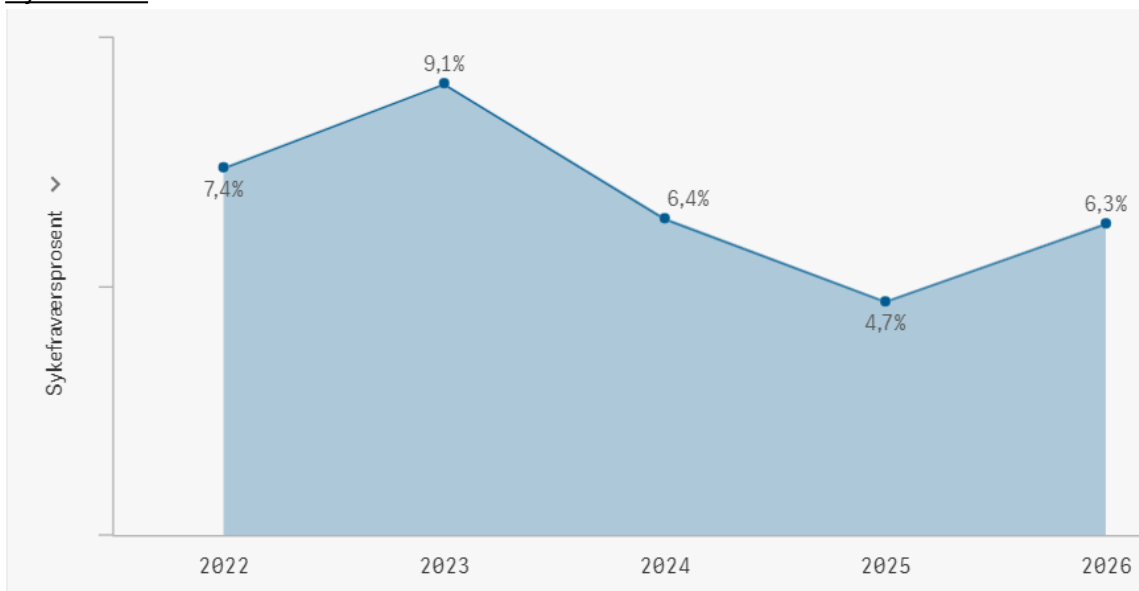
Som del av kvalitetsarbeidet er det også arbeidet med nasjonale retningslinjer som skal bidra til å utvikle og forankre samisk barnehagelærerutdanning på nasjonalt nivå. For å styrke praksisnærheten i utdanningen er det lagt vekt på å knytte til seg kompetanse med solid erfaring fra barnehagefeltet og samisk pedagogisk praksis.

Samlet sett vurderes tiltakene å ha bidratt til å styrke kvaliteten i samisk barnehagelærerutdanning og til å videreutvikle utdanningen som en tverrfaglig, praksisnær og samfunnsviktig profesjonsutdanning. Det er fortsatt viktig at midlene videreføres for å sikre en varig styrking av fagmiljøet og for å møte kompetansebehovene i samisk barnehagesektor.

3. Styring og kontroll

Organisasjonsstatus

Sykefravær

Tabell over fravær 1. kvartal 2022-2026

Organisasjonsutvikling

Høyskolen er i gang med en omorganiseringsprosess og er i slutten av kartleggingsfasen. Prosessen ventes ferdigstilt i desember -26/ januar -27.

Del 1: Rapportering om styring og kontroll

Høgskolen har videreført arbeidet med et helhetlig styringssystem for sikkerhet og har fått gjennomgang fra flere leverandører på systemet.

Del 2: Rapportering på andre forutsetninger og krav

Fellesføringer fra regjeringen

Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

SA arbeider målrettet og helhetlig for å redusere virksomhetens miljøavtrykk. Dette gjøres gjennom konkrete tiltak innen sirkulærøkonomi, reisevirksomhet og energibruk:

- Sirkulærøkonomi og IKT: Høgskolen prioriterer ombruk gjennom statens fellesavtale for IKT-utstyr. Utfaset utstyr som fremdeles er brukbart videreselges, og ved større anskaffelser stilles det krav om ombruksløsninger. Dette prinsippet gjelder også for markedsførings- og konferansemateriale.
- Mobilitet og reise: Vi etterstreber å minimere flyreiser ved å legge til rette for digital deltakelse. Selv om høgskolens geografiske plassering gjør flytransport krevende å erstatte fullstendig, er ambisjonen å velge digitale løsninger der det er praktisk mulig.

Energireduksjon i samarbeid med Statsbygg: Som leietaker hos Statsbygg deltar høgskolen aktivt i driftsstyrets målsetning om 3 % energireduksjon. Dette realiseres primært gjennom optimalisert temperaturstyring og overgang til energieffektiv LED-belysning

Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring

Høgskolen har en ambisjon om at det ansettes minimum 1 i året med funksjonsnedsettelse.

Ambisjonsnivået er drøftet med IDF i 1. tertial.

Høgskolen skal i utlysningsteksten anmode søkere som er kvalifisert og som har funksjonsnedsettelser om å søke på ledig stilling.

Redusere konsulentbruken

Vakante stillinger og ellers manglende kompetanse innad i organisasjonen har i enkelte tilfeller ført til at det har vært nødvendig med begrenset bruk av konsulenter. Dette kan være tilfeller der det er behov for spesialkompetanse som ikke dekker et fullt årsverk, og dermed ikke er mulighet for ansettelser.

Manglende juridisk kompetanse i administrasjonen gjør bruk av eksterne konsulenter nødvendig. Juridisk kompetanse behøves på flere områder; arbeidsrett, avtalerett, klagerett, innkjøp etc.

Manglende kapasitet er også en årsak til at konsulenter brukes. Ett eksempel er omorganiseringsprosessen, hvor det er hentet inn ekstern prosessleder.

Tabell over konsulentbruken i 1000 kr

Konto	Konto (T)	1.tertiál 2025	1.tertiál 2026
6700	Konsulentttjenester innen økonomi og revisjon		
6701	Konsulentttjenester innen juss-juridisk bistand	414	144
6710	Konsulentttjenester til utvikling av programvare og IKT	101	
6720	Konsulentttjenester til organisasjonsutvikling mv.	91	539
6721	Konsulentttjenester til rekruttering mv.		71
6722	Konsulentttjenester til design, visuell profil o.l.	11	25
6730	Andre konsulentttjenester	128	5
	SUM	744	786

Andre krav

Sikkerhet og beredskap

I arbeidet med sikkerhet og beredskap legger SA til grunn, og henter støtte fra, nasjonale styringsdokumenter, retningslinjer og anbefalinger.

Verdier og avhengigheter med hensyn til nasjonal sikkerhet

Ingen endringer i forhold til årsrapport for 2025.

ROS-analysearbeidet pågår.

Krise- og beredskapsøvelser

Digitale beredskapskurs er gjennomført. Kurset pushes til nye ansatte. Kurset gjentas halvårlig.

Fysisk evakueringsøvelse av hele bygget gjennomført.

Styringssystem for sikkerhet

Arbeidsgruppa jobbet med den gjennomførende delen av systemet.

Forventninger knyttet til arealbruk

Ikke rapportert hittil.

Oppfølging av nasjonal digitaliseringsstrategi

Samisk høgskole har ikke en egen strategi eller handlingsplan for digital omstilling, men viderefører arbeidet ved å følge HK-dirs handlingsplan så langt det lar seg gjøre. Høgskolen tar i bruk nasjonale løsninger, utvikler fleksible studietilbud og legger til rette for digital undervisning og arbeidsformer som ivaretar særskilte samiske behov.

Nasjonale planer og fellestjenester

Samisk høgskole følger HK-dirs handlingsplan for digital omstilling, deltar i modernisering av Felles studentsystem, i Kunnskapssektorens datafellesskap (KUDAF) og har innført UH-IAM i samarbeid med SIKT.

Fleksible, digitale løsninger for studenter og ansatte

Måloppnåelsen på dette området vurderes som begrenset. Høgskolen har på institusjonsnivå i relativt liten grad hatt et samlet og tydelig fokus på utviklingen av fleksible og digitale løsninger for studenter og ansatte. Det er samtidig tilbakemeldinger fra fagmiljøene om behov for et mer systematisk kompetanseløft, sterkere koordinering av digitale løsninger og programvare, samt tydeligere støtte til pedagogisk utvikling tilpasset digital undervisning. Dette peker på at arbeidet i større grad bør forankres og følges opp som et institusjonelt utviklingsområde. Samtidig har høgskolen i perioden gjennomført enkelte tiltak på området, noe som viser at det finnes aktivitet og et grunnlag å bygge videre på.

Høgskolen tilbyr fysiske, digitale og hybride utdanninger, med særlig vekt på samlingsbaserte og nettbaserte studier som gjør det mulig å kombinere utdanning med arbeid og å bo utenfor Kautokeino. De samme digitale løsningene legger til rette for at ansatte kan undervise, delta i møter og arbeide fra andre steder enn campus, blant annet gjennom ordninger med hjemmekontor som også brukes i rekruttering.

Satsing på samisk kunstig intelligens

På grunn av begrenset utvikling av AI på samisk har Samisk høgskole etablert Sámi AI lab i 2024 for å styrke teknologiutvikling tilpasset samiske språk og behov.

Informasjonssikkerhet og personvern

Samisk høgskole har styrket arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern gjennom et ledelsessystem for informasjonssikkerhet vedtatt av styret i 2023, bruk av ekstern tjeneste for informasjonssikkerhet, støtte fra SIKT cybersikkerhetssenter og personvernombudtjenester fra UiT. Høgskolen kartlegger fortløpende informasjonsverdier, har økt bruk av sikkerhetstjenester, særlig for forskningsdata, og har innført bedre rutiner, integrasjoner og internkontroll. Det gjennomføres leverandørrevisjoner, og det rapporteres årlig til HK-dir med oppfølging av råd og anbefalinger.

Det arbeides med å ferdigstille et helheltlig styringssystem for sikkerhet, beredskap og personvern.

Samarbeid og spesielle oppgaver knyttet til samisk utdanning og forskning

Ikke rapportert hittil.

**Sámi
allaskuvla**

Sámi University of Applied Sciences

samas.no

Arkiiva - dok. 26/00702-1 Arkiivakoda. A.a.05
Áššemeannudeadji Anne-Marie Johansdatter Gaino

Saksgang Čoahkkindáhton
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

SÁMI ALLASKUVLLA NJUNUŠJODIHANMODEALLA BIRRA/TOPPLERMODELLEN VED SAMISK HØGSKOLE

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

1. Allaskuvlastivra bivdá direktivrra álggahit proseassa njunušjoihanmodealla válljema oktavuodas
2. Allaskuvlastivra dohkkeha proseassaplána mii ovdanbohtá áššečilgehusas.
/

1. Høgskolestyret ber direktøren igangsette prosess i forbindelse med valg av toppledermodell.
2. Høgskolestyret godkjenner prosessplánen slik den fremgår i saksfremlegget.

Mildosat/Vedlegg:

- NMBU. Fordeler og ulemper ved ulike ledelsesmodeller. Utredning, november 2020
- Áššečilgehus Sámi allaskuvlla njunušjoihanmodealla/Saksfremlegg
Topplermodellen ved Samisk høgskole S-24-22
- Čoahkkinbeavdegirji/Møtebok 15.09.22, ášši/sak S-24/22 [Agenda Allaskuvlastivra 1.8.2019 - 31.7.2023 15.09.2022 kl. 09:00](#)

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Stivra láve stivraáigodagas meannudit goappá njunušjoihanmodealla allaskuvla galgá čuovvut boahhte stivraáigodaga (1.8.2027-31.7.31). UA-lága §4-5 vuodul sáhtá leat juogo virgáduvvon dehe válljejuvvon rektor. Stivrras lea váldi mearridit goappá molssaeavttu galgá čuovvut, ja sáhtá dábálaš eanetlogumearrádusain mearridit rievdatit jođihanvuogi.

Ášši giedahallui stivrras manimuš 15.09.2022, mas stivra mearridii doalahit dálá vuogádaga, namalassii válljejuvvon rektora. Dalle čađahuvvui vuđolaš proseassa, mas goappaš

molssaeavttut guorahallojuvvoje ja lei gulahallan sihke bargiiguin, studeanttaiguin ja Sámedikkiin.

Čuovvovaš tabealla čeahkkáigeassá modeallaid váldoearuid:

	Válljejuvvon	Virgáduvvon
Beaivválaš jođiheami bajildas ovddasvástádus	Juhkkon gaskkal rektora ja direktvrra. Direktvrra lea oppalaš hálldahuslaš doaimma jođiheaddji. Rektoris lea stivrra bealis bajimus ovddasvástádus ja galgá jođihit ja bearráigeahččat ásausa doaimma.	Rektor lea ásausa beaivválaš jođiheaddji ja sus lea ollislaš ovddasvástádus sihke fágalaš ja hálldahuslaš áššiin.
Stivrajođiheaddji	Rektor	Olggobeale nammaduvvon stivrajođiheaddji
Stivrra čáli ja ovddasvástádus čadahit stivrra mearrádusaid	Direktvrra	Rektor
Gii nammada stivrajođiheaddji?	Bargit ja studeanttat válggaid vuodul (rektor)	Máhttodepartemeanta nammada stivrajođiheaddji
Gii sáhtta rektoriin šaddat	Sihke siskkáldas ja olgguldas kandidáhtat sáhttet válljejuvvot	Sihke siskkáldas ja olgguldas kandidáhtat sáhttet virgáduvvot
Doaibmaáigodat	4 jagi (eanemusat 8 jagi oktiibuot)	4 jagi (eanemusat 8 jagi oktiibuot)

Direktvrra rolla rievdá jođiheamis jos rektor lea virgáduvvon (oktasáš jođiheapmi). Leat mánga molssaeavttu movt hálldahusa funkšuvnnat galget doaibmat. Okta vuohki lea ahte hálldahushoavda jođiha hálldahus doaimmaid rektora fápmudusa vuodul. Nubbi vuohki lea ahte prorektor ja/dahje hálldahus jođiheaddjit jođihit hálldahus doaimmaid rektora fápmudusa vuodul.

Ođđa universitehta- ja allaskuvlalágas lea rievdadeapmi direktvrra virggi ektui. Doppe čuožžu dál dušše ná:

§ 4-7. Hálldašeaddji direktvrra

Jus ásahus lea válljen rektora § 4-6 mielde, galgá ásahussii virgáduvvot hálddašeaddji direktvra. Direktvra galgá leat ásahusa oppalaš hálddahuslaš doaimma jođiheaddji daid rámmaid siskkobealde maid stivra lea mearridan.

Ovdal ledje direktvrra barggut čielgasit definerejuvvon lágas jus lea válljejuvvon rektor. Dál lea stivrra duohken addit fápmudusa bargguide gaskkal rektora ja direktvrra.

Ovddit ášši ektui lea NMBU (Norges miljø- og biovitenskapelige universitet) ja Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) rievadan stivrenmodealla. KHiOs lea virgáduvvon rektor 01.08.23 rájes ja NMBUas lea válljejuvvon rektor 01.08.25 rájes.

Stivrenmodeallat iešguđege stáhtaeigigáduvvon universitehtain ja allaskuvllain Norggas:

<i>Válljejuvvon rektor (9)</i>	<i>Virgáduvvon rektor (12)</i>
Universitetet i Oslo (01.08.25-31.07.29)	Universitetet i Stavanger (01.08.23-31.07.27)
Universitetet i Bergen (01.08.25-31.07.29)	NTNU (01.08.25-31.07.29)
Universitetet i Agder (01.08.23-31.07.27)	OsloMet (01.08.23-31.07.27)
Høgskolen i Volda (01.08.23-31.07.27)	UiT Norgga ártalaš universitehta (01.08.25-31.07.29)
Høgskolen i Molde (01.08.23-31.07.27)	Norges handelshøgskole (01.08.25-31.07.29)
Norges idrettshøgskole (01.08.25-31.07.29)	Høgskolen i Sørøst-Norge (01.08.23-31.07.27)
Norges musikkhøgskole (01.08.25-31.07.29)	Høgskolen på Vestlandet (01.08.23-31.07.27)
Sámi allaskuvla (01.08.23-31.07.27)	Høgskolen i Innlandet (01.08.23-31.07.27)
NMBU (01.08.25-31.07.29)	Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (01.08.25-31.07.29)
	Høgskolen i Østfold (01.08.25-31.07.29)
	Nord Universitet (01.08.25-31.07.29)
	Kunsthøgskolen i Oslo (01.08.23-31.07.27)

Ovddit stivraáššis (15.09.22) ovdanbohte buorit ja heajos bealit goabbatge modeallain:

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) lea 2020 ráhkadan notáhta buriid ja heajos beliid birra dan guovtti stivrenvuogádagain [1370415.PDF](#). Notáhtas ii leat konklusuvdna goabbá modealla heive buoremus. NMBU lea atnán seamma notáhta vuodđun áššis go molso stivrenmodealla 03.12.24 [SÆRUTSKRIFT](#).

Čoahkkáigeassu notáhtas:

Rektora rekrutteren

- li leat vealla modeallain gii sáhtta šaddat rektor, sáhtta leat sihke siskkáldas ja olggobeale kandidáhta
- Sáhtta váttis háhkat olggobeale kandidáhtaid válggaide

- UA-lága ektui galgá rektoris leat fágalaš ja jodiheame dáfus legitimizehta, seamma gáibádus ii leat go rektor válljejuvvo.
- Válgagičču oktavuodas biddjojít kandidáhta mihtut ja višuvnnat bargiid ja studeanttaid ovdii ja nu oažžu olles ásašus gova kandidáhtas ovdal válgga. Virgáibidjama olis ii oaččo olles ásašus seamma oainnu/gova ja váikkuhan vejolašvuoda. Seamma guoská prorektora ektui.

Oasseváldin ja mielváikkuheapmi rektora rekrutteremis

- Rektorválggaid oktavuodas sáhtá proseassa ovdal go kandidáhtat ovdanbuktojuvvojít dovdot čiegusin ja hejot involverejuvvon.
- Unnan jienasteaddjit válggain
- Unnan kandidáhtat ja vuostekandidáhtat
- Goappaš modeallain sáhtá buoridit oasseváldima ja mielváikkuheami
- Virgáibidjamis sáhttet bargit leat mielde árvaluslávdegottis, dasa lassin leat bargit ja studeanttat mielde stivrras
- Olggobeale stivraláhtut eai beasa leat mielde válgaproseassas

Rektora rolla ja ovddasvástádus stivrra ovdii

- Válljejuvvon rektor lea sihke beaivválaš jodiheaddji (stivrra ovddas) ja stivrajođiheaddji, mii mielddisbuktá sutnje duppal rolla. Stivrajođiheaddji galgá bearráigeahččat ásašusa doaimma, mii mielddisbuktá ahte son bearráigeahččá iežas. Dat sáhtá láivudahttit stivrra rolla bearráigeahččanorgánan.
- Rektora duppal rolla addá stuora fámu ásašusas
- Válljejuvvon rektoris váilu olggobeale doarjjaolmmoš, nu go olggobeale stivrajođiheaddji sáhtá leat.
- Virgáduvvon rektoris lea čielga formálalaš ovdavástádus, sihke stivrra, bargiid ja studeanttaid ektui
- Čielgadii ovddasvástádusjuohku gaskkal rektora ja stivrajođiheaddji, ja stivrra bearráigeahčču rolla šaddá buoret

Gaskavuolta gaskkal hálddahusa ja jodiheami

- Guovttesuorat jodiheapmi galgá čadahuvvot ovttasráđi bokte gaskkal rektora ja direktivrra, mii gáibida buori ovttasbarggu sudno gaskkas
- Eahpesihkkarvuolta ovddasvástádusa ja fápmudeami ektui guovttesuorat jodiheamis sáhtá čovdot stivrainstruksa bokte beaivválaš jodiheapmái.

Rektora legitimizehta ja oskkáldasvuolta

- Válljejuvvon rektor ii sáhte bidjot eret virggis
- Lea stivra mii virgáda virgáduvvon rektora, mii maid sáhtá eret bidjot seamma orgánas
- Válljejuvvon rektora oskkáldasvuolta lea bargiide ja studeanttaide
- Virgáduvvon rektora oskkáldasvuolta lea stivrii
- Olggobeale stivrajođiheaddji oskkáldasvuolta lea eiseválddiide

Prosesa

- Jodihanmodealla molssaeavttut ovdanbuktojuvvojit bargiid gulahallančoahkkimis 17.06.26 ovdal go biddjojit gulaskuddamii gitta 30.08.26 rádjái
- Jodihanmodealla molssaeavttut ovdanbuktojuvvojit studeantstaviračoahkkimis ovdal go biddjojit gulaskuddamii gitta 30.08.26 rádjái
- NMBU ja KHiO muitalit iežaset vásáhusain sin stivrenmodeallain. Dát addo stivrii ja bargiide geassemánus dahje borgemánus
- Ráddádallan sámediggeráđiin
- Jodiheaddjit buktet iežaset oainnu jodihanmodealla molssaeavttuid birra ovdal 15.09.26
- Rádddeaddi oaiviliskadeapmi čađahuvvo bargiid ja studeanttaid gaskkas gitta 15.09.26 rádjái
- Ráddádallan DRŠas 07.10.26
- Stivra mearrida jodihanmodealla 15.10.26

Stivra berre mearrádusa váldit manjemusat čavčča 2026, dan geažil go sáhtta šaddat dárbbaslaš čađahit nupástuhttinproseassas jus stivrenmodealla rievda.

/

Styret pleier i løpet av styreperioden å behandle hvilken toppledermodell høyskolen skal følge fra neste styreperiode (1.8.2027-31.7.31). Ifølge UH-lovens §4-5 kan høyskolen enten velge en modell med valgt eller ansatt rektor. Styret kan med enkelt flertallsvedtak vedta å endre toppledermodellen.

Saken ble sist behandlet 15.09.2022 da styret vedtok å beholde dagens modell med valgt rektor. I den forbindelse ble det gjennomført en grundig prosess der begge modellene ble vurdert og det var dialog med ansatte, studenter og Sametinget.

Følgende tabell oppsummerer hovedforskjellene mellom modellene:

	Valgt	Ansatt
Øverste daglige ansvar	Delt mellom rektor og direktør. Direktøren leder den samlede administrative virksomheten. På vegne av styret har rektor det overordnede ansvaret for og skal lede og føre tilsyn	Rektor har et enhetlig daglig ansvar i både faglige og administrative spørsmål

	med institusjonens virksomhet.	
Styreleder	Rektor	Eksternt utnevnt styreleder
Styrets sekretær og ansvar for å implementere styrets vedtak	Direktør	Rektor
Hvem utnevner styreleder?	Ansatte og studenter på bakgrunn av valg (rektor)	Kunnskapsdepartementet
Hvem kan bli rektor	Både interne og eksterne kandidater kan velges	Både interne og eksterne kandidater kan ansettes
Åremål / valgperiode	4 år (samlet maksimalt 8 år)	4 år (samlet maksimalt 8 år)

Med ansatt rektor som ledelsesmodell (enhetlig ledelse) bortfaller rollen som direktør. Det er mange alternativer til hvordan de administrative funksjonene skal ivaretas. En måte er å ha en administrasjonssjef som leder administrasjonen på delegasjon fra rektor. En annen mulighet er å la prorektor og/eller administrative ledere lede de administrative funksjonene på direkte delegasjon fra rektor.

Ny UH-lov inneholder en endring i forhold til direktørens stilling. Der står det nå kun dette:

§ 4-7. Administrerende direktør

Dersom en institusjon har valgt rektor etter [§ 4-6](#), skal det ansettes en administrerende direktør ved institusjonen.

Direktøren skal være leder for den samlede administrative virksomheten ved institusjonen innenfor de rammene styret fastsetter.

Tidligere var direktørens oppgaver klart definert i loven med valgt rektor, mens det nå er opp til styret å gi myndighet til oppgavene til rektor og direktør.

I forhold til forrige sak har NMBU (Norges miljø- og biovitenskapelige universitet) og Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) endret styringsmodell. KHiO har ansatt rektor fra 01.08.23 og NMBU har valgt rektor fra 01.07.25.

Styringsmodeller ved de statlige universitetene og høyskolene i Norge:

<i>Valgt rektor (9)</i>	<i>Ansatt rektor (12)</i>
Universitetet i Oslo (01.08.25-31.07.29)	Universitetet i Stavanger (01.08.23-31.07.27)

Universitetet i Bergen (01.08.25-31.07.29)	NTNU (01.08.25-31.07.29)
Universitetet i Agder (01.08.23-31.07.27)	OsloMet (01.08.23-31.07.27)
Høgskolen i Volda (01.08.23-31.07.27)	UiT Norgga árkálaš universitehta (01.08.25-31.07.29)
Høgskolen i Molde (01.08.23-31.07.27)	Norges handelshøyskole (01.08.25-31.07.29)
Norges idrettshøgskole (01.08.25-31.07.29)	Høgskolen i Sørøst-Norge (01.08.23-31.07.27)
Norges musikkhøgskole (01.08.25-31.07.29)	Høgskolen på Vestlandet (01.08.23-31.07.27)
Sámi allaskuvla (01.08.23-31.07.27)	Høgskolen i Innlandet (01.08.23-31.07.27)
NMBU (01.08.25-31.07.29)	Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (01.08.25-31.07.29)
	Høgskolen i Østfold (01.08.25-31.07.29)
	Nord Universitet (01.08.25-31.07.29)
	Kunsthøgskolen i Oslo (01.08.23-31.07.27)

Fra forrige styresak (15.09.22) fremkom følgende fordeler og ulemper ved de ulike modellene:

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) har i 2020 utarbeidet et notat over fordeler og ulemper ved de to alternative styringsmodellene [1370415.PDF](#). I notatet konkluderes det ikke med hvilken modell som er best egnet. NMBU har lagt samme notat til grunn i saken ved skifte styringsmodell 03.12.24 [SÆRUTSKRIFT](#).

Sammendrag i stikkordsform:

Rekruttering av rektor

- Ingen forskjell mellom modellene om hvem som kan bli rektor, kan være både interne og eksterne kandidater
- Kan være vanskelig å få eksterne kandidater til å stille til valg
- Ved ansettelse skal rektor ha faglig og ledelsesmessig legitimitet etter UH-loven, samme krav er ikke stilt for valgt rektor.
- Ved valgkamp vil kandidatens mål og visjoner legges frem for ansatte og studenter og slik vil hele organisasjonen få et inntrykk av kandidaten før valg. Ved ansettelse får ikke hele organisasjonen samme innsyn og påvirkningskraft. Det samme gjelder for prorektor.

Deltakelse og medvirkning i rekruttering av rektor

- Ved valgt rektor kan prosessen før lansering av kandidater oppleves som lukket og lite involverende
- Lav deltagelse ved valg
- Få kandidater og motkandidater
- Ved begge modeller kan det tilrettelegges for bedre deltagelse og medvirkning
- Ved ansettelse kan ansatte involveres gjennom et innstillingsutvalg, samt at ansatte og studenter er representert i styret
- Ved valgt rektor er eksterne styremedlemmer avskåret fra valgprosessen

Rektors rolle og ansvar overfor styret

- Valgt rektor er både daglig leder (på vegne av styret) og styreleder, som gir vedkommende en dobbeltrolle. I rollen som styreleder skal vedkommende føre tilsyn med virksomheten, som i praksis er å føre tilsyn med seg selv. Kan svekke styrets rolle som kontrollorgan.
- Rektors dobbeltrolle gir stor makt i institusjonen
- Valgt rektor mangler en ekstern støttespiller, som en ekstern styreleder kan være
- Ansatt rektor har et tydelig formelt ansvar, både overfor styret, ansatte og studenter.
- Tydeligere ansvarsdeling mellom ansatt rektor og styreleder, samt at styrets tilsynsrolle ivaretas bedre.

Forholdet mellom administrasjon og ledelse

- Todelt ledelse skal skje i samråd mellom rektor og direktør, som forutsetter godt samarbeidsklima mellom disse to.
- I todelt ledelse kan uklarheter om ansvar og myndighet løses gjennom styrets instruks for den daglige ledelsen

Rektors legitimitet og lojalitet

- Valgt rektor kan ikke avskjediges
- Ansatt rektor ansettes av styret og kan også avskjediges av samme organ.
- Valgt rektor har lojalitet mot ansatte og studenter
- Ansatt rektor har lojalitet mot styret
- Ekstern styreleder vil ha lojalitet til myndighetene

Prosess

- Alternativer til ledelsesmodell presenteres for ansatte på dialogmøte 17.06.26 før de legges ut på høring til 30.08.26.
- Alternativer til ledelsesmodell presenteres på studentstyrets møte 17.06.26 før de legges ut på høring til 30.08.26.
- NMBU og KHiO forteller om sine erfaringer med sin styringsmodell for styret og ansatte i juni eller august
- Konsultasjon med Sametingsrådet
- Lederne kommer med sitt syn på alternativene til ledelsesmodell innen 15.09.26
- Det gjennomføres en rådgivende meningsmåling blant ansatte og studenter fram til 15.09.26
- Drøftinger i IDF 07.10.26
- Styret vedtar ledelsesmodell 15.10.26

Styret bør ta en beslutning om valget av modell senest høsten 2026, da en eventuell endring av styringsmodell vil kreve en omorganiseringsprosess.

Arkiiva - dok. 21/00441-6 Arkiivakoda.
Áššemeannudeadji Anne-Marie Johansdatter Gaino

Saksgang Čoahkkindáhton
Allaskuvlastivra 1.8.2019 - 31.7.2023 15.09.2022

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

SÁMI ALLASKUVLLA NJUNUŠJODIHANMODEALLA - TOPPLEDERMODELLEN VED SAMISK HØGSKOLE

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Alternativ 1: Virgáiduvvon rektor/Ansatt rektor

Allaskuvlastivra mearrida ahte Sámi allaskuvllas boahte stivraáigodaga rájes galgá leat virgáiduvvon rektor universitehta- ja allaskuvlalága §10-1 mielde.

Stivra addá rektorii ja direktevrii mandáhta ásahit bargjoavkku mii galgá buktit evttohusa organisašuvnnalaš rievdadusaide masa orro dárbu stivrenvuogádaga rievdadeami olis.

/

Høgskolestyret vedtar at Samisk høgskole fra neste styreperiode skal ha ansatt rektor etter Universitets- og høgskoleloven §10-1.

Styret gir rektor og direktør mandat til å sette ned en arbeidsgruppe, som skal komme med et forslag til eventuelle endringer i organisering ved Samisk høgskole som følge av ny ledelses- og styringsmodell.

/

Alternativ 2: Válljejuvvon rektor/Valgt rektor

Allaskuvlastivra mearrida ahte Sámi allaskuvlla rektor galgá válljejuvvot universitehta- ja allaskuvlalága §10-2 mielde.

/

Høgskolestyret vedtar at rektor ved Samisk høgskole skal utpekes ved valg etter Universitets- og høgskoleloven §10-2.

Mildosat/Vedlegg:

- Notat om fordeler og ulemper ved alternative styringsmodeller – NMBU
- Gulahallančoahkkinn 22-03-16 njunušjoihanmodealla birra
- Ansatt rektor – presentasjon ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
- Áigemearri buktit cealkámušaid njunušjoihanmodealla birra guhkiduvvo
- Cealkámuš njunušjoihanmodealla birra (Lena Susanne Gaup)
- Njunušjoihanmodealla (cealkámuš NTL 116-4 Sámi allaskuvla)
- Dutkiidsearvvi cealkámuš SA njunušjoihanmodealla válljen
- Uttalelse i forbindelse med valg av ledelsesmodell ved Sámi allaskuvla (Guttorm, Joks og Kalak)
- E-poasta Mai Britt Utsis 23.07.22
- Bohtosat ráđđeaddi jienasteamis njunušjoihanmodealla válljemis/Resultater fra rådgivende avstemming om valg av topplermodell
- Liige DRŠ 6.9.22 (čoahkkinnreferáhta)

Muđui čujuhuvvo/Videre vises det til

- [Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\) - Lovdata](#) kap 10.
- Ságastallanášši Sámi allaskuvlla bajimus joihanmodealla birra/Diskusjonssak om topplermodellen ved Samisk høgskole 4/21 av 17.06.21
- Stivraášši/Styresak 07/22 Sámi allaskuvlla njunušjoihanmodealla – Topplermodellen ved Samisk høgskole 10.03.22
- Ságastallanášši - njunušjoihanmodealla/Diskusjonssak - topplermodellen 8/22 av 16.06.22

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Duogaš

Sami allaskuvlla bajitdási stivren- ja jođihanmodealla dán stivraáigodagas lea válljejuvvon rektor, gii lea stivra jođiheaddji, ja virgáduvvon direktivrra. Ortnet mas rektor lea válljejuvvon lea čatnon prinsihppii mii gohččojuvvo guovttesuorggat jođiheapmi, mii lea leamáš dábálaš ortnet alit oahput Norggas gitta 2016 rádjái.

Njukčamánu 2016 rievdadii Stuoradiggi universitehta- ja allaskuvlalága njuołggadusaid mat gusket oahppoásahusaid bajimus jođiheapmái, ja mearridii ahte dábálaš ortnet galgá leat ahte rektor virgáduvvo beaivválaš jođiheaddjin stivrra fágalaš ja hálldahus doibmii, ja departemeanta nammada ovttá dain olggobeale stivraláhtuin stivrajođiheaddjin. Láhkarievdadus bidjui fápmui geassemánu 1.b. 2016. Ortnet gos rektor lea virgáduvvon lea čatnon prinsihppii mii gohččojuvvo oktasaš jođiheapmi.

UA-lága §10 vuodul sáhtta allaskuvlla stivra ieš mearridit ahte áigu go joatkit válljejuvvon rektoriin stivrajođiheaddjin vuoi válljet dábálaš ortnega gos rektor lea virgáduvvon. Stivra mearrida ášši eanetlogu bokte.

Allaskuvlla stivra lea álggahan ášši stivračoahkkimis 17.06.21, gos stivra ságastalai ášši birra. Stivračoahkkimis 10.03.22 mearridii stivra ahte čađahuvvo proseassa njunušjođihanmodealla válljemin oktan proseassaplánain. Stivračoahkkimis 16.06.22 ságastalai stivra ášši ja oaččui dieđuid proseassa birra.

Válljejuvvon modeallat UA-ásahusain

Stáda UA- ásašusain lea čuoovvovaš stivren- ja jođihanmodealla geassemánu 1.b:

<i>Válljejuvvon rektor</i>	<i>Virgáduvvon rektor</i>
Universitetet i Oslo	Universitetet i Stavanger
Universitetet i Bergen	NTNU
Universitetet i Agder	NMBU
Høgskolen i Volda	OsloMet
Høgskolen i Molde	UiT Norgga árktalaš universitehta
Norges idrettshøgskole	Norges handelshøgskole
Norges musikkhøgskole	Universitetet i Sørøst-Norge
Sámi allaskuvla	Høgskulen på Vestlandet
Kunsthøgskolen i Oslo	Høgskolen i Innlandet
	Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
	Høgskolen i Østfold
	Nuorta universitehta

Earru dan quovtti modealla gaskkal

Čuovvovaš tabealla čoačkkáigeassá modeallaid váldoearuid:

	Válljejuvvon rektor	Virgáduvvon rektor
Beaivválaš jodiheami bajildas ovddasvástádus	Juhkkon gaskkal rektora ja direktevrra	Rektoras lea ollislaš ovddasvástádus sihke fágalaš ja hálldahuslaš áššiin
Stivrajodiheaddji	Rektor – válljejuvvon bargiiguin ja studeanttain	Olggobeale stivrajodiheaddji – nammaduvvon departemeanttas gaskkal olggobeale stivraláhtuid
Stivrra čáli ja ovddasvástádus čadahit stivrra mearrádusaid	Direktevra	Rektor
Ráhkadiit ja ovdanbuktit bušeahttaevttohusa ja jahkerehketdoalu stivrra ovdii	Direktevra	Rektor
Obbalaš ovddasvástádus ekonomii- ja opmodathállddašeapmái	Direktevra	Rektor
Gii sáhtta rektorán šaddat	Sihke siskkáldas ja olgguldas kandidáhtat sáhttet válljejuvvot	Sihke siskkáldas ja olgguldas kandidáhtat sáhttet virgáduvvot
Doaibmaáigodat	4 jagi (eanemusat 8 jagi oktiibuot)	4 jagi (eanemusat 8 jagi oktiibuot)

Direktevrra rolla gáhččá eret jodihanmodeallain gos rektor lea virgáduvvon (oktasáš jodiheapmi). Movt hálldahus doaimmat galget bearráigeheččot leat iešguđetláganat. Okta vuohki lea ahte hálldahushoavda jodiha hálldahus doaimmaid rektora fápmudusa vuodul. Eará vejolašvuhta lea ahte prorektor ja/dahje hálldahus jodiheaddjit jodihit hálldahus doaimmaid rektora fápmudusa vuodul.

Buorit ja bahá bealit iešguđege modeallain

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) lea 2020 ráhkadan notáhta buriid ja bahá beliid birra dain guovtti stivrenmodeallain. Notáhtas ii leat konklusuvdna goabbá modealla heive buoremus.

Čoahkkáigeassu notáhtas:

Rektora rekrutteren

- li leat vealla modeallain gii sáhtta šaddat rektor, sáhtta leat sihke siskkáldas ja olggobeale kandidáhta
- Sáhtta váttis háhkat olggobeale kandidáhtaid válggaide
- UA-lága ektui galgá rektoris leat fágalaš ja jodiheame dáfus legitimizehta, seamma gáibádus ii leat go rektor válljejuvvo.
- Válgagičču oktavuodas biddjot kandidáhta mihtut ja višuvnnat bargiid ja studeantaid ovdii ja nu oažžu olles ásašus gova kandidáhtas ovdal válgga. Virgáibidjama olis ii oaččo olles ásašus seamma oainnu/gova ja váikkuhan vejolašvuoda. Seamma guoská prorektora ektui.

Oasseváldin ja mielváikkuheapmi rektora rekrutteremis

- Rektorválggat oktavuodas sáhtta proseassa ovdal go kandidáhtat ovdanbuktojuvvojit dovdot čiegusin/gitta ja unnánit involverejuvvo.
- Unnan jienasteaddjit válggain
- Unnan kandidáhtat ja vuostekandidáhtat
- Goappaš modeallain sáhtta buoridit oasseváldima ja mielváikkuheami
- Virgáibidjamis sáhttet bargit leat mielde árvaluslávdegottis, dasa lassin leat bargit ja studeanttat mielde stivrras
- Olggobeale stivraláhtut eai beasa leat mielde válgaproseassas

Rektora rolla ja ovddasvástádus stivrra ovdii

- Válljejuvvo rektor lea sihke beaivválaš jodiheaddji (stivrra ovddas) ja stivrajodiheaddji, mii mielddisbuktá sutnje duppal rolla. Stivrajodiheaddji galgá bearráigeahččat ásašusa doaimma, mii mielddisbuktá ahte son bearráigeahččá iežas. Dat sáhtta raššudit stivrra rolla dárkkástusorgánan.
- Rektora duppal rolla addá stuora fámu ásašusas
- Válljejuvvo rektoris váilu olggobeale doarjjaolmmoš, nu go olggobeale stivrajodiheaddji sáhtta leat.
- Virgáduvvo rektoris lea čielga formálalaš ovdavástádus, sihke stivrra, bargiid ja studeantaid ektui
- Čielgadi ovddasvástádusjuohku gaskkal rektora ja stivrajodiheaddji, ja stivrra bearráigeahčču rolla šaddá buoret

Gaskavuohta gaskkal hálddahusa ja jodiheami

- Guovttesuorat jodiheapmi galgá čađahuvvot ovttrasáđi bokte gaskkal rektora ja direktivrra, mii gáibida buori ovttasbarggu sudno gaskkas
- Eahpesihkkarvuohta ovddasvástádusa ja fápmudeami ektui guovttesuorat jodiheamis sáhtta čovdot stivrainstruksa bokte beaivválaš jodiheapmái.

Rektora legitimizehta ja oskkáldasvuohta

- Válljejuvvon rektor ii sáhte bidjot eret virggis
- Lea stivra mii virgáda virgáduvvon rektora, mii maid sáhtta eret bidjot seamma orgánas
- Válljejuvvon rektora oskkáldasvuohta lea bargiide ja studeanttaide
- Virgáduvvon rektora oskkáldasvuohta lea stivrii
- Olggobeale stivrajodiheaddji oskkáldasvuohta lea eiseválddiide

Proseassa

Allaskuvlla stivra mearridii 10.03.22 čuovvovaš proseassa::

- Jodihanmodealla molssaeavttut sáddejuvvojit gulaskuddamii ossodagaide, fágaserviide ja studeantastivrii. 16.03.22.
- Bargiiguin dollojuvvo gulahallančoahkkin molssaeavttuid birra 16.03.22
- Liige čoahkkin bargiide/stivrii 20.-21.04.22, gos Arkitektur og designhøgskolen i Oslo (AHO) ja Kunsthøgskolen i Oslo (KhiO) muitaleigga iežas stivrenmodealla birra
- Ráđđádallan Sámedikki ráđiin 03.05.22
- Sagastallen jodiheaddjiiguin modealla molssaeavttuid birra miesse- ja geassemánu
- Ossodagat, fágasearvvit ja studeantastivra buktet cealkámuša ovdal 13.05.22
- Stivra ságastallá ášši birra cealkámušaid vuođu 16.06.22
- Ráđdeaddi oaiviliskadeapmi čađahuvvo bargiid gaskkas gitta 25.08.22 ráđjai
- Ráđđádallan fágaserviiguin 06.09.22
- Ášši mearriduvvo liige stivračoahkkimis 15.09.22

Gulaskuddanvástádusat

Bargiid gulahallančoahkkimis 16.03.22 bidjui ovdan makkár molssaeavttut leat stivrenmodealla ektui. Doppe maid addui diehtu cealkámušáiggi birra (01.05.22), mii manjil guhkiduvvui 13.05.22 ráđjai. Dieđut njunušjodihanmodealla birra leat biddjon intranehtii 17.03.22 rájes.

Go gulaskuddanáigemearri dievai, de ledje njealjis sádden cealkámuša jodihanmodealla birra; dutkiid searvi, NTL, Lena Susanne Kvernmo Gaup ja Kalak/Joks/Guttorm.

Studeantastivra ii leat buktán cealkámuša.

Buohkat celket ahta dálá modealla berre jotkojuvvot. Sii ákkastallet na:

- lešmearrideapmi lea guovddážiis go galgá válljet jodihanmodealla

- Ahte departemeanta nammada stivrajodiheaddji rihkku sámi iešmearrideami
- Li leat rievttis áigi rievdatit jodihanmodealla, go UA-láhka ii leat rievdaduvvon dan ektui ahte Sámediggi beassá nammadit stivrajodiheaddji
- Dálá modealla nanne ásahusa iešmearrideami ja autonomiija, go bargit ja studeanttat besset mearridit rektora ja stivrajodiheaddji
- Bargiid mielváiikkeheapmi válggaid bokte mielddisbuktá ahte fágalaš vuoruheamit govvejit sámi servvodaga dárbbuid
- Rektorkandidáhtat leat dat seammá, leaš dal virgáiduvvon dahje válljejuvvon rektor
- Lea álkit gávdnat rektorkandidáhtaid jus rektoris ii leat ovddasvástádus hálddahaslaš áššiin
- Nanne rektora legitimizehta

Studeantastivra ii leat buktán cealkámuša.

Maŋŋel go diehtu sáddejuvvui bargiide ráđđeaddi jienasteami birra, de lea ovddeš rektor Mai Britt Utsi vel sádden e-poasta gos namuha golbma válđoákka válljejuvvon rektora ektui:

1. Massit iežamet autonomiija dahje iešstivrejumi jus šaddá virgáiduvvon rektor
2. Láhkarievdanproseassa sáhtá ádjánit dan ektui ahte Sámediggi beassá nammadit SA stivrajodiheaddji
3. Vaikko Sámediggi beassá nammadat SA stivrajodiheaddji, de sáhtá Sámedikki politihka rievdat nu ahte sámegiella ii leat šat dehálaš

Ráđđádallan Sámediggeráđiin

Rektor ja direktvra leaba ráđđádallan Sámediggeráđiin 03.05.22.

Sámediggeráđđi čujuhii dievasčoahkkin mearrádussii 04.12.20 ášši 63/20. Sii doalahit sin oainnu Sámi allaskuvlla stivrema ektui..

Loga olles mearrádusa das: [Sámedikki válđi alit oahpus - NAC 2020:3 universitehtaid ja allaskuvllaid odda láhka, ja stuorradiggediedáhus stáhtalaš universitehtaid ja allaskuvllaid stivrempolitihka birra \(onacos.no\)](#)

Sámediggeráđđi deattuhii ahte Sámi allaskuvla ferte ieš mearridit mii lea buoremus čoavddus, muhto muittuha ahte Sámedikkis lea dehálaš rolla allaskuvlla stivremis. Jus Sámediggi ii oaččo nammadit stivrajodiheaddji, de oaivvilda Sámediggeráđđi ahte dálá stivrenguogádat berre bisuhuvvot - go dat sihkkarastá sámi iešmearrideami eambo go dat nubbi modealla, gos Sámi allaskuvla bargit ja studeanttat eai šat beasa ieža válljet stivrra jodiheaddji válggaid bokte. Diet maŋemus cealkka bođii ovdan čoahkkimis Sámediggeráđiin, dat ii leat dievasčoahkkinmearrádusas, danin go dalle ii lean vuos sáhka rievdatit allaskuvlla njunušstivrengmodealla ja dalle ii lean vel Sámediggeráđđi gulahallan Máhttodepartemeanttain.

Jodiheaddjiid oainnut

Sámi allaskuvla jodiheaddjiid oainnut jodihanmodeallaid birra leat:

- Dálá modealla ii leat nu čorgat. Lea hástalus raporteret guovtti jodiheaddjai, ja ii leat álo nu álki meroštallat mii lea fágalaš ja mii lea hálldahuslaš ášši
- Stivrenmodealla ii leat nu čielggas go rektoris leat guokte rolla.
- Allaskuvla sturrodaga ektui heivešii buoret modealla mas rektor lea beaivválaš jodiheaddji, ja su jodihanjoavkkus livčče direktvra ja fágajodiheaddjit/goahtejodiheaddjit.
- Go eai leat reella válggat rektorválljemis, de livččii buoret ahte rektor virgáduvvo vuđolaš proseassa vuđul nugo eará bajimuš jodiheaddjit virgáduvvojit.
- Buorre bealli otná modeallas lea ahte bargit ja studeanttat besset ieža nammadit stivrajodiheaddji.
- Go ovttasbargu gaskkal rektora ja direktvrra lea buorre, de doaibma jodiheapmi bures
- Rektor lea fágalaš ovddasvástideaddji dálá modeallas, muhto fága čuohcá maid ekonomiijai gos sus ii leat ovddasvástádus
- Sámi autonomiija lea prinsihpalaččat dehálaš Sámi allaskuvlla jodiheamis ja ballu lea massit dan jus rievdata modealla
- Árgabeaivvis ii leat dálá jodiheapmi hástalus
- Čuovvot dálá modealla nu guhka go Sámediggi ii beassá nammadit stivrajodiheaddji, váikko nubbi modealla livččii buoret
- Dálá modealla gáibida buori relašuvnna gaskkal rektora ja direktvrra
- Raporteren- ja stivrengaidnu lea čielgasit virgáduvvon rektor modeallain

Ráđdeaddi jienasteapmi njunušjodihanmodealla válljemis

Suoidnemánu 15.b sáddejuvvui diehtu/linja digitála jienasteami birra buot bargiide. 146 bargi ožžo vejolašvuoda jienastit ja go áigemeari dievai borgemánu 25.b de ledje 73 bargi jienastan (50%).

Boađus jienasteamis lei na:

Válljejuvvon rektor: 73%

Virgáduvvon rektor: 27%

Ráđđádallan fágaservviiguin

Fágaservviiguin dollui ráđđádallan čoahkkin 06.09.22.

Oahppolihtu mearkkašupmi: fágalaš legitimizehta ja servodatlegitimehta dihte bivdá doalahit dálá jodihanmodealla (válljejuvvon rektora).

NTL čujuhii sin cealkámuššii 12.05.22, gos sii oaivvildit ahte SA galgá joatkit válljejuvvon rektoriin čuovvovaš ákkaid dihte:

- Heive buoremusat dieđalaš ásahussii, go rektor lea dieđalaš bargi ja sus lea hárvaneapmi dutkamiin, gaskkustemiin ja oahpahemiin bajit dásis.
- Nanne rektora legitimizehta
- Gullá oktii mielmearridemiin
- Lea demokrátalaš
- Oanit geaidnu gaskkal bargiid ja rektora
- Bovde bargiid čájehit oskkáldasvuođa
- Dovdá akademiija
- Govvida SA autonomiija, legitimizehta ja fágalaš deattu

Rektora rekrutteren

Beroškeahhtá makkár stivren- ja jodihanmodealla válljejuvvo, de berre rektora rekrutteren leat čielggas mañimustá njukčamánu 2023. Dan ektui maid stivra mearrida, ferte ráhkaduvvot áigeplána.

Alternativ 1: Jus stivra mearrida ahte rektor galgá virgáduvvot:

Organiserenmodealla:

- Čielggadit ođđa organiserenmodealla: Golggotmánu -juovlamánu 2022
- Šiehtadallat ođđa organiserenmodealla: Ođđajagimánu 2023
- Mearrádus rievdadit organiserema: Guovvamánu 2023
- Čadahit rievdademiid: njukčamánu -geassemánu 2023

Virgáibidjan:

- Stivra mearrida gelbbolašvuođagáibádusaid, almmuhanteavstta, árvaluslávdegotti ja ahte galgá go rekrutterenfitnodat geavahuvvot: Golggotmánu 2022
- Ohcanáigemearri: juovlamánu 2023
- Jearahallan: ođđajagimánus 2023
- Mearrádusárvalus ja virgáibidjan mearrádus: guovvamánu 2023
- Rektor álgá bargui: borgemanu 2023

Alternativ 2: Jus stivra mearrida ahte rektor galgá válljejuvvot:

- Rievdadit válganjuolggadusaid jus dárbu, nammadit válgastivrra ja nomineren lávdegotti: golggotmánu 2022
- Diehtjuohkin rektorválgga birra ásahussii ja birrasii: juovlamánu 2022
- Áigemearri evttohit kandidáhtaid: ođđajagimánu 2023
- Čadahit válgga: guovvamánu/njukčamánu 2023
- Rektor álgá bargui: borgemanu 2023

Árvvoštallan

Válljet stivren- ja jođihanmodealla lea prinsihpalaš ášši, mas maid dai lea politihkalaš mearkkašupmi.

Dat sáhtta maid addit váikkuhusaid direktivrra bargodillái.

Dan dihte lea direktivrra mielas buoret ahte stivrra ieš mearrida makkár ákkat ja prinsihpat galget deattuhuvvot go vállje stivrenmodealla.

Áššis bohtet ovdan sihke buorit ja bahát bealit goappaš modeallain, ja maid dai bargiid oainnut gulaskuddanvástádusaid bokte ja ráđđeaddi jienasteami bokte.

Ášši lea maid dai ráđđádallon Sámediggeráđiin 03.05.22 ja fágaserviiguin 06.09.22. Sin oaivil maid bohtá ovdan áššečilgehusas.

/

Bakgrunn

Samisk høgskole har i denne styreperioden en styrings- og ledelsesmodell på øverste nivå med valgt rektor som er styrets leder, og tilsatt direktør. Ordningen med valgt rektor er knyttet til prinsippet om såkalt «delt ledelse», som har vært normalordningen i høyere utdanning i Norge frem til 2016.

Stortinget gjorde i april 2016 endringer i universitets- og høyskolelovens bestemmelser om utdanningsinstitusjonenes øverste ledelse, og fastsatte at normalordningen skal være at rektor tilsettes som daglig leder for styrets faglige og administrative virksomhet, mens departementet oppnevner et av de eksterne styremedlemmer til å være styrets leder. Lovendringen trådte i kraft fra 1. juni 2016. Ordningen med tilsatt rektor er knyttet til prinsippet om såkalt «enhetlig ledelse».

Etter UH-loven §10 kan høgskolens styre selv avgjøre om høgskolen skal fortsette med valgt rektor som er styreleder eller velge normalordningen med tilsatt rektor. Styret vedtar saken etter flertallsavgjørelse.

Høgskolestyret påbegynte saken 17.06.21, som diskusjonssak.

På styremøtet 10.03.22 vedtok styret at det gjennomføres en prosess med valg av topplermodell, med tilhørende prosessplan.

På styremøtet 16.06.22 diskuterte styret saken og fikk info om prosessen.

Status for valgt modell ved UH-institusjonene

De ulike statlige UH-institusjonene har følgende styrings- og ledelsesmodell pr 1. Juni 2022:

<i>Valgt rektor</i>	<i>Ansatt rektor</i>
Universitetet i Oslo	Universitetet i Stavanger
Universitetet i Bergen	NTNU
Universitetet i Agder	NMBU
Høgskolen i Volda	OsloMet
Høgskolen i Molde	UiT Norges arktiske universitet
Norges idrettshøgskole	Norges handelshøgskole
Norges musikkhøgskole	Høgskolen i Sørøst-Norge
Sámi allaskuvla	Høgskulen på Vestlandet
Kunsthøgskolen i Oslo	Høgskolen i Innlandet
	Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
	Høgskolen i Østfold
	Nord universitet

Forskjellen mellom de to modellene

Følgende tabell oppsummerer hovedforskjellene mellom modellene.

	Valgt rektor	Ansatt rektor
Øverste daglige ansvar	Delt mellom rektor og direktør	Rektor har et enhetlig daglig ansvar i både faglige og administrative spørsmål
Styreleder	Rektor – valgt av ansatte og studenter	Ekstern styreleder – oppnevnt av departementet blant de eksterne styremedlemmene
Styrets sekretær og ansvar for å iverksette styrets vedtak	Direktør	Rektor
Utarbeide og legge frem budsjettforslag og årsregnskap for styret	Direktør	Rektor
Ansvar for den samlede økonomi- og formuesforvaltning	Direktør	Rektor

Hvem kan bli rektor	Både interne og eksterne kandidater kan velges	Både interne og eksterne kandidater kan ansettes
Åremål / valgperiode	4 år (samlet maksimalt 8 år)	4 år (samlet maksimalt 8 år)

Med ansatt rektor som ledelsesmodell (enhetlig ledelse) bortfaller rollen som direktør. Hvordan de administrative funksjonene ivaretas er ulike. En måte er å ha en administrasjonssjef som leder administrasjonen på delegasjon fra rektor. En annen mulighet er å la prorektor og/eller administrative ledere lede de administrative funksjonene på direkte delegasjon fra rektor.

Fordeler og ulemper ved de ulike modellene

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) har i 2020 utarbeidet et notat over fordeler og ulemper ved de to alternative styringsmodellene. I notatet konkluderes det ikke med hvilken modell som er best egnet.

Sammendrag i stikkordsform:

Rekruttering av rektor

- Ingen forskjell mellom modellene om hvem som kan bli rektor, kan være både interne og eksterne kandidater
- Kan være vanskelig å få eksterne kandidater til å stille til valg
- Ved ansettelse skal rektor ha faglig og ledelsesmessig legitimitet etter UH-loven, samme krav er ikke stilt for valgt rektor.
- Ved valgkamp vil kandidatens mål og visjoner legges frem for ansatte og studenter og slik vil hele organisasjonen få et inntrykk av kandidaten før valg. Ved ansettelse får ikke hele organisasjonen samme innsyn og påvirkningskraft. Det samme gjelder for prorektor.

Deltakelse og medvirkning i rekruttering av rektor

- Ved valgt rektor kan prosessen før lansering av kandidater oppleves som lukket og lite involverende
- Lav deltagelse ved valg
- Få kandidater og motkandidater
- Ved begge modeller kan det tilrettelegges for bedre deltagelse og medvirkning
- Ved ansettelse kan ansatte involveres gjennom et innstillingsutvalg, samt at ansatte og studenter er representert i styret
- Ved valgt rektor er eksterne styremedlemmer avskåret fra valgprosessen

Rektors rolle og ansvar overfor styret

- Valgt rektor er både daglig leder (på vegne av styret) og styreleder, som gir vedkommende en dobbeltrolle. I rollen som styreleder skal vedkommende føre tilsyn med virksomheten, som i praksis er å føre tilsyn med seg selv. Kan svekke styrets rolle som kontrollorgan.
- Rektors dobbeltrolle gir stor makt i institusjonen
- Valgt rektor mangler en ekstern støttespiller, som en ekstern styreleder kan være
- Ansatt rektor har et tydelig formelt ansvar, både overfor styret, ansatte og studenter.
- Tydeligere ansvarsdeling mellom ansatt rektor og styreleder, samt at styrets tilsynsrolle ivaretas bedre.

Forholdet mellom administrasjon og ledelse

- Todelt ledelse skal skje i samråd mellom rektor og direktør, som forutsetter godt samarbeidsklima mellom disse to.
- I todelt ledelse kan uklarheter om ansvar og myndighet løses gjennom styrets instruks for den daglige ledelsen

Rektors legitimitet og lojalitet

- Valgt rektor kan ikke avskjediges
- Ansatt rektor ansettes av styret og kan også avskjediges av samme organ.
- Valgt rektor har lojalitet mot ansatte og studenter
- Ansatt rektor har lojalitet mot styret
- Ekstern styreleder vil ha lojalitet til myndighetene

Prosess

Høgskolestyret vedtok 10.03.22 følgende prosess:

- Alternative ledermodeller sendes på høring til avdelingene, fagforeningene og studentstyret 16.03.22.
- Det holdes et dialogmøte med ansatte om alternativene 16.03.22.
- Ekstra møter med ansatte og styret 20.-.21.04.22, hvor Arkitektur og designhøgskolen i Oslo (AHO) og Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO) fortalte om sin styringsmodell
- Drøfting med Sametingsrådet 03.05.22
- Samtaler med lederne om alternative ledermodeller i mai og juni
- Avdelingene, fagforeningene og studentstyret kommer med innspill innen 13.05.22.
- Styret drøfter saken på bakgrunn av innspillene 16.06.22.
- Rådgivende avstemming blant ansatte frem til 25.08.22.
- Drøfting med fagforeningene 06.09.22.
- Saken avgjøres på et ekstraordinært styremøte 15.09.22.

Høringssvar

På dialogmøte med ansatte 16.03.22 ble alternativene til styringsmodell presentert for ansatte. Der ble det også opplyst om høringsfristen (01.05.22), som senere ble forlenget til 13.05.22. Informasjon om toppledermodellen ble lagt på intranettet fra 17.03.22.

Ved høringsfristens utløp, kom det fire uttalelser om ledelsesmodellen fra; Forskerforbundet, NTL, Lena Susanne Kvernmo Gaup og fra Kalak/Joks/Guttorm.

Alle sier at nåværende modell bør videreføres. De argumenterer slik:

- Selvbestemmelse er i sentrum ved valg av ledelsesmodell
- At departementet utnevner styrelederens strider med samisk selvbestemmelse
- Det er ikke riktig tid å forandre ledelsesmodellen, når UH-loven er ikke blitt endret med at Sametinget får utnevne styreleder
- Nåværende modell styrker institusjonens selvbestemmelse og autonomi, ved at ansatte og studenter får velge rektor og styreleder
- Ansattes medbestemmelse gjennom valg medfører at faglige prioriteringer speiler det samiske samfunnets behov
- Rektorkandidatene er de samme, uansett om det er ansatt eller valgt rektor
- Det er lettere å finne rektorkandidater hvis rektor ikke er ansvarlig for administrative saker
- Det styrker rektors legitimitet

Studentstyret har ikke kommet med uttalelse.

Etter at informasjon om rådgivende avstemming ble sendt til ansatte, har tidligere rektor Mai Britt Utsi sendt en e-post hvor hun nevner tre hovedgrunner i forhold til valgt rektor:

1. Vi mister vår autonomi eller selvbestemmelse hvis rektor blir ansatt
2. Lovendringsprosessen kan ta tid i forhold til om Sametinget skal få utnevne styreleder ved SA
3. Selv om Sametinget får utnevne styreleder, så kan Sametingets politikk endres til at samisk språk ikke lenger er viktig

Rådføring med Sametingsrådet

Rektor og direktør har rådført seg med Sametingsrådet 03.05.22. Sametingsrådet viste til plenumsvedtak av 04.012.20, sak 63/20. De fastholder sitt syn i forhold til styringen av Sámi allaskuvla.

Les hele vedtaket her: [Sametingets myndighet innenfor høyere utdanning - NOU 2020:3 Ny lov om universiteter og høyskoler, og stortingsmelding om styringspolitikk for statlige universiteter og høyskoler \(onacos.no\)](#)

Sametingsrådet vektla at Samisk høgskole selv må bestemme hva som er den beste løsningen, men påminner om at Sametinget har en viktig rolle i styringen av høgskolen. Hvis Sametinget ikke får utnevne styreleder, så mener Sametingsrådet at det nåværende styringssystemet bør opprettholdes - da det sikrer samenes selvbestemmelse i forhold til den andre modellen, hvor Samisk høgskoles ansatte og studenter ikke lenger selv får velge styrets leder via valg. Den siste setningen kom frem på møtet med Sametingsrådet, og er ikke med i plenumsbeslutningen, da det på det tidspunktet ikke var sak om å endre toppledermodellen ved høyskolen og Sametingsrådet hadde heller ikke hatt dialog med Kunnskapsdepartementet om saken.

Ledernes synspunkter

Lederne ved Samisk høgskole har følgende synspunkter om ledelsesmodellen:

- Den nåværende modellen er utydelig. Det er utfordrende å rapportere til to ledere, og det er ikke alltid så lett å vurdere om en sak er faglig eller administrativ.
- Styringsmodellen er uklar, da rektor har to roller.
- I forhold til høgskolens størrelse vil modellen med rektor som daglig leder passe bedre, og daglig leders ledergruppe kunne vært direktør og fagledere/instituttledere.
- Når det ikke er reelle valg på rektor, så hadde det vært bedre at rektor ansettes i henhold til en grundig prosess slik som andre øvrige ledere ansettes.
- Fordelen med dagens modell er at ansatte og studentene selv får utnevne styrelederen.
- Når samarbeidet mellom rektor og direktør er bra, så fungerer ledelsen godt
- I dagens modell har rektor fagansvar, men faget berører også økonomi hvor vedkommende ikke har ansvar
- Samisk autonomi er prinsipielt viktig i Samisk høgskoles ledelse og man frykter å miste det hvis man endrer modell
- Den nåværende modellen er ikke en utfordring i den daglige driften
- Videreføre nåværende modell så lenge Sametinget ikke får utnevne styreleder, selv om den andre modellen hadde vært bedre
- Nåværende modell krever en god relasjon mellom rektor og direktør
- Rapporterings- og styringslinjene er klarere med ansatt rektor

Rådgivende avstemming om valg av ledermodell

15. juli ble det sendt melding/link om digital avstemming til alle ansatte. 146 ansatte fikk mulighet til å avgi sin stemme og ved tidsfristen for avstemminga 25.august hadde 73 ansatte (50%) stemt.

Resultatet fra avstemminga var slik:

Valgt rektor: 73%

Ansatt rektor: 27%

Drøfting med fagforeningene

Det ble holdt drøftinger med fagforeningene 06.09.22.

Utdanningsforbundets merknad: på grunn av faglig og samfunnsmessig legitimitet bes det om at nåværende ledelsesmodell videreføres (valgt rektor).

NTL viste til sitt høringssvar av 12.05.22, hvor de mener at SA skal fortsette med valgt rektor av følgende grunner:

- Det passer bedre på en vitenskapelig institusjon, der rektor er vitenskapelig ansatt og har erfaring med forskning, formidling og undervisning på høyere nivå.
- Styrker legitimiteten til rektor
- Henger sammen med medbestemmelsesprinsippet
- Er demokratisk
- Kortere vei mellom ansatte og rektor
- Inviterer ansatte til lojalitet
- Kjenner til det akademiske
- Representerer SAs autonomi, legitimitet og faglig tyngde

Rekruttering av rektor

Uavhengig av valg av styrings- og ledelsesmodell bør rekruttering av rektor være avklart senest i mars 2023. Avhengig av styrets beslutning vil det måtte legges ulike tidsplaner.

Alternativ 1: Dersom styret beslutter at rektor skal ansettes:

Organisasjonsmodell:

- Utredning av ny organisasjonsmodell: Oktober-desember 2022
- Forhandling om ny organisasjonsmodell: Januar 2023
- Vedtak om organisasjonsendring: Februar 2023
- Gjennomføring av endringer Mars 2023- Juni 2023

Tilsetting:

- Styret vedtar kompetansekrav, utlysningstekst, innstillingsutvalg, evt rekrutteringsbyrå: Oktober 2022
- Søknadsfrist: Desember 2023
- Intervju: Januar 2023
- Innstilling og vedtak om tilsetting: Februar 2023
- Tiltredelse for ny rektor: August 2023

Alternativ 2: Dersom styret beslutter at rektor skal velges:

- Evt revisjon av valgreglement, oppnevning av valgstyre og evt nominasjonskomite: Oktober 2022
- Informasjon om rektorvalget til organisasjonen og omgivelsene: Desember 2022
- Frist for å fremme forslag på kandidater: Januar 2023
- Gjennomføring av valg: Februar/mars 2023
- Tiltredelse ny rektor: August 2023

Vurdering

Valg av styrings- og ledelsesmodell er en prinsipiell sak, som også har politisk betydning. Den kan også få konsekvenser for direktørens arbeidsforhold.

Av den grunn mener direktøren at det er best at styret selv avgjør hvilke argumenter og prinsipper som skal vektlegges ved valg av styringsmodell.

I saken fremgår det både fordeler og ulemper ved begge modeller, samt ansattes syn gjennom høringsinnspill og rådgivende avstemming.

Saken har i tillegg vært drøftet med Sametingsrådet 03.05.22 og med fagforeningene 06.09.22. Deres syn fremkommer i saksutredningen.

Fordeler og ulemper ved alternative styringsmodeller

Notat utarbeidet på oppdrag fra rektor ved NMBU

Innhold

1. Oppnevning og mandat for arbeidsgruppen	3
2. To styrings- og ledelsesmodeller	3
2.1. Tilsatt rektor	3
2.1. Valgt rektor	4
2.2. Styrets oppgaver	4
3. Fordeler og ulemper ved hver av de to modellene	4
3.1. Rekruttering	4
3.1.1. Rekrutteringsbasen for rektor	4
3.1.2. Kvalifikasjonskrav og grunnlag for utvelgelse av rektor	5
3.1.3. Deltakelse og medvirkning i rekrutteringen av rektor	5
3.2. Strukturelle forhold mellom styret og daglig ledelse	6
3.2.1. Rektors rolle og ansvar overfor styret	6
3.2.2. Forholdet mellom faglig og administrativ ledelse	7
3.2.3. Rektors legitimitet og lojalitet	7
4. Oppsummering	8
Vedlegg 1: Mandat for arbeidsgruppe – styringsmodell	10
Vedlegg 2: Styre- og ledelsesordninger i Danmark, Sverige og Finland.....	11
Danmark.....	11
Sverige.....	11
Finland.....	12
Kilder:	13

1. Oppnevning og mandat for arbeidsgruppen

I januar 2021 skal NMBUs universitetsstyre ta stilling til hvilken styringsmodell NMBU skal ha når en ny styreperiode starter 1/8-2021. For at styret skal få et best mulig beslutningsgrunnlag når saken kommer til behandling, har rektor ved NMBU oppnevnt en arbeidsgruppe som er bedt om å utarbeide en rapport som beskriver fordeler og ulemper ved de to styringsmodellene som gjeldende lov åpner for. Styringsgruppen ble oppnevnt og fikk sitt mandat fra rektor 23.10.20 (se vedlegg 1).

Arbeidsgruppen har hatt følgende sammensetning:

- Rektor Petter Aasen, USN (leder)
- Førsteamanuensis Marit Boyesen, UiS
- Rådgiver Tord Hauge, NHO.

Viserektor Ingvild Marheim Larsen, USN, ble oppnevnt som sekretær for gruppen.

Arbeidsgruppen har som mandat å beskrive fordeler og ulemper ved hver av de to modellene, men skal ikke prioritere eller anbefale blant dem. Loven åpner for at styret kan fatte vedtak som på enkelte områder i noen grad vil kunne oppveie for noen anførte ulemper ved hver av de to modellene. Arbeidsutvalget vil peke på disse.

I notatet har arbeidsgruppen valgt å legge opp til en prinsipiell drøfting av de to modellene. En gjennomgang av forskningen på området er et for omfattende arbeid i forhold til oppdragets mandat og tidsramme, og det er ikke foretatt noen kunnskapsoppsummering av forskningen.

2. To styrings- og ledelsesmodeller

Gjeldende lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven/UH-loven) åpner for to modeller for styring og ledelse ved statlige universiteter og høyskoler. I hovedmodellen som beskrives i loven (§ 9.3), tilsettes rektor av styret. I den alternative modellen velges rektor av ansatte og studenter (§ 10.2). Styret selv kan med alminnelig flertall velge om institusjonen skal ha den alternative modellen med valgt rektor (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15>).

2.1. Tilsatt rektor

Hovedmodellen for organiseringen av styring og ledelse innebærer at styret skal ha elleve medlemmer og bestå av fire medlemmer valgt blant ansatte i undervisnings- og forskerstilling, ett medlem valgt blant de teknisk og administrativt ansatte, to medlemmer valgt blant studentene og fire eksterne medlemmer oppnevnt av departementet. Styret selv kan imidlertid beslutte en annen sammensetning av styret¹. Departementet utpeker et av de eksterne styremedlemmene til å være styrets leder. Styret fastsetter organiseringen av institusjonen og ansetter rektor. Rektor er daglig leder for institusjonen og har et helhetlig ansvar for både den faglige og administrative virksomheten – ofte omtalt som enhetlig ledelse.

Rektor ansettes på åremål. Styret selv foretar utlysning og ansettelse av rektor. Ansettelsesprosessen skal sikre at rektor har faglig og ledelsesmessig legitimitet, og at studentene og de ansatte blir hørt. Styret bestemmer om det skal gis innstilling, og hvem som skal innstille. Rektor ansettes for

¹ Styret kan selv bestemme at styret skal ha en annen sammensetning enn det som beskrives i uh-loven (jf § 9.3. tredje ledd). Et slikt vedtak må treffes med tilslutning av minst halvparten av styrets medlemmer. Ansatte i undervisnings- og forskerstilling, teknisk og administrativt ansatte, studenter og eksterne skal være tilfredsstillende representert i styret. Ingen av disse gruppene skal ha flertall alene.

en fireårsperiode, med mulighet for en ny periode, dvs. maksimalt ansettelse som rektor i samme institusjon er åtte år.

2.1. Valgt rektor

I den alternative modellen der rektor velges av de ansatte og studentene, er rektor styrets leder. Også i denne modellen har styret normalt 11 medlemmer, jfr. fotnote 1. Fire oppnevnes av departementet, fire velges blant ansatte i undervisnings- og forskerstilling, inkludert rektor, ett medlem velges blant de teknisk administrativt ansatte, og to medlemmer velges blant seg studentene.

Både de ansatte og studentene har stemmerett ved valg av rektor, og både ansatte og eksterne kandidater kan velges som rektor. Stemmene vektas i samsvar med § 10.2 fjerde ledd. Valgperioden er normalt 4 år og rektor kan fungere i verv i et sammenhengende tidsrom på åtte år. Når rektor er valgt og er styrets leder, skal institusjonen ha en administrerende direktør. Valgt rektor har på styrets vegne det overordnede ansvaret for institusjonens virksomhet. Administrerende direktør er øverste leder for den samlede administrative virksomheten. Administrerende direktør er sekretær for styret og forbereder og gir tilrådning i de sakene som legges fram for styret, i samråd med rektor. Administrerende direktør er ansvarlig for å iverksette vedtak som treffes i styret, for å disponere ressurser og eiendom i samsvar med styrets vedtak og for den samlede økonomiforvaltningen. Modellen med valgt rektor som styreleder og en direktør med det samlede administrative ansvaret omtales ofte som delt ledelse.

2.2. Styrets oppgaver

I begge modeller er styrets ansvarsområder for institusjonens virksomhet og oppgaver de samme. Styret har ansvar for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet og for at institusjonene drives effektivt og i overensstemmelse med de lover, forskrifter og regler som gjelder, og de rammer og mål som gis av overordnet myndighet.

Styret skal trekke opp strategien for institusjonens utdannings- og forskningsvirksomhet og annen faglig virksomhet og legge planer for den faglige utviklingen i samsvar med de mål som er gitt av overordnet myndighet for sektoren og institusjonen. Styret skal fastsette mål og resultatkrav og har ansvaret for at institusjonens økonomiske ressurser og eiendom disponeres i overensstemmelse med bestemmelser om dette gitt av overordnet myndighet, og etter forutsetninger for tildelte bevilgninger eller andre bindende vedtak. Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelsen av virksomheten. Styret skal fastsette instruks for institusjonens daglige ledelse.

3. Fordeler og ulemper ved hver av de to modellene

Fordeler og ulemper ved de to modellene kan identifiseres og drøftes langs ulike dimensjoner. Den første hoveddimensjonen er fordeler og ulemper ved selve *rekrutteringen* av rektor, den andre er *strukturelle forhold mellom styret og daglig ledelse*. Vi begynner gjennomgangen med rekruttering av rektor, med tilhørende underdimensjoner.

3.1. Rekruttering

3.1.1. Rekrutteringsbasen for rektor

Det vil alltid være ønskelig å få den best kvalifiserte kandidaten når ny rektor skal rekrutteres. Det kan argumenteres for at jo større rekrutteringsbase, jo bedre er det tilrettelagt for å få kandidater i toppskiktet. Formelt er det ingen forskjell mellom ordningene med valgt eller tilsatt rektor når det

gjelder hvem som kan bli rektor; UH-loven åpner for at både valgt og ansatt rektor kan rekrutteres fra egen institusjon eller utenfra. Men i praksis kan det være urealistisk å få eksterne kandidater til å stille til valg; både fordi det kan være vanskelig å drive valgkamp mens man fremdeles er ansatt i en annen institusjon, og fordi eksterne kandidater trolig vil vurdere det som nærmest umulig å vinne fram når stemmegivning blant ansatte og studenter avgjør hvem som blir rektor. Så selv om ordningen med valg av rektor åpner for eksterne kandidater, vil mange vegre seg for å stille som kandidat til rektorvalg. I sum betyr det at en ulempe ved en valgordning er at rekrutteringsbasen i praksis vil være mindre ved valgt enn ansatt rektor.

3.1.2. Kvalifikasjonskrav og grunnlag for utvelgelse av rektor

Ulike typer dokumenter/dokumentasjonskrav vil være sentrale i rekrutteringsprosessen avhengig av om rektor rekrutteres gjennom valg eller en ansettelsesprosess.

Som nevnt over skal styret i en ansettelsesprosess ifølge UH-loven sikre at rektor har faglig og ledelsesmessig legitimitet. I tillegg kan styret fastsette kvalifikasjonskrav som anses som særlig viktige for den aktuelle institusjonen. En stillingsbeskrivelse vil angi krav om formell kompetanse, erfaring og personlige egenskaper, og det blir søkerens dokumenterte meritter og personlige egenskaper som vil ligge til grunn i rekrutteringsarbeidet.

Tilsvarende krav om å sikre faglig og ledelsesmessig autoritet er ikke formulert i UH-loven i forbindelse med ordningen med valgt rektor, men det kan etableres strukturer som sikrer kvalifikasjoner og kompetanse blant kandidatene, eksempelvis gjennom å etablere en komite som skal sjekke ut at de som stiller til valg innfrir fastsatte kriterier. Kandidatens faglig autoritet vil imidlertid være kjent gjennom formelle kvalifikasjoner og stillingsnivå, men en formell vurdering av lederegenskaper vil ikke nødvendigvis skje i en valgordning.

Derimot vil et politisk dokument som angir kandidatens visjoner og mål, gjerne foreligge ved oppstart av en rektorvalgkamp. Gjennom en slik politisk plattform og valgkamp kan velgerne gjøre seg kjent med kandidatene i forkant av valget. Hele organisasjonen får dermed mulighet til å danne seg et inntrykk av kandidatene og deres mål og strategier før valget. Rekrutteres rektor gjennom ansettelse, vil det være lite aktuelt å lansere et program som ansatte og studenter kan gjøre seg kjent med før ansettelsen skjer. Visjoner og mål må heller komme til uttrykk i strategiprosesser etter tiltredelse. Eksterne kandidater som stiller til valg vil kunne utforme en plattform, men i praksis vil det være vanskelig å utforme et program før de har tiltrådt og blitt kjent med institusjonen.

I UH-loven nevnes både rollen som rektor og prorektor. I seinere tid har det også blitt vanlig med viserektorer med ansvar for hver sine områder, dvs. et rektorat på 3-4 personer. For institusjoner som har valgordning vil disse før valget presenteres som et team som stiller seg samlet bak rektorprogrammet. Selv om det er rektor og prorektor som velges, vil det gi studenter og ansatte mulighet til å bli kjent med hele rektoratet i forkant av valget. Selve valgkampen kan også bidra til at rektor, prorektor og viserektorene blir et sammensveiset team før de tiltrer.

Tilsvarende etablering av rektorteam i forkant av tilsetting av rektor, vil neppe være aktuelt. Men fordi rektor gjerne tilsettes først, vil det være naturlig at rektor deltar i rekrutteringen av de øvrige i rektoratet. Men formelt vil også pro-/viserektorer tilsettes av styret med bakgrunn i en åpen utlysning og ordinær tilsettingsprosess.

3.1.3. Deltakelse og medvirkning i rekrutteringen av rektor

Medvirkning og demokrati trekkes ofte fram som fortrinn ved ordningen med valgt rektor. Ved valg av rektor har alle ansatte og studenter muligheter til direkte medvirkning gjennom å avgi stemme. Ved mange rektorvalg er det imidlertid lav valgdeltakelse. Det er også ofte få kandidater, og av og til

ingen motkandidater, som stiller til valg. I tillegg kan prosessen forut for lansering av kandidater og det faktiske utvalget av kandidater oppleves som lukket og involvere få. Det kan derfor stilles spørsmål ved hvor velfungerende dette demokratiet er.

Men deltakelse og medvirkning vil ikke bare være avhengig av modell, men også hva slags prosess det legges opp til innenfor de ulike modellene. Før ansettelsesprosessen starter kan det tilrettelegges for en bred prosess som munner ut i en stillingsutlysning som sikrer at rektor innehar visse kvalifikasjoner og kompetanse. I praksis vil ofte ansatte og studenter være indirekte representert gjennom sine organisasjoner i utarbeidelsen av stillingsutlysningen. I den videre ansettelsesprosessen vil studenter og ansatte gjennom tillitsvalgtapparatet delta i innstillingsutvalg, og kunne utfordre og lytte til søkerne. Ansatte og studenter har også valgte styrerepresentanter som har påvirkningskraft i selve ansettelsen.

Institusjoner som har ansatt rektor kan dessuten etablere strukturer som åpner for at flere deltar i ansettelsesprosessen. Eksempelvis kan styret oppnevne både nominasjonskomite og innstillingsutvalg for å bredde ut deltakelsen i rekrutteringen av rektor. Mens en nominasjonskomite skal finne fram til egnede kandidater, vil innstillingsutvalg vurdere søkerne gjennom søknadspapirer, intervjuer og tester, og så utarbeide en innstilling til styret med forslag til kandidat, eventuelt rangerer hvis det er flere innstilte. Deltakelsen ved tilsetting kan også begrenses ved at styret setter ned et eget innstillingsutvalg bestående av et utvalg fra styret og uten representanter oppnevnt av tillitsvalgtapparatet. Åpen søkerliste vil også bidra til at ansatte og studenter vil vite hvem som har søkt på stillingen. Det er imidlertid ikke uvanlig at søkere er unntatt offentligheten og dermed fritatt fra å stå på en søkerliste.

Universitetsstyret består av personer med ulik bakgrunn; både ansatte og studenter ved institusjonen og av styremedlemmer utpekt av Kunnskapsdepartementet. Ved valg av rektor er eksternt oppnevnte styremedlemmer avskåret fra å være med i rekrutteringsprosessen, mens de andre styremedlemmene kan delta gjennom valg. At nye grupper inkluderes og får innflytelse og stemmerett, anses gjerne som en utvidelse av demokratiet, mens det her er en gruppe i det øverste styringsorganet som ikke er gitt den rettigheten/muligheten.

3.2. Strukturelle forhold mellom styret og daglig ledelse

3.2.1. Rektors rolle og ansvar overfor styret

I rollen som valgt rektor ligger det at rektor både er daglig leder for virksomheten og styreleder. Denne dobbeltrollen har særlig vært problematisert i forbindelse med styrets lovpålagte kontrollfunksjon. Styrets ansvar for å føre tilsyn kan i realiteten være vanskelig når det innebærer at rektor i styrelederrollen skal føre tilsyn med seg selv som øverste daglig leder. En valgt rektor befinner seg slik sett på begge sidene av bordet. En ulempe blir derfor at styrets rolle som kontrollorgan kan svekkes ved valgt rektor som også er styreleder. Rektors dobbeltrolle gir dessuten enkeltaktører stor makt i institusjonen. I tillegg til konsentrasjon av myndighet vil ordningen medføre et fravær av en viktig ekstern støttespiller for rektor, noe som en styreleder som er tett på rektor, kan representere. Denne muligheten er derimot til stede når rektor tilsettes av styret og styreleder utpekes blant de eksterne styremedlemmene. Rektor vil da ikke være med i det øverste beslutningsorganet, men er virksomhetens øverste daglige leder både faglig og administrativt, samt sekretær for styret. Er rektor ansatt vil det være tydeligere hva rektor formelt er ansvarlig for, både i forhold til styret, men også overfor ansatte og studenter. Ordningen er slik sett mer ryddig ved at rektor sitter «på den ene siden av bordet» med det saksforberedende ansvaret, og som «objekt» for styrets tilsyn med daglig ledelse. Å skille mellom rollen som styreleder og rollen som rektor vil gi en tydeligere ansvarsdeling og også kunne styrke den totale ledelsen ved institusjonen.

Det betyr at ordningen der rollene som styreleder og rektor er skilt legger bedre til rette for styrets tilsynsrolle og kan gi rektor en viktig ekstern støttespiller. På den andre siden er det mulig at selv om rollene er skilt, vil det utvikles sterke bånd mellom rektor og styreleder slik at styrets tilsynsrolle uansett er vanskelig å ivareta.

3.2.2. Forholdet mellom faglig og administrativ ledelse

Når rektor er valgt og dermed også innehar funksjonen som styreleder, har rektor på vegne av styret det overordnede ansvaret for den totale virksomheten. Samtidig er universitetsdirektøren øverste leder for den samlede administrasjonen innenfor rammer satt av styret og er også styrets sekretær. Å være styrets sekretær innebærer også å være saksforberedende organ, men ifølge UH-loven skal dette skje i samråd med rektor. Skulle samarbeidsklima mellom rektor og direktør være dårlig kan det være ulike fortolkning av hva «samråd med rektor» i praksis betyr når saker skal forberedes og legges fram for styret. At denne modellen har noen uklarheter om ansvar og myndighet mellom rektor og direktør, påpekes også i utredningen til ny UH-lov, men utvalget påpeker at denne uklarheten kan klargjøres gjennom styrets instruks for den daglige ledelsen.

Delt ledelse mellom rektor og administrerende direktør har røtter tilbake til en nasjonal styringsmodell der styret hadde en mer avgrenset rolle som faglig kollegium med ansvar for faglige vurderinger og prioriteringer. Styrets leder ble da valgt basert på Primus inter pares-prinsippet. I utgangspunktet var det professorkollegiet som utgjorde beslutningskretsen for kollegiale beslutninger. Administrerende direktør ble ansatt av departementet og sto til ansvar overfor den samlede forvaltningen av økonomi og personale. Direktøren skulle sikre den offentlige kontrollen med den administrative virksomheten. Både i ordningen med delt og helhetlig ledelse vil en rektor i åremålsstilling møte en større eller mindre gruppe fagdirektører som er fast ansatt. Disse vil ofte ha lenger fartstid, ha svært god kjennskap til sitt ansvarsområde og til institusjonens historie. De besitter spesialkompetanse, representerer kontinuitet og vil være en helt nødvendig støtte for rektor. I de tilfeller rektor er valgt og adm. dir. fast ansatt, har spørsmålet om maktbalansen mellom rektor og direktør og faren for direktørstyrte universiteter vært diskusjonstema.

3.2.3. Rektors legitimitet og lojalitet

Spørsmålet om rektors legitimitet har vært trukket fram i diskusjonen av de to modellene, og hvor spørsmålet er om rektor henter legitimitet nedenfra (blant ansatte og studenter) eller ovenfra (i styret). Det er argumentert for at valg gir rektor høy legitimitet internt i organisasjonen, mens en tilsatt rektor må bygge opp legitimitet gjennom utøvelsen av rollen i rektorperioden. Om valgt rektor mister tilliten fra enten valgkretsen eller styret i rektorperioden, er det som UH-lovutvalget påpeker, ingen mekanismer for å avskjedige rektor før nytt valg om fire år (NOU 2020:3). Når styret ikke ansetter, kan styret heller ikke avskjedige rektor. Tilsatt rektor sitter derimot så lenge styret har tillit.

Videre er det framhevet at valgt rektor i større grad vil ha sin lojalitet «nedover» i organisasjonen overfor ansatte og studenter som har valgt vedkommende, mens en ansatt rektor vil ha sin lojalitet «oppover» til styret som har ansatt vedkommende. Styreleder utpekt av departementet vil også ha lojalitet til myndighetene. I UH-loven er det imidlertid påpekt at styret skal sikre at tilsatt rektor har faglig og ledelsesmessig autoritet.

Et annet forhold i tilknytning til spørsmålet om legitimitet er at dagens valgordning vekter stemmer ulikt, dvs. at faglig ansattes stemmer tillegges større vekt enn administrativt tilsatte. Det kan spørres om slik ulik vekting av stemmer har legitimitet i dagens samfunn der teknisk og administrativt ansatte har høy utdanning og kompetanse og håndterer kompliserte arbeidsoppgaver av stor betydning for kjerneoppgavene utdanning og forskning. Andre vil argumentere for at stemmeulikhet er naturlig gitt kjerneoppgavenes art ved et universitet. Systemet med ulik vekting av stemmer

mellem grupper av ansatte er behandlet av utvalget som fremmet ny lov for universiteter og høyskoler tidlig i 2020. Der rektor velges, mener flertallet av utvalgsmedlemmene at det ikke bør være ulik vektning av stemmene til grupper av ansatte, mens mindretallet mener ordningen med vektning bør videreføres (NOU 2020:3, s.47). (*Merknad Torben Lai: UH-lov 2021: Fag og adm stemmer vektet nå likt)

4. Avsluttende kommentarer

I arbeidsgruppens mandat understrekes det at den kun skal beskrive fordeler og ulemper ved hver av de to modellene, på en mest mulig objektiv måte, og ikke prioritere eller anbefale en av dem. Arbeidsgruppen har valgt å legge opp til en prinsipiell drøfting av fordeler og ulemper mellom de to modellene for styring og ledelse ved statlige universiteter og høyskoler som UH-loven åpner for. Den prinsipielle drøftingen knyttes til to hoveddimensjoner i styrings og ledelsesmodellene: 1) Rekruttering av rektor og 2) Strukturelle forhold mellom styret og daglig ledelse. Vurderingen av fordelene og ulempene mellom de to modellene som er beskrevet langs disse dimensjonene, vil på mange måter være avhengig av hvordan man forstår og vektlegger mer overordnede prinsipper som universitetet som utdannings-, forsknings- og samfunnsinstitusjon er tuftet på.

Kollegialitetsprinsippet har historisk stått sterkt innenfor universitetstradisjonen. Det understreker betydningen av medbestemmelse basert på den kunnskap kollegiet tilfører virksomheten og der styring skjer gjennom dialog mellom fagfeller. De fleste er enige i at kollegialitet også i dag er et grunnprinsipp i høyere utdanningsinstitusjoner, og at det f.eks. er avgjørende for normering av forskningens resultater gjennom kritisk granskning av vitenskapelige artikler. Når begrepet knyttes til institusjonell styring og ledelse har forståelsen av hvem som utgjør kollegiet ved et universitet, hvilken vekt som skal tillegges ulike stemmer innenfor kollegiet og på hvilke områder kollegiale organ er egnet, endret seg gjennom tidene. Også i den aktuelle samfunnsdebatten finnes det ulike forståelser og oppfatninger av prinsippet som kan være avgjørende for hvordan man vekter fordeler og ulemper mellom ulike styrings- og ledelsesmodeller.

En meritokratisk definisjon av kollegiet har historisk sett medført et demokratisk underskudd. Kollegialitet har snarere vært et kollektivt ekspertstyre der faglig kompetanse utgjør autoritetsgrunnlaget enn en demokratisk ledelsesmodell. Hvordan man forstår demokratiprinsippet i forhold til kollegialitetsprinsippet kan derfor være avgjørende for hvordan man vurderer fordeler og ulemper ved ulike styrings- og ledelsesmodeller. Demokratiprinsippet kan omhandle institusjonens indre demokrati. I den sammenheng kan man diskutere betydningen av direkte versus indirekte demokrati, men også vektning av ulike gruppers innflytelse og valgbarhet. Men demokratibegrepet kan også knyttes til forståelsen av universitetet som samfunnsinstitusjon.

Noen vil skille mellom kollegialitet som arbeidsform og kollegiale beslutningsorgan, og understreke at institusjonell styring av universiteter og høyskoler innenfor dagens nasjonale styringsmodell omfatter områder som egner seg mer eller mindre godt for kollegial styring og ledelse. Grense-dragningen mellom hva som bør besluttes i kollegiale organ/utvalg og hva som bør tillegges et bredt sammensatt styringsorgan, er stadig gjenstand for diskusjon. Den prinsipielle forståelsen av styring- og ledelse og av forholdet mellom styring og ledelse, vil derfor også være avgjørende for hvordan man vekter fordeler og ulemper ved de to alternative styringsmodellene innenfor høyere utdanning langs de to dimensjonene som drøftes i denne rapporten. Som påpekt i 3.1.3. forstås gjerne prosesser der flere grupperinger deltar og har innvirkning på beslutninger og der stemmer teller likt, som en utvidelse av demokratiet. At styringssystemet har gått fra å bestå utelukkende av professorer, til å inkludere alle grupper ansatte og studenter, og også inkludere samfunnsaktører i form av eksterne styrerepresentanter, kan forstås som en demokratisering av styringen av universiteter og høyskoler.

Den prinsipielle vurderingen av fordeler og ulemper ved de to ledelsesmodellene er avgjørende for valg av ledelsesmodell. Arbeidsgruppen vil imidlertid understreke at erfaring viser at betydningen av lederegenskaper, personlighet og interne horisontale og vertikale relasjoner kan trumfe valg av modell.

Åsgårdstrand, Stavanger, Oslo 26.11.2020

Petter Aasen

Marit Boyesen

Tord Hauge

Ingvild Marheim Larsen

Vedlegg

Vedlegg 1: Mandat for arbeidsgruppe – styringsmodell

I januar 2021 skal NMBUs universitetsstyre ta stilling til hvilken styringsmodell NMBU skal ha når en ny styreperiode starter 1/8-2021. Universitets- og høyskoleloven angir ansettelse av rektor som normalmodell (§10-1), men åpner også for at rektor kan velges hvis styret fatter slikt vedtak med simpelt flertall (§10-2).

Styret ønsker et best mulig beslutningsgrunnlag når denne saken kommer til behandling. Derfor skal det oppnevnes en ekstern og uavhengig arbeidsgruppe med mandat å utarbeide en rapport med fordeler og ulemper ved de to alternative styringsmodellene (i) valgt rektor og (ii) ansatt rektor.

Styret har bedt rektor utarbeide mandatet (dette dokumentet), samt å oppnevne arbeidsgruppen.

Gruppen settes sammen som følger:

- Rektor Petter Aasen, USN (leder)
- Førsteamanuensis Marit Boyesen, UiS
- Rådgiver Tord Hauge, NHO.

Gruppens medlemmer er forespurt og har bekreftet at de tar oppdraget. Som sekretær for gruppa oppnevnes viserektor Ingvild Marheim Larsen, USN.

Rektor ser fram til å motta en rapport i elektronisk format fra gruppen innen 27/11-2020. Rapporten skal være på maksimalt 5 sider, men kan inneholde vesentlig mer i vedleggs form, og gjerne også lenker til lovverk mm. Rapporten skal kun beskrive fordeler og ulemper ved hver av de to modellene, på en mest mulig objektiv måte, ikke prioritere eller anbefale en av dem. Det er viktig at rapporten oppfattes som nøytral av universitetsstyret.

NMBU, 23. oktober 2020

Sjur Baardsen

Rektor

Vedlegg 2: Styre- og ledelsesordninger i Danmark, Sverige og Finland²

Danmark

Danske universiteter har eksternt flertall og eksternt styreleder og er oppnevnt for fire år, med mulighet for en periode til. De eksterne styremedlemmene er oppnevnt ut fra personlige egenskaper. I tillegg skal styret ha representanter for vitenskapelig personale, ph.d.-studenter, det tekniskadministrative personale og studentene. Universitetene kan fastsette interne regler for valg for interne styrerepresentanter. Styret skal ha minimum 9 medlemmer, i praksis varierer det mellom 9 og 11. Styreleder er ansvarlig for den strategiske dialogen med ministeren, som også kan avsette styret.

Av loven (§12) framgår det at universitetene skal nedsette både et innstillingsorgan og et utpekingsorgan for oppnevning av eksterne styremedlemmer. Innstillingsorganet foreslår eksterne styremedlemmer, mens utpekingsorganet utnevner dem. Sammensetningen av organene er definert i loven. Styrets leder er også innstillingsorganets leder. I tillegg deltar en eksternt og en intern styrerepresentant, en representant for Uddannelses- og forskningsministeriet og to medlemmer utpekt av utpekingsorganet. Alle er oppnevnt ut fra personlige egenskaper. Utpekingsorganet skal bestå av mellom 8-10 medlemmer, deriblant 5-7 medlemmer fra arbeidslivet, myndigheter og andre utdanningsinstitusjoner som utpekes ut fra personlig egenskaper. I tillegg skal det være en ansattrepresentant, en studentrepresentant og en fra de eksterne medlemmene fra styret. Samlet skal utpekingsorganet avspeile universitetets brukere og avtagere og ha innsikt i universitetets oppgaver. Ingen kan delta i arbeidet sammenhengende mer enn åtte år. Utpekingsorganets kandidat til styreleder skal godkjennes av ministeren.

Styret ansetter og avskjediger rektor. Rektors oppgaver og myndighet er definert i universitetsloven. Her framgår det at rektor ivaretar den daglige ledelsen av universitetet og fastsetter intern organisering innenfor rammer satt av styret.

Universitetene skal også ha ett eller flere akademiske råd for å sikre medbestemmelse om akademiske forhold. Disse skal blant annet uttale seg til rektor om intern fordeling av bevilgninger, gi rektor råd om sentrale strategiske forhold og tildele ph.d./doktorgraden. I loven går det også fram at rektor skal nedsette studienemnder for å sikre at ansatte og studenter har medbestemmelse på utdanningene og undervisningen.

Sverige

Styret er institusjonens øverste organ og beslutter intern organisering. Styret skal ha oppsyn med hele institusjonens virksomhet, og har ansvar for at den utfører sine oppgaver. Det skal i utgangspunktet ha 15 medlemmer, men det er mulig å søke regjeringen om å ha et mindre styre. Regjeringen utpeker styreleder, øvrige eksterne styremedlemmer og rektor, sistnevnte etter forslag fra styret. Utpekingen av rektor er imidlertid først og fremst en faglig beslutning, ikke en politisk. Det er illustrert bl.a. gjennom at det finnes krav om at både studenter, faglig ansatte og andre ansatte skal få uttale seg om rektorkandidater. De eksterne styrerepresentantene skal være i flertall. De oppnevnes etter forslag fra to "nomineringspersoner". Den ene foreslås av institusjonen selv, og den andre skal ivareta statens interesser. Begge utpekes av regjeringen.

Nomineringspersonene ivaretar også endringer i styremedlemmer underveis i perioden. Rektor kan sitte i maksimum 6 + 3 + 3 år og er medlem av styret, men kan ikke bli styreleder. Rektor er øverste

² Framstillingen er hentet fra: Styring av høyere utdanning og forskning i Danmark, Finland og Sverige, med vekt på rettslig regulering Rapport til utvalget for Lov om universiteter og høyskoler 28. juni 2019 Mai-Lin Hofsøy, Steinar Johannessen, Ingvild Marheim Larsen og Sverre Rustad

leder for alle sider av virksomheten (enhetlig ledelse). Muligheten for at regjeringen kan avsette rektor er til stede, men i praksis skjer det svært sjelden.

Mens det tidligere het at vitenskapelig ansatte og studenter hadde rett til å være representert i styret, har de nå rett til å utpeke styremedlemmer. Tanken er at styremedlemmer ikke skal representere snevre partsinteresser, men ta et bredt ansvar for styrets arbeid. Av høgskoleförrordningen framgår det hvor mange styremedlemmer hhv. ansatte og studenter har rett til å utpeke. Institusjonene fastsetter selv i forskrift hvordan valgprosedyrene skal være. Både ansatte og studenter kan ha andre funksjonsperioder enn de eksterne, f.eks. ett år.

Finland

I universitetsloven fremgår det at universitetene skal ha et styre, en rektor og et kollegialt organ på maks 50 personer. Universitetet kan bestemme at kollegiale organ organiseres på fakultetsnivå.

Departementet har ingen rolle i utnevning av styret eller rektor. Sammensetningen av styret reflekterer sterkere vekt på relasjonen til samfunnet. Rektor kan rekrutteres utenfor sektoren. Det er en tendens til at rektorrollen blir en profesjon – at én og samme person går mellom rektorjobber ved ulike institusjoner. Rektors oppgaver er å lede virksomheten og sørge for at den drives økonomisk og effektivt og gir resultater, forberede og presentere og følge opp styresaker, og beslutte om ansettelser og oppsigelser (kan delegeres).

I offentligrettslige universitet er styret det øverste organ, og styret oppnevnes av universitetskollegiet. Styret skal ha 7 eller 9-14 medlemmer, etter universitetskollegiets beslutning. Minst 40 % av medlemmene skal være eksterne, inkludert styreleder. De eksterne medlemmene er valgt av universitetskollegiet, som også kan bestemme at styret skal ha eksternt flertall. Styret skal også ha representanter fra følgende tre grupper: universitetsprofessorer, øvrige personale og studentene. Antall medlemmer i hver gruppe bestemmes av universitetskollegiet, og hver gruppe kan maks utgjøre 50 % av totalt antall medlemmer fra disse tre gruppene. Representantene fra disse gruppene velges av respektive gruppe ved universitetet. Rektor, prorektor, fakultetsleder eller medlemmer av universitetskollegiet kan ikke være styremedlem. Styret selv velger styreleder og nestleder blant de eksterne medlemmene. Mandattiden til styret bestemmes av universitetskollegiet, men er maksimalt fem år.

Styret skal bestemme strategi og budsjett samt interne styringsprinsipper, har ansvar for revidert regnskap, intern forvaltning, godkjenne viktige avtaler inkl. avtalen med ministeriet, velge og avsette rektor, bestemme intern organisering og godkjenne interne regler, gi ministeriet forslag til endring i utdanningsansvar, samt bestemme antall studenter som tas opp til universitetet. Styret har også ansvar for å ansette ledelsen direkte under rektor om det ikke er overført til annet organ i universitetet. Rektor kan utnevnes for maks fem år om gangen.

Universitetskollegiet består av de samme tre gruppene som dem som er valgbare til styret. Ingen gruppe skal ha majoritet. Universitetskollegiet velger selv ordfører og nestleder. Universitetskollegiet har ansvar for å beslutte antall medlemmer i styret og mandattid, utnevne eksterne medlemmer til styret, avløse styremedlemmer etter forslag fra styret, velge revisor, godkjenne regnskap og årsberetning og ev. erstatningskrav mot styremedlem, rektor og revisor.

I stiftelsesuniversitet skal det være et styre, rektor og et kollegialt organ. Styrets oppgave er å beslutte strategi og i saker om virksomheten, økonomien eller planer av større betydning. Styret velger rektor som leder universitetets virksomhet.

Styret skal ha 7 medlemmer, hvorav tre er nominert av grunnleggerne av stiftelsen. Grunnleggerne skal nominere minst det dobbelte. Styret oppnevnes av det kollegiale organet ved universitetet etter høring hos grunnleggerne, og styret velger selv styreleder og nestleder blant de eksterne medlemmene. Styret skal ha kompetanse på høyeste nivå i de vitenskaper og kunstarter som hører til universitetets virksomhetsområde og innenfor samfunns- og næringsliv. Rektor, prorektor, fakultetsleder eller medlem av det kollegiale organet kan ikke være styremedlem. Loven stiller ikke krav til rektors kompetanse for stiftelsesuniversitet.

Det kollektive organet har ansvar for å beslutte undervisningsplaner og eksamen, opptakskrav og andre regler som gjelder undervisning og forskning, samt tilsette eksamensnemnder og beslutte styrets mandattid. Det kollegiale organet består av to ansattegrupper (professorer og øvrige) og studenter.

Kilder:

Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven)

NOU 2020:3: Ny lov om universiteter og høyskoler. Utredning fra et utvalg oppnevnt ved kongelig resolusjon 22. juni 2018.

SOU 2015:92: Utveklad ledning av universitet och högskolor. Betänkande av Ledningsutredningen. Stockholm 2015.

Styring av høyere utdanning og forskning i Danmark, Finland og Sverige, med vekt på rettslig regulering Rapport til utvalget for Lov om universiteter og høyskoler 28. juni 2019 Mai-Lin Hofsfø, Steinar Johannessen, Ingvild Marheim Larsen og Sverre Rustad
<https://www.regjeringen.no/contentassets/65a475004027495a8009b359e253b19e/no/sved/dig01.pdf>

Arkiiva - dok. 26/00649-1
Áššemeannudeadji Aila Marge Varsi Balto

Arkiivakoda.

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027

Čoahkkindáhton
11.06.2026

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

SÁMI ALLASKUVLLA OAHPUID JA EKSÁMENA LÁHKAÁSASAHUSA **DOHKKEHEAPMI /GODKJENNING AV FORSKRIFT OM STUDIER OG EKSAMEN** **VED SAMISK HØGSKOLE**

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Sámi allaskuvlla stivra dohkkeha ođđa Sámi allaskuvlla oahpuid ja eksámena láhkaásahusa. Dát ođđa láhkaásahus boahtá Sámi allaskuvlla eksámen- ja loahpalaš árvvoštallama láhkaásahusa ja ja Sámi allaskuvlla bachelorgráda láhkaásahusa sadjai ja boahtá fápmui suoidnemánu 1. b. 2026.

/

Styret ved Samisk høgskole godkjenner ny Forskrift om studier og eksamen ved Samisk høgskole. Denne nye forskriften erstatter Forskrift om eksamen og sluttvurdering ved Samisk høgskole og Forskrift om bachelorgrader ved Samisk høgskole, og trer i kraft 1. juli 2026.

Mildosat/Vedlegg:

1. Evttohuvvon Sámi allaskuvlla oahpuid ja eksámena láhkaásahus
2. Forslag til Forskrift om studier og eksamen ved Samisk høgskole- norsk oversettelse
3. Studeantaáittardeaddji kommentárat / Kommentarer studentombud 05.09.25
4. UiT Juridalaš tema kommentárat / Kommentarer Juridisk team UiT 02.09.25
5. Cealkámuš Dutkiidsearvvis / Uttalelse Forskerforbundet
6. Cealkámuš oahpaheaddjeoahpuid oahppojođiheaddjis / Uttalelse studieleder for samiske lærerutdanninger
7. [Sámi allaskuvlla eksámen- ja loahpalaš árvvoštallama láhkaásahus](#)
8. [Forskrift om eksamen og sluttvurdering ved Samisk høgskole](#)
9. [Sámi allaskuvlla bachelorgráda láhkaásahus](#)
10. [Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\) - Lovdata](#)
11. [Lov om universiteter og høyskoler \(universitets- og høyskoleloven\) – Sámegillii](#)
12. [Forskrift til universitets- og høyskoleloven \(universitets- og høyskoleforskriften\) - Lovdata](#)

Áššečilgehus/Saksframstilling:

1. Duogáš ja ulbmil

Ođđa universitehta ja allaskuvllaláhka (U/A-láhka) bođii fápmui borgemánu 1. b. 2024. Universitehtaid ja allaskuvllaid sierra láhkaásahusaid ođasteapmái biddjui sierra sirdašuvvanáigodat gitta 2026 lohppii sihkkarastin dihte ásahusaide dárbbášlaš áiggi ođastit láhkaásahusaid vai čuvvot ođđa U/A- lága. Láhkaásahusaid mearrádusat mat ledje vuostálaga ođđa U/A-lágain lei áigemearri ođastit seammás go ođđa U/A-láhka bođii fápmui.

Dál ovddiduvvo Sámi allaskuvlla stivrii mearrideapmái ođđa oahpuid ja eksámena láhkaásahus. Dát ođđa láhkaásahus bohtá Sámi allaskuvlla bachelorgráda láhkaásahusa ja Sámi allaskuvlla eksámen- ja loahpalaš láhkaásahusa sadjái. Ulbmil ođđa láhkaásahusain lea čohkket ja ođasmahttit njuolggadusaid, ja sihkkarastit ahte mearrádusat leat dálá universitehta ja allaskuvllalága mielde.

2. Láhkaásahusa sisdoallu

Láhkaásahus lea juhkkjuvvon kapihttaliidda ja čuovvu oahppogeainnu álgima rájes gitta loahpaheapmái. Láhkaásahus sisttisoallá:

- **Obbalaš mearrádusaid** doaibmaguovllu ja definišuvnnaid birra, mii čielggada masa láhkaásahus gusto ja guovddáš doahpagiid sisdoallu.
- **Njuolggadusat grádaidd birra**; mas leat mearrádusat bachelor- ja mastergrádaidd birra našunála rámmaid siskkobealde.
- **Mearrádusat oahpuid organiserema birra**; nu mo oahppojagi, oahppoplánaid, oahppoplánaid rievdadeami birra, giela, lohkanmeari ja oahppoportefølje birra.
- **Oahpporiekti, virgelohpi ja heiveheamit**; mearrádusat mat regulerejit oahpporievtti, fágalaš dohkkeheami, virgelobiid ja oktagaslaš heivehemiid.
- **Árvvoštallan ja eksámen**; njuolggadusat eksámeniidd čađaheapmái, ođđa ja manjduvvon eksámeniidda, eavttut eksámendieđiheapmái, ovdamáhttu- ja bargogáibádusat. Leat sierra mearrádusat bachelor- ja masterbargguide.
- **Verrošeapmi ja reakšuvnnat**; mearrádusat verrošeami, sihkkojumi ja eret bijahallama birra.
- **Sensuvra ja váidin**; mii mearrida sensurortnegiid, árvosániid, sensuráigemeiid, addá vuoigatvuoda vuodušteami bivdit, ja njuolggadusaid váidinortnegiid sihke árvosátnái ja formálas meattáhusaide.
- **Oahppoduodaštus ja árvosátnečálus**; mearrádusat mat regulerejit oahppoduodaštusa čáliheami, digitála hámi, giela ja Diploma Supplement.

- **Privatisttat**, mearrádusat mo privatisttat besset eksámena váldit ja divada máksima birra.
- **Doaibman ja eará mearrádusat**; mas addá láhkavuodu Dutkan ja oahppostivrii mearridit dárkilat njuolggadusaid ja mearrida ahte sámegielat giellaveršuvdna gusto ovdabeallái dárogielaga jus leat vuostálasvuodát.

3. Fápmuiboahitin

Ođđa láhkaásahus evttohuvvo boahtit fápmui suoidnemánu 1.b. rájes, 2026. Seamma beaivvi rájes fámohttojtit dálá guokte láhkaásahusa.

4. Váldorievdadusat gustovaš láhkaásahusain

Ođđa láhkaásahus boahit sihke Sámi allaskuvlla bachelorgráda láhkaásahusa (2015) ja Sámi allaskuvlla eksámen- ja loahpalaš árvvoštallama láhkaásahusa (2011) sadjái. Láhkaásahus lea hábmejuvvon vai čuovvu ođđa universitehta- ja allaskuvlalága. Ođđa láhkaásahus mielddisbuktá mánga dehálaš ja prinsihpalaš rievdadusa dan guovtti ovddeš láhkaásahusa ektui. Njuolggadusat leat ođasmahttojuvvon, álkiduvvon ja čohkkejuvvon ovttá ollislaš láhkaásahussii.

Láhkaásahus deattuha sihkarastit studeanttaid riektesihkarvuoda čielga njuolggadusaid, čielga doabageavaheami ja einnostahtti proseassaid bokte. Láhkaásahus addá bajit njuolggadusaid ja fápmuda dutkan- ja oahppostivrii ja oahppohálddahussii dahkat lassi mearrádusaid. Dát addá fleksibilitehta seammás go gáibida čielga rutiinnaid ja práksisa.

Láhkaásahusas adnon doahpagat leat ođasmahttojuvvon ja álkiduvvon. Earret eará lea oahppoplána doahpaga definišuvdna evttohuvvo rievdaduvvot. Ođđa láhkaásahusa vuodul evttohuvvo ahte *oahppoplána* geavahuvvo olles oahpu plána birra (dat mii dál gohčoduvvo prográmmaplánan), ja oahppoovttadagaid ektui geavahuvvo doaba *ovttadatčilgehus*. Láhkaásahusas ii ge šat geavahuvvo doaba gearduneksámen. Dan sadjái geavahuvvo doaba ođđa eksámen, ja láhkaásahusas boahit čielgasit ovdan makkár eavttut leat dasa. *Oktagaslaš oahppomannolatplána* doaba fas boahit ovddeš progresuvdnaplána sadjái.

Láhkaásahus oahppoplánaid ja lohkanmeriid birra lea maid čorgejuvvon. Earret eará ii leat šat gáibádus ahte lohkanmearrelisttut galget erenoamážit dohkkehuvvot - lohkanmearri galgá leat studeanttaid olámuttos lohkanbaji álggus ja oahppokoordináhtoris lea fágalaš ovddasvástádus dasa. Go láhkaásahusas geavaha doahpaga *bákkolaš dárbbalaš* oahppoplánaid rievdadeami birra lohkanbaji vuolde, de mearkkaša ahte rievdadit sáhtta dušše dalle go lea mearrideaddjin dasa ahte oahpu sáhtta čađahuvvot dahje doalahat dihte fágalaš kvalitehta. Dat mearkkaša ahte ii sáhte ákkastit dušše geavatlaš dehe hálddahuslaš ákkaiguin jus čuožžila dárbu rievdadit

oahppoplána maŋŋel go lohkanbadji lea álgán. Studeanttaid vuoigatvuođa dán oktavuodas leat maid nannejuvvon.

Evttohuvvojit sierra mearrádusat bachelor- ja masterbargguid birra, mas leat rámmat galle geahččaleami leat, vejolašvuohta addit sisa divvojuvvon barggu jus ii leat ceavzán ja vuoigatvuohta bagadallamii. Dát nanne sihke studeanttaid riektesihkarvuođa ja ásahusa kvalitehtasihhkarastima.

Mearrádusat verrošeami birra leat ođasmahttojuvvon Universitehta- ja allaskuvlaráđi rávvagiid mielde. Láhkaásahus addá maid láhkavuođu čađahit plagiáhtakontrolla.

Sensornammadeapmi evttohuvvo sirdojuvvot Dutkan- ja oahppostivrras, goahtejođiheddjiide.

Láhkaásahus mearkkaša maiddá riev dama digitaliserema guvlui, ovdamearkka dihte digitála duođaštusaid atnuiváldimiin, ja sierra mearrádusat digitála eksámena birra.

Láhkaásahus váldá maid vuhtii Sámi allaskuvlla giellapolitihkalaš rolla, namalassii ahte sámegiella galgá leat váldogiellan oahpahusas, eksámeniin ja oahppoduođaštusain.

5. Gulaskuddanproseassa

Láhkaásahus almmuhuvvui siskkáldasat ásahussii 25.09.25 ja áigemearri buktit cealkámušaid lei 17.10.25. Ledje guokte cealkámuša mat bohte ja leat biddjon mielddusin áššái.

Dasa lassin láhkaásahus sáddejuvvui sihke Sámi allaskuvlla studeanttaáittardeddjiide ja joridáláš teamai UiT oahppohálddahusa seksuvnnas (juridisk team ved seksjon for studieadministrasjon ved UiT). Studeantaáittardeaddji Erlend Berntsen ja Hilde Berntsen juridihkalaš seniorráđdeaddi leaba buktán muhtin mearkkašumiid mat leat buori muddui váldon vuhtii.

//

1. Bakgrunn og formål

Den nye universitets- og høyskoleloven (UH-loven) trådte i kraft 1. august 2024. Det ble satt en egen overgangsperiode fram til utgangen av 2026 for å oppdatere universiteters og høyskolars særforskrifter, for å sikre institusjonene nødvendig tid til å revidere forskriftene i tråd med den nye UH-loven. Bestemmelser i forskriftene som var i strid med den nye UH-loven, måtte oppdateres samtidig som den nye UH-loven trådte i kraft.

Nå legges det fram for styret ved Samisk høgskole til behandling en ny forskrift om studier og eksamen. Den nye forskriften erstatter Forskrift om eksamen og sluttvurdering ved Samisk høgskole og Forskrift om bachelorgrader ved Samisk høgskole. Formålet med den nye forskriften er å samle og oppdatere regelverket, samt sikre at bestemmelsene er i tråd med gjeldende universitets- og høyskolelov.

2. Forskriftens innhold

Forskriften er delt inn i kapitler og følger studieløpet fra oppstart til avslutning. Forskriften inneholder:

- **Generelle bestemmelser** om virkeområde og definisjoner, som presiserer hva forskriften gjelder for og innholdet i sentrale begreper.
- **Regler om grader**; med bestemmelser om bachelor- og mastergrader innenfor nasjonale rammer.
- **Bestemmelser om organisering av studier**; herunder studieår, studieplaner, endringer i studieplaner, språk, studieomfang og studieportefølje.
- **Studierett, permisjon og tilrettelegging**; bestemmelser som regulerer studierett, faglig godkjenning, permisjon og individuell tilrettelegging.
- **Vurdering og eksamen**; regler for gjennomføring av eksamen, ny og utsatt eksamen, vilkår for oppmelding til eksamen samt krav til forkunnskaper og arbeidskrav. Det er egne bestemmelser for bachelor- og masteroppgaver.
- **Fusk og reaksjoner**; bestemmelser om fusk, annullering og utestenging.
- **Sensur og klage**; bestemmelser om sensurordninger, karakterer og sensurfrister, rett til å be om begrunnelse samt regler for klageordninger ved både karakterfastsetting og formelle feil.
- **Vitnemål og karakterutskrift**; bestemmelser som regulerer utstedelse av vitnemål, digitalt format, språk og Diploma Supplement.
- **Privatister**; bestemmelser om hvordan privatister kan avlegge eksamen og om betaling av avgift.

- **Anvendelse og andre bestemmelser**; bestemmelser som gir hjemmel for at forsknings- og utdanningsstyret kan fastsette nærmere regler, og som fastsetter at den samiskspråklige versjonen går foran den norskspråklige ved motstrid.

3. Ikrafttredelse

Den nye forskriften foreslås å tre i kraft fra 1. juli 2026. Fra samme dato oppheves de to gjeldende forskriftene.

4. Hovedendringer i de gjeldende forskriftene

Den nye forskriften erstatter både Forskrift om bachelorgrader ved Samisk høgskole (2015) og Forskrift om eksamen og sluttvurdering ved Samisk høgskole (2011). Forskriften er utformet i tråd med den nye universitets- og høyskoleloven. Den nye forskriften innebærer flere viktige og prinsipielle endringer sammenlignet med de to tidligere forskriftene. Regelverket er oppdatert, forenklet og samlet i én helhetlig forskrift.

Forskriften legger vekt på å sikre studentenes rettssikkerhet gjennom tydelige regler, klar begrepsbruk og forutsigbare prosesser. Forskriften fastsetter overordnede regler og gir forsknings- og utdanningsstyret og studieadministrasjonen fullmakt til å fastsette nærmere bestemmelser. Dette gir fleksibilitet samtidig som det stiller krav til tydelige rutiner og praksis.

Begrepene som benyttes i forskriften, er oppdatert og forenklet. Blant annet foreslås det å endre definisjonen av begrepet *oahppoplána*. Med den nye forskriften foreslås det at *oahppoplána* (studieplan) brukes om planen for hele studiet (det som i dag kalles for *prográmmaplána* (programplan)), mens begrepet *oahppoplána* benyttes når det er snakk om emnebeskrivelser. Videre brukes ikke lenger begrepet kontinuasjonseksamen. I stedet benyttes begrepet ny eksamen, og forskriften tydeliggjør hvilke vilkår som gjelder for dette. Begrepet *oktagaslaš oahppomannolatplána* (individuell utdanningsplan) erstatter det tidligere begrepet *progrešuvdnaplána* (progresjonsplan)

Bestemmelsene om studieplaner og pensumlister er også ryddet opp i. Blant annet stilles det ikke lenger krav om at pensumlister skal godkjennes særskilt – pensum skal være tilgjengelig for studentene ved starten av studieåret, og studiekoordinator har det faglige ansvaret for dette. Når forskriften benytter begrepet *tvingende nødvendig* om endringer i studieplaner i løpet av studieåret, innebærer det at endringer bare kan foretas dersom det er avgjørende for at studiet skal kunne gjennomføres eller for å ivareta faglig kvalitet. Dette innebærer at studieplanen ikke kan endres etter at semesteret har startet utelukkende av praktiske eller administrative hensyn. Studentenes rettigheter i denne sammenhengen er også styrket.

Det foreslås egne bestemmelser om bachelor- og masteroppgaver, som fastsetter rammer for hvor mange forsøk som er tillatt, mulighet til å levere inn en forbedret oppgave dersom den ikke

er bestått, og rett til veiledning. Dette styrker både studentenes rettssikkerhet og institusjonens kvalitetssikring.

Bestemmelsene om fusk er oppdatert i tråd med anbefalingene fra Universitets- og høgskolerådet. Forskriften gir også hjemmel for å gjennomføre plagiatkontroll.

Det foreslås at utnevning av sensorer overføres fra Forsknings- og studiestyret til instituttledere.

Forskriften innebærer også en endring i retning av digitalisering, blant annet gjennom innføring av digitale vitnemål og egne bestemmelser om digital eksamen.

Forskriften tar også hensyn til Samisk høgskoles språkpolitiske rolle, nemlig at samisk skal være hovedspråk i undervisning, eksamen og vitnemål.

5. Høringsprosess

Forskriften ble sendt på intern høring ved institusjonen 25.09.25, og fristen for å komme med uttalelser var 17.10.25. Det kom to uttalelser, som er lagt ved saken.

I tillegg ble forskriften sendt til både studentombudene ved Samisk høgskole og det juridiske teamet ved seksjon for studieadministrasjon ved UiT. Studentombud Erlend Berntsen og juridisk seniorrådgiver Hilde Berntsen har kommet med enkelte merknader som i stor grad er tatt hensyn til.

SÁMI ALLASKUVLLA OAHPUID JA EKSÁMENA LÁLKKAÁSAHUS

KAPIHTAL 1. OPPALAŠ MEARRÁDUSAT

§ 1-1. Doaibmaviidodat

- (1) Lálkkaásahus gusto Sámi allaskuvlla vuolit ja bajit dási oahpuid grádaide, oahppoprográmmaide ja oahppoovttadagaide. Lálkkaásahus galgá váikkuhit allaskuvlla oahppoprográmmaid ja oahppoovttadagaid kvalitehtasihkkarastimii, ja regulere studeanttaid vuoigatvuodaid ja geatnegasvuodaid.
- (2) Lálkkaásahus gusto maid doavttirgrádaoahpuid oahpahusoassái. Muđui regulerejuvvo dát oahppu Sámi allaskuvlla doavttirgráda lálkkaásahusa bokte. Vuostálasvuodas manná doavttirgráda lálkkaásahus ovddabeallái dán lálkkaásahusa.
- (3) Oahpuide maida lea mearriduvvon našunála rámmaplána, man mearrádusat leat vuostálaga dáiinna lálkkaásahusain, gustojit rámmaplána mearrádusat.
- (4) Lálkkaásahus gusto maid olbmuide geat čađahit eksámena Lálkka universitehtaid ja allaskuvllaid birra (universitehta- ja allaskuvllalága) § 11-4 vuodul, almmá ahte leat sisaváldon studeantan (privatisttat), jus eará ii leat mearriduvvon oahppoplánas dahje ovttdatčilgehusas.

§ 1-2. Definišuvnnat

Dán lálkkaásahusas geavahuvvojit dát doahpagat:

a) *Oahppoprográmma (studieprogram)*

Oahppoprográmma lea oahppu mii sisttisdoallá oahppoovttadagaid main leat oppalaš oahppanjoksosat. Oahppoprográmma dovdomearka lea ahte ii dárbbáš ohcat ođđa sisabeassama váldin dihte oahppoovttadagaid oahppoprográmma siskkobealde.

b) *Oahppoplána (studieplan)*

Plána mii earret eará čilge sisabeassangáibádusaid, sisdoalu, oahppoovttadagaid ja oahppanjoksosiid ovtta oahppoprográmmas. Oahppoplánas galgá maid boahtit ovdan vejolaš gáibádus iešheanalaš bargui, guđet oahppoovttadagat leat geatnegahtton ja guđet leat válljenmuni oahppoovttadagat. Oahppoplána sáhtta maid gohčoduvvot prográmmaplánan.

c) *Oahppoovttadat (emne)*

Unnimus ovttdat mii dohkkehuvvo oassin oahpus, oahppoprográmmas dahje grádas. Oahppočuoggáid addi oahppoovttadagas lea sierra loahppaárvoštallan. Čađahuvvon oahppoovttadagas addo sierra árvosátni.

d) *Ovttdatčilgehus (emnebeskrivelse)*

Čilge oahppoovttadaga sisdoalu, viidodaga, oahppanjoksosiid ja eksámen- ja árvvoštallanortnega.

e) *Rámmaplána (rammeplan)*

Plána mas departemeanta lea mearridan bajit dási rámmaid ja sisdoalu ohppui.

f) Čiekŋudeapmi (fordypning)

Oahppoovttadagat mat leat definerejuvvon gullat fágalaččat oktii ja mat sáhttet dievasmahttit nubbi nuppi dainna lágiin ahte huksejit ovtta fága vuodđodási ala ja čiekŋudit dasa.

g) Oahppočuoggát (studiepoeng)

Oahpu dahje oahppoovttadaga viidodaga ja bargonoađi mihttu. 60 oahppočuoggá vástidit ovtta oahppojagi bargoárjii ollesáiggeoahpus.

h) Studeanta (student)

Olmmoš guhte universitehta- ja allaskuvlalága 8. kapihttala ja dasa gullevaš láhkaásahusaid vuodul, lea sisaváldon allaskuvlla oahppoprográmmii dahje ovttaskas oahppoovttadagaide.

i) Privatista (privatist)

Olmmoš guhte universitehta- ja allaskuvlalága § 11-4 vuodul lea ožžon lobi čađahit eksámena almmá ahte lea sisaváldojuvvon studeantan.

j) Oktagaslaš oahppomannolatplána (individuell utdanningsplan)

Oktagaslaš oahppomannolatplána lea allaskuvlla ja studeantta gaskasaš goabbatbeallásaš geatnegahtti šiehtadus unnimusat 60 oahppočuoggá oahppoprográmma čađaheapmái. Oahppomannolatplána vuodđuduvvo oahppoprográmma oahppoplánii, ja galgá earret eará čájehit makkár oahppoovttadagaid studeanta áiggis áigái galgá čađahit.

k) Kandidáhtta (kandidat)

Olmmoš guhte dieđiha iežas eksámenii, sihke studeanttat ja privatisttat.

l) Árvvoštallan (vurdering)

Namahas juohkelágan árvvoštallamiidda kandidáhta dieđus, máhtus ja oppalaš gelbbolašvuodas. Buot árvvoštallamat mat bohtet ovdan ovttatatčilgehusas, fertejit leat dohkkehuvvon/cevzojuvvon oažžun dihtii loahpalaš árvosáni ja lohkki oahppočuoggáid.

m) Eksámen (eksamen)

Árvvoštallanvuohki mii sisttisdoallá buotlágan geahččalemiid mat addet vuodu mearridit oahppoovttadahkii sierra árvosáni, juogo nu ahte boadus galgá oahppoduodaštussii/árvosátnečállosii dahje galget rehkenastojuvvot mielde ovtta oktasaš árvosátnái oahppoduodaštusas/árvosátnečállosis.

n) Oahppoduodaštus (vitnemål)

Dokumeanta mii duodašta čađahuuvon gráda dahje oahppoprográmma.

o) Diploma Supplement

Engelasgielat lasáhus oahppoduodaštussii mas leat dieđut kandidáhta gelbbolašvuoda birra, oahpu sisdoalu birra, oahpu addán ásahusa birra ja riikka oahppovuogádaga birra.

p) Árvosátnečálus (karakterutskrift)

Čálus mas leat olahuvvon bohtosat, mat eai atte dahje eai leat addán gráda.

KAPIHTAL 2. GRÁDAT

§ 2-1. Grádat

Sámi allaskuvla sáhhtá fállat oahppofálaldagaid ja addit grádaid universitehta- ja allaskuvlalága láhkaásahusa geassemánu 28. beaivve 2024 nr. 1392 vuodul.

§ 2-2. Bachelorgráda

- (1) Bachelorgráda addo golmma jagi, 180 oahppočuoggá, oahpuide, ovttá čuovvovaš oahppogeainnuin:
 - a. 180 oahppočuoggá oahppoprográmma mii našunála rámmaplána mielde addá bachelorgráda.
 - b. 180 oahppočuoggá oahppoprográmma, mas lea unnimusat 80 oahppočuoggá čiekŋudeapmi, mii Sámi allaskuvlla stivrra mearrádusa mielde addá bachelorgráda.
 - c. unnimusat 120 oahppočuoggá ámmátoahppu, ja lassin oktiibuot 60 oahppočuoggá oahppoovttadagat.
 - d. iešhuksejuvvon oahppogeaidnu 180 oahppočuoggá viidodagain, gč. nuppi lađđasa.
- (2) Ohcama vuodul sáhhtá addit oahppoduodástusa iešhuksejuvvon bachelorgrádii, jus dat deavdá dáid vuodđoeavttuid:
 - a. Grádas galgá leat unnimusat 80 oahppočuoggá čiekŋudeapmi ovttá fágasuorggis, mas unnimusat 20 oahppočuoggá leat čiekŋudandásis. Unnimusat 30 oahppočuoggá galget leat ovttá eará fágasuorggis go čiekŋudeapmi.
 - b. Unnimusat 60 oahppočuoggá galget leat čađahuvvon Sámi allaskuvllas, ja 60 oahppočuoggá eai galgga leat oassin ovdal olahuvvon grádas dahje ámmátoahpus.
- (3) Bachelorgráda oassin galgá leat iešheanalaš bargu / bachelorbargu man viidodat lea unnimusat 10 oahppočuoggá. Bargu sáhhtá leat teorehtalaš, praktihkalaš dahje dáiddalaš ja sáhhtá leat čađahuvvon oktagaslaččat dahje joavkkus.
- (4) Go ođđa bachelorgráda addojuvvo belohahkii seamma vuoduin go ovdal olahuvvon gráda dahje ámmátoahppu, de galgá ođđa grádas leat unnimusat 60 ođđa oahppočuoggá ja unnimusat 60 oahppočuoggá grádas galget čađahuvvon Sámi allaskuvllas. Ođđa grádas galgá leat eará fágalaš čiekŋudeapmi ja dábálaččat eará iešheanalaš bargu / bachelorbargu go ovdal olahuvvon grádas.
- (5) Studeanttain lea vuoigatvuohta oažžut bagadallama bachelorbarggu barggadettiin. Sáhhtá bidjat gáibádussan ahte studeanta lea čađahan bagadallama ovdalgo barggu sáhhtá buktit.

§ 2-3. Mastergráda

- (1) Mastergráda sisdoalu ja viidodaga gáibádusat bohtet ovdan universitehta- ja allaskuvlalága láhkaásahusas.
- (2) Mastergráda oassin galgá leat iešheanalaš bargu / masterbargu man viidodat lea unnimusat 30 oahppočuoggá. Iešheanalaš barggu viidodat ii galgga leat eambbo go 60 oahppočuoggá.
- (3) Go ođđa mastergráda addojuvvo belohahkii seamma vuoduin go ovdal olahuvvon gráda dahje ámmátoahppu, de galgá ođđa grádas leat unnimusat 60 ođđa oahppočuoggá ja unnimusat 60

oahppočuoggá grádas galget čađahuvvon Sámi allaskuvllas. Ođđa grádas galgá leat eará fágalaš čiekŋudeapmi ja dábálaččat eará iešheanaláš bargu / masterbargu go ovdal olahuvvon grádas.

- (4) Studeanttain lea vuoigatvuohta oažžut bagadallama masterbarggu barggadettiin. Sáhtta bidjat gáibádussan ahte studeanta lea čađahan bagadallama ovdalgo barggu sáhtta buktit.

KAPIHTAL 3. OAHPPOPROGRÁMMAID JA OAHPPOKVALITEHTA ORGANISEREN

§ 3-1. Oahppojahki

- (1) Dutkan- ja oahppostivra mearrida lohkanbajiid ja dat bohtet ovdan oahppokaleandaris. Oahppokaleandaris bohtet maid ovdan dehálaš áigemearit maid studeanttat galget čuovvut.
- (2) Oahppokaleanddar muitala váldoeksámenáigodaga.

§ 3-2. Oahppoportefølje

- (1) Stivra mearrida makkár oahppoprográmmat galget leat allaskuvlla oahppoporteføljes.
- (2) Stivra mearrida áсахit ja heaittihit oahpuid main lea viidodat badjel 30 oahppočuoggá.
- (3) Dutkan- ja oahppostivra mearrida áсахit ja heaittihit oahpuid gitta 30 oahppočuoggá viidodaga rádjái.
- (4) Buot oahppoprográmmat galget deavdit gustojeaddji gáibádusaid oahppoprográmmaid akkrediteremii, našunála láhkaásahusaid mielde.

§ 3-3. Oahppoplána ja ovttatatčilgehus

- (1) Dutkan- ja oahppostivra mearrida oahppoplánaid Sámi allaskuvlla oahpuide.
- (2) Studeanttain lea geatnegasvuohta dovdat iežaset oahppoplánaid ja ovttatatčilgehusaid.
- (3) Buot Sámi allaskuvlla oahppoovttadagain galgá leat ovttatatčilgehus.
- (4) Vuoigatvuohta joatkit ovttá oahpus sáhtta leat regulerejuvvon sierra progrešuvdnagáibádusain ovttaskas oahppoprográmmas.

§ 3-4. Oahppoplána rievdadeapmi

- (1) Goahtejođiheaddji sáhtta akkrediterema rámmaid siskkobealde dohkkehit rievdadusaid dohkkehuvvon oahppoplánain ja gullevaš ovttatatčilgehus. Dákkár rievdadusat eai galgga gustogoahit ovdal ođđa oahppojahki álgá.
- (2) Jus lea áibbas dárbblaš, de sáhtta goahtejođiheaddji dattetge oahppojagis dohkkehit oahppoplána ja dasa gullevaš ovttatatčilgehusaid rievdadusaid. Dákkár rievdadusaid birra galgá diedihit nu árrat go vejolaš, ja studeanttat galget beassat buktit cealkámušaid.
- (3) Studeanttaide maidda oahppoplána rievdadusat gusket, galgá sihkkarastit govttolaš nuppástusortnegiid.

§ 3-5. Lohkanmearri

Lohkanmeari listu galgá leat studeanttaide olámuttos maŋimusat lohkanbaji álggus.

§ 3-6. Giella

- (1) Oahpahus- ja eksámen giella galgá boahitit ovdan oahppoplánas, ja váldogiellan galgá leat sámegiella.
- (2) Váldonjuolggadusas sáhtá spiehkastit jus dasa leat fágalaš ákkat.
- (3) Oahpuin main sámegiella lea oahpahusgiellan, sáhtá oasi oahpahusas fállat dárogillii, ruohtagillii dahje suomagillii. Dáin oktavuodain galgá dulkojuvvot sámegillii dárbbu mielde. Eangalasgiella ii dulkojuvvo.

KAPIHTAL 4. OAHPPOVUOIGATVUOHTA, VIRGELOHPI JA HEIVEHEAMIT

§ 4-1. Oahppovuoigatvuohta

- (1) Sus guhte lea dohkkehan oahpposajifálaldaga allaskuvllas, lea oahppovuoigatvuohta dan oahppoprográmmii dahje oahppoovttadahkii.
- (2) Oahppovuoigatvuohta eaktuda ahte studeanta juohke lohkanbaji máksá lohkanbadjedivada ja registrereha iežas mearriduvvon vuogi mielde ja mearriduvvon áigemeiriide. Áigemearit almmuhuvvojit allaskuvlla neahttasiiddus.

§ 4-2. Oktagaslaš oahppomannolatplána

- (1) Buot studeanttain geat čađahit oahpuid main viidodat lea 60 oahppočuoggá dahje eambbo, galgá leat oktagaslaš oahppomannolatplána, gč. universitehta- ja allaskuvlalága § 11-3. Oktagaslaš oahppomannolatplána galgá čájehit studeantta plánejuvvon oahpu sisdoalu ja progreshuvnna, ja dat galgá leat hábmjuvvon nu ahte studeanta galgá sáhttit čađahit oahpu normerejuvvon áiggis.
- (2) Studeanta galgá dohkkehit oktagaslaš oahppomannolatplána lohkanbaji registrerema oassin, gč. § 4-1 nuppi lađđasa.
- (3) Studeanttat geain lea dábálaš oahppoprogheshuvdna galget sáhttit čađahit prográmma masa leat sisaváldon nu ahte prográmma dássi ja oahppanjoksosat eai rievdaduvvo. Jus oahppoprográmma oahppoovttadagat dahje huksehus rievdaduvvo oahppoprográmma čađahettiin, de galgá dan plánet nu ahte studeanttat sáhttet čađahit oahppoprográmma almmá ahte manjonit.
- (4) Jus studeanta manjona sakka oahpuinis oktagaslaš oahppomannolatplána ektui, de sáhtá allaskuvla geatnegahttit dán rievdaduvvot. Go árvvoštallá lea go studeanta sakka manjonan, de galgá váldit vuhtii galle oahppočuoggá studeanttas váilot. Studeanta sáhtá maid leat sakka manjonan jos ii deavdde sisabeassangáibádusaid mat leat ovttadatčilgehusas nu ahte sáhtá čađahit oahppoovttadagaid manjelis oahppoprográmmas. Studeanta galgá searvat ođđa oktagaslaš oahppomannolatplána ráhkadeapmái. Dán čuovvovaš oahppomannolatplána rievdadeami oktavuodas berre garvit gáibideames alladat jahkásaš progreshuvnna go normerejuvvon progreshuvnna.

§ 4-3. Oahppovuoigatvuođa loahpaheapmi

Oahppovuoigatvuohta loahpahuuvvo go:

- a. oahppu lea čađahuuvvon, dahje
- b. jus studeanta čálalaččat diediha ahte heaitá oahpus.

§ 4-4. Oahppovuoigatvuođa massin

- (1) Studeanta massá dábálaččat oahppovuoigatvuođa jus:
 - a. ii leat registrerehan iežas dahje máksán lohkanbadjedivada mearriduvvon áigemearrái,
 - b. ii leat bohtán oahpu álggaheapmái jus dasa lea bákkolaš oassálastin,
 - c. ii leat olahan oahppočuoggáid ovtta oahppoprográmmas guovtti lohkanbajis manjalaga (njeallje lohkanbaji oasseáiggeoahpuin), earret jus lea juolluduvvon virgelohpi oahpus, gaskaboddosaččat luvvejupmi, dahje jus lea bijahallon eret allaskuvllas,
 - d. ii leat gárven oahpu normerejuvvon áigái ja dan lassin gitta 50 proseantta normerejuvvon áiggis (unnimusat ovtta jagi). Áigemeroštallamis ii galgga lohkkot mielde manjiduvvon oahppoálgis, virgelohpi oahpus, gaskaboddosaš luvvejupmi dahje jus lea eret bijahallan allaskuvllas.
- (2) Ohcama vuođuš sáhtá oahppovuoigatvuohta erenoamáš dilálašvuođain guhkiduvvot dahje máhcahuvvot.

§ 4-5. Oahpu ja gelbbolašvuođa dohkkeheapmi

- (1) Fágalaš dohkkeheapmi meannuduvvo universitehta- ja allaskuvlalága 9. kapihttala ja dasa gullelaš láhkaásahusaid vuođuš. Fágalaš dohkkeheapmi Sámi allaskuvlla oahpuin meannuduvvo universitehta- ja allaskuvlalága § 9-1. mielde.
- (2) Fágalaš dohkkeheapmi gusto dušše alit dási oahpuide. Vuolit dási oahppu, nu mo joatkkaskuvladási, ii sáhte sisaheivehuvvot grádii.
- (3) Jus oahppoovttadagain dahje oahpuin lea fágalaš latnjalasvuohta, de galget oahppočuoggát vuoliduvvot. Oahppočuoggávuolideapmi dahkko dan oahppoovttadagas mii addá buoremus bohtosa studenttii.
- (4) Dutkan- ja oahppostivra sáhtá addit dárkilet mearrádusaid oahpu ja gelbbolašvuođa árvoštallamii.

§ 4-6. Virgelobit oahpus

- (1) Studeanttas, gii oažžu máná go lea oahpu váldimin, lea vuoigatvuohta oažžut virgelobi oahpuin áhpehisvuođa áigge ja virgelobi oahpus fuolahit mánáid, gč. universitehta- ja allaskuvlalága § 10-6 (2).
- (2) Virgelobi oahpus galgá addit go lea bálvalusas suodjaluslága § 17 vuođuš, go lea doaibma studeantapolitihkalaš dahje álbmotválljejuvvon orgánas ja go leat eará erenoamáš ákkat. Virgelobi galgá addit nu guhká go lea dárbu.
- (3) Studeanttas, geasa lea miedihuvvon virgelohpi, lea ain oahppovuoigatvuohta ja vuoigatvuohta čađahit eksámena.
- (4) Allaskuvla galgá nu guhkás go praktihkalaččat vejolaš láchit dili nu ahte studeanta sáhtá fas joatkit oahpuinis nu jođánit go vejolaš manjel virgelobi.

§ 4-7. Oktagaslaš heiveheapmi

- (1) Doaibmavádjit studeanttain ja studeanttain geain leat erenoamáš dárbbut lea vuoigatvuohta oažžut oahppodili ja eksámena heivehuvvot sihkarastin dihte dásseárvosaš oahppan- ja oahppovejolašvuođaid, universitehta- ja allaskuvlalága § 10-5 mielde.
- (2) Studeanttas lea alddis ovddasvástádus ohcat ja duođaštit iežas dárbbu oahppodili ja eksámena heiveheapmái mearriduvvon ohcanáigemearrái.
- (3) Ii mieđihuvvo heiveheapmi mii unnida fágalaš gáibádusaid ovttaskas oahppoovttadahkii/ohppui.
- (4) Eksámenheiveheami ohcan galgá ovddiduvvot maŋemusat guokte vahkku ovdal eksámena. Jus dárbu čuožžila maŋgel dán áigemeari, dahje jus leat eará earenoamáš sivat manne áigemearri ii leat dollojuvvon, de sáhttá ohcama meannudit jus dat ovddiduvvo dakkaviđe, ja maŋemusat vahkku ovdal eksámena.

KAPIHTAL 5. EKSÁMEN JA ÁRVVOŠTALLAN

§ 5-1. Eksámen- ja árvvoštallanortnegat

- (1) Dutkan- ja oahppostivra mearrida ja meroštallá makkár eksámen- ja árvvoštallanortnegat galget adnot allaskuvllas.
- (2) Eksámen- ja árvvoštallanortnegat galget boahtit ovdan ovttadatčilgehusas.

§ 5-2. Dábálaš eksámen

Dábálaš eksámen lágiduvvo dábálaččat dan lohkanbajis go oahppoovttadaga oahpahus loahpahuvo.

§ 5-3. Ođđa ja maŋiduvvon eksámen

- (1) Ođđa eksámen lágiduvvo kandidáhtaide geat eai leat ceavzán maŋemus dábálaš eksámena, dahje geain lei dohkálaš jávkan § 6-5 mielde maŋemus dábálaš eksámenis.
- (2) Ođđa eksámen lágiduvvo dábálaččat čuovvovaš lohkanbajis. Dábálaččat lágiduvvo dušše okta ođđa eksámen guovtti dábálaš eksámena gaskkas.
- (3) Jus oahppoplánas gáibiduvvo ahte dihto oahppoovttadaga/eksámena galgá leat ceavzán viidásit oahppomannolaga dáfus, de ođđa eksámen lágiduvvo ovdal ođđa lohkanbaji dahje dan álggahettiin.
- (4) Maŋiduvvon eksámena sáhttá fállat kandidáhtaide geat jávket dilálašvuođaid geažil maid universitehta- ja allaskuvlalága § 10-6 mudde, jus leat erenoamáš ákkat dasa ahte lágidit dakkár eksámena ovdal ođđa eksámena vuosttaš lađđasa mielde.
- (5) Ođđa ja maŋiduvvon eksámeniidda gusto seamma ovttadatčilgehus go maŋemus dábálaš eksámenii.

§ 5-4. Eavttut ovddidit iežas eksámenii

- (1) Studeanttain lea vejolašvuohta oažžut oahpahusa ja eksámena dan oahppoplána mielde mii lea gustojeaddji oahppoprográmma dahje oktagaslaš oahppomannolatplána mielde, gč. § 5-6 eksámendiediheami birra.
- (2) Studeanttat geat háliidit váldit eksámena oahppoovttadagain mat eai leat oassin sin oktagaslaš oahppomannolatplánas, sáhttet diedihit iežaset mearriduvvon eksámeniidda jus devdet buot gáibádusaid dasa.

- (3) Studeanta ferte mearriduvvon áigái leat diedđihan iežas eksámenii, ja leat deavdán daid geatnegasvuodaid mat čuvvot § 4-1 oahppovuogatuodá birra.
- (4) Studeanta ii beasa váldit seamma eksámena eanet go golmma geardde. Allaskuvla sáhtta ohcama vuodul addit lobi čađahit njealját geahččaleami erenoamáš dilálašvuodain. Sierra njuolggadusat gusket bachelorbargguid, masterbargguid ja máhppaeksámeniid geahččalemiid lohku, gč. § 5-7.

§ 5-5. Ovdamáhttu ja geatnegáhtton bargogáibádusat

- (1) Ovttatdátčilgehusas sáhtta gáibiduvvot ovdamáhttu dihto oahppoovttadaga oahpahusa ja eksámena diedđiheapmái.
- (2) Ovttatdátčilgehus mearrida geatnegahtton bargogáibádusaid beassat oahppoovttadaga eksámenii.
- (3) Studeanttat geat eai leat ožžon dohkkehuvvot geatnegahtton bargogáibádusaid fertejit dábálaččat oassálastit ollásit ođđasit boahpte láve go oahppoovttadat čađahuvvo.
- (4) Studeanta sáhtta ohcat geatnegahtton bargogáibádusaid heivehuvvot universitehta- ja allaskuvlalága § 10-5 vuodul. Molssaevttolaš plána ferte dábálaččat leat čađahuvvon ovdal oahppoovttadaga loahpalaš eksámena.
- (5) Dohkkehuvvon geatnegahtton bargogáibádusat gustojit nu guhká go oahppoovttadat fállujuvvo rievddakeahtta.
- (6) Hárjehallan árvvoštallojuvvo «ceavzán/ ii ceavzán». Jus studeantta ceavzin eahpiduvvo, de galgá studentii diedđihit dán birra nu jođánit go vejolaš. Studeanttas leat dábálaččat guokte geahččaleami seamma hárjehallanáigodahkii.

§ 5-6. Eksámenii diedđiheapmi

- (1) Dábálaš eksámena beaivi galgá dábálaččat almmuhuvvot mañimusat dan lohkanbaji álggus go dábálaš eksámen lea plánejuvvon čađahuvvot. Ođđa eksámena beaivi galgá leat almmuhuvvon mañimustá guokte vahku ovdal eksámenbeaivvi.
- (2) Eksámenbáiki čuovvu oahpahusbáikki. Oahppoovttadagain main lea dušše digitála oahpahus ja eksámenvuohki mii gáibida boahtima, lea eksámenbáiki Diehtosiiddas. Olggobealeruhtaduvvon oahpuin sáhtta soahpat sierra mearrádusaid eksámenbáikki válljemis.
- (3) Sierra ohcama bokte lea vejolaš čađahit eksámena eará sajes go doppe gos dábálaš eksámen lágíduvvo. Allaskuvla ferte dohkkehan eksámenbáikki. Ohcan galgá ovddiduvvot unnimusat golbma vahku ovdal eksámena, ja vihtta vahku ovdal jus eksámen galgá čađahuvvot olgoriikkas. Studeanta gokčá ieš lassigoluid mat ležžet dán oktavuodas. Stivra mearrida liigebarggu oktavuodas sierra divada.
- (4) Studeanta diedđiha iežas oahppoovttadagaid eksámenii registrerema bokte, oahppokaleandara áigemiide. Studeanttas lea alddis ovddasvástádus dárkkistit ahte su eksámendiedđiheamit áiggis áigái leat riehta, ja čuovvut mielde eksámenáiggi ja -báikki.
- (5) Go leat erenoamáš áigemearit diedđiheapmái ođđa/mañiduvvon eksámenii, de ferte studeanta ieš diedđihit iežas ovdal áigemeari.
- (6) Jus leat erenoamáš deatalaš ákkat, de sáhtta studeanta ohcat diedđihit eksámenii maiddái mañnel áigemeari.

- (7) Kandidáhtat sáhttet ieža geassádit eksámenis mañemusat 10 beaivvi ovdal eksámenbeaivvi. Kandidáhtat sáhttet geassádit masterbarggu addimis gitta sisabuktináigemeari rádjái. Dalle ii registrerejuvvo eksámengeahččaleapmin.

§ 5-7. Sierra mearrádusat bachelorbarggu, masterbarggu ja máhppaeksámena birra

- (1) Bachelorbarggus leat gitta 3 geahččaleami. Jus bargu ii ceavzze árvvoštallama, de sáhtta kandidáhtta válljet buktit barggu rievdaduvvon hámis dahje buktit áibbas ođđa barggu. Kandidáhtta sáhtta oktii buktit seamma barggu rievdaduvvon hámis. Bargu mii lea joavkkus bargojuvvon, ii sáhte rievdaduvvot oktagaslaččat. Rievdaduvvon barggu ođđa sisabuktin lohkkjuvvo eksámengeahččaleapmin. Jus rievdaduvvon bargu ii ceavzze árvvoštallama, de ferte kandidáhtta ráhkadit áibbas ođđa barggu. Go ođđa bargu buktjuvvo, de ferte dábálaččat ođđasit čadahit geatnegahtton bargogáibádusaid mat čatnasit bachelorbargui. Dán lađđasa mearrádusat gustojit nai geatnegahtton dutkan- ja ovdánahttinbargui vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpus.
- (2) Masterbarggus leat gitta 2 geahččaleami. Jus masterbargu ii ceavzze árvvoštallama, de sáhtta kandidáhtta válljet buktit barggu oktii ođđasit rievdaduvvon hámis dahje buktit áibbas ođđa barggu. Bargu mii lea joavkkus bargojuvvon, ii sáhte rievdaduvvot oktagaslaččat. Rievdaduvvon barggu ođđa sisabuktin lohkkjuvvo eksámengeahččaleapmin.
- (3) Jus máhppaeksámen ii ceavzze árvvoštallama, de sáhtta kandidáhtta ođđa eksámenis buktit seammá máhppaeksámena rievdaduvvon hámis. Máhppaeksámen mii lea joavkkus bargojuvvon, ii sáhte rievdaduvvot oktagaslaččat. Máhppaeksámena ođđa buktin lohkkjuvvo eksámengeahččaleapmin. Jus kandidáhtta ii dieđit iežas ođđa eksámenii dahje ii ceavzze ođđa eksámena, de kandidáhtta čujuhuvvo boahhte dábálaš máhppaeksámenii. Boahhte dábálaš máhppaeksámenis ferte kandidáhtta ráhkadit ođđa máhppaeksámena.
- (4) Jus kandidáhtta lea universitehta- ja allaskuvlalaša § 12-4 vuodul ožžon sihkkjuvvo barggu mii dán mearrádusas lea namuhuvvon, de ferte kandidáhtta ráhkadit áibbas ođđa barggu ođđa geahččaleami oktavuođas.
- (5) Dán mearrádusas namuhuvvon bargguid ii sáhte buktit ođđa árvvoštallamii rievdaduvvon hámis go lea ceavzán árvvoštallama.
- (6) Masterbargu dahje sullasaš barggut leat dábálaččat almmolaččat ja biddjojuvvojit allaskuvlla digitála arkiivii rahpasit olámuddui, nu guhká go dain eai leat dieđut maidda gusto láhkamearriduvvon jávohisvuodageatnegasvuohhta. Ovttaskas kandidáhtta sáhtta biehttalit barggu bidjamis rahpasit olámuddui. Allaskuvla sáhtta maiddái čuoldit bargguid almmolašvuodas jus leat nana ákkat.

KAPIHTAL 6. EKSÁMENA ČAĐAHEAPMI

§ 6-1. Giella

Eksámenbargobihtát Sámi allaskuvllas leat sámegillii ja vástiduvvojit sámegillii, jus eará ii leat mearriduvvon ovtadatčilgehusas.

§ 6-2. Digitála eksámen

Kandidáhtain ferte dábálaččat alddiineaset leat mátkedihtor maid sáhttet atnit eksámenis. Dárbbášlaš prográmmagálvu galgá leat kandidáhtaide olámuttos buori áiggis ovdal eksámena. Kandidáhtain lea alddiineaset ovddasvástádus installeret dárbbášlaš prográmmagálvvu ovdal eksámena. Earenoamáš oktavuodain sáhttá ohcat oážžut Sámi allaskuvllas luoikkasin dihtora.

§ 6-3. Eksámena veahkkeneavvut

- (1) Mat leat lobálaš veahkkeneavvut eksámenis galget almmuhuvvot kandidáhtaide čálalaččat maŋemusat vahku ovdal eksámena, ja galgá boahtit ovdan eksámenbihtás.
- (2) Kandidáhtas lea alddis ovddasvástádus diđoštít makkár veahkkeneavvut leat lobálaččat juohke eksámenii.

§ 6-4. Eksámenáigi

Eksámen rehkenastojuvvo álggahuvvon go eksámenbargu juhkkuojuvvo dahje biddjo olámuddui.

§ 6-5. Jávkan eksámenis ja eksámena botken

- (1) Son guhte ii geassát eksámenis § 5-6 čihččet lađđasa áigemeiriide, ja guhte ii leat ožžon dohkkehuvvon jávkama eksámenis, rehkenastojuvvo ovddidan iežas eksámenii ja lea atnán ovtta eksámengeahččaleami.
- (2) Kandidáhtta guhte jávká eksámenis ja guhte čuoččuha ahte lea dohkálaš jávkan, ferte 5 beaivvi sisa buktit čálalaš duođaštusa. Jus lea ieš buozas dahje buozalmasvuohta lagamus bearrašis, de galgá buktit doavtterduođaštusa. Doavtterduođaštus ferte leat dakkár ahte duođašta jávkama dihto eksámenis.
- (3) Jus kandidáhtta botke eksámena mii čađahuvvo bearráigeahču vuolde, almmá addimis sisa barggu dahje addá sisa guoros barggu, de rehkenastojuvvo dat botkejuvvon eksámenin. Kandidáhtta guhte botke skuvlaeksámena mii lea álgán, galgá vuolláičállit ja buktit botkejuvvon eksámena skovi. Botkejuvvon eksámen rehkenastojuvvo eksámengeahččaleapmin. Dohkálaš jávkan § 6-5 nuppi lađđasa mielde guoská nai kandidáhttii guhte botke eksámena.
- (4) Jus ruovttueksámena sisabuktin maŋŋona, de sáhttá oahppohálddahuš addit gitta 48 liigediimmu, jus dalán sáhttá čálalaš doavtterduođaštusain duođaštít iežas fáhkka buozanvuohta dahje heahtedilli lagas bearrašis. Máhppáárvvoštallama dahje guhkit áiggi bargguid buktima olis ferte oahppokoordináhtor árvvoštallat guhkidit áigemeari ovttasráđiid oahppohálddahušain.
- (5) Go jávká njálmmálaš dahje praktihkalaš oasis eksámenis, mas čálalaš barggu árvosátni muddejuvvo njálmmálaš dahje praktihkalaš eksámena vuođul, de bisuha gaskaboddosaš árvosáni § 9-2 nuppi lađđasa vuođul dassáži go mudden lea čađahuvvon ja loahpalaš árvosátni addojuvvon. Jus čálalaš bargu árvvoštallojuvvui ii ceavzán de dát árvosátni lea loahpalaš.
- (6) Kandidáhtta guhte lea buktán eksámenbarggu, ii sáhte čuoččuhit ahte lea dohkálaččat jávkan ja nu beasadit eksámenbarggu sensureremis.

KAPIHTAL 7. VERROŠEAPMI, SIHKKOJUPMI JA ERET BIJAHALLAN

§ 7-1. Verrošeapmi, sihkkojupmi ja eret bijahallan

- (1) Verrošeapmin dahje verrošeami geahččaleapmin rehkenastojuvvo earret eará:
 - a. Geavahit dahje atnit lobihis veahkkeneavvuid olámuttos eksámenis.
 - b. Ovdanbuktit earáid barggu iežas bargun almmá doarvái bures čujuhit gálduide dahje sitáhta čalmmustahttima haga.
 - c. Buktit praktihkalaš dahje dáiddalaš barggu maid soames eará go studeanta ieš / studeanttat ieža lea(t) hábmen.
 - d. Buktit barggu maid soames eará go studeanta ieš / studeanttat ieža lea(t) ráhkadan
 - e. Lobihis ovttasbargu gaskkal studeanttaid dahje joavkkuid.
 - f. Dieđuid fabrikkeren dahje fálsken.
 - g. Eahperehálaččat ožžon eksámenbihtá ovdal go eksámen álgá.
 - h. Ođđasit geavahit iežas ovdal buktojuvvon barggu mas lea ožžon bohtosa, almmá dan birra diedihit.
- (2) Verrošeapmi dahje verrošeami geahččaleapmi geatnegahtton bargogáibádusaid oktavuodas maid allaskuvla árvvoštallá, čuovvu seammá mearrádusaid go eksámenis verrošit.
- (3) Eksámenverrošeami mearrádusat gustojit maiddáí ph.d.-prográmma oahpahusoasi eksámeniidda.
- (4) Váilevaš diehtu njuolggadusaid verrošeami, gáldogeavaheami, lobálaš veahkkeneavvuid, eksámennjuolggadusaid birra ja sullasaš ii luvve studeantta ovddasvástádusas.
- (5) Studeanttat geat roavva ávvirmeahtunvuodain dahje eaktodáhtolaččat leat verrošan dahje geahččalan verrošit eksámenis, sáhttet oažžut eksámena sihkkojuvvot, bijahallot eret allaskuvllas ja massit vuoigatvuoda váldit eksámena buot universitehta- ja allaskuvlalága vuollásaš ásahusain gitta ovtta jahkái. Earenoamáš roavva dilálašvuodain sáhtta studeanta bijahallot eret gitta guovtti jahkái. Ph.d.-studeanttaide geat leat virgáduvvon universitehtas dahje allaskuvllas gustojit sierra njuolggadusat, geahča universitehta- ja allaskuvlalága § 13-1 nuppi lađđasa ja § 13-2.
- (6) Eksámena sihkkun verrošeami dahje verrošeami geahččaleami vuodul, lohkkojuvvo eksámengeahččaleapmin.

KAPIHTAL 8. SENSUVRA

§ 8-1. Árvosátnevuogádat

- (1) Allaskuvllas geavahuvvojit čuovvovaš árvosátneskálá:
 - a. Ceavzán / ii ceavzán
 - b. Graderejuvvon árvosátneskála mas leat vihtta ceahki A rájes E rádjái go lea ceavzán, ja F go ii leat ceavzán. Leat mearriduvvon oppalaš, kvalitatiiva čilgehusat skálai maid gávnnat allaskuvlla neahttasiiddus.
- (2) Oahppoovttadagain main leat mánnggat árvvoštallamat, fertejit buot oasit leat cevzon ovdal oahppoovttadaga loahpalaš árvosátni addojuvvo.
- (3) Jus kandidáhtta lea čađahan seamma eksámena mánngga geardde, de gusto buoremus árvosátni.

§ 8-2. Sensorortnegat

- (1) Čuovvovaš dilálašvuodain galget leat guokte sensora:
 - a. Kandidáhtaid iešheanalaš vuolitdási barggu (bachelor- dahje kandidáhttabarggu) sensureremis ja eksámeniin mat okto dahket 15 oahppočuoggá dahje eanet.

- b. Njálmmálaš eksámeniid sensureremis ja praktihkalaš eksámeniid ja sullasaččaid sensureremis maid ii sáhte dárkkistit ja danin ii sáhte váidit.
- (2) Čuovvovaš dilálašvuodain galget leat guokte sensora, geain unnimusat okta lea olggobeale sensor:
 - a. Kandidáhtaid iešheanalaš masterdási barggu (masterbarggu) sensureremis.
 - b. Ođđa sensuvrra (váiddasensuvrra) oktavuodas universitehta- ja allaskuvlalága § 11-10 vuodul.
- (3) Olggobeale sensor ii galgga leat leamaš virgáibiddjon Sámi allaskuvllas maŋemus vássán lohkanbajis.

§ 8-3. Sensuvra

- (1) Sensoriid nammada guoskevaš goađi goahtejođiheaddji. Váiddasensoriid nammada seammás.
- (2) Buot eksámeniidda galgá ráhkaduvvot čálalaš sensorláidehus. Sensorláidehus galgá leat olámuttos sensoriidda sensuvrra čađaheami oktavuodas. Sensorláidehus almmuhuvvo kandidáhtaide maŋemusat maŋnel go sensuvrra bohtosat leat almmuhuvvon.
- (3) Kandidáhttii galgá sihkkarastojuvvot anonymiserejuvvon sensuvra nu guhkás go vejolaš.
- (4) Bachelor- ja masterbargguid árvvoštaladettiin ii sáhte kandidáhta bagadalli leat sensorin. Dárbbu mielde sáhtta sensorkommišuvdna bivdit bagadalli čilget čálalaččat bagadallanproseassa.
- (5) Sensuvrra galgá almmuhit maŋemusat 15 bargobeavvi maŋnel eksámena, jus stivra ii leat universitehta- ja allaskuvlalága § 11-7 vuodul gaskaboddosaš láhkaásahusas mearridan eará áigemeari.
- (6) Čuovvovaš sensuvrraáigemearit gusket masterbargguide ja sullasaš bargguide:
 - a. Bachelorbargguide mat leat unnimusat 20 oahppočuoggá viidodagas galgá sensuvra almmuhuvvot 20 bargobeavvi siste sisabuktnáigemeari rájes.
 - b. Masterbargguide galgá sensuvra almmuhuvvot 30 bargobeavvi siste sisabuktnáigemeari rájes.
- (7) Njálmmálaš dahje praktihkalaš eksámeniin galgá sensuvra almmuhuvvot maŋemusat 24 diimmu maŋnel eksámenčađaheami maŋemus eksámenbeavvi.
- (8) Čálalaš bargguin, main lea árvosáni mudden maŋnel njálmmálaš dahje praktihkalaš eksámena, almmuhuvvo čálalaš barggu sensuvra maŋemusat 24 diimmu ovdal njálmmálaš dahje praktihkalaš eksámena. Ferte leat ceavzán čálalaš barggu ovdalgo sáhtta váldit čuovvovaš njálmmálaš dahje praktihkalaš eksámena. Go čálalaš bargu lea árvvoštallojuvvon leat F, de árvosáni lea loahpalaš.

§ 8-4. Lohpi buvttadit eksámengáhppálagaid plagiáhtadárkkisteami oktavuodas

Buktojuvvon eksámenvástádusaid ja studeantabargguid sensuvra sáhtta sisttisdoallat plagiáhtadárkkisteami. Allaskuvla sáhtta vurket ja atnit eksámenvástádusaid ja studeantabargguid (gáhppálagaid buvttadeapmi) plagiáhtadárkkisteami oktavuodas boahhtevaš eksámenvástádusain ja studeantabargguin.

KAPIHTAL 9. VUOĐUŠTEAPMI JA VÁIDDA

§ 9-1. Árvosáni vuodusteapmi

- (1) Kandidáhtta sáhhtá gáibidit vuođuštuvvot iežas eksámenbohtosa árvvoštallama.
- (2) Čálalaš eksámeniid vuođuštangáibádus galgá ovddiduvvot manemusat vahkku manjel go sensuvra lea almmuhuvvon.
- (3) Njálmmálaš eksámeniidda dahje praktihkalaš gálggaid árvvoštallama oktavuođas galgá vuođuštangáibádus ovddiduvvot dakkaviđe manjel go árvosátni lea addon.
- (4) Eksámeniidda main loahpalaš árvosátni lea mearriduvvon sihke čálalaš ja njálmmálaš geahččaleami vuođul, sáhhtá vuođuštangáibádus ovddiduvvot easkka dalle go loahpalaš árvosátni lea almmuhuvvon.
- (5) Vuođušteapmi galgá addojuvvot guovtti vahkku sisa. Sensor mearrida galgá go addit vuođušteami čálalaččat dahje njálmmálaččat.
- (6) Lea oktagaslaš vuoigatvuohta bivdit vuođušteami joavkoeksámenis.

§ 9-2. Árvosáni váidin

- (1) Árvosáni váidima galgá ovddidit golmma vahkku sisa dan rájes go boadus lea almmuhuvvon. Jus kandidáhtta lea gáibidan vuođušteami dahje váidán formála meattáhusaid, de lea sensuvrra váidináigemearri dan beaivvi rájes go vuođušteapmi lea addojuvvon dahje formála meattáhusaid váidda lea meannuduvvon. Joavkoeksámena oktavuođas guoská dákkár váidináigemeari viiddideapmi dušše kandidáhtaide geat lea gáibidan vuođušteami dahje váidán formála meattáhusaid eksámenis.
- (2) Eksámena mas loahpalaš árvosátni lea mearriduvvon sihke čálalaš ja njálmmálaš geahččaleami vuođul, sáhhtá váidit easka dalle go loahpalaš árvosátni lea almmuhuvvon. Jus eksámenis lea čálalaš geahččaleapmi mas lea njálmmálaš mudden, ja árvosátni rievdaduvvo eksámena čálalaš oasi ođđa sensuvrra vuođul, de galgá ođđa njálmmálaš geahččaleapmi lágiduvvot loahpalaš árvosáni mearrideapmái.
- (3) Árvosáni njálmmálaš eksámeniin, bargohárjehallamis, praktihkalaš eksámeniin dahje sullasaččain, maid ii sáhte dárkkistit, ii sáhte váidit.
- (4) Váiddasensorat eai galgga beassat diehtit álgoárvosáni, ovddit sensora vuođušteami dahje studeantta váidaga vuođušteami.
- (5) Jus ođđa sensuvrra árvosátni spiehkasta guvttiin dahje eanet árvosániin álgosensuvrra árvosánis, de galgá vel ođđasit árvvoštallat ášši ovdalgo loahpalaš árvosátni mearriduvvo. Sensorat sihke álgo ja ođđa sensuvrras galget ovtta dán árvvoštallat. Jus eanetlohku sensoriin eai leat ovttaoavilis árvosáni hárrái, de galgá allaskuvla nammadit vel ovtta sensora mii galgá leat mielde árvosáni bidjamis. Ođđa árvosáni galgá čálalaččat vuođuštit.
- (6) Lea oktagaslaš vuoigatvuohta váidit joavkoeksámena. Vejolaš árvosáni rievdan gusto dušše sutnje guhte lea váidán.

§ 9-3. Formála meattáhusaid váidin

Formála meattáhusaid eksámeniin dahje sensuvrras sáhhtá váidit universitehta- ja allaskuvlalága § 11-9 vuođul. Dákkár váidda galgá ovddiduvvot golmma vahku siste dan rájes go kandidáhtta dovddiidii váidaga dilálašvuođaid. Jus lea ovddiduvvon gáibádus vuođustit árvosániid mearrideami dahje árvosáni váidda, de lea váidináigemearri dán paragrafa mielde dan rájes go kandidáhtta lea ožžon vuođuštusa dahje go váidda lea loahpalaččat mearriduvvon.

KAPIHTAL 10. OAHPPODUOĐAŠTUS JA ÁRVOSÁTNEČÁLUS

§ 10-1. Oahppoduođaštus

- (1) Sámi allaskuvla čállá oahppoduođaštusaid čađahuvvon grádain, bachelorgrádain, mastergrádain, ph.d. dahje eará oahppoprográmmain.
- (2) Go studeanta gárve oahpu ja olaha gráda, de čállojuvvo dábálaččat digitála oahppoduođaštus.
- (3) Sámi allaskuvla čáliha oahppoduođaštusaid dábálaččat sámegillii. *Diploma Supplement* ja *Transcript of Records* čuovvu oahppoduođaštusa mielddusin.
- (4) Čuovvovaš dilálašvuodain sáhhtá oahppoduođaštusa čálihit báberhámis:
 - a. jus studeanttas váilu norgga riegádannummár dahje D-nummár
 - b. jus studeanta lea ožžon digitála duođaštusa, muhto dárbbbaša čájehit duođaštusa báberhámis olgoriikka oahppoásahusaide dahje bargoadiide.
- (5) Jus kandidáhtta lea massán báberduođaštusa, de sáhhtá earenoamáš oktavuodain (ovdamearkka dihte buollima oktavuodas) oažžut duplikáhttaduođaštusa ohcama vuodul. Ohcama galgá duođaštit. Kandidáhtta ferte máksit divada duplikáhta čáliheami ovddas.

§ 10-2. Árvosátnečálus

- (1) Kandidáhtta sáhhtá dađistaga ja go čađaha oahpu, viežžat árvosátnečállosa.
- (2) Árvosátnečálus galgá čájehit árvosáni buot oahppoovttadagain main kandidáhtta lea ceavzán eksámena. Oasseeksámeniid bohtosat eai boađe dábálaččat ovdan.

KAPIHTAL 11. PRIVATISTTAT

§ 11-1. Privatisttat

- (1) Privatistta vejolašvuolta čuovvut oahpahusa allaskuvllas lea ráddjejuvvon almmolaš logaldallamiidda.
- (2) Privatisttas lea vuoigatvuolta diedihit iežas eksámenii jus lea ohcan mearriduvvon áigemearrái, ja lea duođaštan ahte son deavdá sisabeassangáibádusaid ja buot eará gáibádusaid diedihit eksámenii, dakko bokte maiddá earenoamáš ovdamáhtu ja geatnegahtton bargogáibádusaid. Privatistta diediheapmi eksámenii oahppoovttadagaide mat gullet olggobeale ruhtaduvvon oahpuide galgá dábálaččat hilgojuvvot.
- (3) Privatisttas sáhhtá dábálaš lohkanbadjedivada lassin gáibidit sierra eksámenmávssu man stivra lea mearridan.

KAPIHTAL 12. EARÁ MEARRÁDUSAT

§ 12-1. Dárkilet mearrádusat

Dutkan- ja oahppostivra sáhhtá addit dárkilet mearrádusaid dán láhkaásahussii. Dat eai galgga gáržžidit daid vuoigatvuodaid ja geatnegasvuodaid mat studeanttas leat dán láhkaásahusa vuodul.

§ 12-2. Giellaveršuvnnat

Láhkaásahus lea sihke sámegillii ja dárogillii. Jus dát guokte giellaveršuvnna leat vuostálagaid, de galgá sámegiel veršuvdna gustot.

§ 12-3. Fápmuiboahhtin

(1) Láhkaásahus boahhtá fápmui suoidnemánu 1. b. 2026.

(2) Suoidnemánu 1. b. 2026 rájes loahpahuvvo Sámi allaskuvlla eksámen- ja loahpalaš árvvoštallama láhkaásahus (2011) ja Sámi allaskuvlla bachelorgráda láhkaásahus (2015).

FORSKRIFT OM STUDIER OG EKSAMEN VED SAMISK HØGSKOLE

KAPITTEL 1. GENERELLE BESTEMMELSER

§ 1-1. Virkeområde

- (1) Forskriften gjelder for grader, studieprogram og emner ved Samisk høgskole på lavere og høyere grads nivå. Forskriften skal bidra til å sikre kvaliteten i studieprogrammer og emner ved høgskolen, og regulere studentenes rettigheter og plikter.
- (2) Forskriften gjelder også for opplæringsdelen av doktorgradsutdanningene. For øvrig reguleres denne utdanningen av Forskrift om graden philosophiae doctor ved Samisk høgskole. Ved motstrid vil doktorgradsforskriften gå foran denne forskriften.
- (3) For studier hvor det er fastsatt nasjonale rammeplaner med bestemmelser som avviker fra denne forskriften, gjelder rammeplanens bestemmelser.
- (4) Forskriften gjelder også for personer som avlegger eksamen med hjemmel i Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høgskoleloven) § 11-4, uten å være tatt opp som student (privatister), dersom ikke annet er bestemt i studieplan eller emnebeskrivelse.

§ 1-2. Definisjoner

I forskriften brukes følgende begreper:

a) Studieprogram

Et studieprogram er en studieenhet som består av en samling emner med samlet læringsutbytte. Et studieprogram kjennetegnes ved at det ikke er nødvendig å søke nytt opptak for å ta emner innenfor studieprogrammet.

b) Studieplan

Plan som blant annet beskriver opptakskrav, innhold, emner og læringsutbytte for et studieprogram. I studieplanen skal det også fremgå eventuelle krav til selvstendig arbeid, hvilke emner som er obligatoriske og hvilke som er valgfrie. Studieplan kan også omtales som programplan.

c) Emne

Den minste enheten som godkjennes som del av et studium, et studieprogram eller en grad. Et emne som gir studiepoeng, har en egen avsluttende vurdering. Fullført emne skal gis eget karakteruttrykk.

d) Emnebeskrivelse

En beskrivelse av emnets innhold, omfang, læringsutbytte og eksamens- og vurderingsordning.

e) Rammeplan

En plan der departementet har fastsatt overordnede rammer og innhold for studiet.

f) Fordypning

Gruppe av emner som er definert til å høre faglig sammen, og som kan utfylle hverandre på en slik måte at de bygger på og gir fordypning i et fag utover grunnivået.

g) Studiepoeng

Mål på omfang og arbeidsmengde for et studiepoeng eller emne. 60 studiepoeng tilsvarer ett studieårs arbeidsinnsats ved fulltidsstudier.

h) Student

Person som gjennom opptak etter universitets- og høgskoleloven kapittel 8 og tilhørende forskrifter, er tatt opp til studieprogram eller enkeltemner ved høgskolen.

i) Privatist

Person som etter universitets- og høgskoleloven § 11-4 er gitt adgang til å gå opp til eksamen uten å være tatt opp som student.

j) Individuell utdanningsplan

Individuell utdanningsplan er en gjensidig forpliktende avtale mellom høgskolen og studenten for gjennomføring av et studieprogram av minimum 60 studiepoengs omfang. Utdanningsplanen bygger på studieplanen for studieprogrammet, og skal blant annet vise hvilke emner studenten skal gjennomføre til enhver tid.

k) Kandidat

Person som fremstiller seg til vurdering, herunder både studenter og privatister.

l) Vurdering

Betegnelse på alle typer vurdering av kandidatens kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse. Alle vurderinger som fremgår av emnebeskrivelsen, må være godkjent/bestått for å få endelig karakter og tellende studiepoeng.

m) Eksamen

Vurderingsform som omfatter alle former for prøving som gir grunnlag for fastsettelse av selvstendig karakter for et emne, enten ved at resultatet skal inngå på vitnemål/karakterutskrift eller innregnes i en samlet karakter på vitnemål/karakterutskrift.

n) Vitnemål

Dokument som bekrefter fullført grad eller yrkesutdanning.

o) Diploma Supplement

Engelsk vitnemålstillegg som gir informasjon om kandidatens kvalifikasjoner, utdanningens innhold, institusjonen som har gitt utdanningen, og landets utdanningssystem.

p) Karakterutskrift

Oversikt over oppnådde resultater som ikke fører, eller har ført, frem til grad.

KAPITTEL 2. GRADER

§ 2-1. Grader

Samisk høgskole kan tilby studietilbud og tildele grader i samsvar med forskrift 28. juni 2024 nr. 1392 til lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleforskriften).

§ 2-2. Bachelorgrad

- (1) Graden bachelor tildeles for treårige utdanninger på 180 studiepoeng, i ett av følgende studieløp:
 - a. studieprogram av 180 studiepoengs omfang som i henhold til nasjonal rammeplan gir bachelorgrad.
 - b. studieprogram av 180 studiepoengs omfang, med fordypning av minst 80 studiepoengs omfang som i henhold til vedtak i styret for Samisk høgskole gir bachelorgrad.
 - c. yrkesrettet studieløp av minst 120 studiepoengs omfang, med tillegg av emner på til sammen 60 studiepoeng.
 - d. selvkomponert studieløp av 180 studiepoengs omfang, jf. andre ledd.
- (2) Det kan etter søknad utstedes vitnemål for en selvkomponert bachelorgrad, basert på følgende grunnkrav:
 - a. Graden må inneholde en fordypning på minst 80 studiepoeng i et fagområde, hvor av minst 20 studiepoeng er på fordypningsnivå. Minst 30 studiepoeng skal være i et annet fagområde enn fordypningen.
 - b. Minst 60 studiepoeng må være tatt ved Samisk høgskole, og 60 studiepoeng kan ikke ha inngått i en tidligere grad eller yrkesutdanning
- (3) I grunnlaget for bachelorgraden skal det inngå et selvstendig arbeid / en bacheloroppgave av minimum 10 studiepoengs omfang. Arbeidet kan være av teoretisk, praktisk eller kunstnerisk art og kan være utført individuelt eller i gruppe.
- (4) Ved tildeling av ny bachelorgrad på delvis samme grunnlag som tidligere oppnådd grad eller yrkesutdanning, må den nye graden ha minst 60 nye studiepoeng og minst 60 studiepoeng i graden må være gjennomført ved Samisk høgskole. Den nye graden skal ha en annen faglig fordypning og skal normalt inkludere et annet selvstendig arbeid / bacheloroppgave enn tidligere oppnådd grad.
- (5) Studentene har krav på veiledning i arbeidet med bacheloroppgaven. Det kan settes som krav at studenten må ha møtt til veiledning for å kunne levere oppgaven.

§ 2-3. Mastergrad

- (1) Krav til innhold og omfang i mastergrad fremgår av forskrift til universitets- og høyskoleloven.
- (2) Som del av mastergraden skal det inngå et selvstendig arbeid / masteroppgave av minimum 30 studiepoeng omfang. Det selvstendige arbeidet skal ikke ha et omfang på mer enn 60 studiepoeng.
- (3) Ved tildeling av ny mastergrad på delvis samme grunnlag som tidligere oppnådd grad eller yrkesutdanning, må den nye graden ha minst 60 nye studiepoeng og minst 60 studiepoeng i graden må være gjennomført ved Samisk høgskole. Den nye graden skal ha en annen faglig fordypning og skal normalt inkludere en annen masteroppgave enn tidligere oppnådd grad.
- (4) Studentene har rett til veiledning i arbeidet med masteroppgaven. Det kan settes som krav at studenten har møtt til veiledning for å kunne levere oppgaven.

KAPITTEL 3. ORGANISERING AV STUDIEPROGRAM OG STUDIEKVALITET

§ 3-1. Studieåret

- (1) Undervisningsterminer fastsettes av Forsknings- og studiestyret og framkommer i studiekalenderen. I studiekalenderen framkommer også viktige frister studentene skal forholde seg til.
- (2) Studiekalenderen angir hovedeksamensperiode.

§ 3-2. Studieportefølje

- (1) Styret gjør vedtak om hvilke studieprogram som skal inngå i høgskolens studieportefølje.
- (2) Styret vedtar etablering og nedlegging av studier av mer enn 30 studiepoengs omfang.
- (3) Forsknings- og studiestyret vedtar etablering og nedlegging av studier til og med 30 studiepoeng omfang.
- (4) Alle studieprogram må tilfredsstille gjeldende krav for akkreditering av studieprogram som følger av nasjonale forskrifter.

§ 3-3. Studieplan og emnebeskrivelse

- (1) Forsknings- og studiestyret fastsetter studieplan for alle studieprogram som tilbys ved Samisk høgskole
- (2) Studentene har plikt til å gjøre seg kjent med sine studieplaner og emnebeskrivelser.
- (3) Alle emner ved Samisk høgskole skal være gitt en emnebeskrivelse.
- (4) Retten til å fortsette et studium, kan være regulert av særskilte progresjonskrav for det enkelte studieprogram.

§ 3-4. Endringer i studieplan

- (1) Instituttleder kan innenfor rammen av akkreditering godkjenne endringer i godkjente studieplaner og tilhørende emnebeskrivelser. Slike endringer skal ikke tre i kraft før nytt studieår.
- (2) Dersom det er tvingende nødvendig kan instituttleder likevel godkjenne endringer i studieplanen og tilhørende emnebeskrivelser underveis i studieåret. Slike endringer skal kunngjøres så tidlig som mulig, og studentene skal gis anledning til å uttale seg.
- (3) Studenter som berøres av endringer i studieplan skal sikres rimelige overgangsordninger.

§ 3-5. Pensum

Oversikt over pensum skal være tilgjengelig for studentene senest ved semesterstart.

§ 3-6. Språk

- (1) Språk ved undervisning og vurdering skal fremgå av studieplanen, og skal som hovedregel være samisk.
- (2) Det kan gjøres unntak fra hovedregelen dersom det er faglig begrunnet.
- (3) I studier der undervisningsspråk er samisk kan deler av undervisningen gis på norsk, svensk eller finsk. I de tilfeller skal det tolkes til samisk ved behov. Engelsk tolkes ikke.

KAPITTEL 4. STUDIERETT, PERMISJON OG TILRETTELEGGING

§ 4-1. Studierett

- (1) Den som har akseptert tilbud om studieplass ved høgskolen har studierett til vedkommende studieprogram eller emne.
- (2) Studierett krever at studenten betaler semesteravgift og registrerer seg på fastsatt måte og innen fastsatt frist hvert semester. Fristene kunngjøres på høgskolens nettside.

§ 4-2. Individuell utdanningsplan

- (1) Alle studenter som gjennomfører studier med et omfang på 60 studiepoeng eller mer, skal ha en individuell utdanningsplan jf. universitets- og høgskoleloven § 11-3. Utdanningsplanen skal vise innhold og progresjon i den planlagte utdanningen for studenten, og være satt opp slik at studenten skal kunne gjennomføre studiet på normert tid.
- (2) Utdanningsplanen skal bekreftes av studenten som del av registreringen hvert semester, se § 4-1 andre ledd.
- (3) Studenter med normal studieprogresjon skal kunne fullføre programmet de er tatt opp til uten at programmets nivå og læringsmål endres. Ved endringer i programmets emner eller oppbygging underveis i studieløpet, skal dette planlegges slik at studentene kan fullføre programmet uten forsinkelser.
- (4) Dersom studenten blir vesentlig forsinket i sine studier i forhold til utdanningsplanen, kan høgskolen pålegge endring av utdanningsplanen. I vurderingen av om en student er vesentlig forsinket, skal antallet studiepoeng studenten mangler tas i betraktning. Studenten vil også kunne være vesentlig forsinket dersom studenten ikke oppfyller de forkunnskapskravene som følger av studieplanen for å ta emner senere i studieprogrammet. Studenten skal bidra til å utarbeide ny utdanningsplan. Ved etterfølgende endring av utdanningsplanen bør krav til høyere progresjon pr. studieår enn normert, unngås.

§ 4-3. Opphør av studierett

Studieretten opphører:

- a. når studiet er fullført, eller
- b. dersom studenten skriftlig melder at hen ønsker å avslutte studiene.

§ 4-4. Tap av studierett

- (1) Studenten mister normalt studieretten dersom vedkommende:
 - a. ikke har registrert seg eller betalt semesteravgift innen fastsatt frist,
 - b. ikke har møtt ved studiestart der det er obligatorisk oppmøte,
 - c. ikke har oppnådd studiepoeng i et studieprogram i løpet av to påfølgende semestre (fire semestre ved deltidsstudier), med mindre det er innvilget permisjon, midlertidig fritak, eller ved utestengelse fra høgskolen,
 - d. ikke har fullført studiet innen normert tid, med et tillegg på inntil 50 prosent av normert tid (minst ett år). Ved beregning av fristen skal forsinket studiestart, permisjoner, midlertidige fritak, eller utestengelse fra høgskolen ikke medregnes.

- (2) Etter søknad kan studieretten i særlige tilfeller forlenges eller gis tilbake.

§ 4-5. Godkjenning av utdanning og kompetanse

- (1) Søknader om faglig godkjenning behandles i henhold til i universitets- og høgskoleloven kapittel 9 og tilhørende forskrifter. Faglig godkjenning av utdanning ved Samisk høgskole behandles i henhold til universitets- og høyskoleloven § 9-1.
- (2) Faglig godkjenning gjelder kun for høyere utdanning. Utdanning på lavere nivå, som videregående opplæring, kan ikke innpasses i en grad.
- (3) Dersom emner eller utdanninger har faglig overlap, skal studiepoengene reduseres. Studiepoengreduksjon foretas i det emnet som gir det gunstigste resultat for studenten.
- (4) Forsknings- og studiestyret kan gi nærmere bestemmelser om vurdering av utdanning og kompetanse.

§ 4-6. Permisjoner

- (1) En student som får barn under studiene, har rett til permisjon fra studiene under svangerskap og ved omsorg for barn, jf. universitets- og høgskoleloven § 10-6 (2).
- (2) Permisjon skal innvilges ved tjeneste etter forsvarsloven § 17, verv i studentpolitiske eller folkevalgte organer og når det foreligger andre særlige grunner. Permisjon skal innvilges så lenge behovet tilsier det.
- (3) Studenter som er innvilget permisjon, har fortsatt studierett og rett til å gå opp til eksamen.
- (4) Høgskolen skal så langt det er praktisk mulig legge forholdene til rette for at studenten kan gjenoppta sine studier så raskt som mulig etter endt permisjon.

§ 4-7. Individuell tilrettelegging

- (1) Studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov har rett til å få studiesituasjonen og eksamen tilrettelagt for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter, i tråd med universitets- og høgskoleloven § 10-5.
- (2) Studenten er selv ansvarlig for å søke om, og dokumentere sitt behov for, tilrettelegging av studiesituasjonen og eksamen innen fastsatt frist.
- (3) Det innvilges ikke tilrettelegging som medfører en reduksjon av de faglige kravene som stilles til det enkelte emne/studie.
- (4) Søknad om tilrettelegging ved eksamen må leveres senest to uker før eksamen. Dersom behovet oppstår etter fristen, eller det foreligger særlige grunner til at fristen ikke er overholdt, kan søknaden tas til behandling dersom den fremsettes uten ugrunnet opphold, og senest en uke før eksamen.

KAPITTEL 5. EKSAMEN OG VURDERING

§ 5-1. Eksamens- og vurderingsordninger

- (1) Forsknings- og studiestyret fastsetter og definerer hvilke eksamens- og vurderingsordninger som skal benyttes ved høgskolen.
- (2) Eksamens- og vurderingsordningene skal fremgå av emnebeskrivelsene.

§ 5-2. Ordinær eksamen

Ordinær eksamen avholdes normalt i det semesteret undervisningen i emnet avsluttes.

§ 5-3. Ny eksamen og utsatt eksamen

- (1) Det arrangeres ny eksamen for kandidater som ikke har bestått siste ordinære eksamen, eller har fått registrert gyldig fravær, jfr. § 6-5 ved siste ordinære eksamen.
- (2) Ny eksamen arrangeres normalt i påfølgende semester. Det arrangeres normalt kun én ny eksamen i perioden mellom to ordinære eksamener.
- (3) Dersom det i studieplanen er krav om at et spesifikt emne/eksamen er bestått for videre studieprogresjon, vil ny eksamen arrangeres før, eller i forbindelse med oppstart av påfølgende semester.
- (4) Utsatt eksamen kan tilbys kandidater med fravær som skyldes forhold som reguleres av universitets- og høgskoleloven § 10-6, dersom det foreligger særlige grunner for å sette opp slik eksamen før ny eksamen etter første ledd.
- (5) Ved ny og utsatt eksamen gjelder samme emnebeskrivelse som ved siste ordinære eksamen.

§ 5-4. Vilkår for å framstille seg til eksamen

- (1) Studenter har adgang til undervisning og eksamen i samsvar med studieplan for det aktuelle studieprogrammet eller individuell utdanningsplan, jf. § 5-6 om oppmelding til eksamen.
- (2) Studenter som ønsker å ta eksamen i emner som ikke inngår i deres individuelle utdanningsplan, kan melde seg til oppsatte eksamener dersom de oppfyller alle nødvendige krav for dette.
- (3) Studenten må innen fastsatte frister melde seg til eksamen, og ha oppfylt de plikter som følger av § 4-1 om studierett.
- (4) En student har ikke adgang til å gå opp til samme eksamen mer enn tre ganger. Etter søknad kan høgskolen gi tillatelse til et fjerde forsøk i særlige tilfeller. Det gjelder egne regler for antall forsøk på bacheloroppgaver, masteroppgaver og mappeeksamen, jf. § 5-7.

§ 5-5. Forkunnskaper og obligatoriske arbeidskrav

- (1) Emnebeskrivelsen kan fastsette krav til forkunnskaper for å melde seg til undervisning og eksamen i et emne.
- (2) Emnebeskrivelsen fastsetter obligatoriske arbeidskrav for å få adgang til å gå opp til eksamen i emnet.
- (3) Studenter som ikke får godkjent obligatoriske arbeidskrav må som hovedregel delta på nytt i sin helhet ved neste ordinære gjennomføring av emnet.
- (4) En student kan søke om tilrettelegging av obligatoriske arbeidskrav i henhold til universitets- og høgskoleloven § 10-5. En alternativ plan må som hovedregel være gjennomført før avsluttende vurdering i emnet.
- (5) Godkjente obligatoriske arbeidskrav er gyldige så lenge emnet tilbys uendret.

- (6) Praksis vurderes til «bestått/ikke bestått». Ved tvil om bestått skal studenten varsles så tidlig som mulig. En student har normalt to forsøk på samme praksisperiode.

§ 5-6. Oppmelding til eksamen

- (1) Dato for ordinær eksamen skal normalt være kunngjort senest ved starten av det semesteret eksamen er planlagt gjennomført. Dato for ny eksamen skal være kunngjort senest to uker før eksamensdato.
- (2) Eksamenssted følger undervisningsstedet. I emner med utelukkende digital undervisning med en eksamensform som krever oppmøte er eksamenssted Diehtosiida. For bidrags-/oppdragsfinansierte studier kan det avtales egne bestemmelser for valg av eksamenssted.
- (3) Etter søknad kan eksamen avlegges utenfor lokalitetene for ordinær eksamen. Høgskolen må godkjenne eksamensstedet. Søknaden avgjøres administrativt og skal leveres senest tre uker før eksamen, eller fem uker dersom eksamen ønskes gjennomført i utlandet. Studenten dekker selv ekstrakostnader i forbindelse med dette. Styret fastsetter særskilt avgift for ekstraarbeidet dette medfører.
- (4) Studenten melder seg til eksamen i emner gjennom å registrere seg innen fastsatte frister i studiekalenderen. Studenten er selv ansvarlig for å kontrollere at sine eksamensmeldinger til enhver tid er korrekte, samt å holde seg orientert om eksamenstid og -sted.
- (5) Der det gjelder særlige frister for oppmelding til ny/utsatt eksamen, må studenten selv melde seg innen fristen for den aktuelle eksamen.
- (6) Dersom det foreligger særlige tungtveiende grunner, kan studenten søke om oppmelding til eksamen etter fristen.
- (7) Kandidater kan selv trekke seg fra eksamen senest 10 dager før eksamensdato. Kandidater kan trekke seg fra levering av masteroppgave frem til innleveringsfrist. Slike tilfeller registreres ikke eksamensforsøk.

§ 5-7. Særskilte bestemmelser om bacheloroppgave, masteroppgave og mappeeksamen

- (1) Det gis adgang til inntil 3 forsøk på bacheloroppgave. Dersom en oppgave blir vurdert til ikke bestått, kan kandidaten velge mellom å levere oppgaven på nytt i bearbeidet form eller å levere en helt ny oppgave. Kandidaten kan levere samme oppgave i bearbeidet form én gang. Dersom oppgaven er resultat av et gruppearbeid, kan gruppen levere samme oppgave i bearbeidet form én gang. En oppgave som er resultat av et gruppearbeid kan ikke bearbeides individuelt. Ny innlevering av bearbeidet oppgave regnes som et tellende eksamensforsøk. Dersom en bearbeidet oppgave blir vurdert til ikke bestått, må kandidaten utarbeide en helt ny oppgave. Ved innlevering av ny oppgave, må normalt obligatoriske arbeidskrav knyttet til bacheloroppgave gjennomføres på nytt. Bestemmelsene i dette ledd gjelder tilsvarende for obligatorisk forsknings- og utviklingsoppgave i grunnskolelærerutdanningen.
- (2) Det er adgang til inntil 2 forsøk på masteroppgave. Dersom oppgaven vurderes til ikke bestått, kan kandidaten velge å levere oppgaven én gang på nytt i bearbeidet form eller levere en helt ny oppgave. En oppgave som er resultat av gruppearbeid, kan ikke bearbeides individuelt. Ny innlevering av bearbeidet oppgave regnes som et eksamensforsøk.
- (3) Dersom en mappeeksamen blir vurdert til ikke bestått, kan kandidaten ved ny eksamen levere samme mappeeksamen i bearbeidet form. Mappeeksamen som er resultat av gruppearbeid, kan

ikke bearbeides individuelt. Ny innlevering av bearbeidet mappeeksamen regnes som et eksamensforsøk. Dersom kandidaten ikke fremstiller seg til ny eksamen eller ikke består ny eksamen, henvises kandidaten til neste ordinære mappeeksamen. Ved neste ordinære eksamen må kandidaten utarbeide en ny mappeeksamen.

- (4) Dersom kandidaten i henhold til universitets- og høgskoleloven § 12-4 har fått annullert oppgave som er nevnt i denne bestemmelsen, må kandidaten ved et eventuelt nytt forsøk utarbeide helt ny oppgave.
- (5) Oppgaver som nevnt i denne bestemmelsen kan ikke leveres til ny vurdering i bearbeidet form etter bestått resultat.
- (6) Mastergradsoppgaver eller tilsvarende er i utgangspunktet offentlige og gjøres åpent tilgjengelig i høgskolens digitale arkiv så fremt de ikke inneholder opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. Den enkelte kandidat kan reservere seg mot at sin oppgave blir gjort åpent tilgjengelig. Høgskolen kan også unnta oppgaver fra offentligheten dersom det foreligger tungtveiende grunner.

KAPITTEL 6. GJENNOMFØRING AV EKSAMEN

§ 6-1. Språk

Eksamensoppgaver ved Samisk høgskole er på samisk og besvares på samisk, hvis ikke annet er fastsatt i emnebeskrivelsen.

§ 6-2. Digital eksamen

Kandidater må som hovedregel disponere egen bærbar datamaskin til bruk ved eksamen. Nødvendig programvare skal gjøres tilgjengelig for studentene i god tid før eksamen. Kandidatene er selv ansvarlige for å ha installert nødvendig programvare før eksamen. Det kan søkes Samisk høgskole om lån av PC ved særskilte tilfeller.

§ 6-3. Hjelpemidler til eksamen

- (1) Hva som er tillatte hjelpemidler ved eksamen skal gjøres kjent for kandidatene skriftlig senest en uke før eksamen, og skal fremgå av eksamensoppgaven.
- (2) Kandidaten er selv ansvarlig for å gjøre seg kjent med hva som er tillatte hjelpemidler ved den enkelte eksamen.

§ 6-4. Eksamenstid

En eksamen anses som påbegynt når eksamensoppgaven deles ut eller gjøres tilgjengelig.

§ 6-5. Fravær fra eksamen og avbrutt eksamen

- (1) Den som ikke trekker seg fra eksamen innen fristene angitt i § 5-6 sjuende ledd, og som ikke har fått godkjent gyldig fravær fra eksamen, regnes for å ha fremstilt seg til eksamen og brukt ett eksamensforsøk.

- (2) Kandidater som uteblir fra en eksamen, og som påberoper seg gyldig fravær fra denne, må innen 5 dager fremlegge skriftlig dokumentasjon av forholdet. Ved egen sykdom eller sykdom i nærmeste familie skal det fremlegges legeerklæring. Legeerklæringen må være egnet til å dokumentere fravær for den konkrete eksamenen.
- (3) Dersom en kandidat avbryter eksamen som gjennomføres under tilsyn uten å levere sin besvarelse eller leverer en blank besvarelse, regnes dette som avbrutt eksamen. Kandidater som avbryter en påbegynt skoleeksamen, skal undertegne og levere skjema for avbrutt eksamen. Avbrutt eksamen regnes som et tellende eksamensforsøk. Gyldig fravær etter § 6-5 andre ledd, gjelder tilsvarende for kandidater som avbryter eksamen.
- (4) Ved forsinket innlevering av hjemmeeksamen kan studieadministrasjonen innvilge inntil 48 timers utsettelse dersom kandidaten samtidig leverer skriftlig legeerklæring som bekrefter akutt sykdom eller nødsituasjon i nærmeste familie. For mappevurdering og lengre arbeidsoppgaver vurderes forlenget frist av studiekoordinator i samråd med studieadministrasjonen.
- (5) Ved fravær fra muntlig eller praktisk del der eksamen utgjøres av skriftlig arbeid med påfølgende justering etter muntlig eller praktisk eksamen, beholdes midlertidig karakter etter § 9-2 andre ledd til justering er gjennomført og endelig karakter gitt. Dersom det skriftlige arbeidet ble vurdert til ikke bestått er denne karakteren endelig.
- (6) Kandidater som har levert sin eksamensbesvarelse, kan ikke påberope seg gyldig fravær og på denne måten unndra eksamensbesvarelsen fra sensur.

KAPITTEL 7. FUSK, ANNULLERING OG UTESTENGING

§ 7-1. Fusk, annullering og utestengelse

- (1) Som fusk eller forsøk på fusk regnes blant annet:
 - a. Å benytte eller ha tilgang til ulovlige hjelpemidler under eksamen.
 - b. Å presentere andres arbeid som sitt eget uten tilstrekkelig kildehenvisning eller uten tydelig markering av sitat.
 - c. Å levere praktisk eller kunstnerisk arbeid som er utført av andre enn studenten(e) selv.
 - d. Å levere arbeid som er utført av andre enn studenten(e) selv.
 - e. Ureglementert samarbeid mellom studenter eller grupper.
 - f. Fabrikasjon eller forfalskning av data.
 - g. Å skaffe seg eksamensoppgaven på urettmessig måte før eksamen.
 - h. Å gjenbruke eget tidligere innlevert arbeid som har gitt resultat, uten å opplyse om dette.
- (2) Fusk eller forsøk på fusk ved obligatoriske arbeidskrav der det inngår et element av vurdering fra høgskolens side, følger samme bestemmelser som fusk ved eksamen.
- (3) Bestemmelsene om fusk ved eksamen gjelder også for eksamener i opplæringsdelen av et ph.d.-program.
- (4) Manglende kjennskap til regler om fusk, kildebruk, tillatte hjelpemidler, retningslinjer for eksamen og lignende fritar ikke studenten for ansvar.
- (5) Studenter som grovt uaktsomt eller forsettlig har fusket eller forsøkt å fuske ved eksamen, kan få eksamen annullert, utestenges fra høgskolen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved alle institusjoner under universitets- og høyskoleloven i inntil ett år. I særlig grove tilfeller kan

- studenten utestenges i inntil to år. For ph.d.-studenter som er ansatt ved universitet eller høgskolen gjelder særlige regler, se universitets- og høgskoleloven § 13-1 andre ledd og § 13-2.
- (6) Annullering av eksamen som følge av fusk eller forsøk på fusk, regnes som et eksamensforsøk.

KAPITTEL 8. SENSUR

§ 8-1. Vurderingsuttrykk

- (1) Følgende vurderingsuttrykk benyttes ved høgskolen:
- Bestått / ikke bestått
 - En gradert karakterskala med fem trinn fra A til E for bestått, og F for ikke bestått. Det er fastsatt generelle, kvalitative beskrivelser av skalaen, som finnes på høgskolens nettsider.
- (2) I emner med flere vurderinger må alle delene være bestått før det gis endelig karakter i emnet.
- (3) Dersom en student har avlagt samme eksamen flere ganger, legges den beste karakteren til grunn.

§ 8-2. Sensorordninger

- (1) Det skal benyttes to sensorer i følgende tilfeller:
- Ved bedømmelse av kandidaters selvstendige arbeid på lavere grads nivå (bacheloroppgave eller kandidatoppgave) og eksamener som alene utgjør 15 studiepoeng eller mer.
 - Ved bedømmelse av muntlig eksamen og vurdering av praktiske eksamener og lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve og derfor ikke kan påklages.
- (2) Det skal benyttes to sensorer, hvorav minst én ekstern sensor, i følgende tilfeller:
- Ved bedømmelse av kandidaters selvstendige arbeid på masternivå (masteroppgave).
 - Ved ny sensur (klagesensur) i henhold til universitets- og høgskoleloven § 11-10.
- (3) Ekstern sensor kan ikke ha vært ansatt ved Samisk høgskole i siste foregående semester.

§ 8-3. Sensur

- (1) Sensorer oppnevnes av instituttleder ved det enkelt institutt. Klagesensorer oppnevnes samtidig.
- (2) Det skal utarbeides skriftlig sensorveiledning for alle eksamener. Sensorveiledningen skal være tilgjengelig for sensorene i forbindelse med sensur. Sensorveiledningen gjøres tilgjengelig for kandidatene senest etter at resultatet av sensuren er kunngjort.
- (3) Kandidaten skal sikres anonym sensur så langt det er mulig.
- (4) Ved vurdering av bachelor- og masteroppgaver kan ikke kandidatens veileder være sensor. Ved behov kan sensorkommisjonen be veileder om en skriftlig redegjørelse for veiledningsprosessen.
- (5) Sensuren skal kunngjøres senest 15 virkedager etter eksamen dersom ikke styret i forskrift har vedtatt annen sensurfrist i samsvar med universitets- og høgskoleloven § 11-7.
- (6) Følgende sensurfrister gjelder for masteroppgaver og lignende arbeider:
- For bacheloroppgaver av minst 20 studiepoengs omfang skal sensur kunngjøres innen 20 virkedager fra innleveringsfristen.
 - For masteroppgaver skal sensur kunngjøres innen 30 virkedager fra innleveringsfristen.

- (7) For muntlige eller praktiske eksamener skal sensur kunngjøres senest 24 timer etter siste eksamensdag i eksamensavviklingen.
- (8) For skriftlige arbeid med etterfølgende justering av karakter etter muntlig eller praktisk eksamen, kunngjøres sensur for det skriftlige arbeidet senest 24 timer før muntlig eller praktisk eksamen. Det skriftlige arbeidet må være vurdert til bestått for å kunne avlegge etterfølgende muntlig eller praktisk eksamen. Der det skriftlige arbeidet er vurdert til F er denne karakteren endelig.

§ 8-4. Adgang til eksemplarframstilling ved plagiatkontroll

Sensur kan omfatte plagiatkontroll av innleverte eksamensbesvarelser og studentarbeid. Høgskolen kan lagre og bruke eksamensbesvarelser og studentarbeider (eksemplarframstilling) i forbindelse med plagiatkontroll av fremtidige eksamensbesvarelser og studentarbeid.

KAPITTEL 9. BEGRUNNELSE OG KLAGE

§ 9-1. Begrunnelse for karakterfastsetting

- (1) Kandidaten kan kreve begrunnelse for vurderingen av sin eksamensprestasjon.
- (2) For skriftlige eksamener må krav om begrunnelse være fremsatt innen en uke etter sensur er kunngjort.
- (3) For muntlige eksamener eller ved bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakter er meddelt.
- (4) For eksamen hvor den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve kan krav om begrunnelse fremsettes først når den endelige karakteren er kunngjort.
- (5) Begrunnelse skal gis innen to uker. Sensor avgjør om begrunnelse skal gis skriftlig eller muntlig.
- (6) Det er en individuell rett til å be om begrunnelse ved gruppeeksamen.

§ 9-2. Klage over karakterfastsetting

- (1) Klage over karakterfastsetting fremsettes innen tre uker fra resultatet ble kunngjort. Har kandidaten fremsatt krav om begrunnelse eller klaget over formelle feil, løper klagefristen for sensur fra tidspunktet begrunnelse er gitt eller klagen over formelle feil avgjort. Ved gruppeeksamen vil en slik utvidelse av klagefrist kun gjelde for de kandidater som har fremsatt krav om begrunnelse eller klaget over formelle feil ved eksamen.
- (2) For eksamen hvor den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve kan klage fremsettes først når den endelige karakteren er kunngjort. Dersom eksamen består av skriftlig prøve med muntlig justering, og karakteren endres etter ny sensur av den skriftlige del av eksamenen, avholdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.
- (3) Bedømmelse ved muntlig eksamen, praksis, praktiske eksamener eller lignende, som etter sin art ikke kan etterprøves, kan ikke påklages.
- (4) Sensorene skal ikke få opprinnelig karakter, opprinnelig sensors begrunnelse for denne eller studentens begrunnelse for klagen.
- (5) Dersom karakteren ved ny sensur avviker med to eller flere karakterer fra opprinnelig sensur, skal saken vurderes på nytt før endelig karakter fastsettes. Sensorene fra opprinnelig sensur og ny sensur skal foreta vurderingen i fellesskap. Dersom flertallet av sensorene ikke blir enige om

karakteren, skal høgskolen oppnevne en ytterligere sensor som skal delta i fastsettingen av karakteren. Begrunnelse for ny karakter skal gis skriftlig.

- (6) Det er individuell klagerett ved gruppeeksamen. En eventuell endring av karakter etter klage vil kun gjelde for den som har klaget.

§ 9-3. Klage over formelle feil

Formelle feil ved eksamen eller sensur kan påklages i henhold til universitets- og høgskoleloven § 11-9. Slik klage må fremsettes innen tre uker etter at kandidaten ble kjent med det forholdet som ligger til grunn for klagen. Dersom det er fremsatt krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen, løper klagefristen etter denne paragrafen fra kandidaten har fått begrunnelsen eller klagen er endelig avgjort.

KAPITTEL 10. VITNEMÅL OG KARAKTERUTSKRIFT

§ 10-1. Vitnemål

- (1) Samisk høgskole utsteder vitnemål for oppnådd grad, bachelorgrad, mastergrad, ph.d. eller for andre studieprogram.
- (2) Når en student fullfører studiet og blir kvalifisert for en grad, utstedes som hovedregel digitalt vitnemål.
- (3) Samisk høgskole utsteder som hovedregel vitnemål på samisk. Diploma Supplement og Transcript of Records vedlegges vitnemålet.
- (4) I følgende tilfeller kan vitnemål utstedes på papir:
 - a. dersom studenten mangler norsk fødselsnummer eller D-nummer
 - b. dersom studenten har fått digitalt vitnemål, men har behov for å vise fram et vitnemål på papir til utdanningsinstitusjoner eller arbeidsgivere i utlandet.
- (5) Ved tap av vitnemål utstedt på papir, kan studenten i særskilte tilfeller (for eksempel ved brann) få utstedt duplikat etter søknad. Søknaden må være dokumentert. Studenten vil bli avkrevd avgift for utstedelse av duplikat.

§ 10-2. Karakterutskrift

- (1) Kandidaten kan fortløpende og ved fullførte studier få utstedt karakterutskrift.
- (2) Karakterutskriften skal vise karakter for alle emner hvor kandidaten har bestått eksamen. Resultat fra deksamener fremgår normalt ikke.

KAPITTEL 11. PRIVATISTER

§ 11-1. Privatister

- (1) Privatisters adgang til undervisning ved høgskolen er begrenset til offentlige forelesninger.
- (2) Privatister har rett til å fremstille seg til eksamen dersom de har søkt innen fastsatt frist, og har dokumentert at de oppfyller opptakskravene og alle andre krav for å melde seg til eksamen, herunder særlige forkunnskapskrav og obligatoriske arbeidskrav. Privatisters oppmelding til eksamen i emner som inngår i oppdragsfinansierte studier skal normalt avvises.
- (3) Privatister kan i tillegg til ordinær semesteravgift avkreves eksamensavgift fastsatt av styret.

KAPITTEL 12. DIVERSE BESTEMMELSER

§ 12-1. Utfyllende bestemmelser

Forsknings- og studiestyret kan gi utfyllende bestemmelser til denne forskriften. De skal ikke innebære innskrenkninger i de rettigheter og plikter som studenten har etter denne forskriften.

§ 12-2. Språkversjoner

Forskriften foreligger både på samisk og norsk. Dersom det er motstrid mellom de to språkversjonene, gjelder den samiske versjonen.

§ 12-3. Ikrafttredelse

- (1) Forskriften trer i kraft 1. juli 2026
- (2) Fra 1. juli 2026 oppheves forskrift om eksamen og sluttvurdering ved Samisk høgskole (2011) og forskrift om bachelorgrad ved Samisk høgskole (2015).

Anne Karen Hætta Bals

Fra: Studentombudet <studentombudet@uit.no>
Sendt: bearjadat 2025 čakčamánnu 5 09:43
Til: Anne Karen Hætta Bals
Kopi: maretmeloy
Emne: Sv: Utkast til ny forskrift om studier og eksamen ved Samisk høgskole

Hei,

Jeg har nå sett nærmere på forskrifta og jeg har noen kommentarer. Dere bør se på nummereringen av bestemmelsene. Det er flere bestemmelser som har samme paragrafnummer.

§ 2-3.

Ordlyden 30 til 60 studiepoeng angir et stort spenn i hvor omfangsrik en masteroppgave kan være. Satt på spissen så kan dette forstås slik at studenten kan velge at de ønsker en masteroppgave på med et valgfritt antall studiepoeng. Jeg forestår at man endrer til "30 eller 60 studiepoeng". Dette gjør det klart at masteroppgaven enten er et halvårs- eller helårs arbeid.

§ 3-4

Jeg er litt usikker på denne regelen. Hvilke type saker er det snakk om som gjør det tvingende nødvendig, og hvor store endringer skal være tillatt? For studentene så vil store endringer medføre at deres planlagte studieløp blir annerledes enn det som de har forutsett, gitt at de har inngått en avtale med institusjonen om hvilke emner, eksamensordninger o.l. som de skal gjennomføre. Det må være forutsigbart for studentene hvordan det neste studieåret skal være.

§ 4-1

(2) Det bør legges til at fristen for registrering vil bli publisert på høgskolens nettside.

Felleskommentar til 4-1 (3) og 4-2 Opphør av studierett. Slik 4-1 (3) er beskrevet så omhandler den både varighet på studierett og hva som ikke regnes med dersom studenten står i fare for å miste studieretten sin. Etter min mening blir dette litt vanskelig å forstå, siden det kommer en ny bestemmelse som omhandler opphør av studierett hvor tidsangivelsen ikke er regnet med. Derfor bør bestemmelsen muligens deles i to, hvor den første delen omhandler hvor lenge en studierett er gyldig. Del to omhandler en mulighet for å søke om å få beholde studieretten sin utover det aksepterte på ett år. Alternativt så kan man vurdere å beskrive når studenten mister sin studierett, eksempelvis at studieretten opphører når studenten er mer enn ett år forsinket, ikke har semesterregistrert seg osv.

Mitt forslag er å ta utgangspunkt i UiTs bestemmelser i § 48 og 49 i studieforskriften for å dele dette i to deler, se <https://lovdata.no/forskrift/2020-06-26-1617/§48>. § 48 sier noe om når studieretten automatisk bortfaller, mens § 49 sier noe om når UiT aktivt må gå inn å frata noen studieretten sin. Dette kan vi gjerne diskutere nærmere.

§ 4-3 Faglig godkjenning av utdanning og kompetanse.

Jeg tror det er tilstrekkelig å vise til universitets- og høyskoleloven kapittel 9, da dette kapittelet er svært utfyllende. Ved å bare vise til kapittelet, så hindrer man dobbeltbehandling. Universitets- og høyskoleloven vil uansett gå foran forskrift hvis det er motstrid. Det eneste som bør være sagt eksplisitt er reduksjon av studiepoeng ved overlapp av faglig innhold.

Kapittel 5 har ingen regler om kontinuasjonseksamen. Et eksempel som kan benyttes er f.eks. Forskrift om studium ved Universitetet i Bergen § 8-4, se <https://lovdata.no/forskrift/2023-06-15-1359/§8-4>

§ 6-5

Bestemmelsen bør inneholde en regel om at en student ikke kan unndra seg vurdering etter at eksamensbesvarelsen er levert.

§ 8-1 Vurderingsuttrykk

Her bør det være en beskrivelse av hver karakter, se f.eks. UiOs (<https://lovdata.no/forskrift/2005-12-20-1798/§6-1>) eller UiTs beskrivelser (<https://lovdata.no/forskrift/2020-06-26-1617/§35>).

§ 9-1 Begrunnelse for karakterfastsetting

(5) Til informasjon så velger jeg å si noe om dette også. Det er nødvendigvis ikke behov for å ha dette med i selve bestemmelsen, men dette er noe som høgskolen bør være klar over. For studenter med funksjonsnedsettelse eller andre særskilte behov, og som har krav på tilrettelegging etter § 10-5, skal begrunnelsen gis på en måte som ivaretar behovet for tilretteleggingen. For eksempel må begrunnelsen for karakteren gis skriftlig til studenter som har nedsatt eller manglende hørsel, eller som har andre særskilte utfordringer som gjør at en muntlig begrunnelse ikke vil sette studenten i stand til å vurdere om det skal framsettes klage. En manglende skriftlig begrunnelse kan i slike tilfeller være et brudd på studentens rett til individuell tilrettelegging, jf. § 10-5. Det samme vil gjelde hvis en student har fått tilrettelagt muntlig eksamen i stedet for skriftlig. Da må begrunnelsen gis muntlig hvis studenten trenger det. Dette følger direkte av forarbeidene, se Prop. 126 L (2022-2023) på side 343.

Jeg tar gjerne et møte med dere dersom dere ønsker å diskutere dette nærmere med meg.

Med vennlig hilsen

Erlend Berntsen
studentombud

T: +47 77 64 46 46
studentombudet@uit.no

UiT Norges arktiske universitet

Fra: Anne Karen Hætta Bals <annekhh@samas.no>

Sendt: fredag 22. august 2025 14:06

Til: Studentombudet <studentombudet@uit.no>

Kopi: maretmeloy <maretmeloy@gmail.com>

Emne: Utkast til ny forskrift om studier og eksamen ved Samisk høgskole

Hei!

Som avtalt sendes her utkast til ny forskrift om studier og eksamen ved Samisk høgskole til dere, og vi håper dere kan se gjennom og komme med tilbakemeldinger på den.

Fint om dere kunne sett på den til 5.9. Deretter er planen å sende forslaget til oversettelse og deretter legger den ut på høring internt og til studentene, før det fremmes til styret i 11.12.

Setter prosjektleder Marit Meløy på kopi. Send gjerne tilbakemeldinger også direkte til henne.

Dearvuodáiguin

Anne Karen Hætta Bals
Oahpporáddeaddi

Tlf: +47 78 44 85 21

E-boasta: annekhh@samas.no

FORSKRIFT OM STUDIER OG EKSAMEN VED SÁMI ALLASKUVLA – UTKAST 18.8.25

KAPITTEL 1. GENERELLE BESTEMMELSER

§ 1-1 Virkeområde

(1) Forskriften gjelder for grader, studieprogram og emner ved Sámi allaskuvla på lavere og høyere grads nivå. Forskriften skal bidra til å sikre kvaliteten i studieprogram og emner ved høyskolen og regulerer studentens rettigheter og plikter.

(2) Forskriften gjelder også for opplæringsdelen i doktorgradsutdanningene. I det øvrige reguleres denne utdanningen av forskrift om graden philosophiae doctor ved Samisk høyskole. Ved motstrid vil Ph.d-forskriften gå foran denne forskriften.

(3) For studier hvor det er fastsatt nasjonale rammeplaner med bestemmelser som avviker fra denne forskriften, gjelder rammeplanens bestemmelser.

(4) Denne forskriften gjelder også for personer som avlegger eksamen etter lov om universiteter og høyskoler § 11-4 uten å være tatt opp som student (privatister), dersom ikke annet er bestemt i fagplan/studieplan eller emnebeskrivelsen.

§ 1-2 Definisjoner

I forskriften brukes følgende begreper;

a) Studieprogram

Med studieprogram menes en studieenhet som består av en samling emner med totalt læringsutbytte som tilbys studenter å søke på og bli tatt opp til. Et studieprogram kjennetegnes ved at det ikke er nødvendig å søke nytt opptak for å ta nye emner innenfor studieprogrammet.

b) Studieplan

Plan som blant annet beskriver opptakskrav, innhold, emner og læringsutbytte i et studieprogram. I studieplanen skal det fremgå eventuelle krav til selvstendig arbeid, hvilke emner som er obligatoriske og valgfrie. Studieplan kan også omtales som programplan eller fagplan.

c) Emne

Studiepoenggivende enhet med egen avsluttende vurdering. Fullført emne skal gis eget karakteruttrykk.

d) Emnebeskrivelse

En beskrivelse av blant annet innhold, omfang, læringsutbytte, vurderingsordning i et emne.

e) Rammeplan

En plan for studier der departementet har fastsatt nasjonale rammer for studieinnholdet.

f) Fagplan

En fagplan er en betegnelse for en plan for den enkelte utdanningsinstitusjonen med nærmere beskrivelse av det faglige innholdet i studier som er regulert av rammeplan

Commented [K01]: Kan fjernes, slik at den får lik utforming som resten av bestemmelsene

g) Fordypning

Gruppe av emner som er definert til å høre faglig sammen og som kan utfylle hverandre på en slik måte at de bygger på og går ut over grunnivået i et fag.

h) Studiepoeng

Mål på omfang og arbeidsmengde for et studiepoeng eller emne. 60 studiepoeng tilsvarer ett studieårs arbeidsinnsats ved fulltidsstudier.

i) Student

Person som gjennom opptak etter lov om universiteter og høyskoler kapittel 8 og tilhørende forskrifter, er tatt opp til studieprogram eller enkeltemner ved høgskolen.

j) Privatist

Person som etter lov om universiteter og høyskoler § 11-4 er gitt adgang til å gå opp til eksamen uten å være tatt opp som student.

k) Utdanningsplan

Utdanningsplanen er en gjensidig forpliktende avtale mellom universitetet og studenten for gjennomføring av et studieprogram av minimum 60 studiepoengs omfang. Utdanningsplanen bygger på studieprogrammets studieplan, og skal blant annet vise hvilke emner studenten skal gjennomføre til enhver tid.

l) Kandidat

Person som fremstiller seg til vurdering, herunder både studenter og privatister.

m) Vurdering

Betegnelse på alle typer bedømmelse av kandidatens kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse. Alle vurderinger som fremgår av emnebeskrivelsen, må være godkjent/bestått for å få endelig karakter og tellende studiepoeng.

n) Eksamen

Vurderingsform som omfatter alle typer prøving som gir grunnlag for fastsettelse av selvstendig karakter for et emne, enten ved at resultatet skal inngå på vitnemål/karakterutskrift eller innregnes i en samlet karakter på vitnemål/karakterutskrift.

o) Vitnemål

Dokument som bekrefter fullført grad eller yrkesutdanning.

p) Diploma Supplement

Engelsk vitnemålstillegg vitnemålsvedlegg som gir informasjon om: kandidatens kvalifikasjon, utdanningens innhold, institusjonen som har gitt utdanningen, landets utdanningssystem

q) Karakterutskrift

Oversikt over oppnådde resultater som ikke fører, eller har ført, frem til grad

KAPITTEL 2. GRADER

§ 2-1 Grader

Sámi allaskuvla kan tilby studietilbud og tildele grader i samsvar med forskrift 28. juni 2024 nr. 1392 til universitets- og høyskoleloven.

§ 2-2 Bachelorgrad

- (1) Graden bachelor tildeles for treårige utdanninger på 180 studiepoeng, i ett av følgende studieløp:
 - a. studieprogram av 180 studiepoengs omfang som i henhold til nasjonal rammeplan gir bachelorgrad.
 - b. studieprogram av 180 studiepoengs omfang, med fordypning av minst 90 studiepoengs omfang som i henhold til vedtak i styret for Samisk høgskole gir bachelorgrad.
 - c. yrkesrettet studieløp med omfang på minst 120 studiepoengs omfang, med tillegg av emner på til sammen 60 studiepoeng.
 - d. selvkomponert studieløp av 180 studiepoengs omfang, jf. tredje ledd.
- (2) I grunnlaget for bachelorgraden skal det inngå et selvstendig arbeid av minimum 10 studiepoengs omfang. Arbeidet kan være av teoretisk, praktisk eller kunstnerisk art og kan være utført individuelt eller i gruppe.
- (3) Det kan etter søknad utstedes vitnemål for en selvkomponert bachelorgrad, basert på følgende grunnkrav:
 - a. Graden må **innholde** en fordypning på minst 90 studiepoeng i et fagområde hvor av 20 studiepoeng er på nivå 2, og 30 studiepoeng i et annet fagområde.
 - b. I grunnlaget for graden skal det som hovedregel inngå en bacheloroppgave eller annet selvstendig arbeid av minimum 10 studiepoengs omfang. Dette arbeidet kan være av teoretisk, praktisk eller kunstnerisk art, og kan være utført individuelt eller i gruppe.
 - c. Minst 60 studiepoeng må være tatt ved Samisk høgskole, og 60 studiepoeng kan ikke ha inngått i en tidligere grad eller yrkesutdanning
- (4) Ved tildeling av graden bachelor på ny eller på et grunnlag som helt eller delvis inkluderer en tidligere tildelt grad, må tilknytningskravet og kravet til nye studiepoeng i henhold til forskrift om godkjenning av norsk og utenlandsk høyere utdanning og av realkompetanse være oppfylt. Dersom den nye bachelorgraden inneholder krav om bacheloroppgave eller

Commented [HB2]: Inneholde.

selvsteding arbeid, skal de nye studiepoengene normalt inkludere en annen bacheloroppgave/ **selvstending** arbeid enn den tidligere graden. Nye emner/enheter skal sammen med tidligere gjennomførte emner, eller i tillegg til disse, medføre at den nye graden har en annen faglig fordypning enn tidligere oppnådd grad.

Commented [HB3]: Selvstendig

- (5) Studentene har krav på veiledning i arbeidet med bacheloroppgaven. Det kan settes som krav at studenten må ha møtt til veiledning for å kunne levere oppgaven.

§ 2-3 Mastergrad

- (1) Krav til innhold og omfang i mastergrad fremgår av forskrift til universitets- og høyskoleloven gitt av departementet.
- (2) Masteroppgaver kan ha et omfang på 30 til 60 studiepoeng.
- (3) Studentene har krav på veiledning i arbeidet med masteroppgaven. Det kan settes som krav at studenten må ha møtt til veiledning for å kunne levere oppgaven
- (4) Ved tildeling av graden master på ny eller på et grunnlag som helt eller delvis inkluderer en tidligere tildelt grad, må tilknytningskravet og kravet til nye studiepoeng i henhold til forskrift om godkjenning av norsk og utenlandsk høyere utdanning og av realkompetanse være oppfylt. De nye studiepoengene skal normalt inkludere en annen masteroppgave enn den tidligere graden.

KAPITTEL 3. ORGANISERING AV STUDIEPROGRAM OG STUDIEKVALITET

§ 3-1 Studieåret

- (1) Undervisningsterminer fastsettes av Forsknings- og studiestyret og framkommer i studiekalenderen. I studiekalenderen framkommer også viktige frister studentene skal forholde seg til.
- (2) Studiekalenderen angir hovedeksamensperiode.

§ 3-2. Studieportefølje

- (1) Styret gjør vedtak om hvilke studieprogram som skal inngå i høyskolens studieportefølje
- (2) Styret vedtar etablering og nedlegging av studier av mer enn 30 studiepoengs omfang.
- (3) Forsknings- og studiestyret vedtar etablering og nedlegging av studier til og med 30 studiepoeng omfang.
- (4) Alle studieprogram må tilfredsstillende gjeldende krav for akkreditering av studieprogram som følger av nasjonale forskrifter.

§ 3-3 Studieplan

- (1) Forsknings- og studiestyret fastsetter studieplan for alle studieprogram som tilbys ved Samisk høyskole
- (2) Studentene har plikt til å sette seg inn i sin studieplan.

- (3) Alle emner ved Samisk høgskole skal være gitt en emnebeskrivelse
- (4) Retten til å fortsette et studium, og retten til å avlegge eksamen, kan være regulert av særskilte krav for hvert enkelt studieprogram.

§ 3-4 Endringer i studieplan

- (1) Instituttleder kan innenfor rammen av akkreditering godkjenne endringer i godkjente studieplaner og tilhørende emnebeskrivelser. Slike endringer skal ikke tre i kraft før nytt studieår.
- (2) Dersom det er tvingende nødvendig kan instituttleder likevel godkjenne endringer i studieplanen og tilhørende emnebeskrivelser underveis i studieåret. Slike endringer skal kunngjøres så tidlig som mulig, og studentene skal gis anledning til å uttale seg.
- (3) Studenter som berøres av endringer i studieplan skal sikres rimelige overgangsordninger.

§ 3-5 Pensum

Oversikt over pensum skal være tilgjengelig for studentene senest ved semesterstart.

§ 3-6 Språk

- (1) Språk ved undervisning og vurdering skal fremgå av studieplanen, og skal som hovedregel være samisk.
- (2) Det kan gjøres unntak fra hovedregelen dersom det er faglig begrunnet.
- (3) Enkeltforelesninger av gjesteforelesere kan likevel foregå på annet språk enn samisk.
- (4) I studier der undervisningsspråk er samisk kan deler av undervisningen gis på norsk, svensk eller finsk. I de tilfeller skal det tolkes til samisk ved behov. Engelsk tolkes ikke.

KAPITTEL 4. STUDIERETT, PERMISJON OG TILRETTELEGGING

§ 4-1 Studierett

- (1) Den som har akseptert tilbud om studieplass ved høgskolen har studierett til vedkommende studieprogram eller emne.
- (2) Studierett krever at studenten betaler semesteravgift og registrerer seg på fastsatt måte og innen fastsatt frist hvert semester.
- (3) En student som har akseptert tilbud om studieplass opprettholder studieretten i inntil 50 % tid utover normert studietid, eller minimum ett år. Høgskolen kan etter søknad fra studenten, gjøre unntak fra bestemmelsen. I tidsbegrensningen inngår ikke utsatt studiestart og midlertidig utestengelse fra høgskolen.

§ 4-2 Utdanningsplan

- (1) Alle studenter skal ha en individuell utdanningsplan jf. universitets- og høgskoleloven § 11-3. Utdanningsplanen skal vise innhold og progresjon i den planlagte utdanningen for studenten, og være satt opp slik at studenten skal kunne gjennomføre studiet på normert tid.
- (2) Utdanningsplanen skal bekreftes av studenten som del av registreringen hvert semester, se § 3-1 2.
- (3) Studenter med normal studieprogresjon skal kunne fullføre programmet de er tatt opp til uten at programmets nivå og læringsmål endres. Ved endringer i programmets emner eller oppbygging underveis i studieløpet, skal dette planlegges slik at studentene kan fullføre programmet uten forsinkelser.

Commented [HB4]: Jeg tenker at denne setningen ikke gir noe særlig i en forskrift. For det første sier det seg selv at en studieplan inneholder egne regler og krav for studiet. For det andre sier den ingenting om hvilke krav, menes det progresjonskrav og obligatoriske aktiviteter? Tenker at setningen enten bør konkretiseres eller fjernes.

Commented [HB5]: Det er bevisst at faglige forsinkelser skal inngå i tidsbegrensningen ja? Hva med permisjon, det bør vel nevnes at det ikke inngår i tidsberegningen? Forresten, skal det stå tidsbegrensning og ikke tidsberegning? Vi bruker tidsberegning.

- (4) Dersom studenten blir vesentlig forsinket i sine studier i forhold til utdanningsplanen, kan høgskolen pålegge endring av utdanningsplanen. I vurderingen av om en student er vesentlig forsinket, skal antallet studiepoeng studenten mangler tas i betraktning. Studenten vil også kunne være vesentlig forsinket dersom studenten ikke oppfyller de forkunnskapskravene som følger av studieplanen for å ta emner senere i studieprogrammet. Studenten skal bidra til å utarbeide ny utdanningsplan. Ved etterfølgende endring av utdanningsplanen bør krav til høyere progresjon pr. studieår enn normalt, unngås.

§ 4-3 Faglig godkjenning av utdanning og kompetanse

1. Søknader om faglig godkjenning behandles i tråd med bestemmelsene i lov om universiteter og høyskoler §§ 9-1, 9-2 og 9-3. Tilsvarende gjelder også for emner avlagt ved egen institusjon.
2. Faglig godkjenning etter denne bestemmelsen kan kun foretas i den utstrekning som følger av forskrift om godkjenning av norsk og utenlandsk høyere utdanning og av realkompetanse. Utdanning fra lavere nivå, f.eks. videregående skole, kan ikke innpasses.
3. En søknad om innpassing krever grundig dokumentasjon av innhold og nivå på den tidligere utdanningen. Gjeldende rutiner og frister er nærmere beskrevet på Samisk høgskoles nettside.
4. Det skal ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold i samme grad.
5. Det gis normalt ikke godkjenning for deler av emner.
6. Overlapping i faglig innhold gir reduksjon i studiepoeng, og skal fremgå av karakterutskrift eller vitnemål. Studiepoengreduksjon foretas i det emnet som gir det gunstigste resultat for studenten.
7. Faglig godkjenning etter disse bestemmelsene skal fremgå av vitnemål.
8. Studenter som skal ta deler av sin utdanning ved annen institusjon bør søke om forhåndsgodkjenning.
9. Studie- og forskningssjef avgjør søknader om innpass. Forsknings- og styret kan gi nærmere bestemmelser om vurderinger knyttet til vurdering av kompetanse.

§ 4-2 Opphør av studierett

Studieretten opphører:

- a. Når studiet er fullført.
 - b. Dersom studenten skriftlig melder at hen ønsker å avslutte studiene.
 - c. Dersom studenten unnlater å oppfylle sine plikter etter § 3-1, og eventuelt ikke har blitt innvilget permisjon fra studiet.
- (2) Den som mister studieretten, kan søke om nytt opptak til studiet.
- (3) Etter søknad kan studieretten i særskilte dokumenterbare tilfeller forlenges eller gjenopprettes. Søknad behandles av studieadministrasjonen i samråd med instituttleder.

§ 4-3 Permisjoner

Commented [KO6]: Hvordan stiller dette seg opp mot Prop.126 L (2022-2023) s. 326 tredje siste avsnitt.

Commented [KO7R6]: Bestemmelsen innebærer at institusjonen skal godkjenne faginnhold fra andre universiteter og høyskoler, det vil si at det gis full uttelling for utdanningen de har tatt, inkludert full uttelling i studiepoeng, i den grad den faglig passer inn i studieprogrammet ved den nye institusjonen. Hvis det er praktisk mulig, kan institusjoner også godkjenne deler av emner eller eksamener. Bestemmelsen er en videreføring av den tidligere bestemmelsen om at utdanning fra andre institusjoner skulle godkjennes tid for tid, men tilpasset dagens gradsstruktur. Det bør derfor utvises fleksibilitet i godkjenningsarbeidet

Commented [KO8]: Bør reglene om fratak av studierett som følge av eksamensforsøk/praksisforsøk uten at studenten er innvilget dispensasjon og forsinkelse uten gyldig grunn, slik som utsatt studiestart, permisjoner, utestengelse fra universitetet og faglige forsinkelser fremgå av denne bestemmelsen også?

Commented [HB9]: Skal det være § 4-1?

Commented [HB10]: Bokstav c viser vel her til både § 4-1 andre og tredje ledd, henholdsvis før og etter kommaet i setningen? Jeg ville delt det opp, slik at pliktene om å registrere seg og betale etter andre ledd står for seg selv, og at tidsberegningen etter tredje ledd står for seg selv.

Commented [HB11]: På hvilken måte har denne setningen et annet innhold enn i § 4-1 tredje ledd andre setning?

- (1) En student som får barn under studiene, har rett til permisjon fra studiene under svangerskap og til omsorg for barn, jf. lov om universiteter og høyskoler § 10-6 (2).
- (2) Permisjon skal innvilges ved tjeneste etter forsvarsloven § 17, verv i studentpolitiske eller folkevalgte organer og når det foreligger andre særlige grunner. Permisjon skal innvilges så lenge behovet tilsier det.
- (3) Studenter som er innvilget permisjon, har fortsatt studierett og rett til å gå opp til eksamen.
- (4) Høgskolen må så langt det er praktisk mulig legge forholdene til rette for at studenten kan gjenoppta sine studier så raskt som mulig etter endt permisjon.

§ 4 – 4 Tilrettelegging

- (1) Studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov har rett til å få studiehverdagen og eksamen tilrettelagt for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter, i tråd med lov om universiteter og høyskoler § 10-5.
- (2) Studenten er selv ansvarlig for å søke om, og dokumentere sitt behov for, tilrettelegging av studiesituasjonen innen fastsatt frist. Dersom behovet for tilrettelegging oppstår etter søknadsfristen må søknad fremsettes så tidlig som mulig etter at behovet oppstod.
- (3) Det kan ikke innvilges tilrettelegging som kan medføre en reduksjon av de faglige kravene som stilles til det enkelte emne/studium.
- (4) Søknad om tilrettelegging av studiesituasjonen fremsettes innen fastsatte frister. Søknad om tilrettelegging ved eksamen må leveres senest to uker før eksamen. Dersom behovet oppstår etter fristen, eller det foreligger særlige grunner til fristoversittelsen, kan søknaden tas til behandling dersom den fremsettes uten ugrunnet opphold, og senest en uke før eksamen.

Commented [HB12]: Gjelder ikke dette også for tilrettelegging ved eksamen?

Commented [KO13]: Tenker ordet "medfører" passer bedre inn mtp. ordlyden i uhl. § 10-5 tredje ledd.

Kapittel 5 Vurdering

§ 5 – 1 Vurderingsordninger

- (1) Forsknings- og styreutvalget fastsetter og definerer hvilke vurderingsordninger som skal benyttes ved høgskolen
- (2) Vurderingsordningene skal fremgå av emnebeskrivelsene.

§ 5- 2 Ordinær eksamen

Ordinær eksamen avholdes normalt i det semesteret undervisningen i emnet avsluttes.

§ 5-3 Ny eksamen og utsatt eksamen

- (1) Det arrangeres ny eksamen for kandidater som ikke har bestått siste ordinære eksamen, eller har fått registrert gyldig fravær, jf. § 6-5 ved siste ordinære eksamen.
- (2) Ny eksamen arrangeres normalt i påfølgende semester. Det arrangeres normalt kun én ny eksamen i perioden mellom to ordinære eksamener.
- (3) Dersom det i studieplanen er krav om at et spesifikt emne/eksamen er bestått for videre studieprogresjon, vil ny eksamen arrangeres før, eller i forbindelse med oppstart av påfølgende semester.
- (4) Utsatt eksamen kan tilbys kandidater med fravær som skyldes forhold som reguleres av lov om universiteter og høyskoler § 10-6, tilrettelegging for gravide studenter og rett til

foreldrepermisjon, ved eksamen, dersom det foreligger særlige grunner for å sette opp slik eksamen før ny eksamen etter første ledd.

- (5) Ved ny og utsatt eksamen gjelder samme pensumlitteratur og vurderingsform som ved siste ordinære eksamen.

Commented [HB14]: Se på om denne setningen kan bli lettere å lese.

§ 5 -4 Vilkår for å framstille seg til vurdering

- (1) Studenter har adgang til undervisning og eksamen i samsvar med studieplan for det aktuelle studieprogrammet eller individuell utdanningsplan, jf. § 5-7 for oppmelding til vurdering.
- (2) Studenter som ønsker å ta eksamen i emner som ikke inngår i deres utdanningsplan, kan melde seg til oppsatte eksamener dersom de oppfyller alle nødvendige krav for dette.
- (3) Studenten må innen fastsatte frister melde seg til vurdering, og ha oppfylt de plikter som følger av § 4-1 Studierett.
- (4) En student har ikke adgang til å gå opp til samme eksamen mer enn tre ganger. Etter søknad kan høgskolen gi tillatelse til et fjerde forsøk. Det gjelder egne regler for antall forsøk på bachelor- og masteroppgaver, jf. § 5-8.

Commented [HB15]: Om?

Commented [HB16]: Skal det nevnes tap av studierett hvis forsøkene er brukt opp? På samme måte som i § 5-6 sjette ledd om praksis? Og bør ikke det også da fremgå av § 4-2?

Commented [HB17]: Dere vil ikke si noe om vilkår? Typ særlige / tungtveiende grunner?

§ 5-6 Forkunnskaper og obligatoriske krav

- (1) Emnebeskrivelsen kan fastsette krav til forkunnskaper for å melde seg til undervisning og eksamen i et emne.
- (2) Emnebeskrivelsen kan fastsette obligatoriske krav for å få adgang til å gå opp til eksamen i emnet.
- (3) Studenter som ikke får godkjent obligatoriske krav må som hovedregel delta på nytt i sin helhet ved neste ordinære gjennomføring.
- (4) En student kan søke om tilrettelegging av obligatoriske krav i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 10-5. En alternativ plan må som hovedregel være gjennomført før avsluttende vurdering i emnet. Studie- og forskningssjef avgjør søknader om tilrettelegging etter denne bestemmelsen.
- (5) Godkjente obligatoriske krav (arbeidskrav) er gyldige så lenge emnet tilbys uendret.
- (6) Praksis vurderes til «bestått/ikke bestått». Ved tvil om bestått skal studenten varsles så tidlig som mulig. En student har normalt to forsøk på samme praksisperiode. To ganger «ikke bestått» i samme praksis medfører tap av studierett.

Commented [KO18]: Er ikke dette noe som normalt fastsettes i studieplan, og gjengis i emnebeskrivelsen?

Commented [HB19]: Er det litt rart at arbeidskrav først nevnes såpass sent i bestemmelsen?

Commented [HB20]: Bør ikke dette nevnes i § 4-2?

§ 5-7 Oppmelding til vurdering

- (1) Dato for ordinær eksamen skal normalt være kunngjort i Studentweb senest ved oppstart av det semester ordinær eksamen er planlagt gjennomført. Dato for ny eksamen skal være kunngjort senest to uker før eksamensdato.
- (2) Eksamenssted følger undervisningsstedet. I emner med utelukkende digital undervisning med en vurderingsform som krever oppmøte er eksamenssted Diehtosiida. For bidrags-/oppdragsfinansierte studier kan det avtales egne bestemmelser for valg av eksamenssted.
- (3) Etter søknad kan eksamen avlegges utenfor lokalitetene for ordinær eksamen. Studenten dekker selv alle tilleggs kostnader. Eksamensstedet må være ved en institusjon som Samisk høgskole godkjenner. Søknaden avgjøres administrativt og skal leveres senest tre uker før eksamen, eller fem uker dersom eksamen ønskes gjennomført i utlandet. Styret fastsetter særskilt avgift for ekstraarbeidet dette medfører.
- (4) Studenten melder seg til vurdering i de emner som følger av utdanningsplanen gjennom å fullføre semesterregistreringen i Studentweb innen fastsatte frister i studiekalenderen.

Studenten er selv ansvarlig for å kontrollere at sine vurderingsmeldinger til enhver tid er korrekte, samt å holde seg orientert om eksamenstid og -sted. Tilsvarende gjelder for oppmelding til eksamen som ikke følger av utdanningsplanen.

- (5) Der det gjelder særlige frister for oppmelding til ny/utsatt eksamen, må studenten selv melde seg innen fristen for den aktuelle eksamen.
- (6) Dersom særlig tungtveiende grunner foreligger, kan studie- og forskningssjef etter søknad godkjenne oppmelding til eksamen også etter fristen. I vurderingen skal det legges særlig vekt på studentens mulighet til å ferdigstille utdanningen det aktuelle semesteret, og hvorvidt studenten kan unngå vesentlige forsinkelser av sine studier dersom oppmelding innvilges.
- (7) Kandidater kan selv trekke seg fra eksamen senest 10 dager før eksamensdato. Kandidater kan trekke seg fra levering av masteroppgave frem til innleveringsfrist. Trekk fra eksamen gjøres i Studentweb. Eksamensforsøk vil da ikke bli registrert.

Commented [HB21]: Rent forskriftsteknisk er det litt merkelig at vilkårene/vurderingen her er såpass tydelig regulert, men ikke i § 4-1, § 4-2 eller § 5-4.

§ 5-8 SÆRSKILTE BESTEMMELSER OM BACHELOROPPGAVE, MASTEROPPGAVE OG MAPPEEKSAMEN

- (1) Det gis adgang til kun 3 forsøk på bacheloroppgave. Dersom en oppgave blir vurdert til ikke bestått, kan kandidaten velge mellom å levere oppgaven på nytt i bearbeidet form eller å levere en helt ny oppgave. Kandidaten kan levere samme oppgave i bearbeidet form én gang. Dersom oppgaven er resultat av et gruppearbeid, kan gruppen levere samme oppgave i bearbeidet form én gang. Oppgaver som er resultat av et gruppearbeid kan ikke bearbeides individuelt. Ny innlevering av bearbeidet oppgave regnes som et tellende eksamensforsøk. Dersom en bearbeidet oppgave blir vurdert til ikke bestått, må kandidaten utarbeide en helt ny oppgave. Ved innlevering av ny oppgave, må normalt obligatoriske krav knyttet til bacheloroppgave gjennomføres på nytt. Bestemmelsene i dette ledd gjelder tilsvarende for obligatorisk FoU-oppgave i grunnskolelærer- og lektorutdanningen.
- (2) Det gis adgang til kun 2 forsøk på masteroppgave. Dersom en masteroppgave blir vurdert til ikke bestått, kan kandidaten velge mellom å levere oppgaven på nytt én gang med vesentlige endringer eller å levere en helt ny oppgave. Dersom masteroppgaven er resultat av et gruppearbeid, kan gruppen levere oppgaven på nytt én gang med vesentlige endringer. Masteroppgave som er resultat av et gruppearbeid kan ikke bearbeides individuelt. Ny innlevering av bearbeidet oppgave regnes som et tellende eksamensforsøk. Ved ny levering har kandidaten krav på veiledning i et omfang bestemt av instituttleder. Kandidater som har fått vurdert masteroppgave til bestått karakter, kan ikke levere ny oppgave til vurdering innenfor samme studieprogram.
- (3) Dersom en mappeeksamen blir vurdert til ikke bestått, kan kandidaten ved ny eksamen levere samme mappeeksamen i bearbeidet form. Dersom mappeeksamen er resultat av et gruppearbeid, kan gruppen ved ny eksamen levere samme mappeeksamen i bearbeidet form. Mappeeksamen som er resultat av et gruppearbeid kan ikke bearbeides individuelt. Ny innlevering av bearbeidet mappeeksamen regnes som et tellende eksamensforsøk. Dersom kandidaten ikke fremstiller seg til ny eksamen eller ikke består ny eksamen, henvises kandidaten til neste ordinære mappeeksamen. Ved neste ordinære eksamen må kandidaten utarbeide en ny mappeeksamen.
- (4) Dersom kandidaten i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 12-4 har fått annullert oppgave som er nevnt i denne bestemmelsen, må kandidaten ved et eventuelt nytt forsøk utarbeide helt ny oppgave.

- (5) Oppgaveformer som nevnt i denne bestemmelsen kan ikke leveres til ny vurdering i bearbeidet form ved bestått resultat.
- (6) Mastergradsoppgaver eller tilsvarende er i utgangspunktet offentlige og gjøres åpent tilgjengelig i høgskolens digitale arkiv så fremt de ikke inneholder opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. Den enkelte kandidat kan reservere seg mot slik tilgjengeliggjøring. Instituttet kan også unnta oppgaver fra offentligheten dersom det foreligger tungtveiende grunner. Dette skal fremgå av veiledningsavtalen instituttet har med den enkelte kandidat.

KAPITTEL 6. GJENNOMFØRING AV VURDERING

§ 6 -1 Språk

Eksamensoppgaver ved Samisk høgskole er på samisk og besvares på samisk, hvis ikke annet er fastsatt i emnebeskrivelsen.

§ 6 -2 Digital eksamen

Studenter må som hovedregel disponere egen bærbar datamaskin til bruk ved eksamen. Nødvendig programvare skal gjøres tilgjengelig for studentene i god tid før eksamen. Studentene er selv ansvarlige for å ha installert nødvendig programvare før eksamen. Det kan søkes Samisk høgskole om lån av PC ved særskilte tilfeller.

§ 6-3 Hjelpemidler til eksamen

- (1) Oversikt over tillatte hjelpemidler ved eksamen skal gjøres kjent for studentene skriftlig senest en uke før eksamen, og skal fremgå av eksamensoppgaven.
- (2) Kandidaten er selv ansvarlig for å gjøre seg kjent med hva som er tillatte hjelpemidler ved den enkelte eksamen.

Commented [HB22]: Skal både "studentene" og "kandidaten" brukes her?

§ 6-4 Eksamenstid

- (1) Eksamenstidspunkt kunngjøres i Studentweb.
- (2) En eksamen anses som påbegynt når eksamensoppgaven deles ut eller gjøres tilgjengelig.

Commented [KO23]: Hva med bokkontroll, dersom det gjennomføres? Er det tatt stilling til hva som skjer dersom studenten har ulovlige hjelpemidler på pulten etter å ha forlatt rommet for bokkontroll, dersom dette gjennomføres?

Praksis nasjonalt er vel at eksamenen anses som påbegynt når en eventuell bokkontroll gjennomføres.

§ 6 -5 Fravær fra eksamen og avbrutt eksamen

- (1) Den som ikke trekker seg fra eksamen innen fristene angitt i § 5-7 sjuende ledd, og som ikke har fått godkjent gyldig fravær fra eksamen, regnes for å ha fremstilt seg til eksamen og brukt ett eksamensforsøk.
- (2) Kandidater som uteblir fra en eksamen de er oppmeldt til, og som påberoper seg gyldig fravær fra denne, må innen 5 dager, fremlegge skriftlig dokumentasjon av forholdet. Ved egen sykdom eller sykdom i nærmeste familie skal det fremlegges legeerklæring. Legeerklæringen må være egnet til å dokumentere fravær for den konkrete eksamenen.
- (3) Dersom en kandidat avbryter eksamen som gjennomføres under tilsyn uten å levere sin besvarelse eller leverer en blank besvarelse, regnes dette som avbrutt eksamen. Kandidater som avbryter en påbegynt skoleeksamen, skal undertegne og levere skjema for avbrutt

eksamen. Avbrutt eksamen regnes som et tellende forsøk til eksamen. Gyldig fravær etter § 6-6 andre ledd, gjelder tilsvarende for kandidater som avbryter eksamen.

- (4) Ved forsinket innlevering av hjemmeeksamen kan studieadministrasjonen innvilge inntil 48 timers utsettelse dersom kandidaten samtidig leverer skriftlig legeerklæring som bekrefter akutt sykdom eller nødsituasjon i nærmeste familie. For mappevurdering og lengre arbeidsoppgaver vurderes forlenget frist av fagansvarlig i samråd med studieadministrasjonen.
- (5) Ved fravær fra muntlig eller praktisk del der eksamen utgjøres av skriftlig arbeid med påfølgende justering etter muntlig eller praktisk eksamen, beholdes midlertidig karakter etter § 9-2 andre ledd til justering er gjennomført og endelig karakter gitt. Ved fravær skal kandidaten meldes opp til ny muntlig eller praktisk eksamen ved neste eksamensavvikling. Dersom det skriftlige arbeidet ble vurdert til ikke bestått er denne karakteren endelig
- (6) Kandidater som har levert sin besvarelse til eksamen, kan ikke påberope seg gyldig fravær og på denne måten unndra eksamensbesvarelsen fra sensur.

Commented [KO24]: "vurdering" eller "sensur" passer vel bedre her?

KAPITTEL 7. FUSK, ANNULLERING OG UTESTENGING

§ 7-1. Fusk, annullering og utestengelse

- (1) Som fusk eller forsøk på fusk ved eksamen eller prøve regnes blant annet:
 - a. Å ha ulovlige hjelpemidler tilgjengelig under eksamen
 - b. Å presentere andres arbeid som sitt eget
 - c. Å sitere kilder eller på en annen måte benytte kilder i skriftlige arbeider uten tilstrekkelige kildehenvisninger
 - d. Å generere besvarelse ved hjelp av kunstig intelligens, og levere den helt eller delvis som egen besvarelse, dersom ikke annet er opplyst for den enkelte eksamen.
 - e. Å levere en eksamensbesvarelse som er tidligere levert som eksamensbesvarelse ved høgskolen eller andre institusjoner for høyere utdanning
 - f. Ureglementert samarbeid mellom eksamenskandidater eller grupper
 - g. Å handle i strid med eksamensreglementet eller på en annen urettmessig måte som kan gi fordeler ved eksamen
- (2) Fusk eller forsøk på fusk ved obligatoriske arbeidskrav der det inngår et element av vurdering fra høgskolens side, følger samme bestemmelser som fusk ved eksamen.
- (3) Bestemmelsene om fusk ved eksamen gjelder også for eksamener i opplæringsdelen av et ph.d.-program.
- (4) Manglende kjennskap til regler om fusk, kildebruk, tillatte hjelpemidler, retningslinjer for eksamen og lignende fritar ikke studenten for ansvar.
- (5) Studenter som grovt uaktsomt eller forsettlig har fusket eller forsøkt å fuske ved eksamen, kan få eksamen annullert, utestenges fra høgskolen og fratas retten til å gå opp til eksamen ved alle institusjoner under universitets- og høyskoleloven i inntil ett år. I særlig grove tilfeller kan studenten utestenges i inntil to år. For ph.d.-studenter som er ansatt ved universitetet gjelder særlige regler, se lov om universiteter og høyskoler § 13-1 andre ledd og § 13-2.
- (6) Annullering av eksamen som følge av fusk eller forsøk på fusk, teller som et eksamensforsøk.

Commented [KO25]: Er det tatt stilling til om en vil følge UHR sitt forslag til bestemmelse om fusk som følger av Fusk og samordning i universitets- og høyskolesektoren
Sluttrapport fra arbeidsgruppe nedsatt av UHR?

UiT har også sendt / skal sende ny fuskebestemmelse til styret som følge av sluttrapporten.

Commented [KO26R25]: • Fra UHRs sluttrapport:

Å handle i strid med gjeldende regler for den spesifikke eksamen
 •Å bruke eller ha ulovlige hjelpemidler tilgjengelig under eksamen
 •Å presentere andres arbeid som sitt eget uten tilstrekkelig kildehenvisning eller markering av sitat
 •Å levere arbeid av praktisk eller kunstnerisk art som er laget av andre enn studenten(e) selv
 •Å levere besvarelse som er utarbeidet av andre enn studenten(e) selv
 •Ureglementert samarbeid mellom studenter eller grupper
 •Fabrikkering eller forfalskning av data
 •Urettmessig å ha skaffet seg adgang til eksamensoppgaven før eksamen starter
 •Gjenbruk av eget tidligere innlevert arbeid som har gitt uttelling, uten å ha opplyst om dette

KAPITTEL 8. SENSUR

§ 8-1 Vurderingsuttrykk

- (1) Følgende vurderingsuttrykk benyttes ved høgskolen
 - a. Bestått / ikke bestått
 - b. En gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått, og F for ikke bestått. Det er fastsatt generelle, kvalitative beskrivelser for skalaen:
- (2) I emner med sammensatt vurdering, må alle delene være bestått før det gis endelig karakter i emnet.
- (3) Dersom en student har avlagt samme eksamen flere ganger, gjelder den beste karakteren.

§ 8-2 Sensorordninger

- (1) Det skal benyttes to sensorer, hvorav minst én ekstern sensor, i følgende tilfeller
 - a. Ved bedømmelse av kandidaters selvstendige arbeid på masternivå (masteroppgave).
 - b. Ved ny sensur (klagesensur) i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 11-10.
- (2)) Det skal benyttes to sensorer i følgende tilfeller:
 - a. Ved bedømmelse av kandidaters selvstendige arbeid på lavere grads nivå (bacheloroppgave eller kandidatoppgave) og eksamener som alene utgjør 15 studiepoeng eller mer.
 - b. Ved bedømmelse av muntlig eksamen og vurdering av praktiske eksamener og lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve og derfor ikke kan påklages.
- (3) Ekstern sensor kan ikke ha vært ansatt ved Samisk høgskole i siste foregående semester.

§ 8-3 Sensur

- (1) Sensorer oppnevnes av instituttleder ved det enkelt ~~insitutt~~institutt. Klagesensorer skal oppnevnes samtidig.
- (2) Det skal utarbeides skriftlig sensorveiledning for alle eksamener. Sensorveiledningen skal være tilgjengelig for sensorene i forbindelse med sensur. Sensorveiledningen gjøres tilgjengelig for kandidatene senest etter at resultatet av sensuren er kunngjort.
- (3) Kandidaten skal sikres anonym sensur så langt det er mulig.
- (4) Ved vurdering av bachelor- og masteroppgaver kan ikke kandidatens veileder være sensor. Ved behov kan sensorkommisjonen be veileder om en skriftlig redegjørelse for veiledningsprosessen.
- (5) Sensuren skal kunngjøres senest 15 virkedager etter eksamen dersom ikke styret i midlertidig forskrift har vedtatt annen sensurfrist i medhold av lov om universiteter og høyskoler § 11-7.
- (6) Følgende sensurfrister gjelder for masteroppgaver og lignende avhandlinger:
 - a. For bacheloroppgaver av minst 20 studiepoengs omfang skal sensur kunngjøres innen 20 virkedager fra innleveringsfristen.
 - b. For masteroppgaver skal sensur kunngjøres innen 30 virkedager fra innleveringsfristen.
- (7) For muntlige eller praktiske eksamener skal sensur kunngjøres senest 24 timer etter siste eksamensdag i eksamensavviklingen.
- (8) For skriftlige arbeid med påfølgende karakterjustering etter muntlig eller praktisk eksamen, kunngjøres sensur for det skriftlige arbeidet senest 24 timer før muntlig eller praktisk eksamen. Det skriftlige arbeidet må være vurdert til bestått for å kunne

avlegge etterfølgende muntlig eller praktisk eksamen. Der det skriftlige arbeidet er vurdert til F er denne karakteren endelig.

- (9) Sensur kunngjøres på Studentweb. For muntlige og praktiske eksamener kan sensur meddeles muntlig i forkant av kunngjøring på Studentweb.

§ 8-4 Adgang til eksemplarframstilling ved plagiatskontroll

Sensur kan inkludere plagiatskontroll av innleverte eksamensbesvarelser og studentarbeid. Høgskolen kan lagre og bruke eksamensbesvarelser og studentarbeid (eksemplarframstilling) i forbindelse med plagiatskontroll av fremtidige eksamensbesvarelser og studentarbeid.

Kapittel 9. Begrunnelse og klage

§ 9-1 Begrunnelse for karakterfastsetting

- (1) Kandidaten kan kreve begrunnelse for vurderingen av sin eksamensprestasjon.
- (2) For skriftlige eksamener må krav om begrunnelse være fremsatt via Studentweb innen en uke etter sensur er kunngjort.
- (3) For muntlige eksamener eller ved bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakter er meddelt.
- (4) For eksamen hvor den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve kan krav om begrunnelse fremsettes først når den endelige karakteren er kunngjort.
- (5) Begrunnelse skal gis innen to uker. Emneansvarlig avgjør om begrunnelse skal gis skriftlig eller muntlig.
- (6) Det er individuell rett til å be om begrunnelse ved gruppeeksamen.

§ 9-2 Klage over karakterfastsetting

- (1) Klage over karakterfastsetting fremsettes innen tre uker fra resultatet ble kunngjort. Har kandidaten fremsatt krav om begrunnelse eller klaget over formelle feil, løper klagefristen for sensur fra tidspunktet begrunnelse er gitt eller klagen over formelle feil avgjort. Ved gruppeeksamen vil en slik utvidelse av klagefrist kun gjelde for de kandidater som har fremsatt krav om begrunnelse eller klaget over formelle feil ved eksamen.
- (2) For eksamen hvor den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve kan klage fremsettes først når den endelige karakteren er kunngjort. Dersom eksamen består av skriftlig prøve med muntlig justering, og karakteren endres etter ny sensur av den skriftlige del av eksamenen, avholdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.
- (3) Bedømmelse ved muntlig eksamen, praksis, praktiske eksamener eller lignende, som etter sin art ikke kan etterprøves, kan ikke påklages.
- (4) Det skal være minst to nye sensorer, hvorav minst én ekstern, ved klagesensuren. Sensorene skal ikke få opprinnelig karakter, opprinnelig sensors begrunnelse for denne eller studentens begrunnelse for klagen.
- (5) Dersom karakteren ved ny sensur avviker med to eller flere karakterer fra opprinnelig sensur, gjennomføres ytterligere en vurdering før endelig karakter fastsettes. Sensorene fra opprinnelig sensur og ny sensur skal foreta vurderingen i fellesskap. Hvis ikke et flertall av sensorene blir enige om en karakter, skal høgskolen oppnevne en ytterligere sensor som skal delta i karakterfastsettingen. Begrunnelse for ny karakter skal gis skriftlig. Det er individuell klagerett ved gruppeeksamen. En eventuell endring av karakter etter klage vil kun gjelde for den som har klaget.

§ 9-3 Klage over formelle feil

Formelle feil ved eksamen eller sensur kan påklages i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 11-9. Slik klage må fremsettes innen tre uker etter at kandidaten ble kjent med det forhold som ligger til grunn for klagen. Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen fremsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra kandidaten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

Kapittel 10. Vitnemål og karakterutskrift

§ 10-1 Vitnemål

- (1) Samisk høgskole utsteder vitnemål for oppnådd grad, bachelorgrad, mastergrad, PhD eller for et annet studieprogram.
- (2) Når en student fullfører studiet og blir kvalifisert for en grad, utstedes digitalt vitnemål. Oppnådd grad med resultater er tilgjengelig via Vitnemålsportalen.
- (3) Samisk høgskole utsteder som hovedregel vitnemål på samisk. Diploma Supplement og Transcript of Records vedlegges vitnemålet.
- (4) I følgende tilfeller kan vitnemål utstedes på papir:
 - a) dersom studenten mangler norsk fødselsnummer eller D-nummer
 - b) dersom studenten har fått digitalt vitnemål, men har behov for å vise fram et vitnemål på papir til utdanningsinstitusjoner eller arbeidsgivere i utlandet.
- (5) Ved tap av vitnemål utstedt på papir, kan studenten i særskilte tilfeller (for eksempel etter brann) om mulig få utstedt duplikat etter søknad. Søknaden må være dokumentert. Studenten vil bli avkrevd avgift for utstedelse av duplikat.

§ 10-2 Karakterutskrift

- (1) Kandidaten kan fortløpende og ved fullførte studier hente ut karakterutskrift på Studentweb eller Vitnemålsportalen.
- (2) Karakterutskriften skal vise karakter for alle emner hvor kandidaten har bestått eksamen. Resultat fra deksamener fremgår normalt ikke.

KAPITTEL 11. PRIVATISTER

§ 11-1. Privatister

- (1) Privatisters adgang til undervisning ved høgskolen er begrenset til offentlige forelesninger.
- (2) Privatister har rett til å fremstille seg til eksamen dersom de har søkt innen fastsatt frist, og har dokumentert at han eller hun oppfyller opptakskravene og alle andre krav for oppmelding til eksamen, herunder særlige forkunnskapskrav og obligatoriske krav. Privatisters oppmelding til eksamen i emner som inngår i oppdragsfinansierte studier skal normalt avvises.
- (3) Privatister kan i tillegg til ordinær semesteravgift avkreves eksamensvederlag fastsatt av styret.
- (4) Denne forskriftens bestemmelser for øvrig gjelder også for privatister.

Commented [KO27]: UiT har 3 forskjellige vilkår for å få utstedt nytt vitnemål, dersom studenten kan dokumentere at vitnemålet har blitt ødelagt i forbindelse med brann, flom eller lignende. Dersom studenten har forbedret karakter i emner som inngår på vitnemålet. Eller studenten har endret juridisk kjønn, dokumentasjon om navneendring/endring av juridisk kjønn (endring av personnummer) fra skatteetaten kreves.

To av vilkårene fremgår av UiTs nettsider om eksamen, under fanen "Vitnemål og autorisasjon".
https://uit.no/eksamen#collapse_752015

Sivilombudet har i tillegg i sak 16/1732 kommet frem til at å ikke utstedt nytt duplikat av vitnemål med nye personopplysninger medfører at personer ikke kan fremlegge vitnemålet for arbeidsgivere og utdanningsinstitusjoner uten også å forklare hvorfor dokumentene står i et annet navn. Ombudet mente i denne saken at det var i strid med diskrimineringsloven om seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk § 5 å ikke utstede duplikat av vitnemål til klageren. Se <https://kudos.dfo.no/documents/65740/files/35448.pdf>, s 55 og 56.

UiT utsteder derfor også nytt duplikat av vitnemål med nye personopplysninger som følge av endring av juridisk kjønn. Dokumentasjon fra skatteetaten påkreves. Arbeid med å oppdatere nettsiden pågår

Commented [KO28]: Dette følger av forskriftens § 1, og er overflødig/unødvendig.

KAPITTEL 12. DIVERSE BESTEMMELSER

§ 12-1. Utfyllende bestemmelser

Forsknings- og studiestyret kan gi utfyllende bestemmelser til denne forskriften. Disse skal ikke innebære innskrenkninger i de rettigheter og plikter som studenten har etter denne forskriften.

§ 12-2 Ikrafttredelse

- (1) Forskriften trer i kraft 1. januar 2026
- (2) Fra 1. januar 2026 oppheves BA – forskrift og eksamensforskrift

Deres ref:

Vår ref:

Vår dato:
14.10.2025

Oahppohálddahussii

CEALKÁMUŠ SÁMI ALLASKUVLLA OAHPUID JA EKSÁMEN LÁHKAÁSAHUS–GULASKUDDAN čakčamánnu 2025

**Dutkiidsearvi giitá vuđolaš barggu ovddas ja duodai láhkaásahus
čorggodahtta.**

Dutkiidsearvvis leat čuovvovaš mearkkašumit láhkaásahussii:

§ 1-2. Definišuvnnat

Dutkiidsearvvi mielas hui buorre ahte leat definišuvnnat doahpagiidda ja livččii
vuogas jus doahpaga «oahppomannolatplána» maiddái čilgešii definišuvnnat oasis.

§ 3-5. Lohkanmearri

Dutkiidsearvi evttoha lásiheami:
... ja oahppokoordináhtoris lea dat ovddasvástádus.

De šáttášii ná: Lohkanmeari listu galgá leat studeanttaide olámuttos mañimusat
lohkanbaji álggus ja oahppokoordináhtoris lea dat ovddasvástádus.

§ 4-4. Oahppovuoigatvuoda massin

1. Studeanta massá dábálaččat oahppovuoigatvuoda jus:

Dutkiidsearvi evttoha sihkkut: á. ii leat boahtán oahpu álggaheapmái jus dasa lea
bákkolaš oassálastin,

Min ákkastallan lea “ráske” go Sámi allaskuvla bidjat eret studeanttaid geat eai
boade bákkolaš álggaheapmái ja mo mii duodai lea čađahan dassázii dan.

§ 5-3. Ođđa ja mañiduvvon eksámen

Dutkiidsearvi evttoha ahte boahtá liige čuokkis:

Ođđa ja mañiduvvon eksámenat biddjo mearriduvvon beaivvit goas
čađahuvvo ja almmuhuvvo Studentwebii mañimusat dan lohkanbaji álggus.

Min ákkastallan lea danne go gulahallan gaskkal sin geaidda dat gullá gáibida ollu áiggi ja ii leat sis, ja dat ođđa čuokkis easttadivččii liige barggu.

Dat guoskkašii maiddái § 5-6 .1, dat šattašii ná:

§ 5-6. Árvvoštallamii diediheapmi

1. Dábálaš eksámena beaivi galgá dábálaččat almmuhuvvot Studentwebii 5-6 .1 go dábálaš eksámen lea plánejuvvon čađahuvvot. Ođđa eksámena beaivi galgá leat almmuhuvvovon mañimustá dan lohkanbaji álggus.

§ 7-1. Verrošeapmi, sihkkojupmi ja eret bijahallan

1. Verrošeapmin dahje verrošeami geahččaleapmi rehkenastojuvvo earret eará:

Dutkiidsearvi bivdá geahččat §7-1 d. Dieduid fabrikkere dahje fálsken - ja gávdnat sámegiel sániid fabrikkere dahje fálsken sadjái, vai buohkat guovllu sámegielat ipmirdit mii lea oaivvilduvvon.

Mii bivdit maiddái lasihit:

f. Studeanttaid vástádusat eai oaččo leat identtalaččat nuppi studeantta vástádusaiguin.

Dutkiidsearvi oaivvilda ahte livččii buorre jus gávdnošii **standard** čálalaš sensorbagadus, vai eai šatta sisdoalu dáfus nu iešguđetlaganat.

§ 8-3. Sensuvra

2. Buot eksámeniidda galgá ráhkaduvvot “**standard**” čálalaš sensorbagadusa.

§ 8-4. Lohpi buvttadit eksámengáhppálagaid plagiáhtadárkkisteami oktavuodas

Dutkiidsearvi § 8-4 vuodul bivdá ahte bargojuvvo áššiin ahte gávdnošii reaidu mainna sámegielat dokumeanttain sáhtá dárkkistit plagierema.

§ 12-2. Giellaveršuvnnat

Láhkaásahus lea sihke sámegillii ja dárogillii. Jus dát guokte giellaveršuvnna leat vuostálagaid, de galgá sámegiel veršuvdna gustot.

Dutkiidsearvvi mielas mávssolaš ahte deattuhuvvo ahte lea sámegiela veršuvdna mii gusto.

SÁMI ALLASKUVLLA OAHPUID JA EKSÁMEN LÁHKAÁSAHUS–GULASKUDDAN ČAKČAMÁNNU 2025

KAPIHTAL 1. OBBALAŠ MEARRÁDUSAT

§ 1-1. Doaimmaviidodat

- (1) Lálkkaásahus gusto grádaide, oahppoprográmmaide ja oahppoovttadagaide vuolit ja bajit dási oahpuin Sámi allaskuvllas. Lálkkaásahus galgá váikkuhit allaskuvlla oahppoprográmmaid ja oahppoovttadagaid kvalitehtasihkkarastimii, ja regulere studeanttaid vuoigatvuođaid ja geatnegasvuođaid.
- (2) Lálkkaásahus gusto maid doavttirgrádaoahpuid oahpahusoassái. Muđui regulerejuvvo dát oahppu Sámi allaskuvlla doavttirgráda lálkkaásahusa bokte. Vuostálasvuođas manná doavttirgráda lálkkaásahus ovddabeallái dán lálkkaásahusa.
- (3) Oahpuide maidda lea mearriduvvon nášunála rámmaplána, man mearrádušat leat vuostalasat dáinna lálkkaásahusain, gustojit rámmaplána mearrádušat.
- (4) Dát lálkkaásahus gusto maid olbmuid geat čađahit eksámena universitehta ja allaskuvlla lága § 11-4 vuodul, almmá ahte leat sisaváldon studeantan (privatisttat), jus eará ii leat mearriduvvon oahppolánas dahje ovttdatčilgehusas.

§ 1-2. Definišuvnnat

Dán lálkkaásahusas geavahuvvojit dát doahpagat;

a) Oahppoprográmma

Oahppoprográmma lea oahppu mii sisttisoallá ovttdatčoahkkádusa main lea obbalaš oahppanjošvus. Oahppoprográmma dovdomearka lea ahte ii dárbbáš ohcat ođđa sisabeassama váldin dihte oahppoovttadagaid oahppoprográmma siskkobealde.

á) Oahppoplána

Plána mii earret eará čilge sisabeassangáibádusaid, sisdoalu, oahppoovttadagaid ja oahppanjoksosiid ovttá oahppoprográmmas. Oahppoplánas galgá maid boahit ovdan vejolaš gáibádus iešheanalaš bargui, guđet oahppoovttadagat leat geatnegahtton ja guđet leat válljenmuni oahppoovttadagat. Oahppoplána sáhtta maid gohčoduvvot prográmmaplánan dahje fágaplánan.

b) Oahppoovttadat

Oahppočuoggáid addi oahppoovttadat sierra loahppaárvoštallamiin. Čađahuvvon oahppoovttadahkii galgá addit sierra árvosáni.

c) Ovttdatčilgehus

Čilge oahppoovttadaga sisdoalu, viidodaga, oahppanjoksosa ja árvvoštallanortnega.

č) Rámmaplána

Oahppoplána mas departemeanta lea mearridan nášunála rámmaid oahpposisdollui

d) Čieknudeapmi

Commented [IG1]: Berre go namma leat Sámi allaskuvlla oahpuid grádaid/ oahppográdaid ja eksámen lálkkaásahus?

Commented [IG2]: Gielalaččat divustit: Lálkkaásahus gusto Sámi allaskuvlla vuolit ja bajit dási oahpuid grádaide, oahppoprográmmaide, oahppoovttadagaide ja máhttoviidodagaide.

Commented [IG3]: Dárbbášmeahttun lálkkaásahusas? Kvalitehtavuođadat hálddaša dáid áššiid.

Commented [IG4]: Sihkkut "maid"?

Commented [IG5]: Sihkkut "dát" ja "maid"

Commented [IG6]: Ođđa doaba?

Commented [IG7]: Fágaplána lea nu guhka go muittán gehččojuvvon leat plánan mii lea oahppoplána/prográmmaplána vuolláš. Fágaplána/oahppoovttadatplána/máhttoviidodatplána leat mu mielas seamma, mat čilgejit ovttá fága, oahppoovttadaga dahje máhttoviidodaga mii lea oassin prográmmaoahpus. Oahppoplánat leat fas "luovos" dahje "ovttaskas oahpuid" plánat nugo joatkkaoahpuin, mat eai leat oassin prográmmain.

Commented [IG8]: Mánáidgárdeoahpaheadjjeoahpus lea máhttoviidodat (kunnskapsområde). Sáhtta rievdat namahus go ođđa bajit dási rámmaplánalálkkaásahus oahpaheadjjeoahpuide doaimmagohtá.

Commented [IG9]: Dahje fágaplána/oahppoovttadatplána/ máhttoviidodatplána. Mu mielas lea "plána" buoret go "čilgehus", ja oahppoovttadatplána lea iešheanalis ja oalle "presis" doaba mii čilge dalán man birra lea sáhka. Ovttdatčilgehus sáhtta leat vaikke mii.

Commented [IG10]: Dahje Rámmaplána lea departemeanta mearridan bajit dási rámma ja sisdoallu ohppui

Ovttadagat mat leat definerejuvvon gullat fágalaččat oktii ja mat sáhttet dievasmahttit nubbi nuppi dainna lágiin ahte huksejit ovttá fága vuođđodási ala ja čiekŋudit dasa.

d) Oahppočuoggát

Oahpu dahje oahppoovttadaga viidodaga ja bargonoađi mihtut. 60 oahppočuoggá vástidit ovttá oahppojađi **bargoárjái** ollesáiggeoahpus.

e) Studeanta

Olmmoš guhte universitehta- ja allaskuvlalága 8. kapihttala ja dasa gullelaš láhkaásahusaid vuođu, lea sisaváldon allaskuvlla oahppoprográmmii dahje ovttaskas oahppoovttadagaide.

f) Privatista

Olmmoš guhte Universitehta- ja allaskuvlalága § 11-4 vuođu lea ožžon lobi čađahit eksámena almmá ahte lea sisaváldjuvvon studeantan.

g) Individuála oahppomannolatplána

Individuála oahppomannolatplána lea allaskuvlla ja studeanta gaskasaš goabbatbeallásaš geatnegahtti šiehtadus unnimusat 60 oahppočuoggá oahppoprográmma čađaheapmái. Individuála oahppomannolatplána vuođđuduvvo oahppoprográmma oahppoplánii, ja galgá earret eará čájehit makkár oahppoovttadagaid studeanta áiggis áigái galgá čađahit.

h) Kandidáhtta

Olmmoš guhte dieđiha iežas árvvoštallamii, sihke studeanttat ja privatisttat.

i) Árvvoštallan

Namahus juohkelágan árvvoštallamiidda kandidáhta máhtolašvuođain, gálggain ja oppalaš gelbbolašvuođas. Buot árvvoštallamat mat bohtet ovdan ovttadatčilgehusas, fertejit leat dohkkehuvvon/cevzjuvvon oažžun dihtii loahpalaš árvosáni ja lohkki oahppočuoggáid.

j) Eksámen

Árvvoštallanvuohki mii sisttisdoallá buotlágan geahččalemiid mat addet vuođu mearridit oahppoovttadahkii sierra árvosáni, juogo nu ahte boadus galgá oahppoduodaštussii/árvosátnečállosii dahje galget rehkenastjuvvot mielde ovttá oktasaš árvosátnái oahppoduodaštusas/árvosátnečállosis.

k) Oahppaduodaštus

Dokumeanta mii duodašta čađahuvvon gráda dahje **fidnooahpu**.

l) Diploma Supplement

Engelaskiela duodaštuslasáhus mas leat dieđut kandidáhta gelbbolašvuođa birra, oahpu sisdoalu birra, oahpu addán ásašusa birra ja riikka oahppovuogádaga birra.

m) Árvosátnečálus

Čálus mas olahuvvon bohtosat, mat eai atte dahje eai leat addán **gráda**.

Commented [IG11]: Dahje Ollesáiggeoahpus vástida ovttá oahppojađi bargoárja 60 oahppočuoggá.

Commented [IG12]: Heaittihit progrešuvdnaplána ja váldit atnui dán doahpaga?

Commented [IG13]: Berre leat presisa dainna doahpagiin, vai eat seahkán, geavahit baicca eksámenkandidáhtta. UH sektoris lea høgskolekandidat namahus maid sáhtttá oažžut go lea 2 jagi allaskuvla oahpu váldán, mii čilge dási. Gávdnojit høgskolekandidat, bachelor, master, phd

Commented [IG14]: Mu mielas árvvoštallan doaba eksámen doahpaga sajis dáikko sehkke, UH láhka geavaha kap. 11 doahpagiid Oahpahus, eksamen, sensuvra, váidda ja loahppaduodaštus (vurdering ii geavahuvvo.) Eat berre váldit atnui eará doahpagiid go mat UH lágas leat. Vurdering lea diedus stuora ášši oahpposurggiin, ja doaba geavahuvvo ollu dárogielat birrasin ja dokumeanttain. Muhto sámegeillii mu mielas ii riektá doaimma go árvvoštallan geavahuvvo eanas kvalitehtaárvvoštallamiid olis, ii studeantaid oahppanjoksosiid loahpalaš veardádallamiin, dalle lea sensureren mii geavahuvvo. Evttohan bajilčála lea eksámen, ja teavsttas čilgejuvvu mii eksámen lea. Vurderingas lea mánggat dásit ja vuogit, vurdering for læring (formativ vurdering) lea eanet dego underveis, ja dasto lea summativ vurdering, mii lea dan birra mo bohtosat leat go lea geargan oahpuin. Go dán láhkaásahus lea sáhka eksámeniin, de sámegeillii orru čorgadeamos geavahit beare eksámen doahpaga.

Commented [IG15]: Eksámenvuogit dáikko

Commented [IG16]: Dahje " Eksámen lea bargu/geahččaleapmi man studeanta čađaha oahppoovttadaga oktavuodas, mii addá sensorkommišuvdnii vuođu árvvoštallat studeanta olahat oahppanjoksosiid ja govvidit bohtosa árvosániin studeanta oahppoduodaštusas/árvosátnečállosis...

Commented [IG17R16]: Vejolaččat sirdit dán i) oassái, ja dáikko baicca čilge oppalaččat eksámenvugiid birra.

Commented [IG18]: Fidnooahppu lea hui joatkkaskuvlladási doaba. Buoret čállit oahppoprográmma.

Commented [IG19]: Lasihit "vuos" ?

KAPIHTAL 2. GRÁDAT

§ 2-1. Grádat

Sámi allaskuvla sáhtttá fállat oahppofálaldagaid ja addit grádaid universitehta- ja allaskuvlalága gulli láhkaásahusa gessemánu 28. beaivve 2024 nr. 1392 vuodul.

§ 2-2. Bachelorgráda

- (1) Bachelorgráda addo golmma jagi, 180 oahppočuoggá, oahpuide, ovttá čuovvovaš oahppogeainnuin:
a. 180 oahppočuoggá oahppoprográmma mii našunála rámmaplána mielde addá bachelorgráda.
á. 180 oahppočuoggá oahppoprográmma, mas lea unnimusat 90 oahppočuoggá čieknjudeapmi, mii Sámi allaskuvla stivrra mearrádusa mielde addá bachelorgráda.
b. 120 oahppočuoggá fidnooahppu, ja lassin oahppoovttadagat oktiibuot 60 oahppočuoggá.
c. Iešhuksejuvvon oahppogeaidnu 180 oahppočuoggá viidodagain, gč. goalmmat láđđasa.

(2) Bachelorgráda oassin galgá leat iešheanalaš bargu man viidodat lea unnimusat 10 oahppočuoggá. Bargu sáhtttá leat teorehtalaš, praktihkalaš dahje dáiddalaš ja sáhtttá leat čađahuvvon ovttaskasat dahje joavkkus.

(3) Ohcama vuodul sáhtttá addit oahppoduodáštusa iešhuksejuvvon bachelorgrádii, jus dáid vuodđoeavttuid deavdá:

a. Grádas galgá leat unnimusat 90 oahppočuoggá čieknjudeapmi ovttá fágasuorggis mas 20 oahppočuoggá dain leat čieknjudandásis, ja 30 oahppočuoggá ovttá eará fágasuorggis.
á. Bachelorgráda oassin galgá leat iešheanalaš bargu man viidodat lea unnimusat 10 oahppočuoggá. Bargu sáhtttá leat teorehtalaš, praktihkalaš dahje dáiddalaš ja sáhtttá leat čađahuvvon ovttaskasat dahje joavkkus.
b. Unnimusat 60 oahppočuoggá galget leat čađahuvvon Sámi allaskuvllas, ja 60 oahppočuoggá eai galgga leat oassin ovddeš grádas dahje fidnooahpus.

(4) Bachelorgráda addimis ođđa vuoduin dahje vuoduin mii ollásit dahje oassin sisttisoallá ovdal addojuvvon gráda, galgá čanastatgáibádus ja gáibádus ođđa oahppočuoggáide leat Norgga ja olgoriikka alit oahpu ja reálagelbbolašvuodá dohkkeheami láhkaásahusa mielde. Jus ođđa bachelorgrádii gáibiduvvo bachelorbargu dahje iešheanalaš bargu, de galgá ođđa oahppočuoggáide dábálaččat gullat eará bachelorbarggu/iešheanalaš barggu go ovddit grádas. Ođđa oahppoovttadagat galget ovttas ovdalaččas čađahuvvon ovttagaiguin, dahje daid lassin, mielddisbuktit ahte ođđa grádas lea eará fágalaš čieknjudeapmi go dan ovdal čađahuvvon grádas.

(5) Studeanttain lea vuoigatvuohta oažžut bagadallama bachelorbarggu barggadettiin. Sáhtttá bidjat gáibádussan ahte studeanta galgá leat čuvvon bagadallama ovdalgo barggu sáhtttá buktit.
- § 2-3. Mastergráda
- Commented [IG20]:** Veardidit bidjat 80 oč dákko, eat galggašii bidjat garrasit gáibádusaid iežamet láhkaásahussii go mii lea UH- lágas gos daddjo § 2-5: I en bachelorgrad skal det inngå enten fordypning i emne eller emnegruppe på minst 80 studiepoeng innenfor et fagområde, eller helhetlig yrkes- eller profesjonsrettet utdanning på minst 120 studiepoeng. Unnimusat 80 oč ii hehte ahte prográmmaide lihkká sáhtttá bidjat 90 oč gáibádusa.
- Commented [IG21]:** Geavahivččen profešuvdnaoahpu doahpaga
- 193/371

- (1) Mastergráda sisdoalu ja viidodaga gáibádusat bohtet ovdan departemeantta universitehta- ja allaskuvlálága láhkaásahusas.
- (2) Mastergrádaprogámma oassin galgá leat iešheanalaš bargu man viidodat lea unnimusat 30 oahppočuoggá. Iešheanalaš barggu viidodat ii galgga leat eambo go 60 oahppočuoggá.
- (3) Studeanttain lea vuoigatvuohta oažžut bagadallama masterbarggu barggadettiin. Sáhtta bidjat gáibádussan ahte studeanta galgá leat čuvvon bagadallama ovdalgo barggu sáhtta buktit.
- (4) Mastergráda addimis ođđa vuođuin dahje vuođuin mii ollásit dahje oassin sisttisoallá ovdal addojuvvon gráda, galgá čanastatgáibádus ja gáibádus ođđa oahppočuoggáide leat Norgga ja olgoriikka alit oahpu ja reálagelbbolašvuođa dohkkeheami láhkaásahusa mielde. Ođđa oahppočuoggáide galgá dábálaččat gullat eará masterbargu go ovdal čađahuvvon grádas.

Commented [IG22]: Berre go čilget daid tyhpaid, maidái vásáhusvuodđosaš mastergráda ja integrerejuvvon mastergráda? (VUOMA oahput lea integrerejuvvon mastergrádoahput)

Commented [IG23]: ..ja integrerejuvvon masteroahpus lea UH lága njuolggadusaid mielde unnimus gáibádus 20 oč, dábálaš masteris gal lea 30

KAPIHTAL 3. OAHPPOPROGRÁMMAID JA OAHPPOKVALITEHTA ORGANISEREN

§ 3-1. Oahppojahki

- (1) Dutkan- ja oahppostivra mearrida lohkanbajiid ja dat bohtet ovdan oahppokaleandaris. Oahppokaleandaris bohtet maid ovdan dehálaš áigemearit maid studeanttat galget čuovvut.
- (2) Oahppokaleanddar muitala váldoeksámenáigodaga.

Commented [IG24]: Dárbu láhkaásahusas? Mis han lea sierra kvalitehtasihkarastin vuogádat. Mun in livčče dál sehkket dása dáid, jus ulbmil ain lea doalahit kvalitehtavuogádaga. Baicca doppe doalahit dáid áššiid.

Commented [IG25]: Olles dát kapihtal orro dakkár mii juo regulerejuvvo kvalitehtasihkarastinvuogádagas, ii berre goit mu mielas moatte sajies de šaddá moivi goappá čuovvut. Galgá go organiseren čadnot láhkii?

Commented [IG26]: Čilgejuvvo juo kvalitehtavuogádaga ortnegiin..

§ 3-2. Oahppoportefølje

- (1) Stivra mearrida makkár oahppoprográmmat galget leat allaskuvlla oahppoporteføljes.
- (2) Stivra mearrida ásahit ja heaittihit oahpuid main lea viidodat badjel 30 oahppočuoggá.
- (3) Dutkan- ja oahppostivra mearrida ásahit ja heaittihit oahpuid gitta 30 oahppočuoggá viidodaga rádjái.
- (4) Buot oahppoprográmmat galget deavdit gustojeaddji gáibádusaid oahppoprográmmaid akkrediteremii, našunála láhkaásahusaid mielde.

§ 3-3. Oahppoplána

- (1) Dutkan ja oahppostivra mearrida oahppoplánaid buot Sámi allaskuvlla oahpuide.
- (2) Studeanttain lea geatnegasvuohta dovdat iežaset oahppoplánaid.
- (3) Buot Sámi allaskuvlla oahppoovttadagain galgá leat ovttatdčilgehus.
- (4) Vuoigatvuohta joatkit ovttat oahpus sáhtta leat regulerejuvvon sierra progresuvdnagáibádusain ovttaskas oahppoprográmmas.

Commented [IG27]: Dán lágas mu mielas oahppoplánaid ektui lea relevánta čállit ahte oahppoplána galgá čilget oahppanjoksosiid maid vuodul studeantta geahččaluvo eksámenis, ja mat leat eaktun beassat eksámenii, mat leat eksámenat/eksámenvuogit ja mo árvvoštallojuvvot (bustávvaárvosániin vai dohkkehuvvon/ ii dohkkehuvvon)

§ 3-4. Oahppoplána rievdadeapmi

- (1) Goahtejodiheaddji sáhtta akkrediterema rámmaid siskobealde dohkkehit rievadásaid dohkkehuvvon oahppoplánain ja gullelaš ovttatdčilgehusain. Dákkár rievadásat eai galgga gustoahit ovdal ođđa oahppojahki álgá.
- (2) Jus lea áibbas dárbbalaš, de sáhtta goahtejodiheaddji dattetge oahppojagis dohkkehit oahppoplána ja dasa gullelaš ovttatdčilgehusaid rievadásaid. Dákkár rievadásaid birra galgá dieđihit nu árrat go vejolaš, ja studeanttat galget beassat buktit cealkámušaid.

- (3) Studeanttaide madda oahppoplána rievdadusat gusket, galgá sihkkarastit govttolaš nupástusortnegiid.

§ 3-5. Lohkanmearri

Lohkanmeari listu galgá leat studeanttaide olámuttos manimusat lohkanbaji álggus.

§ 3-6. Giella

- (1) Oahpahusa ja árvvoštallama giella galgá boahitit ovdan oahppoplánas, ja váldogiellan galgá leat sámegiella.
- (2) Váldonjuolggadusas sáhtttá spiehkastit jus dasa leat fágalaš ákkat.
- (3) Guosselogaiddalliid eanjiil logaldallamat sáhttet dattetge leat eará giillii go sámegiillii.
- (4) Oahpuin main sámegiella lea oahpahusgiellan, sáhtttá oasi oahpahasas fállat dárogillii, ruotagillii dahje suomagillii. Dáin oktavuođain galgá dulkojuvvot sámegiillii dárbbu mielde. Eangalasgiella ii dulkojuvvo.

KAPIHTAL 4. OAHPPOVUOIGATVUOHTA, VIRGELOHPI JA HEIVEHEAMIT

§ 4-1. Oahppovuogiatvuohhta

- (1) Sus guhte lea dohkkehan oahpposajifálaldaga allaskuvllas, lea oahppovuogiatvuohhta dan oahppoprográmmii dahje oahppoovttadahkii.
- (2) Oahppovuogiatvuohhta eaktuda ahte studeanta máksá lohkanbadjedivada ja registrereha iežas mearriduvvon vuogi mielde ja mearriduvvon áigemeiriide juohke lohkanbaji.

§ 4-2. Individuála oahppomannolatplána

- (1) Buot studeanttain geat čađahit oahpuid main viidodat lea 60 oahppočuoggá dahje eambbo, galgá leat individuála oahppomannolatplána, gč. Universitehta- ja allaskuvllalága § 11-3. Individuála oahppomannolatplána galgá čájehtit studeantta plánejuvvon oahpu sisdoalu ja progresašuvnna, ja dat galgá leat hábmejuvvon nu ahte studeanta galgá sáhttit čađahit oahpu normerejuvvon áiggis.
- (2) Studeanta galgá dohkkehit individuála oahppomannolatplána lohkanbaji registrerema oassin, gč. § 4-1 nuppi lađđasa.
- (3) Studeanttat geain lea dábálaš oahppoprograsašuvdna galget sáhttit čađahit prográmma masa leat sisaváldon nu ahte prográmma dássi ja oahppomihhtut eai rievdaduvvo. Jus oahppoprográmma oahppoovttadagat dahje huksehus rievdaduvvo oahppoprográmma čađahettiin, de galgá dan plánet nu ahte studeanttat sáhttet čađahit oahppoprográmma almmá ahte manjonit.
- (4) Jus studeanta manjona sakka oahpuinis individuála oahppomannolatplána ektui, de sáhtttá allaskuvla geatnegahttit dán rievdaduvvot. Go árvvoštallá lea go studeanta mearkkašahtti manjonan, de galgá váldit vuhtii galle oahppočuoggá studeanttas váilot. Studeanta sáhtttá maid leat mearkkašahtti manjonan jos ii deavdde ovdamáhttogáibádusaid mat leat oahppoplánas nu ahte sáhtttá čađahit oahppoovttadagaid manjnelis oahppoprográmmas. Studeanta galgá searvat ođđa individuála oahppomannolatplána ráhkadeapmái. Dán

Commented [IG28]: Orru fas eanet organiserema birra go makkár doaibma lohkanmearis lea eksámena ektui.. Lohkanmearri galgá leat relevánta oahppanjoksošiidma maid ektui studeanttat árvvoštallojuvvot eksámenis. (Aivve doallat eksámenfokusa eksámenlálhkaásahusas.)

Commented [IG29]: Eksámengiella lea relevánta, muhto oahpahusgiella orro leame eanet oahpahusorganiserema birra. Sáhtttá go dáid reguleret kvalitehtavuogádagas ovdalii go grádaidda ja eksámenlágas? Kvalitehtavuogádagas han leat rámmat biddjon e.e oahppoplánaide ja fágaplánaide, maid ektui dát nai ovddiduvvojit DOS- stivrii.

Commented [IG30]: Dahje lohkanbaji/-bajiid go oahppu/oahppoovttadat lea jođus

Commented [IG31]: Leago dárbu čilget mii normert tid lea? Lohkko go normert tid jus oahppu lea fanahuvvon, omd muhtun "golmma jagi prográmma lea fanahuvvon guhkit áigge badjel go golbma jagi.. ?

Commented [IG32]: Gean geatnegahttit, studeanta?

Commented [IG33]: Sakka vai mearkkašahtti? Álggus geavahuvvo sakka..

čuovvovaš oahppomannolatplána rievdadeami oktavuodas berre garvit gáibideames alladat jahkásaš progreshuvnna go normerejuvvon progreshuvnna.

§ 4-3. Oahppovuoigatvuoda loahpaheapmi

Oahppovuoigatvuotta loahpahuvo go:

- oahppu lea čađahuvvon, dahje
- studeanta čálalaččat diediha ahte heaitá oahpus.

Commented [IG34]: ..iigo leat vel jus massá oahpposaji/-vuoigatvuoda?

§ 4-4. Oahppovuoigatvuoda massin

- Studeanta massá dábálaččat oahppovuoigatvuoda jus:
 - ii leat registrerehan iežas dahje máksán lohkanbadjedivada mearriduvvon áigemearrái,
 - ii leat boahtán oahpu álggaheapmái jus dasa lea bákkolaš oassálastin,
 - ii leat olaħan oahppočuoggáid ovttá oahppoprográmmas guokte lohkanbaji maŋŋálaga (njeallje lohkanbaji oasseáiggeoahpuin), earret jus lea juolluduvvon virgelohpi dahje gaskaboddosaččat lihcojuvvon,
 - ii leat gárven oahpu normerejuvvon áigái ja dan lassin gitta 50 % normerejuvvon áiggis (unnimusat 1 jagi). Áigemeroštallamis ii leat mielde maŋiduvvon oahppoálgín, virgelobit ja gaskaboddosaš lihcojuvpmi allaskuvllas.
- Ohcama vuodul sáhttá oahppovuoigatvuotta erenoamáš dilálašvuodain guhkiduvvot dahje máhcahuvvot. Oahppohálddahus ovttaráđiid goahtejođiheddjiin meannudit ohcamuša.

§ 4-5. Oahpu ja gelbbolašvuoda dohkkeheapmi

- Fágalaš dohkkeheapmi meannuduvvo universitehta- ja allaskuvlalága 9. kapihttala ja dasa gullevaš láhkaásahusaid vuodul.
- Fágalaš dohkkeheapmi gusto dušše alit dási oahpahussii. Vuolit dási oahppu, nu mo joatkkaskuvladássi, ii sáhte sisaheivehuvvot ovttá grádii.
- Jus oahppoovttadagain dahje oahpuin lea fágalaš latnjalasvuotta, de galget oahppočuoggát vuoliduvvot. Vuolideapmi dahkko dan oahppoovttadagas mii addá unnimus vahága studentii.
- Oahppo- ja dutkanhoavda mearrida fágalaš dohkkeheami ohcamušaid. Dutkan- ja oahppostivra sáhttá addit dárkilet mearrádusaid gelbbolašvuoda árvvoštallamii.

Commented [IG35]: Vohon organiseremii čadnon mearrideapmi dát cealkka. Gánnáha čállit allaskuvlastivra dahje stivra/lávdegoddi masa stivra lea válddi delegeren sáhttá bidjat dárkilut mearrádusaid árvvoštallamiid ja ohcamušaid ektui jnv..

§ 4-6. Virgelobitdahje

- Studeanttas guhte oažžu máná oahpu vuolde lea vuoigatvuotta oažžut virgelobi oahpuin áhpehisvuoda áigge ja virgelobi fuolahit mánáid, gč. universitehta ja allaskuvlalága § 10-6 (2).
- Virgelobi galgá addit go lea bálvalusas suodjaluslága § 17 vuodul, go doaibmá studeantapolitihkalaš dahje álbmotválljejuvvon orgánas ja go leat eará erenoamáš sivat. Virgelobi galgá addit nu guhká go dasa čájehuvvo dárbu.

Commented [IG36]: Dahje čađahettiin, garvit norvagisma

Commented [IG37]: Dahje duodaštuvvo

- (3) Studeanttain, geaidda lea miedihuvvon virgelohpi, lea ain oahppovuogatuhtta ja vuogatuhtta čađahit eksámena.
- (4) Allaskuvla galgá nu guhkás go praktihkalaččat vejolaš láhčit dili nu ahte studeanta sáhtá fas joatkit oahpuinis nu jođánit go vejolaš maŋgel virgelohpi.

Commented [IG38]: Dahje čállit ovttain loguin nu mo ovdalis

§ 4-7. Oktagašlaš heiveheapmi

- (1) Doaimbavádjit studeanttain ja studeanttain geain leat erenoamáš dárbbut lea vuogatuhtta oážžut oahppodili ja eksámena heivehuvvot sihkarastin dihte dásseárvosaš oahppan- ja oahppovejolašvuodaid, universitehta- ja allaskuvlalága § 10-5 mielde.
- (2) Studeanttas lea alddis ovddasvástádus ohcat ja duođaštit iežas dárbbu oahppodili ja eksámena heiveheapmái mearriduvvon ohcanáigemearrái. Jus čuožžila dárbu láhčit heiveheami maŋgel ohcanáigemeari, de galgá ohcan sáddejuvvot nu jođánit go vejolaš maŋgel go dárbu čuožžilii.
- (3) Ii miedihuvvo heiveheapmi mii unnida fágalaš gáibádusaid ovttaskas oahppoovttadahkii/ ohppui.
- (4) Ohcan heivehit oahppodili galgá ovddiduvvot mearriduvvon áigemearrái. Eksámenheiveheami ohcan galgá ovddiduvvot maŋemusat guokte vahkku ovdal eksámena. Jus dárbu čuožžila maŋgel dán áigemeari, dahje jus leat eará earenoamáš sivat manne áigemeari ii leat dollojuvvon, de sáhtá ohcama meannudit jus dat ovddiduvvo dakkaviđe, ja maŋemusat vahkku ovdal eksámena.

Commented [IG39]: Sáhtá sihkkut go vuollelis čuožžu, 4. čuoggás

Commented [IG40]: Čuožžu maid vuollelis

KAPIHTAL 5. ÁRVVOŠTALLAN

§ 5-1. Árvvoštallanortnegat

- (1) Dutkan- ja oahppostivra mearrida ja meroštallá makkár árvvoštallanortnegat galget adnot allaskuvllas.
- (2) Árvvoštallanortnegat galget boahtit ovdan ovtadatčilgehusas.

Commented [IG41]: Čujuhan kommentáarii ovdalis, ja maid UH lága doahpagiidda. Mun ávžžuhan geavahit seamma doahpagiid go UH lágas. Dákko livččii de eksámen. Mii geavahit árvvoštallan doahpaga go kvalitehta guorahallat min doaimmain. Lea eanet presisa geavahit eksámen doahpaga eksámen láhkaásahusas.

Commented [IG42]: Dahje ovtadatplána/ oahppoovttadatplána/ máhttoviidodatplána/ fágaplána.

§ 5-2. Dábálaš eksámen

Dábálaš eksámen lágiduvvo dábálaččat dan lohkanbajis go oahppoovttadaga oahpahus loahpahuvvo.

§ 5-3. Ođđa ja maŋiduvvon eksámen

- (1) Ođđa eksámen lágiduvvo kandidáhtaide geat eai leat ceavzán maŋemus dábálaš eksámena, dahje geain lei dohkálaš jávkan § 6-5 mielde maŋemus dábálaš eksámenis.
- (2) Ođđa eksámen lágiduvvo dábálaččat čuovvovaš lohkanbajis. Dábálaččat lágiduvvo dušše okta ođđa eksámen guovtti dábálaš eksámena gaskkas.
- (3) Jus oahppolánaš gáibiduvvo ahte dihto oahppoovttadaga/ eksámena galgá leat ceavzán viidásit oahppoprogresuivna dáfus, de ođđa eksámen lágiduvvo ovdal ođđa lohkanbaji dahje dan álggahettiin.

- (4) Manjiduvvon eksámena sáhtttá fállat kandidáhtaide geat jávket dilálašvuodaid geažil maid universitehta- ja allaskuvlaláhkka § 10-6 mudde, jus leat erenoamáš ákkat dasa ahte lágideit dakkár eksámena ovdal ođđa eksámena vuosttaš lađđasa mielde.
- (5) Ođđa ja manjiduvvon eksámeniidda gusto seamma ovttatadčilgehus go manjemus dábálaš eksámeniidda.

§ 5-4. Eavttut ovddidit iežas árvvoštallamii

- (1) Studeanttain lea vejolašvuotta oážžut oahpahusa ja eksámena dan oahppoplána mielde mii lea gustojeaddji oahppoprográmma dahje individuála oahppomannolatplána mielde, gč. § 5-6 dieđiheami birra árvvoštallamii.
- (2) Studeanttat geat háliidit váldit eksámena oahppoovttadagain mat eai leat oassin sin individuála oahppomannolatplánas, sáhttet dieđihit iežaset mearriduvvon eksámeniidda jus devdet buot gáibádusaid dasa.
- (3) Studeanta ferte mearriduvvon áigái leat dieđihan iežas árvvoštallamii, ja leat deavdán daid geatnegasvuodaid mat čuvvot § 4-1 Oahppovuoigatvuotta.
- (4) Studeanta ii beasa váldit seamma eksámena eanet go golmma geardde. Allaskuvla sáhtttá ohcama vuodul addit lobi čadahit njealját geahččaleami erenoamáš dilálašvuodain. Sierra njuolggadusat gusket bachelor- ja masterbargguid geahččalemiid lohku, gč. § 5-7.

Commented [IG43]: Dahje eksámenii

Commented [IG44]: eksámenii

§ 5-5. Ovdamáhttu ja geatnegahtton bargogáibádusat

- (1) Ovttatadčilgehusas sáhtttá gáibiduvvot ovdamáhttu dihto oahppoovttadaga oahpahusa ja eksámena dieđiheapmái.
- (2) Ovttatadčilgehusas sáhtttá mearridit geatnegahtton bargogáibádusaid oahppoovttadaga eksámenii.
- (3) Studeanta guhte ii leat ožžon dohkkehuvvot geatnegahtton bargogáibádusaid ferte dábálaččat oassálastit ollásit ođđasit boahhte dábálaš čadaheamis.
- (4) Studeanta sáhtttá ohcat geatnegahtton bargogáibádusaid heivehuvvot universitehta- ja allaskuvlalága § 10-5 vuodul Molssaevttolaš plána ferte dábálaččat leat čadahuvvon ovdal oahppoovttadaga loahpalaš árvvoštallama. Oahppo- ja dutkanhoavda mearrida heivehanohcamiid dán mearrádusa vuodul.
- (5) Dohkkehuvvon geatnegahtton bargogáibádusat gustojit nu guhká go oahppoovttadat fálluojuvvo rievddakeahttá.
- (6) Hárjehallan árvvoštallojuvvo «ceavzán/ ii ceavzán». Jus studeantta ceavzin eahpiduvvo, de galgá studentii dieđihit dán birra nu jođánit go vejolaš. Studeanttas leat dábálaččat guokte geahččaleami seamma hárjehallanáigodahkii.

Commented [IG45]: Lei juoga cealkagis....

Commented [IG46]: Dáikko šaddá hui čielggas ahte árvvoštallan sáhtttá maid ipmirduvvot oahpu árvvoštallan, iige eksámena

Commented [IG47]: Organisatovrralaš cealkka..

Commented [IG48]: Dáikko sáhtttá maiddái čujuhit sierra giehtagirjái mii regulere njuolggadusaid mat gusket hárjehallamii. Giehtagirjii galgá DOS:ii, ii leat leamaš dán rádjái doppe, muhto mii leat gávnahan vuogasin ahte DOS mearrida dan, vaikke lea "giehtagirjii" hámis. Mii leat muđui hárjehallama sensorerema/dohkkeheami ođastan. Hárjehallamis leat golbma geatnegahtton oasi; ráhkkaneapmi, čadaheapmi ja čuovvoleapmi/ raportereren. Buot osiid galgá studeanta oážžut dohkkehuvvot ovdal go hárjehallan dohkkehuvvo loahpalaččat. Studeanttat sáddejit wiseflow bokte hárjehallanárvoštallangirjii, mii guoská hárjehallama čadaheapmái, ja dan bokte dohkkeha hárjehallanoahpaheadji čadahanoasi. Lea sensorkommišuvdna mii dohkkeha buot osiid loahpalaččat, ja dan manjel registrerejuvvo studeanta dohkkehuvvon hárjehallan Fs:ii.

Commented [IG49]: Eksámenii..

Commented [IG50]: eksámenvuohki

§ 5-6. Árvvoštallamii dieđiheapmi

- (1) Dábálaš eksámena beaivi galgá dábálaččat almmuhuvvot Studentwebii manjmusat dan lohkanbaji álggus go dábálaš eksámen lea plánejuvvon čadahuvvot. Ođđa eksámena beaivi galgá leat almmuhuvvon manjimustá guokte vahku ovdal eksámenbeaivvi.
- (2) Eksámenbáiki čuovvu oahpahusbáikki. Oahppoovttadagain main lea dušše digitála oahpahus ja árvvoštallanvuohki mii gáibida boahtima, lea eksámenbáiki Diehtosiiddas. Olggobealeruhtaduvvon oahpuin sáhtttá soahpat sierra mearrádusaid eksámenbáikki válljemis.

- (3) Sierra ohcama bokte lea vejolaš čađahit eksámena eará sajes go doppe gos dábálaš eksámen lágíduvvo. Studeanta gokčá ieš lassigoluid mat ležžet dán oktavuodas. Eksámenbáiki ferte leat allaskuvlla dohkkehan ášahusas. Dákkár ohcamat meannuduvvojit hálddahuslašččat, ja ohcan galgá ovddiduvvot unnimusat golbma vahku ovdal eksámena, ja 5 vahku ovdal jus eksámen galgá čađahuvvot olgoriikkas. Stivra mearrida liigebarggu oktavuodas sierra divada.
- (4) Studeanta diediha iežas oahppomannolatplána oahppoovttadagaid **árvvoštallamii** Studentweb registrerema bokte, oahppokaleandara áigemeriide. Studeanttas lea alddis ovddasvástádus dárkkistit ahte su **árvvoštallan** diediheamit áiggis áigái leat riehta, ja čuovvut mielde eksámenáiggi ja -báikki. Seammá guoská eksámenii diediheapmái mii ii leat oassin individuála oahppomannolatplánas.
- (5) Go leat erenoamáš áigemearit diediheapmái ođđa/manjíduvvon eksámenii, de ferte studeanta ieš diedihit iežas ovdal áigemeari mii lea guoskevaš eksámenii.
- (6) Jus leat erenoamáš deatalaš ákkat, de sáhtttá **oahppo-** ja **duktanhoavda** ohcama vuodul dohkkehit diediheami eksámenii maiddái manjel áigemeari.
- (7) Kandidáhtat sáhttet ieža geassádit eksámenis manjemusat 10 beaivvi ovdal eksámenbeaivvi. Kandidáhtat sáhttet geassádit masterbarggu addimis gitta sisabuktináigemeari rádjái. Geassádeapmi eksámenis dahkko Studentwebas. Dalle ii registrerejuvvo eksámengeahččaleapmin.

Commented [IG51]:

Commented [IG52]: ...

Commented [IG53]: Dahje hálddahuslašččat (garvit čatnamis virgekategorijaid láhkaásahussii..)

§ 5-7. Sierra mearrádusat bachelorbarggu, masterbarggu ja máhppaeksámena birra

- (1) Bachelorbarggus **leat dušše 3 geahččaleami**. Jus bargu ii **ceavzze árvvoštallama**, de sáhtttá kandidáhtta válljet buktit barggu rievdaduvvon hámis dahje buktit áibbas ođđa barggu. Kandidáhtta sáhtttá oktii buktit seamma barggu rievdaduvvon hámis. Jus bargu lea joavkobarggu boadus, de sáhtttá joavku oktii buktit seamma barggu rievdaduvvon hámis. Bargu mii lea joavkkus bargojuvvon, ii sáhte rievdaduvvot oktagaslaččat. Rievdaduvvon barggu ođđa sisabuktin lohkkuojuvvo eksámengeahččaleapmin. Jus rievdaduvvon bargu ii ceavzze árvvoštallama, de ferte kandidáhtta ráhkadit áibbas ođđa barggu. **Go ođđa bargu** buktojuvvo, de ferte dábálaččat ođđasit čađahit geatnegahtton bargguid mat čatnasit bachelorbargui. Dán lađđasa mearrádusat gustojit seammaládje geatnegahtton dutkan- ja ovdánahttinbargui **vuodđoskuvlaoahpaheaddje- ja lektoroahpus**.
- (2) Masterbarggus leat dušše 2 geahččaleami. Jus masterbargu ii ceavzze árvvoštallama, de sáhtttá kandidáhtta válljet buktit barggu oktii ođđasit **sakka** rievdaduvvon hámis dahje buktit áibbas ođđa barggu. Jus masterbargu lea joavkobarggu boadus, de sáhtttá joavku oktii buktit seamma barggu rievdaduvvon hámis. Masterbargu mii lea joavkkus bargojuvvon, ii sáhte rievdaduvvot oktagaslaččat. Rievdaduvvon barggu ođđa sisabuktin lohkkuojuvvo eksámengeahččaleapmin
- (3) Jus máhppaeksámen ii ceavzze árvvoštallama, de sáhtttá kandidáhtta ođđa eksámenis buktit seammá máhppaeksámena rievdaduvvon hámis. Jus máhppaeksámen lea joavkobarggu boadus, de sáhtttá joavku ođđa eksámenis buktit seammá máhppaeksámena rievdaduvvon hámis. Máhppaeksámen mii lea joavkkus bargojuvvon, ii sáhte rievdaduvvot oktagaslaččat. Máhppaeksámena ođđa buktin lohkkuojuvvo eksámengeahččaleapmin. Jus kandidáhtta ii diedit iežas ođđa eksámenii dahje ii ceavzze ođđa eksámena, **de kandidáhtta čujuhuvvo** **boahhte dábálaš máhppaeksámenii**. Boahhte dábálaš máhppaeksámenis ferte kandidáhtta ráhkadit ođđa máhppaeksámena.

Commented [IG54]: ..dahje.." leat golbma geahččalanvejolašvuoda".

Commented [IG55]: Dahje ii dohkkehuvvo.. Go dáikko maid geavahuvvo árvvoštallan, de sehke vel eanet.. Dáikko lea sáhka sensuoris, ja nuppe sajes fas árvvoštallan oaivvilda eksámen...

Commented [IG56]: Jus dát lohko goalmmát eksámenvejolašvuotán BA barggu olis, de orru imaš jus geatnegahtton bargguid galgá ođđasit čađahit, vaike leage áibbas ođđa barggu čállime. Lea ain dan vuosttaš "rámma" siskobeale. Jus ii ceavzze goalmmát sisaaddima, de gal lea olles oahppoovttadat buot ođđasit: diediheapmi, geatnegahtton barggut , oahpahusa čuovvun jnv,

Commented [IG57]: Dahje dušše oahpaheaddjeoahpuin

Commented [IG58]: Mo dán galgá meroštallat, mii lea sakka rievdaduvvon, gokko rádjii? Vejolaččat sihkkut eret sakka.

Commented [IG59]: eahpečielggas

- (4) Jus kandidáhtta lea universitehta- ja allaskuvlalága § 12-4 vuodul ožžon sihkkjuuvvot barggu mii dán mearrádusas lea namuhuvvon, de ferte kandidáhtta ráhkadit áibbas ođđa barggu ođđa geahččaleami oktavuodas.
- (5) Dán mearrádusas namuhuvvon bargguid ii sáhte buktit ođđa árvvoštallamii rievdaduvvon hámis go lea ceavzán árvvoštallama.
- (6) Vuolggasadjin leat ahte mastergrádabargu dahje sullasaš barggut leat almmolaččat ja biddjojuvvojit allaskuvlla digitála arkiivii rahpasit olámuddui, nu guhká go dain eai leat dieđut maidda gusto láhkamearriduvvon jávohisvuodageatnegasvuohta. Ovttaskas kandidáhtta sáhtta biehttalit barggu bidjamis rahpasit olámuddui. Goahti sáhtta maidái čuoldit bargguid almmolašvuodas jus leat nana ákkat. Dát galgá boahtit ovdan bagadallansoahpamušas mii goađis lea ovttaskas kandidáhtain.

Commented [IG60]: Dárbbašmeahtun..

Commented [IG61]: Dahje eret váldit, giddet...

KAPIHTAL 6. ÁRVVOŠTALLAMA ČADAHEAPMI

Commented [IG62]: Eksámena..

§ 6-1. Giella

Eksámenbargobihtát Sámi allaskuvllas leat sámegillii ja vástiduvvojit sámegillii, jus eará ii leat mearriduvvon ovtadatčilgehusas.

§ 6-2. Digitála eksámen

Kandidáhtain ferte dábbalaččat alldiineaset leat mátkedihtor maid sáhttet atnit eksámenis. Dárbbašlaš prográmmagálvu galgá leat kandidáhtaide olámuttos buori áiggis ovdal eksámena. Kandidáhtain lea alldiineaset ovddasvástádus installeret dárbbašlaš prográmmagálvvu ovdal eksámena. Earenoamáš oktavuodain sáhtta ohcat oážžut Sámi allaskuvllas luoikkasin dihtora.

§ 6-3. Eksámena veahkkeneavvut

- (1) Listu mii čájeha makkár veahkkeneavvut leat lobálaččat eksámenis, galgá almmuhuvvot kandidáhtaide čálalaččat manemusat vahku ovdal eksámena, ja galgá boahtit ovdan eksámenbihtás.
- (2) Kandidáhtas lea alldis ovddasvástádus oahpásmuvvat makkár veahkkeneavvut leat lobálaččat juohke eksámenii.

§ 6-4. Eksámenáigi

- (1) Eksámenáigi almmuhuvvo Studentwebas.
- (2) Eksámen rehkenastojuvvo álggahuvvon go eksámenbargu juhkkjuuvvo dahje biddjo olámuddui.

§ 6-5. Jávkan eksámenis ja eksámena botken

- (1) Son guhte ii geassát eksámenis § 5-7 čihččet lađđasa áigemeiriide, ja guhte ii leat ožžon dohkkehuvvon jávkama eksámenis, rehkenastojuvvo ovddidan iežas eksámenii ja lea atnán ovtta eksámengeahččaleami.

- (2) Kandidáhtta guhte jávká eksámenis ja guhte čuoččuha ahte lea dohkálaš jávkan, ferte 5 beaivvi sisa buktit čálalaš duođaštusa. Jus lea ieš buozas dahje buozalmasvuohta lagamus bearrašis, de galgá buktit doavtterduođaštusa. Doavtterduođaštus ferte leat dakkár ahte duođašta jávkama dihto eksámenis.
- (3) Jus kandidáhtta botke eksámena mii čadahuvvo bearráigeahču vuolde, almmá addimis sisa barggu dahje addá sisa guoros barggu, de rehkenastojuvvo dat botkejuvvon eksámenin. Kandidáhtta guhte botke skuvlaeksámena mii lea álgán, galgá vuolláičállit ja buktit botkejuvvon eksámena skovi. Botkejuvvon eksámen rehkenastojuvvo eksámengeahččaleapmin. Dohkálaš jávkan § 6.5 nuppi lađđasa mielde guoská seammaládje kandidáhttii guhte botke eksámena.
- (4) Jus ruovttueksámena sisabuktin manjona, de sáhtttá oahppohálddahuš addit gitta 48 liigediimmu, jus dalán sáhtttá čálalaš doavtterduođaštusain duođaštit ahte lea ovdamearkka dihte iežas fáhkka buozanvuohta dahje heahtedilli lagas bearrašis. Máhppaárvoštallama dahje guhkit áiggi bargguid buktima olis ferte fágaovddasvástideaddji árvoštallat guhkidit áigemeari ovttrasáđiid oahppohálddahušain.
- (5) Go jávká njálmmálaš dahje praktihkalaš oasis eksámenis, mas čálalaš barggu árvosátni muddejuvvon njálmmálaš dahje praktihkalaš eksámena vuođu, de bisuha gaskaboddosaš árvosáni § 9-2 nuppi lađđasa vuođu dassáži go mudden lea čadahuvvon ja loahpalaš árvosáni addojuvvon. Jus čálalaš bargu árvoštallojuvvui ii ceavzán de dát árvosátni lea loahpalaš.
- (6) Kandidáhtta guhte lea buktán barggu **árvoštallamii**, ii sáhte čuoččuhit ahte leat dohkálaččat jávkan ja nu beasadit eksámenbarggu árvoštallamis.

Commented [IG63]: Sensureremii.. ? Mii geavahit sensordoahpaga muđui, nu ahte sáhtttá maiddái sensurerema geavahit árvoštallan doahpaga sajis, lea eanet presis

KAPIHTAL 7. VERROŠEAPMI, SIHKKOJUPMI JA ERET BIJAHALLAN

§ 7-1. Verrošeapmi, sihkkojupmi ja eret bijahallan

- (1) Verrošeapmin dahje verrošeami geahččaleapmi rehkenastojuvvo earret eará:
 - a. Geavahit dahje atnit lobihis veahkkeneavvuid olámuttos eksámenis á. Ovdanbuktit earáid barggu iežas bargun almmá doarvá bures čujuhit gálduide dahje sitáhta čalmustahttima haga
 - b. Buktit praktihkalaš dahje dáiddalaš barggu maid soames eará go studeanta ieš/ studeanttat ieža leat hábmen
 - c. Buktit barggu maid eará(t) go studeanta ieš/ studeanttat ieža leat ráhkadan
 - č. Lágahis ovttasbargu gaskkal studeanttaid dahje joavkkuid
 - d. Dieđuid fabrikkeren dahje fálsken
 - đ. Eahperehálaččat ožžon eksámenbihtá ovdalgo go eksámen álgá
 - e. Ođđasit geavahit iežas ovdal buktuojuvvon barggu mas lea ožžon bohtosa, almmá dan birra dieđihit.
- (2) Verrošeapmi dahje verrošeami geahččaleapmi geatnegahtton bargogáibádusaid oktavuođas maid allaskuvla árvoštallá, čuovvu seammá mearrádusaid go eksámenis verrošit.
- (3) Eksámenverrošeami mearrádusat gustojit maiddái PhD-programma oahpahusoasi eksámeniidda.
- (4) Váilevaš diehtu njuolggadusaid verrošeami, gáldogeavaheami, lobálaš veahkkeneavvuid, eksámennjuolggadusaid birra ja sullasaš ii luvve studeantta ovddasvástádusas.
- (5) Studeanttat geat roavva ávvirmeahtunvuođain dahje eaktodáhtolaččat leat verrošan dahje geahččalan verrošit eksámenis, sáhttet oažžut eksámena sihkkojuvvot, bijahallat eret allaskuvllas ja massit vuoigatvuođa váldit eksámena buot universitehta- ja allaskuvlalága vuollásaš ášahusain gitta ovttá jahkái. Earenoamáš roavva dilálašvuođain sáhtttá studeanta bijahallat eret gitta guovtti jahkái. PhD-studeanttaide geat leat virgáduvvon universitehtii

dahje allaskuvlii gustojit sierra njuolggadusat, geahča universitehta- ja allaskuvlalága § 13-1 nuppi ladđasa ja § 13-2.

- (6) Eksámena sihkkun verrošeami dahje verrošeami geahččaleami vuođul, lohkkovuvvo eksámengeahččaleapmin.

KAPIHTAL 8. SENSUVRA

§ 8-1. Árvvoštallanvuogit

- (1) Allaskuvllas geavahuvvojit čuovvovaš **árvvoštallan**vuogit:
 - a. Ceavzán / ii ceavzán
 - á. Graderejuvvon skála mas leat vihtta ceahki A rájes E rádjái go lea ceavzán ja F go ii leat ceavzán. Leat mearriduvvon oppalaš, kvalitatiiva čilgehusat skálaide maid gávnnat allaskuvlla neahttasiiddus.
- (2) Oahppoovttadagain main leat márggat árvvoštallamat, fertejit buot oasit leat cevzon ovdal oahppoovttadaga loahpalaš árvosátni addojuvvo.
- (3) Jus studeanta lea čadahan seamma eksámena márgga geardde, de gusto buoremus árvosátni.

Commented [IG64]: Sensorerenvuogit.. UH láhka kap. 11 geavaha eksamen og sensur

Commented [IG65]: ..

§ 8-2. Sensorortnegat

- (1) Čuovvovaš dilálašvuođain galget leat guokte sensora, geain unnimusat okta lea olggobeale sensor:
 - a. Kandidáhtaid iešheanalaš masterdási barggu (masterbarggu) **árvvoštaladettiin**
 - á. Odđa sensuvrra (váiddasensuvrra) oktavuodas universitehta- ja allaskuvlalága § 11-10 vuođul.
- (2) Čuovvovaš dilálašvuođain galget leat guokte sensora:
 - a. Kandidáhtaid iešheanalaš vuolitdási barggu (bachelor- dahje kandidáhttabarggu) árvvoštaladettiin ja eksámeniin mat okto dahket 15 oahppočuoggá dahje eanet.
 - á. Njálmmálaš eksámeniid árvvoštaladettiin ja árvvoštaladettiin praktihkalaš eksámeniid ja sullasaččaid maid ii sáhte dárkkistit ja danin ii sáhte váidit.
- (3) Olggobeale sensor ii galgga leat leamaš virgáibiddjon Sámi allaskuvllas maŋemus vássán lohkanbajis.

Commented [IG66]: In ipmir dán.. Manne árvvoštaladettiin? Vai sensureremiin?

§ 8-3. Sensuvra

- (1) Sensoriid nammada guoskevaš goađi goahtejođiheadtji. Váiddasensoraid nammada seammás.
- (2) Buot eksámeniidda galgá ráhkaduvvot čálalaš sensorbagadusa. Sensorbagadus galgá leat olámuttos sensoriidda sensuvrra čađaheami oktavuodas. Sensorbagadus almmuhuvvo kandidáhtaide **maŋemusat** maŋnel go sensuvrra bohtosat leat almmuhuvvon.
- (3) Kandidáhttii galgá sihkkarastovvot anonymiserejuvvon sensuvra nu guhkás go vejolaš.
- (4) Bachelor- ja masterbargguid árvvoštaladettiin ii sáhte kandidáhta bagadalli leat sensorin. Dárbbu mielde sáhtá sensorkommišuvdna bivdit bagadalli čilget čálalaččat bagadallanproseassa.

Commented [IG67]: Sihkkut?

- (5) Sensuvrra galgá almmuhit maŋemusat 15 bargobeavvi maŋŋel eksámena, jus stivra ii leat universitehta- ja allaskuvlalága § 11-7 vuođul gaskaboddosaš láhkaásahusas mearridan eará áigemeari.
- (6) Čuovvovaš sensuvrraáigemearit gusket masterbargguide ja sullasaš bargguide:
 - a. Bachelorbargguide mat leat unnimusat 20 oahppočuoggá viidodagas galgá sensuvra almmuhuvvot 20 bargobeavvi siste sisabukhtináigemeari rájes.
 - á. Masterbargguide galgá sensuvra almmuhuvvot 30 bargobeavvi siste sisabukhtináigemeari rájes.
- (7) Njálmmálaš dahje praktihkalaš eksámeniin galgá sensuvra almmuhuvvot maŋemusat 24 diimmu maŋŋel eksámenčadhaheami maŋemus eksámenbeavvi.
- (8) Čálalaš bargguin, main lea árvosáni mudden maŋŋel njálmmálaš dahje praktihkalaš eksámena, almmuhuvvo čálalaš barggu sensuvra maŋemusat 24 diimmu ovdal njálmmálaš dahje praktihkalaš eksámena. Ferte leat ceavzán čálalaš barggu ovdalgo sáhtta váldit čuovvovaš njálmmálaš dahje praktihkalaš eksámena. Go čálalaš bargu lea árvvoštallojuvvon leat F, de árvosátni lea loahpalaš.
- (9) Sensuvra almmuhuvvo Studentwebii. Njálmmálaš ja praktihkalaš eksámeniin sáhtta diedihit sensuvrra njálmmálaččat ovdalgo almmuha Studentwebii.

§ 8-4. Lohpi buvttadit eksámengáhppálagaid plagiáhtadárkkisteami oktavuodas

Buktojuvvon eksámenvástádusaid ja studeantabargguid sensuvra sáhtta sistsidoallat plagiáhtadárkkisteami. Allaskuvla sáhtta vurket ja atnit eksámenvástádusaid ja studeantabargguid (gáhppálagaid buvttadeapmi) plagiáhtadárkkisteami oktavuodas boahhtevaš eksámenvástádusain ja studeantabargguin.

KAPIHTAL 9. VUOĐUŠTEAPMI JA VÁIDDA

§ 9-1. Vuođušteapmi árvosátnái

- (1) Kandidáhtta sáhtta gáibidit vuođuštuvvot iežas eksámenbohtosa árvvoštallama.
- (2) Čálalaš eksámeniid vuođuštangáibádus galgá ovddiduvvot Studentweb bokte maŋemusat vahkku maŋŋel go sensuvra lea almmuhuvvon.
- (3) Njálmmálaš eksámeniidda dahje praktihkalaš gálggaid árvvoštallama oktavuodas galgá vuođuštangáibádus ovddiduvvot dakkaviđe maŋŋel go árvosátni lea addon.
- (4) Eksámeniidda main loahpalaš árvosátni lea mearriduvvon sihke čálalaš ja njálmmálaš geahččaleami vuođul, sáhtta vuođuštangáibádus ovddiduvvot easkka dalle go loahpalaš árvosátni lea almmuhuvvon.
- (5) Vuođušteapmi galgá addojuvvot guovtti vahkku sisa. Oahppoovttadaga ovddasvástideaddji mearrida galgá go addit vuođušteami čálalaččat dahje njálmmálaččat.
- (6) Lea oktagaslaš vuoigatvuohta bivdit vuođušteami joavkoeksámenis.

§ 9-2. Árvosáni váidin

- (1) Árvosáni váidima galgá ovddidit golmma vahkku sisa dan rájes go boađus lea almmuhuvvon. Jus kandidáhtta lea gáibidan vuođušteami dahje váidán formála meattáhusaid, de lea sensuvrra váidináigemeari dan beavvi rájes go vuođušteapmi lea addojuvvon dahje formála meattáhusaid váidida lea meannuduvvon. Joavkoeksámena oktavuodas guoská dákkár

váidináigemeari viiddideapmi dušše kandidáhtaide geat lea gáibidan vuodušteami dahje váidán formála meattáhusaid eksámenis.

- (2) Eksámena mas loahpalaš árvosátni lea mearriduvvon sihke čálalaš ja njálmmálaš geahččaleami vuodul, sáhtta váidit easka dalle go loahpalaš árvosátni lea almmuhuvvon. Jus eksámenis lea čálalaš geahččaleapmi mas lea njálmmálaš mudden, ja árvosátni rievdaduvvo eksámena čálalaš oasi odđa sensuvrra vuodul, de galgá odđa njálmmálaš geahččaleapmi lágiduvvot loahpalaš árvosáni mearrideapmái.
- (3) Árvvoštallama njálmmálaš eksámeniin, bargohárjehallamis, praktihkalaš eksámeniin dahje sullasaččain, maid ii sáhte dárkkistit, ii sáhte váidit.
- (4) Váiddasensuvrras galget leat unnimusat guokte odđa sensora, geain unnimusat okta lea olggobeale. Sensorat eai galgga beassat diehtit álgoárvosáni, ovddit sensora vuodušteami dahje studeantta váidaga vuodušteami.
- (5) Jus odđa sensuvrra árvosátni spiehkasta guvttiin dahje eanet árvosániin álgosensuvrra árvosánis, de galgá vel odđasit árvvoštallat ášši ovdalgo loahpalaš árvosátni mearriduvvo. Sensorat sihke álgo ja odđa sensuvrras galget ovtta dán árvvoštallat. Jus eanetlohku sensoriin eai leat ovttaoavilis árvosáni hárrái, de galgá allaskuvla nammadit vel ovtta sensora mii galgá leat mielde árvosáni bidjamis. Odđa árvosáni galgá čálalaččat vuoduštit. Lea oktagaslaš vuoigatvuohta váidit joavkoeksámena. Vejolaš árvosáni rievdan gusto dušše sutnje guhte lea váidán.

§ 9-3. Formála meattáhusaid váidin

Formála meattáhusaid eksámeniin dahje sensuvrras sáhtta váidit universitehta- ja allaskuvlalága § 11-9 vuodul. Dákkár váidda galgá ovddiduvvot golmma vahku siste dan rájes go kandidáhtta dovddiidii váidaga dilálašvuodaid. Jus lea ovddiduvvon gáibáduš vuodustit árvosániid mearrideami dahje árvosáni váidda, de lea váidináigemearri dán paragrafa mielde dan rájes go kandidáhtta lea ožžon vuoduštusa dahje go váidda lea loahpalaččat mearriduvvon.

KAPIHTAL 10. OAHPPODUOĐAŠTUS JA ÁRVOSÁTNEČÁLUS

§ 10-1. Oahppoduođaštus

- (1) Sámi allaskuvla čállá oahppoduođaštusaid čadahuvvon grádain, bachelorgrádain, mastergrádain, PhD dahje eará oahppoprográmmain.
- (2) Go studeanta gárve oahpu ja olaha gráda, de čállojuvvo digitála oahppoduođaštus. Olahuvvon gráda oktan bohtosiiguin lea vejolaš viežžat *Vitnemålportalenis*.
- (3) Sámi allaskuvla čáliha oahppoduođaštusaid dábálaččat sámegillii. *Diploma Supplement* ja *Trascript of Records* čuovvu oahppoduođaštusa mielddusin.
- (4) Čuovvovaš dilálašvuodain sáhtta oahppoduođaštusa čálihit báberhámis:
 - a. jus studeanttas váilu norgga riegádannummár dahje D-nummár.
 - á. jus studeanta lea ožžon digitála duođaštusa, muhto dárbbáša čájehit duođaštusa báberhámis olgoriikka oahppoásahusaide dahje bargoadiide.
- (4) Go kandidáhtta lea massán báberduođaštusa, de sáhtta earenoamáš oktavuodain (ovdamearkka dihte buollima oktavuodas) oažžut duplikáhtaduođaštusa ohcama vuodul. Ohcama galgá duođaštit. Kandidáhtta ferte máksit divada duplikáhta čállima ovddas.

§ 10-2. Árvosátnečálus

- (1) Kandidáhhta sáhhtá dađistaga ja go čađaha oahpu, viežžat árvosátnečállosa Studentwebas dahje *Vitnemålsportalenis*.
- (2) Árvosátnečálus galgá čájehit árvosáni buot oahppoovttadagain main kandidáhhta lea ceavzán eksámena. Oasseeksámeniid bohtosat eai boađe dábálaččat ovdan.

KAPIHTAL 11. PRIVATISTTAT

§ 11-1. Privatisttat

- (1) Privatistta vejolašvuohta čuovvut oahpahusa allaskuvllas lea ráddjejuvvon almmolaš logaldallamiidda.
- (2) Privatisttas lea vuoigatvuohta dieđihit iežas eksámenii jus lea ohcan mearriduvvon áigemearrái, ja lea duođaštan ahte son deavdá sisaváldingáibádusaid ja buot eará gáibádusaid dieđihit eksámenii, dakko bokte maiddái earenoamáš ovdamáhttu ja geatnegahtton bargogáibádusaid. Privatistta dieđiheapmi eksámenii oahppoovttadagaide mat gullet olggobeale ruhtaduvvon oahpuide galgá dábálaččat hilgojuvvot.
- (3) Privatisttas sáhhtá dábálaš lohkanbadjedivada lassin gáibidit sierra eksámenmávssu man stivra lea mearridan.

KAPIHTAL 12. EARÁ MEARRÁDUSAT

§ 12-1. Dárkilat mearrádusat

Dutkan- ja oahppostivra sáhhtá addit dárkilet mearrádusaid dán lálhkaásahussii. Dat eai galgga gáržžidit daid vuoigatvuođaid ja geatnegasvuođaid mat studeanttas leat dán lálhkaásahusa vuođu.

§ 12-2. Giellaveršuvnnat

Lálhkaásahus lea sihke sámegillii ja dárogillii. Jus dát guokte giellaveršuvnna leat vuostálagaid, de galgá sámegiel veršuvdna gustot.

§ 12-2. Fápmuiboahtin

- (1) Lálhkaásahus boahhtá fápmui ođđajagimánu 1. b. 2026
- (2) Ođđajagimánu 1. b. 2026 rájes loahpahuvvo Sámi allaskuvlla eksámen- ja loahpalaš árvoštallama lálhkaásahus (2011) ja Sámi allaskuvlla bachelorgráda lálhkaásahus (2015).

Arkiiva - dok. 26/00722-1 Arkiivakoda. C.a.03
 Áššemeannudeadji Berit Ellen Johansdatter Eira

Saksgang Čoahkkindáhton
 Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027 11.06.2026

Unntatt offentlighet ihht Paragraf

OAHPPOPROGRÁMMAT 2027-28 OAHPPOJAGI - STUDIEPROGRAMMER
STUDIEÅRET 2027-28

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Sámi allaskuvlla stivra mearrida ahte čuovvovaš oahppoprográmmat biddjojit johtui 2027-2028 oahppojagi, álgimiin 2027 čavčča:

Prográmma	Oahppo- čuoggat	Goahti
Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 1.-7. ceahkki	300	SOA ¹
Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 5.-10. ceahkki	300	"
Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu – geabbilis prográmma	180	"
Sámi praktihkalaš-pedagogalaš oahppu fidnofága	60	"
Sámi praktihkalaš-pedagogalaš oahppu dábálašfága	60	"
Sámegiela ja girjjálašvuoda bachelorprográmma	180	GDS
Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda doavttirgrádaprográmma	180	GDS

¹ Sámi oahpaheaddjeoahpuid goahti

/

Styret for Sámi allaskuvla vedtar at følgende studieprogrammer igangsettes studieåret 2027-2028, med oppstart høsten 2027:

Program	Studie-poeng	Institutt
Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7	300	ISL ²
Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10	300	"
Samisk barnehagelærerutdanning – fleksibelt program	180	"
Samisk praktisk pedagogisk utdanning yrkesfag	60	"
Samisk praktisk-pedagogisk utdanning allmennfag	60	"
Bachelorprogram i samisk språk og litteratur	180	ISDS
PhD. i samisk språk og samisk litteratur	180	ISDS

Mildosat/Vedlegg:

1. [Kvalitehtasihkkarastinvuogádaga oppalaš oassi](#) / Kvalitetssikringssystemets generelle del
2. [Forskrift til universitets- og høyskoleloven \(universitets- og høyskoleforskriften\)](#)
3. [Akkreditering av studietilbud - Veiledning for krav til akkreditering av studietilbud innen høyere utdanning](#)
4. Notáhtta oahpaheaddjeoahpuid álggaheapmi – Notat oppstart av lærerutdanninger
5. Gáibádusaid árvvoštallan Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 1.-7. Ceahkki – Vurdering av krav Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7
6. Gáibádusaid árvvoštallan Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 5.-10. Ceahkki – Vurdering av krav Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10
7. Gáibádusaid árvvoštallan Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu – geabbilis prográmma– Vurdering av krav Samisk barnehagelærerutdanning – fleksibelt program
8. Gáibádusaid árvvoštallan Sámi praktihkalaš-pedagogalaš oahppu fidnofága – Vurdering av krav Samisk praktisk pedagogisk utdanning yrkesfag
9. Gáibádusaid árvvoštallan Sámi praktihkalaš-pedagogalaš oahppu dábálašfága – Vurdering av krav Samisk praktisk-pedagogisk utdanning allmennfag
10. Gáibádusaid árvvoštallan Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda bachelor/ Vurdering av krav bachelorprogram i samisk språk og litteratur
11. Gáibádusaid árvvoštallan Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda doavttirgráda/ Vurdering av krav doktorgradsprogram i samisk språk og samisk litteratur

² Institutt for samiske lærerutdanninger

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Sámi allaskuvlla stivra dohkkehii kvalitehtasihkkarastinvuogádaga oppalaš oasi ođasteami 12.12.2019. Vuogádaga mielde allaskuvlastivra mearrida jahkásaččat makkár oahppoprográmmat galget álggahuvvot boahte oahppojađi. Stivra árvvoštallá kvalitehtadimenšuvnnaid gustovaš lánkaásahusaid hárrái ovdal go oahppoprográmmat biddjojít johtui, dása gullá árvvoštallat resursadili, fágabirrása gelbbolašvuoda, doarjjafunkšuvnnaid kapasitehta, ja ovddit jagiid rekruterema ja čadaheami bohtosiid. Goahtejodiheaddji buktá goađi evttohusa makkár oahput galget álggahuvvot boahte oahppojađi. Ođđa oahpuid álggaheami oktavuodas lea dehálaš čielggadit mo plánejuvvon oahppu heive allaskuvlla strategiijaplánii ja mihtuide. Galgá maid čielggaduvvot mo fágabiras mii galgá čadnot ohppui deavdá NOKUT:a gáibádusaid.

Goadit leat árvvoštallan ja čielggadan mo evttohuvvon oahppoprográmmat devdet gustovaš gáibádusaid, earenoamážit gáibádusaid fágabirrása gelbbolašvuhtii ja gullevašvuhtii ásaahas, vrd. Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften).

Godiid árvvoštallamiid mielde devdet buot evttohuvvon oahppoprográmmat gustovaš gáibádusaid.

Sámi oahpaheaddjeoahpuid goahti (SOA)

SOA:s leat 2026 bušehtas oktiibuot 25,6 virgevuodu (stillingshjerner). SOA:s leat

- 7-8 professora mat vástidit 4 jahkedoaimma, main 3 professora leat fásta ollesvirggis: 2 professora pedagogihkas ja 1 professora sámi didaktihkas, ja earát leat professor II iežaset fágasurggiin.
- 4 vuosttašamanueanssa mat vástidit 3,3 jahkedoaimma: 2 vuosttašamanueanssa pedagogihkas, 1 vuosttašamanueansa sámi didaktihkas, ja dat earát leat vuosttašamanueanssa II.
- 1 vuosttašlektor pedagogihkas ja 2 allaskuvlalektora ožžot doarjaga virgeloktemii vuosttašlektorán 2026:s.
- 11 allaskuvlalektora mat vástidit 9,7 jahkedoaimma: 2 allaskuvlaoahpaheaddji pedagogihkas, 4 allaskuvlalektora pedagogihkas (3,5 jahkedoaimma), 3 allaskuvlalektora sámi didaktihkas (2,2 jahkedoaimma), 1 allaskuvlalektor matematihkas, 1 allaskuvlalektor luonddufágain ja 1 allaskuvlalektor duojis.
- 27.5.2026 leat guokte stipendiáhta pedagogihkas, nubbi álgá 2026 gida ja nubbi geargá doavttirgrádain 2026 čavčča.
- Lea virgáibidjanproseassa servodatfága vuosttašamanueanssa virgái.

Ovdalis namuhuvvon virggit vástidit 29 fágaoibmo 22 jahkedoaimmas. Lea bargojuvvome eanet fágavirggiid virgáibidjamiin. Dasa lassin leat 5 emeritus/emerita pedagogihkas, sámegielas, matematihkas ja dárogielas. Instituhttii barget guokte emeritus/emerita bargi diibmobálkkáin. Leat várrejuvvon 3,4 jahkedoaimma goađi hálddahussii ja jodiheapmái.

SOA sihkkarastá ahte buohkain geain váilu universitehtapedagogihkka, oažžu vejolašvuoda váldit dán oahpu šiehtadusa bokte mii SAs lea UIT Norgga Ártalaš universitehtain, gos SAs lea juohke jagi 5 saji.

Goahti lea 2018 rájes muhtun muddui praktiseren ovttaslohkama oahpaheaddjeoahpuin. Ovttaslohkan iešguđet oahpaheaddjeoahpuin ii galgga čuohtat studeanttaid lohkansuorgái ja čieknjudeapmái, muhto lea vejolaš danne go oahpaheaddjeoahpuid sisdoalus lea stuorra oasis oktasaš sisdoallu, árvvut ja gelbbolašvuodamihtut. Ovttaslohkama bokte lea vejolaš hukset stuorát oahppojoavkkuid, earret eará vai deavdit NOKUTa gáibádusa oahppobirrasis. Dat lea maid doaimbaidju dasa ahte geavahit fágaresurssaid jierpmálaččat doppe gos lea vejolaš. Plánejuvvo ovttaslohkan oahpuin PPO ja VUOMA, ja galget ain leat oktasaš fágaidrasttildeaddji lágideamit prográmmaid gaskkas, gos maddái GMOA lea mielde.

SOAs leat fásta prográmmajodiheaddjit geain lea bajimus fágalaš ovddasvástádus prográmmain, ja sii leat oassin SOA jodiheamis ovttas goahtejodiheaddjiin ja oahppojodiheaddjiin. Fágain ja máhttoviidodagain leat fásta fágakoordináhtorat, geain lea fágalaš ja praktihkalaš ovddasvástádus plánet sisdoalu ja juohkit oahpahusresurssaid, jodiht sensurerema ja raporteret kvalitehta iežaset fága. Sihke fágakoordináhtorat ja prográmmaovddasvástideaddjit leat fágaoahpaheaddjit bistevaš virggiin, geain lea guhkes vásáhus oahpaheaddjeoahpu oahpahusain, ja geain lea buorre profešuvdnafágalaš lahkaneapmi sihke dutkamis ja oahpahusas. Formálalaččat nammada SOA jodiheaddjegoddi fágakoordináhtoriid jahkásaččat, go allaskuvlastivra dahje dutkan- ja oahppostivra lea mearridan álggahit prográmmaid ja oahppoovttadagaid. Jahkásaččat nammaduvvojit maid luohkkákoordináhtorat iešguđetge luohkáide, geain lea ollislaš ja beaivválaš ovddasvástádus studeanttaid ja studeantajoavkkuid gulahallamis ja čuoovvuleamis.

Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 1.- 7. Ceahkki (VUOMA 1-7) ja Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 5.- 10. Ceahkki (VUOMA 5-10)

NOKUT dohkkehii sihke Sámi allaskuvla vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 1-7 (VUOMA 1-7) ja Sámi allaskuvla vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 5-10 (VUOMA 5-10) 2017:s. SOA bargá dan ala ahte 2026-2027 áigodagas sáddet ohcama Máhttodepartementii ahte rievdadit oahpuid oktasaš SGLU 1-10. Dattetge lea vejolaš studeanttaide válljet čieknjudeami/masterfága seamma málle mielde go dál. Jus ohcan dohkkehuvvo, de lea jurdda ahte studeanttat geat ohcet 1-7 dahje 5-10 2027 čavčča, sirdojuvvojit formálalaččat 1-10 ohppui.

Goappaš VUOMA oahpuid oahpahussii leat čadnon fásta 6 pedagogihkkavirggehasa, 5 sámegielavirggehasa, 1 matematihkkavirggehasa, 1 duodjevirggehasa, 1 servodatfágavirggehasa, 1 luonddufágavirggehasa, 0.8 virgi riikkagielaide. Oktiibuot 15,8 virggehasa. Dáid gaskkas leat 3,6 professora, mii dahká 22,7 % fágabirrasis. Oktii 4,2 vuosttašamanueanssain ja 1 vuosttašlektora vuosttašvirgegelbbolašvuolta vástida 55,7 % fágabirrasa.

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu – geabbilis prográmma (GMOA)

GMOA doalahuvvo geabbilis 3,5-jahkásaš prográmma, gos studeanttat čadahit 50 oahppočuoggá juohke oahppojađi. Dát geabbilis organiseren váldojuvvui vuosttaš geardde atnui 2023 čavčča ja 2027 čavčča plánejuvvo njealját sisaváldin. Oahppu lea heivehuvvon studeanttaide geat leat bargguin ja geat iešguđet sivaidd geažil eai háliit olles virgelobi, nu ahte sii sáhttet eambo kombineret oahpu bargguin. 2026 giđa ja čavčča galgá áigodatlaš evalueren čadahuvvot. Árvvoštallan galgá earret eará árvvoštallat mo oahppu deavdá ulbmila, gos fokus lea ovdánahttin ja buorideapmi dakko gokko lea dárbbalaš, seammás go dat mii doaimma doalahuvvo.

Mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpus plánejuvvojit máhttoviidodagat nu ahte 1. ja 2. jagi studeanttat váldet máhttoviidodagaid ovttas nu guhkás go lea vejolaš. Dat dahká vejolažžan váldit sisa studeanttaid juohke jagi maiddái mánáidgárdeoahpaheaddjeohppui. Goalmmat jagi fáttát leat juohke jagi. Ovttaslohan gaskkal 1. Ja 2. Jagi joavkkuid buktá seastimiid oahpahusressursaide, seammás go oahppobiras nannejuvvo eambo studeanttaiguin.

GMOA ohppui leat čadnon 5 fásta virggehasa, mas okta lea vuosttašvirggehasa. SOA fágabargit geat muđui leat čadnon eará oahpaheaddjeoahpuide, oahpahit maiddái muhtun osiin mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpus.

Sámi praktihkalaš-pedagogalaš oahppu fidnofága (PPO-F) ja Sámi praktihkalaš-pedagogalaš oahppu dábálašfága (PPO-D)

SOA:s leat guokte fáldalaga Praktihkalaš-pedagogalaš oahpus (PPO):

1. **PPO-D (dábálašfága)** – 60 oahppočuoggá joatkkaoahppu, 7. dásis (master), mii addá oahpahangelbbolašvuoda 5.-13. dásis ohcciide geain lea bachelor- dahje mastergráda dábálašfágaid siskkobealde ja gelbbolašvuolta sámegielas.
2. **PPO-F (fidnofága)** – 60 oahppočuoggá joatkkaoahppu, 6. dásis (bachelor), mii addá oahpahangelbbolašvuoda 8.-13. dásis ja obbalaš fidnofága oahpaheaddjegelbbolašvuoda ohcciide geain lea iešguđet fidnofágaduogáš ja gelbbolašvuolta sámegielas. Dát oahppu galgá mielddisbuktit ahte fidnofágaoahpaheaddjit geain lea gelbbolašvuolta sámegielas ja sámi kultuvrras ožžot formála oahpaheaddjeoahpu, juoga masa lea stuorra dárbu joatkkaskuvllain

sámi giellaguovlluin.

Praktihkalaš-pedagogalaš oahput huksejit guovtti rámmaplánii «Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning" «Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8–13". 2027 čavčča sisaváldimis bohtá leat eaktu PPO álggaheapmái. Ágga dása lea ahte 2026-2027 oahppojađi galget PPO oahput čađahuvvot ođđa prográmma- ja fágaplánaid vuodul.

Praktihkalaš pedagogalaš oahpuid (PPO-F ja PPO-D) oahpahussii leat čadnon fásta 6 pedagogihkkavirggehasa, 5 sámegielavirggehasa, 1 matematihkkavirggehasa, 1 duodjevirggehasa, 1 servodatfágavirggehasa, 1 luonddufágavirggehasa, 0.8 virgi riikkagielaide. Oktii buot 15,8 virggehasa. Dáid gaskkas leat 3,6 professora, mii dahká 22,7 % fágabirrasis. Oktii 4,2 vuosttašamanueanssain ja 1 vuosttašlektora vuosttašvirgegelbbolašvuolta vástida 55,7 % fágabirrasa. Lassin fástavirggiid, SOA viežžá dárbbu mielde olggobeale logaldalliid fitnodidaktihkkaosiide (PPO-F gullá vuolitgráda dássái).

Giela, duoji ja servodatfága goahti (GDS)

Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda bachelorprográmma

Sámi allaskuvllas lea nana fágabiras sámegielas ja sámi girjjálašvuodas mii deavdá láhkaásahusa gáibádusaid.

Oahppu lea prográmmaoahppu mii bistá 3 jagi, oahpu lea huksejuvvon čuovvovaš progrešuvnna bokte: vuodđooahput (30 oč), dain leat 20 oč seamma oahppoovttadagat go duodje- ja hábmen bacheloras ja boazoealáhusa bacheloras. Dasto jotket fágaoahput (90 oč), dán siskkobealde lea maiddá bachelorbargu (100č), de bohtet vel doarjjafágat/válljenfágat/lonohallanfágat (60 oč).

Oppalaččat Sámi allaskuvllas leai hui nana fágabiras sámegielas ja sámi girjjálašvuodas, mii ollásit deavdá láhkaásahusa gáibadusaid. Goadis leat njeallje professora giellafágain, guokte vuosttašamanueanssa ja vihtta lektora ja guokte allaskuvllasoahpadeaddji fásta virggiin.

Vuosttaš lohkanbajis čađahuvvojit vuodđooahput 20 oč. ovttas eará bacheloroahpuiguin ja maiddáid daid surggiid siskkobealde deavdá goahti láhkaásaasahusa gáibádusaid. Njealljái ja/dahje viđat lohkanbajis fállujuvvojit earret eará oahppoovttadagat mat heivejit buot bachelorprográmmaid studeanttaide.

Vai bacheloroahpu oahpahus šaddá girjái ja relevánta, de atnit maiddá guosselogaldalliid. Oahppoprográmmas adnojuvvo 1-2 guosselogaldalli measta buot oahppoovttadagain. Dan lassin 2026 lea vuolláičállon fágalaš ovttasbargošiehtadus gaskal sámi allaskuvlla ja UiT. Šiehtadusa vuodul prográmma studeanttain lea vejolašvuolta váldit dihto oahpuid maid UiTas.

Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda doavttirgrádaprogramma

Sámi allaskuvllas lea fágabiras sámegielas ja sámi girjjálašvuodas mii deavdá lánkaásahusa gáibádusaid, girjjálašvuodasuorggi ektui sáhtá hástalus.

Fágabirrasa sturrodat gokčá sihke oahpahusa ja bagadallama ja deavdá professorlogu ja eará vuosttašvirggehasaid loguid kvantitatiivvalaš gáibádusaid lánkaásahusas.

Oahppu lea prográmmaoahppu mii bistá 3 jagi, oahpu lea huksejuvvon čuovvovaš progreshuvnna bokte ná: oktasaš geatnegahtton oassi (20 oč), dasto jotket válljenkurssat (10 oč), ja de vel dutkanoassi (150 oč).

Lánkaásahus gáibida ahte fágabirrasa sturrodat vástida studeantalohkui ja oahpu iešvuhtii. Sámi allaskuvllas lea fágabiras giella- ja girjjálašvuodasuorggis, ja soaitá deavdit lánkaásahusa gáibádusaid dán dásis.

Oppalaččat sámi allaskuvllas lea hui nana fágabiras sámegielas ja sámi girjjálašvuodas. Goadis leat njeallje professora giellafágain, guokte vuosttášamanueanssa ja vihtta lektora. Girjjálašvuoda fágas lea guokte vuosttaslektora ja professor/vuosttášamanueanssa virgáibidjan lea dál proseassas. Lassin okta II virggehas sámi girjjálašvuodas.

Prográmmajodiheaddjis lea sámegiela fágasuorgi. Muđui doavttirgrádaoahpu lágideamis leat sihke vuosttašvirggehasat ja professorat. Bagadallit ja oahpaheaddjit leat unnimusat 50% professorvirggehasat.

/

Styret for Sámi allaskuvla vedtok fornyelse av kvalitetssikringssystemets generelle del 12.12.2019. I henhold til systemet vedtar styret årlig hvilke studieprogram skal ha oppstart neste studieår. Styret vurderer kvalitetsdimensjonene i forhold til gjeldende forskrifter før studieprogrammet settes i gang, i dette hører vurdering av ressursituasjon, fagmiljøets kompetanse, støttefunksjoners kapasitet, og resultater fra tidligere års rekruttering og gjennomføring. Instituttleder fremmer instituttets forslag over hvilke studier som skal ha oppstart neste studieår. I forbindelse med etablering av nye studier er det viktig å avklare hvordan planlagte studier passer til høgskolens strategiplan og mål. Det skal også avklares hvordan fagmiljøet tilknyttet studier oppfyller NOKUTs krav.

Instituttene har vurdert og avklart hvordan foreslåtte studieprogrammer oppfyller gjeldende krav, spesielt krav til fagmiljøets kompetanse og tilknytning til institusjonen, jf. Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften).

Ifølge instituttenes vurderinger oppfyller alle foreslåtte studieprogrammer gjeldende krav.

Institutt for lærerutdanninger (ISL)

ISL har i budsjettet for 2026 til sammen 25,6 stillingshjemler. ISL har

- 7-8 professorer som tilsvarer 4 årsverk, hvorav 3 professorer er i faste heltidsstillinger: 2 professorer i pedagogikk og 1 professor i samisk didaktikk, og andre er professor II innen egne fagfelt.
- 4 førsteamanuenser som tilsvarer 3,3 årsverk: 2 førsteamanuenser i pedagogikk, 1. førsteamanuensis i samisk didaktikk, og de andre er førsteamanuenser II.
- 1 førstelektor i pedagogikk og 2 høgscolelektorer som får støtte til opprykk som førstelektor i 2026.
- 11 høgscolelektorer som tilsvarer 9,7 årsverk: 2 høgscolelærere i pedagogikk, 4 høgscolelektorer i pedagogikk (3,5 årsverk), 3 høgscolelektorer i samisk didaktikk (2,2 årsverk), 1 høgscolelektor i matematikk, 1 høgscolelektor i naturfag og 1 høgscolelektor i duodji.
- Det er pr. 27.5.2026 to stipendiater i pedagogikk, den ene starter våren 2026 og den andre ferdigstiller sin ph.d. høsten 2026.
- Det er ansettelsesprosess for førsteamanuensis i samfunnsfag.

Ovennevnte stillinger tilsvarer 29 fagansatte i 22 årsverk. Det arbeides med å tilsette flere i fagstillinger. I tillegg er det 5 emeritus/emerita ved instituttet innenfor pedagogikk, samisk, matematikk og norsk. To emeritus/emerita arbeider på timebasis for instituttet. Det er satt av 3,4 årsverk knyttet til instituttadministrasjon og ledelse.

ISL sikrer at alle som mangler universitetspedagogikk, får mulighet til å ta dette gjennom en samarbeidsavtale som SH har med UiT Norges arktiske universitet.

Instituttet har siden 2018 praktisert ulike grader av samlesing mellom lærerutdanningene. Samlesing mellom ulike lærerutdanninger skal ikke gå på bekostning av studentenes innretning og fordypning, men er mulig fordi mye av innholdet i lærerutdanningen har felles innhold, verdier og kompetansemål. Samlesing gjør det mulig å bygge større studentgrupper, blant annet for å oppfylle NOKUTs krav om studentmiljø. Det er også et tiltak for å bruke fagressurser mer fornuftig der det er mulig. Det planlegges samlesninger mellom PPU og SGLU, og det skal fortsatt være felles tverrfaglige opplegg på tvers av programmene der også SBLU er med.

ISL har faste studieprogramledere som har det overordnede faglige ansvaret for programmene, og de er del av ISLs ledelse sammen med instituttleder og studieleder. Det er faste fagkoordinatorer i emner og kunnskapsområder, som har det faglige og praktiske ansvaret for å planlegge innhold og fordele undervisningsressurser, lede sensurering og rapportere kvalitet i eget emne. Både fagkoordinatorer og programansvarlige er fast tilsatte faglærere, som har lang erfaring i undervisning ved lærerutdanningene, og har god profesjonsfaglig tilnærming både i forskning og undervisning. Formelt utnevner SOAs ledelse fagkoordinatorer årlig, når høgscolestyret eller forsknings- og studiestyret har vedtatt oppstart av program og emner. Det utnevnes også årlig

klassekoordinatorer for ulike trinn, som har et helhetlig og daglig ansvar for kommunikasjon og oppfølging av studenter og studentgrupper.

Samisk grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn master (SGLU 1-7) og samisk grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn master (SGLU 5-10)

Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7 master og Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10 master ble godkjent av NOKUT i 2017. ISL arbeider for at i løpet av 2026-2027 sende inn søknad til Kunnskapsdepartementet om å omgjøre utdanningene til en felles SGLU 1-10. Det vil likevel være mulig for studentene å velge fordypning/masterfag etter samme mønster som i dag. Dersom søknaden blir godkjent, er tanken at studenter som søker 1-7 eller 5-10 høsten 2027, formelt flyttes over til 1-10.

Til undervisning i begge SGLU er det tilknyttet faste 6 pedagogikkansatte, 5 ansatte innen samisk språk, 1 matematikkansatt, 1 duodjiansatt, 1 samfunnsfagansatt, 1 naturfagansatt og 0,8 stilling innen riksspråk. Til sammen 15,8 ansatte. Av disse er det 3,6 professorer, som utgjør 22,7 % av fagmiljøet. Til sammen med 4,2 førsteamanuenser og 1 førstestillingskompetanse tilsvarer dette 55,7 % av fagmiljøet.

Samisk barnehagelærerutdanning - fleksibelt program (FSBLU)

Samisk barnehagelærerutdanning (FSBLU) opprettholdes som et 3,5-årig program, hvor studentene tar 50 studiepoeng per studieår. Denne fleksible modellen ble først tatt i bruk høsten 2023 og det fjerde opptaket planlegges høsten 2027. Studiet er tilrettelagt for studenter som er i jobb og av ulike årsaker ikke ønsker å ta full permisjon, slik at de i større grad kan kombinere studier med jobb. Våren og høsten 2026 skal det gjennomføres periodisk evaluering av FSBLU. Evalueringen skal blant annet vurdere hvordan studiet oppfyller sitt formål, der fokuset er utvikling og forbedring der det er nødvendig, men beholde det som fungerer bra.

I barnehagelærerutdanningen planlegges kunnskapsområdene slik at 1. og 2. års studenter tar kunnskapsområder sammen så langt det lar seg gjøre. Dette gjør det mulig å ha opptak hvert år også i barnehagelærerutdanningen. Tredje års emner går hvert år. Samlesning mellom 1. og 2. års kull gir besparelser i undervisningsressursene, samtidig som læringsmiljøet styrkes med flere studenter.

Det er tilknyttet 5 faste ansatte til FSBLU, hvorav har førstestillingskompetanse. Ansatte ved ISL som ellers er tilknyttet lærerutdanningene underviser også i deler av barnehagelærerutdanningen.

Samisk praktisk-pedagogisk utdanning yrkesfag og Samisk praktisk-pedagogisk utdanning allmennfag

ISL har to tilbud innen praktisk-pedagogisk utdanning (PPU):

1. **PPU-A (allmennfag)** – videreutdanning på 60 studiepoeng på nivå 7 (master), som gir undervisningskompetanse på trinn 5–13 for søkere med bachelor- eller mastergrad innen allmenne fag og som har samiskspråklig kompetanse.
2. **PPU-Y (yrkesfag)** – videreutdanning på 60 studiepoeng på nivå 6 (bachelor), som gir undervisningskompetanse på trinn 8-13 og generell yrkesfaglærerkompetanse rettet mot søkere med ulik yrkesfagbakgrunn og som har samiskspråklig kompetanse. Denne utdanningen skal bidra til at yrkesfaglærere med samisk språk- og kulturkompetanse får formell lærerutdanning, noe som har vært sterkt etterspurt av videregående skoler i det samiske språkområdet.

Praktisk-pedagogisk utdanning bygger på to rammeplaner «Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning» «Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8–13». Til opptaket høsten 2027 vil det være et forbehold om oppstart av PPU. Grunnen til det er at studieåret 2026-2027 skal PPU studiene gjennomføres etter nye programplaner og fagplaner.

Til undervisning i Praktisk-pedagogisk utdanning (PPO-Y og PPO-A) er det tilknyttet faste 6 pedagogikkansatte, 5 ansatte innen samisk språk, 1 matematikkansatt, 1 duodjiansatt, 1 samfunnsfagansatt, 1 naturfagansatt og 0,8 stilling innen riksspråk. Til sammen 15,8 ansatte. Av disse er det 3,6 professorer, som utgjør 22,7 % av fagmiljøet. Til sammen med 4,2 førsteamanuenser og 1 førstestillingskompetanse tilsvarer dette 55,7 % av fagmiljøet. I tillegg til faste ansatte, henter ISL etter behov eksterne forelesere til fagdidaktikkdelene (PPU-Y tilhører laveregradsnivå).

Institutt for språk, duodji og samfunnsfag (ISDS)

Bachelorprogram i samisk språk og litteratur

Sámi allaskuvla har et sterkt fagmiljø innen samisk språk og samisk litteratur som oppfyller kravene i forskriften.

Utdanningen er et programbasert 3-årig studium, bygget opp rundt følgende progresjon: grunnstudier (30 studiepoeng), hvorav 20 studiepoeng fra de samme studiene som for

duodji- og designbachelorgraden og reindriftsbachelorgraden. Deretter følger fagstudium (90 studiepoeng), herunder bacheloroppgave (10 studiepoeng), så kommer støttefag/valgfag/utvekslingsfag (60 studiepoeng).

Generelt har Sámi allaskuvla et meget sterkt fagmiljø i samisk språk og litteratur som fullt ut oppfyller kravene i forskriften. Instituttet har fire professorer i språkfag, to førsteamanuenser og fem høyskolelektorer, samt to høyskolelærere i faste stillinger.

I første semester gjennomføres grunnstudiene 20 studiepoeng. sammen med andre bachelorstudium og også innenfor disse områdene oppfyller instituttet forskriftens krav. På fjerde og / eller femte semester tilbys blant annet studieretninger som passer for studenter på alle bachelorprogrammene.

For å gjøre utdanningen i bachelorutdanningen variert og relevant, benyttes også gjesteforelesere. I studieprogrammet brukes det 1-2 gjesteforelesere på nesten alle delemner. I tillegg er det inngått en faglig samarbeidsavtale mellom Sámi allaskuvla og UiT i 2026. I henhold til avtalen har programstudenter mulighet til å ta visse studier ved UiT.

Doktorgradsprogram i samisk språk og samisk litteratur

Sámi allaskuvla har et fagmiljø i samisk språk og samisk litteratur som oppfyller forskriftskravene, men det kan være en utfordring for litterære fag.

Størrelsen på fagmiljøet dekker både undervisning og veiledning og fyller de kvantitative kravene i forskriftsbestemmelsene til professor og andre førstestillinger.

Utdanningen er et programbasert treårig studium med følgende progresjon: felles obligatorisk del (20 studiepoeng), deretter fortsetter valgfrie kurs (10 studiepoeng), og til slutt forskningsdel (150 studiepoeng).

Forskriften krever at omfanget av fagmiljøet tilsvarer antall studenter og studiets særegenhet. Sámi allaskuvla har fagmiljø innenfor språk og litteratur, og vil kunne oppfylle kravene i forskriften på dette nivået.

Generelt har Sámi allaskuvla et meget sterkt fagmiljø innen samisk språk og samisk litteratur. Instituttet har fire professorer i språkfag, to førsteamanuenser og fem lektorer. I

faget litteratur har vi to førstelektorer og tilsetting av professor/førsteamanuensis er under prosess. I tillegg er det en II-stilling i samisk litteratur.

Programlederen har samisk som fagfelt. Ellers er både førstestillinger og professorer med på å tilrettelegge doktorgradsutdanningen. Av veiledere og undervisere er minst 50 % professorstillinger.

Miellddus: Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften) gáibádusaid árvvoštallan.

Oahput: **GMOA- Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu, geabbilis prográmma**

Álgin: **2027 čakča**

Deavdán: **SOA- goahti, oahppojođiheadji Inger Elle E. Gaup**

Dáhton: **21.5.2026**

Máhttodepartemeantta juolluda rámmajuolludeami historjjálaš, politihkalaš, produserejuvvon bohtosiid, haddejusteremiid ja einnostuvvon kapasitehta vuodul. Manjemus jagiid juolludanreivviin (2025 ja 2026 deattuha 2026) deattuha departemeantta ahte SA galgá vuoruhit sámegiela oahppofálaldagaid earret eará oahpaheaddjeoahpuid ja joatkkaoahppofálaldagaid oahpaheddjiide mánáidgárddiin ja skuvllain. Rekrutteren deattuhuvvo ja ahte oahppoportefølje heivehuvvo dárbbuide mat leat sámi servodagain. Galgá balánsa gaskkal vuodđooahpuid, joatkkaoahpuid ja gelbbolašvuodáloktenkurssaid. Ii leat vuos diehtu makkár rámmajuolludeapmi šaddá 2027 jahkái. Oahpuid álgaheapmi veardiduvvo otná kapasitehtarámmaid siskkobeale.

Sámi allaskuvllas lea mihttun ahte galget birrasit 200 studeanta. Deháleamos lea lihkka ahte studeanttat čadahit oahpuid maidda álget. GMOA ohppui lea 2026 rájes sisaváldin juohke čavčča. Ohcanlogut GMOA ohppui leat doallan gaskamearálaččat dási, muhto sin gaskkas geat váldet oahpu vuostá lea njiedjan garrasit. Studeanttaid gaskkas leat álge 2023 čavčča, leat dál báhcán 3 aktiiva studeanta. Oktii studeanttaiguin geat álge 2025 čavčča, lea oktiibuot 5 studeantta mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpuin. Lea dárbu loktet studeantalogu. SOA árvvoštallá dehálažžan ahte gávdno sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppofálaldat, ja danne áigu váldit sisa ođđa studeanttaid maiddái 2027 čavčča. Juohke okta studeanta gii gárve mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu, lea earenoamáš divrras sámi servodagas.

2023 čakča				2025 čakča			
Ohcamat	Fálaldagat	Álgán	Čadahán eksámena	Ohcamat	Fálaldagat	Álgán	Čadahán eksámena
26	8	6	-	21	8	2	-

Deavdá go

oahppu Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften) gáibádusaid?

§ 1-11. Gáibádusat oahppofálaldahkii			
g. Oahppofálaldagas galgá leat relevánta čanastat dutkamii dahje dáiddalaš ovdánahttinbargui dahje fágalaš ovdánahttinbargui	Eai	Belohahkii	Leat x
Árvvoštallan: SOA fágabiras bargá aktiivvalaččat dutkamiin mii lea čadnon oahpposurggiide. SOAs leat guokte dutkan/ovddidanprošeavtta jođus: Eatnama mánát skuvlema bálgáid alde: Nannet Sámi mánáid identitehta ja resilienssa skuvlenintitašuvnnaid transformašuvnna bokte 2025-2029 (Norgga dutkanráđđi ruhtada),			

ja Lohkanlihkku ovddidanprošeakta 2025-2028 (interreg Aurora ruhtada). SOA- goađi fágabargiin leat dieddalaš almmuheamit oppalaččat lassánan. SOA goahti juolluda fágabargiide buot DOB- áiggi mii lea vejolaš nannendihte dutkanvuđot oahpahusa ja fágasuorgái láhčit eavttuid doaimmahit dárbbalaš dutkan- ja ovdánahtttindoaimmaid. SOA lea mánnosaš pedagogalaš forum gos fágabargit juogadit dutkamiid ja bohtosiid, ja leat maid čállinseminárat gos fágabargit leat láhčán searválat čállinbottuid, mat galget nannet dutkanpubliseremiid.

§ 1-11 j. Oahppofálaldagas galgá leat čielga fágalaš jođiheapmi mas lea definerejuvvon ovddasvástádus oahpu kvalitehtasihkkarastimii ja -ovdánahttimii	Eai	Belohahkii	Leat x

Árvvoštallan:

Fágalaš jođiheapmi lea čilgejuvvon SOA- goađi siskkáldas notáhtas (Internt notat til styret 6.5 2026, mielddus stivraáššis).

§ 1-12. Obbalaš gáibádusat fágabirrasii

§ 1-12 (1) Ohppui gullelaš fágabirrasa sturrodat galgá heivet studeantalohkui ja oahpu iešvuhtii, gelbbolašvuohta galgá leat stabiila áiggi badjel ja oktiibidjan galgá gokčat fágaid, oahppoovttadagaid ja bagadallama mat leat oassin oahpus.	Eai	Belohahkii	Leat x

Árvvoštallan:

Fágabirrasa stabilitehta, fágavirggiid oktiibidjan ja ođđa virgádeamit lea čilgejuvvon SOA- goađi siskkáldas notáhtas (Internt notat til styret 6.5.2026). Fágabiras doalaha seamma dási go ovdal, ja lea vel nannejuvvon ođđa virggiid bokte.

Lea earenoamáš buorre fágalaš gokčan oahppoovttadagaid ja bagadallamiid ektui mat leat oahpus.

§ 1-12 (2) Unnimusat 50 % oahpu jahkedoaimmain galget leat virggehasat geain lea váldovirgi ásahusas. Oahpu guovddáš osiin galget leat virggehasat váldovirggiin geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta. Vuosttašvirgegelbbolašvuohta lea virggehasain vuosttašvirgis ja earáin geain lea doavttergráda. Vuosttašvirggit leat virggit vuosttašlektor, vuosttašamanueansa, doseanta ja professor.	Eai	Belohahkii	Leat

Árvvoštallan:

SOA- goađis fágavirggehasat leat 80-90 proseanta fástavirggiin. GMOA ohppui leat čadnon 5 fásta virggehasa, mas okta lea vuosttašvirggehas. SOA fágabargit geat muđui leat čadnon eará oahapheaddjeoahpuide, oahpahit maidái muhtun osiin mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpus.

§ 1-12 (3) Ohppui gullelaš fágabirrasis galgá leat relevánta oahppofágalaš gelbbolašvuohta universitehta- ja allaskuvlapedagogihkas ja -didaktihkas, ja gelbbolašvuohta ávkástallat digitála teknologijja oahppama ovddideapmái, gč. Forskrift til universitets- og høyskoleloven § 3-8. Ásahus galgá láhčit dili fágabirrasa gelbbolašvuođa ođasmahttimii ja ovdánahttimii.	Eai	Belohahkii	Leat

Árvvoštallan:

SOA- sihkkarastá ahte buohkain geain váilu universitehtapedagogihkka, oažžu vejolašvuođa váldit dán oahpu šiehtadusa bokte mii SAs lea UIT Norgga Árktalaš universitehtain, gos SAs lea juohke jagi 5 saji. Muđui čujuhuvvo SOA siskkáldasnotáhttii

(Internt notat til styret 6.5.2026) gos čilgejuvvo mo SOA lea bargan ja bargá ain digitála teknologiija oahppama ovddidemiin. SOA lea digigiisá man bokte dáhpáhuvvá siskkáldas máhttojuohkin, gos SOA bargit juogadit máhtuid ja rávvagiid iešguđetlágán digitála reaidduid birra.			
§ 1-12 (4) Fágabiras mii lea čadnon oahppofálaldahkii mii addá gráda ja eará oahppofálaldagaid maid viidodat lea 60 oahppočuoggá dahje eambbo, galget aktiivvalaččat searvat relevánta nátionála ja riikkaidgaskasaš ovttasbargguide ja fierpmádagaide.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: SOA fágabargit leat mielde sisriikkalaš UHR-GLU fierpmádagas. Fágabargit servet University of Arctic: Thematic Network on Teacher Education for Social Justice and Diversity fierpmádagas. Fágabargit ja studeanttat servet maid SPICA fierpmádagas, gos j ahkásaččat lea deaivvadeapmi ja oahppu.			
§ 1-13. Earenoamáš gáibádusat vuolit gráda oahppofálaldagaide			
§ 1-13 (1) Vuolit gráda oahpuid fágabirrasis galgá leat relevánta ja stabiila gelbbolašvuohta oahpu, fágalaš ovdánahttinbarggu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: SOA- goađi mánáidgárdesuorggis lea leamaš stabiila fágabiras guhkit áigge. Guhtta virggehasa leat oahpahan oahpus mánnggaid jagiid. Mánáidgárdesuorggis lea stipendiáhtta gii vuordimis gárve doavttergráda 2027 jagi mielde. Son boahťá nannet vuosttašvirgegelbbolašvuođa mánáidgárdeoahpus.			
§ 1-13 (2) Vuolit gráda oahpuid fágasuorggis galgá unnimusat 20 % fágabirrasa jahkedoaimmain leat vuosttašvirgegelbbolašvuohta	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: SOA deavdá vuosttašvirgegelbbolašvuođa go viđa fásta GMOA fágabargis lea okta vuosttašvirggehas. Oppalaččat SOA professorat ja vuosttašvirggehasat leat maiddái resurssat GMOA oahpahasas.			
§ 1-13 (3) Vuolit gráda oahpuid fágasuorgi galgá doaimmahit dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu oahppofálaldaga fágasuorgi siskkobealde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit duodaštuvvon bohtosiidda maid kvalitehta ja viidodat lea dohkálaš oahppofálaldaga sisdollui ja dássái máhtolašvuođa meroštallama 6. dási mielde.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: GMOA fágabargit leat oassin SOA oppalaš fágabirrasis ja dutkanprošeavttain. Vuosttašvirggehas ja stipendiáhtta doaimmaheaba mávssolaš dutkamiid mat leat earenoamáš áigeguovdilát mánáidgárdesuorggis. Maiddái oppalaš oahpahasdutkanat maid SOA fágabargit dahket leat áigeguovdilát mánáidgárdeoahpaheaddjeophppui. Muđui čujuhuvvo SOA siskkáldas notáhtti (Internt notat til styret 6.5.2026)			
§ 1-14. Earenoamáš gáibádusat alit gráda oahppofálaldagaide			
§ 1-14 (1) Fágabiras galgá leat govdat ja das galgá leat relevánta, stabiila ja alla gelbbolašvuohta oahpu, fágalaš ovdánahttinbarggu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Ii áigeguovdil			
§ 1-14 (2) Alit gráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullelaš fágabirrasis leat unnimusat 50 % virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta, main unnimusat 10 proseanttas lea	Eai	Belohahkii	Leat x

professor- dahje doseantagelbbolašvuohta. Oahpuid oktavuođas main lea geatnegahtton bargohárjehallan, sáhttet gitta logi proseantta rádjai jahkedoaimmain leat bargit juogaduvvon virggiin, ja buhttet vuosttašvirgegelbbolašvuođa jahkedoaimmaid. Dákkár juhkkjuuvvon virggit eai sáhte buhttet profešuvdna- dahje doseantagelbbolašvuođat jahkedoaimmaid.			
Árvvoštallan: Ii áigejuovdil			
§ 1-14 (3) fágasuorgi galgá doaimmahit dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu oahppofálaldaga fágasuorggi siskkobealde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit duođaštuvvon bohtosiidda maid kvalitetha ja viidodat lea dohkálaš oahppofálaldaga sisdollui ja dássái máhtolašvuođa meroštallama njuolggadusaid 7. dási mielde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit ovttasbargobohtosiidda eará fágabirrasiiguin sisriikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat.	Eai	Belohahkii	Leačt
Árvvoštallan: Ii áigejuovdil			
§ 1-15. Earenoamáš gáibádusat doavttergrádaoahpuide			
§ 1-15 (1) Doavttergrádaoahpu fágasuorggis galgá ášahus fállat oahpu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu mas lea dakkár kvalitehta ja viidodat mii sihkkarastá ahte doavttergrádaoahppu sáhtta čađahuvvot alla dieđalaš dahje dáiddalaš dásis. Ášahusas galgá leat govdodat oahppofálaldagain vuolit ja alit gráda dásis doavttergrádaoahpuid fágasuorggis.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Ii áigejuovdil			
§ 1-15 (2) Doavttergrádaoahpu fágasuorgi galgá dahkat dieđalaš dahje dáiddalaš ollisvuođa, ja galgá leat oktavuohta ovttaskas osiid gaskkas maiguin oahppu lea huksejuvvon.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Ii áigejuovdil			
§ 1-15 (3) ph.d.-gráda doavttergrádaoahpus galgá leat fágabiras mas lea alla fágalaš gelbbolašvuohta doavttergrádaoahpu fágasuorggi oahpu, dutkama ja fágalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde. Fágabirrasat galget sáhttit čujuhit dokumenterejuvvon dutkanbohtosiidda main lea dakkár kvalitehta ja viidodat mii lea dohkálaš doavttergrádaoahpu sisdollui ja dássái mii vástida máhtolašvuođa meroštallama njuolggadusaid 8. dássái. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit almmuhemiide alla, riikkaidgaskasaš dásis, ja ovttasbargobohtosiidda eará fágabirrasiiguin sisriikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: II áigejuovdil			
§ 1-15 (5) Fágabirrasis galgá leat čiknodat ja viidodat buot deatalaš osiin doavttergrádaoahpus vai doavttergrádakandidáhtat sáhttet aktiivvalaččat searvat iešguđetlágan fágalaš oktavuođaide ja oažžut oahpu iešguđetlágan perspektiivvain.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Ii áigejuovdil			

§ 1-15 (6) Fágabiras galgá leat stáđis ja das galget leat doarvái bargit geain lea professor- ja vuosttašamanueansa gelbbolašvuohta olles oahppofálaldaga govdodaga siskkobealde. Fágabirrasis galget leat bargit geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta doavttergrádasuorggis, ja unnimusat 50 proseanttas jahkedoaimmain galgá leat professorgelbbolašvuohta.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: li áigeguovdil			
§ 1-15 (8) Sámi allaskuvla ferte sihkkarastit ahte doavttirgrádakandidáhtain lea buorre fágalaš biras mas lea alla kvalitehta, earret eará geatnegahtti ovttasbarggu bokte eará ásahusaiguin.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: li áigeguovdil			
Gáibádusat hárjehallamii			
§ 1-11 (I) Oahppofálaldagain main lea hárjehallan galgá leat hárjehallanšiehtadus gaskkal ásahusa ja hárjehallanbáikki.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Čujuhuvvo siskkáldas notáhttii (Internt notat til styret 6.5.2026) gos hárjehallanbáikkii leat čilgejuvvon.			
§ 1-12 (5) Oahppofálaldaga oktavuodas main lea geatnegahtton bargohárjehallan, galgá fágabirrasis mii lea čadnon oahppofálaldahkii, leat relevánta ja áigeguovdilis máhttu hárjehallansuorggis. Ásahus ferte sihkkarastit ahte hárjehallanbagadalliin lea relevánta gelbbolašvuohta ja vásáhusat hárjehallansuorggis.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: SOA goahti lea čohkken áigeguovdilis máhtu mánáidgárdesuorggis iežas dutkamiid bokte earret eará Samos proševttas, muhto maiddá čohkke dálá dutkanproševttaid bokte (gč. § 1-11, g. čilgehusa) Verddeovddasbarggus ja hárjehallanovttasbargguin leat SOA goađis lagas oktavuodát ja ovttasbarggut mánáidgárdepráksisiidda. SOA lea maid jagis 2025 rekrutteren 1 ođđa fágaoahpaheaddji gii leat guhka, badjel 20 jagi, bargan mánáidgárddis. Su bokte oažžu SOA fágabiras mávssolaš ja varas dieđuid ja gelbbolašvuođaid práksissuorggis. SOA lea mielde DEKOMP ja REKOMP proševttain, mat maid buktet varas dieđuid ja máhtuid práksissuorggis. SOA fállá bagadallanpedagogihka hárjehallanoahpaheddjiide, ja nuppes galgá fálojuvvot 2027 giđa.			

Miellddus: Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften) gáibádusaid árvvoštallan.

Oahput: **PPU-A (allmennfag)/Praktihkalaš pedagogalaš oahppu – oktasaš fágat 60 oč**
PPU-Y (yrkesfag) – Praktihkalaš pedagogalaš oahppu- fitnofágat 60 oč

Álgin: **2027 čakča**

Deavdán: **SOA- goahti, oahppojođiheaddji Inger Elle E. Gaup**

Dáhton: **21.5.2026**

Máhttodepartemeantta juolluda rámmajuolludeami historjjálaš, politihkalaš, produserejuvvon bohtosiid, haddejusteremiid ja einnostuvvon kapasitehta vuodul. Maŋemus jagiid juolludanreivviin (2025 ja 2026) deattuha departemeantta ahte SA galgá vuoruhit sámegielat oahppofálaldagaid earret eará oahpaheaddjeoahpuid ja joatkkaoahppofálaldagaid oahpaheddjiide mánáidgárdiin ja skuvllain. Rekrutteren deattuhuvvo ja ahte oahppoportefølje heivehuvvo dárbbuide mat leat sámi servodagain. Galgá balánsa gaskkal vuodđooahpuid, joatkkaoahpuid ja gelbbolašvuođaloktenkurssaid. PPO oahput lohkkovit joatkkaoahppun. Ii leat vuos diehtu makkár rámmajuolludeapmi šaddá 2027 jahkái. Oahpuid álggaheapmi veardiduvvo otná kapasitehtarámmaid siskkobeale.

Sámi allaskuvllas lea mihttun ahte galget birrasit 200 studeanta. Deháleamos lea lihkká ahte studeanttat čađahit oahpuid maidda álget. SOAs ii leat fásta álginnortnet PPO oahpuide, muhto 2030 rádjái lea spiehkastatortnet man bokte lea vejolaš váldit sisa PPO prográmmii bachelorgráda ja 2 jagi bargoduogáža vuodul. Dábálaččat lea gáibádus ahte lea master. SOA háliida váldit sisa PPO ohppui nu guhka go spiehkastatortnet lea doaimmas.

Oahpaheaddjeoahpuide mat álget 2026 leat badjel 100 ođđa ohcci, ja oktiibuot 56 dáin ohcciin leat PPO oahpuide, mii muitala ahte PPO oahpuide lea earenoamáš stuora beroštupmi. SOA árvvoštallá ahte leat buorit ákkat joatkit ja váldit sisa ođđa studeanttaid PPO oahpuide.

Mii eat vuos dieđe man gallis ohcciin geat leat ohcan 2026 kvalifiserejit ja álget, muhto 2027 giđa mielde mis bohtet leat eanet dieđut oahpuid čađaheamis ja bohtosiin.

Ná lea ohcanlogut 2026 PPO- oktasaš fágat

2026 čakča			
Ohcamat	Fálaldagat	Álgán	Čađahan eksámena
27	-	-	-

Ná leat ohcanlogut 2026 PPO- fitnofágat

2026 čakča			
Ohcamat	Fálaldagat	Álgán	Čađahan eksámena
29	-	-	-

Deavdá go

oahppu Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften) gáibádusaid?

§ 1-11. Gáibádusat oahppofálaldahkii			
g. Oahppofálaldagas galgá leat relevánta čanastat dutkamii dahje dáiddalaš ovdánahttinbargui dahje fágalaš ovdánahttinbargui	Eai	Belohahkii	Leat x
<i>Árvvoštallan:</i> SOA fágabiras bargá aktiivvalaččat dutkamiin mii lea čadnon oahpposurggiide. SOAs leat guokte dutkan/ovddidanprošeavtta jođus: Eatnama mánát skuvlema bálgáid alde: Nannet Sámi mánáid identitehta ja resilienssa skuvlenintitašuvnnaid transformašuvnna bokte 2025-2029 (Norgga dutkanráđđi ruhtada), ja Lohkanlihkku ovddidanprošeakta 2025-2028 (interreg Aurora ruhtada). SOA- goađi fágabargiin leat dieđalaš almmuheamit oppalaččat lassánan. SOA goahti juolluda fágabargiide buot DOB- áiggi mii lea vejolaš nannendihte dutkanvuđot oahpahusa ja fágasuorgái láchčit eavttuid doaimmahit dárbbalaš dutkan- ja ovdánahttindoaimmaid. SOA lea mánnosaš pedagogalaš forum gos fágabargit juogadit dutkamiid ja bohtosiid, ja leat maid čállinseminárat gos fágabargit leat láchčán searválat čállinbottuid, mat galget nannet dutkanpublisieremiid.			
§ 1-11 j. Oahppofálaldagas galgá leat čielga fágalaš jođiheapmi mas lea definerejuvvon ovddasvástádus oahpu kvalitehtasihkkarastimii ja ovdánahttimii	Eai	Belohahkii	Leat x
<i>Árvvoštallan:</i> Fágalaš jođiheapmi lea čilgejuvvon SOA- goađi siskkáldas notáhtas (Internt notat til styret 6.5 2026, mielddus stivraáššis).			
§ 1-12. Obbalaš gáibádusat fágabirrasii			
§ 1-12 (1) Ohppui gullelaš fágabirrasa sturrodat galgá heivet studeantlohkui ja oahpu iešvuhtii, gelbbolašvuohta galgá leat stabiila áiggi badjel ja oktiibidjan galgá gokčat fágaid, oahppoovttadagaid ja bagadallama mat leat oassin oahpus.	Eai	Belohahkii	Leat x
<i>Árvvoštallan:</i> Fágabirrasa stabilitehta, fágavirggiid oktiibidjan ja ođđa virgádeamit lea čilgejuvvon SOA- goađi siskkáldas notáhtas (Internt notat til styret 6.5.2026). Fágabiras doalaha seamma dási go ovdal, ja lea vel nannejuvvon ođđa virggiid bokte. Lea earenoamáš buorre fágalaš gokčan oahppoovttadagaid ja bagadallamiid ektui mat leat oahpus.			
§ 1-12 (2) Unnimusat 50 % oahpu jahkedoaimmain galget leat virggehasat geain lea váldovirgi ásašusas. Oahpu guovddáš osiin galget leat virggehasat váldovirggiin geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta. Vuosttašvirgegelbbolašvuohta lea virggehasain vuosttašvirgis ja earáin geain lea doavttergráda. Vuosttašvirggit leat virggit vuosttašlektor, vuosttašamanueansa, doseanta ja professor.	Eai	Belohahkii	Leat
<i>Árvvoštallan:</i> SOA- goađis fágavirggehasat leat 80-90 % fástavirggiin. Matematihkas ja pedagogihkas/duojis leat guokte gaskaboddosaš 50% virggehasa, ja de leat njeallje 20% II virggi gaskaboddosaččat (dahket 0,8 virggi). SOA deavdá earenoamáš bures váldovirgegáibádusa.			

SOA maid deavdá vuosttašvirgegelbbolašvuoda váldovirggiid gaskkas. SOAs leat 3 professora ja 4 vuosttašamanueansa ja 1 vuosttašlektor guovddáš osiin mat leat sámegiella, álgoahpamus ja pedagogihkka ja servod atfága. PPO O fágadidaktihkaosiin studeanttat čuvvot VUOMA. PPO F fitnofágadidaktihkka-osiid muhtun surggiide mii boahitit viežžat olggobeale logadalliid, surggiin nugo huksen ja teknikka, elektro ja dihtor, dearvvašvuoda jna. Mis leat oktavuoddat eará UH- áhahusaiguin mat fáallet dain surggiin oahpahusaid. Didaktihkkaoasit čovdojit muđui hárhallama bokte, mii PPU oahpuin lea viiddis. PPO pedagogihkain lea fásta pedagogihkkateama, main okta lea professor, muhto oppalaččat olles SOA- goahti doaibmá fárrrolaga.			
§ 1-12 (3) Ohppui gullelaš fágabirrasis galgá leat relevánta oahppofágalaš gelbbolašvuota universitehta- ja allaskuvlapedagogihkas ja -didaktihkas, ja gelbbolašvuota ávkkástallat digitála teknologija oahppama ovddideapmái, gč. Forskrift til universitets- og høyskoleloven § 3-8. Ásahus galgá láhčit dili fágabirrasa gelbbolašvuoda ođasmahttimii ja ovdánahttimii.	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: SOA- sihkarastá ahte buohkain geain váilu universitehtapedagogihkka, oazžu vejolašvuoda váldit dán oahpu šiehtadusa bokte mii SAs lea UIT Norgga Árktalaš universitehtain, gos SAs lea juohke jagi 5 saji. Muđui čujuhuvvo SOA siskkáldasnotáhttii (Internt notat til styret 6.5.2026) gos čilgejuvvo mo SOA lea bargan ja bargá ain digitála teknologija oahppama ovddidemiin. SOA lea digigiisá man bokte dáhpáhuvvá siskkáldas máhttojuohkin, gos SOA bargit juogadit máhtuid ja rávvagiid iešguđetlágán digitála reaidduid birra.			
§ 1-12 (4) Fágabiras mii lea čadnon oahppofálaldakkii mii addá gráda ja eará oahppofálaldagaid maid viidodat lea 60 oahppočuoggá dahje eambo, galget aktiivvalaččat searvat relevánta nátionála ja riikkaidgaskasaš ovtasbargguide ja fierpmádagaide.	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: SOA fágabargit leat mielde sisriikkalaš UHR-GLU fierpmádagas. Fágabargit servet University of Arctic: Thematic Network on Teacher Education for Social Justice and Diversity fierpmádagas. Fágabargit ja studeanttat servet maid SPICA fierpmádagas, gos j ahkásaččat lea deaivvadeapm ja oahppu.			
§ 1-13. Earenoamáš gáibádusat vuolit gráda oahppofálaldagaide			
§ 1-13 (1) Vuolit gráda oahpuid fágabirrasis galgá leat relevánta ja stabiila gelbbolašvuota oahpu, fágalaš ovdánahttinbarggu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu siskkobeaide.	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: PPU F gulla kvalifikašuvdnarámmavearka mielde vuolit gráda oahpuide, muhto go mis lea olu oktasaš oahpamus PPU F ja PPO O oahpuin, de čilget dáid alitgrádaoahpahusaid vuolggasajis. PPO O gullá alitgrádaoahpamus vuollái kvalifikašuvdnarammevearkas.			
§ 1-13 (2) Vuolit gráda oahpuid fágasuorggis galgá unnimusat 20 % fágabirrasa jahkedoaimmain leat vuosttašvirgegelbbolašvuota	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: Geahča bajit čilgehusa			
§ 1-13 (3) Vuolit gráda oahpuid fágasuorgi galgá doaimmahit dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu oahppofálaldaga fágasuorggi siskkobeaide. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit duodášuvvon bohtosiidda maid kvalitehta ja viidodat lea	Eai	Belohakkii	Leat

dohkálaš oahppofálaldaga sisdollui ja dássái máhtolašvuoda meroštallama 6. dási mielde.			
Árvvoštallan: Geahča bajit čilgehusa			
§ 1-14. Earenoamáš gáibádusat alit gráda oahppofálaldagaide			
§ 1-14 (1) Fágabiras galgá leat govdat ja das galgá leat relevánta, stabiila ja alla gelbbolašvuolta oahpu, fágalaš ovdánahttinbarggu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Čujuhuvvo § 1-11 g čuoggá čilgehussii, siskkáldas notáhttii (Internt notat til styret 6.5.2026) ja § 1-14 (2) čilgehussii.			
§ 1-14 (2) Alit gráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullelaš fágabirrasis leat unnimusat 50 % virggehasat geain lea vuosttašvirgelbbolašvuolta, main unnimusat 10 proseanttas lea professor- dahje doseantagelbbolašvuolta. Oahpuid oktavuođas main lea geatnegahtton bargohárjehallan, sáhttet gitta logi proseantta rádjai jahkedoaimmain leat bargit juogaduvvon virggiin, ja buhttet vuosttašvirgelbbolašvuoda jahkedoaimmaid. Dákkár juhkkuojuvvon virggit eai sáhte buhttet profešuvdna- dahje doseantagelbbolašvuodát jahkedoaimmaid.	Eai	Belohahkii	Leat x
Árvvoštallan: SOA- goađis leat praktihkalaš pedagogalaš oahpuid (PPO F ja PPO O) oahpahussii čadnon fásta 6 pedagogihkkavirggehasa, 5 sámezielavirggehasa, 1 matematihkkavirggehas, 1 duodjevirggehas, 1 servodatfágavirggehas, 1 luonddufágavirggehas, 0.8 virgi riikkagielaide. Oktiibuot 15,8 virggehasa. Dáid gaskkas leat 3,6 professora, mii dahká 22,7 % fágabirrasis. Oktii 4,2 vuosttašamanueanssain ja 1 vuosttašlektora vuosttašvirgelbbolašvuolta vástida 55,7 % fágabirrasa. SOA deavdá vuosttašvirgelbbolašvuoda gáibádusaid. Lassin fástavirggiid, SOA viežžá dárbbu mielde olggobeale logaldalliid fitnodidaktihkkaosiide (PPO F gullá vuolitgráda dássái).			
§ 1-14 (3) fágasuorgi galgá doaimmahit dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu oahppofálaldaga fágasuorggi siskkobealde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit duođaštuvvon bohtosiidda maid kvalitetha ja viidodat lea dohkálaš oahppofálaldaga sisdollui ja dássái máhtolašvuoda meroštallama njuolggadusaid 7. dási mielde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit ovttasbargobohtosiidda eará fágabirrasiguin sisriikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat.	Eai	Belohahkii	Leačt
Árvvoštallan: Čujuhuvvo § 1-11 g čuoggá čilgehussii.			
§ 1-15. Earenoamáš gáibádusat doavttergrádaoahpuide			
§ 1-15 (1) Doavttergrádaoahpu fágasuorggis galgá ásašus fállat oahpu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu mas lea dakkár kvalitehta ja viidodat mii sihkkarastá ahte doavttergrádaoahppu sáhtta čadahuvvot alla dieđalaš dahje dáiddalaš dásis. Ásašusas galgá leat govdodat oahppofálaldagain vuolit ja alit gráda dásis doavttergrádaoahpuid fágasuorggis.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: li áigeuovdil			

§ 1-15 (2) Doavttergrádaoahpu fágasuorgi galgá dahkat diedalaš dahje dáiddalaš ollisvuođa, ja galgá leat oktavuohta ovttaskas osiid gaskkas maiguin oahppu lea huksejuvvon.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Ii áigejuovdil			
§ 1-15 (3) ph.d.-gráda doavttergrádaoahpus galgá leat fágabiras mas lea alla fágalaš gelbbolašvuohta doavttergrádaoahpu fágasuorggi oahpu, dutkama ja fágalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde. Fágabirrasat galget sáhttit čujuhit dokumenterejuvvon dutkanbohtosiidda main lea dakkár kvalitehta ja viidodat mii lea dohkálaš doavttergrádaoahpu sisdollui ja dássái mii vástida máhtolašvuođa meroštallama njuolggadusaid 8. dássái. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit almmuhemiide alla, riikkaidgaskasaš dásis, ja ovttasbargobohtosiidda eará fágabirrasiguin sisriikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: II áigejuovdil			
§ 1-15 (5) Fágabirrasis galgá leat čiknodat ja viidodat buot deatalaš osiin doavttergrádaoahpus vai doavttergrádakandidáhtat sáhttet aktiivvalaččat searvat iešguđetlágan fágalaš oktavuođaide ja oažžut oahpu iešguđetlágan perspektiivvain.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Ii áigejuovdil			
§ 1-15 (6) Fágabiras galgá leat stáđis ja das galget leat doarvái bargit geain lea professor- ja vuosttašamanueansa gelbbolašvuohta olles oahppofálaldaga govdodaga siskkobealde. Fágabirrasis galget leat bargit geain lea vuosttašvirgegellbbolašvuohta doavttergrádasuorggis, ja unnimusat 50 proseanttas jahkedoaimmain galgá leat professorgelbbolašvuohta.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Ii áigejuovdil			
§ 1-15 (8) Sámi allaskuvla ferte sihkkarastit ahte doavttirgrádakandidáhtain lea buorre fágalaš biras mas lea alla kvalitehta, earret eará geatnegahtti ovttasbarggu bokte eará ásausaiguin.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Ii áigejuovdil			
Gáibádusat hárvhallamii			
§ 1-11 (I) Oahppofálaldagain main lea hárvhallan galgá leat hárvhallanšiehtadus gaskkal ásausa ja hárvhallanbáikki.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Čujuhuvvo siskkáldas notáhttii (Internt notat til styret 6.5.2026) gos hárvhallanbáikkii leat čilgejuvvon. SOA ohcá dárbbu mielde hárvhallansajiid joatkkaskuvllain gosa lea áigejuovdil sáddet studeanttain geain leat dihto fitnodidaktihkka suorggit, mat eai gokčojuvvo Guovdgeainnu ja Kárašjoga joatkkaskuvllain.			
§ 1-12 (5) Oahppofálaldaga oktavuođas main lea geatnegahtton bargohárvhallan, galgá fágabirrasis mii lea čadnon oahppofálaldahkii, leat relevánta ja áigejuovdilis máhttu hárvhallansuorggis. Ásahus ferte sihkkarastit ahte hárvhallanbagadalliin lea relevánta gelbbolašvuohta ja vásáhusat hárvhallansuorggis.	Eai	Belohahkii	Leat

Árvvoštallan:

SOA goahti lea čohkken áigeguovdilis máhtu skuvlasuorggis iežas dutkamiid bokte earret eará evaluerenprošeavttas máhttoloktemis, ja dálá dutkanprošeavttaid bokte (gč. § 1-11, g. čilgehusa)

Verddeovddasbarggus ja hárjehallanovttasbargguin lea

SOA goađis lagas oktavuodát skuvlapráksisiidda. SOA

lea maid jagis 2026 rekrutteren golbma ođđa fágaoahpaheaddji geat leat guhka, gaskkal 7-30 jagi, bargan vuodđoskuvllain. Sin bokte oažžu SOA fágabiras mávssolaš ja varas dieđuid ja gelbbolašvuodaid práksissuorggis.

SOA lea mielde DEKOMP ja REKOMP proseavttain, mat maid buktet varas dieđuid ja máhtuid práksissuorggis.

SOA fállá bagadallanpedagogihka hárjehallanoahpaheddjiide, ja nuppes galgá fállujuvvot 2027 giđa.

Internt notat til styret

Fra: studieleder Inger Ellen J.E. Gaup ja instituttleder / dekan Carl John-Marcus Kuhmunen
Til: Styret for Sámi allaskuvla, Forsknings- og studieadministrasjon
Dato: 6.5.2026

Oppstart av samiske lærerutdanninger 2027-2028

Institutt for samiske lærerutdanninger (ISL) / Sámi oahpaheaddjeoahpuid goahti (SOA) innstiller til oppstart av følgende program høsten 2027:

- Samisk barnehagelærerutdanning - fleksibelt program (SBLU F)
- Samisk grunnskolelærerutdanninger 1.-7. trinn master (SGLU 1-7)
- Samisk grunnskolelærerutdanninger 5.-10. trinn master (SGLU 5-10)
- Samisk praktisk-pedagogisk utdanning, allmennfag (PPU-A) 5.-13. trinn – med forbehold
- Samisk praktisk-pedagogisk utdanning, yrkesfag (PPU-Y) 8.-13. trinn – med forbehold

SOA følger egen langtidsplan for studieportefølje (2015-2030). Opptaksmønsteret for grunnskolelærerutdanningene er at det er opptak hvert år. Det er også fra og med studieåret 2026-2027 opptak til samisk barnehagelærerutdanning hvert år. De praktisk pedagogiske utdanningene har ikke hatt et fast mønster for opptak, men vi vurderer opptak hver høst fram til 2030.

Rekrutteringen til lærerutdanningene har de siste årene vært ganske jevn. Vi har opplevd en litt større søking til 1-7, og jevnt søkertall til 5-10, men for barnehagelærerutdanningene har søkertallet gått ned de siste tre opptaksårene. PPU programmene har til høsten 2026 til sammen 57 søkere, noe som viser at tilbudet er etterspurt. Til høsten 2026 har over 100 studenter søkt til samiske lærerutdanninger. Sametinget har i 2025 økt stipendiet for studenter som tar samisk lærerutdanning, og det er rom for å forvente et høyere søkertall framover.

Siste gang PPU ble gjennomført var i 2018-2019. Fram til 2030 er det mulig å søke til PPU-A med bachelorgrad og 2 årig arbeidserfaring. Vanligvis er det krav om master. Vi ser det som viktig å legge til rette for at samiskspråklige, som har en bachelorgrad i allmenne fag og har jobbet i skoleverket, har mulighet til å ta PPU- A. Det er foreløpig ikke klart hvordan opptakskravet blir etter 2030, men det taler for at det igjen kan bli krav om master. For å nyttiggjøre oss muligheten som er fram til 2030, så planlegger vi opptak hvert år fram til 2030, så fremt det er kvalitets- og ressursmessig forsvarlig. PPU-studiene gir undervisningskompetanse til samisktalende kandidater med faglig bakgrunn innen språk, samfunnsfag, yrkesfag m.fl. Tilbudet vil styrke rekrutteringen av samiskspråklige lærere til ungdomsskolen og videregående opplæring (5-13 trinn).

Til opptaket høsten 2027 vil vi ha et forbehold om oppstart av PPU. Grunnen til det er at studieåret 2026-2027 skal PPU studiene gjennomføres etter nye programplaner og fagplaner. Vi skal ha noe felles undervisning med grunnskolelærerutdanningene, både i pedagogikkfaget og i didaktikkdelene. Dette er vanlig praksis ved andre lærerutdanningsinstitusjoner, men vi ønsker å gjøre oss egne erfaringer. Gjennomføringen evalueres underveis og særlig ressursbruken, sånn at vi kan justere gjennomføring før neste opptak.

Lærerutdanningsprogrammenes gjennomføring og samlingsplan følger et ganske fast mønster, som justeres årlig etter behov. Samlingsuker og praksisuker er ganske faste hvert år. Fysiske samlinger på Diehtosiida planlegges slik at alle lærerstudentgrupper har samling samtidig minst 2-3 ganger i året. Da arrangeres det ofte felles tverrfaglige opplegg for lærerstudentene.

I grunnskolelærerutdanningene er ulike emner i 1. og 2. syklus fordelt på faste semestre, for eksempel er samisk og pedagogikk på høstsemesteret, og øvrige undervisningsfag på vårsemesteret.

I barnehagelærerutdanningen planlegges kunnskapsområdene slik at 1. og 2. års studenter tar kunnskapsområder sammen så langt det lar seg gjøre. Dette gjør det mulig å ha opptak hvert år også i barnehagelærerutdanningen. Tredje års emner går hvert år.

I praktisk pedagogisk utdanning (PPU) er det færre fysiske samlinger, og litt mer praksis i året enn de øvrige utdanningene, men de skal ha minst en samling pr. semester samtidig med de andre lærerutdanningsgruppene.

SOA planlegger ressursbehovet og vurderer ressursbruken og faglig kapasitet kontinuerlig i et langtidsperspektiv. Langtidsplanen for studieportefølje ved SOA er i henhold til tilgjengelig, men også planlagt faglig kapasitet framover i tid. For studieåret 2027-2028 har SOA vurdert faglige ressurser, fagmiljøets kompetanse og støttefunksjoners kapasitet og funnet det mulig å ha opptak og oppstart av alle lærerutdanninger, men med et forbehold om PPU.

Det er bra kontinuitet og stabilitet i fagmiljøet ved SOA. Det er lyst ut 4-5 nye fagstillinger som er ansatt eller skal ansettes i løpet av 2026. Det er stillinger innen pedagogikk, samisk didaktikk, samfunnsfag og duodji, og stilingene vil styrke det samlede fagpersonellet. SOA har faste programledere som har det overordnede faglige ansvaret for programmene, og de er del av SOAs ledelse sammen med instituttleder og studieleder. Det er faste fagkoordinatorer i emner og kunnskapsområder, som har det faglige og praktiske ansvaret for å planlegge innhold og fordele undervisningsressurser, lede sensurering og rapportere kvalitet i eget emne. Både fagkoordinatorer og programansvarlige er fast tilsatte faglærere, som har lang erfaring i undervisning ved lærerutdanningene, og har god profesjonsfaglig tilnærming både i forskning og undervisning. Formelt utnevner SOAs ledelse fagkoordinatorer årlig, når høgskolestyret eller forsknings- og studiestyret har vedtatt oppstart av program og emner. Det utnevnes også årlig klassekoordinatorer for ulike trinn, som har et helhetlig og daglig ansvar for kommunikasjon og oppfølging av studenter og studentgrupper.

Kunnskapsdepartementet legger i september 2026 nye overordnede rammeplaner ut på høring, en for norsk lærerutdanning og en for samisk lærerutdanning. Den nasjonale styringen av lærerutdanningene i Norge skal bli mer overordnet, og UH- institusjonene skal få større rom for egne profiler og lokale varianter av lærerutdanningsprogram. Det er usikkert når de nye rammeplanene er forventet gjeldende, men trolig fra høsten 2028. SOA forbereder fornyelsesarbeid i løpet av våren 2027 og høsten 2027. Fornyelsesarbeidet består i å fornye, tilpasse og utvikle programplaner, emneplaner, kunnskapsområdeplaner, praksisplaner og undervisningsplaner i tråd med ny rammeplan. I ressursbruksplanleggingen og kapasitetsvurderingen tas det høyde for dette. Nye masterprogramprofiler i lærerutdanningene, må muligens akkrediteres av Nokut på nytt, men dette blir avklart fra nasjonalt hold.

Alle program ved SOA tilbys som nett- og samlingsbaserte utdanninger. Grunnskolelærerutdanningene og barnehagelærerutdanning har 9-10 samlinger på campus i året, i tillegg er det praksisstudier, nettsamlinger og eget arbeid samt eksamen. PPU utdanningene har mindre fysiske samlinger, men mer praksis. Vi har årlig tverrfaglige emner på tvers av utdanningsprogrammene der alle lærerutdanninger har felles opplegg. SOAs arbeid med tverrfaglige emner er noe som er løftet fram av Nokut som positivt. Det siste året har vi nedjustert antall dager til tverrfaglige opplegg. I undervisningen brukes læringsplattformer som Canvas, Plandisc og TimeEdit. Nettsamlinger og nettundervisningen foregår både synkront og asynkront.

Samisk grunnskolelærerutdanninger (SGLU 1-7 og SGLU 5-10)

SOA starter 1.-7. og 5.-10 programmene med samme fagfordeling som programmene har i dag. En del av emnene er obligatorisk, mens andre er valgfrie. SOA arbeider for at i løpet av 2026-2027 sende inn søknad til Kunnskapsdepartementet om å omgjøre utdanningene til en felles SGLU 1-10. Det vil likevel være mulig for studentene å velge fordypning/masterfag etter samme mønster som i dag. Dersom søknaden blir godkjent, tenker vi at studenter som søker 1-7 eller 5-10 høsten 2027, formelt flyttes over til 1-10.

Følgende emner er obligatorisk: *Pedagogikk og elevkunnskap* (60 stp), *Samisk språk* (60 stp, undervisningsfag 1), *Vitenskapsteori og metode* (15) og *masterfaget* (50 stp). Disse emnene har 80 % felles undervisning på 1. syklus, og 100% felles undervisning på 2. syklus. Om søknaden om 1-10 godkjennes, så vil undervisning i alle obligatoriske emner være 100 % også på 1. syklus. Der studentene skilles i undervisningene er i henhold til om de velger fordypning og masterfag rettet mot begynneropplæring og småskoletrinnet, eller om de velger fordypning og masterfag rettet mot mellom- og ungdomsskoletrinnet og samisk didaktikk. De vil også skilles i valgfag.

Dagens 1-7 har i tillegg obligatoriske fag som Matematikk (30), Riksspråk (30 stp, Norsk, Finsk eller Svensk) og Fordypning i Begynneropplæring (25), hvor sistnevnte også er masterfaget. Disse emnene har egen undervisning. Studenter på 1-7 kan velge ett valgfritt emne på 30 stp, og dette emnet har felles undervisning med SGLU 5-10 og videreutdanningsstudenter.

SGLU 5-10 har samisk fordypning (25 stp) som obligatorisk fag, med egen undervisning. Samisk didaktikk er også masterfaget. SGLU 5-10 studenter kan velge ett emne på 60 stp (undervisningsfag 2) og et emne på 30 stp (som undervisningsfag 3 eller som skolerelevant fag). Valgbare emner har felles undervisning med SGLU 1-7 og videreutdanningsstudenter.

I valgbare emner er det faste tilbud i Duodji, Matematikk, Naturfag og Samfunnsfag. SOA har faste faglig tilsatte i disse fagene. I tillegg har SOA skolerelevante valgfagemner som Pedagogikk – fordypning i tradisjonell kunnskap og samisk kultur, samt Musikk, joik og fortelling. SOA har faglige ressurser innen musikk og joik, og i langtidsplanen er musikk lagt inn som et valgfagtilbud våren 2027. SOA har lagt inn planleggingsressurser til dette emnet våren 2026, men det gjenstår noen avklaringer, særlig rundt faglig kapasitet om hvorvidt det blir et reelt tilbud våren 2027. Samisk høyskole har akkreditering fra Nokut for de fleste fag for SGLU utdanningene, unntatt engelsk. Kravene i akkrediteringen for de ulike fag og emner skal til enhver tid de tilbys oppfylles.

Instituttadministrasjonene ved SOA og GDS har ved tidligere prosesser vurdert hvilke emner og fag det kan være mulig å samarbeide om, særlig knyttet til nye fag. Mat og helse 1 (30 stp) og Samfunnsfag 1 (30 stp) er eksempler på mulige nye samarbeidsfag. Samarbeidet om å vurdere potensielle samarbeidsområder har for øvrig stoppet opp fordi det ved GDS har vært kapasitetsutfordringer. Generelt er det igangsatt prosesser med å fornye studieporteføljene ved begge institutter, der også samarbeidsområder skal vurderes videre. Det er et uttalt mål at instituttene skal samarbeide mer.

Praksisstudiene tilbys ved samiske skoler og barnehager i hele Sápmi. SOA har avtale om partnerskap med Kautokeino kommune ved grunnskolen og ved en av kommunens barnehager, som også er praksisinstitusjoner. SOA har praksisavtaler med grunnskoler og barnehager i Tromsø, Alta, Nesseby, Karasjok, Tana, Kåfjord, Karigasniemi, Enontekiö, Utsjok (Ivalo og Inari) og Karesuando, i tillegg har SOA igangsatt en prosess om å lage avtaler om praksis ved de samiske videregående skolene i Kautokeino og Karasjok.

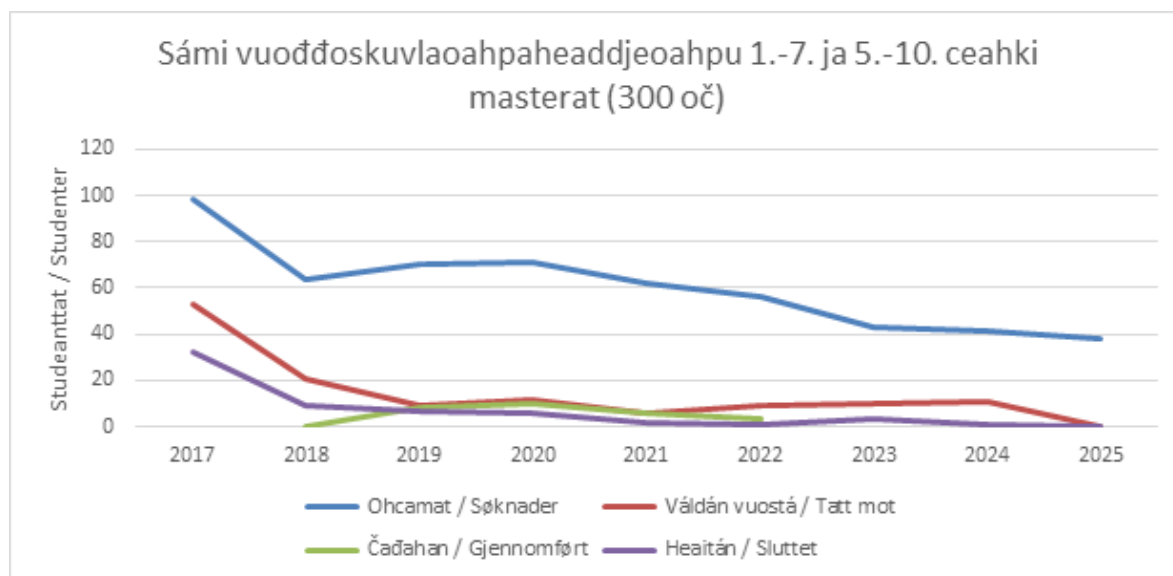
Instituttet har siden 2018 praktisert ulike grader av samlesing mellom lærerutdanningene. Samlesning mellom ulike lærerutdanninger skal ikke gå på bekostning av studentenes innretning og fordypning, men er mulig fordi mye av innholdet i lærerutdanningen har felles innhold, verdier og kompetansemål. Samlesning gjør det mulig å bygge større studentgrupper, blant annet for å oppfylle Nokuts krav om studentmiljø. Det er også et tiltak for å bruke fagressurser mer fornuftig der det er mulig. Det planlegges som nevnt samlesninger mellom PPU og SGLU, og det skal fortsatt være felles tverrfaglige opplegg på tvers av programmene der også SBLU er med.

Rekruttering, inntak og gjennomføring av samiske grunnskolelærerutdanninger

I samisk lærerutdanning ved Samisk høgskole har i perioden 2017-2025 totalt **80 lærere** gjennomført utdanningene. Av disse **45 bachelornivå** og **35 på masternivå**. Til sammen **48 grunnskolelærere** og **32 barnehagelærere**.

Samisk høgskole har kartlagt lærersituasjonen i sameskoler og i skoler som tilbyr samisk undervisning, og situasjonen er krevende i de fleste skolene. Sametingene i Sverige, Finland og Norge er bekymret over at andelen lærere som behersker samisk har gått ned. Sametinget i Norge har i 2025 økt stipend for studenter som tar samisk lærerutdanning, med mål om at flere søker seg til samiske lærerutdanninger.

Samisk høgskole søkte og fikk i 2024 *dispensjon fra nivåkrav ved opptak til lærerutdanningene SGLU 1-7 og SGLU 5-10, der det er søkt om dispensasjon for (1) Karakterkrav i matematikk og (2) Krav om tall på skolepoeng, men man har beholdt (3) krav om gjennomsnittskarakter for norsk og samisk*. SOA har i 2026 også avklart med Kunnskapsdepartementet, siden det har vært ulike tolkninger av opptaksforskriften, at samiskspråklige søkere fra Finland kan dokumentere karakterkravet i *norsk og samisk* med *finsk og samisk*, og samiskspråklige søkere fra Sverige kan dokumentere karakterkravet med *svensk og samisk*. Denne avklaringen er viktig for å sikre at samisk morsmålspråklige søkere fra Finland ikke avvises fordi de ikke har karakter i svensk fra videregående opplæring. De har nemlig fritak fra eksamen i svensk, men de har faget i sin opplæring ved videregående skole. Det er generelt ikke krav om å dokumentere kunnskaper i norsk ved utdanninger som foregår på samisk.

Bilde 2: Viser årlig søknader, studieplassmottak, gjennomføring av studier og antall som har sluttet for grunnskolelærer master (VUOMA/SGLU 1-7 & 5-10).

Samisk grunnskolelærerutdanninger 1.-7. trinn master (300 stp.)

Det er til sammen **12 studenter** som har gjennomført VUOMA/SGLU 1-7 master hittil.

Prognosene viser det er 9 aktive studenter som er i ferd med å gjennomføre master i perioden 2024 - 2028.

1.-7. trinns master grunnskolelærerstudenter (studenter gruppevis)					
Student grupper	Søknader	Tatt mot studieplass	Gjennomført	Sluttet	Aktive studenter
2017	45	22	7	15	0
2018	38	11	4	6	1
2019	33	4	1	3	0
2020	40	8	0	6	2
2021	32	3	-	2	1
2022	26	2	-	2	0
2023	24	3	-	1	2
2024	28	4	-	1	3
2025	28	5	-	1	4

1.-7. trinns master grunnskolelærerstudenter som har gjennomført følgende år							
4	4	3	1	0	0	0	
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	

Samisk grunnskolelærerutdanninger 5.-10. trinn master (300 stp.)

Det er til sammen **20 studenter** som har gjennomført VUOMA/SGLU 5-10 master hittil.

Prognosene viser det er 20 aktive studenter som er i ferd med å gjennomføre master i perioden 2024 - 2028.

5.-10. trinns master grunnskolelærerstudenter (studenter gruppevis)					
Student grupper	Søknader	Tatt mot studieplass	Gjennomført	Sluttet	Aktive studenter
2017	53	31	13	18	0
2018	26	12	5	5	2
2019	37	5	1	4	0
2020	31	6	4	1	1
2021	30 (8)	3	-	1	2
2022	30 (12)	7	-	3	4
2023	21 (6)	7	-	4	3
2024	24	7	-	1	6
2025	18	6	-	0	6

5.-10. trinns master grunnskolelærerstudenter som har gjennomført følgende år							
4	6	3	2	3	2	3	
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	

Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)

SOA har to tilbud innen praktisk-pedagogisk utdanning (PPU):

1. **PPU-A (allmennfag)** – videreutdanning på 60 studiepoeng på nivå 7 (master), som gir undervisningskompetanse på trinn 5–13 for søkere med bachelor- eller mastergrad innen allmenne fag og som har samiskspråklig kompetanse.
2. **PPU-Y (yrkesfag)** – videreutdanning på 60 studiepoeng på nivå 6 (bachelor), som gir undervisningskompetanse på trinn 8-13 og generell yrkesfaglærerkompetanse rettet mot søkere med ulik yrkesfagbakgrunn og som har samiskspråklig kompetanse. Denne utdanningen skal bidra til at yrkesfaglærere med samisk språk- og kulturkompetanse får formell lærerutdanning, noe som har vært sterkt etterspurt av videregående skoler i det samiske språkområdet.

Som nevnt tidligere vurderer SOA nye opptak høsten 2027, da det er stor interesse for studiene, og siden det er en ordning fram til 2030 som tillater søkere med BA og 2 års arbeidserfaring i skolen å søke til PPU A. Samisk høgskole har ikke hatt tilbud om praktisk-pedagogisk utdanning på flere år, samtidig som behovet for samiskspråklige lærere har økt betydelig innen ungdomstrinn og videregående opplæring. Etableringen og tilbud om PPU A og PPU Y er viktige bidrag for å sikre kvalifiserte lærere med relevant samisk kompetanse. SOA- søkte for 2026 å få fritak fra at arbeidserfaring er knyttet til skolen, men den søknaden gikk ikke gjennom. SOA har ikke sendt inn ny søknad på denne, men vil se hvordan søkere som har søkt i år kvalifiserer seg for opptak. SOA vurderer å sende ny søknad før neste opptak i 2027.

Alle lærerutdanningene, også PPU, finansieres innenfor rammen. Praksiskostnadene til PPU utdanningene er høyere pr år enn ved andre lærerutdanninger, da studiet har krav om 60 dagers praksis i året. Samisk høgskole vil gjennom styringsdialogen med Kunnskapsdepartementet formidle behovet om finansiering av 30 studieplasser til disse to tilbudene med virkning fra tildelingsbrevet for 2027. Øremerkede studieplasser vil sikre nødvendig økonomisk kapasitet for å ha tilbud i PPU, og bidra til å styrke fagmiljøene, sikre kvalitet og kontinuitet.

Samisk barnehagelærerutdanning - fleksibelt program (SBLU)

SBLU opprettholdes som et 3,5-årig program, hvor studentene tar 50 studiepoeng per studieår (25 poeng per semester, bortsett fra 6. semester, hvor de tar 30 studiepoeng).

Denne fleksible organiseringen ble først tatt i bruk høsten 2023, og høsten 2027 planlegges fjerde opptak. Studiet er tilrettelagt for studenter som er i jobb og av ulike årsaker ikke ønsker å ta full permisjon, slik at de i større grad kan kombinere studier med jobb. Våren og høsten 2026 skal det gjennomføres periodisk evaluering av SBLU. Det er nedsatt en gruppe med eksterne medlemmer, og DOS- styret godkjenner mandatet for evalueringen i nærmeste framtid.

Evalueringen skal blant annet vurdere hvordan studiet oppfyller sitt formål, der fokuset er utvikling og forbedring der det er nødvendig, men beholde det som fungerer bra.

Den fleksible modellen skal også evalueres, fordi den er ganske krevende å organisere. Det krever presis planlegging av kunnskapsområder, antall studiepoeng og tidspunkter, fordi mange grupper skal ha samlesning. Alle studenter skal sikres progresjon og mulighet til å fullføre alle kunnskapsområder på 3,5 år. For at planleggingen skal gå opp, må noen kunnskapsområder strekkes over flere semestre. Hvert kull vil få sin egen kunnskapsområdefordeling, noe som betyr at den praktiske organiseringen må være ganske låst en periode fram i tid. Ordningen har egentlig ikke rom for endringer underveis, men vi har likevel erfart å måtte omrokere kunnskapsområdene i forhold til opprinnelig plan for studieåret 2026-2027. Det har for eksempel vært vurdert at alle første års studenter må starte med kunnskapsområdet som omhandler barns lek, læring og utvikling. Fagpersonalet må forholde seg til at 1. og 2. års kunnskapsområder alltid vil ha studenter i ulikt forløp i sine studier, men erfaringen er at det er vanskelig å oppnå ønsket progresjon hos studenter hvis de ikke begynner med lek, læring og utvikling første år. For fagpersonalet er det faglig utfordrende å sette opp undervisning og veiledning for studenter med ulik progresjon. Den periodiske evalueringen skal også avdekke om den fleksible modellen når målgruppen den er tilpasset for. Rekrutteringen til studiet har hatt en betydelig nedgang, noe som kan vise at målgruppen ikke nås. Intern i SOA har vi diskutert om vi bør gå tilbake til 3-års program, og at den kanskje bedre vil rekruttere unge søkere som ønsker å bli ferdig på 3 år.

Samlesning mellom 1. og 2. års kull gir besparelser i undervisningsressursene, samtidig som det er mulig å ta inn flere og nye studenter hvert år. Opptaksordningen bidrar til at flere studenter blir uteksaminert raskere. Det samiske samfunnet skriker etter nye samiske barnehagelærere.

Rekruttering til og gjennomføring av samisk barnehagelærerutdanning

Det er til sammen **32 studenter** som har gjennomført SBLU / MOA hittil i perioden 2017-2025. Prognosene viser det er 5 aktive studenter som er i ferd med å gjennomføre utdanningene SBLU / FSBLU i perioden 2024 - 2026.

Samisk barnehagelærerutdanning (studenter gruppevis)					
Student grupper	Søknader	Tatt mot studieplass	Gjennomført	Sluttet	Aktive studenter
2017	26	12	7	5	0
2019	33	8	5	3	0
2021	26	10	8	2	0
2023 FSBLU	26	6	-	3	3
2025 FSBLU	21	2	-	1	2

Bachelor studenter som har gjennomført følgende år					
7	5	7	7	5	9
2016	2018	2019	2020	2022	2024

Programmenes ressurser for studieåret 2026-2027

SOA har i 2026 budsjettet 25,6 faste stillingshjemler og 2 av disse er uten lønn som gir fleksibilitet å planlegge overlappinger og gjennomføre ansettelsesprosesser. I budsjettet for 2025 var det satt 26,6 stillinger til instituttet. I tillegg så er det gjennom tildelingsbrev til Samisk høgskole 2026 satt av øremerket midler til videreutdanning for ansatte i barnehage og grunnopplæring (kap. 226, post 22 og kap. 231, post 21) som er omgjort til 3,5 fagstillinger til instituttet. En del av de øremerkete midlene i tildelingsbrevet 2025 og 2026 har blitt omdisponert til andre oppgaver i administrasjonen noe som instituttet har vært kritisk til. Det er også tildeling til å styrke barnehagelærerutdanning (kap. 231, post 21) som er omgjort 1 fagstilling til instituttet. I tildelingsbrev for 2024 ble rammen styrket til å bidra til å etablere tilbud om samisk lærerutdanning til studenter over hele landet (s. 7) som ble omgjort til 2 fagstillinger til instituttet, og 1 instituttadministrasjonsstilling ved det andre instituttet med 50 % ressurs knyttet til SOA. Tildelingsbrev 2023 var siste året partnerskap i lærerutdanningen var egen post (kap. 275, post 21) og ble fra 2024 ført over til rammen (s. 10), og instituttet har hatt en stilling siden. Til sammen så har departementet satt av ressurser til instituttet og høgskolen til å styrke lærerutdanningene og styrke tilbudet.

Instituttet forventes ha ansatt personal i motsvarende nærmere 24-26 årsverk i fagstilling 1.1.2027 i faste og midlertidige stillinger. Instituttet arbeider for større grad av fast ansettelse og mindre grad av midlertidighet. Til SOA hører også 2 stipendiatstillinger finansiert gjennom høgskolens ramme som skal lyses ut i fremtiden. I tillegg så har instituttet våren 2025 lyst ut en stipendiat på tre år i forbindelse med forskningsprosjektet *Eatnamat mánát* finansiert gjennom Norges forskningsråd og tilsetting ble gjort februar 2026. Prosjektet blir ledet av professor Ylva Jannok Nutti ved SOA.

Instituttet har et fagmiljø som er aktive i å utvikle og sende inn søknader til utlysningene hos Norges forskningsråd. Utlysningen på 66 millioner Oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport (søknadsfrist 27.5.26) ble det sendt inn 3 søknader: (1) *SámiChil: Stories for recovery: Sámi children's literature across policies, language and education* (prosjektleder professor Hanna Máret Outakoski, professor II Silje Solheim Karlsen m.fl.), (2) *SEANADIT: Reparative reconciliation and the restoration of Sámi reindeer-herding knowledge systems* (forskere Kristin Ravna Triumf, Mathis Bongo, Inger Ellen Eira Gaup m.fl.), (3) *TruSTEd: Truth-telling as pedagogy and professional practice* (arbeidspakkeleder professor Hege Merete Somby og forsker Máret J. Hætta). I de tre søknadene er det 2 stipendiatstillinger og 1 Postdoc stilling til instituttet.

SOA har 7-8 professorer i motsvarende 4 årsverk med 3 professorer i faste heltidsstillinger: 2 professorer i pedagogikk og 1 professor i samisk didaktikk, og de andre er professor II i sine respektive fagområder. Videre er det 4 førsteamanuenser motsvarende 3,3 årsverk: 2 førsteamanuenser i pedagogikk, 1 førsteamanuensis i samisk didaktikk, og de andre førsteamanuensis II. Det er 1 førstelektor i pedagogikk og 2 høgskolelektorer får støtte til opprykk høsten til førstelektor i 2026. Det er 11 høgskolelektorer motsvarende 9,7 årsverk:

2 høgskolelærere i pedagogikk, 4 høgskolelektorer i pedagogikk (3,5 årsverk), 3 høgskolelektorer i samisk didaktikk (2,2 årsverk), 1 høgskolelektor i matematikk, 1 høgskolelektor i naturfag og 1 høgskolelektor i duodji. Det er pr. 27.5.2026 to stipendiater i pedagogikk, den ene starter våren 2026 og den andre ferdigstiller sin ph.d. høsten 2026. Det er ansettelsesprosess for førsteamanuensis i samfunnsfag. Oven nevnte stillinger motsvarer 29 fagpersoner i 22 årsverk. Det arbeides med å tilsette flere i fagstillinger. I tillegg er det 5 emeritus/emerita ved instituttet innenfor pedagogikk, samisk, matematikk og norsk. To emeritus/emerita arbeider på timebasis for instituttet. Det er satt av 3,4 årsverk knyttet til instituttadministrasjon og ledelse.

I tillegg bidrar Institutt for språk, duodji og samfunnsfag (GDS) med faglige ressurser til undervisning i SGLU i fagene samisk, duodji og pedagogikk (samfunnsfag). Det planlegges å samarbeide om flere fag framover.

Studieåret 2026/2027 tar mellom 3 av SOA fagansatte universitetspedagogikk UNIPED-100 gjennom avtalen med UIT Norges Arktiske universitet. Det er plass til 5 personer ved kurset fra SA årlig. Det er SOA som administrerer samarbeidet med UiT om kurset.

Fagmiljøets kompetanse

Fagmiljøets kompetanse er høy. Det legges vekt på at faglærere i alle fag har både fagkompetanse og samisk akademisk kompetanse. Samisk akademisk kompetanse omfatter både muntlig og skriftlig samisk språk, dyp innsikt i og inngående kunnskaper om samisk kultur og samfunn, forskning, samisk lærerprofesjon, filosofi og tradisjonell kunnskap. Det er også viktig at fagmiljøet som underviser lærerstudenter har kompetanse og erfaring fra barnehagen og grunnskole. Mange av SOAs faglærere har dette, både innen samisk, duodji, matematikk og pedagogikk.

Studentene har i evalueringer uttrykt at innholdet bygger på samiske perspektiver og tverrfaglighet, noe som forbereder dem godt til arbeidet som samiske lærere. SOA- har det siste året satt enda større fokus på bærere av samisk tradisjonell kunnskap, og diskutert hvordan de i enda større grad skal involveres i undervisningen ved lærerutdanningene.

SOAs systematiske arbeid med å stabilisere bemanning og arbeidsstruktur, klargjøre roller, etablere arbeids- og kommunikasjonsarenaer har formet en praksis som fungerer og skaper et positivt og utviklende klima. Rekrutteringen av nye fagansatte bidrar i byggingen av et fagmiljø som også kan ha tilbud om master i barnehagepedagogikk og en Ph.d i læringsvitenskap i nær framtid.

Det er fortsatt fire-fem høgskolelektorer ved SOA som har mål om å ferdigstille sine ph.d.-prosjekter, og SOA vil også utlyse nye stipendiatstillinger innen ulike fagområder. Det tilrettelegges for at faglærere kan arbeide med forsknings- og utviklingsaktivitet gjennom fortsatt tildeling av fast FoU-tid. I retningslinjer for fagansattes arbeidstid er føringen at en del av FoU tiden er fast, mens resten av den mulige tilgjengelige FOU-tiden må det søkes om. SOA innstiller

maks FoU- tid så langt det lar seg gjøre praktisk i forhold til undervisningen. Det er viktig å legge til rette for at de med påbegynte ph.d.-prosjekter kan fullføre.

Program og emner som SOA vil igangsette 2027-2028 er planlagt i forhold til fagressurser og kapasitet som instituttet selv står for. SOA er per nå ikke avhengig av GDS for å gjennomføre planlagte studieprogram, emner og kunnskapsområder. Interne tiltak som er tatt i bruk ved SOA for å planlegge ressursbruken, blant annet ressurskjema for fagkoordinatorene for å planlegge innhold og ressursbruk til undervisning, har forbedret instituttets planlegging og langtidsperspektiv. Tiltakene har bidratt til at hele SOA har større bevissthet rundt fagressursbruken i ulike emner.

Kapasitet til støttefunksjoner ved instituttet

SOA har systematisk arbeidet for å styrke kvalitet på instituttets arbeid. SOA har faste felles planleggingsdager med fokus på utdanningskvalitet, utvikling av arbeidskrav og eksamensoppgaver, internasjonalisering i programmene og tverrfaglige temaer. Dette arbeidet skaper en bedre fellesforståelse av mål, verdier og arbeidsmetoder, noe som gagnar både studenter og ansatte ved SOA. Evalueringer av studier, studentevalueringer og kontakt med studenter har pekt på områder å forbedre. Et av områdene som SOA har arbeidet systematisk med de siste årene er å utvikle SOAs arbeid med nettbasert undervisning og kommunikasjon. SOA har de siste to-tre årene utviklet læringsplattformen Canvas og tilpasset den til SOAs bruk. Det siste året har SOA i tillegg tatt i bruk Plandisc som verktøy for å planlegge innhold til semesterplanene og for å forbedre kommunikasjon internt mellom faglærere og med studenter. Dette er noe studenter tidligere har kritisert. Dette er del av SOAs arbeid med å utvikle nettbasert og digital undervisning og kommunikasjon.

Plandisc er tatt i bruk som et verktøy for å lage semesterplaner med detaljert innhold for å forbedre samarbeid og kommunikasjon internt mellom faglærerne og mellom ulike fag. Plandisc linkes til Canvas sånn at studentene får tilgang, og på TimeEdit har studentene link til Canvas. Plandisc har løftet kvaliteten på samarbeidet og forbedret kommunikasjon mellom faglærere internt og mellom faglærere og studenter. Tilbakemeldingene fra studenter er meget positive. Fordelen med Plandisc er bedre kommunikasjon, bedre samarbeid og tidsbesparelse. Den er tilknyttet Outlook, alle endringer som gjøres i Plandisc gis som beskjed til tilhørende personer. Faglærere kan koble flere grupper i en plan på en veldig oversiktlig måte, og holde kontroll på egen undervisning i ulike grupper. Faglærere i ulike fag har bedre oversikt over hverandres undervisning, og kan passe på å ikke ha frister til studenter oppå hverandre. Det er bedre flyt i undervisningen mellom fag, og studentene opplever faglærere som samarbeider og planlegger deres undervisning godt. Faglærere slipper å arbeide dobbelt med flere programmer, slik det er blitt gjort tidligere da både word, excel og outlook separat måtte anvendes for å holde oversikt. Med Plandisc er alt på en plass. Det er også lettere å overføre opplegget videre til neste gang opplegget skal tilbys. Faglærere sparer både tid og ressurser. Plandisc kan vises som årshjul, som liste eller som kalender og er slik meget anvendelig. Ledere i SOA har bra oversikt over hele året og det som skjer i undervisning.

Ledelsen ved SOA har i 2026 besluttet å si opp Plandisc, noe som fagpersonellet ved SOA har reagert sterkt på (viser til siste styremøte der dette ble tema). Det er vist til koordinatorhåndbok fra 2022, der det er bestemt at kun TimeEdit og Canvas skal brukes. Å ta slike beslutninger uten å forhøre seg med fagpersonellet først, viser liten innsikt i fagansattes arbeid. Å vise til noe som er bestemt i en håndbok i 2022 er ikke godt nok, all den tid det er fokus på å utvikle nettbaserte studier og digital undervisning og didaktikk. SOA bruker Plandisc som et verktøy i tillegg til Canvas og TimeEdit. PlanIT er fra Teknologavdelings side kommet opp som et alternativ. Faglærere ved SOA har prøvd PlanIT, men den fungerer ikke bra for fagpersoner som hele tiden har undervisning i flere grupper. PlanIT kan fungere for en fagperson med kun en gruppe å forholde seg til, men ikke for SOA der faglærere fordeler seg til ulike grupper gjennom hele året.

For SOA er det viktig å skape denne forståelsen hos styret, som har det overordnede ansvaret for SH. Ledelsen må skaffe seg bedre innsikt i fagansattes arbeid for å kunne gjøre bedre infrastrukturelle bestemmelser. SOA må fortsatt kunne bruke Plandisc i framtiden. Å si opp Plandisc vil sette utviklingen som er gjort ved SOA kraftig tilbake. Slike infrastrukturelle problemstillinger er viktige å belyse, for det handler om sikring av kvalitet i forbindelse med oppstart og opptak til studieprogram etter Nokuts krav til studier.

Ulike roller og funksjoner ved SOA som instituttleder, studieleder, praksisrådgiver, programledere, klassekoordinatore og faglige koordinatore videreføres. Rollefordelingene vil i forbindelse med den helhetlige omorganiseringssprosessen som er startet på SH evalueres. Ny overordnet rammeplan vil medføre nye former på lærerutdanningene, noe som kan påvirke fordelingen av programledere. Vil det for eksempel være nødvendig med to programledere for grunnskolelærerutdanningene? Hvordan SOA bruker fagressurser mest hensiktsmessig, og ikke minst til riktig område, er viktig å vurdere kontinuerlig. Skal SOA fortsatt ha førstestillingskompetanse på programledelsesnivå? Er det viktig med tanke på krav i akkrediteringen når det gjelder faglig ledelse av program? I dag avsettes 10 % av arbeidstiden til programledelse. Tiden brukes til deltakelse på SOAs ledelsesmøter, faglig ledelse av faginnretningene og fellesområder i programmene, som tverrfaglige emner, og evalueringer og kvalitetsutvikling. Programledere ved SOA deler sin opprinnelige tid (tilsvarer 20%) med klassekoordinatorene, som har ansvar for daglig kontakt med studenter og de praktiske sidene ved programmet i ulike trinn.

SOA har de siste årene arbeidet og utviklet praksisen både når det gjelder faglig innhold i praksis, og også utviklet infrastrukturelle områder som knyttes til avtaler, lønnsutbetalinger til praksislærere, praksisstøtte til studenter med mer. Praksishåndboken er fornyet i januar 2026. SGLU og PPU har fagplaner for praksisen knyttet til år, og også SBLU arbeider med å få fagplaner knyttet til kunnskapsområder og år. Wiseflow er tatt i bruk i forbindelse med å registrere og godkjenne studentenes praksis. Praksismodulen i studentsystemet FS er tatt i bruk, der praksisene registreres som emner som skal godkjennes på samme måte som fagemner etter eksamen. Dette sikrer at studentene får sine gjennomførte og godkjente praksiser registrert i studentsystemet, noe som også sikrer studentsikkerheten i henhold til å få godkjente praksiser dokumentert i FS. Dette har vært område som SOA i flere år har arbeidet for å få på plass, og har

dette studieåret endelig sammen med studieadministrasjonen, som har ansvaret for FS og Wiseflow, fått dette i gang. SOA har også etablert en egen fagkoordinatorrolle for praksis, for å sikre faglig oppfølging og sensureringen av praksisene. Praksisene skal også ha en egen sensorkommisjon, som har ansvar for å godkjenne studentenes gjennomførte praksiser på slutten av studieåret. Det er gjort mange kvalitative løst i henhold til praksis, men det er også fortsatt områder å forbedre. Dette arbeides det med videre.

Når det gjelder partnerskapskolen og partnerskapsbarnehagen, så bæres det fortsatt preg av at SOA ikke har en egen rådgiver for å følge opp arbeidet systematisk. Stillingen har blitt holdt vakant. Det er kapasitetsproblematikk på begge sider, både ved SOA og ved partnerskapsinstitusjonene. SOA har sammen med partnerskapskolen evaluert samarbeidet våren 2025, og laget ny plan for 2025-2026, men det samme er ikke gjort i barnehagen pga. kapasitetsproblematikk der. Det må finnes bedre måter å sikre oppfølging på partnerskapssamarbeidsprosjektene. I forbindelse med nye overordnede rammeplaner vil det bli enda større krav til partnerskapssamarbeid. Andre UH-institusjoner opererer med delte stillinger, og dette er kanskje noe som også SOA må vurdere i framtiden. Delte stillinger kan være tiltak som gagnar både SOA og partnerskapsinstitusjonene. Partnerskapsavtalene løper til 2027, og SOA vil gjøre det som kan gjøres for at partnerskapet skal lykkes fremover. Partnerskapene er viktige for praksisstudiene, kunnskaps- og erfaringsdeling og FoU arbeid.

Etter- og videreutdanninger for lærere i skoler og barnehager

Universitets- og høyskoleloven § 1-3 Universiteter- og høyskolars oppgaver, slår fast UH skal «*bidra til livslang læring og tilby etter- og videreutdanning*». Etter- og videreutdanninger er viktige for at Samisk høgskole har ett dobbelt samfunnsansvar (1) utdanne nye lærere til samiske skoler og barnehager gjennom forskjellige program, og (2) tilby videreutdanning og kompetanseløstiltak til nåværende lærere. Instituttet arbeider med å utvide tilbudet innen etter- og videreutdanning. Det regnes med at det er et arbeid som kommer å ta flere år. Disse studietilbudene er viktige for at det gir faglige ressurser, kunnskap og erfaringer som er viktige for våre lærerutdanningsprogram.

Kvalitetsarbeid og kvalitetssystemer

Instituttet arbeider etter høgskolens systematiske kvalitetsarbeid og skal bidra til å sikre at studieprogrammene holder høy faglig kvalitet, er relevante for samfunns- og arbeidsliv, og oppfyller gjeldende krav i universitets- og høyskolelovgivningen samt NOKUTs veiledninger til kvalitetssikring.

Instituttet setter sommeren 2026 i gang evaluering av samisk barnehagelærerutdanning. Evalueringen skal gi et helhetlig grunnlag for å vurdere programmets faglige innhold, læringsutbytte, fagmiljø, studentenes læringsmiljø, praksis- og samarbeidsrelasjoner samt programmets relevans og bærekraft over tid. Resultatene fra periodisk evaluering skal

dokumenteres, behandles i relevante styringslinjer og følges opp med konkrete tiltak for videre kvalitetsutvikling og fagutvikling.

Instituttet samiske grunnskolelærerutdanninger inngikk i Nokuts gjennomføring av evaluering av grunnskolelærerutdanningene for trinn 1–7 og trinn 5–10. Evalueringen ble gjennomført 2022–2024, med oppfølging i 2025 og 2026. Sluttrapport fra evalueringen av grunnskolelærerutdanningene for trinn 1–7 og 5–10 (2024) omtale de samiske grunnskolelærerutdanningene ved SOA med et eget kapittel (s. 274–299) med egne oppsummeringer og anbefalinger.

Instituttet har vart en pådriver for at Samisk høgskoles kvalitetssikringssystem skal fornyes. Det gjelder både Kvalitetssystemets generelle del og Kvalitetshåndbok for utdanningsvirksomhet. Fornyingen er tatt med i arbeidet med høgskolens studieportføljeprosess som eget delprosjekt. I tillegg så har endringen av høgskolens kvalitetsrapport for 2025 har satt sterkere fokus på deltakelse av fagmiljøets prosess og sterke søkelys på de ulike programmene og forskingsvirksomheten, noe som er med på å styrke kvalitetsarbeidet. Styret for forskning og utdanning (SFU) har også en sentral rolle i kvalitetsarbeidet der en av instituttets programledere deltar som nesteleder og instituttleder som observatør.

Miellddus: Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften)
Gáibádusaid árvvoštallan universitehtaid ja allaskuvllaid lága

Oahppu: **Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohppu 1.-7. ceahki master**

Álgin: **2027 čakča**

Deavdán: **SOA- goahti, oahppojođiheaddji Inger Elle E. Gaup**

Dáhton: **21.5.2026**

Máhttodepartemeantta juolluda rámmajuolludeami historjjálaš, politihkalaš, produserejuvvon bohtosiid, haddejusteremiid ja einnostuvvon kapasitehta vuodul. Mañemus jagiid juolludanreivviin (2025 ja 2026) deattuha departemeantta ahte SA galgá vuoruhit sámegielat oahppofálaldagaid earret eará oahpaheaddjeohpuid ja joatkkaohppofálaldagaid oahpaheddjiide mánáidgárddiin ja skuvllain. Rekrutteren deattuhuvvo ja ahte oahppoportefølje heivehuvvo dárbbuide mat leat sámi servodagain. Galgá balánsa gaskkal vuodđooahpuid, joatkkaohpuid ja gelbbolašvuodáloktenkurssaid. Ii leat vuos diehtu makkár rámmajuolludeapmi šaddá 2027 jahkái. Oahpuid álggaheapmi veardiduvvo otná kapasitehtarámmaid siskkobeale.

Sámi allaskuvllas lea mihttun ahte galget birrasit 200 studeanta, deháleamos lea lihkká ahte studeanttat čadahit oahpuid maidda álget. SOA oahppoportefølje guhkesáiggeplána mielde galgá vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohpuide sisaváldin juohke čavčča. SOA goađi oahpaheaddjeohpuin leat 2026 giđa 45 aktiiva prográmmastudeanta. Lassin leat studeanttat geat lohket joatkkaohpuid. Oahpaheaddjeohpuide mat álget 2026 leat badjel 100 odđa ohcci, mii muitala ahte oahpaheaddjeohpuide lea beroštupmi. Earenoamážit 1-7 ohppui lea ohcanlohku lassánan mañemus jagiid. SOA árvvoštallá ahte leat buorit ákkat joatkit ja váldit sisa odđa studeanttaid vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohppui 1-7.

Ná lea ohcan-, álgán- ja čadahanlogit sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohppui 1-7 leamaš 2024 ja 2025.

2024 čakča				2025 čakča			
Ohcamat	Fálaldagat	Álgán	Čadahan eksámena	Ohcamat	Fálaldagat	Álgán	Čadahan eksámena
28	9	4	-	28	7	5	-

Deavdá go oahppu Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften) gáibádusaid?

§ 1-11. Gáibádusat oahppofálaldahkii			
g. Oahppofálaldagas galgá leat relevánta čanastat dutkamii dahje dáiddalaš ovdánahttinbargui dahje fágalaš ovdánahttinbargui	Eai	Belohahkii	Leat x
Árvvoštallan:			

SOA fágabiras bargá aktiivvalaččat dutkamiin mii lea čadnon oahpposurrggiide. SOAs leat guokte dutkan/ovddidanprošeavtta jođus: Eatnama mánát skuvlema bálgáid alde: Nannet Sámi mánáid identitehta ja resilienssa skuvlenintitašuvnnaid transformašuvnna bokte 2025-2029 (Norgga dutkanráđđi ruhtada), ja Lohkanlihkku ovddidanprošeakta 2025-2028 (interreg Aurora ruhtada). SOA- goađi fágabargiin leat dieđalaš almmuheamit oppalaččat lassánan. SOA goahti juolluda fágabargiide buot DOB- áiggi mii lea vejolaš nannendihte dutkanvuđot oahpahusa ja fágasuorgái láhčit eavttuid doaimmahit dárbbášlaš dutkan- ja ovdánahttimindoaaimmaid. SOA lea mánnosaš pedagogalaš forum gos fágabargit juogadit dutkamiid ja bohtosiid, ja leat maid čállinseminárat gos fágabargit leat láhčán searválat čállinbottuid, mat galget nannet dutkanpubliseremiid.			
§ 1-11 j. Oahppofálaldagas galgá leat čielga fágalaš jođiheapmi mas lea definerejuvvon ovddasvástádus oahpu kvalitehtasihkkarastimii ja -ovdánahttimii	Eai	Belohakkii	Leat x
<i>Árvvoštallan:</i> Fágalaš jođiheapmi lea čilgejuvvon SOA- goađi siskkáldas notáhtas (Internt notat til styret 6.5 2026, mielddus stivraáššis).			
§ 1-12. Obbalaš gáibádusat fágabirrasii			
§ 1-12 (1) Ohppui gullevaš fágabirrasa sturrodát galgá heivet studeantalohkui ja oahpu iešvuhit, gelbbolašvuohta galgá leat stabiila áiggi badjel ja oktiibidjan galgá gokčat fágaid, oahppoovttadagaid ja bagadallama mat leat oassin oahpus.	Eai	Belohakkii	Leat x
<i>Árvvoštallan:</i> Fágabirrasa stabilitehta, fágavirggiid oktiibidjan ja ođđa virgádeamit lea čilgejuvvon SOA- goađi siskkáldas notáhtas (Internt notat til styret 6.5.2026). Fágabiras doalaha seamma dási go ovdal, ja lea vel nannejuvvon ođđa virggiid bokte. Lea earenoamáš buorre fágalaš gokčan oahppoovttadagaid ja bagadallamiid ektui mat leat oahpus.			
§ 1-12 (2) Unnimusat 50 % oahpu jahkedoaimein galget leat virggehasat geain lea váldovirgi ásašusas. Oahpu guovddáš osiin galget leat virggehasat váldovirggiin geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta. Vuosttašvirgegelbbolašvuohta lea virggehasain vuosttašvirggis ja earáin geain lea doavttergráda. Vuosttašvirggit leat virggit vuosttašlektor, vuosttašamanueansa, doseanta ja professor.	Eai	Belohakkii	Leat
<i>Árvvoštallan:</i> SOA- goađis fágavirggehasat leat 80-90 % fástavirggiin. Matematihkas ja pedagogihkas/duojis leat guokte gaskaboddosaš 50% virggehasa, ja de leat njeallje 20% II virggi gaskaboddosaččat (dahket 0,8 virggi). SOA deavdá earenoamáš bures váldovirgegaibádusa. SOA maid deavdá vuosttašvirgegelbbolašvuođa váldovirggiid gaskkas. SOAs leat 3 professora ja 4 vuosttašamanueansa ja 1 vuosttašlektor guovddáš osiin mat leat sámegiella, álgoahpamus ja pedagogihkka ja servodatfága.			
§ 1-12 (3) Ohppui gullevaš fágabirrasis galgá leat relevánta oahppofágalaš gelbbolašvuohta universitehta- ja allaskuvlapedagogihkas ja -didaktihkas, ja gelbbolašvuohta ávkástallat digitála teknologijja oahppama ovddideapmái, gč. Forskrift til universitets- og høyskoleloven § 3-8. Ásašus galgá láhčit dili fágabirrasa gelbbolašvuođa ođasmahttimii ja ovdánahttimii.	Eai	Belohakkii	Leat

Árvvoštallan: SOA- sihkarastá ahte buohkain geain váilu universitehtapedagogihkka, oažžu vejolašuođa váldit dán oahpu šiehtadusa bokte mii SAs lea UIT Norgga Árktalaš universitehtain, gos SAs lea juohke jagi 5 saji. Muđui čujuhuvvo SOA siskkáldasnotáhttii (Internt notat til styret 6.5.2026) gos čilgejuvvo mo SOA lea bargan ja bargá ain digitála teknologiiija oahppama ovddidemiin. SOA lea digigiisá man bokte dáhpuhuvvá siskkáldas máhttojuohkin, gos SOA bargit juogadit máhtuid ja rávvagiid iešguđetlágán digitála reaidduid birra.			
§ 1-12 (4) Fágabiras mii lea čadnon oahppofálaldahkii mii addá gráda ja eará oahppofálaldagaid maid viidodat lea 60 oahppočuoggá dahje eambbo, galget aktiivvalaččat searvat relevánta nationála ja riikkaidgaskasaš ovttasbargguide ja fierpmádagaide.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: SOA fágabargit leat mielde sisriikkalaš UHR-GLU fierpmádagas. Fágabargit servet University of Arctic: Thematic Network on Teacher Education for Social Justice and Diversity fierpmádagas. Fágabargit ja studeanttat servet maid SPICA fierpmádagas, gos jahkásaččat lea deaivvadeapm ja oahppu.			
§ 1-13. Earenoamáš gáibádusat vuolit gráda oahppofálaldagaide			
§ 1-13 (1) Vuolit gráda oahpuid fágabirrasis galgá leat relevánta ja stabiila gelbbolašvuohta oahpu, fágalaš ovdánahttinbarggu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: li áigeguovdil			
§ 1-13 (2) Vuolit gráda oahpuid fágasuorggis galgá unnimusat 20 % fágabirrasa jahkedoaimmain leat vuosttašvirgegelbbolašvuohta	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: li áigeguovdil			
§ 1-13 (3) Vuolit gráda oahpuid fágasuorgi galgá doaimmahit dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu oahppofálaldaga fágasuorggi siskkobealde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit duođaštuvvon bohtosiidda maid kvalitehta ja viidodat lea dohkálaš oahppofálaldaga sisdollui ja dássái máhtolašvuođa meroštallama 6. dási mielde.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: li áigeguovdil			
§ 1-14. Earenoamáš gáibádusat alit gráda oahppofálaldagaide			
§ 1-14 (1) Fágabiras galgá leat govdat ja das galgá leat relevánta, stabiila ja alla gelbbolašvuohta oahpu, fágalaš ovdánahttinbarggu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Čujuhuvvo § 1-11 g čuoggá čilgehussii, siskkáldas notáhttii (Internt notat til styret 6.5.2026) ja § 1-14 (2) čilgehussii.			
§ 1-14 (2) Alit gráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullevaš fágabirrasis leat unnimusat 50 % virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta, main unnimusat 10 proseanttas lea professor- dahje doseantagelbbolašvuohta. Oahpuid oktavuodas main lea geatnegahtton bargohárjehallan, sáhttet gitta logi proseantta rádjai jahkedoaimmain leat bargit juogaduvvon virggiin, ja buhttet vuosttašvirgegelbbolašvuođa	Eai	Belohahkii	Leat x

jahkedoaimmaid. Dákkár juhkkajuvvon virggit eai sáhte buhttet profešuvdna- dahje doseantagelbbolašvuođat jahkedoaimmaid.			
Árvvoštallan: SOA- goađis leat vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 1-7 oahpahussii čadnon fásta 6 pedagogihkkavirggehasa, 5 sámegielavirggehasa, 1 matematihkkavirggehas, 1 duodjevirggehas, 1 servodatfágavirggehas, 1 luonddufágavirggehas, 0.8 virgi riikkagielaide. Oktii buot 15,8 virggehasa. Dáid gaskkas leat 3,6 professora, mii dahká 22,7 % fágabirrasis. Oktii 4,2 vuosttašamanueanssain ja 1 vuosttašlektora vuosttašvirgelbbolašvuohta vástida 55,7 % fágabirrasa. Mearkkaša ahte SOA lea mealgat siskkobeale vuosttašvirgelbbolašvuođa gáibádusaid.			
§ 1-14 (3) fágasuorgi galgá doaimmahit dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu oahppofálaldaga fágasuorggi siskkobealde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit duođaštuvvon bohtosiidda maid kvalitetha ja viidodat lea dohkálaš oahppofálaldaga sisdollui ja dássái máhtolašvuođa meroštallama njuolggadusaid 7. dási mielde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit ovttasbargobohtosiidda eará fágabirrasiguin sisriikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat.	Eai	Belohakkii	Leačt
Árvvoštallan: Čujuhuvvo § 1-11 g čuoggá čilgehussii.			
§ 1-15. Earenoamáš gáibádusat doavttergrádaoahpuide			
§ 1-15 (1) Doavttergrádaoahpu fágasuorggis galgá ásašus fállat oahpu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu mas lea dakkár kvalitehta ja viidodat mii sihkarastá ahte doavttergrádaoahpu sáhtta čađahuvvot alla dieđalaš dahje dáiddalaš dásis. Ásašusas galgá leat govdodat oahppofálaldagain vuolit ja alit gráda dásis doavttergrádaoahpuide fágasuorggis.	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: li áige guovdil			
§ 1-15 (2) Doavttergrádaoahpu fágasuorgi galgá dahkat dieđalaš dahje dáiddalaš ollisvuođa, ja galgá leat oktavuoha ovttaskas osiid gaskkas maiguin oahpu lea huksejuvvon.	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: li áige guovdil			
§ 1-15 (3) ph.d.-gráda doavttergrádaoahpus galgá leat fágabiras mas lea alla fágalaš gelbbolašvuohta doavttergrádaoahpu fágasuorggi oahpu, dutkama ja fágalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde. Fágabirrasat galget sáhttit čujuhit dokumenterejuvvon dutkanbohtosiidda main lea dakkár kvalitehta ja viidodat mii lea dohkálaš doavttergrádaoahpu sisdollui ja dássái mii vástida máhtolašvuođa meroštallama njuolggadusaid 8. dássái. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit almmuhemiide alla, riikkaidgaskasaš dásis, ja ovttasbargobohtosiidda eará fágabirrasiguin sisriikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat.	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan:			
§ 1-15 (5) Fágabirrasis galgá leat čiknodat ja viidodat buot deatalaš osiin doavttergrádaoahpus vai doavttergráda kandidáhtat sáhttet aktiivvalaččat searvat	Eai	Belohakkii	Leat

iešguđetlágan fágalaš oktavuodáide ja oažžut oahpu iešguđetlágan perspektiivvain.			
Árvvoštallan: li áigeguovdil			
§ 1-15 (6) Fágabiras galgá leat stáđis ja das galget leat doarvái bargit geain lea professor- ja vuosttašamanueansa gelbbolašvuohta olles oahppofálaldaga govdodaga siskkobealde. Fágabirras galget leat bargit geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta doavttergrádasuorggis, ja unnimusat 50 proseanttas jahkedoaimmain galgá leat professorgelbbolašvuohta.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: li áigeguovdil			
§ 1-15 (8) Sámi allaskuvla ferte sihkkarastit ahte doavttirgrádakandidáhtain lea buorre fágalaš biras mas lea alla kvalitehta, earret eará geatnegahtti ovttasbarggu bokte eará ásahusaiguin.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: li áigeguovdil			
Gáibádusat hárjehallamii			
§ 1-11 (I) Oahppofálaldagain main lea hárjehallan galgá leat hárjehallanšiehtadus gaskkal ásahusa ja hárjehallanbáikki.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Čujuhuvvo siskkáldas notáhttii (Internt notat til styret 6.5.2026) gos hárjehallanbáikkii leat čilgejuvvon.			
§ 1-12 (5) Oahppofálaldaga oktavuodas main lea geatnegahtton bargohárjehallan, galgá fágabirras mii lea čadnon oahppofálaldahkii, leat relevánta ja áigeguovdilis máhttu hárjehallansuorggis. Ásahus ferte sihkkarastit ahte hárjehallanbagadalliin lea relevánta gelbbolašvuohta ja vásáhusat hárjehallansuorggis.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: SOA goahti lea čohkken áigeguovdilis máhtu skuvlasuorggis iežas dutkamiid bokte earret eará evaluerenprošeavttas máhttoloktemis, ja dálá dutkanprošeavttat (gč. § 1-11, g. čilgehusa) Verddeovddasbarggus ja hárjehallanovttasbargguin lea SOA goađis lagas oktavuodat skuvlapráksisiidda. SOA lea maid jagis 2026 rekrutteren golbma ođđa fágaoahpaheaddji geat leat guhka, gaskkal 7-30 jagi, bargan vuodđoskuvllain. Sin bokte oažžu SOA fágabiras mávssolaš ja varas dieđuid ja gelbbolašvuodaid práksissuorggis. SOA lea mielde DEKOMP ja REKOMP proseavttain, mat maid buktet varas dieđuid ja máhtuid práksissuorggis. SOA fállá bagadallanpedagogihka hárjehallanoahpaheddjiide, ja nuppes galgá fálljuvvot 2027 giđa.			

Miellddus: Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften)
Gáibádusaid árvvoštallan universitehtaid ja allaskuvllaid lága

Oahppu: **Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohppu 5.-10. ceahki master**

Álgin: **2027 čakča**

Deavdán: **SOA- goahti, oahppojođiheaddji Inger Elle E. Gaup**

Dáhton: **21.5.2026**

Máhttodepartemeantta juolluda rámmajuolludeami historjjálaš, politihkalaš, produserejuvvon bohtosiid, haddejusteremiid ja einnostuvvon kapasitehta vuodul. Mañemus jagiid juolludanreivviin (2025 ja 2026) deattuha departemeantta ahte SA galgá vuoruhit sámegielat oahppofálaldagaid earret eará oahpaheaddjeohpuid ja joatkkaohppofálaldagaid oahpaheddjiide mánáidgárddiin ja skuvllain. Rekrutteren deattuhuvvo ja ahte oahppoportefølje heivehuvvo dárbbuide mat leat sámi servodagain. Galgá balánsa gaskkal vuodđooahpuid, joatkkaohpuid ja gelbbolašvuodáloktenkurssaid. Ii leat vuos diehtu makkár rámmajuolludeapmi šaddá 2027 jahkái. Oahpuid álggaheapmi veardiduvvo otná kapasitehtarámmaid siskkobeale.

Sámi allaskuvllas lea mihttun ahte galget birrasit 200 studeanta, deháleamos lea lihkká ahte studeanttat čadahit oahpuid maidda álget. SOA oahppoportefølje guhkesáiggeplána mielde galgá vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohpuide sisaváldin juohke čavčča. SOA goadi oahpaheaddjeohpuin leat 2026 giđa 45 aktiiva prográmmastudeanta. Lassin leat studeanttat geat lohket joatkkaohpuid. Oahpaheaddjeohpuide mat álget 2026 leat badjel 100 odđa ohcci, mii muitala ahte oahpaheaddjeohpuide lea beroštupmi. 5-10 ohppui leat leamaš stabiila ohcanlogut mañemus jagiid. SOA árvvoštallá ahte leat buorit ákkat joatkit ja váldit sisa odđa studeanttaid vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohppui 5-10.

Ná lea ohcan-, álgán- ja čađahanlogit sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohppui 5-10 leamaš 2024 ja 2025.

2024 čakča				2025 čakča			
Ohcamat	Fálaldagat	Álgán	Čađahan eksámena	Ohcamat	Fálaldagat	Álgán	Čađahan eksámena
34	11	7	-	22	11	6	-

Deavdá go oahppu Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften) gáibádusaid?

§ 1-11. Gáibádusat oahppofálaldahkii			
g. Oahppofálaldagas galgá leat relevánta čanastat dutkamii dahje dáiddalaš ovdánahttinbargui dahje fágalaš ovdánahttinbargui	Eai	Belohahkii	Leat x
Árvvoštallan: SOA fágabiras bargá aktiivvalaččat dutkamiin mii lea čadnon oahpposurggiide. SOAs leat guokte dutkan/ovddidanprošeavtta jođus: Eatnama mánát skuvlema bálgáid alde:			

Nannet Sámi mánáid identitehta ja resilienssa skuvlenintitašuvnnaid transformašuvnna bokte 2025-2029 (Norgga dutkanráđđi ruhtada), ja Lohkanlihkku ovddidanprošeakta 2025-2028 (interreg Aurora ruhtada). SOA- goađi fágabargiin leat diedalaš almmuheamit oppalaččat lassánan. SOA goahti juolluda fágabargiide buot DOB- áiggi mii lea vejolaš nannendihte dutkanvuđot oahpahusa ja fágasuorgái láhčit eavttuid doaimmahit dárbbalaš dutkan- ja ovdánahttindoaimmaid. SOA lea mánnosaš pedagogalaš forum gos fágabargit juogadit dutkamiid ja bohtosiid, ja leat maid čállinseminárat gos fágabargit leat láhčán searválat čállinbottuid, mat galget nannet dutkanpubliseremiid.			
§ 1-11 j. Oahppofálaldagas galgá leat čielga fágalaš jodiheapmi mas lea definerejuvvon ovddasvástádus oahpu kvalitehtasihkkarastimii ja -ovdánahttimii	Eai	Belohahkii	Leat x
Árvvoštallan: Fágalaš jodiheapmi lea čilgejuvvon SOA- goađi siskkáldas notáhtas (Internt notat til styret 6.5 2026, mielddus stivraáššis).			
§ 1-12. Obbalaš gáibádusat fágabirrasii			
§ 1-12 (1) Ohppui gullevaš fágabirrasa sturrodat galgá heivet studeantalohkui ja oahpu iešvuhtii, gelbbolašvuohta galgá leat stabiila áiggi badjel ja oktiibidjan galgá gokčat fágaid, oahppoovttadagaid ja bagadallama mat leat oassin oahpus.	Eai	Belohahkii	Leat x
Árvvoštallan: Fágabirrasa stabilitehta, fágavirggiid oktiibidjan ja ođđa virgádeamit lea čilgejuvvon SOA- goađi siskkáldas notáhtas (Internt notat til styret 6.5.2026). Fágabiras doalaha seamma dási go ovdal, ja lea vel nannejuvvon ođđa virggiid bokte. Lea earenoamáš buorre fágalaš gokčan oahppoovttadagaid ja bagadallamiid ektui mat leat oahpus.			
§ 1-12 (2) Unnimusat 50 % oahpu jahkedoaimmain galget leat virggehasat geain lea váldovirgi ásahusas. Oahpu guovddáš osiin galget leat virggehasat váldovirggiin geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta. Vuosttašvirgegelbbolašvuohta lea virggehasain vuosttašvirggis ja earáin geain lea doavttergráda. Vuosttašvirggit leat virggit vuosttašlektor, vuosttašamanueansa, doseanta ja professor.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: SOA- goađis fágavirggehasat leat 80-90 % fástavirggiin. Matematihkas ja pedagogihkas/duojis leat guokte gaskaboddosaš 50% viggehasa, ja de leat njeallje 20% II virggi gaskaboddosaččat (dahket 0,8 virggi). SOA deavdá earenoamáš bures váldovirgegáibádusa. SOA maid deavdá vuosttašvirgegelbbolašvuođa váldovirggiid gaskkas. SOAs leat 3 professora ja 4 vuosttašamanueansa ja 1 vuosttašlektor guovddáš osiin mat leat sámegiella, álgoahpahus ja pedagogihkka ja servodatfága.			
§ 1-12 (3) Ohppui gullevaš fágabirrasis galgá leat relevánta oahppofágalaš gelbbolašvuohta universitehta- ja allaskuvlapedagogihkas ja -didaktihkas, ja gelbbolašvuohta ávkkástallat digitála teknologijja oahppama ovddideapmái, gč. Forskrift til universitets- og høyskoleloven § 3-8. Ásahus galgá láhčit dili fágabirrasa gelbbolašvuođa ođasmahttimii ja ovdánahttimii.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan:			

SOA- sihkarastá ahte buohkain geain váilu universitehtapedagogihkka, oažžu vejolašuođa váldit dán oahpu šiehtadusa bokte mii SAs lea UIT Norgga Ártalaš universitehtain, gos SAs lea juohke jagi 5 saji. Muđui čujuhuvvo SOA siskkáldasnotáhttii (Internt notat til styret 6.5.2026) gos čilgejuvvo mo SOA lea bargan ja bargá ain digitála teknologiiija oahppama ovddidemiin. SOA lea digigiisá man bokte dáhpahuvvá siskkáldas máhttojuohkin, gos SOA bargit juogadit máhtuid ja rávvagiid iešguđetlágán digitála reaidduid birra.			
§ 1-12 (4) Fágabiras mii lea čadnon oahppofálaldahkii mii addá gráda ja eará oahppofálaldagaid maid viidodat lea 60 oahppočuoggá dahje eambbo, galget aktiivvalaččat searvat relevánta nationála ja riikkaidgaskasaš ovttasbargguide ja fierpmádagaide.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: SOA fágabargit leat mielde sisriikkalaš UHR-GLU fierpmádagas. Fágabargit servet University of Arctic: Thematic Network on Teacher Education for Social Justice and Diversity fierpmádagas. Fágabargit ja studeanttat servet maid SPICA fierpmádagas, gos jahkásaččat lea deaivvadeapm ja oahppu.			
§ 1-13. Earenoamáš gáibádusat vuolit gráda oahppofálaldagaide			
§ 1-13 (1) Vuolit gráda oahpuid fágabirrasis galgá leat relevánta ja stabiila gelbbolašvuohta oahpu, fágalaš ovdánahttinbarggu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: li áigeguovdil			
§ 1-13 (2) Vuolit gráda oahpuid fágasuorggis galgá unnimusat 20 % fágabirrasa jahkedoaimmain leat vuosttašvirgegelbbolašvuohta	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: li áigeguovdil			
§ 1-13 (3) Vuolit gráda oahpuid fágasuorgi galgá doaimmahit dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu oahppofálaldaga fágasuorggi siskkobealde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit duođaštuvvon bohtosiidda maid kvalitehta ja viidodat lea dohkálaš oahppofálaldaga sisdollui ja dássái máhtolašvuođa meroštallama 6. dási mielde.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: li áigeguovdil			
§ 1-14. Earenoamáš gáibádusat alit gráda oahppofálaldagaide			
§ 1-14 (1) Fágabiras galgá leat govdat ja das galgá leat relevánta, stabiila ja alla gelbbolašvuohta oahpu, fágalaš ovdánahttinbarggu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Čujuhuvvo § 1-11 g čuoggá čilgehussii, siskkáldas notáhttii (Internt notat til styret 6.5.2026) ja § 1-14 (2) čilgehussii.			
§ 1-14 (2) Alit gráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullelaš fágabirrasis leat unnimusat 50 % virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta, main unnimusat 10 proseanttas lea professor- dahje doseantagelbbolašvuohta. Oahpuid oktavuodas main lea geatnegahtton bargohárjehallan, sáhttet gitta logi proseantta rádjai jahkedoaimmain leat bargit juogaduvvon virggiin, ja buhttet vuosttašvirgegelbbolašvuođa	Eai	Belohahkii	Leat x

jahkedoaimmaid. Dákkár juhkkajuvvon virggit eai sáhte buhttet profešuvdna- dahje doseantagelbbolašvuođat jahkedoaimmaid.			
Árvvoštallan: SOA- goađis leat vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 5-10 oahpahussii čadnon fásta 6 pedagogihkkavirggehasa, 5 sámegielavirggehasa, 1 matematihkkavirggehas, 1 duodjevirggehas, 1 servodatfágavirggehas, 1 luonddufágavirggehas, 0.8 virgi riikkagielaide. Oktii buot 15,8 virggehasa. Dáid gaskkas leat 3,6 professora, mii dahká 22,7 % fágabirrasis. Oktii 4,2 vuosttašamanueanssain ja 1 vuosttašlektora vuosttašvirgelbbolašvuohta vástida 55,7 % fágabirrasa. Mearkkaša ahte SOA lea mealgat siskkobeale vuosttašvirgelbbolašvuođa gáibádusaid.			
§ 1-14 (3) fágasuorgi galgá doaimmahit dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu oahppofálaldaga fágasuorggi siskkobealde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit duođaštuvvon bohtosiidda maid kvalitetha ja viidodat lea dohkálaš oahppofálaldaga sisdollui ja dássái máhtolašvuođa meroštallama njuolggadusaid 7. dási mielde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit ovttasbargobohtosiidda eará fágabirrasiguin sisriikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat.	Eai	Belohakkii	Leačt
Árvvoštallan: Čujuhuvvo § 1-11 g čuoggá čilgehussii.			
§ 1-15. Earenoamáš gáibádusat doavttergrádaoahpuide			
§ 1-15 (1) Doavttergrádaoahpu fágasuorggis galgá ásašus fállat oahpu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu mas lea dakkár kvalitehta ja viidodat mii sihkarastá ahte doavttergrádaoahpu sáhtta čađahuvvot alla dieđalaš dahje dáiddalaš dásis. Ásašusas galgá leat govdodat oahppofálaldagain vuolit ja alit gráda dásis doavttergrádaoahpuide fágasuorggis.	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: Ii áige guovdil			
§ 1-15 (2) Doavttergrádaoahpu fágasuorgi galgá dahkat dieđalaš dahje dáiddalaš ollisvuođa, ja galgá leat oktavuoha ovttaskas osiid gaskkas maiguin oahpu lea huksejuvvon.	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: Ii áige guovdil			
§ 1-15 (3) ph.d.-gráda doavttergrádaoahpus galgá leat fágabiras mas lea alla fágalaš gelbbolašvuohta doavttergrádaoahpu fágasuorggi oahpu, dutkama ja fágalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde. Fágabirrasat galget sáhttit čujuhit dokumenterejuvvon dutkanbohtosiidda main lea dakkár kvalitehta ja viidodat mii lea dohkálaš doavttergrádaoahpu sisdollui ja dássái mii vástida máhtolašvuođa meroštallama njuolggadusaid 8. dássái. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit almmuhemiide alla, riikkaidgaskasaš dásis, ja ovttasbargobohtosiidda eará fágabirrasiguin sisriikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat.	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: Ii áige guovdil			
§ 1-15 (5) Fágabirrasis galgá leat čiknodat ja viidodat buot deađalaš osiin doavttergrádaoahpus vai doavttergráda kandidáhtat sáhttet aktiivvalaččat searvat	Eai	Belohakkii	Leat

iešguđetlágan fágalaš oktavuodáide ja oažžut oahpu iešguđetlágan perspektiivvain.			
Árvvoštallan: li áigeguovdil			
§ 1-15 (6) Fágabiras galgá leat stáđis ja das galget leat doarvái bargit geain lea professor- ja vuosttašamanueansa gelbbolašvuohta olles oahppofálaldaga govdodaga siskkobealde. Fágabirras galget leat bargit geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta doavttergrádasuorggis, ja unnimusat 50 proseanttas jahkedoaimmain galgá leat professorgelbbolašvuohta.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: li áigeguovdil			
§ 1-15 (8) Sámi allaskuvla ferte sihkkarastit ahte doavttirgrádakandidáhtain lea buorre fágalaš biras mas lea alla kvalitehta, earret eará geatnegahtti ovttasbarggu bokte eará ásahusaiguin.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: li áigeguovdil			
Gáibádusat hárjehallamii			
§ 1-11 (I) Oahppofálaldagain main lea hárjehallan galgá leat hárjehallanšiehtadus gaskkal ásahusa ja hárjehallanbáikki.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Čujuhuvvo siskkáldas notáhttii (Internt notat til styret 6.5.2026) gos hárjehallanbáikkii leat čilgejuvvon.			
§ 1-12 (5) Oahppofálaldaga oktavuodas main lea geatnegahtton bargohárjehallan, galgá fágabirras mii lea čadnon oahppofálaldahkii, leat relevánta ja áigeguovdilis máhttu hárjehallansuorggis. Ásahus ferte sihkkarastit ahte hárjehallanbagadalliin lea relevánta gelbbolašvuohta ja vásáhusat hárjehallansuorggis.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: SOA goahti lea čohkken áigeguovdilis máhtu skuvlasuorggis iežas dutkamiid bokte earret eará evaluerenprošeavttas máhttoloktemis, ja dálá dutkanprošeavttaid bokte (gč. § 1-11, g. čilgehusa) Verddeovddasbarggus ja hárjehallanovttasbargguin lea SOA goađis lagas oktavuodat skuvlapráksisiidda. SOA lea maid jagis 2026 rekrutteren golbma ođđa fágaoahpaheadji geat leat guhka, gaskkal 7-30 jagi, bargan vuodđoskuvllain. Sin bokte oažžu SOA fágabiras mávssolaš ja varas dieđuid ja gelbbolašvuodaid práksissuorggis. SOA lea mielde DEKOMP ja REKOMP prošeavttain, mat maid buktet varas dieđuid ja máhtuid práksissuorggis. SOA fállá bagadallanpedagogihka hárjehallanoahpaheddjiide, ja nuppes galgá fálljuvvot 2027 giđa.			

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

SAMISK HØGSKOLES KVALITETSSIKRINGSSYSTEM

Generell del

Vedtatt i styret for Samisk høgskole i sak S 09/11, 14.10.11. Vedtatt av styret for forskning og utdanning 2.12.2019 i sak DOS 49/19. Vedtatt av styret for Samisk høgskole i sak S-47-19, 12.12.2019.

1 Innledning

I henhold til universitets- og høyskoleloven § 1-6 skal universiteter og høyskoler ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring som skal sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen. Det er også et krav at studentevalueringer skal inngå i systemet for kvalitetssikring. Universitets- og høyskoleloven § 4.3 Læringsmiljø (4) krever at institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring etter § 1-6.

Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning og Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) bestemmer krav til det systematiske kvalitetsarbeidet.

Den generelle delen av Samisk høgskoles kvalitetssikringssystem bestemmer mål og rammer for kvalitetssikringsarbeidet ved Samisk høgskole. I den generelle delen beskrives også ansvars- og arbeidsfordeling i kvalitetssikringen.

Samisk høgskoles kvalitetssikringssystem forklarer Samisk høgskoles strategiske og systematiske kvalitetsarbeid. Systemet forklarer dimensjoner som er del av arbeidet med kvalitetssikring av utdanningsvirksomhet og arbeids- og ansvarsfordeling i kvalitetssikring og forvaltning av studier. Avdelingene utarbeider prosedyrer for avdelingens arbeidsoppgaver. Disse skal følge felles kvalitetssikringssystem.

Samisk høgskoles kvalitetsarbeid er grunnlagt i:

- Universitets- og høyskoleloven
- Forskrifter hjemlet i universitets- og høyskoleloven
- NOKUTs forskrifter om kvalitet i høyere utdanning
- Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher Education Area
- WINHECs kvalitetsmål

Samisk høgskole har følgende styringsdokumenter som er også er grunnlaget for kvalitetsarbeidet:

- Strategiplan for Samisk høgskole
- Etiske retningslinjer
- Utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet
- Årlige tildelingsbrev, og rapport og planer

Samisk høgskoles kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte. Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Instituttene og fagansatte er sentrale i arbeidet med å tilby studenter utdanning med høyt faglig og pedagogisk nivå. Studentene har også en sentral rolle i kvalitetsutvikling, spesielt ved å aktivt delta i undervisningsvirksomhet og ved å komme med konstruktive evalueringer.

Kvalitetssikringssystemet inneholder saker angående studiekvalitet og studenters læringsmiljø. Systemets beskrivelse omhandler alle studietilbud Samisk høgskole har ansvar for:

- Emner
- Årsenheter
- Bachelorprogrammer
- Masterprogrammer
- PhD-program
- Etter- og videreutdanning

2 Hovedmål for kvalitetsdimensjoner

Kvalitetsarbeid kan konkretiseres ved redegjørelse av sentrale kvalitetsdimensjoner. Kvalitetsdimensjonene skal sikre at Samisk høgskole systematisk og bredt jobber med kvalitet. Kvalitetsdimensjonene skal være utgangspunkt for evalueringer, undersøkelser, rapporteringer, analyser og vurderinger.

Samisk høgskoles kvalitetssikringssystem består av disse kvalitetsdimensjoner, som årlig rapporteres til styret for forskning og utdanning, og høgskolestyret:

- Opptakskvalitet
- Studiekvalitet
- Eksamenskvalitet
- Forskningskvalitet
- Rammekvalitet
- Kvalitet som urfolksinstitusjon

Kvalitet som urfolksinstitusjon

Rektor har, som institusjonens øverste leder, ansvaret for å sikre at Samisk høgskoles virksomhet er med på å støtte opp om målet om å være et ledende samisk og urfolksinstitusjon. Dette betyr at WINHECs kvalitetsmål skal være grunnlaget for virksomheten. Ledere for Instituttene har ansvaret for at undervisnings- og forskningsvirksomhet innen eget institutt støtter opp om dette målet.

Opptakskvalitet

Opptakskvalitet gjelder både for formelle krav i forbindelse med opptak og opptakets resultater. God opptakskvalitet betyr at Samisk høgskole har tilstrekkelig med søkere og at søkerne forkunnskaper høyt nivå.

Samisk høgskole skal ha et godt opptakssystem som omfatter prosesser fra rekruttering til mottak av nye studenter. Samisk høgskole skal sikre kvaliteten av informasjon som rapporteres internt og eksternt. Samisk høgskole skal systematisere og analysere nøkkeltall og tiltak i forbindelse med opptak.

Studiekvalitet

Studiekvalitet gjelder forhold som påvirker studenters læringsprosess og derav hvor relevant utdanningen er for studenter. Studiekvalitet inneholder programkvalitet, undervisningskvalitet og relevans i forhold til behovene i det samiske samfunnet. Disse fungerer sammen og påvirker hverandre.

Samisk høgskole skal ha et system som sikrer god studiekvalitet. Evalueringer er i sentrum av studiekvalitet og Samisk høgskole skal ha et system for evaluering av studiekvalitet på ulike nivåer og oppfølging av dette.

Eksamenskvalitet

Eksamenskvalitet er studentenes læringsutbytte og studienes relevans i forhold til studieplanenes mål, studenters personlige utvikling og gjennomføring. Samisk høgskole skal jobbe for at så mange studenter som mulig får gode faglige resultater og gjennomfører studier til normert studietid. Samisk høgskole skal følge nasjonale og lokale eksamensregler.

Samisk høgskole skal ha systemer og rutiner i forbindelse med eksamen og sikre kvaliteten av informasjon som rapporteres internt og eksternt. Institusjonen skal systematisere og analysere nøkkeltall i forbindelse med eksamensresultater.

Forskningskvalitet

Forskningskvalitet består av forskeres vitenskapelige arbeidssituasjon ved Samisk høgskole og målet er å sikre at høgskolens forskningskompetanse systematisk tas hensyn til. Forskningsresultater er sentrale i denne

kvalitetsdimensjonen. Samisk høgskole skal legge til rette for vilkår for gjennomføring av forskning. Samisk høgskole skal sikre formidling og publisering av forskningsresultater til samfunnet. Samisk høgskole skal også sikre at forskningsresultater kommer til nytte i Samisk høgskoles interne utvikling og undervisning.

Samisk høgskole skal ha støttefunksjoner som sikrer god ledelse, samordning og rapportering av institusjonens helhetlige forsknings- og utviklingsarbeid. Institusjonen skal systematisere og analysere nøkkeltall og funksjoner i forbindelse med forskning.

Rammekvalitet

Samisk høgskole skal tilby moderne infrastruktur, teknologi og tjenester for studie- og forskningsvirksomheten. Samisk høgskole skal ha et godt og fleksibelt arbeidsmiljø som oppfyller fastsatte mål. Brukerområder og –deltakelse, stabilitet, fleksibilitet og tjenestekvalitet er viktige mål for alle deler av rammekvaliteten.

Kvalitetsavvik

Avvik er manglende oppnåelse av kvalitetsmål. Avvik er også forhold og hendelser som hindrer Samisk høgskole i å opprettholde og forbedre kvalitet. Samisk høgskoles ansatte og studenter har ansvar for å melde inn avvik ved avvikssystemet som er opprettet for dette. Forsknings- og studiestyret har ansvaret for dette systemet og dette skal rapporteres årlig til styret for forskning og utdanning, og høgskolestyret.

3 Samisk høgskoles kvalitetssikringssystem – formål og oppbygging

Kvalitetssikringssystemet ved Samisk høgskole skal være et verktøy som sikrer at all virksomhet ved Samisk høgskole har høy kvalitet og at det er en kontinuerlig kvalitetsutvikling.

Kvalitetssikringssystemet skal være et verktøy som virkeliggjør Samisk høgskoles mål som urfolksinstitusjon som ivaretar og utvikler det samiske språket, den samiske kulturen og samfunnene. Samisk høgskole skal med sine studietilbud produsere kandidater som gjennom studiene har tilegnet seg kunnskap, informasjon og kompetanse som er til nytte for både studentene selv og det samiske samfunnet.

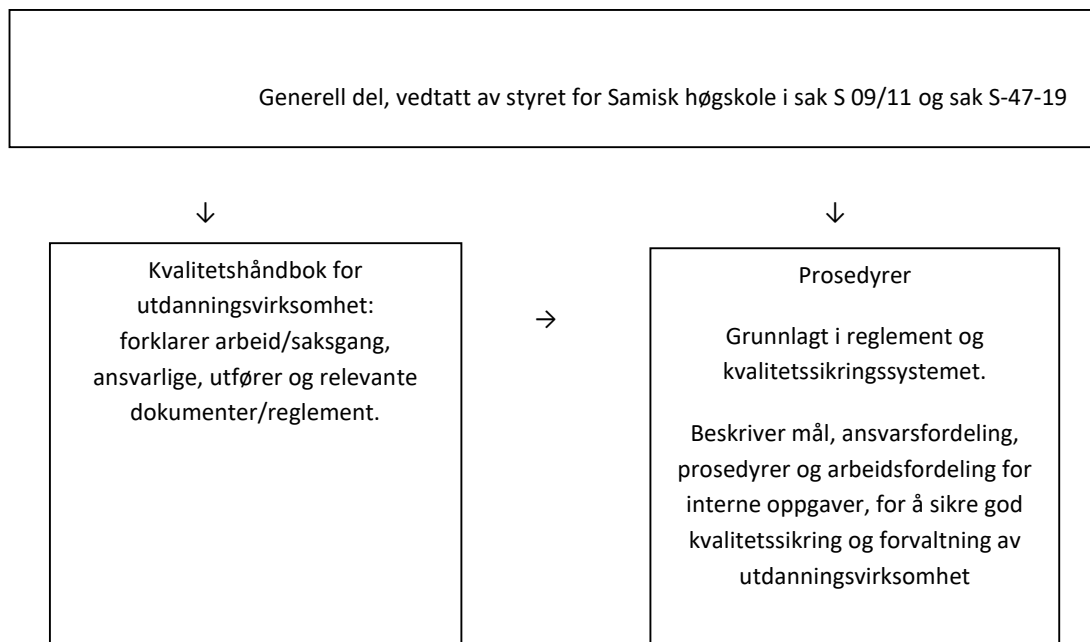
Samisk høgskoles målsetning er at kvalitetssikringssystemet skal:

- Sikre høy kvalitet i studiene
- Sikre et godt læringsmiljø for studenter
- Sikre at studenter gjennomfører studier til normert tid med et godt resultat
- Sikre at studier og kvalitetsarbeid oppfyller kravene i lover og forskrifter

Både ansatte og studenter skal kjenne til og ha et eierforhold til kvalitetssikringssystemet og være med på kvalitetsarbeidet. Kvalitetssikringssystemet er et levende system som hele tiden er i utvikling.

Kvalitetssikringssystemet skal sikre at kvalitetsarbeidet fungerer og at avvik oppdages.

Samisk høgskoles kvalitetssikringssystem består av to deler, en generell del og kvalitetshåndbok. I tillegg til dette utarbeider avdelingene prosedyrer. Den generelle delen er et grunnlagsdokument, vedtatt av høgskolestyret, som gir en helhetlig beskrivelse av kvalitetsdimensjonenes hovedmål, aktører og ansvarsfordeling. Kvalitetshåndboka gir en nærmere beskrivelse av ansvars- og arbeidsfordeling, relevante dokumenter/reglement og arbeidsprosesser. Til denne hører også prosedyrebeskrivelser med, som skal sikre at rutiner, mål og ansvars- og arbeidsfordelinger er godt kvalitetssikret og grunnlagt i kvalitetssikringssystemet. Prosedyrene skal beskrive arbeidet på en slik måte at arbeidet er mulig å gjennomføre med denne beskrivelsen.

Kvalitetssikringssystemet skal sikre at både interne og eksterne kvalitetskrav oppfylles:

Kvalitetssikring i forhold til studenter

Kvalitetssikringssystemet skal sikre høy kvalitet i studenters læring og læringsmiljø og i forhold til studenttjenester. Systemet skal beskrive prosesser og rutiner som har tilknytning til læringsprosesser og læringsmiljø og som motiverer studenter til å delta i arbeidet.

Institusjonens interne kvalitetssikring

Systemet skal være med på å bygge opp en solid kvalitetskultur og systematisere prosesser og rutiner som sikrer en god ressursutnyttelse og at fastsatte mål oppnås.

Kvalitetssikring i forhold til eksterne krav

Kvalitetssikringssystemet skal utvikle studienes mål, innhold og metoder slik at disse tilfredsstiller samfunnets behov og sikrer studienes relevans. Systemet skal sikre at Samisk høgstole følger lover og forskrifter og ellers myndigheters krav og forventinger.

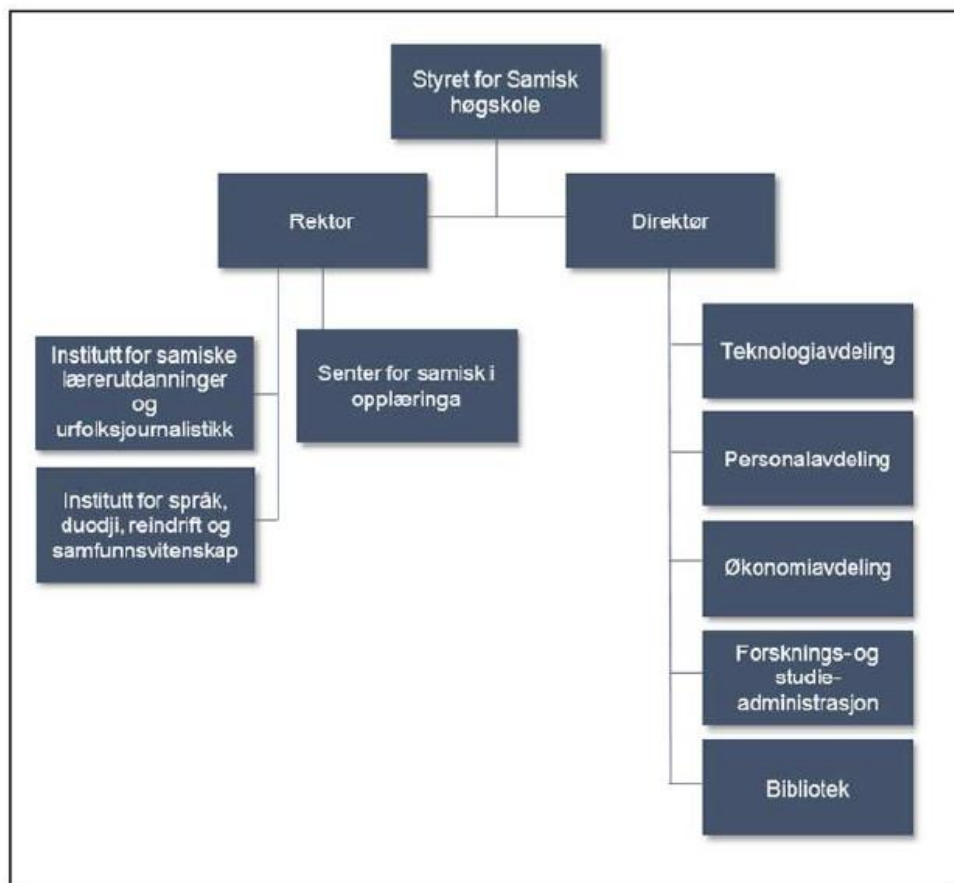
Kvalitetssikring som urfolksinstitusjon

Samisk høgstole skal innen egen faglig profil være med på å dekke det samiske samfunnets behov i forhold til utdanning og forskning. Samisk høgstoles virksomhet skal følge og være en del av utviklingen av urfolksforskning og –utdanning, og følge WINHECs kvalitetsmål for forsknings- og utdanningsvirksomhet. Samisk høgstole skal med sin virksomhet være med på å påvirke at vitenskapelig kunnskap bygger på tradisjonell kultur og naturforståelse, samt sikre at virksomhetens resultater formidles til samfunnet.

4 Organisering og ansvar

Samisk høgskole som organisasjon er utgangspunktet for kvalitetssikringssystemet. Det er viktig at organisasjonen har en tydelig ansvarsfordeling, men samtidig skal hele organisasjonen delta i utviklingsarbeidet.

Organisasjonskart for Samisk høgskole:

Samisk høgskoles ledelse

Studiekvalitet er en del av Samisk høgskoles helhetlige ledelse, som består av blant annet:

- risikostyring
- budsjett og budsjettfordeling
- planleggingsdokumenter
- rapportering
- daglig ledelse

Risikostyring er en integrert del av høgskolens virksomhetsstyring. Risikostyring identifiserer faktorer som kan bidra til at målene for kvalitetsarbeid ikke oppnås, konsekvenser av disse og evaluering av aktuelle tiltak. Risikovurdering gir grunnlag for prioritering og forbedring av studiekvalitetsarbeid.

Prioritering av ressurser og studiekvalitet knyttes sammen ved budsjettforhandlinger, dialog i høgskolens ledergruppe og avdelinger.

4.1 Styrer, utvalg og sentrale roller i kvalitetsarbeidet

Under beskrives roller og ansvar i kvalitetsarbeid. Konkrete oppgaver og aktiviteter er beskrevet i kvalitetshåndboka, instruksjer, prosedyrer og stillingsinnhold. Hver enkelt har et ansvar for å aktivt delta i kvalitetsarbeid og for å fremme kvalitetskultur ved egen avdeling.

Rolle	Ansvar
Høgskolestyret	Styret for Samisk høgskole er høgskolens øverste styringsorgan, og har det øverste ansvaret for kvalitetssikringen ved Samisk høgskole. Styret har ansvar for at institusjonens nivå har en høy kvalitet og for at institusjonen ledes fleksibelt og i henhold til gjeldende lover, forskrifter og regler, og innen de rammer og mål som øvre myndigheter gir. Styret for Samisk høgskole vedtar kvalitetssikringssystemets generelle del og vedtar med dette de generelle rammene for Samisk høgskoles kvalitetssikringsarbeid. Høgskolestyret behandler årlig høgskolens kvalitetsrapport, som gir et helhetlig bilde av Samisk høgskoles kvalitetssikringsarbeid og kvalitetsutvikling. Styret vedtar og endrer strategier og virksomhetsplaner som gir styringssignaler til kvalitetssikringsarbeidet, og vedtar og endrer forskrifter.
Rektor	Rektor er høgskolens øverste faglige leder og leder for høgskolestyret. Rektor har, som styreleder, det øverste ansvaret og ledelse av institusjonens virksomhet og skal påse dette. Rektor skal for styret spesielt jobbe for at styrets ansvar for faglig virksomhet holder høy kvalitet. Rektor skal vektlegge ledelse av faglig virksomhet, blant annet ved å fungere som motivator og initiativtaker, men også ved å følge opp eventuelle kvalitetsmangler.
Direktør	Høgskoledirektøren er Samisk høgskoles øverste administrative leder, innen de rammer høgskolestyret og departementet vedtar. Direktøren har ansvaret for at kvalitetssikringssystemet fungerer i henhold til fastsatte mål, og for at kvalitetsarbeid gjennomføres og at kvalitetsarbeidet årlig evalueres og rapporteres til høgskolestyret. Høgskoledirektøren har et overordnet ansvar for alle administrative enheters kvalitetssikringsarbeid. Direktøren rapporterer direkte til styret. Høgskoledirektøren er styrets sekretær og skal i samråd med rektor utarbeide og fremme forslag til saker som fremmes for styret. Administrative avdelinger hører under direktøren og de har ansvar for å vedlikeholde ulike deler av kvalitetsarbeidet.
Styret for forskning og utdanning	Styret for forskning og utdanning (SFU) innehar både rådgiverfunksjon og beslutningsmyndighet etter høgskolestyrets delegasjon. SFU fungerer innenfor årlige budsjettammer som høgskolestyret vedtar. SFU skal ha en strategisk rolle i både et langsiktig og kortsiktig perspektiv. SFU skal spesielt påse at Samisk høgskoles forsknings- og utdanningsvirksomhet holder de kvalitetskrav som settes til institusjonen til enhver tid. SFU skal sikre kvaliteten og kvalitetssikringsordningen i Samisk høgskoles virksomhet. SFU vedtar nærmere kvalitetsmål og ordninger for de forskjellige kvalitetsdimensjoner i forbindelse med utdanning og forskning. SFU skal føre tilsyn med det faglige miljøets, læringsmiljøets og støttefunksjonenes kvalitet. SFU vedtar og reviderer evalueringssystemet og evalueringsordninger som er del av kvalitetssikringssystemet, og vedtar nærmere reglement til høgskolens egne forskrifter om studier og forskning. Mandat og sammensetning til SFU finner du her.

Læringsmiljøutvalget	Læringsmiljøutvalget skal bidra til at Universitets- og høyskolelovens bestemmelser blir gjennomført. Læringsmiljøutvalget skal sikre at studenter får være med på å bestemme saker angående læringsmiljø. Utvalget skal delta i planleggingen av tiltak vedrørende læringsmiljø, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd. Læringsmiljøutvalget skal holdes orientert om klager som institusjonen mottar fra studenter vedrørende læringsmiljøet. Læringsmiljøutvalget kan gi uttalelser om disse forholdene. Læringsmiljøutvalget skal gjøres kjent med pålegg og andre enkeltvedtak som Arbeidstilsynet treffer. Læringsmiljøutvalget rapporterer direkte til styret, og skal hvert år avgi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø. Studenter og ansatte har like mange medlemmer i utvalget. Du finner mer informasjon om læringsmiljøutvalget her .
Instituttledere	Instituttledere leder de faglige enhetene, instituttene, ved Samisk høyskole. Instituttleder har det øvre ansvaret for alle utdannings-, forsknings- og utviklingsvirksomhet ved instituttet, og for at instituttet utvikles i henhold til strategier, mål og vedtak. I dette ansvaret inngår blant annet at instituttets studietilbud og forsknings- og utviklingstiltak oppfyller gjeldende kvalitetskrav. Instituttleder har ansvar for å følge opp og utvikle kvalitetssikringsarbeid ved eget institutt.
Studieprogramledere	Programleder har ansvar for kvalitetssikring og utvikling av studieprogrammet. Vedkommende har også ansvar for den faglige og pedagogiske ledelsen og organiseringen av studieprogrammet. Vedkommende utvikle studieprogrammets faglige innhold, profil og relevans, samt sikre programmets faglige helhet og fordypning. Vedkommende skal også sikre at studieprogrammets læringsutbytte svarer til programmets faglige mål, og at emnene svarer til studieprogrammets læringsutbytte, og initiere og koordinere evaluering og revidering av emner, samt lede programmets helhetlige evaluering og fornyelse. Studieprogramleder skal sikre dialog med fagmiljøet, påse at studieprogrammet er forskningsbasert, sammen med instituttleder sikre at programmet har robust fagmiljø og nok fagfolk, samt sikre at studieprogrammet har ordninger for internasjonalisering.
Faglige ledere for program og praksis ved lærerutdanningene	Det utnevnes en faglig leder for hver lærerutdanning, som påser og sikrer studieprogrammets faglige kvalitet. Vedkommende skal kjenne til faglige mål og krav i nasjonale forskrifter om rammeplaner. Vedkommende skal hjelpe studieleder med å påse studiet faglige og i forhold til forskrifter, reglement, programplaner og fagplaner. Vedkommende initierer og fremmer fornyingsbehov i programplaner og fagplaner og organiserer disse slik at det gjøres. Vedkommende leser fagrapporter og vurderer og fremmer syn i forhold til disse, og mulige strategier for å styrke disse. Det utnevnes en egen faglig leder for praksiser, med faglig hovedansvar for praksisundervisning og som følger opp praksismål i programplaner. Vedkommende påser praksiser strategisk og faglig i forhold til forskrifter, reglement, programplaner og praksisplaner.
Studieleder for lærerutdanningene	Studieleder for lærerutdanningene leder lærerutdanningene generelt, på strategisk nivå og i forhold til langtidspanen sammen med instituttleder, på praktisk nivå daglig og hovedteamet for lærerutdanningene. Studieleder er til støtte i ressursplanlegging, planlegger egne budsjett og tiltak for lærerutdanningene, sikrer og følger opp studentprogresjoner med klassekoordinator og administrasjonen, spesielt i forhold til at studentene oppfyller krav i forskrift om rammeplan. Vedkommende påser også at kvalitetssikringssystemet fungerer og tar vare på studentene i kvalitetssikringen.
Emne-/ fag-/kunnskapsområdekoordinator	Alle studier skal ha en egen koordinator. Koordinatoren gjennomfører blant annet studentevalueringer, samtaler som oppfølging av progresjon og forbedringstiltak. Vedkommende skriver fag- og avviksrapporter, og foreslår forbedringstiltak. Koordinator har hovedansvar for evalueringer og eksamen.

Faglærere	Faglærere skal utforme og gjennomføre undervisnings- og læringsaktiviteter som gir studenter grunnlag for å oppnå studiets læringsutbytte. De ha nær kontakt med studenter og har derved spesielt ansvar for å følge opp kvalitetsarbeid ved studiene.
Studie- og forskningsadministrasjonen	Studiesjefen, forsknings- og studieadministrasjonen, har det operasjonelle ansvaret for drift og revisjon av kvalitetssikringssystemet. Studiesjefen har, i nært samarbeid med instituttledere, ansvaret for administrativ tilrettelegging for opptaks-, studie-, eksamens- og forskningskvalitet. Studie- og forskningsadministrasjonen har også ansvaret for tilrettelegging for studenters medvirkningsmulighet og oppfølging av studenter.
Administrative enheter	Leder for de administrative enhetene (mellomledere) har ansvaret for kvalitetsarbeidet og kvalitetsutvikling innen egen enhet. Avdeling for teknologi og drift har ansvar for innbrudds- og brannsikkerhet, og for å tilby studenter tjenester i saker angående teknologisk utstyr og som er nødvendige i gjennomføring av studier. Avdelingen skal være med på å utvikle teknologi og digitale arbeidsmåter som støtter Samisk høgskole i oppnåelse av strategiske mål og formål. Til dette tilhører blant annet ansvaret for å lede tverrfaglige og avdelingskryssende utviklingsarbeid, samt sikre at forskere, faglærere og administrativt ansatte blir tilbudt og opplært i nye teknologiløsninger. Biblioteket har ansvar for at studenter har lærings- og informasjonsressurser, i papirformat og elektronisk format, tilgjengelig, og at fysiske og elektroniske fasiliteter er aktuelle og velfungerende, og at studenter får veiledning i bruk av bibliotekets ressurser.
Ansatte	Ansatte skal ta ansvar for kvaliteten til eget arbeid. Ansatte skal kontinuerlig jobbe med egen kvalitetsforbedring og fleksibilitet.
Studentombud	Samisk høgskole samarbeider om studentombud med UiT Norges arktiske universitet. Studentombudet er en uavhengig bistandsperson som gir studentene hjelp og veiledning i saker vedrørende deres studiesituasjon. Studentombudet skal påse at sakene får en forsvarlig og korrekt behandling, og at studentenes rettigheter blir ivaretatt. Studentombudet har taushetsplikt, og har bare innsyn i dokumenter studentene selv gir innsyn i. Studentene kan derfor være trygge på at alle henvendelser behandles konfidensielt, med mindre noe annet blir avtalt. Studentombudet kan lytte til dine bekymringer og gi veiledning i problematiske situasjoner, undersøke om Samisk høgskole har holdt seg innenfor gjeldende lover og regelverk, bidra til å løse en sak på lavest mulig nivå, være en nøytral, uavhengig instans mellom partene i en eventuell konflikt, og forklare studentenes rettigheter og plikter. Du kan lese mer om studentombudet her .
Studenter	Studenter har ansvaret for egen læring. Studenter har også ansvaret for å aktivt delta i utvikling og forbedring av læringsmiljø og studier. Studenter har ansvaret for å delta i evalueringer som er del av kvalitetssikringssystemet.
Studentstyret	Studentstyret er Samisk høgskoles studenters øverste organ, og det har påvirkningsmulighet i alle saker angående høgskolens studenter. Studentstyret jobber for studenter i faglige saker, og skal styrke og forbedre studenters læringsmiljø og sosiale miljø. Studentstyret fremmer studenters syn og interesser til høgskolestyret og andre utvalg. Studentstyret er høringsorgan i alle saker angående studenter. Du finner mer informasjon om studentstyret her .
Skikkethetsnemnda	Skikkethetsnemnda skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetninger for å kunne utøve yrket. En student som utgjør en mulig fare for liv, fysisk og psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til de pasienter, brukere, barnehagebarn, elever, eller andre studenten vil komme i kontakt med under praksisstudiene eller under fremtidig yrkesutøvelse, er ikke skikket for yrket. Skikkethetsnemnda skal behandle saker som institusjonsansvarlig fremmer, og utarbeide forslag til vedtak for klagenemnda i skikkethetssaker. Du finner mer informasjon om skikkethetsnemnda her .

Klagenemnda	Klagenemnda skal behandle klager på enkeltvedtak og etter styrets bestemmelser, kandidaters andre klagesaker. Du kan lese mer om klagenemnda her .
Programstyret for doktorgrad i samisk språk og litteratur	Programstyret for doktorgrad i samisk språk og litteratur gjennomfører opptak av studenter til doktorgradsprogrammet og følger opp studentsaker innen doktorgradsprogrammet. Programstyret fremmer forslag til veilederutnevning for instituttleder og fremmer saker angående PhD-studiet via instituttleder for styret for forskning og utdanning. Programstyret skal sammen med veiledere sikre at doktorgradsstudentene deltar aktivt i forskermiljøer og kan ved behov kreve spesiell rapportering av doktorgradsstudentene, dersom fremgangen er mangelfull i forhold til prosjektbeskrivelse. Dersom doktorgradsstudenten vil gjennomføre studiedelen ved en annen institusjon, må programstyret vedta om studiedelen er på et faglig nivå tilsvarende PhD. Du finner mer informasjon om Programstyret for doktorgrad i samisk språk og litteratur her.
Innpassingsutvalget	Innpassingsutvalget behandler søknader angående faglig godkjenning og innpassing av studier, både utenlandsk og norsk, samt søknader om fritak fra fag/studier. I forbindelse med bestemmelse av nivå og omfang på utenlandsk utdanning, skal NOKUT rådføres. Mer informasjon om innpassingsutvalget finner du her .

5 Evaluering og kvalitetsutvikling

Samisk høgskole har som mål å tilby studier med faglig og pedagogisk kvalitet som oppfyller nasjonale og internasjonale krav og nivå. Kvaliteten på høgskolens studietilbud skal evalueres jevnlig og systematisk, for å sikre at de holder et høyt internasjonalt faglig nivå, har oppdatert samfunnsrelevans og at undervisningen skjer etter anerkjente vitenskapelige, kunstfaglige, pedagogiske og etiske prinsipper.

På grunn av dette er det viktig at høgskolens institutter og programstyre legger til rette for at evalueringsarbeid og oppfølging av dette er godt forankret i høgskolens virksomhet. Både studenter, fagansatte og samfunns- og arbeidslivsaktører kan gjennomføre evalueringer. Evalueringer bidrar til å gi studentene en aktiv rolle i kvalitetsarbeidet, fører til større fokus på studentens totale læringsmiljø og til forankring av arbeidet med utdanningskvalitet i fagmiljøene. Evaluering er en del av studentenes læringsprosess og fagmiljøenes selvevaluering. Instituttene har det øverste ansvaret for evalueringer.

Arbeidet med å forbedre studiene er en kontinuerlig prosess. Studentene skal sikres mulighet til å gi tilbakemeldinger på sin opplevelse av utdanningskvaliteten. Mange av disse tilbakemeldingene gis kontinuerlig i den daglige kontakten mellom studenter og ansatte. Denne formen for direkte kommunikasjon gir gode muligheter for rask oppfølging. Dialog og forbedringsvilje bør stå i fokus i den daglige kontakten mellom studentene og universitetets ansatte.

I tillegg skal det gjennomføres systematisk innhenting av informasjon om hvordan utdanningskvaliteten vurderes av studenter og fagmiljø. Ulike evalueringer fullbyrder sentrale deler av høgskolens kvalitetsarbeid og bringer informasjon om institusjonens ulike dimensjoner.

Evaluering generelt:

- Evalueringer skal dokumenteres og det skal være rutiner for oppfølging av resultater
- Resultater skal sammenfattes, vurderes og kommenteres før de gjøres tilgjengelige
- Studentene skal ha informasjon om resultater og planer for oppfølging av evalueringer de har deltatt i

Alle studier bør evalueres før de avsluttes og gjerne også midtveis. Midtveisevalueringer gjør det enklere å sette i gang forbedringstiltak mens studentene ennå deltar i læringsaktiviteter ved gjeldende studie. Slike evalueringer kan dessuten i større grad motivere studenter til å delta i evalueringer, da de ser nytten av dette før studiet avsluttes.

Evaluering av studieprogram:

Årlig evaluering av studieprogram

Ansvarlig: Studieprogramleder/ Faglig leder for lærerutdanninger

Krav: Programevalueringer skal gjennomføres årlig. Det anbefales å gjennomføre en muntlig evaluering hvor studieprogramleder, faglærere tilknyttet studiet og studentene deltar. Andre måter kan brukes hvis en slik gjennomføringsmåte ikke passer (f.eks. for nettstudier). Evaluering skal dokumenteres skriftlig.

Tema: Evalueringen skal inneholde tema som er relevante for programkvalitet, som for eksempel emnesammensetning og faglig fordypning, studenters læringsmiljø, studentenes egeninnsats, total arbeidsbelastning for studentene, om undervisnings-, lærings- og vurderingsformene er egnet for å nå utdanningas læringsmål, utvekslingsopphold, informasjon om og administrering av programmet, og studiets relevans.

Rutine: Studieprogramleder legger frem analyse av resultater med egen evaluering i fagrapporten.

Instituttleder går gjennom og vurderer funn fra evalueringene. Styret for forskning og utdanning kan vedta at større evalueringer av studieprogram skal gjennomføres når minst to kull har gjennomført studiet. En egen mal brukes til dette.

Emneevaluering

Alle emner skal evalueres minst en gang hvert tredje år. Når et nytt emne settes i gang, skal det alltid evalueres. Emner som ikke tilbys årlig evalueres minst hver tredje gang det tilbys. Studenters og koordinators evaluering gir grunnlag for fagrapporter, som koordinator utarbeider og sender til studieadministrasjonen. Informasjon i fagrapporter tas med i kvalitetsrapporten, som årlig fremmes for styret for forskning og utdanning, og høgskolestyret.

Studentevaluering

Ansvarlig: Emne-/ fag-/ kunnskapsområdekoordinator

Krav: Gjennomføres i gjeldende semester, enten ved studiets slutt eller midtveis. Gjennomføres skriftlig.

Tema: Evalueringene gir studentene anledning til å komme med synspunkter om forhold som er relevant for kvaliteten på studiet. Alle deler av studiet skal evalueres. Tema kan være for eksempel læringsmiljø, undervisnings-, lærings- og vurderingsformer, vurdere egen innsats og forutsetninger for å gjennomføre emnet, praksisperiode, læringsutbytte, gjennomføring og organisering av studiet, og pensum.

Rutine og mal: Koordinator setter i gang evaluering og samler resultatene. Koordinator legger frem analyse av resultater med egen evaluering i fagrapporten. En egen mal brukes til dette.

Emne-/fag-/kunnskapsområdekoordinators evaluering - Fagrapport

Ansvarlig: Emne-/ fag-/ kunnskapsområdekoordinator

Krav: Emnekoordinator skal gi skriftlig evaluering av emne. Evalueringen gjennomføres etter at studentene har evaluert emnet og etter gjennomføring av arbeidskrav og eksamen.

Tema: Koordinator evaluerer forhold med betydning for kvaliteten på emnet, som for eksempel studenters faglige forutsetninger for å gjennomføre emnet, arbeidsmengde, undervisnings-, lærings- og vurderingsformers relevans for læringsutbytte, læringsmiljø, studenters og koordinators egeninnsats og forslag til kvalitetsforbedringstiltak.

Rutine og mal: Koordinator tar utgangspunkt i studenters evaluering og egen evaluering i utarbeiding av fagrapport, som sendes studieadministrasjonen. Fagrapporter er del av kvalitetsrapporten, som årlig fremmes for styret for forskning og utdanning, og høgskolestyret. Mal for fagrapporter brukes.

Andre evalueringer og undersøkelser:

- **Studiebarometeret**

Nasjonal årlig spørreundersøkelse til alle 2. og 5. års studenter. Gjennomføres av NOKUT i oktober hvert år. Studie- og forskningsadministrasjon koordinerer oppfølging.

- **Kandidatundersøkelser**

Spørreundersøkelser til uteksaminerte kandidater. Studie- og forskningsadministrasjon sender undersøkelsen via nett til uteksaminerte masterkandidater. Resultater sendes gjeldende institutt og studieprogramleder, som følger opp faglige deler. Avdelinger/serviceenheter følger opp egne deler.

- **Studentmiljøundersøkelse**

Sendes i slutten av vårsemesteret til både høst- og vårsemesterets studenter. Tema kan være faglig kvalitet, læringsmiljø, velferdstilbud, og studentmiljø ellers (bibliotek, IT-avdeling, studieadministrasjon osv.) Studie- og forskningsadministrasjonen sender undersøkelsen via nett. Resultater presenteres for gjeldende avdeling og instituttene. Instituttene følger opp faglige deler og avdelinger/serviceenheter følger opp egne deler.

- **Evalueringer av praksis**

Evaluerings av praksis er todelt; studenters evaluering og praksisstedets evaluering. Det er utarbeidet egne skjemaer for disse, som instituttet samler inn og følger opp. Gjeldende institutt har ansvar for oppfølging.

- **Interne undersøkelser**

Enkeltundersøkelser som kan iverksettes på høgskolens initiativ ved behov. Det kan være ut fra forhold som krever ekstra evaluering, hvis det for eksempel har oppstått spesielle tilfeller. Avdelingen eller instituttet som setter i gang evalueringen har ansvar for oppfølging.

- **Periodisk evaluering av studieprogrammer (ekstern evaluering)**

Periodiske evalueringer skal sikre at studieprogrammene holder høyt nivå og følger gjeldende regler. Relevans for samfunns- og arbeidsliv og strategisk forankring skal også vurderes. Evaluering er del av kvalitetssikringssystemet og i utvikling av studier, og skal gjennomføres hvert sjette år. For studietilbud som ikke har oppstart hvert år kan lengre perioder vurderes ut fra hvilken hyppighet som best bidrar til kvalitetsutvikling. Styret for forskning og utdanning kan vedta at evaluering skal gjennomføres. Instituttet utformer et forslag til mandat for den sakkyndige komiteen og utarbeider plan for evalueringene. Styret for forskning og utdanning vedtar det endelige mandatet for komiteen. Evalueringen kan gjennomføres kun basert på foreliggende skriftlig materiale, eller suppleres ved hjelp av intervjuer. Den sakkyndige komiteen skal bestå av minst 3 personer, en representant med minst førstestillingskompetanse, representant fra en norsk utdannings- eller forskningsinstitusjon og representant med tilknytning til studiets yrkesfelt. Evalueringen skal dokumenteres og resultater skal være offentlige, hvis ikke taushetsplikt er til hinder for det. Gjeldende institutt er ansvarlig for oppfølging.

Nøkkeltall

I tillegg til analyse av resultater fra evalueringer og undersøkelser, finnes det mye fast tallmateriale som gir et klart bilde av de ulike kvalitetsdimensjonene. Nøkkeltall hentes blant annet fra DBH (Database for statistikk om høyere utdanning). Disse er å finne på DBHs nettsider, etter rapportering. Nøkkeltall har informasjon om blant annet studentrekruttering, opptak, internasjonalisering, kandidaters gjennomføring og studenters frafall. Disse gir et godt grunnlag for kvalitetsrapporten som årlig fremmes for styret for forskning og utdanning, og høgskolestyret.

Respons

Studenter skal til enhver tid ha muligheten til å melde fra om hvordan de opplever studiekvaliteten og læringsmiljøet. Studenter kan gi slik informasjon i forbindelse med evalueringer eller direkte til instituttet, studieprogramleder, koordinator eller studieadministrasjonen. Dette kan gjøres anonymt.

Det er mulig å gi slik informasjon elektronisk på Samisk høgskoles hjemmeside. Her er det mulig å gi ros og melde inn avvik. Avdelingen som avviket omhandler, har ansvar for å følge opp dette og for å gi studenter beskjed om oppfølging.

6 Analyse og oppfølging av studiekvalitet

Mål for Samisk høgskoles studiekvalitet er utgangspunkt for analyse og oppfølgingstiltak. Dette er forklart i Samisk høgskoles strategiplan, styringssignaler og vedtatte mål. For at høgskolen skal lykkes med kvalitetsarbeidet, må informasjon om og vurdering av studiers kvalitet nyttiggjøres i institusjonens planarbeid. Kommunikasjon, systematikk og dokumentasjon skal danne grunnlaget for informasjon om studiers kvalitetsarbeid. Hva høgskolen har lyktes med og hva må forbedres/utvikles skal være sentralt i kvalitetsdialog og rapportering, og på grunnlag av dette vedtas oppfølgingstiltak.

Analyse av utdanningskvaliteten er et hjelpemiddel for å finne ut hvorvidt Samisk høgskole når de fastsatte målene. Dette er også et verktøy for å finne ut om høgskolen er i stand til å møte endringer og utfordringer som følge av endrede rammebetingelser og endrede krav til utdanningene. Analysene baseres på en helhetlig dokumentasjon bestående av både kvalitative og kvantitative kvalitetsindikatorer. Analysene gjøres på grunnlag av kunnskap fra blant annet:

- Daglig kontakt mellom studenter, fagmiljø og administrasjon
- Evaluering av utdanningene
- Studiebarometeret
- Kandidatundersøkelser
- Læringsmiljøundersøkelser
- Nøkkeltall
- Avviksmeldinger
- Fagrapporter

Kvalitetssvikt og –oppnåelse rapporteres årlig i kvalitetsrapporten. Analyser gir instituttene, administrasjonen, styret for forskning og utdanning, høgskolestyret og andre relevante styre og utvalg et godt grunnlag til å foreta beslutninger som har betydning for kvaliteten på utdanningene. Neste års hovedprioriteringer vedtas i rapporten. Evaluering av tiltak bør skje på bakgrunn av høgskolens mål og også de krav som stilles til utdanningene gjennom NOKUTs akkrediteringskrav.

Rolle	Ansvar
Student	Deltar i ulike evalueringer og undersøkelser, gir informasjon via andre passende kanaler og melder fra om avvik.
Koordinator	Setter i gang evaluering og samler resultatene. Koordinator legger frem analyse av resultater med egen evaluering i fagrapporten.
Studieprogramleder	Setter i gang evaluering av studieprogram. Studieprogramleder legger frem analyse av resultater med egen evaluering i fagrapporten. Følger opp kvalitetsanalyser sammen med instituttleder.
Instituttleder	Instituttleder går gjennom og vurderer funn fra evalueringer og vurderer hvilke tiltak skal settes i gang. Følger opp kvalitetsanalyser sammen med studieprogramledere. Studier med spesielt dårlige funn skal få ekstra fokus. Instituttet utformer et forslag til mandat for den sakkyndige komiteen og utarbeider plan for evalueringene.
Studie- og forskningsadministrasjon	Følger opp resultater for avdelingen fra evalueringer og har ansvar for avviksmeldinger om studier. Samler fagrapporter, og resultater fra evalueringer og undersøkelser, samt nøkkeltall. Utarbeider årlig kvalitetsrapport på grunnlag av blant annet nevnte informasjon og fremmer den for styret for forskning og utdanning, og høgskolestyret.
Administrative avdelinger	Følger opp resultater angående avdelingene fra evalueringer og har ansvar for avviksmeldinger angående avdelingene.

Rektor/direktør	Skal følge opp kvalitetsarbeid i dialog med andre ledere. Hva høgskolen har lyktes med og hva som må følges opp, forbedres og utvikles skal være i fokus. Resultater fra kvalitetsrapporten følges også opp i årsrapporten.
Styret for forskning og utdanning	Vedtar det endelige mandatet til sakkyndig komite for ekstern evaluering. Kan vedta at høgskolen skal gjennomføre større evaluering av programmer når minst to kull har gjennomført studiet. Behandler og fremmer årlig kvalitetsrapport til høgskolestyret, og derved også tiltak for neste år.
Høgskolestyret	Behandler årlig kvalitetsrapport og vedtar derved tiltak for neste år.

7 Forvaltning av studieportefølje

Høgskole vedtar langtidsplan for studier og bestemmer årlig hvilke studieprogram skal ha oppstart neste studieår. Styret vurderer kvalitetsdimensjonene i forhold til gjeldende forskrifter før studieprogrammet settes i gang, i dette hører vurdering av ressursituasjon, fagmiljøets kompetanse, støttefunksjoners kapasitet, og resultater fra tidligere års rekruttering og gjennomføring.

Styret for forskning og utdanning vedtar hvilke andre studier skal ha oppstart neste studieår. Styret for forskning og utdanning bestemmer opptaksrammer og eventuell begrensing av studieplasser ved godkjenning av program-, studie-, fag- og kunnskapsområdeplan. Styret for forskning og utdanning skal vurdere om studier oppfyller gjeldende kvalitetskrav. Instituttleder har ansvar for å vurdere ressursituasjonen med mål om at kvalitetskrav er oppfylt før studiets oppstart fremmes for styret for forskning og utdanning. I dette hører også vurdering av støttefunksjoners kapasitet.

Endringer av studieporteføljen med strategiske konsekvenser og etablering av nye studier, nedleggelse av studier eller større endringer i studier skal ses i en helhetlig sammenheng og vurderes i forhold til høgskolens helhetlige studieportefølje. Fastsetting av endringer i studieporteføljen skal sikre at høgskolestyret har tilstrekkelig grunnlag til å gjøre prioriteringer, herunder å ta stilling til hvilke nye studietilbud det skal satses på. Prosessen er tilpasset nasjonale frister, blant annet frister for innmelding av studier som skal lyses ut gjennom Samordna opptak.

Rolle	Ansvar
Studie- og forskningsadministrasjon	Sender bestilling til instituttene vedrørende etablering av nye studier, oppstart av studier og andre større endringer i studieporteføljen. Setter i gang arbeid med langtidsplan for studier.
Instituttleder	Fremmer instituttets forslag for hvilke studier skal ha oppstart neste studieår. I forbindelse med etablering av nye studier er det viktig å avklare hvordan planlagte studie passer høgskolens strategiplan og mål. Det skal også avklares hvordan fagmiljøet tilknyttet studier oppfyller NOKUTs krav. Fremmer instituttets forslag til langtidsplan for studier, sammen med ressursavklaring.
Direktør	Fremmer saker og forslag til vedtak angående studieporteføljen for høgskolestyret, som å vedta studieprogrammer og studieområder.
Høgskolestyret	Vedtar oppstart av studieprogrammer for neste studieår og etablering av nye studier. Vedtar større endringer i studieporteføljen.
Styret for forskning og utdanning	Vedtar oppstart av andre studier for neste studieår. Vedtar program-, studie-, fag- og kunnskapsområdeplaner og endringer i disse.

8 Akkreditering og etablering av nye studier

Definisjonen av akkreditering er gitt i Universitets- og høyskoleloven:

(...)Akkreditering forstås i denne loven som en faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon eller et studietilbud fyller standarder og kriterier gitt av departementet og NOKUT. Akkreditering er et vilkår for å kunne tilby høyere utdanning. Akkrediterte studietilbud skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (...)

Samisk høgskole har fullmakt til å etablere nye programstudier på bachelornivå. Master- og doktorgradsstudier skal være akkreditert av NOKUT og Kunnskapsdepartementet skal ha godkjent etablering, før studiet settes i gang. Studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften, samt andre mulige krav som institusjonen vedtar, skal utgjøre grunnlaget for utforming og etablering av nye studier.

Akkrediteringsprosessen skal sikre at nye studietilbud er godt forankret i Samisk høgskoles strategi og mål, og at alle krav er tilstrekkelig dokumentert, vurdert og funnet i orden før studietilbudene etableres

Rolle	Ansvar
Studie- og forskningsadministrasjon	Sender bestilling til instituttene vedrørende etablering av nye studier og oppstart av studier. Fremmer program-, studie-, fag- og kunnskapsområdeplaner for styret for forskning og utdanning. Koordinerer prosessen med akkreditering og etablering av studier.
Instituttleder	Fremmer instituttets forslag for hvilke studier det skal søkes om akkreditering av og hvilke studier skal etableres. I forbindelse med etablering av nye studier er det viktig å avklare hvordan planlagte studie passer høgskolens strategiplan og mål. Det skal også avklares hvordan fagmiljøet tilknyttet studier oppfyller NOKUTs krav.
Direktør	Fremmer, på grunnlag av faglige vurderinger, saker og forslag til vedtak angående etablering av studieprogram og studieområder, herved vurdere om gjeldende krav fra NOKUT, departementet og høgskolen oppfylt.
Høgskolestyret	Vedtar hvilke studier det skal søkes om akkreditering av og etablering av nye studieprogram.
Styret for forskning og utdanning	Vurderer akkrediteringssøknader og etablering av nye studier. Dersom disse finnes godkjent, så fremmes disse for høgskolestyret. Vedtar program-, studie-, fag- og kunnskapsområdeplaner og endringer i disse.

Endring av akkrediterte studier

I forbindelse med endring av akkrediterte studier skal instituttet og studie- og forskningsadministrasjonen kontrollere og sikre at alle krav fortsatt er oppfylt og at endringer ikke krever ny akkreditering.

Gjeldende institutt har ansvar for endring av program-, studie-, fag- og kunnskapsområdeplan. Hvis endringer medfører behov for mer ressurser eller hvis det er større endringer, skal endringer fremmes for styret for forskning og utdanning. Styret for forskning og utdanning har tildelt instituttledere fullmakt til å godkjenne mindre endringer i program-, studie-, fag- og kunnskapsområdeplaner, og til å godkjenne eget institutts pensum.

Hvis studiet foreslås endret så mye at ny akkreditering er nødvendig, skal akkrediteringsprosessen settes i gang. Studie- og forskningsadministrasjonen koordinerer denne prosessen.

Alle endringer skal dokumenteres og gjøres tilgjengelige.

Nedlegging av studier

I forbindelse med nedlegging skal gjeldende institutt ha vurdert og forklart hvilke konsekvenser nedlegging har for studenter som har begynt på studiet og vurdert reglement i forbindelse med nedlegging. I vurderingen skal det komme frem hvordan studenters faglige interesser blir ivaretatt. Direktøren fremmer, på grunnlag av faglig vurdering, saker og forslag til vedtak angående nedlegging av studier for styret for forskning og utdanning, og høgskolestyret, herved vurdere om gjeldende krav fra NOKUT, departementet og høgskolen oppfylt. Styret for forskning og utdanning vedtar nedleggelse av studier og høgskolestyret vedtar nedleggelse av akkrediterte studier.

Mielddus: Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften) gáibádusaid árvvoštallan.

Oahppu: Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda doavttirgráda

Plánejuvvon álgin: 2027 čakča

Deavdán: Marit Kirsten Sara Triumf og Berit Ellen Eira

Dáhton: 16.04.2026

Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda doavttirgrádaprogámma		2022	2023	2024	2025
	Buot ohcamat	1	1	0	1
	Fálaldagat	1	1	0	1
	Váldán vuostá fálaldaga	1	1	0	1
	Álgán studeanttat	1	1	0	1
	Studeanttat mannel vuosttaš jagi	1	1	0	1
	Heaitán	0	0	0	0
	Geargan kandidáhtat joavkkus (normerejuvvon áigái)	-	-	-	-

Deavdá go oahppu Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften) gáibádusaid?

§ 1-11. Gáibádusat oahppofálaldahkii			
g. Oahppofálaldagas galgá leat relevánta čanastat dutkamii dahje dáiddalaš ovdánahttinbargui dahje fágalaš ovdánahttinbargui	Eai	Belohahkii	Leat X
<i>Árvvoštallan:</i> Čanastat sihkkarastojuvvo earret eará dohkkehuvvon lohkanmeriid bokte ja fágabirrása dutkanbuvttadeami bokte. Studeanttat buvttadit maid ieža bargguid main ávkkástallet dutkama. Dán progámmaoahpus váilot oahppoplánat muhtun oahppoovttotagain ja muhtun oahppoplánain lea ođasmáhttindárbu. Fágabargit leat bargame áššiin.			
§ 1-11 j. Oahppofálaldagas galgá leat čielga fágalaš jođiheapmi mas lea definerejuvvon ovddasvástádus oahpu kvalitehtasihkkarastimii ja -ovdánahttimii	Eai	Belohahkii	Leat X
<i>Árvvoštallan:</i> Progámmaoahpus lea sierra progámmajođiheaddji geas lea earret eará ovddasvástádus čuovvulit kvalitehtasihkkarastima ja -ovdaneami. Son maiddái čohkke buot oahppoovttadagaid árvvoštallamiid ja studeanttaárvvoštallamiid buot jagiin. Go de bachelorprogámmaáigodat lea nohkan, de son ráhkada čoahkkáigeasu, mii vurkejuvvo jahkásaččat arkiivavuogádahkii. Dát dieđut leat oassin áigodatlaš evalueremis go dat dahkko dán progámmas. <i>Bajemus ovddasvástádus kvalitehtasihkkarastimis oahpahusas ja dutkamis goađi bealis lea goahtejođiheaddji. Dát boahhtá ovdan su instruvssas mii lea ráhkaduvvon du virggi ektui. Dán vuoro lea progámmaoahpus progámmajođiheaddjis professora gelbbolašvuoha sámegielas.</i>			
§ 1-12. Obbalaš gáibádusat fágabirrasi			
§ 1-12 (1) Ohppui gullevaš fágabirrása sturrodas galgá heivet studeantalohkui ja oahpu iešvuhtii, gelbbolašvuoha galgá leat stabiila áiggi badjel ja oktiibidjan galgá gokčat fágaid, oahppoovttadagaid ja bagadallama mat leat oassin oahpus.	Eai	Belohahkii	X

Árvvoštallan: Sámi allaskuvllas lea fágabiras sámegielas ja sámi girjjálašvuodas mii deavdá lálkaásahusa gáibádusaid, girjjálašvuodasuorggi sáhtá hástalus. Fágabirrása sturrodat gokčá sihke oahpahusa ja bagadallama ja deavdá professorlogu ja eará vuosttašvirggehasaid loguid kvantitatiivvalaš gáibádusaid lálkaásahusas Oahppu lea prográmmaoahppu mii bistá 3 jagi, oahpu lea huksejuvvon čuovvovaš progresuonna bokte ná: oktasaš geatnegahtton oassi (20 oč), dasto jotket válljenkurssat (10 oč), ja de vel dutkanoassi (150 oč). Lálkaásahus gáibida ahte fágabirrása sturrodat vástida studeantalohkui ja oahpu iešvuhtii. Sámi allaskuvllas lea fágabiras giella- ja girjjálašvuodasuorggis, ja soaitá deavdit lálkaásahusa gáibádusaid dán dásis. Lálkaásahus gáibida ahte fágabirrása sturrodat vástida studeantalohkui ja oahpu iešvuhtii. Oppalaččat sámi alaaskuvllas lea hui nana fágabiras sámegiekas ja sámi girjjálašvuodas. Allaskuvllas lea njeallje professora giellafágain, guokte ammanuenssa ja vihtta lektora. Girjjálašvuoda fágas lea guokte vuottaslektora ja ammanuenssa virgábidjan lea dál proseassas. Lassin okta II virggehaš sámi girjjálašvuodas. Prográmmajođiheaddjis lea sámegiela fágasuorgi. Vuosttaš lohkanbajis čađahuvvojit vuodđooahput 20 oč, dasa lassin go álget čállit dutkosa ja maiddáid daid surggiid siskkoale deavdit mii lálkaásahusa gáibádusaid. Muđui doavttirgrádoahpu lágideamis leat sihke vuosttašvirggehasat ja professorat. Vai oahpahus šaddá girjái ja relevánta, de geavahat maiddáid guosselogdalliid/bagadalliid oahpaheami čađaheamis. Fágalonohallan dápahuvva ee. Oulu ja Lappi universitehtain ja UiTain. Bagadallit ja oahpaheaddjit leat unnimusat 50% professorvirggehasat. Dát oahppu stipendiáhtaid almmuhuvvo dájá virgealmmuhemiin, dábalaččat leat mis 2 virggi maid rahpat ain oktanaga, okta gielas ja okta sámi girjjálašvuodas. Jus eai boade ohccit dahje ohccit eai deavdde sisabeassangáibádusaid beassat Phd- ohppui, de ii álggahuvvo prográmmaoahpu oahppojagi 2027-2028.			
§ 1-12 (2) Unnimusat 50 % oahpu jahkedoaimmain galget leat virggehasat geain lea váldovirgi ásaahas. Oahpu guovddáš osiin galget leat virggehasat váldovirggiin geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuhta. Vuosttašvirgegelbbolašvuhta lea virggehasain vuosttašvirggis ja earáin geain lea doavttergráda. Vuosttašvirggit leat virggit vuosttašlektor, vuosttašamanueansa, doseanta ja professor.	Eai	Belohakkii	Leat X
Árvvoštallan: Fágabirrasis mii lea čadnon ollislaččat prográmmaohppui lea unnimusat 50 % váldovirggis Sámi allaskuvllas. Dát guoská buot virggehasaide giellasuorggis ja girjjálašvuodasuorggis.			
§ 1-12 (3) Ohppui gullevaš fágabirrasis galgá leat relevánta oahppofágalaš gelbbolašvuhta universitehta- ja allaskuvlapedagogihkas ja -didaktihkas, ja gelbbolašvuhta ávkástallat digitála teknologijja oahppama ovddideapmái, gč. Forskrift til universitets- og høyskoleloven § 3-8. Ásahus galgá	Eai	Belohakkii	Leat X

láhčit dili fágabirrasa gelbbolašvuoda ođasmahttimii ja ovdánahttimii.			
Árvvoštallan: Min fágabargit leat iešguđet vuolggasadji vuodđooahpus ja maiddái iešguđet máhttovuodđu sihke gielasuorggis, pedagogihkas, digitálamáhtus, teknologijja oahpaheamis. Goadi bealis leat fálaldagat mo lohtet gelbbolašvuoda dán čuoggá ektui. Fágavirggehašaide geain ii leat pedagogalašgelbbolašvuolta fállujuvvo vejolašvuolta hahkat dan UNIPED oahpuid bokte. Digitálagelbbolašvuoda loktemii goahti fállá iešguđetlágán skuvlejumiid, kurssaid, semináraid ja balvalusaid. Fágabargiid bargoáigái gullá DOB-áigi. DOB-áiggi viidodat čuovvu virgekategorijja. Fágabargi ovddida juohke jagi DOB-áiggi plána goahtejođiheaddjái gii dárkkista ahte plána lea allaskuvlla DOB-strategijjaid mielde, dasa gullá earret eará gelbbolašvuodalokten oassi. Fágabargi sáhtta earret eará dán áiggi plánet lohtet iežas gelbbolašvuoda, juogo pedagogihkas, didaktihkas, digitála gelbbolašvuodas, sámegealas, virgekategorijja dási lohtet dahje eará dahje dutkat. Goike lea goahtejođiheaddjiid ovddasvástádus sihkarastit ahte fágasuorggis lea dat gelbbolašvuolta mii gáibiduvvo áiggi áigái lágaid ja njuolggadusaid mielde. Eanas allaskuvllat ja universitehtat Norggas leat bidjan oahpahusa nehttii, go campusat giddejuvvo covid-19 oktavuodas. Dát lea buktán oahpaheddjiide máhtu lágaidit neahttaoahpuid. Iskkadeamit mat leat čadahuvvon dán oktavuodas, čájeht ahte studeanttat leat oalle duhtavaččat neahttaoahpahusain, muhto lea dárbu ođasmahtit dán máhtu áiggi áigái go teknologijjareaidut/oahpahanduogit ođastuvvojat ja ovdánet nu jođánet.			
§ 1-12 (4) Fágabiras mii lea čadnon oahppofálaldahkii mii addá gráda ja eará oahppofálaldagaid maid viidodat lea 60 oahppočuoggá dahje eambbo, galget aktiivvalaččat searvat relevánta nátionála ja riikkaidgaskasaš ovttasbargguide ja fierpmádagaide.	Eai	Belohahkii	Leat X
Árvvoštallan: Sámegeala ja sámi girjjálašvuoda prográmma fágabargit leat mielde dakkár dutkanjoavkkuin ja fierpmádagain mat leat relevanttat PhD prográmma ulbmiliid ollašuhhtimii. Mis leat maid min iežame dutkanprošeavttat, omd. ReLing.			
§ 1-13. Earenoamáš gáibádusat vuolit gráda oahppofálaldagaide			
§ 1-13 (1) Vuolit gráda oahpuid fágabirrasis galgá leat relevánta ja stabiila gelbbolašvuolta oahpu, fágalaš ovdánahttinbarggu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: <i>Ii leat relevánta dán oahppoprográmmas.</i>			
§ 1-13 (2) Vuolit gráda oahpuid fágasuorggis galgá unnimusat 20 % fágabirrasa jahkedoaimmain leat vuosttašvirgegelbbolašvuolta	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: <i>Ii leat relevánta dán oahppoprográmmas.</i>			
§ 1-13 (3) Vuolit gráda oahpuid fágasuorgi galgá doaimmahit dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu oahppofálaldaga fágasuorggi siskkobealde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit duođastuvvon bohtosiidda maid kvalitehta ja viidodat lea dohkálaš oahppofálaldaga sisdollui ja dássái máhtolašvuoda meroštallama 6. dási mielde.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan:			

<i>li leat relevánta dán oahppoprográmmas.</i>			
§ 1-14. Earenoamáš gáibádusat alit gráda oahppofálaldagaide			
§ 1-14 (1) Fágabiras galgá leat govdat ja das galgá leat relevánta, stabiila ja alla gelbbolašvuohta oahpu, fágalaš ovdánahttinbarggu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde.	Eai	Belohahkii	Leat
<i>Árvvoštallan:</i> <i>li leat relevánta dán oahppoprográmmas.</i>			
§ 1-14 (2) Alit gráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullevaš fágabirras leat unnimusat 50 % virggehasat geain lea vuosttašvirgelbbolašvuohta, main unnimusat 10 proseanttas lea professor- dahje doseantagelbbolašvuohta. Oahpuid oktavuodas main lea geatnegahtton bargohárjehallan, sáhttet gitta logi proseantta rádjai jahkedoaimmain leat bargit juogaduvvon virggiin, ja buhttet vuosttašvirgelbbolašvuođa jahkedoaimmaid. Dákkár juhkkjuuvon virggit eai sáhte buhttet profešuvdna- dahje doseantagelbbolašvuođat jahkedoaimmaid.	Eai	Belohahkii	Leat
<i>Árvvoštallan:</i> <i>li leat relevánta dán oahppoprográmmas.</i>			
§ 1-14 (3) fágasuorgi galgá doaimmahit dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu oahppofálaldaga fágasuorggi siskkobealde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit duodastuvvon bohtosiidda maid kvalitetha ja viidodat lea dohkálaš oahppofálaldaga sisdollui ja dássái máhtolašvuođa meroštallama njuolggadusaid 7. dási mielde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit ovttasbargobohtosiidda eará fágabirrasiguin sisriikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat.	Eai	Belohahkii	Leat
<i>Árvvoštallan:</i> <i>li leat relevánta dán oahppoprográmmas.</i>			
§ 1-15. Earenoamáš gáibádusat doavttergrádaoahpuide			
§ 1-15 (1) Doavttergrádaoahpu fágasuorggis galgá ášahus fállat oahpu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu mas lea dakkár kvalitehta ja viidodat mii sihkkarastá ahte doavttergrádaoahppu sáhtta čađahuvvot alla dieđalaš dahje dáiddalaš dásis. Ásahas galgá leat govdotat oahppofálaldagain vuolit ja alit gráda dásis doavttergrádaoahpuid fágasuorggis.	Eai	Belohahkii	Leat X
<i>Árvvoštallan:</i> Sámi allaskuvlla doavttirgrádaprogrammas váldojuvvojit vuhtii erenoamážit sámi servodaga ja sámiid dárbbut ja hástalusat unnitlogu- ja eamiálbmogin. Dáinna prográmmain sealluhit ja ovddidit eamiálbmoga giela ja kultuvrra nanusvuođa, ja juohkit dutkandieđu olgomáilbmái alladit skuvlejuvvon fágaolbmuid vehkiin. Dán programmas geargan doaktárat bastet vuđolaččat analyseret, čilget ja ovddidit gillii ja girjjálašvuhtii guoski fenomenaid sihke báikkálaš ja máilmmiviidosas konteavsttain. Prográmma vuodđun leat sihke guđege studeantta iežas dieđasuorggi oahput ja oktasas temáhtalaš, metodologalaš ja teorehtalaš diehtagiidgaskasaš oahput. Fágasuorgi galgá áigges áigái fállat sihke oahpahusa, dutkanbohtosiid ja ovdánahttinbargguid mas lea kvalitehta ja ođastuvvon bohtosat mat vástidit dán dási ohppui juohke háve go ain prográmmaoahppu álggahuvvo.			
§ 1-15 (2) Doavttergrádaoahpu fágasuorgi galgá dahkat dieđalaš dahje dáiddalaš ollisvuođa, ja galgá leat oktavuolta ovttaskas osiid gaskkas maiguin oahppu lea huksejuvvon.	Eai	Belohahkii	Leat X

Árvvoštallan: <i>Sihkkarastit ahte mis leat buot oahppoplánat dohkkehuvvon mat gullet prográmmaoahppui. Aiddo dál guokte oahppoplána eai leat vuos garvá. Lea vuordámuš ahte oahppoplánat leat garvá ovdal go oahppu álgá. Dasa goađis lea bargoplána.</i>			
§ 1-15 (3) ph.d.-gráda doavttergrádaoahpus galgá leat fágabiras mas lea alla fágalaš gelbbolašvuohta doavttergrádaoahpu fágasuorggi oahpu, dutkama ja fágalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde. Fágabirrasat galget sáhttit čujuhit dokumenterejuvvon dutkanbohtosiidda main lea dakkár kvalitehta ja viidodat mii lea dohkálaš doavttergrádaoahpu sisdollui ja dássái mii vástida máhtolašvuođa meroštallama njuolggadusaid 8. dássái. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit almmuhemiide alla, riikkaidgaskasaš dásis, ja ovttasbargobohtosiidda eará fágabirrasiguin sisriikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat.	Eai	Belohahkii	Leat X
Árvvoštallan: <i>Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla dutkanbohtosiidda, mat gávdnojit NVA-vuogádagas.</i>			
§ 1-15 (5) Fágabirrasis galgá leat čikŋodat ja viidodat buot deatalaš osiin doavttergrádaoahpus vai doavttergrádakandidáhtat sáhttet aktiivvalaččat searvat iešguđetlágan fágalaš oktavuodaide ja oažžut oahpu iešguđetlágan perspektiivvain.	Eai	Belohahkii	Leat X
Árvvoštallan: <i>Sámi allaskuvla lea bidjan johtui mangga doaimmabiju doarjjut doavttirgrádstudeanttaid čállinproseassaid ja sin barggui ovdanahttima. Studeanttaode fállorjuvvo bagadallama bagadallanseminárain moadde geardde jagis ja dan lassin individuála bagadallama. Sámi allaskuvla lágida guokte geardde jagis čállinrehtti studeanttaide. Čállinrehttii servet maiddá bagadallit. Goađi čállinvahku oktavuodas PhD studeanttaide fállorjuvvo erenomaš vejolašvuohta ja fasiliatehttat ovttasbargui čállinproseassas.</i>			
§ 1-15 (6) Fágabiras galgá leat stáđis ja das galget leat doarvái bargit geain lea professor- ja vuosttašamanueansa gelbbolašvuohta olles oahppofálaldaga govdodaga siskkobealde. Fágabirrasis galget leat bargit geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta doavttergrádasuorggis, ja unnimusat 50 proseanttas jahkedoaimmain galgá leat professorgelbbolašvuohta.	Eai	Belohahkii	Leat X
Árvvoštallan: Fágabirrasis mii lea čadnon ollislaččat prográmmaoahppui lea unnimusat 50 % váldovirggis Sámi allaskuvllas. Dát guoská buot virggehasaide giellasuorggis. Sámi girjjálašvuodasuorggi lea professor/ ammanuenssa virgáibidján jođus.			
§ 1-15 (8) Sámi allaskuvla ferte sihkkarastit ahte doavttirgrádakandidáhtain lea buorre fágalaš biras mas lea alla kvalitehta, earret eará geatnegahtti ovttasbarggu bokte eará ásahusaiguin.	Eai	Belohahkii	Leat X
Árvvoštallan: <i>Sámi allaskuvla doarju doavttirgrádstipendiahtáid oassálastima sámi ja riikkaidgaskašas semináraide ja konferánssaide. Stipendiahttat leat áktiivvalaččat mielde lágideamen omd.</i>			

<i>Sámegiala ja sámi girjjálašvuoda symposia, mii lágiduvvon ovttasbarggus ee. Gielagas instituhtain.</i>			
Gáibádusat hárjehallamii			
§ 1-11 (I) Oahppofálaldagain main lea hárjehallan galgá leat hárjehallanšiehtadus gaskkal ásahusa ja hárjehallanbáikki.	Eai	Belohahkii	Leat
<i>Árvvoštallan:</i> <i>li leat relevánta ohppui</i>			
§ 1-12 (5) Oahppofálaldaga oktavuodas main lea geatnegahtton bargohárjehallan, galgá fágabirrasis mii lea čadnon oahppofálaldahkii, leat relevánta ja áigeguovdilis máhttu hárjehallansuorggis. Ásahus ferte sihkkarastit ahte hárjehallanbagadalliin lea relevánta gelbbolašvuolta ja vásáhusat hárjehallansuorggis.	Eai	Belohahkii	Leat
<i>Árvvoštallan:</i> <i>li leat relevánta ohppui</i>			

Miellddus: Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften)
gáibádusaid árvvoštallan.

Oahppu: Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda bachelor

Plánejuvvon álgín: 2027 čakča

Deavdán: Marit Kirsten Sara Triumf

Dáhton: 15.04.2026

Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda bachelorprográmma		2019	2021	2023	2025
	Buot ohcamat	38	36	33	28
	Vuosttašvuoruhan ohcamat	8	9	12	15
	Fálaldagat	13	15	10	16
	Vuosttašprioritehta fálaldagat	7	8	8	14
	Váldán vuostá fálaldaga	11	10	8	6
	Vuosttašvuoruhan váldán vuostá	6	4	7	5
	Álgán studeanttat	12	11	10	7
	Studeanttat marjnel vuosttaš jagi	8	6	8	
	Heitán	5	5	2	2
	Geargan kandidáhtat joavkkus (normerejuvvon áigái)	7 (3)	2 (2)		-

Deavdá go oahppu Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften) gáibádusaid?

§ 1-11. Gáibádusat oahppofálaldahkii			
g. Oahppofálaldagas galgá leat relevánta čanastat dutkamii dahje dáiddalaš ovdánahttinbargui dahje fágalaš ovdánahttinbargui	Eai	Belohahkii	Leat X
Árvvoštallan: Čanastat sihkkarastojuvvo earret eará dohkkehuvvon lohkanmeriid bokte ja fágabirrassa dutkanbuvttadeami bokte. Studeanttat buvttadit maid ieža bargguid main ávkkástallet dutkama. Buot oahppoplánat dán prográmmaoahpus eai leat dohkkehuvvon sivas, ahte prográmma lea ođasduvvon 2025 ja muhtun oahppoplánaid ođasteapmi lea ain gaskan.			
§ 1-11 j. Oahppofálaldagas galgá leat čielga fágalaš jodiheapmi mas lea definerejuvvon ovddasvástádus oahpu kvalitehtasihkkarastimii ja -ovdánahttimii	Eai	Belohahkii	Leat X
Árvvoštallan: Prográmmaoahpus lea sierra prográmmajodiheaddji geas lea earret eará ovddasvástádus čuovvulit kvalitehtasihkkarastima ja -ovddideami. Son maiddái čohkke buot oahppoovttadagaid árvvoštallamiid ja studeanttaárvvoštallamiid buot jagiin. Go de bachelorprográmmaáigodat lea nohkan, de son ráhkada čoahkkáigeasu, mii vurkejuvvo jahkásaččat arkiivavuogádahkii. Dát dieđut leat oassin áigodatlaš evalueremis go dat dahkko dán prográmmas.			

<i>Bajemus ovddasvástádus kvalitehtasihkkarastimis oahpahusas ja dutkamis goađi bealis lea goahtejođiheaddji. Dát boahťá ovdan su instruvssas mii lea ráhkaduvvon du virggi ektui. Dán vuoro lea prográmmaoahpus prográmmajođiheaddjis lea professora gelbbolašvuohta sámegeiلاس.</i>			
§ 1-12. Obbalaš gáibádusat fágabirrasii			
§ 1-12 (1) Ohppui gullevaš fágabirrasa sturrodát galgá heivet studeantalohkui ja oahpu iešvuhtii, gelbbolašvuohta galgá leat stabiila áiggi badjel ja oktiibidjan galgá gokčat fágaid, oahppoovttadagaid ja bagadallama mat leat oassin oahpus.	Eai	Belohahkii	Leat X
Árvvoštallan: Sámi allaskuvllas lea nana fágabiras sámegeiلاس ja sámi girjjálašvuođas mii deavdá láchkaásahusa gáibádusaid. Oahppu lea prográmmaoahppu mii bistá 3 jagi, oahpu lea huksejuvvon čuovvovaš progreshuvnna bokte: vuodđooahput (30 oč), dain leat 20 oč seamma oahppoovttadagat go duodje- ja hábmen bacheloras ja boazoealáhusa bacheloras. Dasto jotket fágaoahput (90 oč), dán siskkobealde lea maiddái bachelorbargu (10oč), de bohtet vel doarjjafágat/válljenfágat/lonohallanfágat (60 oč). Oppalaččat Sámi allaskuvllas leai hui nana fágabiras sámegeiلاس ja sámi girjjálašvuođas, mii ollásit deavdá láchkaásahusa gáibadusaid. Allaskuvllas leat njeallje professora giellafágain , guokte ammanuenssa, guokte vuosttašlektor, vihtta lektora ja guokte allaskuvllasoahppaheaddji fastavirgin. Vuosttaš lohkanbajis čađahuvvojit vuodđooahput 20 oč. ovtta eará bacheloraoahpuiguin ja maiddái daid surggiid siskkobealde deavdit mii láchkaásaásahusa gáibádusaid. Njeallját ja/dahje viđát lohkanbajis fálljuvvojit earret eará oahppoovttadagat mat heivejit buot bachelorprográmmaid studeanttaide. Vai bacheloraoahpu oahpahus šaddá girjái ja relevánta, de atnit maiddái guosselogaldalliid. Oahppoprográmmas atnojuvvo 1-2 guosselogaldalli measta buot oahppoovttadagain. Dan lassin 2026 lea vuolláičállon fágalaš ovttašbargošiehtadus gaskal sámi allaskuvlla ja UiT. Šiehtadusa vuodul prográmma studeanttain lea vejolašvuohta váldit dihto oahppuid maid UiTas.			
§ 1-12 (2) Unnimusat 50 % oahpu jahkedoaimmain galget leat virggehasat geain lea váldovirgi ásahusas. Oahpu guovddáš osiin galget leat virggehasat váldovirggiin geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta. Vuosttašvirgegelbbolašvuohta lea virggehasain vuosttašvirggis ja earáin geain lea doavttergráda. Vuosttašvirggit leat virggit vuosttašlektor, vuosttašamanueansa, doseanta ja professor.	Eai	Belohahkii	Leat X
Árvvoštallan: Fágabirrasis mii lea čadnon ollislaččat prográmmaoahppui, lea unnimusat 50 % bargiin váldovirggis Sámi allaskuvllas. Buot girjjálašvuođavirggehasaid váldovirgi lea Sámi allaskuvllas, ja sullii bealis giellasuorggi virggehasain lea váldovirgi Sámi allaskuvllas. Buot virggehasain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta.			
§ 1-12 (3) Ohppui gullevaš fágabirrasis galgá leat relevánta oahppofágalaš gelbbolašvuohta universitehta- ja allaskuvlapedagogihkas ja -didaktihkas, ja gelbbolašvuohta	Eai	Belohahkii	Leat X

ávkkástallat digitála teknologijja oahppama ovddideapmái, gč. Forskrift til universitets- og høyskoleloven § 3-8. Ásahus galgá láhčit dili fágabirrasa gelbbolašvuođa ođasmahttimii ja ovdánahttimii.			
Árvvoštallan: Fágabargiin lea iešguðetlágán oahppofágalaš gelbbolašvuohta universitehta- ja allaskuvlapedagogihkas ja -didaktihkas ja digitála teknologijja ávkkástallamis. Goađi bealis leat fálaldagat mo loktet gelbbolašvuođa dán čuoggá ektui. Fágavirggehašaide geain ii leat pedagogalaš gelbbolašvuohta fálojuvvo vejolašvuođa hahkan dan UNIPED oahppuid bokte. Digitálagelbbolašvuođa loktemii goahti fállá iešguðetlágán skuvlejumiid, kurssaid, semináraid ja balvalusaid. Fágabargiid bargoáigái gullá DOB-áigi man viidodat čuovvu virgekategorijja. Fágabargi ovddida juohke jagi DOB-áiggi plána goahtejoðiheaddjái gii dárkkista ahte plána lea allaskuvlla DOB-strategijjaid mielde, dasa gullá earret eará gelbbolašvuoðaloktenoassi. Fágabargi sáhtta dán áiggis plánet earret eará loktet iežas gelbbolašvuođa juogo pedagogihkas, didaktihkas dahje digitála gelbbolašvuoðas. Goitge lea goahtejoðiheaddjiid ovddasvástádus sihkkarastit ahte fágasuorggis lea dat gelbbolašvuohta mii gáibiduvvo áiggis áigái lágaid ja njuolggadusaid mielde. Eanas allaskuvllat ja universitehtat Norggas leat bidjan oahpahusa nehttii, go campusat giddejuvvojedje covid-19 oktavuodas. Dát lea buktán oahpaheddjiide máhtu lágaidit neahttaoahpahusa. Iskkadeamit mat leat čađahuvvon dán oktavuodas, čájehit ahte studeanttat leat oalle duhtavaččat neahttaoahpahusain, muhto lea dárbu ođasmahtit dán máhtu áiggis áigái go teknologijjareaidut ja oahpahanvuogit ođastuvvojit ja ovdánit nu jođánit.			
§ 1-12 (4) Fágabiras mii lea čadnon oahppofálaldahkii mii addá gráda ja eará oahppofálaldagaid maid viidodat lea 60 oahppočuoggá dahje eambbo, galget aktiivvalaččat searvat relevánta nationála ja riikkaidgaskasaš ovttasbargguide ja fierpmádagaide.	Eai	Belohahkii	Leat X
Árvvoštallan: Sámegiela ja sámii girjjálašvuođa bachelorprográmma fágabargit leat mielde dakkár dutkanjoavkkuin ja fierpmádagain mat leat relevanttat bachelorprográmma oahppodasi rájes gitta bachelorbarggu dássái. Sámii allaskuvla lea vuolláičállan sámegiela ja sámii girjjálašvuođa oahppoprográmma guoskeváš ovttasbargošiehtadusa UiTain.			
§ 1-13. Earenoamáš gáibádusat vuolit gráda oahppofálaldagaide			
§ 1-13 (1) Vuolit gráda oahpuid fágabirrasis galgá leat relevánta ja stabiila gelbbolašvuohta oahpu, fágalaš ovdánahttinbarggu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde.	Eai	Belohahkii	Leat X
Árvvoštallan: <i>Prográmmaoahpus lea fágabiras mii lea relevánta ja mas lea stabiila ja alla gelbbolašvuohta.</i>			
§ 1-13 (2) Vuolit gráda oahpuid fágasuorggis galgá unnimusat 20 % fágabirrasa jahkedoaimmain leat vuosttašvirgegelbbolašvuohta	Eai	Belohahkii	Leat X
Árvvoštallan: Buohkain geat oahpahit sámegiela ja sámii girjjálašvuođa bachelorprográmma oahpuid, lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta. Dasa lassin fágabirrasii gullet allaskuvlalektorat geat leat loahpaheame dahje aitto loahpahan doavttirgrádaoahpuset, ja stipendiáhhta gii oahpaha fáttáid iežas dutkansuorggi siskkobealde.			

§ 1-13 (3) Vuolit gráda oahpuid fágasuorgi galgá doaimmahit dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu oahppofálaldaga fágasuorggi siskkobealde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit duođastuvvon bohtosiidda maid kvalitehta ja viidodat lea dohkálaš oahppofálaldaga sisdollui ja dássái máhtolašvuoda meroštallama 6. dási mielde.	Eai	Belohahkii	Leat X
Árvvoštallan: Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla dutkanbohtosiidda, mat gávdnojit NVA-vuogádagas.			
§ 1-14. Earenoamáš gáibádusat alit gráda oahppofálaldagaide			
§ 1-14 (1) Fágabiras galgá leat govdat ja das galgá leat relevánta, stabiila ja alla gelbbolašvuolta oahpu, fágalaš ovdánahttinbarggu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: <i>li leat relevánta dán oahppoprográmmas.</i>			
§ 1-14 (2) Alit gráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullevaš fágabirras leat unnimusat 50 % virggehasat geain lea vuosttašvirgelbbolašvuolta, main unnimusat 10 proseanttas lea professor- dahje doseantagelbbolašvuolta. Oahpuid oktavuodas main lea geatnegahtton bargohárjehallan, sáhttet gitta logi proseantta rádjai jahkedoaimmain leat bargit juogaduvvon virggiin, ja buhttet vuosttašvirgelbbolašvuoda jahkedoaimmaid. Dákkár juhkkjuuvon virggit eai sáhte buhttet profešuvdna- dahje doseantagelbbolašvuodát jahkedoaimmaid.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: <i>li leat relevánta dán oahppoprográmmas.</i>			
§ 1-14 (3) fágasuorgi galgá doaimmahit dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu oahppofálaldaga fágasuorggi siskkobealde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit duođastuvvon bohtosiidda maid kvalitehta ja viidodat lea dohkálaš oahppofálaldaga sisdollui ja dássái máhtolašvuoda meroštallama njuolggadusaid 7. dási mielde. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit ovttasbargobohtosiidda eará fágabirrasiguin sisriikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: <i>7ii leat relevánta dán oahppoprgrámmas.</i>			
§ 1-15. Earenoamáš gáibádusat doavttergrádaoahpuide			
§ 1-15 (1) Doavttergrádaoahpu fágasuorggis galgá ásašus fállat oahpu ja dutkama dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu mas lea dakkár kvalitehta ja viidodat mii sihkkarastá ahte doavttergrádaoahppu sáhtta čađahuvvot alla dieđalaš dahje dáiddalaš dásis. Ásašusas galgá leat govdotat oahppofálaldagain vuolit ja alit gráda dásis doavttergrádaoahpuid fágasuorggis.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: <i>li leat relevánta dán oahppoprgrámmas.</i>			
§ 1-15 (2) Doavttergrádaoahpu fágasuorgi galgá dahkat dieđalaš dahje dáiddalaš ollisvuoda, ja galgá leat oktavuolta ovttaskas osiid gaskkas maiguin oahppu lea huksejuvvon.	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: <i>li leat relevánta dán oahppoprográmmas.</i>			

§ 1-15 (3) ph.d.-gráda doavttergrádaoahpus galgá leat fágabiras mas lea alla fágalaš gelbbolašvuohta doavttergrádaoahpu fágasuorggi oahpu, dutkama ja fágalaš ovdánahttinbarggu siskkobealde. Fágabirrasat galget sáhttit čujuhit dokumenterejuvvon dutkanbohtosiidda main lea dakkár kvalitehta ja viidodat mii lea dohkálaš doavttergrádaoahpu sisdollui ja dássái mii vástida máhtolašvuođa meroštallama njuolggadusaid 8. dássái. Fágabiras galgá sáhttit čujuhit almmuhemiide alla, riikkaidgaskasaš dásis, ja ovttasbargobohtosiidda eará fágabirrasiguin sisriikkalaččat ja riikkaidgaskasaččat.	Eai	Belohahkii	Leat
<i>Árvvoštallan:</i> <i>Ii leat relevánta dán oahppoprográmmas.</i>			
§ 1-15 (5) Fágabirrasis galgá leat čiknodat ja viidodat buot deatalaš osiin doavttergrádaoahpus vai doavttergrádakandidáhtat sáhttet aktiivvalaččat searvat iešgudetlágan fágalaš oktavuodaide ja oažžut oahpu iešgudetlágan perspektiivvain.	Eai	Belohahkii	Leat
<i>Árvvoštallan:</i> <i>Ii leat relevánta dán oahppoprográmmas.</i>			
§ 1-15 (6) Fágabiras galgá leat stádis ja das galget leat doarvái bargit geain lea professor- ja vuosttašamanueansa gelbbolašvuohta olles oahppofálaldaga govdodaga siskkobealde. Fágabirrasis galget leat bargit geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta doavttergrádasuorggis, ja unnimusat 50 proseanttas jahkedoaimmain galgá leat professorgelbbolašvuohta.	Eai	Belohahkii	Leat
<i>Árvvoštallan:</i> <i>Ii leat relevánta dán oahppoprográmmas.</i>			
§ 1-15 (8) Sámi allaskuvla ferte sihkkarastit ahte doavttirgrádakandidáhtain lea buorre fágalaš biras mas lea alla kvalitehta, earret eará geatnegahtti ovttasbarggu bokte eará ásausaiguin.	Eai	Belohahkii	Leat
<i>Árvvoštallan:</i> <i>Ii leat relevánta dán oahppoprográmmas.</i>			
Gáibádusat hárjehallamii			
§ 1-11 (I) Oahppofálaldagain main lea hárjehallan galgá leat hárjehallanšiehtadus gaskkal ásausa ja hárjehallanbáikki.	Eai X	Belohahkii	Leat
<i>Árvvoštallan:</i> Sámegeiela ja sámi girjjálašvuođa bachelorprográmmas ii leat geatnegahtton hárjehallan. Studeanta sáhtta válljet 10 oahppočuoggá bargohárjehallanoahpu válljenmuni oahppun. Studeanta ohcá ieš hárjehallanbáikki man oahpu koordináhtor galgá dohkkehit, ja de Sámi allaskuvla ráhkada šiehtadusa hárjehallanbáikkiin.			
§ 1-12 (5) Oahppofálaldaga oktavuodas main lea geatnegahtton bargohárjehallan, galgá fágabirrasis mii lea čadnon oahppofálaldahkii, leat relevánta ja áigeguovdilis máhttu hárjehallansuorggis. Ásahus ferte sihkkarastit ahte hárjehallanbagadalliin lea relevánta gelbbolašvuohta ja vásáhusat hárjehallansuorggis.	Eai	Belohahkii	Leat
<i>Árvvoštallan:</i>			

li leat relevánta dán oahppoprográmmas.

Arkiiva - dok. 26/00345-4 Arkiivakoda.
Áššemeannudeadji Inger Anne Johansdatter Siri Triumf

Saksgang Čoahkkindáhton
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027 11.06.2026

REFERÁHTAT / REFERATER 11.06.26

Allaskuvladirektevrra mearrádusárvalus / Høgskoledirektørens forslag til vedtak/innstilling:

Allaskuvlastivra vuhtiiváldá referáhtaid / Høgskolestyret tar referatene til etterretning

Čoahkkáigeassu/ Sammendrag

1) Riikkarevišuvnna revišuvdnacealkámuš Sámi allaskuvlla rehketdoalu birra 2025 Riksrevisjonens beretning om høgskolens regnkap for 2025

2) Siskkáldas lávdegottiid čoahkkinbeavdegirjjit / Møtebøker fra interne utvalg:

- Dutkan- ja oahppostivra / Forsknings- og studiestyret. (DOS)
Čoahkkinbeavdegirjjit leat neahtas / Bøtebøker fins på nettsiden vår [DOS čoahkkinplána ja beavdegirjjit | Sámi allaskuvla](#)
- Diehtujuohkin, Ráđđádallan ja Šiehtadallančoahkkimat gaskkal jođiheddjiid ja fágaserviid
Informasjon, drøfting, forhandlings-møter mellom ledelsen og tillitsvalgte (DRŠ/IDF)
[DRŠ 2026](#)
 - DRŠ 09.03.26
 - DRŠ 24.03.26
 - DRŠ 15.04.26
 - DRŠ 27.05.26
 - DRŠ 08.06.26
- Oktasaš virgáibidjanráđđi tekn.- ja hálldahuslaš virggiide /
Felles tilsettingsråd for tekniske og administrative stillinger (OVR). U.off *Offl §13 jfr Fvl §13.1*

- Fágavirggiid virgáibidjan organa /
Tilsettingsráð for faglige stillinger (FVO). U.off *Offl §13 jfr Fvl §13.1*
 - FVO 16.03.26
 - FVO 14.04.26

- Viiddiduvvon fágavirggiid virgáidan orgána /
Utvidet tilsettingsráð for faglige stillinger (VFVO). U.off *Offl §13 jfr Fvl §13.1*
 - VFVO 16.03.26
 - VFVO 14.04.26
 - VFVO 11.05.26

Mildosat/Vedlegg:

- 1) Riikkarevišuvnna revišuvdnacealkámuš, beaiváduvvon 29. b. miessemánus 2026 /
Riksrevisjonens revisjonsberetning, datert 29. mai 2026

- 2) Siskkáldas čoahkkinbeavdegirjjit /
Interne møtereferater. *Unntatt offentlighet Offl §13 jfr Fvl §13.1*

Arkiiva - dok. 26/00345-5 Arkiivakoda.
Áššemeannudeadji Inger Anne Johansdatter Siri Triumf

Saksgang Čoahkkindáhton
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027 11.06.2026

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

DIEHTOJUOHKINÁŠŠIT JA SÁGASTALLANÁŠŠIT / ORIENTERINGSSAKER OG DRØFTINGSSAKER 11.06.26

Allaskuvladirektevrra mearrádusárvalus/ Høgskoledirektørens forslag til vedtak/innstilling:

Allaskuvlastivra váldá vuhtii diehtujuohkin- ja ságastallanáššiid /
Høgskolestyret tar orienterings- og drøftingssakerne til etterret

Diehtujuohkin áššit/ orienteringssaker:

- Njálmmálaš dieđut rektoris / Muntlige orienteringer av rektor.
- Njálmmálaš dieđut direktvrras / Muntlige orienteringer av direktøren
 - Diehtujuohkin nuppástuhttinproseassa birra

Ságastallanáššit/ Drøftingssaker:

- 1) Ovdánahttinšiehtadus / Utviklingsavtalen
- 2) Sámi allaskuvlla dutkanstrategiija 2026–2036 / Forskningsstrategi for Samisk
høgskole 2026 - 2036

Mildosat/Vedlegg:

Ovdánahttinšiehtadus / Utviklingsavtalen (Geahča sierra máhpa/Se egen mappe)
Dutkanstrategiija / Forskningsstrategi (Geahča sierra máhpa/Se egen mappe)

Arkiiva - dok. 26/00805-4
Áššemeannudeadji May Kristin Utsi Vars

Arkiivakoda. A.d.01

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027

Čoahkkindáhton
11.06.2026

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

VIRGEALMMUHUS 2026 - BISTEVAŠ VIRGI PROFESSOR/ 1. AMANUENSA SÁMI GOANSTAJIERPMIS JA STATISTIHKAS – SÁMI AI-LAB

Allaskuvladirektevra mearrádusárvalus/ Høgskoledirektørens innstilling:

Sámi allaskuvlla stivra dohkkeha ođđa professor-/vuosttášamanueansavirggi rahpama ja virgealmmuhusa 100 % bistevaš virgái professorin/ vuosttášamanueansan sámi goanstajierpmis ja statistihkas.

/

Styret for samisk høgskole godkjenner opprettelsen av ny professor-/førsteamanuensisstilling og utlysningsteksten til 100% fast stilling som professor/ førsteamanuensis i samisk kunstig intelligens og statistikk.

Čoahkkáigeassu/ Sammendrag

Skriv inn sammendrag her.

Mildosat/Vedlegg:

1. Evttohuvvon virgealmmuhus sámegillii/ Stillingsutlysning på samisk
2. Evttohuvvon virgealmmuhus dárogillii/ Stillingsutlysning på norsk

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Goahtejođiheadji Giela, duoji ja servodatdiehtagiid-goadis (GDS) lea ovddidan dárbbu rahpat ođđa virggi goahtái professordásis. Evttohuuvvon virggi váldosisdoallu lea bargat Sámi AI-labain ja galgá leat njunnožis ovddideame allaskuvla vuoruheami goanstajierpmi ja statistihkkasuorggis. Virggehas galgá leat veahhkin ovdánahttimen ja oahpaheamen sámegiela- ja girjjálašvuoda PhD.- ja masterdási prográmmaoahpuin.

SA stivrra lea vuoruhan stivraáššis S-áššis 35/25 Sámi AI-lab bajimussan olggobeale rámma árvalusain 2027 ja dan bokte lea ohccojuvvon 6 milj ru. Jus ásahusa ángiruššanevttohus ii ruhtaduvvo olggobealde rámmabušeahta, de ii lasihuvvo liige virgi goahtái, muhto goahti rievdata virgehjemmeliid siskkáldasat goađi bušeahtas. Dieđalaš virggiid virgáidanproseassat sáhttet ádjánit, ja dan geažil lea dárbu almmuhit virggi farggamusat vai bisuhit buori jođu barggus.

Ášši loktejuvvon DRŠii 27.05.2026 ráđđádallamii VŠ § 18 vuodul. Ráđđádallamis eai boahtán mearkkašumit.

Jus stivra dohkkeha professorvirggi rahpama, de loktejuvvon virgealmmuhus fágavirggiid virgáidanorgánii (FVO) kvalitehtasihkkarastimii, ovdal go virgi almmuhuvvo.

//

Dekan ved institutt for språk, duodji og samfunnsvitenskap (GDS) har fremmet behov for å åpne ny stilling i instituttet på professornivå. Arbeidsområdet for stillingen vil primært være innenfor Sámi AI-lab, samt at vedkommende vil ha en nøkkelrolle i å drive frem høgskolens satsing innen fagområdet kunstig intelligens og statistikk. Stillingen skal bistå med utvikling og undervisning på master- og PhD. programmene i samisk språk og litteratur.

Styret i SA har i styresak S-35/25 prioritert Sámi AI-lab øverst i satsingsforslaget for 2027, med ramme på 6 mill kr. Dersom høgskolen ikke får satsingen finansiert utenom rammebevilgning, vil det gjøres omdisponering av hjemler internt på GDS- instituttet. Vitenskapelige tilsettingsprosesser er tidkrevende, og det er nødvendig å utlyse stillingen snarest for å opprettholde god fremdrift i prosjektet.

Saken har vært opp til drøfting i IDF 27.05.2026 etter Hovedavtalens § 18. Det fremkom ingen merknader.

Dersom styret vedtar å åpne stillingen som professor, legges selve utlysningsteksten til fagansettelsesorganet (FVO) for kvalitetskontroll før utlysning.

VIRGEČILGEHUS/VIRGEALMMUHUŠ

BISTEVAŠ VIRGI PROFESSOR/ VUOSTTAŠAMANUEANSA SÁMI GOANSTAJIERPMIS JA STATISTIHKAS – SÁMI AI LAB

Sámi allaskuvllas Giela, duoji ja servodatdiehtagiid goađis lea sámi goanstajierpme ja statistihka professorvirgi ohcan láhkai.

Jus eai leat ohccit geat devdet professorvirggi gelbbolašvuodagáibádusaid, de sáhttet sii geat devdet vuosttašamanueansavirggi gelbbolašvuodagáibádusaid, árvoštallojuvvot vuosttašamanueansavirgái.

Álgin farggamusat.

Virggi bargoviidodat:

Virggi váldosisdoallun lea oahpahus, bagadallan, dutkan ja gaskkusteapmi sámi goanstajierpmis ja statistihkas. Oahpahussii gustojit áiggis áigái doaibmi oahppoplánat ja oahpahusgiellan lea dábálaččat davvisámegiella. ležas dutkandoaimmaid lassin virggehas ferte ovddidit, ovdánahttit ja jođihit dutkama vuosttažettiin sámi goanstajierpme- ja statistihkkasuorggis. Son galgá leat mielde sámegeiela master- ja PhD-oahppoprográmmaid ođasmahttinbargguin, oahpahusas ja ovddidit Sámi AI Lab dutkan- ja oahppobirasin.

Son galgá leat njunnošis Sámi allaskuvlla gelbbolašvuodas goanstajierpmis ja statistihkas. Vurdojuvvo ahte virggehas čuovvu Sámi allaskuvlla sámi profiilla barggu oktavuodas.

Virggi sajádat organisašuvnnas ja bargoviidodat sáhttá rievdat ásahusa dárbbuid geažil.

Eará barggut:

Bargogeatnegasvuoda geažil sáhttá bargi oažžut ovddasvástádusa eará bargguin Sámi allaskuvlla doaimmaid siskkobealde. Dákkár barggut sáhttet leat ee.:

- oahppofálaldagaid ja oahppoovttadagaid fágalaš jođiheapmi
- bagadallan ja ráđđeaddin dábálaš oahpahusdoaimmaid lassin
- oahpahus ja fágalaš doaimmat lassioahppokurssaid ja eará kurssaid/konferánssaid oktavuodas
- doarjut ásahusa sosiála ja kultuvrralaš doaimmaid
- doaimmat Sámi allaskuvlla siskkáldas stivrrain ja lávdegottiin

Bargit geat leat Sámi allaskuvlla oahpahus- ja dutkanvirggiin galget aktiivvalaččat oassálastit ođđa oahppofálaldagaid ovdánahttimii ja searvat dutkandoaimmaide Sámi allaskuvlla profiilla ektui.

Gelbbolašvuodagáibádusat

Professor- ja vuosttašamanueansavirggi ohcci galgá duodaštit máhtu ja áššedovdamuša sámi goanstajierpmis ja statistihkas.

Ohcciin gáibiduvvo doavttirgráda dahje vástideaddji gelbbolašvuodhta goanstajierpmis dahje statistihkas dahje eará relevánta fágasuorggis. Professorvirggi ohccis galgá leat govda vásáhus dutkanjođiheames, master- ja PhD-bagadallamis ja riikkaidgaskasaš

dutkanovttasbarggus ja oahpahangelbbolašvuohta fágasuorggi siskkobealde.

Professorvirggi gelbbolašvuođagáibádusat leat meroštallon Norgga oahpahusdepartemeantta lálkaásahusas Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften) §:s 3-7 ja Sámi allaskuvlla siskkáldas njuolggadusain čk. 2.6.

Vuosttašamanueansavirggi gelbbolašvuođagáibádusat leat meroštallon seamma lálkaásahusa §:s 3-6 ja Sámi allaskuvlla siskkáldas njuolggadusain čk. 2.5.

Virgáibidjamis bistevaš virgái Sámi allaskuvllas gáibiduvvo bargiin sihke njálmmálaš ja čálalaš máhttu sámegielas, mii vástida B2-dási ja dárogieála/ ruoťagieála/ dánskkagieála B1-dásis. Bargi ferte maiddái hálddašit engelasgieála njálmmálaččat ja čálalaččat.

Dokumenterejuvvon oahpahanfágalašgelbbolašvuohta. Jus ohccis vuosttašamanueansavirgái váilu oahpahanfágalašgelbbolašvuohta, eaktuduvvo háhkat dán gelbbolašvuođa guovtti jagi sisa virgádeami rájis, *Forskrift til universitets- og høyskoleloven § 3-9*.

Lea ovdamunni jus ohccis lea:

- vásáhus olggobeale ruhtadeami háhkamis dutkan- ja oahpahusprošeavttaide
- vásáhus fágaidrasttideaddji dutkamis ja statistihkaoahpahusas

Biddjogit maid earenoamáš stuora gáibádusat ovttasbargonávccaide ja dasa ahte leat vásáhusat ja beroštupmi fágaid rasttildeaddji doaimmain. Persovnnalaš heivvolašvuohta deattuhuvvo virgáibidjamis.

FAST STILLING SOM PROFESSOR/ FØRSTEAMANUENS I SAMISK KI OG STATISTIKK – SÁMI AI-LAB

Institutt for språk, duodji og samfunnsvitenskap har en ledig stilling som professor i samisk kunstig intelligens (KI) og statistikk.

Dersom det ikke er søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene for stillingen som professor, kan søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene for stillingen som førsteamanuensis vurderes for stillingen.

Tiltredelse snarest.

Stillingens arbeidsområde:

Stillingens primære arbeidsoppgaver er undervisning, veiledning, forskning og formidling innen samisk kunstig intelligens og statistikk. Gjeldende studieplaner vil være styrende for undervisning, og undervisningsspråket er normalt nordsamisk. I tillegg til egen forskningsaktivitet, skal den ansatte fremme, utvikle og lede forskning primært innen samisk KI og statistikkfeltet. Vedkommende skal bidra i fornyelsesarbeid av studieprogram på master- og Ph.D nivå i samisk språk og litteratur, i undervisning og fremme Sámi AI Labs forsknings- og læringsmiljø.

Vedkommende vil få en nøkkelrolle i å drive frem høgskolens satsing på kunstig intelligens og statistikk. Det forventes at Sámi allaskuvlas strategi og samisk profil etterleveres i arbeidsutførelsen.

Stillingenes plass i organisasjonen og arbeidsomfang kan endres som følge av endringer i organisasjonens behov.

Andre oppgaver:

Den ansatte kunne få ansvar for andre oppgaver innenfor høgskolens virksomhet. Slike oppgaver vil blant annet kunne bestå av:

- Faglig ledelse av studieprogram og enkeltemner
- Veiledning og rådgivning, i tillegg til ordinære undervisningsoppgaver
- Undervisning og andre faglige oppgaver innenfor videre- og etterutdanninger og andre typer kurs/konferanser
- Støtte opp om institusjonens sosiale og kulturelle aktiviteter
- Verv internt i Sámi allaskuvlas styrer og utvalg

Ansatte i undervisnings- og forskningsstillinger ved Samisk høgskole skal delta aktivt i utvikling av nye studietilbud og delta i forskningsvirksomhet i tråd med Samisk høgskoles profil.

Kompetansekrav

Søkere til stillingene som professor/førsteamanuensis skal dokumentere kunnskaper og kompetanse i samisk kunstig intelligens og statistikk.

Søkere må ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse innen kunstig intelligens eller statistikk eller innen et annet relevant fagfelt. Søker til professorsstilling skal ha solid erfaring innen forskningsledelse, veiledning av doktorgradsstudenter, internasjonalt forskningssamarbeid, samt undervisningskompetanse innenfor fagfeltet.

Det vises for øvrig til kompetansekrav til professorstillinger som er definert i Forskrift til universitets- og høyskoleloven § 3-7 og Samisk høgskoles interne retningslinjer punkt 2.6.

Kompetansekravene for stillingen som førsteamanuensis er nedfelt i samme forskrifts § 3-6 og i Samisk høgskoles interne retningslinjer pkt. 3.2.1. 2.5.

Ved tilsetting ved Samisk høgskole kreves det at den ansatte har både muntlig og skriftlig beherskelse av samisk språk på nivå B2 og B1-nivå i norsk/svensk/dansk. Arbeidstaker skal også beherske engelsk både muntlig og skriftlig.

Dokumentert utdanningsfaglig kompetanse. For førsteamanuenser kan det gjøres unntak fra kravet om utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse, forutsatt at kompetansen kan oppnås innen to år fra ansettelsestidspunktet (Forskrift til universitets- og høyskoleloven § 3-9).

Det er en fordel om søkeren har:

- erfaring med å hente inn ekstern finansiering av forsknings- og utdanningsprosjekter
- erfaring fra tverrfaglig forskning og statistikkundervisning

Det settes særlige krav til gode samarbeidsevner, samt erfaring og interesse for tverrfaglig arbeid. Personlig egnethet vil bli vektlagt ved ansettelsen.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Arkiiva - dok. 26/00207-8 Arkiivakoda. A.a.01
Áššemeannudeadji Anne-Marie Johansdatter Gaino

Saksgang Čoahkkindáhton
Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027 11.06.2026

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

SÁGSTÁLLAN OVDÁNAHTTINŠIEHTADUS BIRRA/DISKUSJONSSAK OM UTVIKLINGSAVTALEN

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Stivra ságastalai ášši.

/

Styret diskuterte saken.

Čoahkkáigeassu/ Sammendrag

Skriv inn sammendrag her.

Mildosat/Vedlegg:

- [Rammeverk for utviklingsavtaler for statlige universiteter og høyskoler](#)
- [Arbeid med nye utviklingsavtaler for perioden 2027–2030](#)
- Forslag til utviklingsavtale sendt til Kunnskapsdepartementet 15.03.26
- Evttohus ovdánahttinšiehtadussii 2027-2030 – jorgaluvvon sámegilli
- Cealkámuš ovdánahttinšiehtadussii Maren Palismas 20.04.26
- Servodatfágaforumma cealkámuš Sámi allaskuvlla ovdánahttinšiehtadusa evttohussii 28.04.26
- Utkast til møtereferat om utviklingsavtalen 26.05.26 - Kunnskapsdepartementet

Áššecilgehus/Saksframstilling:

Stivra meannudii ovdánahttinšiehtadusa evttohusa njukčamánu 12.b. 2026.

Šiehtadusevttohus sáddejuvvui Máhttodepartementii (MD) 15.03.26 ja biddjui bargiide ja studeanttaide gulahallamii 18.03.26. Gulahallanáigemearri lei 01.05.26.

Go gulahallanáigemearri dievai, de ledje bohtán guokte cealkámuša evttohussii.

Cealkámušain bohtet dát ovdán:

Mihttu 1

- Manne lea dáruiduhttima viiddis váikkuhusaid dokumenteren guovddášis go galgá ovddidit dutkama ja gaskkusteamii servodatrievdadeami oktavuodas?
- Go Sámi allaskuvla lea miehtasámi ásašus, manne šiehtadusas leat dušše Norggabeale ásašusat namahuvvon ovttasbarggu ektui. Mo áigut nannet ovttasbarggu Ruota-, Suoma- ja álgoálbmotuniversitehtaiguin?
- Ođđa evttohus mihttui: *“Sámi allaskuvla (SA) galgá leat njunuš miehtasámi ja sámegiela álgoálbmotásahus mas leat gievrras gelbbolašvuodabirrasat, mat dutkama ja oahpahusa bokte nannejit ja ovdánahttet sápmelaččaid giela, birgenlágiid, servodaga ja vuoigatvuodaid.”*
- Mihtu čilgehusas ii vuhtto miehtasámi eamiálbmotásahusa birra mihkkege, ja dušše Norggabeal universitehtat leat namuhuvvon. Norga lea biddjon vuolggasadjin.
- Eai berre namuhuvvot konkrehta dutkanfáttat, go dat gullá fágagelbbolašvuhtii ja dutkanfriddjavuhtii.
- Mihtu čilgehusa vuolde baicca loktet ahte ásašusa geađgejuolgi lea sápmelaččaid giella, servodat ja vuoigatvuodaid.
- Indikáhtorat sáhttet baicca leat galle báikegottis allaskuvlla bargit ja studeanttat leat ja gos oahput lágiduvvojit. Daid indikáhtorat bokte livččii sáhttan mihtidit ahte lea go allaskuvla miehtasámi ásašus.

Mihttu 2

- Mihtu čilgehussii lea ođđa evttohus: cealkaga *“Dán olis váldá SA nátionála ovddasvástádusa sámegiela nannemis ja eará gelbbolašvuodáloktemis.”* sadjái čállit ná: *“Sámi allaskuvllas lea ovddasvástádus oahpahusas ja dutkamis, mii guoská sápmelaččaid gillii, servodagaide, birgenlágiide ja vuoigatvuodáide.”*
- Stivrenparaméhtera vuolde čuožžu ahte lea dárbu buoridit dálá oahpahan- ja árvoštallanvugiid, earret eará coggonjierpmi ávkkástallamiin. Masa dát čuoččuhusat leat vuodđuduvvon?
- Evttohuvo ahte coggonjierpmi geavaheami árvoštallan oahpahusas váldojuvvo eret raporterendikáhtorin.

Mihttu 3

- Sámi allaskuvla lea vuosttažettiin árahuvvon ovddidit sámiid dárbbuid, muhto mihtus boahhá ovdan ahte dat galgá váikkuhit majoriteahtaservodat ovdánemiid seamma láhkai go iežas sámi servodaga.
- Evttohuuvvo ahte vuosttáš cealkka rievdaduvvo ovdamearka dihte ná:
“Sámi allaskuvla galgá jođihit dutkan- ja ovdánahttinđoaimmaid mat aktiivvalaččat dorjot sámi servodagaid, ja dan bokte váikkuhit ahte sámiid servodatdárbbut váldojuvvojit vuhtii majoriteahtaservodagas.”
- Mihttun lea šaddat miehtá Sámi eamiálbmotásahussan. Dađi bahábut ii vuhtto dat mihtu čilgehusas. Sápmi berrešii namuhuvvot buot Sámi allaskuvlla áigumušain.
- Evttohuuvvo ahte *“Sihkkarastin dihte boahhteáiggi sámi kultuvrii, luondduvuđot ealáhusaide ja servodagaide, de áigu SA deattuhit lasi dutkama ja máhtu dán birra.”* sadjái čállo ná: *“Sámi allaskuvla áigu ain dutkan- ja ovdánahttinđoaimmaid bokte doarjut sámi servodagaid.”*
- Servodatrievdamiid dutkan lea namuhuvvon mánggii, muhto ii namuhuvvo manin lea dat deattuhuvvon dutkanfáddán.
- Evttohuuvvo ođđa stivrenparamiehter: *Sihkkarastit sisabeassama stuorát dutkangirjjálašvuodadáhtabásaide.*
- Evttohuuvvo ođđa Indikáhtor: *Makkár dutkangirjjálašvuodadáhtabásaide lea sisabeassan.* Dasa lassin evttohuuvvo ahte dutkanáigi raporterejuvvo dan mihtu olis, vai sáhttit čuovvulit ja bearráigeahččat man ollu bargoáigi lea várrejuvvon dutkamii.

Muđui

- Mihtut leat viidát ja unnán konkretiserejuvvon.
- Muhtin stivrenparamiehterat leat eahpedárkilat.
- Muhtin indikáhtorat leat oalle láivvit.
- Váilu ákkastallan manin nuorra dievddut leat fokusis.
- Šiehtadus livččii galgan sámegilli ráhkaduvvon álggu rájes.
- Váillahtit cealkámuša ahte Sámi allaskuvllas lea ja galgá leat njunuš rolla sámi dutkamis.
- Ohcalit šiehtadusas sámerivttiid ja riektedutkama.
- Vuhtto ahte fágabargit eai leat leamaš mielde hábmeme šiehtadusa. Cealkka ahte oahppoportfolio galgá leat servodatrelevánta orro eahpádus fágabargiide ja sin oahpahusgelbbolašvuhtii.
- Jus studeanta heaitá, de ii sáhte dan indikáhtora dulkot ahte lea heajos oahppokvalitehta.

Rektor, direktvra ja guokte stivralahtu oassálaste čoahkkimin Máhttodepartemeanttain 26.05.26, gos allaskuvla oaččui máhcaheami evttohussii.

Departemeantta máhcaheamit evttohussii leat čuovvovaččat:

- Buorre čanastat dálá strategijja ja ovddidanšiehtadusevttohusa gaskka

- Mihtut orrot leamen realisttalaččat
- Buorre oktavuohta gaskkal mihttuid, stivrenparamehteriid ja indikáhtoriid
- Cealkka vuosttáš mihtu čilgehusa vuolde " *aktiivvalaččat searvat stuorát nationála áŋgiruššamiin nannet vuodđooahpahusa, mii eaktuda iešheanalaš juolludemiid...* " sihkkojuvvo.
- Vuoruheapmi/dimenšoneren:
 - MD háliida ahte ovdánahttinšiehtadusas boahtá čielgaseappot ovdan makkár fágasuorggit galget vuoruhuvvot
 - MD bivdá SA árvvoštallat viidodaga boahteáiggi oahppofálaldagain, ja bivdá allaskuvlla árvvoštallat vuoruhemiid ekonomalaš rámmaid, bargiid gelbbolašvuoda ja eará ášahusaid fágalaš fálaldagaid ektui.
- Rekrutteren:
 - li boađe čielgasit ovdan mihtočilgehusas movt Sámi allaskuvla áigu bargat vai rekrutteren lassána
 - SA berre árvvoštallat čielggadit rekrutterenbarggu mihtočilgehusas nu ahte stivrenparamehter buorebut heive mihttui.
 - SA lea evttohan stivrenparamehtera, mii guoská dievdduid fálaldagaid ovddideapmái (nr. 6). Stivrenparamehteris váilu gullevaš indikáhtor.
- Ovttasbargu ja bargoituogadeapmi:
 - MD vuordá ahte buot ášahusain lea stivrenparamehter ovttasbarggu ja bargoituogu birra eará ášahusaiguin kvalitehta ja buori resursageavaheami dáfus
 - MD bivdá SA árvvoštallat ahte berrejit go eará ášahusat Norggas, earret go dat mat leat namuhuvvon šiehtadusas, váldojuvvot mielde šiehtadussii.
 - Guvttešvirggiid sáhtta árvvoštallat dáhkat oidnosii ovdánahttinšiehtadusas
- Eará:
 - SA berre árvvoštallat mo vuosttáš ulbmila indikáhtora " *Ovdáneapmi mánáidgárddi ja skuvlla guoskevaš doarjagis* " galgá hábmejuvvot.
 - MD bivddii maidái SA árvvoštallat galggašii go indikáhtor " *Galle PhD-kandidáhta geat leat čađahan doavttergráda* " lasihuvvot indikáhtoriin mii muitala movt ovdáneapmi lea leamaš áiggi mielde.
 - Boahte sáddagis galgá leat oanehis čilgehus mo guhtege stivrenparamehter galgá raporterejuvvot, gč. ođđa ovddidanšiehtadusaid rámma.

Ášši biddjo dál ságastallamii stivrii, ovdal go čađahuvvojit čuovvolančoahkkimat departemeanttain gitta čakčamánnui.

Loahpalaš šiehtadus galgá sáddejuvvot departementii ovdal 01.10.26 ja rektorii addo fápmudus šiehtadallat departemeanttain.

/

Forslaget til utviklingsavtale ble behandlet av styret 12. mars. 2026.

Forslag til avtale ble oversendt Kunnskapsdepartementet 15.03.26 og lagt ut til høring for ansatte og studenter 18.03.26. Høringsfristen var 01.05.26.

Da høringsfristen gikk ut, var det kommet inn to innspill til forslaget.

Følgende fremkommer i innspillene:

Til mål 1

- Hvorfor er dokumentasjon av fornorskningsspolitikkenes brede konsekvenser sentralt i utviklingen av forskning og formidling i forbindelse med samfunnsendring?
- Siden Sámi allaskuvla er en allsamisk institusjon, hvorfor er kun norske institusjoner nevnt i avtalen i forhold til samarbeid? Hvordan skal vi styrke samarbeidet med svenske-, finske- og urfolksuniversiteter?
- Nytt forslag til mål: "Samisk høgskole (SA) skal være en ledende allsamisk og samiskspråklig urfolksinstitusjon med sterke kompetansemiljøer, som gjennom forskning og utdanning styrker og utvikler samenes språk, levekår, samfunn og rettigheter."
- Det framgår ingenting i målforklaringen om den allsamiske urfolksinstitusjonen, og bare norske universiteter er nevnt. Norge er tatt som utgangspunkt.
- Det bør ikke nevnes konkrete forskningsemner, da dette faller inn under fagkompetansen og forskeres frihet.
- Under målforklaringen bør man heller løfte frem institusjonens kjerne; som er samenes språk, samfunn og rettigheter.
- Indikatorene kan heller være hvor mange lokalsamfunn høgskolens ansatte og studenter hører til og hvor studiene foregår. Gjennom disse indikatorene kunne man måle hvorvidt høgskolen var en allsamisk institusjon.

Til mål 2

- Til målforklaringen er det et nytt forslag: setningen "*I den forbindelse tar SA på seg et nasjonalt ansvar for styrking av samisk språk og annen kompetanseutvikling.*" erstattes med: "*Samisk høgskole har ansvar for undervisning og forskning som berører samenes språk, samfunn, levekår og rettigheter.*"
- Under styringsparameteren står det at det er behov for å forbedre eksisterende opplærings- og vurderingsmetoder, blant annet ved bruk av KI. Hva er grunnlaget for disse påstandene?
- Det foreslås at bruk av KI i opplæringen tas ut som rapporteringsindikator.

Til mål 3

- Sámi allaskuvla er først og fremst opprettet for å fremme samenes behov, men i målet fremgår det at den skal bidra til utviklingen av majoritetssamfunnet, på samme måte som for det samiske samfunnet.

- Det foreslås at første setning endres til for eksempel: "*Samisk høgskole skal drive forsknings- og utviklingsvirksomhet som aktivt støtter samiske samfunn, og på den måten bidrar til at samenes samfunnsbehov imøtekommes i majoritetssamfunnet.*"
- Målet er å bli en allsamisk urfolksinstitusjon. Dessverre gjenspeiles ikke denne målsettingen i målforklaringen. Sápmi bør nevnes i alle intensjonene til Sámi allaskuvla.
- Det foreslås at "*For å sikre en fremtid for samisk kultur, naturbaserte næringer og samfunn, vil SA vektlegge økt forskning og kunnskap om dette.*" erstattes med: "*Samisk høgskole vil fortsatt gjennom forsknings- og utviklingsvirksomhet støtte samiske samfunn.*"
- Forskning på samfunnsendringer er omtalt flere ganger, men det er ikke spesifisert hvorfor det er et prioritert forskningsfelt.
- Forslag på ny styringsparameter: *Sikre tilgang til større databaser for forskningslitteratur.*
- Forslag på ny indikator: *Hvilke databaser for forskningslitteratur som er tilgjengelig.* I tillegg foreslås det at forskningstid rapporteres under dette målet, slik at vi kan følge opp og kontrollere hvor mye arbeidstid som er avsatt til forskning.

For øvrig

- Målene er brede og lite konkretiserte.
- Noen styringsparametere er uklare.
- Noen indikatorer er relativt svake.
- Det er mangel på begrunnelse for at unge menn er i fokus.
- Avtalen skulle vært utarbeidet på samisk fra starten av.
- Det savnes en setning om at Sámi allaskuvla har og skal ha en ledende rolle i samisk forskning.
- Samerett og rettsforskning savnes i avtalen.
- Det merkes at fagansatte ikke har deltatt i utforming av avtalen. Setningen om at studieporteføljen skal være samfunnsrelevant virker som en mistillit til fagansatte og deres opplæringskompetanse.
- Hvis studenten slutter, kan ikke indikatoren tolkes som et tegn på dårlig kvalitet på studiet.

Rektor, direktør og to styremedlemmer deltok på møte med Kunnskapsdepartementet 26.05.26, der høgskolen fikk tilbakemelding på forslaget.

Departementets tilbakemelding på forslaget til avtale er følgende:

- god sammenheng mellom nåværende strategi og utkastet til utviklingsavtale
- Målene virker realistiske
- god sammenheng mellom mål, styringsparameter og indikatorer
- Setningen i brødteksten under mål 1 «*aktivt bidra i større nasjonale satsinger for styrking av grunnopplæringen, noe som forutsetter selvstendige tildelinger ...*» utgår.

- Prioritering/dimensjonering:
 - KD ønsker at det kommer tydeligere frem i utviklingsavtalen hvilke fagområder som skal prioriteres
 - KD ber SA vurdere bredden i fremtidig studietilbud, og ber høgskolen vurdere prioriteringer i lys av de økonomiske rammene, tilgjengelig kompetanse blant ansatte og andre institusjoners faglige tilbud.
- Rekruttering:
 - det kommer ikke tydelig fram i brødteksten hvordan Samisk høgskole vil arbeide for å øke rekrutteringen
 - SA bør vurdere å tydeliggjøre rekrutteringsarbeidet i brødteksten slik at styringsparameteren henger bedre sammen med målet.
 - SA har foreslått en styringsparameter som handler om å utvikle tilbud rettet mot menn (nr. 6). Styringsparameteren mangler imidlertid en tilhørende indikator.
- Samarbeid og arbeidsdeling:
 - KD forventer at alle institusjoner har en styringsparameter om samarbeid og arbeidsdeling med andre institusjoner for kvalitet og god ressursutnyttelse
 - KD ba SA vurdere om samarbeid med andre institusjoner i Norge, utover de som er nevnt i avtalen, bør inkluderes i avtalen.
 - Toerstillinger kan vurderes synliggjort i utviklingsavtalen
- Annet:
 - SA bør vurdere hvordan indikatoren under mål 1 om «*utvikling i barnehage- og skolerelatert støtte*» formuleres
 - KD ba også SA vurdere om indikatoren «*antall Ph.d. kandidater som har fullført doktorgraden*» bør suppleres med en indikator som kan si noe om en utvikling underveis
 - I neste oversendelse må det inngå en kort beskrivelse av hvordan hver styringsparameter skal rapporteres, jf. rammeverk for nye utviklingsavtaler.

Saken legges nå til drøfting i styret, før det gjennomføres oppfølgingsmøter med departementet frem til september.

Den endelige avtalen skal sendes departementet innen 01.10.26 og rektor gis fullmakt til å forhandle med departementet.

Forslag til utviklingsavtale Sámi allaskuvla - Samisk høgskole

Mål 1 Allsamisk urfolksinstitusjon

Sámi allaskuvla -Samisk høgskole (SA) skal være en ledende allsamisk og samiskspråklig urfolksinstitusjon med sterke kompetansemiljøer som gjennom forskning og utdanning styrker og utvikler samiske språk, naturbaserte næringer, kultur og samfunnsliv.

SA er den eneste samiskspråklige høyere utdannings- og forskningsinstitusjonen i verden. SA vil aktivt rekruttere og beholde både fag- og administrative ansatte fra hele det samiske området. SA skal ha gode kvalifiseringstiltak som gir kontinuitet i fagmiljøene og økt antall ansatte med doktorgrad og professorkompetanse. SA skal være en pådriver for forskning og formidling som synliggjør hvordan samfunnsendringer preger urfolkssamfunn. En sentral del av dette arbeidet er å dokumentere de omfattende virkningene av fornorskingen, både i et historisk og et dagsaktuelt perspektiv. SA vil videreutvikle samarbeidet om samisk forskning og utdanning med Nord universitet, Universitetet i Tromsø- Norges arktiske universitet og OsloMet, samt styrke samarbeid med universiteter i Sverige og Finland, og med urfolksuniversiteter. SA vil prioritere tettere kontakt med samiske skoler og barnehager gjennom partnerskap og relevante etter- og videreutdanninger. SA vil aktivt bidra i større nasjonale satsninger for styrking av grunnopplæringen, noe som forutsetter selvstendige tildelinger slik at SA sikres kapasitet og ressurser til dette på lik linje med andre institusjoner i sektoren.

Styringsparametere:

- 1) Flere samiskspråklige ansatte og økt antall studenter i studieprogram og enkeltemner
- 2) Prioritere SAs virksomhet inn mot behovene i samiske - og urfolkssamfunn i samarbeid med urfolksinstitusjoner, og også blant annet med Nord universitet, UiT Norges arktiske universitet og OsloMet
- 3) Støtte opp om det samiske i barnehage-, skole- og utdanningssystemet, herunder bidra aktivt inn i større nasjonale satsninger i barnehage og skole

Kort beskrivelse om hvordan styringsparametere skal rapporteres:

	2027	2028	2029	2030
Vitenskapelige ansatte				
Registrerte studenter				
Samarbeidsavtaler med andre UH-institusjoner				
Kartlegging av samfunnsbehov				
Omfang av utdanningstilbud innen samisk språk på alle nivåer				
Utvikling i barnehage- og skolerelatert støtte				
Deltakelse i urfolksnettverk som Winhec, WINU og UArctic.				

Mål 2 Utdanninger

Sámi allaskuvla - Samisk høgskole (SA) skal være studentenes naturlige valg til samiskspråklige og samiske utdanninger.

SA vil i samhandling med samiske samfunn videreutvikle vår etablerte studieportefølje og styrke kvaliteten i alle ledd i utdanningene, for å øke studentrekruttering, studenttilfredshet og studentgjennomstrømning. SA vil arbeide systematisk for å bedre studiekvaliteten, gjennom samarbeid mellom studentene, de vitenskapelig ansatte og administrasjonen. En styrket kvalitetskultur forventes å øke studentenes trivsel og tidsbruk i læringsarbeidet.

Studieporteføljen skal være samfunnsrelevant i både tradisjonell og moderne kontekst, og bidra til å løse mangelen på samiskspråklig fagkompetanse. Som en oppfølging av forsoningsprosessen vil SA i samhandling med sentrale myndigheter bidra til å styrke kunnskap om samisk kultur, språk og historie i samfunnet. I kjølvannet av dette vil SA ta nasjonalt ansvar for samisk språkløft og andre kompetanseløft. SA skal bidra til at samiske og samiskspråklige utdanninger følger den teknologiske utviklingen, herunder være med på utviklingen av samisk AI.

Styringsparametere:

- 4) Økt omfang og kvalitet på faglig samhandling mellom studenter og vitenskapelig ansatte gjennom hele studieløpet
- 5) Bruk av mer varierte og innovative undervisnings- og vurderingsmetoder, herunder ansvarlig og etisk bruk av kunstig intelligens i utdanningene
- 6) Videreutvikle studieporteføljen, herunder utdanningstilbud som er samfunnsrelevante, attraktive og rettet også mot unge samiske menn

Kort beskrivelse om hvordan styringsparametere skal rapporteres:

	2027	2028	2029	2030
Andelen av registrerte studenter som gjennomfører studiet				
Antall avviksmeldinger fra studenter				
Studentevalueringer				
Resultater fra årlig kvalitetsevaluering				
Evalueringsbruk av KI i utdanningene				
Kontinuerlig porteføljestyling				

Mål 3 Forskning, utvikling og formidling

Sámi allaskuvla skal drive forsknings- og utviklingsarbeid som aktivt bidrar til vekst og utvikling i samiske samfunn, urfolkssamfunn og majoritetssamfunnet, sett i lys av samfunnsendringene i vår tid.

SA skal være en relevant institusjon og en attraktiv arbeidsplass som gir gode karrieremuligheter, både nasjonalt og internasjonalt. Forsknings- og utviklingsarbeidet skal gi

faglig grunnlag for samfunnsrelevante og forskningsbaserte utdanninger; samt bidra til et bedre kunnskapsgrunnlag blant annet basert på tradisjonelle samiske kunnskapssystemer for bærekraftig utvikling i samiske samfunn. For å sikre en fremtid for samisk kultur, naturbaserte næringer og samfunn vil SA vektlegge økt forskning og kunnskap om dette.

SA vil synliggjøre og styrke rollen som en ledende urfolksforskningsinstitusjon globalt, og være en pådriver for forskning og formidling som synliggjør hvordan samfunnsendringer preger urfolkssamfunn.

Styringsparametere:

- 7) Systematisk arbeid med akademisk kompetanse- og karriereutvikling for ansatte
- 8) Økt forskning om samfunnsaktuelle temaer, også om de oppleves som utfordrende eller konfliktfylte
- 9) Økt forskningsformidling og deltakelse i samfunnsdebatten

Kort beskrivelse om hvordan styringsparametere skal rapporteres:

	2027	2028	2029	2030
Antall vitenskapelige publikasjoner				
Antall samiskspråklige vitenskapelige publiseringer				
Antall innsendte og innvilgede søknader på forskningsprosjekter				
Antall publiseringspoeng pr fagansatt				
Antall ph.d. kandidater som har gjennomført doktorgraden				

Servodatfágaforuma gulaskuddancealkamuš: Sámi allaskuvlla Ovdánahttinšiehtadusa/evttohus 2027-2030

15.4. lei servodatfágaforumis čoahkkin gos ovdánahttinšiehtadus digaštallojuvvui. Forum válddii vuodu sámegieltavsttas, muhto mii (forumláhttut) oaidnit ahte sámegieltaksta ii leat juohke sajis seamma láhkai go dárogieltaksta. Go Sámi allaskuvllas lea sámegiella bargogiellan, de mii rehkenastit ahte allaskuvlla čállosat čállojuvvojit sámegillii álggu rájes.

Oppalaš mearkkašumi

Mii váillahat dán ovdánahttinšiehtadusas čielga cealkamuša ahte Sámi allaskuvllas lea ja galgá leat njunuš rolla sámi dutkamis. Allaskuvla galgá leat njunuš dutkan- ja oahpahas ásašus sámegiella, sámi servodagas ja sámi árbevirolaš máhtus. Mii ohcalat ovdánahttinšiehtadusevttotus sámerivttiid ja riektedutkama birra, go dat lea árbi mii sirdašuvai ovdeš Sámi instituhtas Sámi allaskuvlii seamma láhkai go sámegiella- ja servodatdutkan. Danin mii evttohit, ahte Mihtu 1 cealkaga “Sámi allaskuvla (SA) galgá leat njunuš miehtasámi....” lohppii lasihuvvo: “ja sápmelaččaid vuoigatvuodaid” (rievdadusat kursivvain):

“Sámi allaskuvla (SA) galgá leat njunuš miehtasámi ja sámegiella álgoálbmotásahus mas leat gievrass gelbbolašvuodabirrasat, mat dutkama ja oahpahas bokte nannejit ja ovdánahttet sápmelaččaid giella, birgenlágiiid, servodaga ja vuoigatvuodaid.”

Olles dokumeanttas vuhtto ahte allaskuvla ii leat geavahan ásašusa fágabargiid gelbbolašvuoda go lea hábmen dán dokumeantta. Dat oidno buress ovdamearkka dihte mihtus 2. Doppe daddjo earret eará ahte oahppoportfolio galgá leat servodatrelevanta sihke árbevirolaš ja odđáigásaš konteavsttas. Servodatfágaforuma miella dát orro leamen eahpáduš min fágagelbbolašvuhtii go galggašii leat diehttalas ahte oahpuid maid fágabargit hábmejtit leat servodatrelevanta. Nu orru maiddái eahpáduš min oahpahasgelbbolašvuhtii go meroštallojuvvo makkár veahkkeneavvuid mii galgat geavahit oahpahasas, numo coggonjierbmi (AI). Mii evttohat baicca ahte bargoadi doarju fágabargiid nu ahte lágida kurssaid sihke coggonjierpmis ja eará bargoreaiduin mat sáhttet leat ávkkálaččat oahpahussii.

Dasa lassin juohku gaskkal “árbevirolaš” ja “odđáigásaš konteavstta” (dárogiellii “tradisjonell og moderne”) orru amas ja eahpečielggas. Dasa lassin juogu heivvolašvuodta govvidit sámiid ja eará eamiálbmogiid diliid lea kritiserejuvvon sihke sámi- ja eamiálbmotdutkanis ja -politihkas.

Oppalaččat stivrenparamenterat ja daid raporterendikáhtorat galget leat dakkárat maid bokte lea vejolaš iskat ja čuovvulit mo mihtut ollašuvvet. Earenomáš dehálaš lea jos geavahit muhtin loguid, nu mot mihtu 2 raporteremis, ahte mii meroštallat man birra logut mitalit. Jos omd. studeanta heaitá oahppoprográmmas, de mii eat sáhte dulkot ahte dat lea dan dihte, ahte lea heajos oahppokvalitehta.

Čuovvovaččat bidjat Sámi allaskuvlla golbma mihttoevttotusa mat leat sáddejuvvon gulaskuddamii, ja kommenteret iešguđetge mihtu vuolábealde.

Mihtu 1 Miehtasámi álgoálbmotásahus

Sámi allaskuvla (SA) galgá leat njunuš miehtasámi ja sámegiella álgoálbmotásahus mas leat gievrass gelbbolašvuodabirrasat, mat dutkama ja oahpahas bokte nannejit ja ovdánahttet sámi giella, luondduvuđot ealáhusaid, kultuvrra ja servodateallima. SA lea áidna sámegiella alit

oahppo- ja dutkanásahus máilmmis. SA áigu aktiivvalaččat rekrutteret ja doalahit sihke fága ja hálldahusbargiid miehtá sámi. SA:s galget leat buorit kvalifiserendoaibmabijut mat addet kontinuehta fágabirrasiid ja lasihit bargiid logu geain lea doavttergráda ja professorgelbbolašvuotta. SA galgá leat ovddideaddji dutkamii- ja gaskkusteapmái - mii oainnusin dahká movt servodatrievdamat váikkuhit álgoálbmotservodagaide. Guovddážiis dán barggus lea dokumenteret dáruiduhttima viiddis váikkuhusaid, sihke historjjálaččat ja dálá áiggis. SA áigu viidasit ovdánahttit ovttasbarggu sámi dutkama ja oahpahusa birra Nuortta universitehtain, Romssa universitehtain- Norgga ártalaš universitehtain ja OsloMet:in, ja nannet ovttasbarggu Ruota-, Suoma- ja álgoálbmotuniversiteahtiguin. SA áigu vuoruhit lagat oktavuoda sámi skuvllaiguin ja mánáidgárdiiguin verddevuoda ja relevánta lassi- ja joatkkaoahpu bokte. SA áigu aktiivvalaččat searvat stuorát nátionála ángiruššamiin nannet vuodđooahpahusa, mii eaktuda iešheanalaš juolludemiid nu ahte SA sihkkarastojuvvo kapasitehta ja resurssaid seamma dásis go eará ásašusat suorggis.

Kommentára: Vaikko mihttun 1 lea šaddat miehtá Sámi eamiálbmotásahus, de dat ii vuhtto áššečilgehusas (gč. maiddái stivrenparamehteriid). Dan sajis, ahte vuoruhit ovttasbarggu Sámi ásašusaiguin, man bokte sáhtašeimmet olahit miehtá Sámi mihtu, de leat dušše Norggabeal universiteahtat namuhuvvon. Seamma láhkái de orru Norga vuolggasadjin, go deattuhuvvo dáruiduhttin leat dutkama guovddážiis. Oppalohkái lea imaš go dákkár dokumeanttas namuhuvvojit konkrehta dutkanfáttát, nugo omd. servodatrievdamat ja dáruiduhttin go dutkanfáttáid válljen min mielas gullá dutkiid iežaset fágagelbbolašvuhtii ja dutkanfriddjavuhtii.

Mii baicca evttohit, ahte áššečilgehusas loktejuvvo ovdán dat mii lea min ásašusa geadgejuolgi: sápmelaččaid giella, servodat ja vuoigatvuodát. Diet váldooasit ovdanbuktet ja nanusmahttet iežamet servodagaid. Sámi allaskuvla lea ásašuvvon dan várás, ahte sámit besset ieža vástidit iežaset servodatdárbbuide alitoahpu ja dutkama bokte go dat ii leat ovdal leamaš vejolaš guhkit áigge assimilerenpolitihkaid dihtii. Lea dehálaš muitit ahte Sámi allaskuvla lea sámiid oktasaš rahčamušaid vuodul šaddan ja lea ain rávásmuvvamin. Ovttasbargu eará ásašusaiguin ja sisriikkalaš universiteahtiguin berre veahkehit Sámi allaskuvlla olahit iežas mihtuid ja vel buorebut doarjut sámi servodagaid miehtá Sámi.

Oppalaččat stivrenparamehterat ja daid raporterendikáhtorat galget leat dakkárat maid bokte lea vejolaš iskat ja čuovvulit mo mihtut ollašuvvet. Mihtu 1 oasil ovdamearkka dihtii berrešii meroštallat dakkár indikáhtoriid mat čájehit mot Sámi allaskuvla olaha mihtu. Ovdamearkka dihte, fágabargiid ja registrerejuvvon studeanttaid meari čuovvulemiin eat nagot evttohuuvon vugiin iskat mot ulbmil miehtá Sámi eamiálbmotásahusas ollašuvvá. Dan sajis sáhtášii baicce mihtidit man galle báikegottis Sámi allaskuvllas leat bargit ja studeanttat ja dasa lassin vel gos oahput lágiduvvojit. Dáid bokte livččii eambo vejolaš iskat leago Sámi allaskuvla miehtá Sámi ásašus.

Mihtu 2 Oahput

Sámi allaskuvla (SA) galgá leat studeanttaid lunddolaš válljen sámegielat ja sámi oahpuide. SA áigu ovtasrádiid sámi servodagain viidasit ovddidit min ásašuvvon oahppoportfolio ja nannet kvalitehta buot beliin oahpahusas, vai lasihit studeantta rekrutterema, studeanttaid duhtavašvuoda ja studeanttaid čadaheami. SA áigu systemáhtalaččat bargat buoridit oahppokvalitehta; studeanttaid, fágabargiid ja hálldahusa ovttasbarggu bokte. Kvalitehtakultuvrra nannemis vurdo buoridit studeanttaid loaktima ja áigegeavaheami oahppodilalašvuodain. Oahppoportfolio galgá leat servodatrelevánta sihke árbevirolaš ja

oddaáigásaš konteavsttas, ja galgá čoavdit sámegielat fágagelbbolašvuoda váilevuoda. Soabadanproseassa čuovvoleamis áigu SA ovttasráđiid guovddáš eiseválddiiguin leat mielde nannemin máhtu sámi kultuvrra, giela ja historjja birra servodagas. Dán olis váldá SA nationála ovddasvástádusa sámegiela nannemis ja eará gelbbolašvuodaloktemis. SA áigu leat mielde sihkkarastimin ahte sámi ja sámegielat oahput čuovvot teknologalaš ovdáneami, earret eará ovdánahttit sámi AI.

Kommentára:

Seammago mihtu 1, de lea mihttu 2 maiddá Norgga vuolggasajis. Oasit dás šaddet maiddá abstráktadásis, nugo dál daddjo “sámegiela nannemis ja eará gelbbolašvuodaloktemis.” Galggašii spesifiseret mii dat gelbbolašvuodalokten lea. Danne evttohit, ahte cealkaga “Dán olis váldá SA nationála ovddasvástádusa sámegiela nannemis ja eará gelbbolašvuodaloktemis.” sadjai čállit ná:

“Sámi allaskuvllas lea ovddasvástádus oahpahas ja dutkamis, mii guoská sápmelaččaid gillii, servodagaide, birgenlágiide ja vuoigatvuodaide.”

Dán áššečilgehusas čuoččuhuvvo ahte lasihan dihtii studeantarekrutterema, studeantaid duhtavašvuoda ja studeantaid čadaheami, de ferte kvalitehta buot beliin oahpahas nannejuvvot. Dasa lassin, nubbi stivrenparamether čuoččuha, ahte lea dárbu buoridit dálá oahpahan- ja árvoštallanvugiid, earret eará coggonjierpmi ávkkástallamiin. Masa dát čuoččuhusat vuodduvvet? Mot berreshii iskat oahpahas kvalitehta? Ovdamearkka dihte raporteremis čuvvot earret eará studeantaárvoštallamiid ja man gallis čadahit oahppoprográmma. Raporteremis orrot váilume fágabargiid kvalitehta árvoštallamat oalát. Evttohit, ahte raporterendikáhtorat válljejuvvojit nu, ahte sihke fágabargiid ja studeantaid árvoštallamat leat mielde oahpahas kvalitehta árvoštallamis. Imaštallat maiddá ahte mainna lágiin coggonjierpmi ávkkástallan oahpahas muitala oahpahas kvalitehta birra? Evttohit, ahte coggonjierpmi geavaheami árvoštallan oahpahas váldjuvvo eret raporterendikáhtorin.

Mihtu 3 Dutkan, ovdánahttin ja gaskkusteapmi

Sámi allaskuvla galgá jodihit dutkan- ja ovdánahttin doaimmaid mat aktiivvalaččat váikkuhit sámi servodaga, álgoálbmot servodaga ja majoritehtaservodaga ovdánemiid, dálá áiggi servodatrievdademiid ektui. SA galgá leat relevánta ásaš ja geasuheaddji bargosadji mii addá buriid karriearavejolašvuodaid, sihke našunála dásis ja riikkaidgaskasaččat. Dutkan- ja ovdánahttinbargu galgá addit fágalaš vuodu servodatrelevánta ja dutkanvuodot oahpuide; sihke leat mielde nannemin buoret máhtovuodu, earret eará árbevirolaš sámi máhtovuogadagaid vuodul ceavzilis ovdáneapmái sámi servodagaide. Sihkkarastin dihte boahpteáiggi sámi kultuvrii, luondduvuodot ealáhusaide ja servodagaide, de áigu SA deattuhit lasi dutkama ja máhtu dán birra. SA áigu čalmmustahttit ja nannet doaimma leat njunuš máilmmiviidosas álgoálbmotdutkanásahussan, ja leat njunnošis dutkan- ja gaskkustanbargguin mii čalmmustahtta mo servodatrievdamat váikkuhit álgoálbmot servodagaide.

Kommentára

Sámi allaskuvla lea vuosttažettiin ásašuvvon ovddidit sámiid dárbbuid, muhto mihtus 3 boahdá ovdan ahte dat galgá váikkuhit majoritehtaservodat ovdánemiid seamma láhkai go iežas sámi servodaga. Jus mii galgat bidjat áiggi váikkuhit majoritehtaservodaga ovdáneami, de mii sáhttit

álkit gahččat eret sámi vuolggasajis, ja maiddái čuoheá min váldodoibmii. Dan dihte mii evttohit, ahte vuosttáš cealkka rievdaduvvo ovdamearka dihte ná:

“Sámi allaskuvla galgá jodihit dutkan- ja ovdánahttinšiehtadus mat aktiivvalaččat dorjot sámi servodagaid, ja dan bokte váikkuhit ahte sámiid servodatdárbbut váldojuvvojit vuhtii majoritehtaservodagas.”

Sámi allaskuvlla vuosttáš mihttun lea šaddat miehtá Sámi eamiálbmotásahussan. Dadi bahábut, dat ii vuhtto mihtus 3. Sámi allaskuvlla áigumuššan lea leat relevánta ásahus ja geasuheaddji bargosadii “sihke nationála dásis ja riikkaidgaskasaččat”. Danin go Sámi allaskuvla áigu leat miehtá Sámi ásahus, de berresii Sápma namuhuvvot buot Sámi allaskuvlla áigumušain.

Mihtu 3 nuppi kapihttala loahpas čuožžu, ahte “Sihkkarastin dihte boahpteáiggi sámi kultuvrii, luondduvuđot ealáhusaide ja servodagaide, de áigu SA deattuhit lasi dutkama ja máhtu dán birra.” Dutkan ii sáhte sihkkarastit daid. Danin mii evttohit, ahte dan sajis čállit, ahte “Sámi allaskuvla áigu ain dutkan- ja ovdánahttinšiehtadus bokte doarjut sámi servodagaid.”

Servodatrievdamiid dutkan lea namuhuvvon mánggii áššečilgehusain, muhto ii namuhuvvo manin lea dat deattuhuvvon dutkanfáddán. Llvččii dárbbášlaš, ahte jos vuoruhuvvojit dihto dutkanfáttát, de dat ákkastallojuvvojit.

Sámi allaskuvlla mihttun lea leat njunuš dutkan- ja oahppoásahus, gos oahpahus lea dutkanvuđot ja dutkamuš lea relevánta ja áigeguovdil sámiide. Dat gáibida earret eará ahte fágabargit ja studeanttat besset dáhtabásaide ohcat ja viežžat dutkangirjjálašvuoda nu mot lea dábálaš universitehtain. Danin evttohit ođđa stivrenparamehtera ja raporterenindikáhtora:

Stivrenparamehter: Sihkkarastit sisabeassama stuorát dutkangirjjálašvuodadáhtabásaide.

Indikáhtor: Makkár dutkangirjjálašvuodadáhtabásaide lea sisabeassan.

Dasa lassin evttohit, ahte dutkanáigi, mii lea várrejuvvon dušše dutkama várás, raporterejuvvo dan mihtu olis, vai sáhttit čuovvulit ja bearráigeahččat man ollu bargoáigi lea várrejuvvon dutkamii.

Guovdageaidnu, 28.4.2026

Servodatfágaforum ovddas:

Solveig Joks

Anni-Helena Ruotsala

Cealkámuš: Gulahallanšiehtadus

Ovdánahttinšiehtadusa mihttomearit devdet oalle bures Sámi allaskuvlla sávahahtti ovdánahttinurggiid. Dat govvidit ásahusa erenoamáš rolla njunuš olles sámi ja sámegiela álgoálbmotásahussan, mas čielgasit deattuhuvvo giella, servodatmišuvnnat, oahpahuš ja dutkan. Erenoamáš posiitiiva lea go šiehtadus ovddida rekrutterema olles Sámis, sámegiela ja máhtu nannema, ja dutkama relevánsa servodatovdáneapmái.

Ovdánahttinšiehtadusas čuožžu maid earret eará ná:

SA lea áidna sámegiela alit oahppo- ja dutkanásahus máilmmis. SA áigu aktiivvalaččat rekrutteret ja doalahit sihke fága ja hálldahusbargiid miehtá sámi. SA:s galget leat buorit kvalifiserendoaimmabijut mat addet kontinuehta fágabirrasiidda ja lasihit bargiid logu geain lea doavttergráda ja professorgelbbolašvuohta. SA galgá leat ovddideaddji dutkamii- ja gaskkusteapmái - mii oainnusin dahká movt servodatrievdamat váikkuhit álgoálbmotservodagaide. **Guovddášis dán barggus lea dokumenteret dáruiduhttima viiddis váikkuhusaid, sihke historjjálaččat ja dálá áiggis.** SA áigu viidasit ovdánahttit ovtasbarggu sámi dutkama ja oahpahuš birra Nuortta universitehtain, Romssa universitehtain- Norgga ártalaš universitehtain ja OsloMet:in, ja nannet ovtasbarggu Ruota-, Suoma- ja álgoálbmotuniversitehtaiguin. SA áigu vuoruhit lagat oktavuoda sámi skuvllaiguin ja mánáidgárddiguin verddevuoda ja relevánta lassi- ja joatkkaoahpu bokte. SA áigu aktiivvalaččat searvat stuorát nátionála ángiruššamiin nannet vuoddoahpahuš, mii eaktuda iešheanalaš juolludemiid nu ahte SA sihkarastojuvvo kapasitehta ja resurssaid seamma dásis go eará ásahtusat suorggis

Dása leat mus guokte kommentára, jearaldaga:

- 1) Manne dát lea biddjon guovddáš áššin, makkár ákkastallamat leat dasa?
Guovddášis dán barggus lea dokumenteret dáruiduhttima viiddis váikkuhusaid, sihke historjjálaččat ja dálá áiggis
- 2) **SA áigu viidasit ovdánahttit ovtasbarggu sámi dutkama ja oahpahuš birra Nuortta universitehtain, Romssa universitehtain- Norgga ártalaš universitehtain ja OsloMet:in.**

Sámi allaskuvla čállá ahte lea miehtá sámi ásahtus. Manne dán šiehtadussii leat de válljen dušše Norgga beale ásahtusaiguin viidasit ovdánahttit ovtasbarggu? Ovdánahttinšiehtadusas namuhuvvo oanehaččat ahte áigu nannet ovtasbarggu Ruota-, Suoma- ja álgoálbmotuniversitehtaiguin. Mot áigu dan dahkat? Mot nannet?

Seammás mihttomearit orrot leame oalle viidát ja ulbmillaččat, ja muhto leat unnán konkretiserejuvvon. Vai sáhtta bures doaibmat hálldašanreaidun, de berrejit mihttomearit stuorát muddui operationaliserejuvvot, ovdamearkka dihte čielgaseabbo vuoruhemiid, mihtidanvejolaš meriid ja áigerámmaid bokte.

Mii guoská stivrenparametheriidda, de leat dát relevánttat ja gokčet ásahusa guovddáš surggiid nugo oahpahusa, dutkama ja ásahuslaš ovdáneami. Muhto mánga paramethera leat eahpedárkilat. Váilot čielga ulbmillogut, definišuvnnat das mo indikáhtorat galget meroštallojuvvot, ja váilu čielga oktavuoha ulbmiliid ja indikáhtoriid gaskka. Daid haga šaddá váttis árvvoštallat mihttomeriid olaheami ja ovdáneami.

Omd. Oanehis čilgehus mo stivrenparametherat galget raporterejuvvot/ Kort beskrivelse om hvordan styringsparameter skal rapporteres ja de lea tabealla mas váilot konkrehta mihtut, indikáhtorat (gč) . Mihtu 2 raporter/Rapporteringmål2

Maid allaskuvla áigu omd. dáinna tabeallain muitalit? Makkár doaibmabijut ja mihtut? Lasihit studeantalogu 20% jagi 2028 rádjái? Lasihit studeanttaid čadaheami (logu) X gitta Y rádjái ovdal jagi 2028 jnv. Eaigo galgga leat dákkár indikáhtorat mielde? Mot SA áigu daid mihtidit?

Muhtin indikáhtorat leat oalle láivvit, omd. Studeanttaid spiehkastandiedáhusaid lohku, mii dán hámis muitala unnán kvalitehtas. Dahje studeantaárvvoštallamat, mas eai leat namuhuvvon metodat eaige indikáhtorat. Dán dokumeanttas lea maid fokus “nuorra sámi dievdduin”. Lea hui buorre go lea mielde, muhto váilu ákkastallan manin dát lea dehálaš – vai iigo galgga vuoduštit? Dás leat oalle ollu dákkár sullasaš ovdamearkkat.

Ollislaččat addá ovdánahttinšiehtadus buori strategalaš vuodu, muhto sihke mihttomearit ja stivrenparametherat berrejit viidasit ovddiduvvot sihkarastin dihte mot daid stivrenparametheriid buorebut sáhtta mihtidit? Dál dán hámis lea daid váttis mihtidit.

Čoahkkáigeassun dáidda jearaldagaide lea dát:

Vástit go mihttomearit sávahahtti ovdáneami Sámi allaskuvlii?

Dat vástidit jus jurddaša bajit dási, muhto eai leat doarvái bures operationaliserejuvvon. Dat leat oalle viidát ja dál lea váttis diehtit mii galgá vuoruhuvvot. Dat leat unnán konkrehtat, lea váttis dál daid mihtidit ja tabeallat eai čájet goas guhtege mihttomearri galgá olahit/ollašuvvat. Mot daid galgá de mihtidit? Mat leat jahkásaš mihttomearrin? Orrot leame dál eambbo višuvnnat go stivrenparadigmat.

Leat go stivrenparametherat (mihtidanvuogit) doarvái buorit mihttočuovvoleapmái?

Stivrenparadigmat leat relevánttat, mat gokčet váldodoaimmaid mat leat oahpahus, dutkan ja ásahusa servodatrolla – muhto ii leat álo nu čielggas mot paradigmat duodaid

mihtidit boadusjoksosiid ja danin šaddá váttis atnit daid stivrenmihttomearrin. Dat leat oalle buorit, muhto daid vuodđu lea vánis.

Dokumeantta giella (sámegiella) berre vel dárkkistuvvot. Sáhtášii maiddái de dárkkistit ahte das ii adno ollu retorihkka, omd. nannet ja ovddidit sámegiela. Mii oaivvilduvvo vearbain “nannet”? Maid ja man ollu ovddidit ja mot? Mot sáhtta árvoštallat mihttomeriid ollašuhhtima?

Guovdageainnus 20.04.2026

Ergon Ándde Máren

Maren Palismaa

Allaskuvlalektor

Sámi allaskuvla / Sámi University of Applied Sciences

Hánnoluohkká 45

NO-9520 Guovdageaidnu / Kautokeino

e-boasta: marenp@samas.no

Jorgaluvvon sámegillii

Ovdánahttinšiehtadus Sámi allaskuvla - Samisk høgskole

Mihttu 1: Miehtasámi álgoálbmotásahus

Sámi allaskuvla (SA) galgá leat njunuš miehtasámi ja sámegielat álgoálbmotásahus mas leat gievrras gelbbolašvuodabirrasat, mat dutkama ja oahpahusa bokte nannejit ja ovdánahttet sámi giela, kultuvrra ja servodateallima.

SA lea áidna sámegielat alit oahppo- ja dutkanásahus máilmmis. SA áigu árrjalaččat rekrutteret ja doalahit sihke fága- ja hálldahusbargiid miehtá sámi guovllus. SA:s galget leat buorit kvalifiserendoaimmabijut mat addet kontinuehta fágabirrasiidna ja lasihit bargiid logu geain lea doavttergráda ja professorgelbbolašvuhta. SA galgá leat ovddideaddji dutkamii- ja gaskkusteapmái- mii oainnusin dahká movt servodatrievdamat váikkuhit álgoálbmotservodagaide. Guovddášis dán barggus lea dokumenteret dáruiduhttima viiddis váikkuhusaide, sihke historjjálaš ja dálá áiggis. Sámi allaskuvla áigu viidáseappot ovddidit ovtasbarggu sámi dutkamiin ja oahpahusain Nuortta universitehtain, Romssa universitehtain- Norgga árkálaš universitehtain ja OsloMet:in, ja maiddáai nannet ovtasbarggu Ruota ja Suoma universitehtaiguin, ja álgoálbmotuniversitehtaiguin. SA áigu vuoruhit lagat oktavuoda sámi skuvllaiguin ja mánáidgárdiiguin searvevuoda ja relevánta lassi- ja joatkkaoahpu bokte. SA áigu aktiivvalaččat searvat stuorát nationála ángiruššamiin nannet vuodđooahpahusa, mii eaktuda iešheanalaš juolludemiid nu ahte SA sihkarastojuvvo kapasitehta ja resurssaid seamma dásis go eará ásašusat suorggis.

Stivrenparamenterat:

1. Eambbo sámegielat bargit ja lassánan studeantta lohku oahppoprográmmaide ja ovttaskas oahpuide
2. Vuoruhit SA:a doaimma sámi ja eamiálbmotservodagaid dárbbuid ektui ovtas álgoálbmotásahusaiguin, ja maiddáai earet eará Nuortta universitehtain, UiT Norgga árkálaš universitehtain ja OsloMet:ain
3. Doarjut sámi mánáid mánáidgárdefálaldaga, skuvlla ja oahpahusvuogádaga, ja dan oktavuodas váikkuhit aktiivvalaččat stuorát nationála ángiruššamiidda mánáidgárdiin ja skuvllain

Oanehis čilgehus mo stivrenparamehterat galget raporterejuvvot:

	2027	2028	2029	2030
Fágabargit				
Registrerejuvvon studeanttat				
Ovttasbargošiehtadusat eará UA-ásahusaiguin				
Kártet servodatdárbbuid				
Sámegiela oahppofálaldaga viidodat buot dásiin				
Ovdáneapmi mánáidgárddi ja skuvlla guoskevaš doarjagis				
Searvan álgoálbmotfierpmádagaide nu go Winhec, WINU ja Uarctic				

Mihttu 2: Oahput

Sámi allaskuvla (SA) galgá leat studeanttaid lunddolaš válljen sámegielat ja sámi oahpuide.

SA áigu ovttasráđiid sámi servodagain viidasit ovddidit min ásahuvvon oahppoportfolio ja nannet kvalitehta buot beliin oahpahusas, vai lasihit studeantta rekrutterema, studeanttaid duhtavašvuoda ja studeanttaid čadaheami. SA áigu systemáhtalaččat bargat buoridit oahppokvalitehta; studeanttaid, fágabargiid ja hálldahusa ovttasbarggu bokte. Kvalitehtakultuvrra nannemis vurdo buoridit studeanttaid loaktima ja áigegeavaheami oahppodilálašvuodain.

Oahppoportfolio galgá leat servodatrelevánta sihke árbevirolaš ja ođđaáigásaš konteavsttas, ja galgá čoavdit sámegielat fágagelbbolašvuoda váilevuoda. Soabadanproseassa čuovvoleamis áigu SA ovttasráđiid guovddáš eiseválddiiguin leat mielde nannemin máhtu sámi kultuvrra, giela ja historjjá birra servodagas. Dán olis váldá SA nationála ovddasvástádusa sámegiela nannemis ja eará gelbbolašvuodaloktemis. SA áigu leat mielde sihkkarastimin ahte sámi ja sámegielat oahput čuovvot teknologalaš ovdáneami, earret eará ovdánahttit sámi AI.

Stivrenparamehterat:

4. Lasihit viidodaga ja kvalitehta ovttasdoaibmamis studeanttaid ja dieddalaš bargiid gaskkas olles oahppoáiggi.
5. Geavahit eanet girjás ja hutkás oahpahus- ja árvoštallanvugiid, ja dás maiddá i ovddasvástideaddji ja ehtalaš goansta jierpmi geavaheapmi oahpahusas.
6. Ovdánahttit oahppoportfolio, dás maiddá i oahppofálaldagaid mat leat servodatrelevánta, geasuheadji ja heivehuvvon maiddá i nuorra sámi dievdduide.

Oanehis čilgehus mo stivrenparametherat galget raporterejuvvot:

	2027	2028	2029	2030
Oassi registrerejuvvon studeanttain geat čadahit oahppoprográmma				
Studeanttaid spiehkastandiedáhusaid lohku				
Studeanttaárvvoštallamat				
Bohtosat jahkásaš kvalitehtaárvvoštallamis				
Al geavaheami árvvoštallan oahpahusas				
Jeavddalaš portfoliostivren				

Mihttu 3: Dutkan, ovdáneapmi ja gaskkusteapmi

Sámi allaskuvla galgá jodihit dutkan- ja ovdánahttin doaimmaid mat aktiivvalaččat váikkuhit sámi servodaga, álgoálbmotservodaga ja majoritehtaservodaga ovdánemiid, dálá áiggi servodatrievdemiid ektui.

Sámi allaskuvla galgá leat relevánta ásašus ja geasuheaddji bargosadji mii addá buriid karriearavejolašvuodaid, sihke našunála ja riikkaidgaskasaččat. Dutkan- ja ovdánahttinbargu galgá addit fágalaš vuodu servodatrelevánta ja dutkanvuodot oahpuide; lassin váikkuhit buoret máhttovuodu ceavzilis ovdáneapmái sámi servodagas ja eanet máhttui das mii dárbbasuvvo sámi kultuvrra, ealáhusaid ja servodaga boahpteáiggi sihkkarastimii. SA áigu čalmmustahttit ja nannet doaimma leat njunuš máilmmiviidosas álgoálbmotdutkanásahussan, ja leat njunnošis dutkan- ja gaskkustanbargguin mii čalmmustahtta mo servodatrievdamat váikkuhit álgoálbmotservodagaide.

Stivrenparametherat:

- Systemáhtalaččat bargat akademalaš gelbbolašvuodain ja bargiid karriearaovdánahttimin
- Lasihit dutkama áigeguovdilis fáttáin servodagas, maddái jus leat hástaleaddji dahje riidoáššit
- Lasihit dutkangaskkusteamii ja oassálastima servodatdigaštallamis

Oanehis čilgehus mo stivrenparametherat galget raporterejuvvot:

	2027	2028	2029	2030
Diedalaš almmuhusaid lohku				
Sámegielat diedalaš almmuhusaid lohku				
Dutkanprošeavttaid ohcamiid lohku ja juolluduvvon ohcamušaid lohku				
Almmuhančuoggáid lohku juohke fágalaš bargi nammii				
Galle PhD-kandidáhta geat leat čadahán doavttergráda				

Fra/til: Kl. 12:00-13:00

Møteleder: Nils Olav Refsdal

Til stede: Fra KD: Nils Olav Refsdal, Ane-Berit Storvik Hurlen, Rolf Larsen og Maria Elise Rød
Fra institusjonen: Liv Inger Somby, Samuel Valkeapää, Tor Saglie og Anne Marie Gaino

Utkast - Referat fra møte med Samisk høyskole om ny utviklingsavtale

Nr.	Sak
1.	Institusjonen presenterer første utkast Samisk høgskole (SA) redegjorde for arbeidet med avtalen og fortalte at de har jobbet grundig med forankring av avtaleutkastet i hele organisasjonen. Sametinget har også vært involvert i arbeidet på administrativt nivå. SA viste til at arbeidet med en ny strategi foregår i en parallell prosess og det er viktig for høgskolen at den ses i sammenheng med den nye utviklingsavtalen. Det ble imidlertid påpekt at ulike tidshorisonter for strategien og utviklingsavtalen skaper noen utfordringer. Det ble understreket at samarbeidet som omtales i brødteksten under mål 1 om samisk forskning og utdanning med andre universiteter også skal være internasjonalt, og at det vil legges til i endelig utkast.
2.	KD presenterer vurderinger og forslag til endringer SA har en god sammenheng mellom nåværende strategi og utkastet til utviklingsavtale. Avtalen har mye av den samme tematikken som dagens avtale – den handler om å sikre samisk kompetanse i samfunnet, og bidra til bedre kunnskap og forskning om og for samiske samfunn, kultur, næringer og urfolkssamfunn. De foreslått målene virker også realistisk. Avtaleutkastet er i tråd med malen og det er i hovedsak god sammenheng mellom mål, styringsparameter og indikatorer. I brødteksten under mål 1 skriver SA at de vil «aktivt bidra i større nasjonale satsinger for styrking av grunnopplæringen, noe som forutsetter selvstendige tildelinger ...». KD minner om at det ikke er knyttet finansiering til utviklingsavtalene og at de skal være gjennomførbare innenfor gjeldende rammer. Siste ledd i siste setning i brødteksten må derfor utgå.

3.	Diskusjon a. Prioritering/dimensjonering KD ønsker at det kommer tydeligere frem i utviklingsavtalen hvilke fagområder som skal prioriteres. Dette gjelder både utdanning og forskning, og er en forventning til alle institusjonene. SA viste i møtet til store kompetansebehov i hele det samiske samfunnet og et ønske om nå ut til større deler av Sápmi. Dette har vært en utfordring fordi SA kun har tilbud på nordsamisk. Høgskolen vurderer nå også muligheter for å kunne tilby emner som kan innpasses i utdanningstilbud ved andre UH-institusjoner. KD ber SA vurdere bredden i fremtidig studietilbud, og ber høgskolen vurdere prioriteringer i lys av de økonomiske rammene, tilgjengelig kompetanse blant ansatte og andre institusjoners faglige tilbud. b. Rekruttering (både ansatte og studenter) SA har hatt utfordringer med rekruttering av både studenter og ansatte over tid. I avtaleutkastet er det foreslått en styringsparameter (1) om flere samiskspråklige ansatte og økt antall studenter. Det er positivt, men det kommer ikke tydelig fram i brødteksten hvordan Samisk høgskole vil arbeide for å øke rekrutteringen. SA fortalte om flere rekrutteringstiltak de har iverksatt, eksempelvis kampanjer på sosiale medier for å nå ut til flere unge, økt kapasitet i administrasjonen og informasjonsmøter. SA bør vurdere å tydeliggjøre dette arbeidet i brødteksten slik at styringsparameteren henger bedre sammen med målet. SA har foreslått en styringsparameter som handler om å utvikle tilbud rettet mot menn (nr. 6). Styringsparameteren mangler imidlertid en tilhørende indikator. c. Samarbeid og arbeidsdeling KD forventer at alle institusjoner, der det er relevant, har en styringsparameter om samarbeid og arbeidsdeling med andre institusjoner for kvalitet og god ressursutnyttelse. I avtaleutkastet skriver SA om videreutvikling av det faglige samarbeidet med NU, UiT, OsloMet og samarbeid med institusjoner på tvers av landegrenser. SA orienterte om pågående samarbeid, blant annet om delt personvern- og studentombud med UiT, og dialog om nye samarbeid. SA har blant annet hatt dialog med NU om felles ressurser/kompetanse knyttet til KI og sikkerhet og beredskap og UiA om oversetterutdanning. KD ba SA vurdere om samarbeid med andre institusjoner i Norge, utover de som er nevnt i avtalen, bør inkluderes i avtalen. Toerstillinger, som SA oppfatter som et godt virkemiddel for samarbeid, kan vurderes synliggjort i utviklingsavtalen.

	KD minner om at departementet kan fasilitere dialog om samarbeid og arbeidsdeling med involverte institusjoner som en del av prosessen med nye utviklingsavtaler. d. Annet • SA bør vurdere hvordan indikatoren under mål 1 om «utvikling i barnehage- og skolerelatert støtte» formuleres. Slik den nå er formulert kommer det ikke tydelig frem hva som skal rapporteres på. • KD ba også SA vurdere om indikatoren «antall Ph.d. kandidater som har fullført doktorgraden» bør suppleres med en indikator som kan si noe om en utvikling underveis, gitt at det tar 3-4 år å fullføre en doktorgrad på normert tid. • KD presiserte at ved rapportering på utviklingsavtalen må det i tillegg til de kvantitative indikatorene også være en kvalitativ vurdering. I neste oversendelse må det inngå en kort beskrivelse av hvordan hver styringsparameter skal rapporteres, jf. rammeverk for nye utviklingsavtaler.
4.	Oppsummering og veien videre KD viser til at utviklingsavtalene kan revideres i løpet av avtaleperioden ved behov. Departementet ønsker å legge til rette for kontakt og faglig dialog underveis i prosessen for å bygge felles forståelse og godt samarbeid. KD ønsker å ha kontakt på saksbehandlernivå om konkrete endringsforslag i teksten etter møtet. Fristen for endelig tekst til utviklingsavtalene fra institusjonene er 1. oktober 2026. Departementet tar kontakt ved behov for nødvendige avklaringer etter dette.

PArkiiva - dok. 26/00726-1
 Áššemeannudeadji Aila Marge Varsi Balto

Arkiivakoda.

Saksgang
 Allaskuvlastivra 1.8.2023 - 31.7.2027

Čoahkkindáhton
 11.06.2026

Unntatt offentlighet ihht

SÁMI ALLASKUVLLA DUTKANSTRATEGIJA 2026-2036 – SÁGASTALLANÁŠŠI

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Sámi allaskuvlla dutkanstrategiija 2026-2036 ášši loktejuvvo ságastallanáššin Sámi allaskuvlla stivrii oktan gulaskuddancealkámušaiguin (mielddusin áššis), oažžun dihte stivrra signálaid dutkanstrategiija viidásit bargui.

Samisk høgskoles forskningsstrategi 2026-2036 tas opp som drøftingssak for styret i Samisk høgskole sammen med høringsuttalelser (vedlagt i saken), for å få innspill fra styret til det videre arbeidet med forskningsstrategien.

Mildosat/Vedlegg:

- M1) Dutkanstrategiija SA stivrii
- M2) Gulaskuddancealkámuš 1 Høringsuttalelse 1
- M3) Gulaskuddancealkámuš 2 Høringsuttalelse 2 på samisk Seanadit (kun på samisk)
- M4) Gulaskuddancealkámuš 3 Høringsuttalelse 2 (dušše sámegillii) (kun på samisk)
- M5) Forskningsstrategi til SH styre – (oversatt til norsk)

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Sámi allaskuvlla dutkanstrategiija bargojoavku lea miessemánus 2026 gárven dutkanstrategiija vuosttaš evttohusa. Dutkanstrategiija biddjui gulaskuddamii áhahussii miessemánu 5. b. ja go áigemearri dievai miessemánu 22. b. de ledje golbma cealkámuša. Čuovvovaš cealkámušat bohte:

- SA doavttirgrádashasaid joavku: Ole-ÁnteTuri, Susanne Vars Buljo-Eira, Magreta Sara, Annukka Hirvasvuopio, Anni-Helena Ruotsala, Laura Kotavuopio, Máret J. Hætta, Laila Aleksandersen Nutti, Sini Rasmus, Mikkel Rasmus Logje
- Seanadit dutkanjoavku: Ravdna Biret Marja Eira Sara, Inger Marie Gaup Eira, Mathis Persen Bongo, Anni Maaret Magga-Eira, Inger Ellen Eira Gaup, Rauna Triumf, Svein D. Mathiesen
- Johanna Johansen Gaup

Bargojoavku lea lohkan gulaskuddancealkámušaid ja eanaš gielalaš kommentárat leat váldon vuhtii dahje árvvoštallojuvvon. Bargojoavku dattege oaidná hástalusaid ovdamearkka dihte fágasurggiid vuoruhemiid ektui.

Bargu ođastit dutkanstrategiija jotkojuvvo. Ja fágabirrasiid viidásit involveren árvvoštallojuvvo. Dutkanstrategiija gárvejuvvo ja loktejuvvo SA stivrii mearrideapmái golggotmánus 2026. Dát ášši loktejuvvo dál sággastallanáššin oktan gulaskuddancealkámušaiguin (mielddusin áššis), oažžun dihte stivrra signálaid viidásit bargui.

///

Arbeidsgruppe for forskningsstrategi ved Sámi allaskuvla har i mai 2026 ferdigstilt første utkast til en forskningsstrategi. Forskningsstrategien ble lagt ut på høring internt i organisasjonen 5. mai og ved fristens utløp 22. mai var det tre innspill. Følgende innspill kom inn:

- Av doktorgradsstudenter ved SA: Ole-Anders Turi, Susanne Vars Buljo-Eira, Magreta Sara, Annukka Hirvasvuopio, Anni-Helena Ruotsala, Laura Kotavuopio, Máret J. Hætta, Laila Aleksandersen Nutti, Sini Rasmus, Mikkel Rasmus Logje
- Forskningsgruppen Seanadit/Forsoning: Ravdna Biret Marja Eira Sara, Inger Marie Gaup Eira, Mathis Persen Bongo, Anni Maaret Magga-Eira, Inger Ellen Eira Gaup, Rauna Triumf, Svein D. Mathiesen
- Johanna Johansen Gaup

Arbeidsgruppen har lest høringsuttalelsene og de fleste av de språklige kommentarene er tatt til følge eller vurdert. Arbeidsgruppen ser imidlertid utfordringer i forhold til for eksempel prioritering av fagområder.

Det videre arbeidet med å ferdigstille forskningsstrategien fortsetter. Videre involvering av fagmiljøet vil bli vurdert. Forskningsstrategien ferdigstilles og fremmes til vedtak i høyskolestyret

i oktober 2026. Saken løftes nå opp som drøftingssak med høringsuttalelser (vedlagt i saken), for å få styrets signaler i det videre arbeidet.

Sámi allaskuvlla dutkanstrategiija 2026-2036

Sisdoallu

1	Álggahus.....	1
2	Dutkanstrategiija višuvdna ja mihttomearri	2
3	Dálá givrodagat, váillit ja vejolašvuodát	2
3.1	Givrodagat	2
3.2	Váillit	3
3.3	Vejolašvuodát	3
3.4	Sámi servodaga dilit, hástalusat ja dutkandárbbut	3
4	Sámi allaskuvlla dutkandoaimmaid vuodđoprinsihpat ja bálggesčuovgga.....	4
5	Fágalaš profiila ja vuoruheamit	5
5.1	Sámi oahpaheaddjeoahput	5
5.2	Sámegiella ja sámi girjjálašvuolta	5
5.3	Servodatdiehtagat	5
5.4	Sámi duodji ja dáidda.....	6
5.5	Sámi- ja eamiálbmotjournalistihkka	6
5.6	Sámi AI lab	6
5.7	Odđa oahput	7
6	Strategalaš váldomihttomearit ja oassemihttomearit.....	7
6.1	Fágabirrasiid gelbbolašvuolta, rekrutteren ja dutkangulahallan	7
6.2	Dutkangaskkusteapmi ja dutkanbohtosiid almmuheapmi	7
6.3	Dutkanovttasbargu ja fierpmádagat.....	8
6.4	Dutkan oahpahusas ja studeanttaid searvan dutkamii.....	8
6.5	Dutkandoarja.....	9
7	Implementeren, ovddasvástádus ja čuovvleapmi	9

1 Álggahus

Dutkanstrategiija čielggada Sámi allaskuvlla dutkandoaimma áigumušaid, vuoruhemiid ja mihtuid áigodagas 2026-2036.

Dutkanstrategiija ovdanbuktá Sámi allaskuvlla ovddasvástádusa buvttadit odđa dieđu mii galgá nannet sámi ja eará eamiálbmotservodagaid, doaibmat doarjjan servodat ovdáneapmái ja politihka hábmemii, ovdánahttit oahpahusa ja oahppama, ja láidet ja nannet ovtasbargguid iešguđetlágan dásiin ja surggiin.

Sámi allaskuvla dutkanstrategiija ulbmilin lea doaibmat láidehussan ásahusa dutkanaktivitehtii. Ásahus galgá:

- sihkkarastá oppalaš gelbbolašvuoda mas ovdalaš máhttu adnojuvvo árvvus ja ávkin
- čuovvu ásahusa guhkitáiggi fágalaš beroštumiid, vuoruhemiid ja áigumušaid,
- lea deaivil ja áigeguovdil,
- čuovvu dohkkehuvvon ehtalaš rámmaid,
- árvvusatná fágagođiid dárbbuid bisuhit ja nannet dutkangelbbolašvuoda guovddáš fágasurggiin goadi siskkobealde,
- lea ávkin sámi servodahkii,
- váikkuha servodahkii vai dustet boahteáiggi vuorddehahti ja vuordemeahttun nuppástusaid

Dutkanstrategiija dovddasta vuodđodutkama dárbbuid ja seammás bidjá rámmaid ja láide ovttaskas dutkiid válljemiid ja vuoruhemiid.

Sámi allaskuvlla geatnegasvuohta lea viidát ovtasbargat ovttaskas dásiin ja leat ávkin servošiidda viidát. Dutkanstrategiija geatnegahtta maid Sámi allaskuvlla duhtadit servodaga dárbbu dutkamii ja diehtohuksemii.

2 Dutkanstrategiija višuvdna ja mihttomearri

Sámi allaskuvlla dutkama višuvdnan lea ollašuhttit sámi servodagaid máhttodárbbuid ja ahte ášahus lea Sámi universitehtan boahpteáiggi Sámis. Sámi allaskuvlla dutkan- ja ovdánahttindoaimmat galget leat vuodđun ášahusa oahpuin ja ávkin sámiide, ášahusaide, ealáhusaide ja báikegottiide.

Dutkanstrategiija galgá ovddidit ja nannet Sámi allaskuvlla njunuš ja áidnalunddot rolla dieđalaš eamiálbmotásahussan, man dutkan:

- lea fágalaččat njunnošis ja erenoamáš alla dásis
- lea strategalaččat vuoruhuvvon,
- vuodđuduvvá sámegillii, sámi kultuvrii ja máhttovuogádagaide,
- doaibmá giehtalaga ášahusa oahppofálaldagaiguin,
- lea relevánta ja olámuttus,
- bastá čuvget sámiid perspektiivvaid ja vuolggasaji riikkadásiin ja stuorraservodagain
- addá ášahussii ja dan dutkiide vejolašvuoda searvat eamiálbmotdutkama lávdái.

Dutkanstrategiija addá vuodu árvvoštallat:

- čuovvugo ášahus fágalaš vuoruhemiid ja bálggesčuovggaid,
- leago ášahusas rievttis ja doarvái gelbbolašvuolta vuoruhuvvon fágasurggiid siskkobealde,
- almmuhitgo ja gaskkustitgo SA dutkit ášahusa dutkangaskkustanprinsihpaid mielde,
- leatgo SA:s relevánta ja ulbmillaš dutkanovttasbarggut,
- leatgo studeanttat ja oahput fárus ášahusa dutkandoaimmain
- leago SA:s dutkandoarjja ja infrastruktuvra mat dahket vejolažžan lihkestuvvat leat njunuš sámi dutkanásahussan.

3 Dálá givrodagat, váillit ja vejolašvuodát

3.1 Givrodagat

- Áidnalunddot ášahuslaš sajádat
- Nana čanastat ja vuolggasadji sámegielas, -kultuvrras ja -servodagas
- Dutkamis ja oahpuin leat lagaš čanastagat sámi servodahkii
- Dutkamis lea metodalaš girjáivuohta ja erenoamáš gelbbolašvuolta eamiálbmotmetodologijas ja árbevirolaš máhtus
- Sierra almmuhan- ja gaskkustankanálat
- Nana fágabirrasat guovddáš surggiin

3.2 Váillit

- Ráddjejuvvon ekonomalaš ja hálddahušlaš eavttut
- Smávva ja rašis fágabirrasat
- Váilevaš sámi iešmearrideapmi dutkanprioriteremis
- Váilevaš davviriikkalaš koordineren
- Dárbu nannet dutkandoarjaga ja bagadallan gelbbolašvuoda
- Váilevaš návccat duhtadit buot dutkandárbuid

3.3 Vejolašvuodát

- Eanet dutkandárbu sámi diliid birra
- Nannejuvvon eamiálbmotovttasbargu riikkaidgaskasaččat
- Doavttergrádaoahpu ja dutkiidrekutteren viidáset ovddideapmi
- Nannet studeanttaid searvama dutkamii
- Ođđa gaskkustanvugiid ovddideapmi
- Sámegiela nannen diedagiellan
- Váikkuhit politihka hábmema ja hálddašeami

3.4 Sámi servodaga dilit, hástalusat ja dutkandárbbut

Sámi servodaga dán áiggi dovdomearka lea kompleaksa ovttasdoaibman gaskal kontinuitehta ja rievdamat. Seammás go giela, kultuvrra ja árbevirolaš máhttovuogádagaid ealáskahttin dáhpáhušvá sámi servodagas, de sámi árgabeaivi deaivida čađaáiggi struktuvrralaš hástalusaid mat čatnasit sámi servodaga oktasaš gelbbolašvuodadárbbu, sámi vuoigatvuodaid duohtandahkamii ja sámi árbevirolaš ealáhusvuodu hálddašeapmái.

Sámi servodat báhcá gealdagassii gaskal nannejuvvon politihkalaš ja rievttálaš sajádaga, seammás go formála vuoigatvuodaid duohta čađaheapmi lihkká bissu váilevažžan. Dát guoská earret eará giellaáššiide, oahpahussii, almmolaš bálvalusaide, arealahálddašeapmái ja **árbevirolaš ealáhusaide**.

Seammás sámi servodat vásiha váikkuhusaid govddit servodatlaš ja geopolitihkalaš diliid nuppástusaiguin. Dákkár nuppástusat leat ee. dálkkádatrievdamat, eananmassimat, demográfalaš sirddašeamat **ja ođđa gelbbolašvuodadárbbut mat čuožžilit dáid diliin**. Dát nuppástusat hábmeyt dutkandárbbu mii lea sihke empiralaš, analyhtalaš ja normatiiva. Dárbbašuvvo máhttu mii duođašta nuppástusaid ja dili, analysere fápmostruktuvrraid, ásašlaš rámmaid ja servodatrievdamiid. Viidásit lea dárbu hukset máhttovuodu mii sihkarastá bastevaš giella-, kultuvra-, ealáhus- ja servodatovdáneami sámiid eavttuid vuodul. Sámi allaskuvlii mearkkaša dát sierra ovddasvástádusa ovdánahttit dutkama mii ovttaš alla fágalaš kvalitehta servodatrelevánsain, ja mas leat vuodđun sámi geahčanguovllut, máhttovuogádagat ja sámi servodaga dárbbut.

4 Sámi allaskuvlla dutkandoaimmaid vuodđoprinsihpat ja bálggješčuovgga

Sámi allaskuvlla dutkandoaimmaid vuodđoprinsihpat leat:

- relevánsa,
- sámi gelbbolašvuohta,
- akademalaš kvalitehta ja friddjavuohta,
- rabasvuohta,
- árvvusatnin,
- ovttasbargu ja lotnolasvuohta.

Relevánsa prinsihppa vuolgá das go dutkama vuolggasadjin lea eamiálbmot- ja sámi servodaga máhttodárbbut. Sámi ja eamiálbmotgelbbolašvuohta lea sihke dutkama vuolggasadji ja dutkama mihttomearrin juksat. Gelbbolašvuhtii gullá sámegiella ja dan guovddáš rolla buot dutkandoaimmain ja daid gaskkusteamis. Ásahus doahttala akademalaš friddjavuođa ja ahte dutkamis galgá leat alla fágalaš kvalitehta masa gullá čuovvut dutkanetihkalaš norpmat. Dutkanbohtosat galget leat rahpasat ja olámuttus, luohtehahti ja doallevaččat. **Dutkanbohtosat galget áinnas ávkkálaččat ja ovdánahttit ja árvvusatnit giela.** Dutkan čađahuvvo ovttasbarggus ja lotnolasdoaimmain studeanttaiguin, fágabirrasiguin, relevánta ja ulbmilaš ásahusaiguin ja servodatoassálastiiguin.

Sámi allaskuvlla dutkanbargodoaimmaid vuodđun leat čuovvovaš bálggješčuovgga mat čalmmustahttet sámi ja eamiálbmotdutrakama vuodđoarvvuid:

- eamiálbmotperspektiivvat,
- studeanttat mieldutkin, ja oahpahus ja oahput leat dutkanvuodgat
- árbevirolaš máhttu
- searvelanja prinsihpa

Dát bálggješčuovggat doibmet ofelažžan ásahusa dutkan- ja ovdánahttindoaimmaide ja láidestit ásahusa dutkiid ja fágabargiid sin dutkandoaimmain ja dutkanmetodologalaš válljemiin.

Dutkanstrategiija čalmmustahttá **guhtta strategalaš váldomihttomeari** maid vuodul lea vejolaš árvoštallat dutkanstrategiija ollašuvvama áigodagas 2026-2036.

5 Fágalaš profiila ja vuoruheamit

Dutkandoaimmaid vuolggasadji lea Sámi allaskuvlla guovddáš fágasurggiin ja strategalaš bálggescuovggain.

- a) Odda dutkanprošeavttat galget árvvoštallojuvvot ásahusa fágalaš vuoruhemiid ektui ovdal go ožžot doarjaga ásahusa siskkobealde.
- b) Galgá jeavddalaččat árvvoštallojuvvot man muddui ásahus čuovvu fágalaš vuoruhemiid, ja makkár dárbu daid lea ođastit.

Sámi allaskuvlla vuoruhuvvon fágabirrasat leat:

5.1 Sámi oahpaheaddjeoahput

Fágabirrasis lea nanu gelbbolašvuohta sámi oahpahusdutkanis, erenoamážit pedagogihkas, didaktihkas, giellaealáskahttimis ja oahppandilálašvuođain Sámis. Dutkan čatnasa ollu geavadii ja fáttmmasta mánáidgárddi, skuvlla ja oahpaheaddjeoahpuid. Dárbu lea eanet fágarašttildeaddji dutkamii ja didaktihkalaš dutkama nannemii unnit fágain.

Mihtut:

- Sámi oahpahusa váldoprinsihpat, árvvut ja doaibmamálliid sámáiduhttin
- Dutkat sámi pedagogihka ja didaktihka
- Nannet dutkama maiddái smávit fágain (duodji, musihka, luonddufágat)
- Ovdánahttit dutkanvuđot modeallaid hárjehallanfágas

5.2 Sámegiella ja sámi girjjálašvuohta

Sámegiella ja sámi girjjálašvuohta lea áidna fága mas Sámi allaskuvla dál fállá ollistaš oahppomannolaga, easkaálgi dásis gitta doavttirgráda dássái. Fágabirrasis lea viiddis gelbbolašvuohta giella- ja girjjálašvuođadutkanis. Fágasuorggi dutkan fáttmmasta earret eará sosiolingvistihka, nammadutkama, terminologijadiehtaga ja girjjálašvuođa.

Mihtut:

- Lasihit jietnadatoahpa ja suopmandutkama
- Nannet sámi girjjálašvuođa ja kultuvrradutkamuša iešguđetge surggiin
- Nannet lingvistihkalaš dutkama ja dustet lassáneami beroštumis oahppat sámegielaid

5.3 Servodatdiehtagat

Fágabirrasis lea nanu gelbbolašvuohta servodatdiehtagis, journalistihkas ja sámi vuoddoealáhusain. Dasa lassin lea historjá ja riektedieđa oassin SA servodatdiehtagiid fágasuorggis. Servodatdiehtagiid dutkan čalmmustahtta sámi servodateallima, eallineavttuid, suvdilisvuođa, birgejumi ja vuoigatvuođaid. Sisabahkkemat ja lassánan

deaddu areálaide, dálkkádatrivdamat ja politihkalaš proseassat dagahit ahte lea dárbu nannet dutkama árbevirolaš máhtu, sámi vuoigatvuodaid, iešmearrideami ja servodatovdánahhtima birra.

Mihtut:

- Nannet dutkama eana- ja resursavuoigatvuodaid birra
- Lasihit máhtu sámi iešmearrideami ja demokratiija birra
- Ovdánahhtit dutkama servodatnuppástusain, geopolitihkalaš hástalusain ja eallindiliid birra

5.4 Sámi duodji ja dáidda

Fágabirrasis lea nana gelbbolašvuohta duojis, dáidagis ja duodjedidaktihkas.

Fágabirrasis lea sihke duddjonvuđot dutkan- ja ovdánahhtin vásáhusat ja dutkan historjjálaš ja dálá áiggi duodjedutkamis. Dutkan vuodđuduvvá árbevirolaš máhttui, dáiddalaš vuohkái ja pedagogihkkii. Lea dárbu ovddidit metodologiija, dokumenteret ja nannet fága akademalaš ja geavatalaš vuodu.

Mihtut:

- Nannet duoji ja dáiddalaš metodihka dutkama
- Ovdánahhtit oahpponeavvuid mat leat heivehuvvon alitohppui ja dokumentašuvdnaduktan
- Lasihit dutkan- ja ovdánahhtinbargguid ja duddjonvuđot dutkama ovtas eará eamiálbmogiin

5.5 Sámi- ja eamiálbmotjournalistihka

Journalistihka ja media fágasuorggis lea dárbu dutkat sámi mediafálaldagaid ja -sisdoaluid, giellavuoruhemiid ja sámi mediaid rolla servodatváikkuheaddjin. Dutkan galgá maid čalmmustahttit mo sámi- ja eamiálbmotmediat ovddidit ja nannejit giela.

Mihtut:

- Nannet dutkama sámi ja eamiálbmot mediaid birra
- Lasihit máhtu odđaaigásaš giellateknologiija ja teknologalaš vejolašvuodaid birra mediasuorggis.
- Ovdánahhtit dutkama mánáid ja nuoraid mediageavaheamis, ja das mo dát váikkuha gullevašvuhtii, identitehtii ja gaskkusteapmái.

5.6 Sámi AI lab

Sámi allaskuvla áigu ovdánahhtit goanstajierpme dutkama vuodđuduvvon sámi gillii, kultuvrii ja servodahkii ja heivehuvvon sámi servodaga dárbbuide. Lea stuorra dárbu čovdosiidda dearvašvuodas, oahpahusas ja hálddašeamis. Goanstajierbmi buktá

vejolašvuodaid dásseárvosaš bálvalusaid sámi servodahkii ja vejolašvuoda nannet sámi oahpahussuorggi.

Mihtut:

- Ovddidit AI-čovdosiid mat leat heivehuvvon sámegielaide, sámegielagiid dárbbuide ja kultuvrii
- Nannet gelbbolašvuoda ja oahpu AI:s
- Hákat ja ásaht odđaaigásaš konkrehta bálvalusaid ja buktagiid

5.7 Odđa oahput

Sámi dulkaoahppu ja gielalaš áššeovddideaddjit

Dulkkain lea dehálaš doaibma sihke giellačehppodagas, riektasihkkarvuodas ja mo dásseárvosaš bálvalusaid nanne nationála dásis. Vejolaš dutkanfáttát leat terminologiijaovddideapmi, digitála dulkon, etihkka ja rolla.

Mihtut:

- Nannet dutkanvudot dieduid fágaterminologiija ovdánahttimis.

6 Strategalaš váldomihttomearit ja oassemihttomearit

6.1 Fágabirrasiid gelbbolašvuolta, rekrutteren ja dutkangulahallan

Váldomihttu: Sámi allaskuvllas galget leat nanu, bistevas ja gelbbolaš dutkanbirrasat.

Oassemihtut:

- a) **Guovddáš** gelbbolašvuolta smávva ja rašis fágabirrasiin bisuhuvvo ja nannejuvvo. Fágaolbmuid bagadallan- ja prošeaktajodiheaddjegelbbolašvuolta nannejuvvojit systemáhtalaččat.
- b) Rekrutteren galgá nannet ásausa dain fága- ja dutkansurggiin maid ásausa ja fágagoađit vuoruhit áiggi áigái.
- c) Ásausa galget leat čielga struktuvrrat ja bálgát akademalaš ovdáneapmái ja gelbbolašvuodaloktemii ja dutkanáiggi meannudeapmái galget gávdnot buorit ja čielga rutiinnat.
- d) Stipendiáhtaide galgá sihkkarastojuvvot nanu fágalaš čuovvoleapmi ja bagadallan. Ásausa galgá láhčit dili ahte stipendiáhtat gárvejit nákkosgirjji normerejuvvon áiggi.
- e) Siskkáldas ja fágabirrasiid rasttideaddji dutkangulahallan nannejuvvo.

6.2 Dutkangaskusteapmi ja dutkanbohtosiid almmuheapmi

Váldomihttu: Dutkangaskusteapmi lea guovddášis dutkandoaimmaid ja ulbmilolahusa árvoštallamis. Sámi allaskuvlla dutkan lea oidnosis, juhkkujuvvon ja

relevánta - sihke siskkáldasat ja olgguldasat. Sámegiella ovdánahttojuvvo akademalaš ja diedalaš giellan, seammásgo sihkarastá nanu riikkaidgaskasaš fágalaš beaggima.

Oasseihtut:

- a) Dutkanbohtosat gaskkustuvvojit sámi servodagaide, politihkkahábmemei, hálddašeapmái ja almmolašvuhtii.
- b) Ásahusas leat čielga kanálat ja rutiinnat dutkama gaskkusteapmái ja mánggabealat gaskkustanresursat galget ovddiduvvot ja almmuhuvvot nu vai olahit akademalaš ja ii-akademalaš vuostáiváldiid.
- c) Ásahus čohkke, goziha ja čalmmustahtta dutkandieđuid systemáhtalaččat.
- d) Almmuheamit sámegielaide lassánit, sihke diedalaš ja populearadieđalaš hámis.
- e) Almmuheami giellaválljen váikkuha sihke sámegiela ovdáneapmái ja riikkaidgaskasaš fágalaš gulahallamiidda.

6.3 Dutkanovttasbargu ja fierpmádagat

Váldomihttu: Sámi allaskuvla lea aktiivvalaš ja ulbmillaš ovttasbargoguoibmi dutkanprošeavttain ja -fierpmádagain.

Oasseihtut:

- a) Ásahus aktiivvalaččat álggaha dutkanovttasbarggu Sámis, Davviriikkain ja máilmmiviidosaččat eamiálbmot- ja eará fágabirrasiguin.
- b) Oktasašprošeavttat ja fierpmádagat čatnasit čielgasit min fágalaš vuoruhemiide.
- c) Oassálastin riikadási ja riikkaidgaskasaš dutkanprográmmain lasihuvvojit, dain oktavuodain gos sámi- ja eamiálbmotmáhttu ja ásahusa guovddáš fágasuorggit leat guovdilát.

6.4 Dutkan oahpahusas ja studeanttaid searvan dutkamii

Váldomihttu: Oahppu ja dutkan mannet giehtalaga, nu ahte studeanttat ožžot dutkanvásáhusa ja gealbba.

Oasseihtut:

- a) Dutkanvuđot oahpahus lea buot oahppoprográmmain prinsihpan.
- b) Studeanttat ožžot vejolašvuoda searvat dutkandoaimmaide (prošeavttaide, dieđuidčohkemii, analysaide, gaskkusteapmái) nu guhkás go vejolaš.
- c) Sámi allaskuvlla dutkan buvttada odđa dieđuid mat nannejit oahpuid ovdánahttima ja lohkanmeari.
- d) Veahkkeortnegat nugo diedalašassisteanta- dutkanhárjehallan dahje sullasaččat ovdánahttojit ja váldojit atnui viidáseappot.

6.5 Dutkandoarjja

Váldomihttu: Dutkandoaibma nannejuvvo buriin infrastruktuurain ja dutkanhálddahaslaš doarjagiin.

Oassemihtut:

- a) Dutkanvuodđostruktuvra (girjerájus, arkiiva, digitála reaiddut, giellaresurssat, čállinbájit jna.) heivehuvvojit ásahusa fágalaš profiilii ja dárbbuide.
- b) Leat buorit vuogádagat dutkandieuid gieđahallamii, dás maidái etihkka, persovdnasuodjalus, vurkkodeapmi ja rabas sisabeassan go lea vejolaš.
- c) Struktuvrraid mat dorjot fágabargiid dutkanprošeavttain (ekonomiija, raporterren, soahpamušat, juridihkalaš doarjja) nannejuvvojit viidáseappot.
- d) Dutkanhálddahaslaš doarjja nanne kvalitehta ja juolludemiid prošeaktaohcamiin, prošeaktačadaheamis ja raporteremis.

7 Implementeren, ovddasvástádus ja čuovvoleapmi

- **Ovddasvástádus:** Rektoris ja fágalaš jodiheddjiin lea bajimus ovddasvástádus dutkanstrategiija čadaheamis. Fágabirrasis ja ossodagain lea ovddasvástádus doaimmahit ulbmiliid iežaset suorggi plánaid.
- **Laktit kvalitehtavuogádahkii:** Strategiija čuovvoleapmi laktojuvvo kvalitehtabargui (jahkeraportii, kvalitehtaraportii, dutkan- ja ovdánahttináiggi raporteremii).
- **Árvvoštallan:** Mihttomeriid joksán árvvoštallo jeavddálaččat:
 - Jahkásaš dutkan- ja ovdánahttináiggi raporteremiin ja kvalitehtaraporttain, jahkeraporttain
 - Almmuhančuoggáin ja giellageavaheamis
 - Rekrutterema, gelbbolašvuoda ja fágabirrasiid árvvoštallamiin
 - Máhcahemiin studeanttain, ovttašbargoguimmiin ja servodataktevrrain

Strategiija ođastuvvo dárbbu mielde ja addá vuodu boahtte strategiijaáigodahkii.

Sámi allaskuvlla dutkanstrategiija

2026-2036

Sisdoallu

1	Álggahus.....	1
2	Dutkanstrategiija višuvdna ja mihttomearri	2
3	Givrodagat, váillit ja vejolašvuodát	2
3.1	Givrodagat	2
3.2	Váillit	2
3.3	Vejolašvuodát	3
3.4	Sámi servodaga dilit, hástalusat ja dutkandárbbut	3
4	Sámi allaskuvlla dutkandoaimmaid vuodđoprinsihpat ja njeallje bálggesčuovgga ...	4
5	Fágalaš profiila ja vuoruheamit	5
5.1	Sámi oahpaheaddjeoahput	5
5.2	Sámegiella ja sámi girjjálašvuolta	5
5.3	Servodatdiehtagat	6
5.4	Sámi duodji ja dáidda.....	6
5.5	Sámi- ja eamiálbmotjournalistihkka	6
5.6	Sámi AI lab	7
5.7	Odda oahput	7
6	Strategalaš váldomihttomearit ja oassemihttomearit.....	7
6.1	Fágabirrasiid gelbbolašvuolta, rekrutteren ja dutkangulahallan	7
6.2	Dutkangaskusteapmi ja dutkanbohtosiid almmuheapmi	8
6.3	Dutkanovttasbargu ja fierpmádagat.....	8
6.4	Dutkan oahpahusas ja studeantaid searvan dutkamii.....	8
6.5	Dutkandoarjja.....	9
7	Implementeren, ovddasvástádus ja čuovvoleapmi	9

Commented [ML1]: Dá lea SA doavttirgráahasaid gulaskuddancealkámuš. Mii leat divvon muhtun osiid čállosis, muhto mii leat eanaš čállán bidjan iežamet kommentáraid kommentárahámis. Eat leat geahččan giela.

Sii gudet leat mielde cealkámušas leat:

Ole-Ánte Turi
 Susanne Vars Buljo-Eira
 Magreta Sara
 Annukka Hirvasvuopio
 Anni-Helena Ruotsala
 Laura Kotavuopio
 Máret J. Hætta
 Laila Aleksandersen Nutti
 Sini Rasmus
 Mikkel Rasmus Logje

Čállin lea leamaš Mikkel Rasmus Logje

1 Álggahus

Dutkanstrategiija čielggada Sámi allaskuvlla dutkandoaimma áigumušaid, vuoruhemiid ja mihtuid áigodagas 2026-2036.

Dutkanstrategiija ovdanbuktá Sámi allaskuvlla ovddasvástádusa buvttadit odđa dieđu mii galgá nannet sámi ja eará eamiálbmotservodagaid, doaibmat doarjjan servodat ovdáneapmái ja politihka hábmemii, ovdánahttit oahpahusa ja oahppama, ja láidet ja nannet ovttasbargguid iešguđetlágan dásiin ja surggiin.

Sámi allaskuvla dutkanstrategiija ulbmilin lea doaibmat láidehussan ásahusa dutkanaktivitehtii ja ahte ásahusa dutkan:

- sihkkarastá oppalaš gelbbolašvuoda mas ovdalaš máhttu adnojuvvo árvvus ja ávkin
- čuoovu ásahusa guhkitáiggi fágalaš beroštumiid, vuoruhemiid ja áigumušaid,
- lea deaivil ja áigeguovdil,
- čuoovu dohkkehuvvon ehtalaš rámmaid,
- árvvusatná fágagođiid dárbbuid bisuhit ja nannet dutkangelbbolašvuoda guovddáš fágasurggiin goađi siskkobealde,
- lea ávkin sámi servodahkii,
- váikkuha servodahkii vai dustet boahpteáiggi vuorddehahti ja vuordemeahtun nuppástusaid

Dutkanstrategiija dovddasta vuodđodutkama dárbbuid ja seammás bidjá rámmaid ja láide ovttaskas dutkiid válljemiid ja vuoruhemiid.

Sámi allaskuvlla geatnegasvuolta lea viidát ovttasbargat ovttaskasaid dásiin ja leat ávkin servošiidda viidát. Geatnegahtta maid duhtadit servodaga dárbbu dutkamii - ja diehtohuksemii.

Commented [ML2]:

Oppalaš kommentára: Buorre go dát bargu viimmat lea jodus. Dattege dokumeanta lea hui viiddis, ja lea váttis oaidnit čielga vuoruhemiid. Leago nu, ahte mii beare joatkit juste daiguin doaimmaiguin mat mis leat dál, vai leago dárbu spesifiseret čielgaseappot dan, ahte masa lea eanemus dárbu juste dál iešgudege fágasuorggis?

SA operere hui unnán loguiguin, ja lea de váttis mihtidit leatgo mii olahan iežamet mihtuid. Dás namuhuvvo mángga sajis "lasihit" ja "nannet", muhto ii leat čielggas movt dilli lea dál, ja movt galggašii buorránit. Leago mis omd. makkárge mihttu man galle publikašuvvna mis galget leat unnimustá juohke jagi, ja omd. man ollu dain galggaše leat sámegillii?

Go lea sáhka dutkama "nannemis" ja "lasiheames", de dat gáibida SA:s earret eará dan, ahte dutkiide várrejuvvo ja vuoruhuvvo doarvái dutkanáigi. Jus mii galgat nákcet nannet ja lasihit dutkama, de ferte maiddá dutkanáigi lassánit.

SA lea viehka unni, ja dat vuhtto ee. dutkaninfrastruktuvrra dáfus. SA dutkiin eai leat omd. dat seamma vejolašvuodat beassat stuorra dutkangirjjálašvuodadáhatabásaide. Movt dákkár áššit loktejuvvojit ovdan dutkanstrategiijas?

2 Dutkanstrategiija višuvdna ja mihttomearri

Sámi allaskuvlla dutkama višuvdnan lea ollašuhttit sámi servodagaid máhttodárbbuid nu vai ášahus doaibmá Sámi universitehtan boahpteáiggi Sámis. Sámi allaskuvlla dutkan- ja ovdánahttindoaimmat galget leat vuodđun ášahusa oahpuin ja ávkin sámiide, ášahusaide, ealáhusaide ja báikegottiide.

Dutkanstrategiija galgá ovddidit ja nannet Sámi allaskuvlla njunuš ja áidnalunddot rolla eamiálbmot dieđalaš ášahussan, man dutkan:

- lea fágalaččat njunnošis (fremragende) ja strategalaččat vuoruhuvvon,
- vuodđuduvvá sámegillii, sámi kultuvrii ja máhttoárbevieruide,
- doaibmá giehtalaga ášahusa oahppofálaldagaiguin,
- lea relevánta ja olámuttus,
- bastá čuvget sámiid perspektiivaid riikkadásiin ja stuorraservodagain, ja
- addá ášahussii ja dan dutkiide vejolašvuoda searvat eamiálbmotdutkanama lávdái.

Dutkanstrategiija addá vuodu árvvoštallat:

- čuoovvugo ášahus fágalaš vuoruhemiid ja bálggesčuovggaid,
- leago ášahusas rievttis ja doarvái fágagelbbolašvuolta dutkandárbbuid olaheapmái,
- almmuhitgo ja gaskkustitgo SA dutkan gaskkustanprinsihpaid mielde,
- leatgo mis relevánta ja ulbmillaš dutkanovttasbarggut,
- leatgo studeanttat ja oahput fárus ášahusa dutkandoaimmain, ja
- leatgo SA:s struktuvrrat, infrastruktuva ja doarjja mat dahket vejolažžan lihkestuvvat leat njunuš sámi dutkanášahussan.

Commented [ML3]: Dát lea stuorra višuvdna. Sáhttago dán čállit veaháš eará láhkái, dasgo allaskuvla lea nu unni ahte dat ii nákke ollašuhttit sámi servodaga(id) máhttodárbbuid.

Commented [ML4]: Vuoruhuvvogo dál movtge dán dokumeanttas?

Commented [ML5]: Ruhtadeapmi lea allaskuvllas okta hástalus, ja dutkanstrategiijas livčče dat galgan namuhuvvot, ja dán kapihttalivčče galgan čuokkis mas cealká ahte

- Sámi allaskuvla bargá dan nala fuomášuhttit ja váikkuhit ruhtadeddjiid nannet sámi allaskuvlla dutkama, ja ruhtadeami sámi vuodđodutkamii

3 Givrodagat, váillit ja vejolašvuodát

3.1 Givrodagat

- Áidnalunddot ášahuslaš sajádat
- Nana čanastat ja vuolggasadji sámegielas, -kultuvrras ja -servodagas
- Dutkamis ja oahpuin leat lagaš čanastagat sámi servodahkii
- Dutkamis lea metodalaš girjáivuohta ja erenoamáš gelbbolašvuolta eamiálbmotmetodologiijas ja árbediedus
- Sierra almmuhan- ja gaskkustankanálat
- Nana fágabirrasat guovddáš surggiin

3.2 Váillit

- Ráddjejuvvon ekonomalaš ja hálldahuslaš eavttut

- Smávva ja rašis fágabirrasat
- Váilevaš sámi iešmearrideapmi dutkanprioriteremis
- Váilevaš davviriikkalaš koordineren
- Dárbu nannet dutkandoarjaga ja bagadallan gelbbolašvuoda
- Váilevaš návccat duhtadit buot dutkandárbbuid

3.3 Vejolašvuodát

- Eanet dutkandárbu sámi diliid birra
- Nannejuvvon eamiálbmotovttasbargu riikkaidgaskasaččat
- Doavttergrádaoahpu ja dutkiidrekutteren viidásat ovddideapmi
- Nannet studeanttaid searvama dutkamii
- Odđa gaskkustanvugiid ovddideapmi
- Sámegiela nannen diedagiellan
- Váikkuhit politihka hábmemma ja hálddašeami

3.4 Sámi servodaga dilit, hástalusat ja dutkandárbbut

Sámi servodaga dán áiggi dovdomearka lea kompleaksa ovttasdoaibman gaskal kontinuehta ja riev dama. Seammás go giela, kultuvra ja árbevirolaš máhttohámiid ealáskahttin dáhpuhuvvá sámi servodagas, de sámi árgabeaivi deaivida čadaáiggi struktuvrralaš hástalusai guin. Hástalusat mat čatnasit sámi servodaga oktasaš gelbbolašvuodadárbbui, sámi vuoigatvuodaid duohtandahkamii ja sámi árbevirolaš ealáhusvuodu hálddašeapmái.

Sámi servodagat báhcet gealdagassii gaskal nannejuvvon politihkalaš ja rievttálaš sajádaga nuppi bealde, ja fas nuppi bealde dat gaska mii čadat gávdno gaskal formála vuoigatvuodaid, ja duohta čadaheami. Dát guoská earret eará giellaáššiide, oahpahussii, almmolaš bálvalusaide, areálahálddašeapmái ja árbevirolaš ealáhusaide.

Seammás sámi servodagat vásihit váikkuhusaid govddit servodatlaš ja geopolitihkalaš ovdánemiin, namalassii dálkkádatrievdamat, areálabáhkken, demográfalaš sirddašeamiit ja eará gelbbolašvuodadárbbut. Dát ovdáneamiit hábmejit dutkandárbbu mii lea sihke empiralaš, analyhtalaš ja normatiiva. Lea dárbu máhttui mii duođašta ovdánanmearekkaid ja dili, analysere fápmostruktuvrraid, ásašuslaš rámmaid ja servodatrievdamiid. Viidásit lea dárbu hukset máhttovuodu mii sihkarastá bistevas giella-, kultuvra- ja servodatovdaneapmái sámiid eavttuide vuodul. Sámi allaskuvlii mearkkaša dát sierra ovddasvástádus ovdánahttit dutkama mii ovttašta alla fágalaš kvalitehta servodatrelevánssain, ja mas leat vuodđun sámi geahččanguovllut, máhttovuogádagat ja dárbbut.

4 Sámi allaskuvlla dutkandoaimmaid vuodđoprinsihpat ja njeallje bálggesčuovgga

Sámi allaskuvlla dutkandoaimma vuodđoprinsihpat leat:

- **relevánsa,**
- **sámi gelbbolašvuohta,**
- **akademalaš kvalitehta ja friddjavuohta,**
- **rabasvuohta,**
- **árvvusatnin,**
- **ovttasbargu ja lotnolasvuohta.**

Relevánsa prinsihppa vuolgá das go dutkama vuolggasadjin eamiálbmot- ja sámi servodaga máhttodárbbut. Sámi- ja eamiálbmotgelbbolašvuohta lea sihke dutkama vuolggasadji ja dan mihttomearrin juksat. Gelbbolašvuhtii gullá sámegiella ja dan guovddáš rolla buot dutkandoaimmain ja maiddá dutkanbohtosiid gaskkusteamis. Ásahus doahtala akademalaš friddjavuoda ja dan ahte dutkamis galgá leat alla fágalaš kvalitehta masa gullá čuovvut dutkanetihkalaš norpmas. Dutkanbohtosat galget leat rahpasat ja olámuttus, luoheteahtti ja doallevaččat. Dutkanbohtosat galget áinnas ávkálaččat ja ovdánahttit ja árvvusatnit giella. Dutkan čadahuvvo ovttasbarggus ja lotnolasdoaimmain studeanttaiguin, fágabirraiguin, ulbmilaš áhahusaiguin ja servodatoassálastiiguin.

Sámi allaskuvlla dutkanbargodoaimma vuodđun leat čuovvovaš njeallje guovddáš bálggesčuovgga mat čalmmustahttet sámi- ja eamiálbmotdutkanma vuodđoárvvuid:

- **eamiálbmotperspektiivvat,**
- **studeanttat miellutkin, ja oahpahus ja oahput leat dutkanvudot**
- **árbevirolaš máhttu**
- **ja searvelanja prinsihpa**

Dát bálggesčuovgga doibmet ofelažžan áhahusa dutkan- ja ovdánahttindoaimmaide ja láidestit áhahusa dutkiid ja fágabargiid sin dutkandoaimmain ja dutkanmetodologalaš válljemiin. Dát njeallje láidesteadji fáttá sáhttet maiddá doaibmat olles prošeaktabálgá čuvgehussan. Bálggesčuovggat doibmet dattege eanet inspirašuvdnan go gáibádussan dutkan- ja ovdánahttinprošeavttaid hábmemas oktavuodas. Bálggesčuovggaid sáhtta maid atnit gaskkusteamis oktavuodas ja gulahaladettiin ruhtadeddjiiguin ja eará berošteddjiiguin.

Dutkanstrategiija čalmmustahtta guhtta strategalaš váldomihttomeari maid vuodul lea vejolaš árvvostallat dutkanstrategiija ollašuvvama áigodagas 2026-2036.

Commented [ML6]: li gostege namuhuvvo bargobirrasa/bargobáikki birra. Jus dutkit galget buori dutkama čállit ja gaskkustit áhahusa ovddas, de lea dehálaš ahte áhahusas lea geasuheadji bargobiras gos lea vejolašvuohta fágalaš ovdáneapmái, ja gos buohkat dovdet iežaset buresboahhtimin.

Nubbi ášši lea dutkanetihkka, mii ii olus namuhuvvo. Olahago allaskuvla standárddaid mat gusket dutkanetihkkii ja dutkanintegritehtii?

5 Fágalaš profiila ja vuoruheamit

Dutkandoaimmaid vuolggasadi lea Sámi allaskuvlla guovddáš fágasurggiin ja strategalaš bálggesčuovggain.

- Odda dutkanprošeavttat galget árvoštallojuvvot ášahusa fágalaš vuoruhemiid ektui ovdal go ožžot doarjaga.
- Galgá jeavddalaččat árvoštallojuvvot man muddui ášahus čuovvu fágalaš vuoruhemiid, ja makkár dárbu daid lea ođastit.

Sámi allaskuvlla vuoruhuvvon fágabirrasat leat:

5.1 Sámi oahpaheaddjeoahput

Fágabirrasis lea nanu gelbbolašvuohta sámi oahpahusdutkanis, erenoamážit pedagogihkas, didaktihkas, giellaealáskahttimis ja oahppandilálašvuođain Sámis. Dutkan čatnasa hui ollu geavadii ja fáttmasta mánáidgárddi, skuvlla ja oahpaheaddjeoahpuid. **Dárbu lea eanet fágarasttildeaddji dutkamii ja didaktihkalaš dutkama nannemii unnit buot fágain.**

Mihtut:

- Sámi oahpahusa ja mánáidgárdepedagogalaš váldoprinsihpat, árvvut ja doaibmamálliid sámáiduhttin
- Dutkat sámi pedagogihka ja didaktihka
- Nannet dutkama maiddái smávit fágain ja estehtalaš fágain, nugo duojs, árbevirolaš ja ođdaágásaš sámemusihkas, luonddufágain, Nannet dutkama maiddái smávit fágain (duodji, musihka, luonddufágat)
- Ovdánahttit ja dutkat miehtá sámi hárbhallanfága dutkanvuođot modeallaid hárbhallanfágas
- Dutkat sámi oahpaheaddji profešuvnna ja bargoeavttuid sámi servodagain
- Al geavaheapmi: Hástalusat ja vejolašvuođat sámi oahpahuskonteavsttas
- Dutkat sámi mánáid ja nuoraid buresveadjima, identitehtahuksema ja gullevašvuođa
- Nannet ja ovdánahttit ovttasbarggu verddeášahusaiguin ja árbečehpiiguin
- Dutkat ja ovdánahttit sámegeiela čálamáhtu didaktihka
- Digitála- ja gáiddusoahpahus didaktihka dutkan ja ovdánahttin
-

Commented [ML7]: Mii imaštallat movt olles oahpaheaddjeoahppu ovdanbuktojuvvo ná. Mis leat vuos golbma prográmma, man vuolde leat ollu sierra fágasuorggit ja dasa lassin hárbhallan mii lea hui stuorra oassi oahpuin. Berre juhkkajuovvot fágasurggiid mielde man vuolde bordit guoskevaš mihtuid. Fágasuorggit (omd): 1. Obbalaš mihtut, 2. Pedagogihka, 3. Sámegeiela ja eará giellafágat, 4. Praktihkalaš ja estehtalaš fágat ja 5. Realfágat/eará oahppofágat.

Commented [ML8]: Dás galggašii maiddái namuhit ja deattuhit ovttasbarggu eará eamiálbmogiiguin, sihke das, ahte movt mii sáhttit sis oazžut doarjaga, ja movt mii sáhttit sin doarjut.

Commented [ML9]: Mii leat hábmen mihtu veaháš eará láhkái (go bargjoavkku álgoevttotus), muhto atnit liikká problemáhtalažžan sáni "smávit" anu. Mii leat dás badjelis čállán kommentára mas evttotit earálágan juogo oahpaheaddjeoahpuide, dasgo oahpaheaddjeoahput ja mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu sisttisdoallet olu eambbo go dan mii dás boahá ovdan. Jus mihtut huksejuvvoše nu, de garvvašii sáni "smávit".

Commented [ML10]: Eat geargan lasihit čuoggáid mat gullet mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppui.

5.2 Sámegeiela ja sámi girjjálašvuohta

Sámegeiela ja sámi girjjálašvuohta lea áidna fága mas Sámi allaskuvla dál fállá ollislaš oahppomannolaga, easkaálgi dásis gitta doavttirgráda dássái. Fágasuorggi dutkan fáttmasta earret eará sosiolingvistihka, giellahistorijá, terminologijja ja girjjálašvuođa.

Lea dárbu nannet lingvistihkalaš gelbbolašvuoda ja dustet lassáneami beroštumis oahppat sámegeielaidd.

Mihtut:

- Lasihit gielladiehtagas ja suopmandutkama
- Nannet dutkama sámi girjjálašvuoda ja kultuvrra
- Ovddidit máhtu giela birra servodagas ja oahpahusas

5.3 Servodatdiehtagat

Fágabirrasis lea viiddis gelbbolašvuodas servodatdiehtagis, riekte diehtagis, historjjas, journalistihkas ja sámi vuoddoealáhusain. Dutkan čalmmustahtta sámi servodateallima, eallineavttuid, suvdilisvuoda, birgejumi ja vuoigatvuodaid. Sisabahkkemat ja lassánan deaddu areálaide, dálkkádatrivedamat ja politihkalaš proseassat dagahit ahte lea dárbu nannet dutkama árbevirolaš máhtu, sámi vuoigatvuodaid, iešmearrideami ja servodatovdánahttima birra.

Mihtut:

- Nannet dutkama eana- ja resursavuoigatvuodaid birra
- Lasihit máhtu sámi iešmearrideami ja demokratiija birra
- Ovdánahttit dutkama servodatnuppástusain, geopolitihkalaš hástalusain ja eallindiliid birra

5.4 Sámi duodji ja dáidda

Fágabirrasis lea nana gelbbolašvuodas duojs, dáidagis ja duodjedidaktihkas. Dutkan vuodduuvvá árbevirolaš máhtui, dáiddalaš vuohkái ja pedagogihkkii. Lea dárbu ovddidit metodologiija, dokumenteret ja nannet fága akademalaš ja geavatlásh vuodu.

Mihtut:

- Nannet duojs ja dáiddalaš metodihka dutkama
- Ovdánahttit oahpponeavvuid ja dokumentašuvnna
- Lasihit ovtasbarggu eará eamiálbmogii

5.5 Sámi- ja eamiálbmotjournalistihka

Journalistihka ja media fágasuorggis lea dárbu dutkat sámi mediafálaldagaid ja -sisdoaluid, giellavuoruhemiid ja sámi mediaid rolla servodatváikkuheaddjin. Dutkan galgá maid čalmmustahttit mo sámi- ja eamiálbmotmediat ovddidit ja nannejit giela.

Mihtut:

- Nannet dutkama sámi ja eamiálbmot mediaid birra

Commented [ML11]: Dát lei veaháš eahpečielggas, go álggos daddjo "gielladiehtagas", mii fátmasta visot, ja dasto sierra vel "suopmandutkama", mii lea viehka spesifihka. Galggašii go dán eará láhkái formuleret? Leago ulbmilin nannet jietnadatoahpa ja suopmandutkama, vai movt?

Commented [ML12]: Sáhtášii go baicca čállit: "Nannet dutkama sámi girjjálašvuodas ja sámi kulturduktamuša iešgudet surggiin."

Mággas sajis namuhuvvo "lasihit" ja "nannet", muhto ii konkretiserejuvvo ahte movt dan olaha.

Commented [ML13]: Sámi allaskuvllas ii leat "viiddis gelbbolašvuodas" riekte diehtagis. Smávva fágabiras riekte diehtagis lea stuora váilevašvuodas Sámi allaskuvllas. SA ii nagot gokčat dan stuora dárbbu sámi servodagas mii guoská sámi riekte dili. Sámi álbmot vásiha sisabahkkemiid eambo ja stuorát fámuin ja leahtuin go goassege ovdal. Riekte diehta lea hirmat dynámalaš fágasuorgi ja dat gáibida olu resurssaid nagodit čuovvut servodaga rievdamiid. Dát resurssat eai leat allaskuvllas nugo dili lea dál. Dat mearkkaša maid ahte lea UiT mii gokčá premissaid go lea sáhka sámi riekte diliin ja sámi vuoigatvuodain.

Commented [ML14]: Mággas sajis čállojuvvo "nannet" dahje sullasaš tearbma. Dattege ii leat konkrehta movt mii dan áigut dahkat.

- Lasihit máhtu ođđaágásaš giellateknologiija ja teknologalaš vejolašvuodaid birra mediasuorggis.
- Ovdánahttit dutkama mánáid ja nuoraid mediageavaheamis, ja das mo dát váikkuha gullevašvuhtii, identitehtii ja gaskkusteapmái.

5.6 Sámi AI lab

Sámi allaskuvla áigu ovdánahttit goanstajierpme dutkama vuodđuduvvon sámi gillii, kultuvrii ja servodahkii ja heivehuvvon sámi servodaga dárbbuide. Lea stuorra dárbu čovdosiidda dearvašvuodas, oahpahasas ja hálddašeamis. Goanstajierbmi buktá vejolašvuodaid dásseárvosaš bálvalusaid sámi servodahkii ja vejolašvuoda nannet sámi oahpahussuorggi.

Mihtut:

- Ovddidit AI-čovdosiid mat leat heivehuvvon sámegielaide, sámegielagiid dárbbuide ja kultuvrii
- Nannet gelbbolašvuoda ja oahpu AI:s
- Háhkát ja ásahtit ođđaágásaš konkrehta bálvalusaid ja buktagiid

5.7 Ođđa oahput

Sámi dulkaoahppu ja gielalaš áššeovddideaddjit

Dulkain lea dehálaš doaibma sihke giellačehppodagas, riektasihkkarvuodas ja mo dásseárvosaš bálvalusaid nanne nátionála dásis. Vejolaš dutkanfáttát leat terminologiijaovddideapmi, digitála dulkon, etihkka ja rolla.

Mihtut:

- Nannet dutkanvuodot dieđuid fágaterminologiija ovdánahttimis.

6 Strategalaš váldomihttomearit ja oassemihttomearit

6.1 Fágabirrasiid gelbbolašvuhta, rekrutteren ja dutkangulahallan

Váldomihttu: Sámi allaskuvllas galget leat nanu, bistevaš ja gelbbolaš dutkanbirrasat.

Oassemihtut:

- Guovddášgelbbolašvuhta smávva ja rašis fágabirrasiin bisuhuvvo ja nannejuvvo. Fágaolbmuid bagadallan- ja prošeaktajodiheaddjegelbbolašvuhta nannejuvvojit systemáhtalaččat.
- Rekrutteren galgá nannet ásaheama dain fága- ja dutkansurggiin maid ásaheama ja fágagoadit vuoruhit áiggis áigái.

Commented [ML15]: Dutkan nuoraid birra váilu oppalohkái. SA stivrras lea mángii sággastallojuvvon ee. dat, ahte SA:s eai gávdno logut das, ahte maid nuorat jurddašit boahtteáiggi birra, ee. oahpu ja karrieara hárrái. Sáhtášiigo dutkanstrategiija bokte bidjat johtui dákkár doaimma?

Commented [ML16]: Doavttirgráda čuovvuleapmi ferte namahuvvot, gos ee. deattuhuvvo ahte stipendiáhtaide galgá láhččojuvvot dilli ahte sis lea dutkanfierpmádat, ja ahte lea vejolašvuhta almmuhit artihkkaliid ja čállosiid dan fierpmádaga bokte .

- c) Ásahusas galget leat čielga struktuvrrat ja bálgát akademalaš ovdáneapmái ja gelbbolašvuodaloktemii ja dutkanáiggi meannudeapmái galget gávdnot buorit ja čielga rutiinnat.
- d) Siskkáldas ja fágabirrasiid rasttiedeaddji dutkangulahallan nannejuvvo.

Commented [ML17]: Dása livččii ožžon vel lasihit sierra čuoggá stipendiáhtaid birra go leat sii geat sihkkarastet Sámi allaskuvlla dutkanboahteáiggi:
- Stipendiáhtat leat dehálaš oassi ásahusa dutkamis. Sidjiide galgá sihkkarastot nanu fágalaš čuovvleapmi ja bagadallan. Ásahusas lea mihttu, ja galgá láchčit dili, ahte stipendiáhtat gerget doavttirgrádabargguineaset normerejuvvon áiggi sisa.

6.2 Dutkangaskusteapmi ja dutkanbohtosiid almmuheapmi

Váldomihttu: Dutkangaskusteapmi lea guovddášis dutkandoaimmaid ja ulbmilolahusa árvvoštallamis. Sámi allaskuvlla dutkan lea oidnosis, juhkkjuvvon ja relevánta - sihke siskkáldasat ja olgguldasat. Sámegiella ovdánahttojuvvo akademalaš giellan, seammásgo sihkkarastá nanu riikkaidgaskasaš fágalaš beaggima.

Oassemihtut:

- a) Dutkanbohtosat gaskkustuvvojit sámi servodagaide, politihkkahábmemii, hálddašeapmái ja almmolašvuhtii.
- b) Ásahusas leat čielga kanálat ja rutiinnat dutkama gaskkusteapmái ja mánggabealat gaskkustanressurssat galget ovddiduvvot ja almmuhuvvot nu vai olahit akademalaš ja ii-akademalaš vuostáiváldiid.
- c) Ásahus čohkke, goziha ja čalmmustahtta dutkandieduid systemáhtalaččat.
- d) Almmuheamit sámegiellaide lassánit, sihke diedalaš ja populearadiedalaš hámis.
- e) Almmuheami giellaváldjen váikkuha sihke sámegiella ovdáneapmái ja riikkaidgaskasaš fágalaš gulahallamiidda

Commented [ML18]: Geas lea ovddasvástádus?

Commented [ML19]: Geas dát ovddasvástádus lea? Galggašii konkretiseret eambo, vai lea čielggas geas lea ovddasvástádus dahkat dan.

Commented [ML20]: Sáhtášeimmetgo leat eanet konkrehtat. Leago mihttomearrin dat, ahte dihto proseanta almmuhemiin lea sámegillii?

6.3 Dutkanovttasbargu ja fierpmádagat

Váldomihttu: Sámi allaskuvla lea aktiivvalaš ja ulbmillaš ovttasbargoguoibmi dutkanprošeavttain ja -fierpmádagain.

Oassemihtut:

- a) Ásahus aktiivvalaččat álggaha dutkanovttasbarggu Sámis, Davviriikkain ja máilmmiviidosat eamiálbmot- ja eará fágabirrasiguin.
- b) Oktasašprošeavttat ja fierpmádagat čatnasit čielgasit min fágalaš vuoruhemiide.
- c) Oassálastin riikadási ja riikkaidgaskasaš dutkanprográmmain lasihuvvojit, dain oktavuodain gos sámi- ja eamiálbmotdiehtu ja ásahusa guovddáš fágasuorggit leat guovdilát.

6.4 Dutkan oahpahusas ja studeanttaid searvan dutkamii

Váldomihttu: Oahppu ja dutkan mannet giehtalaga, nu ahte studeanttat ožžot dutkanvásáhusa ja gealbbu.

Oassemihtut:

- a) Dutkanvudot oahpahus lea buot oahppoprográmmain prinsihppan.
- b) Studeanttat addojit vejolašvuoda searvat dutkandoaimmaide (prošeavttaide, dieđuidčohkkemii, analysaide, gaskkusteapmái) nu guhkás go vejolaš.
- c) Sámi allaskuvlla dutkan buvttada ođđa dieđuid mat nannejit oahpuid ovdánahttima ja lohkanmeari.
- d) Veahkeortnegat nugo dieđalašassisteanta- dutkanhárjehallan dahje sullasaččat ovdánahttojit ja váldojit atnui viidáseappot.

6.5 Dutkandoarjja

Váldomihttu: Dutkandoaimma nannejuvvo buriin infrastruktuvrrain ja dutkanhálddahuslaš doarjagiin.

Oassemihtut:

- a) Dutkanvuoddostruktuvra (girjerájus, arkiiva, digitála reaidut, giellaresurssat, čállinbájit jna.) heivehuvvojit ásaheusa fágalaš profiilii ja dárbbuide.
- b) Leat buorit vuogádagat dutkandieđuid giedahallamii, dás maiddá etihkka, persovdnasuodjalus, vurkkodeapmi ja rabas sisabeassan go lea vejolaš.
- c) Struktuvrraid mat dorjot fágabargiid dutkanprošeavtain (ekonomiija, raporterren, soahpamušat, juridihkalaš doarjja) nannejuvvojit viidáseappot.
- d) Dutkanhálddahuslaš doarjja nanne kvalitehta ja juolludemiid prošeaktaohcamiin, prošeaktačadaheamis ja raporteremis.

7 Implementeren, ovddasvástádus ja čuovvoleapmi

- **Ovddasvástádus:** Rektoris ja fágalaš jodiheddjiin lea bajimus ovddasvástádus dutkanstrategiija čadaheamis. Fágabirrasis ja ossodagain lea ovddasvástádus doaimmahit ulbmiliid iežaset suorggi plánaid.
- **Laktit kvalitehtavuogádahkii:** Strategiija čuovvoleapmi laktojuvvo kvalitehtabargui (jahkeraportii, kvalitehtaraportii, dutkan- ja ovdánahttináiggi raporteremii).
- **Árvvoštallan:** Mihttomeriid joksán árvvoštallo jeavddálaččat:
 - Jahkásaš dutkan- ja ovdánahttináiggi raporteremiin ja kvalitehtaraporttain, jahkeraporttain
 - Almmuhančuoggáin ja giellageavaheamis
 - Rekrutterema, gelbbolašvuoda ja fágabirrasiid árvvoštallamiin
 - Máhcahemiin studeanttain, ovtasbargoguimiin ja servodataktevrrain

Commented [ML21]: Juste dál lea girjerájus heahtedilis. Sis lea dušše okta bargi, ja dasa lassinn unnán ruhta, mii váikkuha ee. dasa man olámuttus dutkangirjálášvuota lea dutkiide. Girjerádjosa dilli váikkuha sakka dutkamii, go girjerájus galgá veahkehit dutkiid ee. girjálášvuoda háhkamiin. Nu movt dilli lea dál, de girjerádjosis ii leat kapasitehta dahkat fállat dan bálvalusa mii gáibiduvvo. Mii sávvat ahte dán dokumeanttas deattuhuvvo girjerádjosa dehálášvuota eambo. Mii sávvat maid ahte dutkangirjálášvuodadáhatabásaid váilevašvuota eambo deattuhuvvo dokumeanttas, go dat lea stuorra hástalus SA dutkiide.

Commented [ML22]: Dán šaddá oppalohkái váttis implementeret, go dás galggašii čielgaseabbo bidjat ovdan geas lea ovddasvástádus masa.

Commented [ML23]: Dás galggašii deattuhit maiddá hálddahusa ovddasvástádusa, daningo hálddahusa haga lea váttis implementeret ja čuovvolit dutkanstrategiija. Omd. geas lea ovddasvástádus gozihit dutkandieđuid giedahallama? Makkár rolla lea dutkanhálddahusas, girjerádjosis ja IT-ossodagas dás?

Strategiija ođastuvvo dárbbu mielde ja addá vuodu boahnte strategiijaáigodahkii.

Sámi allaskuvlla dutkanstrategiija 2026-2036

Sisdoallu

1	Álggahus.....	1
2	Dutkanstrategiija višuvdna ja mihttomearri	3
3	Givrodagat, váillit ja vejolašvuodát	3
3.1	Givrodagat	3
3.2	Váillit	4
3.3	Vejolašvuodát	4
3.4	Sámi servodaga dilít, hástalusat ja dutkandárbbut	4
4	Sámi allaskuvlla dutkandoaimmaid vuodđoprinsihpat ja njeallje bálggesčuovgga ...	5
5	Fágalaš profiila ja vuoruheamit	6
5.1	Sámi oahpaheaddjeoahput	6
5.2	Sámegiella ja sámi girjjálašvuolta	7
5.3	Servodatdiehtagat	7
5.4	Sámi duodji ja dáidda.....	7
5.5	Sámi- ja eamiálbmotjournalistihkka	8
5.6	Árbediehtu – sámi árbevirolaš máhttu, máhttofiervrideapmi ja fágaidrasttideaddji oahppan	8
5.7	Sámi AI lab	10
5.8	Boazoealáhus fágaidrasttideaddji ja eamiálbmotealáhus	10
5.9	Odđe oahput	11
6	Strategalaš váldomihttomearit ja oassemihttomearit.....	11
6.1	Fágabirrasiid gelbbolašvuolta, rekrutteren ja dutkangulahallan.....	11
6.2	Dutkangaskusteapmi ja dutkanbohtosiid almmuheapmi	12
6.3	Dutkanovttasbargu ja fierpmádagat.....	12
6.4	Dutkan oahpahusas ja studeantaid searvan dutkamii.....	13
6.5	Dutkandoarjja.....	13
7	Implementeren, ovddasvástádus ja čuovvleapmi	13

Obbalaš kommentárat:

- Fágaidrasttideaddjevuhta ii leat go oktii namuhuvvon, č. 5.1 . Dát ferte leat sámi alitoahppoásahusa strategalaš ulbmilin, danne go dát boahotá šaddat mávssolaš oassin boahhteáiggis, ii dušše Sámi allaskuvllas, muhto muđui maid. Eará universitehtain leat dán juo sisafievrrredeame.
- Sámi servodagain lea maid stuorra dárbu dutkamii mii ovddida dásseárvosaš dearvašvuoda- ja fuolahusbálvalusaid sámiide. Giela, kultuvrra, árbevirolaš máhtu ja báikegottiid ipmárdusat leat dehálaš eavttut buori bálvalusaide ja olbmuid birgejupmái ja dan fertešii váldit mielde dán dutkanstrategiijai
- Dutkanráđi eavttuin boahotá ovdan ahte berre leat lagasvuhta gaskkal dutkama ja praksisfealtta. Dán sáhhtá SA maid váldit mielde dás.

1 Álggahus

Dutkanstrategiija čielggada Sámi allaskuvlla dutkandoaimma áigumušaid, vuoruhemiid ja mihtuid áigodagas 2026-2036.

Dutkanstrategiija ovdanbuktá Sámi allaskuvlla ovddasvástádusa buvttadit odđa diedu mii galgá nannet sámi ja eará eamiálbmotservodagaid, doaibmat doarjjan servodat ovdáneapmái ja politihka hábmemii, ovdánahttit oahpahusa ja oahppama, ja láidet ja nannet ovttasbargguid iešgudetlágan dásiin ja surggiin.

Sámi allaskuvla dutkanstrategiija ulbmilin lea doaibmat láidehussan ásahusa dutkanaktivitehtii ja ahte ásahusa dutkan:

- sihkkarastá oppalaš gelbbolašvuoda mas ovdalaš máhttu adnojuvvo árvvus ja ávkin
- čuovvu ásahusa guhkitáiggi fágalaš beroštumiid, vuoruhemiid ja áigumušaid,
- lea deaivil ja áigeguovdil,
- čuovvu dohkkehuvvon ehtalaš rámmaid,
- árvvusatná fágagodiid dárbbuid bisuhit ja nannet dutkangelbbolašvuoda guovddáš fágasurggiin goađi siskkobealde,
- lea ávkin sámi servodahkii,
- váikkuha servodahkii vai dustet boahhteáiggi vuorddehahtti ja vuordemeahttun nuppástusaid

Dutkanstrategiija dovddasta vuodđodutkama dárbbuid ja seammás bidjá rámmaid ja láide ovttaskas dutkiid válljemiid ja vuoruhemiid.

Sámi allaskuvlla geatnegasvuohta lea viidát ovttasbargat ovttaskasaid dásiin ja leat ávkin servošiidda viidát. Geatnegahtta maid duhtadit servodaga dárbbu dutkamii - ja diehtohuksemii.

Commented [A1]: Mii dás oaivvilduvvo?

2 Dutkanstrategiija višuvdna ja mihttomearri

Sámi allaskuvlla dutkama višuvdnan lea ollašuhttit sámi servodagaid máhttodárbbuid nu vaija ahte ášahus doaibmá lea Sámi universitehtan boahpteáiggi Sámis. Sámi allaskuvlla dutkan- ja ovdánahttindoaimmat galget leat vuoddun ášahusa oahpuin ja ávkin sámiide, ášahusaide, boazoealáhussii ja eará sámi birgenlágiideealáhusaide ja báikegottiide.

Dutkanstrategiija galgá ovddidit ja nannet Sámi allaskuvlla njunuš ja áidnalunddot rolla eamiálbmot dieđalaš ášahussan, man dutkan:

- lea fágalaččat njunnošis (fremragende) ja strategalaččat vuoruhuvvon,
- vuodđuduvvá sámegillii, sámi kultuvrii ja máhttoárbevieruide,
- doaibmá giehtalaga ášahusa oahppofálaldagaiguin,
- lea relevánta ja olámuttus,
- bastá čuvget sámiid perspektiivaid riikkadásiin ja stuorraservodagain, ja
- addá ášahussii ja dan dutkiide vejolašvuoda searvat eamiálbmotdutkanama lávdái.

Dutkanstrategiija addá vuodu árvoštallat:

- čuovvugo ášahus fágalaš vuoruhemiid ja bálggesčuovggaid,
- leago ášahusas rievttis ja doarvái fágagelbbolašvuohta dutkandárbbuid olaheapmái,
- almmuhitgo ja gaskkustitgo SA dutkan gaskkustanprinsihpaid mielde,
- leatgo mis relevánta ja ulbmillaš dutkanovttasbarggut,
- leatgo studeanttat ja oahput fárus ášahusa dutkandoaimmain, ja
- leatgo SA:s struktuvrrat, infrastruktuva ja doarjja mat dahket vejolažžan lihkestuvvat leat njunuš sámi dutkanášahussan.

Commented [A2]: Mat leat máhttodárbbut sámi servodagas? Mun oaivildan ahte mii fertet maid fállat oahpu mas min studeanttat ohppet meahci doaibmama birra, luonddudiehtaga vuodul vai studeanttat ohppet ipmirdit movt luondu (naturen) doaibmá. Doaivvun ahte dainna olahivččimmet eambo dievdduid oahpu váldit.

Commented [A3]: Jus mii galgat leat sámi universitehtan de lea Sámi allaskuvllas stuora ovddasvástádus boazoealáhusa oahpahusa ja dutkama nannet ja ovddidit Norggas ja davviriikkain. Jus mii eat ieža dan ovddasvástádusa váldde, de váldet earát dan ja de šaddá boazoealáhus vuohon dáčča vuogádagaid háldui nugo lea leamaš guhkit áigge ja ain lea. Dán dutkanstrategiijas ii leat boazoealáhus oba namuhuvvongge vaikko mis leat leamaš boazodoallofátagat 2000-jagiid álgu rájes ja boazoealáhusbachelorprográmma 2009 rájes. Ja dán SA logi jagi dutkanstrategiijas gal berrešii boazoealáhus maid namuhuvvot go mis leat mánggat bargit geat dutket boazoealáhussii guoskevaš fáttáid mat de leat ávkin buot min oahpuide.

Commented [A4]: Máhttoárbevierut, meinebehtet go máhttovuogádagaid, kunnskapssystemer?

Commented [A5R4]: Bijašin máhttovuogádagaid go dat sátni adno manjelis maid

Commented [A6]: Vuolggasaji?

3 Givrodagat, váillit ja vejolašvuodát

3.1 Givrodagat

- Áidnalunddot ášahuslaš sajádat
- Nana čanastat ja vuolggasadjii sámegielas, -kultuvrras ja -servodagas
- Dutkamis ja oahpuin leat lagaš čanastagat sámi servodahkii
- Dutkamis lea metodalaš girjáivuohta ja erenoamáš gelbbolašvuohta eamiálbmotmetodologiijas ja árbediedusárbevirolaš máhtus
- Sierra almmuhan- ja gaskkustankanálat
- Nana fágabirrasat guovddáš surggiin nugo sámegielas, boazoealáhusas, duojs, árbediedus, sámi oahpaheaddjeoahpuin ...jnv.

Commented [A7]: Galggašii go namuhit daid? Boazoealáhus ja árbediehtu fertejit das mielde

3.2 Váillit

- Ráddjejuvvon ekonomalaš ja hálddahuslaš eavttut
- Smávva ja rašis fágabirrasat
- Váilevaš sámi iešmearrideapmi dutkanprioriteremis
- Váilevaš davviriikkalaš koordineren
- Dárbu nannet dutkandoarjaga ja bagadallan gelbbolašvuoda
- Váilevaš návccat duhtadit buot dutkandárbuid

3.3 Vejolašvuodát

- Eanet dutkandárbu sámi diliid birra
- Nannejuvvon eamiálbmotovttasbargu riikkaidgaskasaččat
- Doavttergrádaohpu ja dutkiidrekutteren viidásat ovddideapmi
- Nannet studeanttaid searvama dutkamii
- Odđa gaskkustanvugiid ovddideapmi
- Sámegiela nannen diedagiellan
- Váikkuhit politihka hábmema ja hálddašeami

3.4 Sámi servodaga dilit, hástalusat ja dutkandárbbut

Sámi servodaga dán áiggi dovdomearka lea kompleaksa ovttasdoaimman gaskal kontinuehta ja riev dama. Seammás go giela, kultuvra ja árbevirolaš máhttohámiid ealáskahttin dáhpuhuvvá sámi servodagas, de sámi árgabeaivi deaivida čadaáiggi struktuvrralaš hástalusai guin. Hástalusat mat čatnasit sámi servodaga oktasaš gelbbolašvuodadár bui, sámi vuoigatvuodaid duohtandahkamii ja sámi árbevirolaš ealáhusvuodu hálddašeapmái.

Sámi servodagat báhcet gealdagassii gaskal nannejuvvon politihkalaš ja rievttálaš sajádaga nuppi bealde, ja fas nuppi bealde dat gaska mii čadat gávno gaskal formála vuoigatvuodaid, ja duohta čadaheami. **Dát guoská earret eará giellaáššiide, oahpahussii, almmolaš bálvalusaide, areálahálddašeapmái ja árbevirolaš ealáhusaide nugo boazoealáhus ja guolásteapmi.**

Seammás sámi servodagat vásihit váikkuhusaid govddit servodatlaš ja geopolitihkalaš ovdánemiin, namalassii dálkkádatrievdamat, **areálabáhkken**, demográfalaš sirddašeamit ja eará gelbbolašvuodadárbbut. Dát ovdáneamit hábmejit dutkandárbbu mii lea sihke empiralaš, analyhtalaš ja normatiiva. Lea dár bu máhttui mii duodašta ovdánanmearkkaid ja dili, analysere fápmostruktuvrraid, ása huslaš rámmaid ja servodatrievdamiid. **Viidásit lea dár bu hukset máhttovuodu mii sihkarastá bistevaš giella-, kultuvra-, ja ealáhus- ja servodatovdáneapmái sámiid eavttuide vuodul. Sámi allaskuvllii mearkkaša dát sierra ovddasvástádus ovdánahttit dutkama mii ovtta alla fágalaš kvalitehta servodatrelevánssain, ja mas leat vuodduin sámi geahččanguovllut, máhttovuogádagat ja dárbbut.**

Commented [A8]: Mat dat leat?

Commented [A9]: Eananmassimat? Areálabáhkken lei odđa sátni, ii gullon ovdal

4 Sámi allaskuvlla dutkandoaimmaid vuodđoprinsihpat ja njeallje bálggesčuovgga

Sámi allaskuvlla dutkandoaimma vuodđoprinsihpat leat:

- **relevánsa,**
- **sámi gelbbolašvuohta,**
- **akademalaš kvalitehta ja friddjavuohta,**
- **rabasvuohta,**
- **árvvusatnin,**
- **ovttasbargu ja lotnolasvuohta.**

Relevánsa prinsihppa vuolgá das go dutkama vuolggasadjin **lea** eamiálbmot- ja sámi servodaga- máhttodárbbut. Sámi- ja eamiálbmotgelbbolašvuohta lea sihke dutkama vuolggasadji ja dan mihttomearrin juksat. Gelbbolašvuhtii gullá sámegiella ja dan guovddáš rolla buot dutkandoaimmain ja maiddái dutkanbohtosiid gaskkusteamis. Ásahus doahttala akademalaš friddjavuođa ja dan ahte dutkamis galgá leat alla fágalaš kvalitehta masa gullá čuovvut dutkanetiškalaš norpmas. Dutkanbohtosat galget leat rahpasat ja olámuttus, luoheteahhti ja doallevaččat. Dutkanbohtosat galget áinnas ávkálaččat ja ovdánahttit ja árvvusatnit giela. Dutkan čadahuvvo ovttasbarggus ja lotnolasdoaimmain studeanttaiguin, fágabirrasiguin, ulbmilaš ásahusaiguin ja servodatoassálastiiguin.

Sámi allaskuvlla dutkanbargodoaimma vuodđun leat čuovvovaš njeallje guovddáš bálggesčuovgga mat čalmmustahttet sámi- ja eamiálbmotdutrakama vuodđoárvvuid:

- **eamiálbmotperspektiivvat,**
- **studeanttat miellutkin, ja oahpahus ja oahput leat dutkanvuodot**
- **árbevirolaš máhttu**
- **ja searvelanja prinsihpa**

Sámi allaskuvla galgá nannet fágaidrasttideaddji dutkama ja oahpahusa mii vuodđuvuvvá sámi máhtovuogádagaide, árbedihtui ja servodaga máhttodárbbuide. Sámi allaskuvla ja galgá ovdaámnaáhttit ealbmiaálbmot diedalaš transdisiplinæra dutkama mii čatná iešguđet máhtovuogádagaiud, fágaid, praksisaidisi ja servodataktevrraind. Fágaidrasttideapmi galgá ipmirduvvot viidát, nu ahte dat fáttmasta sihke akademalaš fágaid, árbevirolaš máhtu, giela, praksisiid, ealáhusaid ja báikegottiid gaskasaš ovttasbarggu.

Sámi servodaga hástalusat leat čatnon oktii ja gáibidit dutkama mas giela, kultuvrra, luonddu, vuoigatvuodaid, ealáhusaid, teknologijja ja servodatovdáneami

Commented [A10]: Makkár prinsihpat dát leat?

geahčaduvojit ovttas. Fágaidrasttideapmi lea danne guovddáš strategalaš prinsihppa Sámi allaskuvlla dutkan- ja oahppandoaimmain.

Dát bálggesčuovggat doibmet ofelažžan áhahusa dutkan- ja ovdánahttindoaimmaide ja láidestit áhahusa dutkiid ja fágabargiid sin dutkandoaimmain ja dutkanmetodologalaš válljemiin. Dát njeallje láidesteaddji fáttá sáhttet maiddái doaibmat olles prošeaktabálgá čuvgehussan. Bálggesčuovggat doibmet dattege eanet inspirašuvdnan go gáibádussan dutkan- ja ovdánahttinprošeavttaid hábmema oktavuodas. Bálggesčuovggaid sáhttá maid atnit gaskkusteamii oktavuodas ja gulahaladettiin ruhtadeddjiiguin ja eará berošteddjiiguin.

Dutkanstrategiija čalmmustahtta guhtta strategalaš váldomihttomeari maid vuodul lea vejolaš árvvoštallat dutkanstrategiija ollašuvvama áigodagas 2026-2036.

5 Fágalaš profiila ja vuoruheamit

Dutkandoaimmaid vuolggasadi lea Sámi allaskuvlla guovddáš fágasuorggiin ja strategalaš vuoruheamitbálggesčuovggain. Fágaidrasttideaddji ovttasbargu galgá leat guovddášis dutkamis ja oahpahusas, earenoamážit daid fáttáid oktavuodas mat čatnasit árbedihtui, boazoealáhussii, sámegillii, duodjái, luonddugeavaheapmái, vuogátvuodáide ja eamiálbmotservodagaide.

Odđa dutkanprošeavttat galget árvvoštallojuvvot áhahusa fágalaš vuoruhemiid

- ektui ovdal go ožžot doarjaga.
- Galgá jeavddalaččat árvvoštallojuvvot man muddui áhahus čuovvu fágalaš vuoruhemiid, ja makkár dárbu daid lea ođastit.

Sámi allaskuvlla vuoruhuvvon fágabirrasat leat:

5.1 Sámi oahpaheaddjeoahput

Fágabirrasis lea nanu gelbbolašvuhta sámi oahpahusdutkamis, erenoamážit pedagogihkas, didaktihkas, giellaealáskahttimis ja oahppandilálašvuodain Sámis. Dutkan čatnasa hui ollu geavadii ja fáttmasta mánáidgárdi, skuvlla ja oahpaheaddjeoahpuid. Dárbu lea eanet fágarašttildeaddji dutkamii ja didaktihkalaš dutkama nannemii unnit fágain.

Mihtut:

- Sámi oahpahusa váldoprinsihpat, árvvut ja doaibmamálliid sámáiduhttin
- Dutkat sámi pedagogihka ja didaktihka
- Nannet dutkama maiddái smávit fágain (duodji, musihka, luonddufágat)

- Ovdánahttit dutkanvuđot modeallaid hárjehallanfágas

5.2 Sámegiella ja sámi girjjálašvuolta

Sámegiella ja sámi girjjálašvuolta lea áidna fága mas Sámi allaskuvla dál fállá ollislaš oahppomannolaga, easkaálgi dásis gitta doavttirgráda dássái. Fágasuorggi dutkan fáttmasta earret eará sosiolingvistihka, giellahistorjá, terminologiija ja girjjálašvuoda. Lea dárbu nannet lingvistihkalaš gelbbolašvuoda ja dustet lassáneami beroštumis oahppat sámegielaid.

Mihtut:

- Lasihit gielladiehtaga ja suopmandutkama
- Nannet dutkama sámi girjjálašvuoda ja kultuvrra
- Ovddidit máhtu giela birra servodagas ja oahpahusas

5.3 Servodatdiehtagat

Fágabirrasis lea viiddis gelbbolašvuolta servodatdiehtagis, riektediehtagis, historjjas, journalistihkas ja sámi vuoddoealáhusain. Dutkan čalmmustahtta sámi servodateallima, eallineavttuid, suvdilisvuoda, birgejumi ja vuoigatvuodaid. Sisabahkkemat ja lassánan deaddu areálaide, dálkkádatrievdamat ja politihkalaš proseassat dagahit ahte lea dárbu nannet dutkama árbevirolaš máhtu, sámi vuoigatvuodaid, iešmearrideami ja servodatovdánahttima birra.

Mihtut:

- Nannet dutkama eana- ja resursavuoigatvuodaid birra
- Lasihit máhtu sámi iešmearrideami ja demokratiija birra
- Ovdánahttit dutkama servodatnuppástusain, geopolitihkalaš hástalusain ja eallindiliid birra

5.4 Sámi duodji ja dáidda

Fágabirrasis lea nana gelbbolašvuolta duojs, dáidagis ja duodjedidaktihkas. Dutkan vuodduuvvá árbevirolaš máhttui, dáiddalaš vuohkái ja pedagogihkkii. Lea dárbu ovddidit metodologiija, dokumenteret ja nannet fága akademalaš ja geavatlaš vuodu.

Mihtut:

- Nannet duoji ja dáiddalaš metodihka dutkama
- Ovdánahttit oahpponeavvuid ja dokumentašuvnna
- Lasihit ovttasbarggu eará eamiálbmogiin

5.5 Sámi- ja eamiálbmotjournalistihkka

Journalistihkka ja media fágasuorggis lea dárbu dutkat sámi mediafálaldagaid ja -sisdoaluid, giellavuoruhemiid ja sámi mediaid rolla servodatváikkuheaddjin. Dutkan galgá maid čalmmustahttit mo sámi- ja eamiálbmotmediat ovddidit ja nannejit giela.

Mihtut:

- Nannet dutkama sámi ja eamiálbmot mediaid birra
- Lasihit máhtu odđáigásaš giellateknologiija ja teknologalaš vejolašvuodaid birra mediasuorggis.
- Ovdánahttit dutkama mánáid ja nuoraid mediageavaheamis, ja das mo dát váikkuha gullevašvuhtii, identitehtii ja gaskkusteapmái.

5.6 5.5Árbediehtu – sámi árbevirolaš máhttu, máhttofiervrideapmi ja fágaidrasttideaddji oahppan

Sámi allaskuvla galgá nannet dutkama, oahpahusa ja gelbbolašvuodaovdáneami sámi árbevirolaš máhttu (árbediehtu), mii lea guovddášis sámiid máhttovuodas ja máhtovuogádagain. Allaskuvla galgá ovdánahttit oahpuid ja dutkanbirrasiid mat sihkkarastet árbevirolaš máhtu dokumenterema, fiervredeami, kritihkalaš reflekšuvnna ja gaskkusteami sámi eavttuid vuodul.

Árbediehtu ipmirduvvo dás dynámalaš máhtovuogádahkan mii lea ovdánan sámi eallinvugiid, giela, luonddugeavaheami, ealáhusaid, sosiála oktavuodaid ja kultuvrralaš geavahusaide bokte. Máhttu fiervreduvvo buolvvas buolvii giela, práksisiid, oassálastima, muitalusaide, duoji, luonddugeavaheami ja servodateallima bokte. Strategiija vuodduuvvá ipmárdussii ahte sámi árbevirolaš máhttu lea vásáhusvudot, relašuvnnalaš, geavattalaš, gielalaš ja analyhtalaš.

Sámi allaskuvla galgá ovdánahttit dutkan- ja oahppanbirrasiid mat čatnet árbediehtu:

- sámegeallii ja doabaovddideapmái
- sámi ealáhusaide ja luondduhálddašeapmái
- duodjái, dáidagii ja estetihkalaš geavahusaide
- pedagogihkkii ja oahppanvugiide
- dearvvašvuhtii, birgejumi ja servodatovdáneapmái
- eamiálbmotmetodologiijii ja dutkanetihkkii
- teknologiijii ja dokumenteremii
- bistevašvuoda ja resurssahálddašeapmái

Allaskuvla galgá láhčit dili fágaidrasttideaddji lahkoneapmái, mas árbevirolaš máhttu deaivvada akademalaš fágaárbevieruiguin nu ahte sámi máhtovuogit eai biddjo oarjemáilmmi akademalaš epistemologiijaide.

Oahpahus ja dutkan galget vuodduuvvat sámi ipmárdussii oahppamis, máhttofievrrideamis ja relašuvnnain olbmo, luonddu, giela ja servodaga gaskkas. Dát mearkaša maiddá ovdánahttit oahppanvugiid, mas praksisat, vásáhusat, oassálastin ja báikegottit leat guovddáš máhttoarenat.

Oahppobálgát galget ovdánahttojuvvot mat sáhttet guhkit áiggi mielde gullat bachelor-, master- ja dutkanoahpuide sámi árbevirolaš máhtus ja eamiálbmogiid máhtovuogádagain. Dát galgá veahkehit dutkiid ja fágalaš olbmuid rekrutterema geain lea gelbbolašvuohta sámi máhtuin, dokumenteremiin, gaskkustemiin ja dutkanmetodologiijas.

Strategalaš mihtut

- Ovdánahttit bistevaš fágabirrassa dutkamii ja oahpahussii árbediedu birra.
- Ásahit oahppobálgáid mat sáhttet viidásit ovdánahttojuvvot mastergrádadássái sámi árbevirolaš máhtus.
- Nannet dutkama sámi máhtovuogádagain, máhttofievrrideamis ja máhtohálddašeamis.
- Ovdánahttit dutkanehtalaš prinsihpaid árbevirolaš máhtu dokumenteremii, geavaheapmái ja hálddašeapmái.
- Nannet sámegiela árbevirolaš máhtu ja fágaterminologiija ealli sámegielan.
- Ovdánahttit fágaidrasttideaddji dutkanprošeavttaid mat čatnasit gillii, luonddugeavaheapmái, ealahusaide, duodjái, pedagogihkkii ja servodatovdáneapmái.
- Sihkkarastit ovttasbarggu báikegottiiguin, máhttoguddiiguin ja sámi ásahusaiguin dutkamis ja oahpahusas.
- Ovdánahttit modeallaid árbevirolaš máhtu dokumenteremii ja gaskkusteapmái sámi eavttuid vuodul.

Guhkesáigásaš ulbmil

Sámi allaskuvla galgá strategiijaáigodaga siskkobealde ovdánahttit vuodu mastergrádii sámi árbevirolaš máhtus (árbediedus), mii vuodduuvvá sámegielaide, eamiálbmotmetodologiiji, fágaidrasttideapmái ja sámi máhtovuogádagain.

•

5.65.7 Sámi AI lab

Sámi allaskuvla áigu ovdánahttit goanstajierpme dutkama vuodduuvvon sámi gillii, kultuvrii ja servodahkii ja heivehuvvon sámi servodaga dárbbuide. Lea stuorra dárbu čovdosiidda dearvvašvuodas, oahpahasas ja hálldašeamis. Goanstajierbmi buktá vejolašvuodaid dásseárvosaš bálvalusaid sámi servodahkii ja vejolašvuoda nannet sámi oahpahussuorggi.

Mihtut:

- Ovddidit AI-čovdosiid mat leat heivehuvvon sámegielaide, sámegielagiid dárbbuide ja kultuvrii
- Nannet gelbbolašvuoda ja oahpu AI:s
- Háhkát ja ásahtit ođđaáigasaš konkrehta bálvalusaid ja buktagiid

5.8 Boazoealáhus fágaidrasttideaddji ja eamiálbmotealáhus

Boazoealáhus lea guovddáš sámi ja eará eamiálbmogiid tealáhus ja kultuvrralaš vuoddu. Árktaš guovlluin. Ealáhus lea fágaidrasttideaddji ja čatnasa sámegillii, árbevirolaš máhttui, luonddugeavaheapmái, jodiheapmái, ekonomijai, juridihkkii, teknologijii, birrasii ja servodatovdáneapmái. Sámi allaskuvla áigu ovdánahttit oahpahasas ja dutkama mii vuodduuvvá boazoealáhusa árbevirolaš máhtui ja seammás ovddida ođđa máhtu mii doarju bistevaš ealáhusa ja boahhtevaš buolvaid rekrutterema.

Boazoealáhusdutkan galgá leat fágaidrasttideaddji ja čatnat árbevirolaš máhtu akademalaš dutkamii. Dutkan galgá fátmastit earet eará:

- boazodoalu ja luonddu gaskavuoda
- dálkkádatrivedama ja areálabáhkemiid váikkuhusaid
- boazosámiidvázziid máhttu eatnamiindbáikenammamáhtu
- ealáhusa jodiheami ja ekonomalaš eavttuid
- boazoealáhusa juridihkalaš ja politihkalaš rámmaid
- teknologija ja digitála čovdosiid
- máhttofievrreideami buolvvas buolvii ja nissonolbmuid ja dievdoolbmuid ekspearta máhtu
- giela ja kulturfievrreideami boazoealáhusa oktavuodas
- dearvvašvuoda, duddjoma, biebmovuogádagaid, birgema ja eallineavttuid boazodoalus

Sámi allaskuvla galgá láchčit dili ovttasbargui boazodolliiguin, báikegottiiguin, eará eamiálbmotservodagaiguin ja riikkaidgaskasaš dutkanbirrasiguin. Oahpahusas ja dutkamis deattuhuvvo ahte boazoealáhus lea sihke ealáhus, kultuvra, máhtovuogádat ja eallinvuoddu.

Mihtut:

- Nannet fágaidrasttideaddji oahpahusa boazoealáhusbachelorprográmmas/Sámi allaskuvllas
- Ovdánahttit boazoealáhusdutkama mii fáttmasta fágaidrasttideaddji vugiid ja eamiálbmotmetodologiija
- Ásahit fágaidrasttideaddji masteroahpu mas boazoealáhus ja árbevirolaš máhttu lea vuoddun
- Nannet dutkama dálkkádatriveddama, guohtoneatnamiid- ja areálageavaheami ja bistevašvuoda váikkuhusaid boazoealáhussii.
- Ovdánahttit máhtu boazoealáhusa jodiheamis, ekonomiiijas ja politihkalaš rámmaid birra.
- Sihkkarastit ahte árbevirolaš máhttu ja sámegeiella leat guovddášis oahpahusas ja dutkamis.
- Nannet ovttasbarggu eará eamiálbmogiiguin geain leat boazoealáhus, ealáhus- ja luonddugeavaheamit.

5.75.9 Odđa oahput

Sámi dulkaoahppu ja gielaláš áššeoovddideaddjit

Dulkain lea dehálaš doaibma sihke giellačehppodagas, riektasihkkarvuodas ja mo dásseárvosaš bálvalusaid nanne nátionála dásis. Vejolaš dutkanfáttát leat terminologiijaovddideapmi, digitála dulkon, etihkka ja rolla.

Mihtut:

- Nannet dutkanvuodot dieduid fágaterminologiija ovdánahttimis.

6 Strategalaš váldomihttomearit ja oassemihttomearit

6.1 Fágabirrasiid gelbbolašvuolta, rekrutteren ja dutkangulahallan

Váldomihttu: Sámi allaskuvllas galget leat nanu, bistevaš ja gelbbolaš dutkanbirrasat.

Oassemihtut:

- a) Guovddášgelbbolašvuhta smávva ja rašis fágabirrasiin bisuhuvvo ja nannejuvvo. Fágaolbmuid bagadallan- ja prošeaktajodiheaddjelbbolašvuhta nannejuvvojit systemáhtalaččat.
- b) Rekrutteren galgá nannet ásausa dain fága- ja dutkansurggiin maid ásausa ja fágagoadit vuoruhit áiggiis áigái.
- c) Ásausa galget leat čielga struktuvrat ja bálgát akademalaš ovdáneapmái ja gelbbolašvuodáloktiemii ja dutkanáiggi meannudeapmái galget gávdnot buorit ja čielga rutiinnat.
- d) Ásausa galgá ásausa fágaidrasttideaddji dutkanjoavkkuid mat čatnet ovtas árbediedu, giela, boazoealáhusa, pedagogihka, duoji, teknologijja ja servodatdiehtaga.
- e) Siskkáldas ja fágabirrasiid rasttideaddji dutkan gulahallan nannejuvvo.

Commented [A11]: Mii lea guovddášgelbbolašvuhta?

6.2 Dutkangaskusteampi ja dutkanbohtosiid almmuheapmi

Váldomihttu: Dutkangaskusteampi lea guovddášis dutkandoaimmaid ja ulbmiloláhusa árvvoštallamis. Sámi allaskuvlla dutkan lea oidnosis, juhkkjuvvon ja relevánta - sihke siskkáldasat ja olgguldasat. Sámegealla ovdánahttojuvvo akademalaš ja diedalaš giellan, seammásgo sihkkarastá nanu riikkaidgaskasaš fágalaš beaggima.

Oassemihtut:

- a) Dutkanbohtosat gaskkustuvvojat sámi servodagaide, politihkkahábmemei, hálddašeapmái ja almmolašvuhtii.
- b) Ásausa leat čielga kanálat ja rutiinnat dutkama gaskkusteampi ja mánggabearlat gaskkustanressat galget ovddiduvvot ja almmuhuvvot nu vai olahit akademalaš ja ii-akademalaš vuostáiváldiid.
- c) Ásausa čohkke, goziha ja čalmmustahtta dutkandieduid systemáhtalaččat.
- d) Almmuheamit sámegeallade lassánit, sihke diedalaš ja populearadiedalaš hámis.
- e) Almmuheami giellaválljen váikkuha sihke sámegealla ovdáneapmái ja riikkaidgaskasaš fágalaš gulahallamiidda

Commented [A12]: Manne dušše gulahallan? ligo dutkan juo govčča gulahallama maid? Mis leat dál buorit proseassat ovtasbargguide goappaš godiin, goit boazoealáhusdulkamis ja dan berre nannet.

6.3 Dutkanovttasbargu ja fierpmádagat

Váldomihttu: Sámi allaskuvla lea aktiivvalaš ja ulbmillaš ovtasbargoguoibmi dutkanprošeavttain ja -fierpmádagain.

Oassemihtut:

- a) Ásausa aktiivvalaččat álggaha dutkanovttasbarggu Sámis, Davviriikkain ja máilmmiviidosáččat eamiálbmot- ja eará fágabirrasiiguin.
- b) Oktasašprošeavttat ja fierpmádagat čatnasit čielgasit min fágalaš vuoruhemiide.

- c) Oassálastin riikadási ja riikkaidgaskasaš dutkanprográmmain lasihuvvojit, dain oktavuodain gos sámi- ja ~~eamiálbmotdiehtu~~ ~~eamiálbmotmáhttu~~ ja ásausa guovddáš fágasuorggit leat guovdilát.

6.4 Dutkan oahpahusas ja studeanttaid searvan dutkamii

Váldomihttu: Oahppu ja dutkan mannet giehtalaga, nu ahte studeanttat ožžot dutkanvásáhusa ja gealbba.

Oassemihtut:

- Dutkanvuodot oahpahus lea buot oahppoprográmmain prinsihpan.
- Studeanttat addojit vejolašvuoda searvat dutkandoaimmaide (prošeavttaide, dieđuidčohkkemii, analisaide, gaskkusteapmái) nu guhkás go vejolaš.
- Sámi allaskuvlla dutkan buvttada odđa dieđuid mat nannejit oahpuid ovdánahttima ja lohkanmeari.
- ~~e)~~ **Studeanttat ožžot vejolašvuoda searvat fágaidrasttideaddji dutkan- ja ovdánahttinprošeavttaide.**
- ~~e)~~ Veahkkeortnegat nugo dieđalašassisteanta- dutkanhárjehallan dahje sullasaččat ovdánahttojit ja váldojit atnui viidáseappot.

6.5 Dutkandoarjja

Váldomihttu: Dutkandoaibma nannejuvvo buriin infrastruktuurain ja dutkanhálddahuslaš doarjagiin.

Oassemihtut:

- Dutkanvuoddostrukturuvra (girjerájus, arkiiva, digitála reaidut, giellaresurssat, čállinbájit jna.) heivehuvvojit ásausa fágalaš profiilii ja dárbbuide.
- Leat buorit vuogádagat dutkandieđuid giedahallamii, dás maiddá etihkka, persovdnasuodjalus, vurkkodeapmi ja rabas sisabeassan go lea vejolaš.
- Struktuvraid mat dorjot fágabargiid dutkanprošeavttain (ekonomiija, raporterren, soahpamušat, juridihkalaš doarjja)- nannejuvvojit viidáseappot.
- Dutkanhálddahuslaš doarjja nanne kvalitehta ja juolludemiid prošeaktaohcamiin, prošeaktačadaheamis ja raporteremis.

7 Implementeren, ovddasvástádus ja čuovvoleapmi

- Ovddasvástádus:** Rektoris ja fágalaš jodiheddjiin lea bajimus ovddasvástádus dutkanstrategiija čadaheamis. Fágabirrasis ja ossodagain lea ovddasvástádus doaimmahit ulbmiliid iežaset suorggi plánaid.
- Laktit kvalitehtavuogádahkii:** Strategiija čuovvoleapmi laktojuvvo kvalitehtabargui (jahkeraportii, kvalitehtaraportii, dutkan- ja ovdánahttináiggi raporteremii).

- **Árvvoštallan:** Mihttomeriid joksán árvvoštallo jeavddálaččat:
 - Jahkásaš dutkan- ja ovdánahttináiggi raporteremiin ja kvalitehtaraporttain, jahkeraporttain
 - Almmuhančuoggáin ja giellageavaheamis
 - Rekrutterema, gelbbolašvuoda ja fágabirrasiid árvvoštallamiin
 - Máhcahemiin studeanttain, ovttasbargoguimmiin ja servodataktevrrain

Strategiija odastuvvo dárbbu mielde ja addá vuodu boahte strategiijaáigodahkii.

Sámi allaskuvlla dutkanstrategiija 2026-2036

Sisdoallu

1	Álggahus.....	1
2	Dutkanstrategiija višuvdna ja mihttomearri	2
3	Givrodagat, váillit ja vejolašvuodát	2
3.1	Givrodagat	2
3.2	Váillit	2
3.3	Vejolašvuodát	3
3.4	Sámi servodaga dilít, hástalusat ja dutkandárbbut	3
4	Sámi allaskuvlla dutkandoaimmaid vuodđoprinsihpat ja njeallje bálggesčuovgga ...	4
5	Fágalaš profiila ja vuoruheamit	5
5.1	Sámi oahpaheaddjeoahput	5
5.2	Sámegiella ja sámi girjjálašvuhta	5
5.3	Servodatdiehtagat	5
5.4	Sámi duodji ja dáidda.....	6
5.5	Sámi- ja eamiálbmotjournalistihkka	6
5.6	Sámi AI lab	6
5.7	Odda oahput	7
6	Strategalaš váldomihttomearit ja oassemihttomearit.....	7
6.1	Fágabirrasiid gelbbolašvuhta, rekrutteren ja dutkangulahallan	7
6.2	Dutkangaskusteapmi ja dutkanbohtosiid almmuheapmi	7
6.3	Dutkanovttasbargu ja fierpmádagat.....	8
6.4	Dutkan oahpahusas ja studeantaid searvan dutkamii.....	8
6.5	Dutkandoarjja.....	8
7	Implementeren, ovddasvástádus ja čuovvoleapmi	9

1 Álggahus

Dutkanstrategiija čielggada Sámi allaskuvlla dutkandoaimma áigumušaid, vuoruhemiid ja mihtuid áigodagas 2026-2036.

Dutkanstrategiija ovdanbuktá Sámi allaskuvlla ovddasvástádusa buvttadit odđa dieđu mii galgá nannet sámi ja eará eamiálbmotservodagaid, doaibmat doarjjan servodat ovdáneapmái ja politihka hábmemii, ovdánahttit oahpahusa ja oahppama, ja láidet ja nannet ovttasbargguid iešguđetlágan dásiin ja surggiin.

Sámi allaskuvla dutkanstrategiija ulbmilin lea doaibmat láidehussan ásahusa dutkanaktivitehtii ja ahte ásahusa dutkan:

- sihkkarastá oppalaš gelbbolašvuoda mas ovdalaš máhttu adnojuvvo árvvus ja ávkin
- čuovvu ásahusa guhkitáiggi fágalaš beroštumiid, vuoruhemiid ja áigumušaid,
- lea deaivil ja áigeguovdil,
- čuovvu dohkkehuvvon ehtalaš rámmaid,
- árvvusatná fágagodiid dárbbuid bisuhit ja nannet dutkangelbbolašvuoda guovddáš fágasurggiin goadi siskkobealde,
- lea ávkin sámi servodahkii,
- váikkuha servodahkii vai dustet boahhteáiggi vuorddehahtti ja vuordemeahttun nuppástusaid

Dutkanstrategiija dovddasta vuodđodutkama dárbbuid ja seammás bidjá rámmaid ja láide ovttaskas dutkiid válljemiid ja vuoruhemiid.

Sámi allaskuvlla geatnegasvuhta lea viidát ovttasbargat ovttaskasaid dásiin ja leat ávkin servošiidda viidát. Geatnegahtá maid duhtadit servodaga dárbbu dutkamii ja diehtohuksemii.

Commented [RG1]: Nabai ná: dutkanaktivitehtii. Ásahusa dutkan galgá:

Commented [RG2]: Leatgo dát čilgejuvvon muhtun eará dokumeanttas?

Commented [RG3]: Sihkkut rihkuid ja čuoggáid dakkár logahallamiin (vuolles maid)

Commented [RG4]: Dát orru veháš guhkki ja moalkái. Ii leat nu álki ipmirdit maid máksá "[...] dutkanstrategiija ulbmilin lea [...] ahte ásahusa dutkan árvvusatná fágagodiid dárbbuid bisuhit ja nannet dutkangelbbolašvuoda guovddáš fágasurggiin goadi siskkobealde"?

Commented [RG5]: Sáhttago dán guokte ovtastahttit omd. ná: "lea ávkin sámi servodahkii nu ahte servodat duste boahhteáiggi vuorddehahtti ja vuordemeahttun nuppástusaid"? Vai leago jurdda ahte bajibus lea sáhka maidái dakkár ávkkis mii ii guoskka juste boahhteáiggi nuppástusaide?

Commented [RG6]: Mii geatnegahtá ja gean geatnegahtá? (Eahpečielga subjeakta ja objeakta)

Commented [RG7]: Sihkkut sázu?

2 Dutkanstrategiija višuvdna ja mihttomearri

Sámi allaskuvlla dutkama višuvdnan lea ollašuhttit sámi servodagaid máhttodárbbuid nu vai ášahus doaibmá Sámi universitehtan boahteáiggi Sámis. Sámi allaskuvlla dutkan- ja ovdánahttindoaimmat galget leat vuodđun ášahusa oahpuin ja ávkin sámiide, ášahusaide, ealáhusaide ja báikegottiide.

Dutkanstrategiija galgá ovddidit ja nannet Sámi allaskuvlla njunuš ja áidnalunddot rolla eamiálbmot diedalaš ášahussan, man dutkan:

- lea fágalaččat njunnošis (fromragende) ja strategalaččat vuoruhuvvon,
- vuodđuduvvá sámegillii, sámi kultuvrii ja máhttoárbevieruide,
- doaibmá giehtalaga ášahusa oahppofálaldagaiguin,
- lea relevánta ja olámuttus,
- bastá čuvget sámiid perspektiivaid riikkadásiin ja stuorraservodagain, ja
- addá ášahussii ja dan dutkiide vejolašvuoda searvat eamiálbmotdutkanma lávdái.

Dutkanstrategiija addá vuodu árvvoštallat:

- čuoovvugo ášahus fágalaš vuoruhemiid ja bálggesčuovggaid,
- leago ášahusas rievttis ja doarvái fágagelbbolašvuodta dutkandárbbuid olaheapmái,
- almmuhitgo ja gaskkustitgo SA dutkan gaskkustanprinsihpaid mielde,
- leatgo mis SA:s relevánta ja ulbmillaš dutkanovttasbarggut,
- leatgo studeanttat ja oahput fárus ášahusa dutkandoaimmain, ja
- leatgo SA:s struktuvrrat, infrastruktuvra ja doarjja mat dahket vejolažžan lihkestuvvat leat njunuš sámi dutkanášahussan.

3 Givrodagat, váillit ja vejolašvuodát

3.1 Givrodagat

- Áidnalunddot ášahuslaš sajádat
- Nana čanastat ja vuolggasadji sámegielas, -kultuvrras ja -servodagas
- Dutkamis ja oahpuin leat lagaš čanastagat sámi servodahkii
- Dutkamis lea metodalaš girjáivuohta ja erenoamáš gelbbolašvuodta eamiálbmotmetodologiijas ja árbediedus
- Sierra almmuhan- ja gaskkustankánálat
- Nana fágabirrasat guovddáš surggiin

3.2 Váillit

- Ráddjejuvvon ekonomalaš ja hálldahuslaš eavttut

Commented [RG8]: ?

Commented [RG9]: diedalaš eamiálbmotášahussan (?)

Commented [RG10]: Nabai omd. ná: lea earenoamáš alla dásis

Commented [RG11]: sámi máhttoárbevieruide (?) (Máhttoárbevierru-sátni ii dáidde nu oahpis?)

Commented [RG12]: Sáhttago dán dadjat konkretaleappot?

Commented [RG13]: gelbbolašvuodta (?)

Commented [RG14]: Sáhttago dadjat eará ládje go lea vehá eahpečielggas maid máksá olahit dutkandárbbuid?

Commented [RG15]: Váilugo dás juoga, dahje leago visot čállon riektá?

Commented [RG16]: Sáhttago dadjat dárkileappot mat struktuvrrat dát leat?

Commented [RG17]: Sáhttago buot osiide čállit teavstta olles cealkagiiguin, nugo 3.4:s?

Commented [RG18]: Muitalago dás oassi eambo dálá dili birra go dutkanstrategiijaid birra?

- Smávva ja rašis fágabirrasat
- Váilevaš sámi iešmearrideapmi dutkanprioriteremis
- Váilevaš davviriikkalaš koordineren
- Dárbu nannet dutkandoarjaga ja bagadallan gelbbolašvuoda
- Váilevaš návccat duhtadit buot dutkandárbbuid

3.3 Vejolašvuodát

- Eanet dutkandárbu sámi diliid birra
- Nannejuvvon eamiálbmotovvttasbargu riikkaidgaskasaččat
- Doavttergrádaohpu ja dutkiidrekutteren viidásat ovddideapmi
- Nannet studeanttaid searvama dutkamii
- Odđa gaskkustanvugiid ovddideapmi
- Sámegiela nannen diedagiellan
- Váikkuhit politihka hábmemma ja hálldašeami

3.4 Sámi servodaga diliit, hástalusat ja dutkandárbbut

Sámi servodaga dán áiggí dovdomearka lea kompleaksa ovttasdoaimman gaskal kontinuehta ja riev dama. Seammás go giela, kultuvra ja árbevirolaš máhttohámiid ealáskahttin dáhpuhuvvá sámi servodagas, de sámi árgabeaivi deaivida čadaáiggí struktuvrralaš hástalusai guin. Hástalusat mat čatnasit sámi servodaga oktasaš gelbbolašvuodadárbbui, sámi vuoigatvuodaid duohtandahkamii ja sámi árbevirolaš ealáhusvuodu hálldašeapmái.

Sámi servodagat báhcet gealdagassii gaskal nannejuvvon politihkalaš ja rievttálaš sajádaga nuppi bealde, ja fas nuppi bealde dat gaska mii čadat gávdno gaskal formála vuoigatvuodaid, ja duohta čadaheami. Dát guoská earret eará giellaáššiide, oahpahussii, almmolaš bálvalusaide, areálahálldašeapmái ja árbevirolaš ealáhusaide.

Seammás sámi servodagat vásihit váikkuhusaid govddit servodatlaš ja geopolitihkalaš ovdánemiin, namalassii dálkkádatrievdamat, areálabáhkken, demográfalaš sirddašeami ja eará gelbbolašvuodadárbbut. Dát ovdáneamiit hábmejit dutkandárbbu mii lea sihke empiralaš, analyhtalaš ja normatiiva. Lea dárbu máhttui mii duođašta ovdánanmearekkaid ja dili, analysere fápmostruktuvrraid, ásuslaš rámmaid ja servodatrievdamiid. Viidásit lea dárbu hukset máhttovuodu mii sihkarastá bistevaš giella-, kultuvra- ja servodatovdáneapmái sámiid eavttuide vuodul. Sámi allaskuvlii mearkkaša dát sierra ovddasvástádus ovdánahttit dutkama mii ovttaasta alla fágalaš kvalitehta servodatrelevánssain, ja mas leat vuodđun sámi geahččanguovllut, máhttovuogádagat ja dárbbut.

Commented [RG19]: Dárbbášago dáid váldit mielde strategiijaplánii? Dahje sáhttago rievdadit nu ahte šaddet baicca mihttomearrin?

Commented [RG20]: Sihkkut vaikko šaddá guhkes cealkka go muđui manjit "cealkka" ii leat ollislaš cealkka?

Commented [RG21]: Sáhttago čállit eará ládje vai sisdoallu boahtá čielgaseappot ovdan?

Commented [RG22]: govddit servodatlaš ja geopolitihkalaš nuppástusaid váikkuhusaid (?)

(ligo ovdáneapmi lea positiivvalaš sátni, muhto omd. dálkkádatrievdan ii dáidde jus nu positiivvalaš ášši?)

Commented [RG23]: . Dakkár nuppástus leat earret eará

Commented [RG24]: Heivego oktii dálkkádatrievdamiiguin, areálabáhkkeamiin ja demográfalaš sirddašemiin?

Commented [RG25]: nuppástusat (?) rievdadusat (?) hástalusat (?)

Commented [RG26]: Dárbbášuvvo máhttu (?)

Commented [RG27]: ?

Commented [RG28]: Gen.-akk.

Commented [RG29]: Gen.-akk.

Commented [RG30]: Gen.-akk.

Commented [RG31]: sámi servodaga dárbbut (dahje juoga eará) (?) ("sámi dárbbut" orru hui jorbbas)

4 Sámi allaskuvlla dutkandoaimmaid vuodđoprinsihpat ja njeallje bálggesčuovgga

Sámi allaskuvlla dutkandoaimma vuodđoprinsihpat leat:

- **relevánsa,**
- **sámi gelbbolašvuohta,**
- **akademalaš kvalitehta ja friddjavuohta,**
- **rabasvuohta,**
- **árvvusatnin,**
- **ovttasbargu ja lotnolasvuohta.**

Relevánsa prinsihppa vuolgá das go dutkama vuolggasadjin eamiálbmot- ja sámi servodaga máhttodárbbut. Sámi ja eamiálbmotgelbbolašvuohta lea sihke dutkama vuolggasadji ja dan mihttomearrin juksat. Gelbbolašvuhtii gullá sámegeiella ja dan guovddáš rolla buot dutkandoaimmain ja maiddái dutkanbohtosiid gaskkusteamis. Ásahus doahttala akademalaš friddjavuođa ja dan ahte dutkamis galgá leat alla fágalaš kvalitehta masa gullá čuovvut dutkanetihkalaš norpmat. Dutkanbohtosat galget leat rahpasat ja olámuttus, luoheteahtti ja doallevaččat. Dutkanbohtosat galget áinnas ávkálaččat ja ovdánahttit ja árvvusatnit giela. Dutkan čadahuvvo ovttasbarggus ja lotnolasdoaimmain studeanttaiguin, fágabirraiguin, ulbmilaš ásahusaiguin ja servodatoassálastiiguin.

Sámi allaskuvlla dutkanbargodoaimma vuodđun leat čuovvovaš njeallje guovddáš bálggesčuovgga mat čalmmustahttet sámi ja eamiálbmotdutkanma vuodđoárvvuid:

- **eamiálbmotperspektiivvat,**
- **studeanttat mieldutkin, ja oahpahus ja oahput leat dutkanvudogat**
- **árbevirolaš máhttu**
- **ja searvelanja prinsihpa**

Dát bálggesčuovgga doibmet ofelažžan ásahusa dutkan- ja ovdánahttindoaimmaide ja láidestit ásahusa dutkiid ja fágabargiid sin dutkandoaimmain ja dutkanmetodologalaš válljemiin. Dát njeallje láidesteaddji fáttá sáhttet maiddái doaibmat olles prošeaktabálgá čuvgehussan. Bálggesčuovggat doibmet dattege eanet inspirašuvdnan go gáibádussan dutkan- ja ovdánahttinprošeavttaid hábmema oktavuodas. Bálggesčuovggaid sáhtta maid atnit gaskkusteamis oktavuodas ja gulahaladettiin ruhtadeddjiiguin ja eará berošteddjiiguin.

Dutkanstrategiija čalmmustahtta guhitta strategalaš váldomihttomeari maid vuodul lea vejolaš árvvoštallat dutkanstrategiija ollašuvvama áigodagas 2026-2036.

Commented [RG32]: Sihkkut?

Commented [RG33]: dutkandoaimmaid (?)

Commented [RG34]: li buoiddes bust. (?)

Commented [RG35]: Sihkkut sázu

Commented [RG36]: Váilugo dás juoga?

Commented [RG37]: Sihkkut go gaskkusteamis lea oassi dutkandoaimmain (?)

Commented [RG38]: Sihkkut?

Commented [RG39]: Orru eahpečielggas dadjat ahte dutkanbohtosat galget ovdánahttit ja árvvusatnit giela.

Commented [RG40]: Eahpečielga sisdoallu

Commented [RG41]: dutkandoaimmaid (?)

Commented [RG42]: Sihkkut?

Commented [RG43]: Sihkkut sázu

Commented [RG44]: Dušše oahput go oahpuide gullá maid oahpahus?

Commented [RG45]: Leatgo guokte sierra ášši: (1) studeanttat mieldutkin ja (2) dutkanvudot oahput?

Commented [RG46]: li buoiddes bust. (?)

Commented [RG47]: Sihkkut?

Commented [RG48]: Leago dárbu namuhit?

Commented [RG49]: Mat dát leat? Gos namuhuvvojit ja čilgejuvvojit?

5 Fágalaš profiila ja vuoruheamit

Dutkandoaimmaid vuolggasadji lea Sámi allaskuvlla guovddáš fágasurggiin ja strategalaš bálggesčuovggain.

- Odda dutkanprošeavttat galget árvoštallojuvvot ášahusa fágalaš vuoruhemiid ektui ovdal go ožžot **doarjaga**.
- Galgá jeavddalaččat árvoštallojuvvot man muddui ášahus čuovvu fágalaš vuoruhemiid, ja makkár dárbu daid lea ođastit.

Sámi allaskuvlla vuoruhuvwon fágabirrasat leat:

5.1 Sámi oahpaheaddjeoahput

Fágabirrasis lea nanu gelbbolašvuohta sámi oahpahusdutkamis, erenoamážit pedagogihkas, didaktihkas, giellaealáskahttimis ja oahppandilálašvuodain Sámis. Dutkan čatnasa **hui** ollu geavadii ja fáttmasta mánáidgárddi, skuvlla ja oahpaheaddjeoahpuid. Dárbu lea eanet fágarasttildeaddji dutkamii ja didaktihkalaš dutkama nannemii unnit fágain.

Mihtut:

- Sámi oahpahusa váldoprinsihpat, árvvut ja doaibmamálliid sámáiduhttin
- Dutkat sámi pedagogihka ja didaktihka
- Nannet dutkama maiddá smávit fágain (duodji, musihka, luonddufágat)
- Ovdánahttit dutkanvudot modeallaid hárjehallanfágas

5.2 Sámegiella ja sámi girjjálašvuohta

Sámegiella ja sámi girjjálašvuohta lea áidna fága mas Sámi allaskuvla dál fállá ollislaš oahppomannolaga, easkaálgi dásis gitta doavttirgráda dássái. Fágasuorggi dutkan fáttmasta earret eará sosiolingvistihka, **giellahistorjjá**, **terminologiija** ja **girjjálašvuođa**. Lea dárbu nannet lingvistihkalaš **gelbbolašvuođa** ja **dustet lassáneami beroštumis oahppat sámegielaid**.

Mihtut:

- Lasihit gielladiehtagat ja **suopmandutkama**
- Nannet **dutkama** sámi girjjálašvuođa ja kultuvrra **dutkama**
- Ovddidit máhtu giela birra servodagas ja oahpahusas**

5.3 Servodatdiehtagat

Fágabirrasis lea viiddis gelbbolašvuohta servodatdiehtagis, riektediehtagis, historjjás, journalistihkas ja sámi vuodđoealáhusain. Dutkan čalmmustahtá sámi servodateallima, eallineavttuid, suvdilisvuođa, birgejumi ja vuoigatvuođaid. Sisabahkkemat ja lassánan deaddu areálaide, dálkkádatriedamat ja politihkalaš

Commented [RG50]: Leago dás sáhka ášahusa siskkáldas doarjagis?

Commented [RG51]: Sihkkut?

Commented [RG52]: Leago dárbu namuhit oahpahusa dás go ii eará vuollekapihttaliinge oro namuhuvvome oahpahus? Nabai omd. ná: Fágabirrasis lea viiddis gelbbolašvuohta giella- ja girjjálašvuodadutkamis.

Commented [RG53]: Giellahistorjjá dutkan ii dáidde leat nu guovddázis SA:s? Dás sáhtášii baicca namuhit onomastihka (nammadutkama).

Commented [RG54]: terminologiijadiehtagat (?)

Commented [RG55]: Dávkileappot girjjálašvuodadutkama birra go "girjjálašvuohta" namuhuvvo ovdalis fága ja fágasuorggi namahussan. Sáhtášii Hanna Mattila evttohit dása juoidá?

Commented [RG56]: Vai dutkama?

Commented [RG57]: Sihkkut dán? Dahje hábmet eará ládje vai gullá buorebut dutkanstrategiijai?

Commented [RG58]: Orru odda vuoruheapmi. Leago dán birra ságastallon juostá? Sáhtágo sihkkut dás?

Commented [RG59]: Gullágo dutkanstrategiijai?

proseassat dagahit ahte lea dárbu nannet dutkama árbevirolaš máhtu, sámi vuoigatvuodaid, iešmearrideami ja servodatovdánahttima birra.

Mihtut:

- Nannet dutkama eana- ja resursavuoigatvuodaid birra
- Lasihit máhtu sámi iešmearrideami ja demokratiija birra
- Ovdánahttit dutkama servodatnuppástusain, geopolitihkalaš hástalusain ja eallindiliid birra

5.4 Sámi duodji ja dáidda

Fágabirrasis lea nana gelbbolašvuohta duojs, dáidagis ja duodjedidaktihkas. Dutkan vuodđuduvvá árbevirolaš máhttui, dáiddalaš vuohkái ja pedagogihkkii. Lea dárbu ovddidit metodologiija, dokumenteret ja nannet fága akademalaš ja geavatlaš vuodu.

Mihtut:

- Nannet duoji ja dáiddalaš metodihka dutkama
- Ovdánahttit oahpponeavvuid ja dokumentašuvnna
- Lasihit ovttasbarggu eará eamiálbmogiin

5.5 Sámi- ja eamiálbmotjournalistihkka

Journalistihka ja media fágasuorggis lea dárbu dutkat sámi mediafálaldagaid ja -sisdoaluid, giellavuoruhemiid ja sámi mediaid rolla servodatváikkuheaddjin. Dutkan galgá maid čalmmustahttit mo sámi- ja eamiálbmotmediat ovddidit ja nannejit giela.

Mihtut:

- Nannet dutkama sámi ja eamiálbmot mediaid birra
- Lasihit máhtu odđaaigásaš giellateknologiija ja teknologalaš vejolašvuodaid birra mediasuorggis.
- Ovdánahttit dutkama mánáid ja nuoraid mediageavaheamis, ja das mo dát váikkuha gullelašvuhtii, identitehtii ja gaskkusteapmái.

5.6 Sámi AI lab

Sámi allaskuvla áigu ovdánahttit goanstajierpme dutkama vuodđuduvvon sámi gillii, kultuvrii ja servodahkii ja heivehuvvon sámi servodaga dárbbuide. Lea stuorra dárbu čovdosiidda dearvvašvuodas, oahpahasas ja hálddašeamis. Goanstajierbmi buktá vejolašvuodaid dásseárvosaš bálvalusaid sámi servodahkii ja vejolašvuoda nannet sámi oahpahussuorggi.

Mihtut:

- Ovddidit AI-čovdosiid mat leat heivehuvvon sámegielaide, sámegielagiid dárbbuide ja kultuvrii

- Nannet gelbbolašvuoda ja oahpu Al:s
- Háhkát ja ásahtit ođđaáigásaš konkrehta bálvalusaid ja buktagiid

5.7 Ođđa oahput

Sámi dulkaoahppu ja gielalaš áššeovddideaddjit

Dulkkain lea dehálaš doaibma sihke giellačehppodagas, riektasihkkarvuodas ja mo dásseárvosaš bálvalusaid nanne nátionála dásis. Vejolaš dutkanfáttát leat terminologiijaovddideapmi, digitála dulkon, etihkka ja rolla.

Mihtut:

- Nannet dutkanvudot dieđuidd fágaterminologiija ovdánahttimis.

6 Strategalaš váldomihttomearit ja oassemihttomearit

6.1 Fágabirrasiid gelbbolašvuodta, rekrutteren ja dutkangulahallan

Váldomihttu: Sámi allaskuvllas galget leat nanu, bistevaš ja gelbbolaš dutkanbirrasat.

Oassemihtut:

- Guovddášgelbbolašvuodta smávva ja rašis fágabirrasiin bisuhuvvo ja nannejuvvo. Fágaolbmuid bagadallan- ja prošeaktajodideaddjegelbbolašvuodta nannejuvvojit systemáhtalaččat.
- Rekrutteren galgá nannet ásahtusa dain fága- ja dutkansurggiin maid ásahtus ja fágagoadit vuoruhit áiggis áigái.
- Ásahtusas galget leat čielga struktuvrrat ja bálgát akademalaš ovdáneapmái ja gelbbolašvuodalohttemii ja dutkanáiggi meannudeapmái galget gávdnot buorit ja čielga rutiinnat.
- Siskkáldas ja fágabirrasiid rasttideaddji dutkangulahallan nannejuvvo.

6.2 Dutkangaskusteapmi ja dutkanbohtosiid almmuheapmi

Váldomihttu: Dutkangaskusteapmi lea guovddášis dutkandoaimmaid ja ulbmilolahusa árvvoštallamis. Sámi allaskuvlla dutkan lea oidnosis, juhkkajuvvon ja relevánta - sihke siskkáldasat ja olgguldasat. Sámegeiella ovdánahttojuvvo akademalaš giellan, seammásgo sihkkarastá nanu riikkaidgaskasaš fágalaš beaggima.

Oassemihtut:

- Dutkanbohtosat gaskkustuvvojit sámi servodagaide, politihkkahábmemei, hálddašeapmái ja almmolašvuhtii.
- Ásahtusas leat čielga kanálat ja rutiinnat dutkama gaskkusteapmái ja mánggabaealat gaskkustanressusat galget ovddiduvvot ja almmuhuvvot nu vai olahit akademalaš ja ii-akademalaš vuostáiváldiid.

- c) Ásahus čohkke, goziha ja čalmmustahtta dutkandieđuid systemáhtalaččat.
- d) Almmuheamit sámegielaide lassánit, sihke dieđalaš ja populæradieđalaš hámis.
- e) Almmuheami giellaválljen váikkuha sihke sámegiela ovdáneapmái ja riikkaidgaskasaš fágalaš gulahallamiidda

6.3 Dutkanovttasbargu ja fierpmádagat

Váldomihttu: Sámi allaskuvla lea aktiivvalaš ja ulbmillaš ovttasbargoguoibmi dutkanprošeavttain ja -fierpmádagain.

Oassemihtut:

- a) Ásahus aktiivvalaččat álggaha dutkanovttasbarggu Sámis, Davviriikkain ja máilmmiviidosáččat eamiálbmot- ja eará fágabirrasiiguin.
- b) Oktasašprošeavttat ja fierpmádagat čatnasit čielgasit min fágalaš vuoruhemiide.
- c) Oassálastin riikadási ja riikkaidgaskasaš dutkanprográmmain lasihuvvojit, dain oktavuođain gos sámi- ja eamiálbmotdiehtu ja ásahusa guovddáš fágasuorggit leat guovdilat.

6.4 Dutkan oahpahusas ja studeanttaid searvan dutkamii

Váldomihttu: Oahppu ja dutkan mannet giehtalaga, nu ahte studeanttat ožžot dutkanvásáhusa ja gealbba.

Oassemihtut:

- a) Dutkanvuđot oahpahus lea buot oahppoprográmmain prinsihpan.
- b) Studeanttat addojit vejolašvuoda searvat dutkandoaimmaide (prošeavttaide, dieđuidčohkkemii, analysaide, gaskkusteapmái) nu guhkás go vejolaš.
- c) Sámi allaskuvlla dutkan buvttada ođđa dieđuid mat nannejit oahpuid ovdánahttima ja lohkanmeari.
- d) Veahkkeortnegat nugo dieđalašassisteanta- dutkanhárjehallan dahje sullasaččat ovdánahttojit ja váldojit atnui viidáseappot.

6.5 Dutkandoarjja

Váldomihttu: Dutkandoaibma nannejuvvo buriin infrastruktuvrain ja dutkanhálddahušlaš doarjagiin.

Oassemihtut:

- a) Dutkanvuoddostruktuva (girjerájus, arkiiva, digitála reaiddut, giellaresurssat, čállinbájit jna.) heivehuvvojit ásahusa fágalaš profiilii ja dárbbuide.
- b) Leat buorit vuogádagat dutkandieđuid giedahallamii, dás maiddá etihkka, persovdnasuodjalus, vurkkodeapmi ja rabas sisabeassan go lea vejolaš.

- c) Struktuvrraid mat dorjot fágabargiid dutkanprošeavttain (ekonomiija, raporterren, soahpamušat, juridihkalaš doarjja) nannejuvvojit viidáseappot.
- d) Dutkanhálddahuslaš doarjja nanne kvalitehta ja juolludemiid prošeaktaohcamiin, prošeaktačadaheamis ja raporteremis.

7 Implementeren, ovddasvástádus ja čuovvleapmi

- **Ovddasvástádus:** Rektoris ja fágalaš jodiheggiin lea bajimus ovddasvástádus dutkanstrategiija čadaheamis. Fágabirrasis ja ossodagain lea ovddasvástádus doaimmahit ulbmiliid iežaset suorggi plánaid.
- **Laktit kvalitehtavuogádhkii:** Strategiija čuovvleapmi laktojuvvo kvalitehtabargui (jahkeraportii, kvalitehtaraportii, dutkan- ja ovdánahttináiggi raporteremii).
- **Árvvoštallan:** Mihttomeriid joksán árvvoštallo jeavddálaččat:
 - Jahkásaš dutkan- ja ovdánahttináiggi raporteremiin ja kvalitehtaraporttain, jahkeraporttain
 - Almmuhančuoggáin ja giellageavaheamis
 - Rekrutterema, gelbbolašvuoda ja fágabirrasiid árvvoštallamiin
 - Máhcahemiin studeanttain, ovttasbargoguimmiin ja servodataktevrrain

Strategiija odastuvvo dárbbu mielde ja addá vuodu boahte strategiijaáigodahkii.

Vår saksbehandler
Espen Nordby 21540961
Vår dato
29.05.2026
Deres dato
Vår referanse
2025/01026-3
Deres referanse

SÁMI ALLASKUVLA SAMISK HØGSKOLE
Hánnoluohkká 45
9520 KAUTOKEINO

Revisjon av årsregnskapet for Samisk Høgskole 2025

Vedlagt følger revisjonsberetningen for årsregnskapet til Samisk Høgskole for regnskapsåret 2025.

Riksrevisjonen har revidert virksomhetens årsregnskapsoppstillinger i samsvar med lov om Riksrevisjonen (riksrevisjonsloven) og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon.

Revisjonsberetningen inneholder Riksrevisjonens konklusjon om den gjennomførte revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, samt vår uttalelse om den øvrige informasjonen i årsrapporten. Denne revisjonsberetningen omfattes ikke av bestemmelsen om utsatt offentlighet, jf. rrevl. § 7-4.

Revisjonsberetningen skal publiseres på virksomhetens nettsider sammen med årsrapporten, jf. bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 2.3.3.

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Terje Ottesen
avdelingsdirektør

Brevet er godkjent og ekspedert digitalt.

Vedlegg1: revisjonsberetning

Liste over kopimottakere:

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

SÁMI ALLASKUVLA SAMISK HØGSKOLE
Org. Nr.: 971519363

Riksrevisjonens beretning

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert årsregnskapsoppstillingene for Samisk Høgskole for regnskapsåret 1. januar til 31. desember 2025. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstillingene av bevilgningsrapporteringen og virksomhetsregnskapet, inklusiv kontantstrømoppstillingen og notene, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstillingen av virksomhetsregnskapet viser et resultat av periodens aktiviteter på 4 601 000 kroner.

Etter Riksrevisjonens mening

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav,
- gir oppstillingen av bevilgningsrapporteringen et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger for regnskapsåret 2025, og kapitalposter per 31. desember 2025, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten, og
- gir oppstillingen av virksomhetsregnskapet et dekkende bilde av virksomhetens resultater og kontantstrømmer for 2025, samt eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2025, i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov om Riksrevisjonen (riksrevisjonsloven) og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til loven og standardene er beskrevet nedenfor under *Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapsoppstillingene*. Vi er uavhengige av virksomheten i samsvar med kravene i lov om Riksrevisjonen og ISSAI 130 *Code of Ethics* utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI-ets etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsrapporten. Øvrig informasjon omfatter ledelseskomentarene (del VI) og annen øvrig informasjon i årsrapporten (del I-V).

Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke informasjonen i den øvrige informasjonen i årsrapporten.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapsoppstillingene og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom den øvrige informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

Ledelsens, styrets og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen og styret er ansvarlige for å utarbeide årsregnskapet som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene. Ledelsen og styret er også ansvarlige for slik intern kontroll som de finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet og styret har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig intern kontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapsoppstillingene

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov om Riksrevisjonen og ISSAI-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapsoppstillingene.

Som del av en revisjon i samsvar med lov om Riksrevisjonen og ISSAI-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjons handlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære

samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapsoppstillingene får indikasjoner på vesentlige brudd på bevilgningsreglementet, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på reglementet.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene.

Vi kommuniserer med ledelsen og styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunktet for revisjonsarbeidet, og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen. Vi informerer det overordnede departementet om funn og svakheter.

Oslo, 29. mai 2026

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Terje Ottesen
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt.